

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

3957

حضرت درویش صاحب کمال
الموسوی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
صاحب الصلوة والعبادة

Ref. Library

مطبعة الکتاب

در شهر کابل

شرح معانی از اسماء

بہ طحانے

مصنفہ ام الشیخ اکبرہ و اس المحدثین الابرار حافظ ابی جعفر الطحاوی رحمہ
 سے خریدار تھے اور بوجہ نایابی خانہ المرام نہ ہو سکتے تھے چنانچہ کتاب علمائے مذہب
 حدیث حاشی کل ابواب فقہیہ حنفیہ کی نہ تھی اور نہ متبعان مذہب امام اعظم ابوحنیفہ ۔
 چند کلمی نسخہ نہایت سخی و کوشش سے بصرہ زر کثیر بہم کر کے باہم مقابلہ کر کے نہایت محنت و
 دقت کی کی زامہ تعریف ہلکنے کی ضرورت نہیں عدائے کرام اس کے اوصاف بخوبی ماہر ہیں ہاں اس
 فقہیہ مذہب حنفیہ ایسا نہیں جو اس کتاب میں نہ ہو اور ساتھ ہی اس کے ہر ایک مسئلہ کا استنباط قرآن و حدیث سے
 اس کتاب کی موجودگی میں کسی دوسری کتاب فقہ کی ضرورت نہیں رہتی اب البتہ کاغذ و خط کے بارے میں بھی کچھ لکھنا سر
 سوزا کہشس ہر نہایت اعلیٰ و جہت و شغف نسخ اور کاغذ عمدہ تقطیع موزون پر اعلیٰ درجہ کی صحت و صفائی سے چھپکر تیار کر ہو گئی ہے ۔
 قیمت بائیں ہمہ خوبی و منفرد سہولت شائستہیں بہ تفصیل ذیل مقرر کی گئی ہے بحصول بڑا کم و مصارف و ادائیگی ہر حالت میں زمرہ عزیزان
 کا غرض مفید چنانہ لایا جاتی علاوہ کاغذ مصری لہ علاوہ نوٹ یہ بھی واضح رہے کہ شرح و ترجمہ اردو و شرح
 معانی الاثر حمادی بھی چار جلد میں زیر طبع ہے اس کے اسناد اصل متن کتاب باعرب بخط نہایت خوشخط لکھائے گئے ہیں ۔
 یکجا چاروں جلدوں کے خریدار کے لئے قیمت دو روپے طبع میں علاوہ مراد بد طبع علاوہ شائقین کی سہولت کے لئے
 علیحدہ علیحدہ جلدیں بھی تیار کی جائیں گی +

مشکوٰۃ المصابیح عربی

مشائخ علوم دینیہ و ماہران فنون یقینیہ پر یہ امر تو اظہر من الشمس ہے کہ کتاب مشکوٰۃ المصابیح صحیح سہ کا اختصار و تفسیر و تکرار
 کے ہے کتب مونس و نہ کے اکثر ابواب سہیح ہیں تطبیق احادیث ترجیح اقوال و کیفیت نسخ و منسوخ جوہر وہ کام میں شائقین کو بتاتے ہیں
 تو کم کتب احادیث میں کام آتی ہیں سبب خصوص صحاح کے پڑھنے میں ان امور سے بہت مدد ملتی ہے عمدہ طور سے جو طائیفہ
 مشکوٰۃ شریف پڑھنا ہے ۔ اس کو صحاح شکیا بلکہ نمایاں احادیث کا ملکہ ہو جاتا ہے لہذا بنظر افادہ و طابین مضمون سچو اشئ مولانا حافظ
 احمد علی مرحوم بزازادی حراشی جدید و منیدہ و مشرق نایاب کچھ مستط و مختص کر کے اور اضافہ کئے گئے ہیں جن کے مطالعہ کے بعد طلبہ کو پھر
 شرح کی طرف رجوع کرنے کی حاجت نہیں ہوتی چنانچہ امر شائقین مطالعہ سے خود معلوم کر سکتے ہیں ۔ اس کتاب کے آخر میں
 لکمال فی ہما انرجال جو کہ مصنف علامہ ہی کی تالیف سے سبب ختم کی گئی ہے ۔ الحمد للہ کہ احقران کی سنی مشکور ہوئی ۔
 قیمت بچائے صہ کے پتے کر دی ہے +

جواہر خمسہ فارسی معہ حسن الاعمال

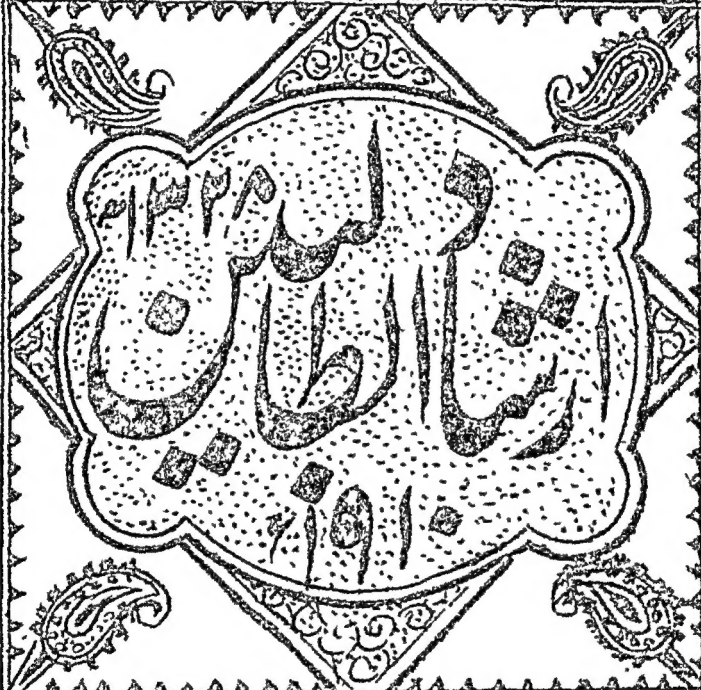
تصنیف مطبہ حضرت محمد عارف صاحب گوالیاری جامع علیات و تعویذات قابل دید ۔ قیمت صرف ۔ ۔ ۔ ۔

محضر جلال الدین تاجران کتب شمیری بزاز لاء

المشہر

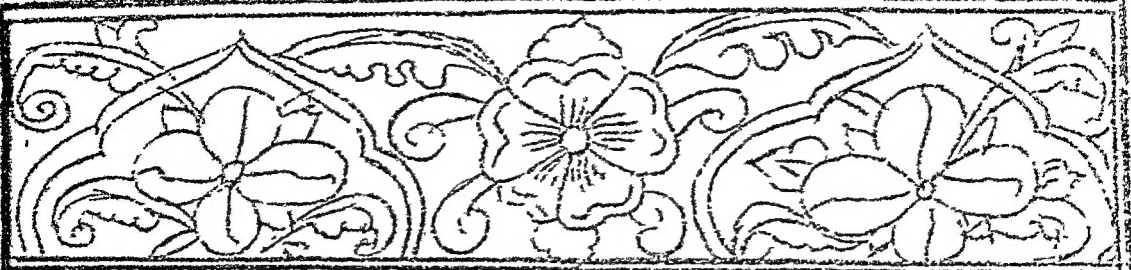
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَكُونَا لَهُ شَاكِرِينَ إِلَّا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لِهَذَا إِنَّهُ لَكَنُاصِرٌ مُبِينٌ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَكُونَا لَهُ شَاكِرِينَ إِلَّا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لِهَذَا إِنَّهُ لَكَنُاصِرٌ مُبِينٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَكُونَا لَهُ شَاكِرِينَ إِلَّا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لِهَذَا إِنَّهُ لَكَنُاصِرٌ مُبِينٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَكُونَا لَهُ شَاكِرِينَ إِلَّا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لِهَذَا إِنَّهُ لَكَنُاصِرٌ مُبِينٌ

سنة بتقدیم علی البطل علی الخیم بنی فیضی قال مکان لیس فیضی و الخ بتقدیم البیم علی الخار معنی یستی جاء و دای مصمم من

30

حمد و بحید و سترای دانه را که تجلی حیات از عالم انبیا که علماء محبت او بنده
حکمت بنور ابدت در راهی احدیت کاشت و از ان در ظاهر علم که نور شهود از لوازم و عیان
ثابت وجود معنی یافت از ان در مخانه وحدت که توحید رحمانی است هنوز کاف تا فون نرسیده که
شیوات جلالی و کیمانی جمالی وجود را بهری چون نور محمدی که هیولی عقل کل تا اسفل السافلین یافت
وقایع را که چون از کتم عدم بسیار مختلفه از وجود آورد و بنظر ارا که در فنج وحدت ممتاز کرد و بدین
اجزاء و صفات پیشر و باز نمود آن بفرزانش راه نهند و تحفه در و داکل و اتم نامعد ویران
برگزیده وجود که اوست قبله و اچر و میجو دیا که از فیض وجود خویش حسیل و فیاض قدس سریت

او از سائر الشرائع دنیا و رسل اصحاب و مجمل فرمود که قول الشاعر لم یقننا بما بقی العقل با

حسنا علینا فم ترتب و لم نفهم اشارت بدوست بر خلفاء از ارشدین که هر یک باغبانان باغبانان
اولاد که سر و سر و فزادی حقیقت رشده چارتن هم اند از تحقیق هر یک باغبانان و بر جمله اصحاب
بهند نموده انجوم اند و بر ال و حضرت ابی که طیب بر طاهرین اند و با لمان و فنج التابعین و ایوم
القیس سرود دیا و اما بعد از صف عباد الله قدسوس علماء و درویشان و طمس احوال و
فضائل ایشان میگوید که از چهار ده خاوا و ده اذن از شاو و شیخ اشایخ و اولیا حضرت سادات
پناهی سید علی ترمذی رسیده بود و از و باین قدسوس شمه بشام کام رسیده است پس تا کجاست
که بالتاس فرزند چهره از ان از انجوم بوسه خواهم بیان کرد و چون جمله اهل ایمان حاضر
عالم را دیدیم که از چند چیز تا چارست بطریق اجمال درین مجموعه بیان خواهم کرد و ما را

ایمان پسندیده بود و نام این رساله ارشاد الطالبین نهادیم تا هر چه طالبی که دم از
طالبی سیر سلوک نداید که درین جانظر کند بلکه در حفظ آرند تا در سلوک مخالطه نخورد و ضلالت
مضل نگردد و پس این کتاب ایچهار باب نهادیم تا بچهاره که جوهرش باشد و الله اعلم بالصواب
باب اول مشتمل بر چار فصل است فصل اول در توحید فصل دوم در ایمان فصل سوم در
و ملائم آن فصل چهارم در نماز و ملائم آن باب دوم مشتمل بر چار فصل است فصل اول
در توبه فصل دوم در علامت پیر کامل ملائم آن فصل سوم در چهار علم و ملائم آن فصل چهارم
در ذکر کتاب سوم در سیر سلوک باب چهارم مشتمل بر چار فصل است فصل اول در خلاق
حمیده فصل دوم در خلاق سیمیه فصل سوم در صبر فصل چهارم در شکر باب اول مشتمل بر چار
فصل است فصل اول در توحید و توحید به بی غیرت یعنی یگانه شدن پران آ
عزیز که در نفحات اهل امام محمد غزالی قدس سره العزیز توحید ابر چهار نوع مقرر ساخته است
و در اصطلاح صوفیان التوحید اسقاط الإضافات کما سندن که فی موضعه اول توحید عام
آنرا توحید بیان گویند چنانکه عوام الناس الزانیاء و اولیا غیر ذلک را آن فرقی نیست کما قال الله
تعالی یُشَدُّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّانِيَةِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَقَوْلُهُ تَعَالَى
إِنَّمَا إِلَهُ الْكَوْمِ اللَّهُ وَاحِدٌ پس اگر اینها نیامده بودند و کتب آسمانی وارد نشده بودند که هر یک را
لازم بود که در بدیهه دانست که این چنین مخلوقات مختلفات در ارضی و سماوات را خلقت
بست چنانکه اگر کسی از بندگان بعید مشاهده کند و دیر پس هر کس چنین بپرسد میدانسته باشد که
در اینجا آتشی هست که غیر آتش و در وجود ممکن نیست پس چنین بدانستند که هر حادث را پیدا
کننده هست و بیگانه ای و هر یک قابل باشد که آفریننده عالم واحد است بلا شریک و برادر و برادر
پرستید هر که برادر و دیگر پرستید او کافر مطلق است و او را خداوند که همتا و مخالف بهم ستیزه
و یا منافق بهم سازنده باشد نیست و نباشد و ذات پاک و شایسته وجود نه چون شری که تخری نیست
و هر که او را بیگانه ای ذات صفات شناخت او را عارف گویند چنانکه ذات اقدس است صفات
او نیز قدیم دانند که اگر صفاتش قدیم نبوده پس علم که صفت تدبیر او است بعد از جمل امور است
باشد و این در حضرت پاک و نسبت که در آن کفر محض است و از او صفت و نسبت خلق را

ناجارست اول حتی مست که زندگی اونه چون زندگی ما که بر بدن جان باشد دوم علم که ظاهر باطن
 جمله ممکنات و خبریات و کلیات در علم او آسان تر از سپند دانه که بر دست است و قدرت که اگر بخواهد
 قوی آسمان را باین عظمت در پوست بادام گنجد که آسمان انبساطی خود دارد و این را به خری
 خود اگر چه در افهام خلق نگنجد اما در پس قدرت او کمتر آسان تر از در آوردن رشته در سونای
 است و ارادت که هر چه از تمامی مخلوقات و فعال ایشان در وجود آوردن جمله ممکنات از این
 تا به در ارادت او روشن تر از شمس منیر بود که ذره از آن تجاوز و منافض نخواهد شد و این چهار
 صفت ذاتی را اهل تاتی گویند که جمله اسماء و صفات را اگر چه قدیم از اضافات با ایشان است
 و صبیح که بآلت گوش شنو است بصفت شنوائی و بصیر که بآلت چشم اگر در شب تاریک
 بر رنگ سیاه مورچه و پشه سیاه میرود بصفت بصارت و آلت بینی و بصفت سمیت شکستگی
 بآلت مورچه و پشه جنبش رفتن و میشنود و بصفت عالمی استخوان پشه و مغز مورچه میداند
 پس گویا که صفت از دیگر ممتاز نباشد آنجا که یک است همه باشند و کلمه یعنی گویا است بکلام او
 از جنس صورت و حرف نیست که ان جبرئیل کتبهم صغواتا و اکافه علی کلام الله تعالی و
علی ما اراده الله تعالی یعنی وال و حجت بر کلام حق سبحانه چه چیز است یک آنکه در تفسیر حق
 آمده است چون حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم در آسمان و بیار رسید سلاطین شنیدند
 که السلام علیک یا رسول الله حضرت رسالت پناه تحیر شد که آواز شنید و صورت ندید
 بهتر جبرئیل علیه السلام گفت که جواب سلام باز گوی یا رسول الله بعد از جواب حضرت رسالت
 پناه صلی الله علیه و سلم از جبرئیل پرسید که ایشان کیانند گفت این دو فرشته اند که ایشان را در منزل
 سفره و بر رده گویند که قله تعالی یا یذی سفره تو کرام بر ذریه و پس آن نازنین کوفین از
 جبرئیل پرسید که یا اخی شما و ایامه پند گفت نه یا رسول الله بلکه آواز ایشان میشنوم و
 مبرین و بلا محال میدانم که هنوز آدم در وجود دنیا مده بود که جمله کتب منزل از ایشان شنوم
 و یحارگی در دل من محفوظ شدند و در آسمان دنیا پیش باروت و باروت که ایشان نیز مقرر
 بودند گفتیم و ایشان بر اوراق درختان یا قوت که در آسمان اند و نشنود و بحیر حاد و پیغمبران
 را بر ایشان رساندم که ذره از آن کم و بیش نشود و دلیل دوم آنکه کلام را سه نوع تقریر که در کلام

یکے آنکه گفتیم که این را کلام صوتی گویند دیگر کلام صورتی و سوم کلام معنوی و مراد از کلام صوتی
 لوح محفوظ است آنرا جبریل معاینه میکند و کلام معنوی چون دو درویش در سخن نشسته باشند
 و هر دو از خود منتفی شده و خود را بتصرف حق سپرده پس بعد در روح سر ارج یک بدرگیر بیاگاهند
 چنانکه عاقله خلق را در آن طلاع نباشد پس این کلام برباهاست مامقروضت و در اولیای
 محفوظات قرطاس مراد و مخلوق آمانست که قائم بذات است و صفت ازلی است چنانست
 چنانکه بود پس هر چه حضرت رسالت پناه بر ما خواند و او را جبریل شنید و جبریل از سفره کرام
 برزخ و ایشان از حضرت پاک لم یزل بیگام و بی زبان آگاهی یابیده اند ذره ازان بیش
 کم ندانند و غیر مخلوق اند تا ایمان سلامت ماند و در بوستان اولیای آورده است
 قال علیه السلام من قال القرآن مخلوق فهو كافی بالله و شیت که آنرا انکسین گویند که
 هر چه در ارادت قدیم خواسته است اکنون بیج ذره از ذرات ممکنات ازان کم و بیش تغیر
 و تبدل نیابد و بغیر مشیت او گنایه و لقی در شجر زوید و نه فتد و این را صفات مولوداتی و
 لازمی گویند که آن چهار قول متعدی اند و هر شیت بلکه جمله صفات و اسما و ثبوتی و قدیمی
 بخلاف صفات مخلوقات که حادث و عارضی اند و بی چون بیچگون و بی عیب بی نقصان
 چون سبح قدوس صفات سلبی و تنزیهی گویند که بغیر ذات پاک و طلاق نتوان کرد و معجز و
 و محیی و ممیت صفات ضمائی گویند پس عارفان را چنانکه در توحید ایمان اگر نفقه و ضرر
 از حق تعالی ندانند و ارباب باطل چون دانند از دایره ایمان بیرون آیند و در ورطه کفر
 افتند و طائفه عرفا را توحید علمی است چنانکه در طوطی شمس در بیان توحید ایمان آورده است
 که در یگانگی او چنان بیشک باشد چنانکه هست صاحب کشف برد بهقان گذر کرد و پرسید
 که ای دهبقان میدانی که خدا یک است گفت بیشک و شبه میدانم که خدا یک است شیخ گفت
 اگر کسی دو گویند چه گوئی رنگ و رو آن دهبقان تنبیر شد و بلی که در دست داشت بجا ره از
 غایت بی طاعتی برداشت و گفت که اگر تو گوئی همین زمان در سیرت کوم و گرفت را بشکنم
 شیخ تبسم کرد و گفت از بهقاد و یک دلیل که من نقلی و عقلی دانسته ام و الله ثم یا الله که همین یک اعتقاد
 شماست و در مشارق الانوار آورده است که شیطان هر روز تحت خود را بر سر آب

بیایان و بند و شیاطین اور پیش خود میخواند و میگویی که بروید و در عالم مردمان از زمین حتی
 بگروانید چون باز پیش من میروند هر یک را میپرسم که چه کرده اید یک گوید که یک را خمر خورانی
 و یک را زنا کنانیده ام و بدین طریق هر یک از گناه که میآورد و صغائر عرض کند گوید که سهل است که
 کرده اید و چون بگوید که فلان اورا و آن چشم طلاق گوید بیدم و یا مردوزن اقتصاد بر پیش من
 گردانیدم و زن شیعی بر یک دیگر طلاق شد در پیش شیطان گوید که تو ندیم منی نزدیک من بیا که کار کرده
 اگر از خود جدا کنند سزاوارم کم شود و اگر بغیر تو به محل جدید باشند و حال از آن کافر شوند و هر چه
 طهرتی در بنی اسرائیل کنی از زمین آن ملعون پیش من بیا که رفت که بمقاد سال و صد و سیصد
 قبله گذرانیده بود و پیشانی فراتو و کف دست در میانند گردن گاو و درشت کرده بود و او را پرید
 که زاهد اگر خدای تبارک تعالی بهفت طبق آسمان زمین او سوار شود و از آن گذرانده اند یا نه
 گفت چه احم و آن ملعون از پیش من بیا و پیش عزرائیل برو گفت چه کردی گفت فلان نه ابر را
 باین فسق پریدم و باین طریق جواب داد و گفت ندیم خاص منی که او را کافر کردی پس عفرار و طمع
 است که نفی و ضرر او سبب است نه از سبب پس جمله ممکن بود و قبحه قدرت او دانند و التماس بیشتر
 بیند پس هر چه بایشان نشان سازد حق تعالی دانند و نه بیند از خلق چنانکه منقول است که حضرت
 جبرئیل عبادی قدس سوره چون مردمان بنزدش رسیدند و دیدند که کسی مبارک او چون
 مگس آن غسل که غسل جمیع ایند همچنان مگس آن گرفته بود پس آن میگفتند که یا شیخ خدا دست داده
 است باید که بخیانی تا بر خیزند گفت که تیر چند جویانیده بودم و چون نظر و علم ایقین کردم و بود
 گمان از ایشان ندیدم بلکه از حق پس آن تصرف و تدبیر و صفای خود گذارستم چنانکه عراقی گوید نظم

تا جنبش دست است با دام	سایه متحرک است نا کام	چون سایه ز دست یافت مایه
پس خود را اصل است سایه	هزار چیز بیکه وجود او از خود نیست	همیش نهادن ز خود نیست

هر آن چیز که بحق قیام دارد | او نیست و لیکن نام دارد

پس عفرار چون نظر از آن منقطع شد و دیدند که غیر نامش نیست که شرک ایمان عوام است که در
 عبادت غیر الله را شریک کنند که در حق ایشان الفقه و بسقاطا کلاضافات تا اگر اضافت غیر
 الله کنند و هر چه پیش از او آورده ایمان بدین شود اما ایشان را استقاط اضافت از جمله است

اول از مرتبه که خطایان را در این عالم

کہ شیلے آتے بیش نیست کہ قوله تعالیٰ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ایضا قوله تعالیٰ اِنَّهُ یَعْلَمُ
 السُّرُوءَ وَآخِظَ اور شرح فصوص آورده است کہ ہرچہ در ظاہر و باطن مخلوقات در وجود
 می آید خداوند تبارک تعالیٰ در غایبات افلاک پنهان کرده و در محل خود بوسے میرساند و در
 طوابع تمویس است کہ سرانچہ و ضمیر است و فی آنچہ ہنوز نیامده باشد و ہرچہ خاطر و مکیڈر
 بسا باشد کہ معلوم نباشد و اگر مر از ان جاہل دانی پس ایمان بیکانگی من نیامده و ہا بشی والا
 ولا تستر لنا ظہیر از ناظران مجازی مر یک ندانی پس چون عارفان میرا علم سرخشی دهند
 خود را اسیر کرده بد و سپردہ و ضرر و نفع خلق از میان بر طرف کرده و اگر نہ از دائرہ عارفان بجز
 اما چون حید ایمانی دارند در کفر نورزند و نہ فتند اما در دعوی معرفت کذابانہ چنانکہ مش حضرت
 رسالت پناہ صلی اللہ علیہ وسلم کافر و شقی شستہ بود از غایت ادبی یکے در دست و دست آویز
 بر زمین سخت نیرو و بحضرت رسالت پناہ سخن میکرد ناگاہ پارچہ از ان نے جدا شد و گشت و سطحی
 مبارک ان خم شد و ازہ و خون وان شد آن حضرت صلی اللہ علیہ وسلم همان گشت را در دست
 گرفت خون پنهان کرد تا نظر امیر المؤمنین عمر رضی اللہ عنہ بدو نرسد کہ سرش از تن جدا خواہد
 زیرا کہ حق سبحانہ و تعالیٰ در حق من فرمودہ است قوله تعا وَمَا آرَسْنٰکَ اِلَّا دَحْمَةَ الْخَیْطِ
 تا در حق او دحمت نشوم و در ان زمان نظر حضرت در کجید علمی بود چون ان کافر چنان حال مید
 سلمان شد پس عارفان را اسقاط اضافات این رفرت تو حید سوم حال آن چون دائم الملام
 خود را در ہن نہنگ حدت دانہ کہ اذا انکس السفینۃ یزکبہ البخس کہ چون سفینہ وجود ممکنات
 از نظر منقطع شدہ ایشا ترو دریا و وحدت بچہا و ہا و صفات بہر نوع کہ ہند و ازلی یافتہ است
 در ظلمات آرد ازین است کہ منصور میگفت نشعر ولدت افعی باہا و ذامن اعجابی : انا
 طفل صغیر فی جوار صغافی : ظاہر کرا وحدتیت و تراتیک و خویش را وحدت کہ حدت حب
 عشق سافج نامند کہ پیش از قضا خلق از نام و نشان صفہاے قدیم خود مستغنی بود چون قضا
 وحدت در واحدیت معرہ او ممکنات وجود دینی بایست کہ از اعیان ثابت گویند و ہر اسم خوانان
 اثر خود شدہ اسمای جلالیہ خوانان اثر خود شدہ و جالیہ خوانان اثر خود شدہ پس حدت اسمی وحدت
 چنانچہ شاہ قاسم امیر فرایدہ بیت عشق است کہ لب عالم ست تحقیق بہ جز عشق کس را بدید

هست بگوید یعنی آنچه در ذات حرف مخفی بود بطلعه و صحت در واحدیت خود بخود مشاهد کرد
 علم و نور و شهود از لوازم واحدیت است و کمالات چون خود را درستی یافتند فرزندانند و کتب
 هر اسمی همچنان در پستان اثر خود است چنانکه هر بابی با تعلق بر باب اند و موقوفات تعلق بر
 پس یافتن لمحده در محله غذا بها و شراره سفر کمری از این تعلق بقهری و جلای آورد و آنکه مکر
 است گویند که در کنار دایگان اماند و در لیل بر آنکه در آوان در حضور راست و پای بر سر نهاده
 سیکرد چه در آن حال خلق اسرار گسار میکردند و بهیچترقی که درین مقام سالکان انگشت را هم
 نه بینند و پرده بایار باشند از آن سبب ایل و حرمت ایشان نمیرسد چنانکه قاضی حمید الدین
 ناگوری در تصنیف خویش در طوالم ششموس آورده است که جوانی را بهیچت عاشقی بود
 گرفته بودند و او را سی صد چوب زدند و او را خبر از عالم چوب نبود خلق متحیر شدند که این حال
 است که در وصف این حال بود گفت محبوب و در میان این جمع است و نظیر او در محبت
 و چوب در نظر او نمی آید و او نیز در نظر محبوب در دست از آن سبب مصنون است که خبر از چوب نیست
 و آورده اند که حسن نوری رحمه الله در ضمن مشاهد بر حالی رسید بهیچت رفعت در میان
 در دیده برقص میرفت چون وقت نماز شد و بخود آمد و نماز گذارد و باز در رقص شد و
 هیچ آواز بود و او نیز سیدی که در عصمت محبوب بود و او را خبر محبوب نبود و نیز در طوالم
 ششموس است که وقتی در بنی اسرائیل زلزلے بود بیست سال تحریریه نازیده و در حد
 مستغرق و آنه خود بخبر استاده بود و بعد از آن آگاهش کردند بخود آمد و گفتندش حال چه بود
 چون تحریریه چشم غیر الله را پس بخت انداختم و چشم حق بینی باز شد غیر الله جمله است بلکه قبله راهم
 فراموش کردم و بتصرف عصمت الله استاده بودم و منقول است که بزرگے در آن جان کند
 بود و وازده بود و در چشم او کشاده بر یکی قرار بودند و بر هم نه زد و مجموع خلق مضطرب شدند
 دیگر را در پیش و دعوت نمودند چون چنان بر سر مبارک و بجانب خود گردانید در حال چشم
 و طیر روح او از قفس قالب پرید گفتند که ای شیخ و غزل و چه کردی گفت چشم حق بین او در شا
 بود چون رو او بجانب خود گردانیدم جان را تسلیم کرد که این دوازده روز در ذوق محبوب بجا
 بود که گویا یک یک زده است و در ذکره الاولیاء نکرت که چون حضرت باذیه سلطانی

قدس سر و در هنگام سكرات انا سبحانی و ما اعظم شأنی گفت بعده مریدانش گفتند که یا شیخ شما
 سخن بیوزون شرح گفته اید شیخ قدس سره گفت اگر بار دیگر گویم مرا بشنید و بقلم تراش باره بکنید چون
 روزی باز در خانه نشسته بود و در و او بظاهر چندان بزرگ شد که تمام خانه پر شد و سرش از خانه برگشت
 باز انا سبحانی و ما اعظم شأنی گفت مریدانش بکار و زدن هیچ اثر کار بر او ظاهر نشد پس در وقتیکه باز
 میخوابد پرسیدند که یا شیخ چه سخن بیوزون شریعت گفتی گفت مریدان دید گفتند فرمان بجا آوریم اما کار
 شما اثر نکرد گفت پس من بودم که او ریت و وجود مرا محو کرده و در هر جگه خود بخود گفت من میان مردم
 و بعضی گویند که هر سوره در گیت خلاصه چندان سخن الم ظاهر شد که فریاد برآورد و گفت که من اینهم
 آن بودم که او بدو گفتند آن چه بود که سر آن خانه گذشت خانه پر شد گفت که از حال مردان نشنیده بودم
 و حتی که آدم منفی از خاک پاک آب مزجیده اندام در آورده مبارک و پاک او در طائف که درازی
 او بفرستگاری و چون از بهشت فرود آمد در دنیا سر و پاهای می رسید و مظهر طریقت پر خود نهاد
 تا بقدر شصت که از این نوع عجایب غرائب تصرف الوهیت او بسیار است در تفسیر الوهیت
 است که شیخ حضرت سالت پناه از خانه مادر یونان بی بی عائشه صدیقہ فیه من آموختی بی از آنجا که حضرت
 عورتان ست غیرت بکار آمد و متهم شد و گفت مباد که در حرم دیگر رفته باشد بهر حال و در پیش محله
 حرم رسول صلعم رفت و دید یافت و در خانه ابی بکر رفت اینجا نیز یافت و در حید آمد و دید که خود را
 درون مسجد معکوس کرده و پاک مبارک در برابر من رتق خانه بهرست بر من قها و بود بی بی چون
 چنان بیدار شد و شفقت مبارکش ابالا گرفت و بالا آمد و درین بالا کردن بسیار مضطرب شد
 بعد از تکلیف بسیار حضرت پرسید که کیستی بی بی گفت منم عائشه گفت عائشه کیست گفت بنت ابی بکر
 صدیق گفت صدیق کیست گفت پسر محافه گفت قحافه کیست گفت پدر خود محافه علیه السلام گفت
 محمد کیست بعد از آن بی بی دست از کو باز داشت و در خانه آمد چون حضرت رسالت پیامپوش
 آمد و خود را از رس خلاص کرد و در خانه بی بی آمد بی بی احوال از بنود آن باز من کونین صلی الله
 علیه وسلم گفت یا ایها الذین آمنوا لا یسعی فیہم ممالک مقرب و لا یبئ من سئل و لا یسأل
 التوحید تواف الاضافات این رفعت چنانکه در مکتوبات شیخ شرف الدین میرزا آورده است
 که اوج الله تعالی ولیام بنی ابراهیم و یاولیاء خویش انما عندنا العبد و العبد منکم

سید محمد علی حسینی

بالظن والظن متصل بالرتب ودر مقام بله او این آیه درو است بهیت تود و کم شو که تو
آن بود که گم شدن کم کن که تفرید آن بود که بر او نیجا گم شدنت زدم زدن کلام ما وین
و کلام ما وین در عریست و دعوی کذب بابت الارباب بانی خود مرد و دست چنانکه خلق میفرمایند
سے تا که تودم میرنی بهدم نه تا که محبت نازده محروم نه و حضرت شیخ سعدی شیرازی میفرماید
مثنوی این سخن عشق ز پروانه بیا موزنه کان سوخته را جان شد و آواز نیامده این معنیان
و طلبش بچرخانده کانه که خبر شد خبرش از نیامده قال غیره بهیت هر که مارا دوست دارد
کافر مطلق شود و پیشوای خلق گردد سالک برحق شود و بغت عربک فرمینی سائر دارد
چنانکه زمین ایشان نیز کافره گویند که زمین پوشیده تخم گیاه است و شب تاریک است نیز کافره
گویند که همه چیز را میپوشد و محبت محبوبه سبب بر اینست که بنمیر گفت الکافرا و امان
فی کفره و حکا الجنة و اینجا کافر بنی کفارت دهنده است یعنی دوستی من چه ظاهر و چه باطن
رسول صلی الله علیه وسلم است پرچم رسول علیه الصلوة و السلام در آوان سكرات دوستی من خود را
و ملک مقرب میباشند پس جا کران و کلاف دوستی زنده بطریق اولی شان دوستی من شدند
لقله علیه السلام اتصاله فی اتصاله و اتصاله فی اتصاله یعنی اتصال حق بانفصال شدن
از خود و انفصال از حق بانفصال شدن بخود پس در چشم سالک حق هر چه غیر الله است محو و منحل شود
سوی الله چنان پوشیده باشد که خود را و غیر را نداند پس چون جمله عبارات و اشارات از خود
شد گو یا که ما بر مطلق شد نگاه پیشوای خلق را شاید و نام سالک بر و طلاق توان کرد و توحید
چهارم را توحید الهی گویند و آن چنان است که در ازل لا اله الا الله غیب الغیوب بلا نشان
عبارت بود اکنون به چنان است که هر چند کسی از انبیا و اولیا بیان عبارت کنند ایشان
خود را و از خود خود گویند که محمد و در ما محدود را در مقالات و مفهومات و درین حالت که معنوی
او در عقولات عقلا در نمی آید پس چای آنکه ذات پاکش کس عقل و فهم تواند آورد و چنانکه رسول
ای فقیر را سخن با محمد و غیر انفا ده بود که غیر حسیست آن محد که اکثر مسلمانان از دین برده بود
در تحت مصطفی صلی الله علیه وسلم را در پس پشت انداخته و محبات را مباح داشت چنان تقریر نمود که
غیر غیر خدا را گویند فقیر کلامت پیش آمد و گفت که اکثر چشم حق بین باشد غیر در محراب ایشان

چند باشد بلکه روانی بجای که بخدای بود اظهار کرد و گفت که چون کسی آرد تا میسر سازد و از آن نماند ببرد
از موجودان باز خیزد که میان آن خوف سازد و یک طرف را پشت و دیگر طرف را پشت و میانش را
مغز مانند جمله خیزد که در میان نیست پیشکش از زمین بسپرد و آن را امری خود ساخته
و انداخته است برین تیره و در سبب با خدایان پیش گرفته بعد از او گفت که در روز هفت صبح میان
شما غیر چیست گفتش صوفیان بالان و که در عیب الغیب معلولات حق و حجت و معتمد بودند و موجود
میگویند و غیر را جزئی نیست و اما چون شب تنزلات وحدت از علایق مغل که سز کرده
انشار الله تعالی وجود حسی یافته حکم عجیب گویند چنانکه عراقی فرماید نظم هر گاه که سلطان
که شود پادشاه آخر سلیمان که شود پس عجب نیست کین مرگ داد چون که سلطان نیست سلطان
که شود پادشاه نیست بنی درستی این چون عین نیست آن که شود اما که غیر از کبریا نماند
اما در قضا و صفاتی چون قابلیت و شت گویا که شور انگیزی پیدا کرد و وجود را که در عیان
ثابت بود و ظهور حسی در زمان غیریت نهاد و حالا باز فردا نیتش بخود راه ندهد و عجب از آن رو
که غیر محل مطلق شده است که جبار آنرا گویند که جبر را در غیر محل نهد که ادراک هیچ فرد بر او
از نیست که حق اجبر است گویند چون سخن برین جا رساندم لم یحکم گفت که غیر محل چگونه باشد
گفتم که چون ازین چوب خشک می بینند و حال آنکه وقت میوه بانیت و این چوب از جنس
درختان میوه نیست و درین حال از و زرد آلود با انواع میوه ها ظاهر شود و چوب تغییر و تبدیل نماید
و هر کس از آن میوه بخورد و لذت میوه یابد و چوب آه چنان که بود همان باشد و چوب بر جای خود
میوه بر جای خود نماند چون سمنم را خود از آنجا که جابلو او بود و خنده آماز کرد و قسم یاد کرد و گفت که
ثم باشد آنچه شما گفتید حق است زیرا که هر چه در آن چیز نباشد صادر شدن از محاسن
و آن جماعتی که هر یک از این او بودند از سخن او خوشدل و خرم شدند پس از فقیر و فقیر بود
و گفت اگر این او از فرقان عبید خود یاد کرده باشد پس باید که شما از محدی خود باز کردید و بگفت
شوید و من بعد دست انابت ندیدم و خلق اگر از سازید درین شرط جزم کرد که هرگز در کلام
شریف چنین نباشد گفتم در وقت که نمودیان مردمان کوچی و ترک بودند و آنها بسیار و آب و خاک
داشتند و شود که آب را میگویند بعد از وفات پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم ایشان از طرف

دیگر پیدا شد در سالت خود بایشان اظهار کرد و ایشان قبول نمودند تا آورده اند که در
عید ایشان بود و ایشان در محراب و بیابان گرد آمده بودند جمع شدند و سنگسار را بیهوشی
پرسیدند حضرت صالح علیه السلام نیز آنجا حاضر شد و گفت ای بختان سنگسار ز لائق خدای نب
ایشان گفتند ای صالح بر آن محجزه پیدا کن که هم ازین سنگسار شتر را بپاشد و که گمان ازین
باشد و از آن شتر بچیز یزاید که ازین بقیه بپاراید باشد و بر بخییری شما گواهی دهد و ما را ازین
نفع بسیار باشد چنانچه میر خدا گفت ای بختان هر محجزه که شما خواهید بفرمان خدا استیجا پیدا
خواهد شد اما بعد از آن شما ایمان نخواهید آورد و بعد از آن گرفتار خواهید شد و ایشان شرط
کردند که بایان ایمان خواهیم آورد پس صالح دو گانه ادا کرد و از آن دو گانه سر بر زمین نهاد و
در سجده عزت و خجسته چون سرش بر زمین گذاشت از سنگسار شتر بر خاست و از آن سنگ
سیاه که بپایشان بود همچون دروزه که عورات را باشد آویخته برآمد و از دوشتر داده پیدا
که سر و سینه او صدمه میست گزید و دفا و نیز بر سیم مدوزه آغاز کرد و از آن شتر داده بچیز یزاید که
سر و سینه او نیز صدمه میست گزید و هر دو بپایان فصیح بر سالت صالح علیه السلام گواهی دادند
که آله الله صالح رسول الله پس ایشان کار نیز بر دو گانه ادا کردند و در یک حوض آب
و تشریف بفرمود و در آنجا آب جمع میکرد و در شیب پر میشد و در آن چهار بایان
مواشی ایشان بگله آب انجور و در آن این دو شتر پیدا شدند آب را بنوبت کردند یک روز
این هر دو شتر بخورند و آن حوض چنانچه شیر ایشان میشد و روز دیگر مواشی ایشان بخورند
و آن بچشم ایشان صدف چهار هست که کردند و از شیر ایشان بخورند و آن در بختان و بد بختان
ایمان نیار و در قدرت مدید بایشان پرا کرد و بپلوانان ایشان سر و دهم بپاره
در خانه و در میوه نماند و آن در آن مال بسیار بختان ایشان بختند که زود
بایشان بریم با طعام لطیف و گوناگون پیدا کنند آن بپوشه زمان از سیر بختان که چون شایسته
آن پلوانان گفتند که چرا چنین گفتی گفتند از ترس شتران شایسته مواشی بایان گیاه
بختند و در هر جا که شتران را بختند مواشی بایان میگرفتند آب نیز گزیدند و یا بند گویا که
خون ایشان خشک شده است و در شتران از کجا باشد آن بختان گفتند که از این شتران

بپاییم بایان چه خواهیم داد چون آن روز زمان صاحب جمال بدکاره صاحب مال بودند
گفتند ش که ما هر دو مع اموال خود یکدیگر شتابا بشیم و آورده اند که راه گذر ایشان که باب
میرفتند زیر سیم ایشان زمین مثل ذره کافت شده بودند و آن هر دو ملعون نقتند و در آن
رنگدور هر دو جانب زمین ایجا میدند و غاسی رست کردند و در آن غار پنهان شدند
چون شتر ماده اولی از هر دو جانب برخاستند و پای خیره او را پیه کردند و راه تنگ را
ایکان از گشتن شتر نبود و الا هر دو را ملاک کردند و چون بچراش از عقب آمد و مادرش که پسر
اقاوه بود از پیش ایشان گریخت بفرمان خدا درون کوه درآمد و غائب شد تا مدت یک
سال و برکتی تا مدت سیال گوشت و میخورند که تا قه بهشت بود گوشت او را بدیوه میخوردند
نمیشد و بعد از آن بصافه او شاز را ملاک کرد و با ندر خم کلان سنگها آتش برایشان بلید و زیر و

در شدند بقبر خدا کما قال الله تعالى فقال لهم رسول الله ناقة الله وسقيا فكتبوه فحقروا

و در سوره بود نیز مذکور است چون این آیت را بزبان شرح دادم و گفتم که ای پر خجالتان خدا و را
چندان مانع و اختراع است که چه وانه عقل اجز پر سوختن سوختن است که التقدير بحر حقیق

من عسویه فقد ضل بیت کمال عاشقی پروانه و از آنکه غیر سوختن پروانه را در و اگر شما
نکه یث رید استخوان آن شتر بنور قیامت تا این زمان که حاجیان میگردند و در آن موضع چند

مغولک تنگ و دامه غیر ذلک پیدا میکنند از ترس آنکه اگر آن شتر بچه آواز دهد تمام عالم را
نهره بر قد پس ازین تقدیر میراد و که دعوی خدای میکرد گفت که حضرت خدا که خداست نه ام

و مرا از خدا جدا چهر ساختی و من بطل کرده بودم که خود را خدای میگفتم و متعلق بودم که یا یزیدی
قدس سره سر بر زمین میزد و میگفت ای مدعی کذاب که ترا سلطان جهان فرستاده و تو حق را

فرموده است ما قد الله حق قد یزید گفت در روز جوانی از پس من جو آمد و پی در پی من
نهاد و چون پس نگاه کردم جوان گفت یزید اگر از پستی خود پارسه تیرک پی تا من نشند خود

و دفع گشتن اگر پوست خود را بچشم و تو پوشانم یزید نشوی تا بچشم بیاخت من نه آن جوان
گفت از کشته ریاضت خویش بمن بمانی گفتم کینه مجاهده من نیست که در و در تخته کمال خودم

اندیشه کردم از آن بود که آبا بیشتر از وظیفه خود بودم بعد از آن قسم خوردم که در حق بحال آب

و جبریل شنود و محمد رسول الله تعالی که در تمام درملیه ضلالت شفق و تا از کمال معرفت او چون
سرور انبیا بجز او قرار کرد و گویند عاجز تر باشی و بطریق لحدان عجمی گداز معنی تا بمومن
سنی باشی سوال حضرت داود علیه السلام از حضرت حق اعظم بهر حال عدم خوش خفته بودم و تله بستی
خوش خوش بود و از خواب خوش ملربیدار کردی انگیزد نم ترا این چیست مقصود خواب
از جانب حق بهر حال عدم خوش خفته بودم ترا بستی خوش خوش بود و ز بهر معرفت
بیدار کردم یقین میدان همین بودست مقصود و فصل دوم در بیان

ایمان گوید بدان که عزیمت ایمان اندر و بولنت ادخال النفس فی الاثامه و از سر
شروع نقدیق النبی هاجم به منعنه الله تعالی و در صلاح صوفیان خود را حقیقت ایمان
سپین است پس نزد امام عظیم رضی الله عنه چون ایمان عام است بحمل کافی است چنانکه گوئی که
حدیث است و محمد صلی الله علیه و سلم بر حق است و آنچه گفته است آسمانی منزل شده اند بر انبیاء
السلام همه حق اند و درست اند و این ایمان را کافی است اگر مومن برین ایمان ثابت ببرد
نجات یابد از عذاب قبر و عذاب ابدی و رخ چنانکه تفسیر حلالین مذکور است و معنی این

آيَةُ قَوْلِهِ تَعَالَى تَشَبَّهْتُ اللَّهَ الَّذِي يَتَّخِذُ الْفُقَرَاءَ أَرْجُلًا لِلنَّبِيِّ فِي الْخَلْقِ

وَمَرَأَاكَ خَيْرَ رَجُلٍ أَذَكَ وَفُورَةً بَيَانِيَّةً وَيَسِيرَةً مِنْ دُنْيَاكَ وَمَنْ يُنِيلِكَ وَلَهَا وَيُنِيلِكَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

و ان هر که بچان اعیر و تحمل ندهد در روز قیامت که شش سوز و پشیمانی و درشته باشد که امانت

عن روح الله ولا يزال شفاعته رسول الله ليس له في الدنيا شفاعته كما لا يكون له في الآخرة شفاعته

برسول آورده او بول شده فرست بر یاد دوشی کی ما به دوست فو له عالم یسرونه

کما یقود الہایم پس است یان ن سید مومن دست و دلو پیرے رب وود

[illegible]

تو در سر افلاحت کجا پیش پندار ازین عالمی که در میان غفلت و اشتغال
از این جهان بگذری و بدین راهی که به سوی مرگ منتهی است

بسم الله الرحمن الرحيم

1. *Journal of the American Medical Association*, 273: 1033-1034, 1995.

گرفتہ ہوں کہ از دست کو بیخ بسیار یافته بودم پس پیش محمد رسول اللہ تبارک و تعالیٰ گفتم کہ
 رسول اللہ ایمان این عرض کن کہ من سلام شوم پیغمبر گفت بگو یہ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللہ
 وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُہٗ وَرَسُولُہٗ چوں کہ گفت یہ ایمان کہ گفتند وحیہ کلیہ در گریہ و نیاز
 ہر چند حضرت منع کرد و نہی استادی گفت کہ یا رسول اللہ چندان گناہ کردم کہ ہرگز در دل من آرام نہ گیرد
 رسول علیہ السلام گفت کہ گناہت صیت وحیہ کلیہ گفت یا رسول اللہ در ملک ولایت خود رسم کن
 این بود کہ دخترہ سالہ آجاکہا خوب پوشانیدم و در بیا بان در چادر می انداختم و آن در میان جاہ
 ہلاک میشد و من بادشاہ ایشان بودم از عار انیکہ دختر را چگونہ بکس دہم ہفتاد دختر را کہ ہمہ
 بجانب ما میدویدند و من پیغمبر میباشتم چوں چنین گفت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم با جمیع اصحاب
 کہ یہ شدند در حال متہرج متزلزل بیاید از حضرت رب العالمین گفت کہ ای خواجه کائنات خلقت
 موجودات خداوند تبارک تعالیٰ بر تو افضل الصلوٰۃ فرستادہ است بعدہ بعزت و جلال خود
 پیغمبری تو قسم یا کردہ است کہ چوں وحیہ کلیہ بوحیثیت من برسانت شا گواہی ادا کن ہا
 طفلان بگیاہ و شخصت ہر گناہ کبیرہ دیگر بر تو بخشیدم و عفو کردم و دیدار خود و بہشت کرت
 وے کنم زیرا کہ انی اذا صالحت عبدالمسالہ عما مضی پس برادر چوں بیان انست خود را
 بنیر شک مومن انی کہ ہر کہ در یافتن ایمان شہادت گوید بقول امام عظیم ہم کا فر گردد و ایمان مخلوق
 پاید و نہست لقولہ تعالیٰ خَلَقْنَاکُمْ وَاَنْتُمْ اَعْلَمُونَ زیرا کہ ایمان قرار و تصدیق است و قرار
 تصدیق فعل بندہ است بندہ مخلوق است و فعل از غیر مخلوق است و روستان ابوالمہدی
 سمرقندی آوردہ است کہ محض غلط است کہ در بعض نسخہ گفتہ اند کہ ایمان لَا اِلَهَ اِلَّا اللہ
 است وَلَا اِلَهَ اِلَّا اللہ از قرآن است و قرآن غیر مخلوق است پس ایمان غیر مخلوق باشد زیرا کہ قرآن
 مومن بہت ایمان باین بہت چیز کہ مومن باند تا اگر کسی ہمہ ابا و کرد و بان ہمہ قرار و تصدیق
 آورد و یکے را نہ کا فرست پس ایمان غیر مخلوق باشد زیرا کہ قرآن مومن بہت ایمان باین بہت چیز
 کہ مومن باند تا اگر کسی ہمہ ابا و کرد و بان ہمہ قرار و تصدیق آورد و یکے را نہ کا فرست پس خدای تعالیٰ
 و کتابا و تقدیر غیر مخلوق اند و فرشتگان رسولان و فرقیاست مخلوق خواہد شد و بہت نیز
 مخلوق است پس ایمان آوردن بغیر مخلوق و مخلوق مساوی شد و اما باینست کہ توفیق الہی است

و بنده را در زانی کرده است کفر و تعلق به الله فی قلوبهم الايمان والرضا لله و فی الذین
 امنوا یخرجهم من القلوب الی الله پس آن باریت است و الله غیر مخلوق است و ایمان حاصل نشود
 مگر با خلاص خاص حاصل نشود و الا نیست نیک و خلاص هیچ چهار نوع است خلاص عام که باطن خود را
 از شرکها و کفر با خلاص ساز و وزیران نیز گویند تا داخل آیت یتبث الله الذین امنوا شود که بنده
 بر این و عام خلق رساوی است که اگر دره از او امر و نواهی شرع را نکر شود کار کرد و لقوله علیه السلام
 الايمان کالو ضو و الکفر کالحیث و دم خلاص خاص آن تسلیم است که نگید از غیر الله بگسلان و دل را بد
 سپارد و چنانکه در توحید علمی او را نیابند مگر لقب سلیم چنانکه خلاص است که در شرح احمد خضر و قیصر
 سره که هزار مریدان پرورده داشت بکده مبارک میرفت و شش خار و دریا و غنچه و در انکشید
 یاس او درم شد و از ویران شده هر جا که پای بنهار و زمین شدی مریدان طالع افتند و پایش
 را نگرفتند و آن خار را کشیدند و چون از طواف کده مبارک بازگشت گفت بیا بنید که زیارت یا یو یو یو یو
 زیارت اولیا الله حج مساکین است و چون زیارت شیخ رفته حضرت بایزید قدس سره بعد از نماز
 ایشان ابرسید آن نعمت که در پی داشتی چه کردی گفت مریدان را ندا می کشید بگفت شما چرا انگشید
 گفت من بخیای خود میر حکا او گذاشته بودم حضرت بایزید گفت که پس شکر کی که در رضا موجود کردی
 یک صفا خود و یک صفا او را خلاص خاصان خالی کردی است از صفات خود و خلاص خاص
 انخاص نفی موجود است و بقای او حکا قال علی رضی الله عنه من عرف نفسه فقد عرف ربه یعنی
 قول متقان نیست کسیکه بشناسد نفس او غایت نیستی پس بشناسد حق او غایت نیستی و این تعلق
 بجناب الهی از اول در آستی و دیدن و استن خود و اجزاء مکانات خالی گرداند و بهیت من بجا
 در نیکو چینه خود آمده ام بهیکشده جاذبه عشق بسجده تو مرا و در بطریق الهدایه که بصورت تقلید خاسته
 خود را ندانم و خود را در ورطه کفر و ضلالت باک میکند بنابرین شیخ سعدی شیرازی از موده آ
 بیت اگر کوه روانه آسپاسنگه نه عارفست که از جبه سنگ بر خیزد و پس عارف تسلیم است
 موزی خلق آزار و خلاص خاص الاخص انبیاست و حضرت رسالت پناه بود که چون مهتر
 ابراهیم را در مجاشق انداختند و در هوا پاشید آتش سپرد و در آری و عرض آتش چهار میل بود و چون
 عبودی آسمان رسید از چشم مردم غائب شد مهتر جبرئیل آمد و گفت که اگر گویی بچاه بن دیوار را

۱۴
 و بنده را در زانی کرده است کفر و تعلق به الله فی قلوبهم الايمان والرضا لله و فی الذین
 امنوا یخرجهم من القلوب الی الله پس آن باریت است و الله غیر مخلوق است و ایمان حاصل نشود
 مگر با خلاص خاص حاصل نشود و الا نیست نیک و خلاص هیچ چهار نوع است خلاص عام که باطن خود را
 از شرکها و کفر با خلاص ساز و وزیران نیز گویند تا داخل آیت یتبث الله الذین امنوا شود که بنده
 بر این و عام خلق رساوی است که اگر دره از او امر و نواهی شرع را نکر شود کار کرد و لقوله علیه السلام
 الايمان کالو ضو و الکفر کالحیث و دم خلاص خاص آن تسلیم است که نگید از غیر الله بگسلان و دل را بد
 سپارد و چنانکه در توحید علمی او را نیابند مگر لقب سلیم چنانکه خلاص است که در شرح احمد خضر و قیصر
 سره که هزار مریدان پرورده داشت بکده مبارک میرفت و شش خار و دریا و غنچه و در انکشید
 یاس او درم شد و از ویران شده هر جا که پای بنهار و زمین شدی مریدان طالع افتند و پایش
 را نگرفتند و آن خار را کشیدند و چون از طواف کده مبارک بازگشت گفت بیا بنید که زیارت یا یو یو یو یو
 زیارت اولیا الله حج مساکین است و چون زیارت شیخ رفته حضرت بایزید قدس سره بعد از نماز
 ایشان ابرسید آن نعمت که در پی داشتی چه کردی گفت مریدان را ندا می کشید بگفت شما چرا انگشید
 گفت من بخیای خود میر حکا او گذاشته بودم حضرت بایزید گفت که پس شکر کی که در رضا موجود کردی
 یک صفا خود و یک صفا او را خلاص خاصان خالی کردی است از صفات خود و خلاص خاص
 انخاص نفی موجود است و بقای او حکا قال علی رضی الله عنه من عرف نفسه فقد عرف ربه یعنی
 قول متقان نیست کسیکه بشناسد نفس او غایت نیستی پس بشناسد حق او غایت نیستی و این تعلق
 بجناب الهی از اول در آستی و دیدن و استن خود و اجزاء مکانات خالی گرداند و بهیت من بجا
 در نیکو چینه خود آمده ام بهیکشده جاذبه عشق بسجده تو مرا و در بطریق الهدایه که بصورت تقلید خاسته
 خود را ندانم و خود را در ورطه کفر و ضلالت باک میکند بنابرین شیخ سعدی شیرازی از موده آ
 بیت اگر کوه روانه آسپاسنگه نه عارفست که از جبه سنگ بر خیزد و پس عارف تسلیم است
 موزی خلق آزار و خلاص خاص الاخص انبیاست و حضرت رسالت پناه بود که چون مهتر
 ابراهیم را در مجاشق انداختند و در هوا پاشید آتش سپرد و در آری و عرض آتش چهار میل بود و چون
 عبودی آسمان رسید از چشم مردم غائب شد مهتر جبرئیل آمد و گفت که اگر گویی بچاه بن دیوار را

بر ایشان آمدم تا بنده یو یار ملاک شود مہتر ابراہیم گفت کہ تو میگوئی یا خدا تعالی گفت من میگویم
 مہتر ابراہیم گفت کار تو نیست و کار من بخدا تعالی است بعد از ان مہتر اسرافیل آمد و گفت اگر
 بگوئی صور بدم تا جانہائے ایشان قہقش شوند و تراب آسمان بر من گشت بامرا یزدی میگوئی یا خود گفت
 خود آمدہم و بران نیز سوال جواب مذکورہ کرد چون مہتر یحییائیل رسید گفت اگر بگوئی تمام دریا با
 بر ایشان فرو ریزم تا ہلاک شوند و تراب آسمان بر من دران نیز سوال جواب مذکورہ کرد بعد از ان مہتر
 عزرائیل آمد و گفت اگر بگوئی جانہائے ہمہ قہقش کنند و ترسجاست و ہم دران نیز ہمین گفت و دل از
 از غیر خدا چنان غالی بود و خلاص کمال شہت کہ در ان ہلاک از ملائکہ مقرب بعرف نجست و چون
 باتش رسید زنجیرے کہ در دست و پا او بسته بودند در یک لمحہ تمامی سوختند و بر سرش آتش
 گذار شد کما قال اللہ تعالی قلنا یئساکونی بردا و سلاما علی ابراہیم و آد و ابہ کبر
 فجعلنہم الاخیرین یعنی خدا تبارک تعالی آتش را حکم کرد کہ بر دوست من سرود تا سلامت
 ماند از تو ابراہیم علیہ السلام و عن ابرہہ اسرہ اللہ عنہ و لو لم یقل ذلک ای سدا ما ہلکہ بحد
 یعنی اگر خطاب سدا مانیامے ابراہیم از غایت مری ہلاک شدی و المعنی ان شاء اللہ تعالی نجات
 عنہا طبع ما علینا ای خلفا عنہا من الحرق و ابقاها علی الاضاءۃ و الاشراف کما
 کانت و هو علی کل شیء قدیدر یکید یعنی احراق پس گردانید ایشان الاخیرین فارسل علی
 نمرود و قومہ البعوض فاکلت لحمہم و شربت دماؤہم و دخلت البعوضۃ فی دماغ
 نمرود فاہلکته و نجات دوم ابراہیم را و از نجاست کہ ابو بکر صدیق از آنحضرت مازنین کنند
 رسید ثقلین رسید کہ الا یمان آنحضرت رسالت پناہ در نہالت مستغرق بود کہ اضافات جود
 بشریہ از و منحل شد و در جواب گفت و شد اعلم و چون از ان دریا خطرناک از طرف سکر در
 ساحل طرف محو آمد گفت الایمان یا یمان اگر ازین برسی کہ من چند از ہفت اند چنانکہ گفت
 باللہ و ملتکته و کتبہ تا آخر صدیق را خود من از ان تابست زیرا کہ صدیق را روشن بود کہ
 حضرت در ان مراتب سیدمست پریدہ تا از ان مگر شہ شہود فاما حضرت رسالت پناہ گفت
 واللہ علم کہ حقیقت ایمان از خود فتن و بصمت دوست پیوستن و از اشارات و عبارات زبان
 بستن و بصمت و ابرہات کونین در حفظ و امان باشد چنانکہ در خبر است در حیکہ ابراہیم

و این حدیث در تفسیر این آیت است کہ اللہ تعالی اخیرین را بر اولین برتری داد
 و این حدیث در تفسیر این آیت است کہ اللہ تعالی اخیرین را بر اولین برتری داد

خلیل الله را در خنجر کمر کردند و در هوا بردند کنجشاک که از اعنایب گویند نیز در خنجر با او
 همراه نشست با نفعی آواز داد که ای کنجشاک ضعیف چه میطلبی که در محل ملاکت نشسته عندلیب
 گفت که در تمامی عالم دنیا وی یک خلیل الله است و اکنون آنرا دشمنان حق و آتش مو اندازند
 من نیز میخواهم که با دوست حق تعالی دوستی و در آتش باشم چون آتش بر ابراهیم مشت شد
 بهیچم نیز نمیسوخت درخت سبز شد عندلیب را نیشاخ درختان تسبیح حق مشغول شد و چنانکه
 ملائم نیست که دختر نمرود در کوشک نشسته بود حال ابراهیم دید که در عصمت الله مصمم شد آن
 دختر نیز ای جان خود گفت لا اله الا الله ابراهیم خلیل الله که دین خیمیر بر حق است دین کفار
 باطل است آن ملعون انحر کردند که دختر ایشان را قود فرمود که در این دران بجایق کردند و در
 آتش زخمتند و مهر جبریل را حکم است با عالمین شد که او را از هوا برگرفت و در سلسله نیک و در جبر
 است که سه زمان اکنون حیات اندیکو دختر نمرود دوم خواهر بهتر موسی علیه السلام سوم با و دختر خضر
 علیه السلام عاصفا و با صفا و ساگره هر سه در یکجا عبادت میکنند امیر المؤمنین امیر حمزه اعظم
 مطلب گفته اند که در آن وقت که تولد شد چون کسی پناه کلان میشد و کسی یک وز میشد و چون
 دیگر کسی یک سال کلان میشد و یک پناه میشد و چون کمال سید پهلوان رکوز زمین شریف
 است که دیوی بود و را دیو سپید میگفتند آن دیو در یک پا خود خشت زربها میزد و میافت
 هر که پایی بر او این خشت نواز و باشد چون امیر حمزه پیش او رفت و پای او یک دست
 گرفت و بر دشت و او را بر انداخت چند آن رفت که دیده شد و خشت در با اسباب خج و با سبزه
 عمر که با و یار و صرف کرد و عمر پنهان بود که چهل گز میخواست او همه خلق را در دین ابراهیم خلیل
 الله می آوردند و عمر تیر و کمان میچکاند دشت که تیر او بی یکبار بود و کمان او کمان گر است
 نمرود بود بلکه خود را بچوب گرفته بود و کلاه کاغذ و سر میکرد و در وقت تقابل عدو و هر دشمنی که
 پیش ایشان آمد عمر چهل گز میخواست و نیز تیر کرده در چشم دشمن میزد و امیر المؤمنین حمزه را هیچ اسباب
 طاقت برداشتن ندشت و هیچ کمان بدست راست و آمد و عمر که یار او بود و در میان جنگیت
 از جهت اتهام براق او ناگاه بکشدی رسید حصار دید و در آن حصار یک پسر همناک بد کرد
 ترس پیش در متن نتوانست و تمامی براق برین نفع بود و در ایشان بر شگفتی نوشته بود که هر که

در جبر است که سازان اکنون حیات اند

و در سلسله نیک و در جبر

این سپاه زمین نشین براق را برادر از حق باشد و پس نتواند بر سپهر عبدالمطلب که نام او
حمزه باشد و آن براق از مهر سحاق صلیواته علیه نازده بود چون عمر پیش حمزه آمد و قتل اعلام
کرد امیر حمزه و آن شد چون سپید شد سپید دیدند که بجز آگاه خود آمد امیر حمزه و بر سپهر حمله کرد
و گفته اند که تنه روز خود را گرفتند و بعد از آن برون کردند و گرفت و بیکدست بجام و زمین کنایه
و شمشیر است و سپهر گردن از دست و جمله براق اپنی و غیره کافتند و سوار شدند و عمر پیش او چهل گز
نیست و نیست ناگاه به سواره شدنش هزار لشکر دید که راه را نگاه میداشتند و سالار لشکر پهلوان بود
عمر پیش او رفت و نزد پرسیدند که این کار چیست گفت خداوند این راه است گفت خداوند منم که
باشد گفت خداوند راه و نیست که بشرف بیان مشرف شده پس عبدالمطلب ویشی امیر حمزه هشتان
طعون و غرضش و لشکر خود را ساخته پیش آمد و بیاباری هر که پیش آمد و عمارت هلاک میکرد و تیر
چشم و نیز چون بدید که این همه اهلک خواهد کرد و عمر پیش آمد عمر گفت یا امیر باین پهلوان شما خود پیش آمد
چون مقابل شدند اول حمله پهلوان کرد و امیر حمزه سپهر پیش گرفت و زخم او بر سپهر گرفت و امیر حمزه گرز
گردن او نهاد و از سپهر زیر پا نهاد و گفت سرت ببرم و یا ایمان آری کار گفت دین
ایم بر من عرض کن می گفت بگو لا اله الا الله ابراهیم خلیل الله و آن شش هزار لشکر مسلمان
شدند و آن راه را با و سپهرند و چون رخانه آمد چند قریش را مسلمان کرد و گفته اند که همتاد هر کس را از
لشکر و فیروان دل مسلمان کرده بود حق که پریان بیکدیگر می خصومت داشتند از یک جانب دیوان
بسیار بودند و آن جانب بیکدیگر ضعیف بودند و ایشان امیر حمزه را همراه خود بودند و موضع ایشان در راه
در ایام عمان بود و امیر باد دیوان پریان حربه کرد و چندان رقتل کرد که در حساب نیامد و هر یک
ساختند و عاخر شدند و پیش امیر آمدند و آن امیر جنیان پریان دیوان بخت باز با و همراه
ساختند که امیر حمزه را نزد دیوان پدید می آیند و ایشان که عکس عداوت که داشته اند در کنار دیوان
مانند آتش خورشید پیش آمد و می خنجر علیه السلام را یافت و دید که از طرف مغرب دریا آتشین آید
و دید که کشور همراه میشد و علاج شد و راه گذر یافت پیش و حضرت خضر علیه السلام رفت و دید که آن
دو دختران در راه مانده اند از حق پرسید که علاج شد یا آتش عمان چیست که من بگذرم که از و تا
و در آمده ام و گفت در و دریا آتشین مرغانند که درین آتش می باشند و سمندرم نامند اگر

هر که مومن اچنان نخواهد چنانکه نفس خود را پس از از من نیست بلکه صاحب نعمتند یا رسول الله یا
 درین نیت بسیار مضطر شدیم زیرا که هر یک میخواهیم که احباب نیادی چون این فوژندست سلاح حق
 تعلیم بهتر مری گیران این باشد حضرت فرمود که این طریق نمیکوم ما آن میگویم تا در قضا و زمین
 کافر شود و یا کافر و ایمان آورد و شما بنم او غناک و بشادای و شاد نشودید حتی که اگر دشمن نیادی باشد
 بدو عیاس بایمان تواند کرد که خوف کفرست اصحاب خرم و دل شاد شدند که این نیت را بحال داریم
 اگر تمامی نیار بدین پیغمبر خود را آدم بهتر بود و دوم نیت خاصست چون نظر در علم یقین از
 و جمله نمک را از ازل تا ابد در تصرف آنها و صفات الهی بینند و دانند و نیت پاک ایشان بحاله اشیا
 مساوی باشد چنانکه نقل است که رئیس محققان شیخ شبلی قدس الله سره که از جای گذر
 و از مسافت و در خانه آورد و چون این زبان باز کرد و مورچه اوید که سرگردان میدوید و چون از
 و در دست مبارک خود میداشت و روز دیگر در آن منزل که گندم خرید بود و برگشت پیست
 صروت نباشد که آن مورریش پیرانگنده گردانم از جای خویش به سوم نیت حاصل حاصلین
 منازل تیر روان طریقت و شاه یازان حقیقت است که چون حضرت صلی الله علیه و آله و
 ادنا الاشیا کما فی فرموده است پس ایشان شیار آپیشتم حقیقت می بینند بلکه وجود ایشان
 خودی خود منحل و بجملة اشیا وجود شامل و مساوی بینند و هر نفع و مضرت که بایشان میرسد
 گویا که بوجود ایشان میرسد زیرا که ایشان همیشه در محاصره حسن مشغول اندیم از نیست که
 بوجود ایشان ظاهرا هر میشود چنانکه نقل است که در روزی ملاک روم نشسته بود و سوار در راه
 و سپه اتباز یانه زد و کمین کرد و شیخ آواز در دناک از سینه مبارک کشید و آه کرد چون کمال ظاهر
 با و کم عفتا بودند گفتند یا اباجسن خرقانی این چه مرست که سبب امیزند و شما آه میکنید شیخ
 را و خود را نمود که زخم تازیانه بران و ظاهرا هر بود یقین کردند که قضاء فی الله بقاء بالله و
 داده بود و لیکن نقیر نیز بودی همراه پای بود پسندیده خصال و مجیده احوال چشم غیر بین را
 پوشیده و سر اوقات غیرت را دیده و همیشه غرق در بای الوهیت نشسته میبود بلکه بیان
 با دست داده بود که از خواب غافل و آشامیدن سحای کردن پنج ماه میراننده بود و از حبت
 حضور می گفت چنانکه که میش حق بودی کنم ناگاه قطاع طریق از جانب پیش آمد و مشر

و بان درویش مجاوله کذب کرد که من بشما حق دارم و در پیلو و فقیر نشسته بود و از شما که
 حالت درویشان است با و التفات نکرد و گریان خرقه باز کرده نشسته بود و استخوان
 او مانند چوب خشک بود و آن ظالم بے انصاف شکم کلان در دست گرفته بود و بگو بالا میکرد
 آن درویش او نمو گرفت بلکه ناگاه از جای شد و چندان که فوت داشته بود بر سین او کوفت
 درویش تشبیه کرد و فقیر و عین مراقبه بود چندان الم ضرب بفقیر رسید که مقدار دو فرسنگ من
 رفتم و از خود خبر ندانم و می پنداشتم که دلم از پس پشت برآمده است چون بعد از آن از من
 سوال کردم که هیچ الم ضرب بشما رسید و قسم یاد کرد و الله یاد کند که من بمقدار گل از تخمین
 سنگ خبر ندانم و محاصره خمسین رباعی رباعی ظل ارواح اند شلیح همه به ظل عیان
 اند ارواح همه باز عیان ظل اسکے حق اند باز اسما ظلمات مطلق اند پس چون صورت
 جمله ممکنات که ظهور شده است از اثر و فیض روح سرحدی که آنرا حقیقه الاشیا و خالق کیانی و
 بکنه عالم کن غیر ذلک از اسما و صفات صفاتی گویند گویا که ظل است و ظل او وجود نباشد مگر
 و مراتب اسما و صفاتی که بر تئیه از اعیان ثابت که از انور و فهو گویند و نورست گویا که ظل اعیان
 اند که نور دیدن خود را و غیر را گویند چون وجود جمله معلومات که در غیب غیوب بود در علم آورده اند
 علم و نور و شهود که استعداد هر ذره چنانکه خلی دست تعیین کرد پس گویا که در پی هر بر لب آب
 تعیین کرده است تا بحسب ادب پرورد و اعیان چون تقاضا و احدیت اسما و صفاتی مفصل است گویا
 که ظل اسماست از و مراتب از و متوجیض پس اسما بعد و دارند و هر یک خواهان اثر خود شد
 اند گویا که خواهان نام و نشان اند چنانکه بزرگو گفته است بهیت تشریف دست سلطان چوگان
 بود و لیکن به گوی و زمیدان چوگان چه کار آید پس اعیان با طور خود تا ظهور حسی گوئی
 پندار و اسما را چوگان ذات مطلق از ان رو که بخت و ساز و صفست گویا که تقاضا و اسما و صفات
 قدیم خود هم ندارند پس اسما ظلمات مطلق اند ذات قدیر رب لو جو و از ابتداء و انتها معروض است
 پس نیت خاص الخاص متابعت بنظر دارند که چون در نظر ایشان غیر الله ناید نیت نیز مساوی
 بنفع و ضرر مطلق و نیت خاص الخاص حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم و انبیاء را بود علیهم
 السلام که چندین معارضه و خلاف و کید کفار میدیدند و ایشان هر روز بلکه هر ساعت و خون میکرد

و بعد از نیت خاص الخاص حضرت رسالت پناه و انبیاء علیهم السلام مطلق بود و از ان

و با سلام میخواندند که نیت و قصد و ایشان ایمان و سلام حق بود هر چند که این امیدیند و دعوت
 با سلام میگردد از جهت شفقت بر حق خدا از برای خدا تعالی چنانکه نقل است که چون حضرت
 رسالت پناه صلی الله علیه و سلم بیعت شد و برین پادشاه بود و خود نام گفت بروم در امتحان
 کنم و چون نزدیک مکه مبارک رسید جا چهار از تن خود کشید و جامعه زد و گهنبه پوشید و خور
 مثل دیوانه ساخته و در مسجد حضرت رسالت پناه رفت و هر چند که پیغمبر علیه السلام الطاف و مهربانی
 میکرد و دیوانه ناسزا بد و گفتن گرفت چون دید که به بد گفتن بر دباری میکند و هیچ خشم و غضب
 و جود و نرمی آید بوی غلط در سجده کردن گرفت اصحاب و در غضب شدند حضرت علیه السلام گفت
 که ای یاران بایده زمین کنیدن آخر آستن سهل است فاما دل دیوانه رنجاندن مشکل است نباید
 رنجانید دیوانه چون دید که خاطر مبارک هرگز رنج نمیشود خاطر مصطفی وار و دانست که لاشد
 علی الرضالة بیشک بنمیرست بعد گفت ای محمد تو میگوئی که پیغمبر آخر الزمانم هر که بتو ایمان
 آورد و صحت است خدا تعالی و بر رسالت تو معترف میشود یا و آتش چه باشد گفت خداوند تبارک
 و تعالی در قرآن مجید و فرقان حمید وعده بهشت کرده است هر که ایمان آرد و قوله تعالی ق
 اٰرَفَتِ الْجَنَّةَ الْمُصْفِيْنَ آن دیوانه گفت در بهشت چیست گفت حوران و کوشکها و سرایها و ارقها
 حله ها و نعمتها و گوناگون که هیچ چشم ندیده و هیچ گوش شنیده و هیچ خاطر نگذشته است
 گفت ای رسول الله من پادشاه و مالک مینام و نام من محمد است ازین نوع که در بهشت گفتی
 هر یکی در کار نیست حضرت گفت که دوزخ است در راه گذر هر یکی که حق تعالی فرموده آن حجیم
 کانت قوصاد اللطاغین مابا المین فیها احتجابا هر یکی که از فرمان حق سرپیاید همیشه در
 دوزخ باشد و بعد از این اگر قمار باشد و دوزخیانرا عذاب ابدی و گوناگون است گفت از دوزخ
 نیز ترسم پس حضرت گفت چه طلبی گفت اگر ضمانت قبول کنی که الله و پادشاه و بر این ازانی
 وار و من باین شرط ایمان آورم پیغمبر صلی الله علیه و سلم گفت هر که نیت پاک خلاص ایمان آورد
 من ضامنم و پادشاه من گفت دین سلام بر من عرض کن پیغمبر گفت بگو لا اله الا
 الله محمد رسول الله چون کلمه طیبه بر زبان ائمه خاست و رفت و غسل کرده آمد و دو
 رکعت نماز ادا کرد و سر بر زمین نهاد و گفت خداوند چون از پیغمبر تو ضمانت دیدار تو شنیدم

دیگر سیتن برین سرافاقی خواهم فی الحال جان بحق تسلیم نمود پس حضرت رسالت پناه با جمیع
 اصحاب تجنیز و کفین او را ساختند و دفن کردند و جمیع اصحاب حاضر بودند پیغمبر علیه السلام تنه
 نمود و یاران گفتند یا رسول الله این جگه قبرست تنهیم از جهت چه بود گفت چون دیوانه را دفن
 کردند و حوران آمدند بدست هر دو شراب مملو بود و کما ز جنت العدن آید و در دیوانه را و گفتند
 شراب بخور و پیاور کنما رشو دیوانه از ایشان روگردانید و دوست از غیب پیدا شد و دیوانه
 کنار گرفت و گفت که ای پسر من که بنییر و پارس من پیچ رضی نشدی پس از اینجا کتاب میگویم
 ای پسر من پس تو خراست تو هم میدانی + جگر من به تو کجاست تو هم میدانی + دوستی
 نیست که در باغ نشینم به تو باغ بید و دست غذا است تو هم میدانی + سه روز و شب گیم
 در وقت صبح پنهانی نیست بید است مرا ذوق جهان بستانی + و نیز آورده اند که ملائم این
 ولید همیشه حضرت را ایذا رساندی رسول گفت خداوند از اینک ولید در مانده شد دم
 چیرت آمد و گفت یا رسول الله خداوند تبارک و تعالی تو را سلام و درود میسرساند و میفرماید که
 دعا تو مستجاب خواهم کرد اما اگر خواهی از پشت ولید فرزند تو تولد خواهد شد خالد نام که چندان
 هزار خلق از بکرت او بشرف ایمان مشرف خواهم کرد حضرت گفت خداوند از رحمت دنیا
 بگذرد اگر چه ولید و چندان از اینک رساند عمار و دراز گردان آن فرزند و از وی تولد
 شود چون خالد از ولید در وجود آمد و مرا همتی شد پیش حضرت رفت و ایمان آورد و پسر
 حضرت همیشه میبود و شکر رسول علیه السلام شب و روز میخواند و این خالد همراه بود خوب
 ویرا غلبه کرد و عثمان از دست او رفت و سپه را از لشکر خود جدا کرد چون بیدار شد لشکر خود
 ندید و سپه را بر طرف مید و این تار و زشت ناگاه دید که در کثرت دریا وادی است و در اینجا
 هفتاد و هزار خمیه نصب کرده دید و نهشت که لشکر است و آن لشکر او کفار بود خالد بن ولید سپه
 خود را در جگه پنهان بست و خود را بماند ایشان کرد و در میان لشکر درآمد و دید که کفار با پیغمبر
 نرسایند و دشمنی است کرده بودند و آن معلم بر سر منبر آمده و پادشاه و سائر ارکان ولایت هم
 حاضر بودند و آن معلم میخواست تا او عطا بطل کند و حق را بدو شد خالد بن ولید دعا کرد و گفت
 خداوند بجز دست زبان این یار بدو فرغ گفتن بر زبان معلم ترسان هر چه خواست سخن از

زبان او پر می آمد معلم تر سا گفت آتوم برانید که در میان ما محمدی آمده است و در حق
 سحر کرده و زبان من بسته شده است پادشاه کفار را امر کرد تا تمام لشکر مخصوص کردن
 خود را بپایان ایشان کرده بودند تا خنجرش گفتند یا امیر یافته نمیشود معلم تر سا گفت
 ای محمدی ترا سوگند بآن محو است که خود را به او بگو که در حق من چه سحر کرده خالده رطبی مدینه
 اندیشید که بجان چه باشد اگر هزار در هزار جان مرا بگذرد و حضرت رسالت پناه میکردم بر خا
 و گفت آتوم منم محمدی و ای پستان سحر در دین محمد صلی الله علیه و سلم حرام است و کند
 سحر کافر است و معلم چون بر منبر آمدی و خوانتی که باطل را حق گوئی و حق را باطل من
 حق تو دعا کردم که خداوند از اجزای است از زبان او دروغ بیرون میار معلم تر سا گفت که من
 از تو هیچ سوال میپرسم اگر گفتی نه با والا از جان خود دست بشو خالده گفت قبول دارم
 اما بشرط آنکه من از تو نیز یک سله میپرسم جواب آن بگویی پادشاه و ارکان دست در میان
 گواه شدند معلم گفت در توریت خوانده ام که هر شبی در بهشت چند من طعام و شراب
 خورد و در هیچ بول غلط نباشد نظیر او در دنیا کدام است جواب داد که چون فرزند در
 شکم مادر می از چهار ماه دود شیب زنده میشود و روح در قالب و در روزی رزق
 خداوند تعالی باو میرساند و چون تولد شود در حال بول و غلط کند و اگر در شکم مادر بول غلط
 کرد و مادر او را هلاک شد و نیست قدرت خداست و ای باز گفت و در توریت دیده ام که در
 درختیت طوبی نام که هیچ کشته و سرا و خانه و جای در بهشت نیست که شاخ و برگ و میوه
 سایه آن درخت طوبی در روز سید است نظیر او در دنیا چگونه است جواب داد و گفت چون
 آفتاب در نیم روز با سید هیچ جای نیست که اثری بر روی و روشنائی آفتاب بدو رسیده
 پس درخت طوبی مثل آفتاب است و در قدرت خداست که نیست باز گفت که ان کدام
 زمین است که یک گرت آفتاب را دیده است گفت آن قعر روئیل است که چون سحر سحر
 را تبطیان که قوم فرعون بودند نهاده ساخته بودند و بطریان بر اسیان سوار میشدند و از
 در زمین ایشان آمده ساخته خورد و کلان ایشان را تیر و کمان بدست گرفتند نمودند و بخت
 بسیار بر ایشان انداخت پس هبتر موسی علیه السلام را گفتند که اگر ما را از ایشان خلاص کنانی بتو

سلاطین علم زرا

سلاطین علم زرا

سلاطین علم زرا

نصیر بن موسی و فرعون

ایمان آریم هت موسی علیه السلام گفت که هر کس پیش صاحب خود بروید و سپید براق بطلبید
از ایشان بگریزید و خلاص شوید قوم هت موسی هر یک پیش صاحب خود رفتند و گفتند که
ما را جای ممانیت و هر یک بنده خود را سوار کرده و فرستند شما نیز ما را سوار بکنید هر یک گاو
خود را سوار کردند و روانه شدند و ایشان خند میکردند که چیکاه بر سپ سوار شده اند
همه از اسبان خواهند افتاد چون سه روز گذشت تا آنکه فرعون را بود و گفت که غلامان که خفتند و
شمایان سخن را قبول نکردید که ایشان خواهند گریخت اکنون در پیش ایشان باید رفت فرعون فرمود
که هشتاد کس سوار و عقب ایشان را غل کنید چون لشکر فرعون شنیدند هشتاد کس عقب ایشان
رفت چون لشکر هت موسی بر ویل رسید عقب غلای لشکر فرعون شنیدند و قوم هت
موسی شش کس سوار بودند همه از خود نا امید شدند چون لشکر رسید و آفتاب حکم جلیل یک نیزه
وار زد و یک همچنان ایستاده بود ایشان دو از ده قوم بودند که یک یک آب
بشکافت و از ده نقش شدند چنانکه جمله لشکر یکدیگر را میدیدند و آن آب آفتاب حکم جلیل
یک نیزه وار زد و یک تازمین که زیر آب بود خشک شد و قوم هت موسی علیه السلام در گذشت
و فرعون رسید آب همچنان ایستاده بود و رسید همهمان گفت شاید که بدایت هت موسی علیه
السلام شده باشد تا آنکه پشیمانی که دعوی خدا می کرد میگردید این بان
هت موسی که گشت و تو میترسی و این آب نیست که بفرمان تو پیدا شده بود و از آن نیزه وار زد
است فرعون هر چند را اسب گشت اما اسب گشت بود نتوانست در رود و آورده اند
که در آن مقدار یک اسب مادی نبود بلکه جمله نر بودند هت موسی علیه السلام بآب این آب نیست
سوار شده آمد و بر آن در و از آن که فرعون بود در پیش شد و اسب فرعون گشت بود و در
رفت و نتوانست که در فرشتگان از آسمان فرود آید و تمام اسپان لشکر را نیزه وار زد
زود چنانکه در در و از آن آب در آمدند که ساعری و پامان زیر که خود را از اسب انداختند
سامری از زیر سیم و دیان جبریل گفت خاک گرفت و همراه گرد و گاه میشتند چنان که
قریب به بیرون آمدن شدند و عقب تمامی در آمدند آب بر چرخ زد و شکست و جهان آوار
و جمله لشکر موسی بر زمین افتادند و حکم فرمود که تمام لشکر فرعون را آب ببلورند لشکر موسی

اندرخت در جانها ایشان قیض شد و لیکن بخیار موی از سلاح و یراق مجامع سپان ایشان بپا
 نشده بود بلکه همه سلامت برآمدند تا قدم موی غنیمت کردند و در عون این یافتند و چون نیکی طلب
 کردند با پان تراز جبهه لشکر او را یافتند و دیدند که پیرین بر سر نشسته بود و آورده اند که تیرین عون
 بر سر او پیوسته و گرفته بود و آن پیرین مرورید از پیش او پیچید گفتند که تو کستی گفت من آن
 مسلمانم و در روزی آورده بودم که در عون آمده بیا بچم تا مرورید پیش من و چینی چه خوش بود
 زمان قحطی عالی این اور دست من از خست که من مرورید را چینی تمس خا لندین یک گفت که آن زمین
 روئیل است که یک تبه قناب دیده است باز معلم تر ساکت که آن کرام چا نورست که اندر خنای
 ملک نیست و با سلیمان بنی مکر و جواب گفت آن مورچه بود که قوم خود را گفت که در مورچه
 خود را آیند که ظالمان آمدند مباد که زیر سم سپان شتران هلاک شوید با درفته پیش مهر سلیمان
 غازی که که مورچه چنین گفته است حضرت سلیمان او را چه را در پیش خود طلب کرد که لشکر مرا
 ظالمان گفتی گفت در حق مورچه چنان به کسان ظالم اند که از احوال ایشان خبر ندارند پس
 گفت که ای مورچه سرت چرا کلان است مورچه بپایان نام گفت که سرم پر از خصلت سلیمان است
 گفت که سرت چرا باریک است گفت خوردم اندک است از سلیمان گفت دنبال چرا کلان است
 مورچه گفت هر که دنبال خود داشته باشد از دنباله دیگران نترسد گفت چند خوردنی خوری گفت
 در سال دو دانه گندم بعد از مورچه او شیشیه حبس کرد و دو دانه گندم پیش او نهاد و بعد از
 بعد از هفت سال کشیدند یک نیم دانه خورد و بعد از هفت سال گفت که چرا نخوردی مورچه گفت از بی
 خود اندیشیدم که مرا یاد آرند بانه باریک این را نیز قوت چند روز به سازم باز مورچه گفت که بی
 خدا نامست چرا سلیمان کرده اند مهر سلیمان گفت که شما بگو سید مورچه گفت سلیمان چرا ایست
 تا سلیم باشی بر بندگان خدا هر چه زنده سر از تنه ریزد مورچه گفت که شتاب بر هوا که عیبه
 گفت با دمی که گفت در در قیامت خورانی چنان کعبه باشد گفت پادشاه گفت که پادشاه و
 نیاید که در حقه سلیمان را و از عیس کشیدند پادشاه و معلم تر ساکت که آن پادشاه که کرام بود که در
 گشت و آن پادشاه که کرام است که اندر این سر و کمر نیست و در پیدها لایق بود که جواب
 گفت که آن پادشاه که کرام است که اندر این سر و کمر نیست که کرام لشکر تو با من براری گئی لشکر را من

سلیمان چه علم تراست

سلیمان چه علم تراست

می بینی تو نیز جواب او گویی معلّم گفت که در صورت دیدارم کردی در پیشانت نوشته است
 لا اله الا الله محمد رسول الله هر که این کلمه را بگوید از عذاب فرخ خلاصی یابد و بهشت
 بر نعمت میرسد و حور و قصور و دیدار حق تعالی بیاورد و شاه گفت و او صد و دوازده بار ازین
 بر نعمت محروم داشته بودی پس پادشاه و محلم ترسای و تمامی هفتاد و هزار لشکر مسلمان شدند و پادشاه
 خالد را پیش خود نشاند و گفت ما را از محمد رسول الله خبر ده که کجاست خالد رضی الله عنه و قومه
 از خود گفت که من نیز همراه بودم و راه غلط کرده ام و باین جانب در شما افتادم و در آن است
 مهتر جبریل بر حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم نازل شد و گفت هیچ میدانی که خالد کجاست و چه
 در تمامی لشکر تفرخش و او دریافت و از مهتر جبریل پرسید که کجا باشد مهتر جبریل جواب داد که در فلان
 وادی است و این مقدار لشکر مسلمان کرده است حضرت همدر آن ساعت پیک را بجانب او فرستاد
 و پیک از هوس می شده هم نگرفت و به سجده افتاد و پادشاه خالد رسید و پیغام حضرت رسول الله
 صلی الله علیه و سلم معلوم نمود و خالد و پادشاه مع تمامی لشکر روان شدند و چون قریب رسیدند
 ایشان را قریب خود نشانید و مرحبا و لطف بسیار کرد پس حضرت گفت الحمد لله که از نسل و یدها
 پیدا شد که دین مرا روشن کرد و آورده اند که در هنگام خلافت امیر المؤمنین حضرت ابابکر صدیق
 رضی الله عنه شش هزار لشکر مسلمان کرده بودند پس نیت حاضران را خصل بنیای برین جمله است که
 تمامی خلق بوحده نیت الله تعالی و با و امر و نهیات او مقرر باشند و ایمان بر پیغمبران و آنچه
 بر پیغمبران آورده شده است آورده باشند و بآنچه خلق تحمل بگردند تا ایشان ایمان آرند و
 بحداب سرمدی گرفتار نشوند و پیغمبر پیغمبران ایمان بوحده نیت الله و بر رسالت مصطفی صلی
 الله علیه و سلم آوردی شاید که ایمان اعزیز داری شریف تر و دوست تر از جان و از فرزند
 داری محبت او و یقین او در چهار چیز است اول بیاقتن ایمان شما و باشد بیشک و یقین دانند
 که ایمان بهین است که هر که در حکم او درآمد درین جهان جان مال و فرزندانی از گمان بگردان
 و او را بدو حق بخاشیدن و در امانی زنده و در آن جهان از عذاب بدی خلاصی یابد و بهشت
 بر نعمت و بدو عظیم حق جان علی مشرف گردد و از بخت ایمان دوم ترسناک بودن از دوزخ
 ایمان این چنین است که بخت هر دو جهان بآن دست پس از آنکه گناه کفر بکار و چنانچه

در این کتاب
 حضرت جبریل
 علیه السلام
 فرموده است
 که هر که
 این کلمه را
 بخواند
 از عذاب
 نجات یابد
 و بهشت
 بر نعمت
 میرسد

دستور القضاة است که اگر کسی مسئله شریعت شنید که متن بهشت لا اله الا الله محمد رسول الله
 است یا شنید که سبب گناه اندک نیز کسی نمایان بقدر شود و سامع گوید که اگر این چنین است با اعم
 نیست و یا طریقی نیست کافر گردد و نیز اگر کسی مسئله شرعی را سامع گفت که باین که میرسد کافر گردد
 نیز اگر کسی مسئله طریقی و عطا گوئی که چنین نمیشود و بهشت است یا چنین عذاب است یا نه گفت که
 از آن جهان کسی نیامده است کافر گردد زیرا که کتب آسمانی ایمان نیاورده باشد و نیز مؤمن بهشت
 چیز اند اگر کسی ایشان را یک گفت قولاً و فعلاً و تقوا و کافر گردد چنانکه گوید اگر فلان خدا حکم جهان
 و یا فرزند خدا گردد و ام خود از او بستانم کافر گردد و یا فرشته را شکر شود و یا دشمن را رو چنانکه گوید
 که دیدار فلان بر من چنین دیدار عزرائیل و یا منکر و میکتر را بد گوید یا خازنان و رخ را بد گوید و دشمن
 وار و کافر گردد زیرا که ایشان هر چه میکنند بفرمان الهی عزت میکنند پس یا که حکیم حق ارضی باشد
 و یا اگر گوید آنچه در کتابهاست هر چه دفع و فسانه است عالمان را سیاه می گویند و در ایشان علم
 طینی و سفیدی در ایشان عالمان اقدیم الایام دشمنی است کافر گردد زیرا که عالمان را کتا گویند
 گو یا که بکتایب و تکرده باشد و اگر بنیبران از بزرگ و فضل از همه خلق و از ملک و دیاندان کافر گردد
 چنانکه بعضی عوام که خود را پیشوای خلق دهند و باین حدیث چنگ میزنند که الولاية فضل من البقوة
 با فقر و در فضل مگر ای معنی حدیث تحت لفظ بیدان بیان میکنند و ولایت خود را از فضل از نبوت
 مهتر موسی علیه السلام و غیر ذلک میدانند و خود را و مریدان خود را از دایره شریعت و ایمان بیرون
 آورند و در ورطه کفر و طاقت گردند و خبر ندارند چنانکه در رساله عبد الشفیعی آورده است که چون
 شیطان شیخ عامی او خلوت یا بدخنده و شادی میکند که سبب این خلوت ویرا کافر سازد و صریحی
 را در دست گیرد و در آن لیل میکند و کمین میخواند و در ویرا میگوید که مبارک باد ترا این مرتبه
 و ولایت که این گلاب خوشبوئی بهشت است و بعضی دیو و پری را میگوید که چه غماها در تو دارند
 و مرغزارها و جایها خوب که این منزلگاه شایسته بهشت است و بعضی دیو و پری را بد و بنای بصورت حور
 و بعضی بصورت پلر و عصا در دست و ایشان را میخوانند تا او را بدان میل و رغبت کند و در ویرا
 که شیطان عرش و کرسی سبع سموات بدو نماید که الحال از عرش گذشتی بلکه یک صورتی را بدو نماید
 که این خداوند جهان است و آن شیخ جاوید و معتقد شود و گوید که خداوند جهان را بدو پیش از این

کنند و شیطان را در گوهر که کمال کارشما از قهر موسی در گذشت زیرا که بر تخیل منتهای شده باشد و بر شما
تخیل زائیه شده است شیخ عامی بر معتقد شود کافر و دو معنی حدیث بظاهر از روی حقیقت این
است که حضرت سالت پناه معلم ولایت خود را از نبوت خود فصل گفته است زیرا که ولایت با نبوت
بودن از خود منحوشدن بود و نبوت شما را دعوت خلق و طلب حجرات و متعلقان با خلق است
ازین جهت که حضرت سالت پناه نماز تحجد را و شب بیداری بر خود فرض کرده بود که شب
ماشتان است و صلیت محبوبان است چنانکه روزیابیش از خواب بیدار میشد و محرم عاشقان
بشهر با شطلب اما از روی حقیقت بی مع الله وقت کالیستی از ملک مقرب از خود کنی سالت
خبر داشت اما صوفیان ولایت اخبارات از وحدت بر اند که سلیقه واحد موجود که لولان لما
خلقت الافلاك اشارت پرست که اوست و بعد از ان جهت که خوابان او و جمله خلق شده
قبله بود و وجود را بخوار و طفیل و جو خود بعبان پاست تا ظهور نور محمدی تا اهل الساقین ظهور شده
نیز قبله بود و نبوت ملامت است که مذکور شد که چند گزینت مضطر شده بود بسبب آنکه پانزده روز
از روی منقطع شده بود چنانکه در صبح العاشقین است که روز و اهل کتاب شورت
کرد و در عالمان اجماع کردند تا پیش حضرت و در چهار مسئله از او پرسند اگر دور گفت و دور
گفت پیغمبر است الا انتر اگویت نعوذ باشد مهنا که انتر اگو بان گمران از روی دیگر نیز میگفت
چون پیش حضرت آمدند و گفتند که اگر شما رسول خدا یید بگوئید که قصه بهتر فوج و وقیانوس جگوه
بود و مثل ما اندر جحیمیت با بگو و قیامت خواهد شد حضرت بتوقف گفت فردا بگویم و شب
در میان آورده پانزده روز بهتر جزیل از رب العزت پناه حضرت زنده پوشید و در کوه
رفت و دیگر سبب کافران هر قدر می آمدند و یکدیگر میگفتند که خذلهم الله که این مرد پیغمبر نبود اما
فلسفه بر آنکه نبوت و بدستنی گرفت و شرم نهشت که و توحی پیغمبری بیکر و خاک و زمین ایشا
بعد از پانزده روز قهر جزیل آمد و گفت چنانکه از مشرق تا مغرب پرها و خود را گسترانیده بود و
خبر سالت و موسی سالت به قهر جزیل بصیوت خود بان عظمت که او داشت حضرت سالت پناه را
کفار که لا تأمید بود و در اوقات دیگر بصیوت بار می آمد که در آن مجلس حانه
بجنت و جحیم کلیدی بر می و پناه و گفت بسم الله الرحمن الرحیم. وَالصَّحَّةُ وَالْيَلِيُّ إِذَا جَاءَ

وَدَعَاكَ رَبِّكَ وَمَا قُلْتَ إِلَّا خُذْ خِيَالَكَ مِنَ الْاَوَّلَىٰ تَأْخِرُ بَعْضُ مَحْمُودٍ وَتَبَارَكَ تَعَالَى تَحْتَهُ
 درود و لطیف الود و میسر اند و قسم باید کرده است بوقت چاشت یعنی پرده شانی روز و تبارکی شب
 تا یک چنان یک شیخ و یعنی از شب تا یک روز روشن بمر آن بدواز روز روشن شب تا یک بمر آن
 آید و این قسم بر قدرت خداست که آفریننده روز و شب است و برایت از روز و جمال حضرت است و تبار
 و زده از فرخ جمال اوست و از شب و گیسوی مشکبار اوست و جواب قسم اینکه نیکوشت ترا خداست
 تو و بدینی نگرفت شمار و آخرت که سر قیامت بهتر است شمار از دنیا فانی اما چون میان جمع
 دشمنان را باید نکردی و نشاء شد گفتی برا حسن تا و بجزیر لایمخ که دم قصه جنت ترخ علیه السلام
 و و قیاموس چنانکه معروفست بیان کرد و از بے قیامت این است بخواند قوله تَعَالَى إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ

وَلَمْ يَكُنْ لَكَ دُونَهُ مُبْتَلَىٰ

عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي
 نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ یعنی قیامت لایب لا شک منی است اما در وقت
 و تعیین گفتی او کفر محض است و نیز از آمدن باران از شکم ما در آن از آتش کجا استقبال از رسیدن
 موت کسی نداند بیکباره و در علم و خبر است و گویند قبول کنند و این پنج خوب کارند و در شان روح این است

خَوَانَهُ قَوْلُهُ تَعَالَى يَسْأَلُكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا
 و چون روح تحت ظل کن گفت و در حدیث جبار صحیح وارد است که جسم لطیف است حضرت رسالت پناه صلعم
 بر پیشتر ازین آگاه نکرده از بیان وضع کرد پس را و شما را اولی ترست که هیچ نگوئیم و مسالت بشیم و آنچه گمراه
 و بخوان از روح چیز و میگویند و مریدان خود را گمراه میازند که ترا روح بنایم و در خلوت عوام الناس اطوار
 تجلیات شیطان معاینه میکنند از ترس شیخ جاهل ولی تر از شیطان باید کرد زیرا که ایشان بسیار میان
 روح میان است اما تَعَالَى نمیتواند کرد بلکه بسبب نقصان خود روح را عین ذات دانند که فرستند و الا
 اگر مرشد مستقیم بر تریعت بوده باشد تجلی روح را از تجلی ذات تمیاز میدهند زیرا که روح را قبول صحت
 فی کمال تجلی است مگر همه از برای انبیت که در حقیقت حقیقت رسالت پناه صلعم فرموده است کقوله

عَلَيْهِ السَّلَامُ الْخُلُقُ هِدَايَةٌ وَالْخُلُقُ ضَلَالَةٌ یعنی هدایت و نشان کبر است که او در متابعت کامل
 باشد و آن کامل نیز در متابعت کامل دیگر باشد تا عهد رسول الله دست بدست آورده باشد و کامل
 کسی را گویند که چهار علم تمام دانسته باشد اول علم تفسیر احادیث تمام و اند دوم علم فقه که گفته اند که

اگر یک ساله شرعیه باشد و در هر یک از این روزه ها منوم علم مناظره و علم کلام و عقاید تمامید و در
 وصال و عقاید انفسیه بنیای چهارم علم لغات یعنی از تفسیر روح خبردار باشد که سید جمال بخام
 در سال خود آمده است که بسیار مردان از پیران تفسیر خلوت و مراقبه ذات روح را به بنید و ایشان
 خلوت بنیدارند کافر شوند چنانکه جمالدین کبیری قدس الله سره را مرید بود و او و خود ساخت و در خلوت
 رفت و بعد از ساخت پیران آمد و گفت یا شیخ خدا و جهان اویدم گفت خاموش باش که آن نور خود
 بود که از ابتدا می و خود تا آخر سلام هتاد و در نور مشاهده میشوند همه تنجه از آن خلوت و نماز است
 ضلالت در حق کسیست که علم ظاهر چنانکه مذکور شد و از علم باطن چون حدیث حدیث که غیر
 است نیز آگاه نباشد اما پسب جهل عامه خلق و جهال را در خلوت و روح آرند و تجلی شیطان
 القافضانی همه اگر اهل ضلالت و مضل بنارند گوید که با خدا را دیدم دیگر می گوید که با ذات را دیدم کسی گوید
 با صفات او دیدم کسی گوید که باک الماک ملکوت را دیدم و علم حق و احادیث و تفسیر احادیث را گوید
 وصال و مل میگرد و در آن روز نشیده اند که در نصیحت لایس است قوله تعالی و غیر الی

مِنْ آخِرِهِ وَآخِرِهِ وَصَاحِبِهِ وَبَنِيهِ چُونِ رُخ را بناید و در روز قیامت که قوله تعالی
 اِنَّا سَمِعُوا لَهَا شَرِّهَا لَوْ هِيَ تَقُولُ تَكَادُ تَمُوتُ مِنَ الْغَيْظِ وَآيَهَا قَوْلُهُ تَعَالَى فَكَيْفَ تَقُولُ

اِنَّكَ قَدْ مَوَّاهَا جَعَلَ الْوَلَدُ زَيْنَبُ السَّامِ وَنَفِطْرُ بَيْمَ كَانَ وَغَدَا مَقْعُ لَدَا وَآيَهَا
 فَكَيْفَ وَجِئَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ وَاِنَّ لَهُ الذِّكْرَی اَوْرَدَهُ اِنَّكَ وَرَدَ

را با قصد گوشه است و در هر گوشه او با قصد نام است و بر هر نام او با قصد فرشته دست و
 موکشفه تا روز قیامت بالا می کشد و کلامی هر فرشته چنان است که یک پیرا و در آسمان زمین
 گنجبر چون رُخ را این بین و یک کند و شماره او چون سکر یکا کلان در هوا با قصد سال و در
 و آواز پانیه او چون آواز خرد گیش هر یک سید و قصد ساله راه بعضی از پانیه و رُخ میگرد
 از چشم جدا چون یک صین می پوشد و از آواز آتش آواز یکدگر می تاز و میشوند و با رُخ میگرد
 او بالا بکشند چون گل سرخ گردد و مانند رُغن گداخته گردد و موکود و کان از بهیست سفید گردد
 و بهتر از این خلیل الله در یک دست بهتر از خلیل و در دست دیگر بهتر از این هر دو دست را گرفته باشند
 و بهتر مومنی و بهتر از این صلوات الله علیهم دست یکدگر گرفته باشند و بهتر مومنی و بی بی مومنین

بیان حضرت رُخ

دست بیکدیگر گرفته باشند و چون ران و قیامت که خدای تعالی آن روز عظیم خوانده است شد
 و همه عالم را و معاند کنند یکی از یکدیگر دست بکشند و برستون عرش جنگ زنند و هر یک گویند
 نفسی که حضرت رسول علیه السلام ران و زاتی اتی گوید و چون پاریا پاره و مادرانه فرزند و پسر
 پدر و پیر از مرید وزن از شوهر بر مهر نیراد و انفراد نمایند و فرشتگان عذاب را با تو تشنین است
 گرفته پیر و مرید را یکجا کنند و گویند که چرا دعوی باطل کردید که پیر خود را خدای و پسر پیر گفتید و تجلی
 شیطانی را تجلی ذاتیه و صفاتی میگفتید و سخن علم و علم را قبول کردید ایشان گویند که ما طالب هدایت
 و نجات بودیم و همین شیخان پیران را گمراه کردند و بعضی بایان ضامن میشدند که ما شیخ زاده و پیر
 زاده سید زاده ایم چون را دیدی نجات یافتی بلکه تکلیف عبادت انبیان بر دوش و هر طایفه که
 پیش ایشان میگردد و میگفتم ما منع نمی کرد پس پیران گویند که شما چرا چنین پیروی پیشوائی
 میکردید که بندگان حق را و دین محمد را از راه راست که شریعت محمد است بیرون میکرد و پیران
 زمان بن پیران گویند که چون ایشان را بطریق هجوم جا بجا پیش آمدند و نیز چیزی از شر
 خود گفتیم و بعضی از یکدیگر میگویند که ما پیر مرید نه ایم چون خدا علیم و علامت حکم کند که هر همه
 یعنی پیر و مرید و شیطان ادر و فرخ اندازید و آنکه پیران کامل اند و مریدان خود را در حساب حضرت
 رسول مستقیم داشته اند در روز قیامت در کفای قیامت پیاده شوند که گفته اند آفتاب را
 هزده روز است احوال و چهارم آسمان است و یک رو بجان است و پیش این یک رو بجان
 جانب است که در پیش رو آفتاب میرود و اگر تمام عالم را بسوزد و در آن روز زمین بیکدیگر
 که آن زمین سفید باشد بحاکم الله تعالی یوم تبدل الارض غیر الارض و آن روز آفتاب را
 یک نیزه از زمین نزدیک کنند و هر همه و پیران آفتاب پایان کنند و هر فردی را چندان عرق پیدا
 شود که هشتاد و شتر نشسته اگر خوردند سیلاب شوند و هفت طائف در زیر سایه عرش باشند چنانکه
 عالمان عالم و امیران عالم آنکسانیکه شب روز و صد مرتبه از قرآن بخوانند و مؤذنان حی و کسبه
 خدمت علما کنند و کسبه و خرید و فروخت خود را فریب هر و کسبه برزنا قادر شود و اثر رس خدا و عز
 و جل و شود و در آن روز و در آن ماضی و مستفاد گویان روزت سحر برشته ان بهشت سوار باشند در آن
 پیران کامل را فرمان شود که در زیر عرش و پیر ایشان گویند مریدان بایان پیران بجز رسول خدا

و از من ترس نمی برد که تقدیر خدا بود که دره زیاده و کم نمی شود و ایضا گفته اند که بزرگوار
 بود غلام خود را از سبب نافرمانی طلبا آنچه چند زد و باز بسلام گفت که تو نیز مار طمانچه بزنی تا برابر
 شویم غلام گفت که غلام را از درون خواجیه عاریست گفت من نیز صاحب ارم و از آزدون او
 بیشترم غلام گفت شما آزدون صاحب خویش نمائید از سبب بزرگوار فدا و جان آنجی تسلیم
 آورد و اندک غلام سیاه در پیش او لیا آمد و تو بپوشید و آن بزرگوار گفت برو هر گاه بچاییده آرد
 طلبش کن تا تر اتم نباشد آن غلام همچنان که در ناگاه سحاب رسید و پویش شده افتاد چون بپوش
 آمد پرسیدندش که حال چه بود گفت حکم پیر را چکا آوردم و درین جایگاه خرمی را چند چوب زده بوم
 بیاورم آمدند ام که بخشش از که جویم و بجل از که خواهم و هم از ناخاک گفته اند که جوانی در پیش پیر توبه کرد
 چون از جانب پیر برگشت باز پیش پیر آمد و گفت در وقت که گناه میکردم خدا تعالی میدید پیر
 گفت غافل تو ندانسته که خدا می علم سر و اخنی است گفت و ای بر من که پیش این چنین خدا گناه
 میکردم نفسی در آرد و جان حق تسلیم کرد و بعضی گفته اند که حکم ایمان خوف در جاست و ایمان تر

بهر دو دارد چنانکه گفته اند الحرف ذکروا الرجاء انی یقول الله ما حقیقه الايمان هیبت و مخ
 ایمان او بر خوف رجاست و مخ بر پیر پایدن خطاست چهارم سبع شرائط مشهوره ایمان
 را بجا آوردن شرائط ایمان است اول هستی خدا را و بهشت و دوزخ را بغیب باور داشتن دوم
 علم غیب را خاصه حق تعالی دانستن سوم با اختیار خود ایمان آوردن چهارم حال الهی خدا را بر احلال
 عتقاد کردن پنجم حرامها و حلالها را بر عتقاد کردن ششم حرمت حق تعالی امیدوار بودن هفتم از عذاب
 ترسیدن و میل ایشان در رساله عصمته الايمان بیان نمود و اینجا از بکلی آن گفته شد تا اگر یکی
 از ایشان منکر شود و بجا نیارد یا نش زوال پذیرد تا دانستن حلال حرام هم مهمات ایمان
 است که اکثر وقوعها و الناس منها غافلون لقوله علیه السلام الویل للجاهل منة و للعالم سبعین
 ذرة زیرا که عالم را بر هفتادین شبهات و بهات مباهات که در نظر جاهل قبیح نماید لازم است تا در سبب
 ایشان عامه خلق در ضلالت نیفتند لقوله علیه السلام زلزاله العالم زلزاله العالم چون عالم در
 بعضی امور که بعضی مباح گفته اند امید عالیشان از آن در گذرند و در حرام افتند و طاعت اندک کار کرد
 چنانکه در مجموع خانی معاملات آورده اند که هر که شیره شود و گندم و بچ و از زن را بخورد و حلال اندک کار

و غلام خود را از سبب نافرمانی طلبا آنچه چند زد و باز بسلام گفت که تو نیز مار طمانچه بزنی تا برابر شویم غلام گفت که غلام را از درون خواجیه عاریست گفت من نیز صاحب ارم و از آزدون او بیشترم غلام گفت شما آزدون صاحب خویش نمائید از سبب بزرگوار فدا و جان آنجی تسلیم آورد و اندک غلام سیاه در پیش او لیا آمد و تو بپوشید و آن بزرگوار گفت برو هر گاه بچاییده آرد طلبش کن تا تر اتم نباشد آن غلام همچنان که در ناگاه سحاب رسید و پویش شده افتاد چون بپوش آمد پرسیدندش که حال چه بود گفت حکم پیر را چکا آوردم و درین جایگاه خرمی را چند چوب زده بوم بیاورم آمدند ام که بخشش از که جویم و بجل از که خواهم و هم از ناخاک گفته اند که جوانی در پیش پیر توبه کرد چون از جانب پیر برگشت باز پیش پیر آمد و گفت در وقت که گناه میکردم خدا تعالی میدید پیر گفت غافل تو ندانسته که خدا می علم سر و اخنی است گفت و ای بر من که پیش این چنین خدا گناه میکردم نفسی در آرد و جان حق تسلیم کرد و بعضی گفته اند که حکم ایمان خوف در جاست و ایمان تر

و غلام خود را از سبب نافرمانی طلبا آنچه چند زد و باز بسلام گفت که تو نیز مار طمانچه بزنی تا برابر شویم غلام گفت که غلام را از درون خواجیه عاریست گفت من نیز صاحب ارم و از آزدون او بیشترم غلام گفت شما آزدون صاحب خویش نمائید از سبب بزرگوار فدا و جان آنجی تسلیم آورد و اندک غلام سیاه در پیش او لیا آمد و تو بپوشید و آن بزرگوار گفت برو هر گاه بچاییده آرد طلبش کن تا تر اتم نباشد آن غلام همچنان که در ناگاه سحاب رسید و پویش شده افتاد چون بپوش آمد پرسیدندش که حال چه بود گفت حکم پیر را چکا آوردم و درین جایگاه خرمی را چند چوب زده بوم بیاورم آمدند ام که بخشش از که جویم و بجل از که خواهم و هم از ناخاک گفته اند که جوانی در پیش پیر توبه کرد چون از جانب پیر برگشت باز پیش پیر آمد و گفت در وقت که گناه میکردم خدا تعالی میدید پیر گفت غافل تو ندانسته که خدا می علم سر و اخنی است گفت و ای بر من که پیش این چنین خدا گناه میکردم نفسی در آرد و جان حق تسلیم کرد و بعضی گفته اند که حکم ایمان خوف در جاست و ایمان تر

و غلام خود را از سبب نافرمانی طلبا آنچه چند زد و باز بسلام گفت که تو نیز مار طمانچه بزنی تا برابر شویم غلام گفت که غلام را از درون خواجیه عاریست گفت من نیز صاحب ارم و از آزدون او بیشترم غلام گفت شما آزدون صاحب خویش نمائید از سبب بزرگوار فدا و جان آنجی تسلیم آورد و اندک غلام سیاه در پیش او لیا آمد و تو بپوشید و آن بزرگوار گفت برو هر گاه بچاییده آرد طلبش کن تا تر اتم نباشد آن غلام همچنان که در ناگاه سحاب رسید و پویش شده افتاد چون بپوش آمد پرسیدندش که حال چه بود گفت حکم پیر را چکا آوردم و درین جایگاه خرمی را چند چوب زده بوم بیاورم آمدند ام که بخشش از که جویم و بجل از که خواهم و هم از ناخاک گفته اند که جوانی در پیش پیر توبه کرد چون از جانب پیر برگشت باز پیش پیر آمد و گفت در وقت که گناه میکردم خدا تعالی میدید پیر گفت غافل تو ندانسته که خدا می علم سر و اخنی است گفت و ای بر من که پیش این چنین خدا گناه میکردم نفسی در آرد و جان حق تسلیم کرد و بعضی گفته اند که حکم ایمان خوف در جاست و ایمان تر

گردد و اگر خمر بخورد و چون شعلیده انگور که به مدت کف پیدا کند و مست کننده شود و یا از مویز و خرمای
 و نیشکر شست کوزه سازد و ماهی شود زیرا که این مطلق حرام دانسته باشد و در آن شعلیل
 آرد و حال آنکه حلال نیست کافر شود که در مشا رقی و سبیدیه و الوالیست و خمره و لعل
 و نیز در مشروق و المشارق برین طریق مذکور است که سبیدیه گفت هر که خمر بخورد ایمان از وی
 چنان بریزد چنانکه کوزه پر از آب گشته باشد گویند و بر سر خود گردانند و هیچ آب نماند و شکو
 در روز قیامت از چنان رخ بر کند صاحب پر سیدند یا رسول الله خبال چیست و چرا خورد
 گفت یعم و زرد آید و وزخیان که در فرخ جمع شود و گل گردد و چنان زرا بخورند گوشت و پوست
 روده ها و ایشان بریزد باز در طرقة لعین بر آید عذاب برویاند و ازین جهت خوردند که تمام
 ایشان تبدیل کنند و اما گویند چنان بکنی و شیر و بوز و سوسر پس رسول گفت که ز بهار
 صید نهاده اند و ایشان خمر خوراند و را بشید و باید که با قوال ایشان هیچ عتبار نکنید و در میان
 الوالیست است که از دانشندان که و موقوفه نباشند و در یا شیر و از ایشان علم گیرید و بسبیل ایشان

مسئله
 در خمر

محاسن کثیر لفظه علیه السلام الصحبة تقولوا ايضا نقول علیه السلام مثل الجالس الصالح
 كمثل العطار ومثل جليس السوء كمثل القنین و می علیه السلام و راب خبر حدیث فرموده است
 كل مسكر خمر و كل خمر حرام و خمر الزخار گرفته اند و خمار و می را گویند که رو پوش باشد پس خمر گویا که
 رو عقل پوشد پس شرح مشروق است که خمر از آن جهت فرموده اند که اگر کسی خمر از جو کند
 و از زن بیخ سازد و از آن خمر نداند کافر گردد و خمر شونج نوع است که آنکه از انگور و خرمای و مویز و

مسئله
 در خمر

شاهد گیر و چهار دیگر که از جوابات مذکور است لفظه علیه السلام كل جوابات اذا خرج منه حبة
 الاصلية فهو ملحوظة من اكلها فهو ملهون و بعضی و لاینها که از حدیث جو سر که میگیرند نیز
 حرام است زیرا که شعلیده غلظت چون تغییر یا به حرام شود مسئله اگر میوه و پیر و شیر بر چند
 فاحش باشد حلال است او رده اند که امام محمد غزالی را پرسیدند که یا امام بیخ گاهی از شما
 تبسم می بینم گفت و تیکه من مقصدی بودم تبسم میکردم و بیاران نیز مزاج میکردم اما چون معتدا
 شدم یعنی پیشوا تبسم بر من حرام شد زیرا که اگر من تبسم کنم دیگران نیز که قهقهه را حلال
 دانند کافر شوند و من خورده باشم و شونج سفیان نوری در بلوان غیر میبخت تا گاه یا بلوغ بند

مسئله
 در خمر

و در زحمت غیر رسید یافته آواز داد که ای شور تعلین در پايه چگونه در پايوان و پيران میری
 و نیز روز و پايه چپ مسجد اول نهاد بر آواز و شنید که یا شور و نام او ابو سعید بود
 بنزدان لقب خود را نوری کرد آواره اند که حضرت با نیر یسطامی قدس الله سره روزی
 پايه چپ در مسجد بر آمدن نهاد از پايه کفارت برده آواز کرد پس پايه که در وقت دخول
 مسجد پايه را از تعلین بکشد و بدین پاک کند بعد از آن در مسجد بنشیند مثل است که روز در
 وقت خلافت امیر المومنین رضی الله عنه یکبار صاحب آمد و پايه از تعلین کشید و بنگ
 دروازه مسجد بمالید مرتضی علی گفت اگر بر رو من می آید بهتر از آن بودی که بنگ مسجد بمالیدی
 پس پايه که چون در مسجد در آید پي پي که در مسجد اگر کسانی باشند که مشغول بذكر و تلاوة قرآن
 نباشند و سنتی بامداد و یا پیشین نگذارده باشند سلام بگوید و اگر کسی نباشد سلام برین طریق
 گوید که السلام علیکما و علی عباد الله الصالحین و تحت مسجد بگذارد و در رکعت اول
 بعد از فاتحه آیت الکرسی یکبار و سوره خلاص سه بار و در رکعت دوم بعد از فاتحه اخلاص سه بار و
 بعد از فراغ روقبله بذكر و یا تلاوت مشغول باشد و مادام که در مسجد است بریت تمکاف باشد
 اگر چه یک ساعت باشد و سخن دنیاوی نکند که گفته اند چون سخن دنیاوی کنند از دهر ایشان گنبد
 بوی در مسجد بر آید و فرشتگان از مسجد بیرون آیند و حضرت با لغت بنالند که یارب
 مایان از بیت مبارک بیرون کشیدند از حق تعالی ند آید که صبر کنید که تا مکافات شما و روز
 قیامت از ایشان بگیرم و در خیر است که توبه چهار کس قبول نهفتد کی سخن کنند و دنیاوی
 مسجد دوم کسیکه در حالت جماعت و یا بول غائط و استنجاء سخن کند سوم در وقت وضو و غسل
 زیرا که در وقت جماعت غسل کرام کاتبین پشت داده باشند که تا بچورت اولگاه نکنند
 پس چون آواز کنند ایشان گویند لعنک الله که ما از تو شرم داریم و تو از ما شرم نداری و آواز را
 نوشتن ناچار است که روی بآورد و نویسد چهارم در وقت نماز کون عالمان و عطا و پند نصیحت
 شاید که سلام هم گوید که گوش داشتن در وقت وعظ و خطبه فرض است و سلام سنت پس ترک او
 اولی است و نیز جواب سلام نگوید اگر چه فرض است که استماع وعظ و خطبه فرض عین است و جواب
 فرض کفایت است چنانکه در هیچ المکات است که در نوبت از ویب عیان تا حد عراق ازین

در شاد الطالبيين

در شاد الطالبيين

در شاد الطالبيين

طائفه حج ساقط است زیرا که از یک طرف خطر در ایستادن و از طرف دیگر بروج و امون بر مردم در فرض است پس در عبادت که بحث آید ترک آن اولی تر است و تغییر بسیار مسائل است که امام عظیم
 الزان تصف کرد و یکی از آن خشنه کردن است که اگر خوردن خشنه کردن فرایم طفل بگنجد را بجا نبرد
 باشم و اگر بالغ را گویم از سبب سنت فرض ابره نه کنده باشم و این نشاید و صاحبین گفته اند که کم
 از دو سالگی سنت بجا آید و اگر چند و بیرون رسید قبول شکسته خشنه کردن با قاطع شود که فرض
 از جهت سنت بر نه کردن نشاید و نیز در طحاوی آورده است اذ بلغ الصبی عشر سنه لا

يجوز له ان ينام مع امته واخوته والا فراه الاجنبية وعليه الفتوى و در رساله
 شاه قاسم پیرالدین کروری در دستم که در بنی اسرائیل عالمی بود که قیامت نفس و هوا اشکار کرد
 بود و فهمت که از گناهان بازگردد و توبه کند بر پیغمبر و قشع می آمد که آن عالم را بگوید تا هر کس
 بگفته و دیده تو گناه دیر شده اند تا ایشان از افعال با دیگر دانی توبه تو موقوف است
 بایشان قبول فتنه و چون از مسجد بیرون آمد اول با محب بیرون آمد و حضرت پیغمبر
 صلی الله علیه وسلم فرمود که هر که از مسجد بیرون آید و نظرش آسمان کند و این آیت بخواند خاله

تَكُنْ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا وَّ سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ خدا متعالی اور نظر

رنگت بگردد و در تفصیح بر آن آیت است قوله تعالى وَلَا تَكُونُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا

فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَاكْمُرُنَّ دُخَانِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءِ ثُمَّ لَا تُنصِرُونَ و از حضرت شیخ سیفان توری
 منقول است که در فرض بیا یا نیست از آنست که لا یعلم طولها و عرضها الا الله پس آن بیا یا
 یا عالمان باشد که از برای گرفتن آن نیاید بر درهای ملوکانه امر او تو اگر ان نشسته باشند و
 ترتیب ملوکان چو نید و در پیش ایشان تملق تملق الهی میکنند و اکثر اوقات از ترس ایشان
 مسئله شرمه را بهم میکنند و از جهت مان نیایدی ترک امر معروف و نهی منکر می گیرند نفوذ بالله

من أفعال فيهم وقال عليه السلام ففروا من العلماء الذين اتخذوا بابا لا ملاء للتخصيل

المال فهم كذب باب الخصرة تصدير على القدرة وايضا قوله عليه السلام العلماء أمناء

الله تعالى اذ لم يخنا الطوا بيا لافاء فلو خا الطوا بيا لافاء فهم لصو ص الدين و در عمده
 الاسلام است که اگر علم پیغمبر اید و عمل تقوی پیغمبر اید گو یا که بخدا و نزد خود دشمنی وعدوی کنید

در حدیث آمده است که هر که از مسجد بیرون آید و نظرش آسمان کند و این آیت بخواند خاله
 تَكُنْ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا وَّ سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ خدا متعالی اور نظر
 رنگت بگردد و در تفصیح بر آن آیت است قوله تعالى وَلَا تَكُونُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
 فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَاكْمُرُنَّ دُخَانِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءِ ثُمَّ لَا تُنصِرُونَ و از حضرت شیخ سیفان توری
 منقول است که در فرض بیا یا نیست از آنست که لا یعلم طولها و عرضها الا الله پس آن بیا یا
 یا عالمان باشد که از برای گرفتن آن نیاید بر درهای ملوکانه امر او تو اگر ان نشسته باشند و
 ترتیب ملوکان چو نید و در پیش ایشان تملق تملق الهی میکنند و اکثر اوقات از ترس ایشان
 مسئله شرمه را بهم میکنند و از جهت مان نیایدی ترک امر معروف و نهی منکر می گیرند نفوذ بالله

و پس با و در مشایق شایسته ای که شایسته آنست که از او انصاف بر آید و بدین ایام حلیت نمائی جوان
 از خواب بیدار شد حسن و حسین فرزند او پیش خود خواند و در سرگوا ایشان میدید گاه خنده میکرد
 گاه گریه میکرد و چون مرتضی علی در آمد حالش چنان میگفت ای خاقان جنت گاه خنده میکنی گاه
 گریه میکنی این چه حالست بی بی گفت که من در خواب چنان دیدم چون چنان بدروم و در وقت
 ایشان خوابم دیدم از فرستادنم و چون جدائی و جگر گوشگان بیادم آید از غم میگیرم و چون
 بی بی وفات یافت و دفن کرد و شب مرتضی علی آورد و خوابید که مضطربست فرمود که ما
 خاقان چون مضطرب و دلگیر استاده گفت سوزن از هم سایه آورده بودم اندر برای و در وقت بجا
 که نه خود چون که نه را و ختم در فلان گوشه دیوار خلاصیدم و باز با و ندا دادم مرا پریشان راه
 دهند چون حضرت علی بیدار شد آن سوزن را یافت و بصاحبش رساند شب بیدار خواب
 که در قصری از قصرهای بهشت نشسته است و خوران در پیش او صف ده استاده اند بخدمت
 و یکدیگر از زنان دنیاوی نیز در خدمت خاقان جنت استاده بود مرتضی گفت که یا خاقان
 بهشت این زن کیست گفت این همان دختر بهتر سلیمان پیغمبر است که شوهر او را شما صفت
 میکردید آنحضرت چون فرمود که در قیامت شود و علم حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله وسلم
 که بقفا و ساله راه باشد استاده کنند و جمله نکوت و ضایعات از حایه جفا بپزدن نتوانند پس تا تقو
 از غیب آید و ده که خدا عز و جل امر میکند که شیرین در دنیا و در وقت خود کس ننموده بود
 این زمان علم پیغمبر علیه السلام بگیرد و بسبب نادانی و مرتضی علی بکس بر علم زنم چون گذشت
 بدار و در حلقه صلی الله علیه و آله و سلم با علم باشند هر یک مانند گوهر شیشه ای در خشت آید اما و مختصر
 تاج و بیاد می فانی نیست و شما تاج و علم مصطفی در عصر صفات یابید و گوهر شیشه ای در
 مردان باشید و از صراط گذرانیده باشید پس هر که عزیزی چه در کوشش تمام باید نمود و طلب علم که
 عالم از زوره که اجتناب کند و اگر در آن تیره حرام و اندک فرو نشود و چنان از زوره مناهی توکل و فعل او
 عشاق و خیر نباشد و چنانکه در اسلام حجت نیست پس کمال و شستن او کفر بود و در حقیقت که گناه بزرگ
 را اگر همیشه باید دارد و بسبب آن از محو بت حق تعالی ترساک بود آن گناه خرد شود و با صفت
 رسد غفور شود و اگر گناه خرد را از او پیش کند و خود را اندک بزرگ میشود تا بگیرد رسیدن ازین جهت

پیغمبر علیہ السلام فرمود فضلی العالم علی العابد کفضلہ علی امتی لان العلماء سراج الدین
 وایضا قال علیہ السلام سئلت جبریل عن فضیلة العلماء قال لهم سراج امتی الدینا
 والاخرة واوحی الله تعالی الی تنبیہ ہمد العلماء اہلی وعیالی مساؤ الناس عبدی واما لم مالی
 ومن اعطی مالی علی عیالی فله الجنة ولا ابالی ومن منع مالی علی عیالی فله النار ولا ابالی و
 قوله علیہ السلام من کان فی قلبہ ذرۃ من بعض العلماء بقی فی جہنم دہرا طویلا لقول
 است کہ در زمانہ ہارون رشید ارکان دولت باو مجاہدہ کردند کہ کام ائمہ و خزانہ بر علمائے
 میکنی و باین طائفہ درویشان کہ مستقبل قبلہ نشستہ اند و در عبادت حق تعالی مشغول اند و علاقہ
 از خاندان بریدہ انبیل کم داری و گفت کہ حکام دین نبوی قوام شریعت مصطفوی حکام
 عقائد یقینی بعالمان است و عالم ہر چند کہ بچل باشد چیل کس شفاعت وی بہشت روند و عابد
 اگر در متابعت عالم باشد نہا در بہشت رود و الا بدوخ لقولہ علیہ السلام شفاعۃ اربعۃ نفر
 حق اولہم الانبیاء ثم العلماء ثم الشہداء ثم الاطفال لا یوجد سیر ارکان دولت گفتہ کہ
 بیاید امتحان کنیم یکے شخص اور میان زجاجہ در آوردند و آن زجاجہ را بہیکال می درست اندام را
 کردہ بودند و در اندرون آن زجاجہ چاروئن و آتش کردہ بودند چون شب شد آتش درو کردہ
 پس تمام از ستر پایہ یکے رمونود و آن شخص گفتند کہ در صومعہ فلان عابد برود امتحان کن چون
 آن شخص در صومعہ درآمد تمام صومعہ نور شد عابد از جہے حبست و گفت من انت آن شخص گفت
 انا جبریل گفت شمارا مرتبہ پیغمبری شد زیرا کہ ریاضت بسیار بجا آوردید و شقت تمام کردید حال
 حکم باری تعالی بر نیست کہ شما پیغمبر شوید من جبریل ام ہر چیز کہ از شما خلق میخواہند من بر شما خواہم
 آمد و با تمام خواہم رسانید شمارا باید کہ فردا دخی پیغمبری بکنید و دعوت کنید عابد گفت اگر فردا
 شما نیاید من چگونه خواہم کرد گفت روا باشد کہ جبریل ہرگز دروغ نگفتہ است عابد قبول کرد و آن
 شخص با کرام تمام از صومعہ بیرون آمد باز پیش عالمے رفت کہ بغیر از فرض خدا هیچ از نوافل بجا
 نیارد و در شب بغیر از خواب بیکرد چون در پیش او رفت از گشت پایش کشید عالم بہ بہت ہراس
 شد و خانہ بہ نور دید کلہ تجلیہ گفتن آغاز کرد و دید کہ از پیش او نور و گفت کیستی آن شخص گفت من
 جبریل کہ تو پیغمبر شدی و حق تعالی درود میفرستد کہ شما علم بسیار حاصل کردید الحال باید کہ پیغمبری

بیان فضیلت
 علما و ارکان
 بدین امتحان
 ایشان
 قصہ ہارون
 رشید
 شفاعت چار
 نفر
 بیاید امتحان
 کنیم
 عالم
 جبریل
 گفت

قبول کتب عالم گفت که امی طحون بن محمد بن عبد الله کے رہنمائی میں دست بر جوب
سقطش گفت و خوبست کہ جوب بر سرش کو بدان شخص از پیش او گریخته در خانه خود آمد و
شہ بادشاہ و ارکان دولت آن شخص را در پیش خود خواندند و پرسیدند واقعہ باز نمود ہمہ
ارکان دولت بادشاہ امام یوسف را پرسیدند گفتہ کہ باید کافر شد زیرا کہ این مقدار ندانست
بعد از محمد مصطفی صلی اللہ علیہ وسلم پیغمبر دیگر نباشد و عالم ایمان خود را بسلامت برو پس معلوم
کہ اتحکام شریعت محمدی بحالمان است کہ گویانانین اندہ بجایان نہ ہر ان لے برادر
احقر از کن از عاید عامی و جابل از عالم پیغمبر کار و غافل آوردہ اند کہ سہ صد شخصیت
مریدان امام حسن بصری قدس اللہ روحہ در ظاہر و باطن نماندہ و شدہ بودند و اگر آیت
مستند چنانکہ در آیتہ آتش مینمود در ایشان چنانکہ آوردہ اند کہ یواز ایشان اصل نام
بن حارثہ روزی چند بخدمت امام حاضر شد امام کہے را فرستاد تا او را دعوت کنند
آنکس رفت سلام داد جواب گفت فرستادہ گفت ترا امام میخواند گفت بخدمت امام ہر دو رکعت
چشم میرفتیم اما بطویل امام بخدا میرسیم و کمال فہم پیش امام خود خدای خستہ نمیدہ
چون آنکس پیش امام رفت دو قصہ باز نمود امام و پرا باز فرستاد و گفت بگو کہ امام خود خوا
آمد و الا بیا آن شخص رفت و گفت کہ امام این چنین گفتہ است گفت از آمدن او خدا ہستم
اما بر فتن من خست خطائے نیست چند کرت آنکس در میان گشت آن مرید اجابت نمود
عاقبت امام خود پیش او آمد و از آمدن امام نیز برخاست و جواب سلام گفت امام گفت کہ
این طریق از کجا بشمار رسید گفت کہ ہم از طفیل شما بخدا میرسیم امام گفت این حاجتہ باید تا
واقعہ بہت باشد ناگاہ تحت نورانی بالا و سر و اصل مد و اشاد چنانکہ نور او بنور آفتاب
نماند و اصل بر بالے آن تخت سوار میشد و باز فرو می آمد و آن تخت غائب شد امام گفت
روز دیگر نیز باید نمود تا کارت باتمام رسید قبول کرد و روز دیگر از طرف لایت بصرہ مردمان
حاضر شدہ در روز دوم چو ان امام رفت و می بینان و خرمی بی ادبی خویش بود امام گفت کہ
دیر و زینہ امروز باز پیدا باید کرد و باز تخت پیدا شد و آمد امام گفت سوار شو ہر چند کہ
کرد تو بہت سوار شد امام گفت امولعتہ اللہ صراہہ مریدین زدگی آن تخت در نہ

بنامزد و وسیاه و پرانده شد و اصل خجل و شرمند شد و بپای امام افتاد و و نامش گفت یا
 امام این چه بود گفت تحت شیطان بود و دیروز چون من بطرف او نگاه کردم رنجیر و دست
 و دست و دست دراز میکرد و سوار میشد چون من امروز نظر کردم نتوانست رنجیر را پایان کردن
 از ترس من چون لعنت کردش گم شد و گفته اند که بعد از وفات امام بغیر از من و اصل خود را
 پیر و پیشوای خلق کردند بسیار جهان از دین حق بر باطل انداخت و معتزل کرد و از انجمله
 مریدان عبدالواحد بن یحیی و حبیب بن یحیی و ابو محمد بن یحیی و ابو محمد بن یحیی و ابو محمد بن یحیی
 پیدا شد اول زیدیه دوم فضیلیه که تعلق بفضیل بن عیاض دارد سوم اوهمیه چهارم ابو هریریه
 پنجم چشتیه که تعلق بمشاهدارند و نه خانواده از حبیب بن یحیی پیدا شده اند چون جمیع دوم و اول
 سوم و خیمه چهارم سقطیه پنجم فردوسی که تعلق بجنید بغدادی دارند ششم عباسیه که تعلق بخواجه
 عثمان مغربی دارد هفتم سهروردیه که تعلق بشیخ ابونخعیس سهروردی دارند هشتم کبرویه که تعلق بشیخ
 نجم الدین کبری دارند نهم ساریه که تعلق بعبدالله ساری دارند و فصل است از امام حسن بصری که
 هر که بغیر از من پیر کامل ارشاد خلق کند ضال مضل باشد و این چهارده خانواده بر حق و هر یک
 بعض یک و بعضی تا چهار تا پنج کس را مرید میگرفتند اینک بهجوم و جماعت مردمان میروند و پیر میگردد
 و پیر گوید که شمارا چیز که بنمایم از اطوار و انوار گویا که همان پیر و همان نیست بلکه شیطان است
 که ایشان از راه حق بر باطل خواهد انداخت و در ضلالت اندازد و چنانکه روزی امام حسن بصری
 مر اصحاب خود را گفت که شما مثل اصحاب سول خدا هستید ایشان خوشحال شدند امام گفت بر پیش
 و قش میگویم نه از روی عمل که اگر شما ایشان اویده بودید همه اویوانه میداشتید بسبب آنکه از جمله تعلقات
 دنیاوی منقطع شده بودند و اگر ایشان شمارا میدید همه را کافر میدانستند و نیز روزی کرام
 را پرسید که یا امام مسلمان کجاست گفت مسلمانان در زیر خاک خفته اند و مسلمانی در کتاب نقل
 است که روزی امام رضی الله عنه در قبر مرید خود نشسته بود و میگردد و گفت ای یاران هر کس
 این گور را گور خود دانید از میان کس گفت که آن خواهد آمد گفت لایل هر چه آمدنی است آمده است
 هر همه چند ان گریستند که آن خاک را گلاب کردند اینست طریق مریدان ازین حالت
 که روزی سید جمال جهانیان بخاری ثانی که پیر است در روضه حضرت رسالت چلی شد

راجع به خانواده
 چهارده نفر

کرامت
 امام حسن بصری

علیه السلام نشسته بود که از بالا کهوتری آمد و از روضه مبارک میشت حضرت ایشان میگفتند
 ای درویش برادر بنشین چون بنشینت شیخ فرید عطار بود از گفته سادات آن تنگ حضرت
 گفت که این شیخ شما عالم کرده اید یا گفت من سفید طلب دارم سید جلال بخاری گفت که
 شیطان را دیده شیخ فرید گفت یک مرتبه دیدم اگر آن باشد باشد حضرت ایشان گفت
 چگونه بود شیخ عطار گفت که در الحاق چهار مستوره سید زاده خواهران بود دینی بی نور بی با
 حور و بی بی تاج دینی بی شهباز دختران بی بی تاج در باب هر همه اولیا بودند و بی بی نور و بی بی
 روز روزه عطار میگردد و من هم کمر کت مروان بستم که من نیز به دارم چون نظر کردم از چهار
 روز بیشتر رفتن توانستم روز چهارم علی الصبح روزه بشرق نهادم بودم و چون شعله آفتاب
 برآمد در میان و چپیری سفید بود در آمد و در و دانه رفت تشنگی و گرسنگی از من برفت اما در دم
 چندان کدورت و سیاهی بنشینت که آنچه از علم باطن و مراتب در ایشان میدانستم از باطنم جبهه رفت
 خودم تا خود را در چاه آویزان کنم چون خود را آویزان کردم آواز داد که کار تو بر باد است برآ
 چون بر آمدم هیچ سیاهی از دامن رفته بود باز خود را آویزان کردم باز آواز داد که بر آواز بید
 آدم از خاطر سیاهی رفته بود همچنان مدت شش ماه آویزان میشدم و مرا بیرون میکشید بعد از
 شش ماه چون آویزان شدم باز آواز داد که کار تو بر باد است چاه برآ و گفت من ملعون توانم
 چه طلبی چون شناختمش بار دیگر آواز کرد و آن سفید از دانه بیرون شد و در خاطر صفائی
 پدید شد و آنچه از باطن من چپیر رفته بود باز آمد پس سید جلال گفت که سفیدی و عین سیاهی
 است زیرا که اگر شمارا علم طیب و شیطان دره شما نمی شکست و در مدت شش ماه شمارا فریب نداد
 و از روضه مبارک بالا نمی پرید و که پای نهایت بالا روضه بود پس شیخ عطار گفت که یا سید
 جلال شما که عالم کرده اید شیطان را از این هم که دیده اید گفت دو مرتبه یک کثرت درین میان دیدم زیرا که چون
 من بیرون روضه میروم از حق کسی فریاد کرد یا سید جلال شما کار می دارم من بیست
 علم دریافتم که درین چنین محل که من زیارت روضه حضرت میروم و مرا منع نمی کند نباشد مگر
 شیطان گفته است لعنه الله چه کار داری و دیگر روزی دیدم که کلام الله در دست گرفته بود گاهی
 سید امیر و گاهی غائب گشته است لعنه الله بکلام حق چه کار داری شیطان کلام الله را از دست

از تحت و رفت بعد از آن حضرت خواجه عطار در طلب علم مشغول شد ای برادر خوف این مسلم
 باید کردن که خسته و او همیشه گریه میکرد و از گریه کردن نموی آسود و حیثان مبارکش مرم گرفت مختصر
 جبریل آمد و گفت ای و او گریه از براس چیست گفت از برای آنکه اگر ما را از کار آخر بیاگانند
 مختصر جبریل گفت که خدا تعالی میفرماید که اگر چندان گریه کنی که سنگ خاره با چشم بگذازی آنگاه
 محترم و محمد آخر زمان آید که از طفیل و جمله موجودات در وجود آورد و مرا آنگاه نام مرا یاد و لام کارست یا
 از جانب رست بعد از خروج ارواح آواز آید لَا يَخْلُقُونَ و یا از جانب چپ آواز آید لَا تَبْقَوْنَ و نیز مختصر
 یحیی علیه السلام چون بنایت جوانی رسید چندان گریه میکرد که رخساره مبارک و ریش شد و چون
 افتاد بر دو طرف استخوان و نمود و مختصر ذکر یا علیه السلام گفت که ای پسر من عا کرده بودم که خداوند
 ده که تغییر مرسل باشد و پیش ازین نام بنام او کسی نهاده باشد بفرمان خدا نام شما منی نهاده و شما
 چندان گریه میکنید که روز روشن بر من تاریک شده حال چیست گفت ای پدر جبریل آمد و گفت میان
 دوزخ و بهشت و اوست که مسافت قطع نشود مگر با چشم مختصر ذکر یا گریه کرد و گفت ای پسر
 گریه را از شدت نیز گریه باید و درجا بشیر از خوف باشد لقوله تعالی سَبَقَتْ رَحْمَتِي عَلَى عَذَابِي
 چنانکه وقتی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم با خداوند خود تماس کرد که یارب العزت
 حساب امت من بدست من بده تا در پیش بنمیران دیگر شرمند نشوم حق تعالی گفت یا محمد حضرت
 ما از حم از همین است میخواهد که پیش تو نیز شرمند نشود حکایت آن جوان با کون آن جوان
 بود که روزی جوانی پیش شما آمد و گفت که یارسول الله گناه عظیم دارم و دیگر که مانند گناهگاه
 را در کدام دوزخ در اندازد و شما فرمودید که چه گناه کرده جوان گفت عاشق و خسر بودم و او پار
 بود و هیچ نوعی با فضل ناشناخته نمیکرد و چون از دار الفنا پاره بقار طلت نمود و شب رفتم و او را
 از گور کشیدم و خواستم که با و مجامعت کنم دست رست بر اندام تنهانی خود نهاد و هر چند که تکلیف
 کردم و در تنو استم کرد و کار کشیدم و دستش را بریدم باز دست چپ بر اندام تنهانی خود نهاد و از
 بریدم و کار ناشناخته بدو کردم و چون روان شدم از عقب آوازه شنیدم که ای جوان چرا
 معرکه مردگان جنب و شرمند کردی بر و در عصا شرمند شوی یارسول الله پس چرا
 من چه باشد شما فرمودید که از پیش من دور شو تا از شویت تو بر من عذاب نزول نشود

و این حدیث از کتاب
 جامع السعادات
 است و در آنجا
 آمده است که
 حضرت جبریل
 علیه السلام
 فرمود که
 اگر کسی
 در این دنیا
 گریه کند
 و از خداوند
 بخواهد که
 او را از
 عذاب
 نجات دهد
 باید که
 در این دنیا
 گریه کند
 و از خداوند
 بخواهد که
 او را از
 عذاب
 نجات دهد

ہر دو کفرست و چون ایمان ادانتی کمال و را باید داشت و در ذخیرۃ الملوک اورود
 کہ ایمان اچہار کمالست آوار و تصدیق و عمل بالارکان متابعت رسول اللہ و ہر کراقر
 نیست او کافرت و ہر کراقر است و تصدیق نیست او منافق است و منافق ہزار کافرت
 کما قال اللہ تعالیٰ ان المنافقین فی الدنیا و الاصل من النار و این ہر دو طائفہ را چاہید و
 و وزخ باید بود برین عقاد باید کردن ہر کراقر و تصدیق است با عمل بالارکان نیست او ہر
 عاصی گویند بقول ہمہ اہل سنت و جماعت کہ ایمان زیادت و کم نمیشود چنانکہ قرص آفتاب
 ہر چند گرد و غبار و کسوف میشود کہ اورا سیاہ کند اما قرص او را هیچ نقصان نمیشود و ہر چند
 کہ روشن شود قرص او نیز زیادہ نمیشود پس ایمان بجز زیادہ نشود و بگناہ کم و نقصان نہیزد
 پس عمل حسنہ بارکان کردن از کمالات اوست نہ زیادتی و نہ نقصان و عمل نیک کمالیت ایمان
 است چنانکہ صیقل مرآئیہ را و عمل سیدہ کدورت است مرا بمانندہ نقصان چنانکہ زنگ آئینہ را و
 ہر کراقر و تصدیق و عمل بالارکان است و متابعت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم نیست اورا

تبعہ گویند نیز ہمیشہ در وزخ باشد لقولہ علیہ السلام اہل البدعہ کلاب من اہل النار
 و بدعت مانند کسب است کہ بخ را باب ترمینار و پیچور و میگورید کہ نان خورش را خودیاقم پس از تبعہ
 احمق تر باشد کہ متابعت حضرت رسول اللہ را ماندہ و فعل خود ساختہ را وین والستہ ہر کہ غیر عمل

مقصود و اند مقصود و نہ رسد کہ پیچہ گفت کل بدعت محدث و کل محدث ضلالہ و کل ضلالہ

فی النار و گفته اند المبتدع من یجعل غیر طریق الشرع و الشارح بالیشان و شمنی و شمنی کے از

اصول دین است کما سید کوا انشاء اللہ تعالیٰ و بالیشان و دوتی از ترس و ال بیان است ہر کہ

ایشان را در مجلس پرست و یا زبان غیبت کند و یا بر خاند خداوند تبارک و تعالیٰ از فرج اکبر کہ

ہر کہ را در قیامت در پیش است اورا امان بخشد قوله علیہ السلام من اهان اہل البدعہ

امنہ اللہ من فرج اکبر و نیز کہ کہ بالیشان و دوتی وار و سخن نرم و چرب گوید و ویرا و

شدت یاری دهد و در قضیہ پیچہ سلطان ابراہیم او ہم قدس اللہ سرہ گفته است کہ یوز

ایمان علامت شریعت از و برگیرد ہر کہ اند و ہناک شود از جہانمی یا اہل بدعت کو یا کہ گور

بخرا بی عالم میکند لقولہ علیہ السلام من نذہن لاہل البدعہ سلحیۃ نورا الایمان و

و نیز نقلست که سلطان ابراهیم بن دهم قدس سره العزیز در وقی که امیر مخ بود خواب
دید که دو شخص پیش او آمدند در دست یکدیگر دو دست دیگر و پارچه کاغذ گفت شما کیانید
گفتند که ما یان هر دو فرشته ایم که نامه ای از پادشاه راجع کنیم و با شما می بینیم گفت نام من
نیز بنویسد گفتند تو از ایشان نه گفت من اولیاد الله را دوست میدارم از روی در گذشتند و
همدران خواب بود که باز همان فرشتگان آمدند و آن کاغذ را نمودند که نام من مقدم است
اولیاد بود گفت چون از تو گذشتیم فرمان خدا تعالی برین شد که نام او بنویسد که در دست
دوستان نیست لقوله علیه السلام من احب قوما فهو منهم و جزاءه جزا اثم و حشره
فی ذمیرهم و ان لم یعمل باعمالهم نقلست که بزرگوار گوی که در حرم او بود
و خاصیت آن گریه بود که هرگاه در خانقاه آن بزرگوار همانان و آمدند گریه نزدیک
ایشان میرفت و شخص میکرد که چند کسانند و در حرم می آمد و آواز میکشید و ایشان خاصیت
گریه آنست بودند هر چند گریه که گریه آواز میکشید آن مقدار همانان را خورونی سرانجام
میکردند آورده اند که یک روز مقدار آواز او خورونی بخت بودند و قوی که مامور حاضر آوردند و
که یک کس از آن یاده بود ایشان گفتند که اگر غلط شده است چون گریه در رسید و
یک مرد بیگانه است در میان آن مردان و آن کس را بچنگال میزد و چون شخص کردند آن کس از همانان بود
آورده اند که روزی یکس از همانان یک نشانه بودند و بر روی آن یک بر خوله نمود ناگاه
باز عظیم اندران یک افتادنی الحال گریه رسید و از هر طرف آن یک میگشت و فریاد
میکرد و آن یک بچنگال میزد ایشان گفتند که امر و نمیدانیم که این گریه را چه حال است
و قهر میکردند و او را از آنجا میزدند آورده اند که چون خورونی بخت و یک جوش میزد و گریه
ناچار شده خود را در آن یک زخمت چون بزودی او را کشیدند طاققت نهشت مرد پس
چون خورونی مردار شد کشیدند و انداختند ناگاه دیدند که اندرون و یک ری کلان
پخته شده بود چون داشتند که کاس این بود آن بزرگوار گفت که خود را فدای درویشان
ساخت باید که او را در کفن کرده و دفن کنید آورده اند که چون مردمان برباریت آن بزرگ
وار میرند او را برباریت گریه میکنند بعد برباریت آن بزرگوار میرند اما رویت صحیح نیست

حاصل
ارشد و اهل بیت
که در میان
خداوند است
اول
بزرگان
بود
تقدیر
که بزرگوار
دوستان
و ایشان
در آنست

که گریه جهان از این چشم منظرش که در بلاد باطن خبر دست هنوز محاسنان نرسیده بودند که آن
 گریه آواز میکشید و بیخ خود را خبرت که و قبل این نیز معلوم بود که از سبب دوستی اولیاء الله گریه
 چندان کرمست حاصل شده بود پس هر که خدمت و متابعت و دوستی اولیاء گزیده پس چه عجب که
 بدرجه ولایت برسد اما کار خلاص متابعت است که مستقیم بشریت بوده باشد و او نیز
 تابع کسی باشد که سبب رسد و نه در خدمت و متابعت پر اوم صحت و شیطان سبب که
 در متابعت او خبر ضلالت نتیجه نیاید از سبب است که پیغمبر گفته است **الْحُبُّ لِلَّهِ وَالْبُغْضُ**
لِللَّهِ پس هر که اقرار و تصدیق و عمل با لارکان و متابعت رسول الله است او را اولیاء الله گویند
 چنانکه باینکه ببطامی و ابوالحسن خرقانی و معروف کرخی قدس الله سرهم که ایشان در
 قدم از شریعت تجاوز نموده بودند و مرجع ملکی آورده است که هر اولیاء الله اگر یک مریوب از
 شریعت تجاوز کند و حلال اندکافر که دو اگر حرام داند پس زمرت حق و ولایت و وفا داده با
 و اگر گوید که شریعت دیگر و طریقت دیگر و حقیقت دیگر و معرفت دیگر است درین خوف کفر است
 زیرا که عوام الناس گمان برند بغیر شریعت مصطفی راه دیگر است که سلف نهادند و باین
 ظن و فساد افتد اما اگر گوید که طریقت و حقیقت و معرفت زینتها و کمال شریعت اند و است
 چنانکه آورده اند که روزی حضرت باینکه ببطامی همراه صحاب چند زیارت بزرگوار رفت
 و گفته اند که کرمست و چنان بود که مریوب چنانکه کور و ننگ غیر ناک و در نظر او آمد و نرسد
 شدی چون حضرت باینکه در رسید وقت ضحی بود بیرون مسجد آمد استاد چون شیخ برآمد نظر کرد
 میوبان صحت یافتند ناگاه شیخ رو بقبله آورد و آب دهن انداخت حضرت باینکه باینکه باینکه
 برگشت و زیارتش کرد و یاران گفته که یا شیخ از راه دور آمدی چرا زیارتش نه کردی گفت ایها
 مسئله شرعی خبر ندادم که آب دهن و قبله انداختن مکروه است و آنچه از کرامات او ظاهر میشود
 همه کرده و هندراج شیطان است چنانکه صدیق اکبر ابی بکر الصدیق رضی الله عنه گفته اند که در خانه
 یکی از صحاب نزدش رسید گفت آب دهن مبارک خود را چرا در دامن نهاداشته گفت که بطرف
 چپ نمی توانم گشت که آب از دهن اندازم و اما بطرف دست راست از آن نماند که من بغیر ایمان
 آورده ام آب از دهن نه انداخته ام و در وصیت نامه امام عظمی را آورده است که در هر ولایت که گشت

در بیان تمام
 شریعت و طریقت
 و حقیقت

نایب الدین
 بایان کرده است

بخت و الهیعت ظاهر شوند قوم آن ولایت را خدا تعالی بدست بادشاه ظالم اندازد و سماع
 است از مرشد محقق قطب الاقطاب سید السادات سید علی ترمذی قدس الله سره العزیز که روایت
 خواجہ نجم الدین کسیری قدس سره بغیر وجود دست مبارک خود بالا میگرد و در حالت سخن کردن
 آورده اند که در آن سال تمامی بخارا چندین بلاها و گوناگون پیدا شدند که خلق از مرقت ایشان
 هلاک شدند و اکابر شهر پیش شیخ رفتند تا دعا کنند که مضررت بلا دفع شود چون شب شد شیخ وضو و سجده
 و بر بام برآمد و دعا کرد که خداوند این بلا را دفع گردان تا نفوس بر سرش آواز داد که این بلا از شومیت
 آن بود که دست را بغیر و حید بالا کرده بودی گفت خداوند ابدیت من کردم گناه خلق چیست
 بلا من تعلق دارد و ششکان از پیش انداختند پا میسار کش شکست بران آن در شهر هیچ درو
 سس هم نماند علی الصبح خلق معلوم شد بعبادت او رفتند و گفتند یا شیخ ما شمارا وسیله نجات
 تا بل از من دفع شود از ما دفع شد و بشمار رسید چیست گفت شومیت ما بود و کار شیخ خلاص
 شد پدیس ای برادر چون بیان با کمال استی باید که اصول دین نیز بدانی مجموع او درین حرف
 است تنوع این عبارت است توحید است یو گفتن و یو دانستن و یو عطا کردن است و عبارت
 از یون نبوت است که اول همه آدم صلی الله و آخر او ختم همه محمد مصطفی عربی هر که چنین نداند اوست
 محمد صلی الله علیه و سلم نیست و عبارت از الف امامت است یعنی کار دین از کار و نیامقدم باید و
 چنانکه آورده اند که داود طائی قدس سره را هشتم و درم از میراث پدر بدست دادند
 بادشاه آن زمان او گفتش چه اتصرف فقرا و مساکین نکردی گفت حق بادشاه بود زیرا که کبیر
 قدری بود میراث کافر و ارثان حرام است و تعلق بیت المال اردو و هشتم و درم از میراث پدر بدست
 داشت از اتصرف فقرا و گفتند چه چندین خزان را تلف کردی گفت خالی بود باقی کردم گفتند
 چرا بپس فرزندان نماند و گفت فرزندم از و حال خالی نباشند اگر دوستان حق باشند حق
 دوستان خود را ضائع نکند و اگر دشمنان حق باشند غمخواری دشمنان حق نخواهم کرد و عبارت
 از عین عدل است یعنی انصاف هر یک از خود و در خود بجا آوردن چنانکه پادشاهان را در رعیت
 عدل و محبت کما قال علی السلام صاحب الود و ملعون و تارک الود و ملعون چنانکه منقول
 است در فتاوی غرائب که پادشاهی بزرگوار را پرسید که معنی این حدیث چه باشد گفت صاحب

[illegible]

بود و تاج بیج میگرد و ناگاه هفت آواز داد که باز نماز تجد را فوتم خواهی کرد و چندان اندو
 و غمخواری بدور رسید و تاسف خورد که مضرت یا فراموش کرد زیرا که هر که امری را در پیش گیرد
 و لاف آن زند باید که بجای سازد و ترک ندهد که شرمندگی دو جهان است چنانکه نقل است
 که حضرت سالت پناه صلی الله علیه و سلم فرمود که من خاتم از خدای خودم که مرا از گناه صغیره و کبیره
 آگاه کند خدا تعالی من نمود ختی که از گناه ذره نیز آگاهم کرد و هیچ کتاب بدتر از آن نبوده
 که سبک است کلام الله را یاد داشته باشد یا فراموش کند و در شرح مشارق آورده است
 که پیغمبر فرمود علیه السلام که بدترین مردمان کسی است که آنچه بر او فرض نباشد بر خود فرض گرداند
 یعنی نذر کند و عهد کند و عهده وفا نکند و تاجی نرساند و آورده اند که حضرت یوسف علیه
 السلام را طبیب پرسید یا رسول الله در آیا میکه با دشا مصر نبودی و ترا غلام می گفتند و و از
 هزار مردمان دوازده هزار زن و دوازده هزار دختران بکره از شوق و محبت شامرو
 بودند و اکنون از آن حال جهان آرا شمه باقی نمانده است اگر کوئی هر ضعیفی شما که باشد
 فقیر علاج کند حضرت یوسف فرمود که ای طبیب من محتاج علاج ندانم و بیج من ظاهرت و بیج
 من نیست که مدت سی سال است که من با دشا به سر گشتم و چندان خزائن و اموال و خراجها
 بیت المال که دارم همه صرف فقره میکنم و در روز روزه میدارم و چون وقت طعام شود نان
 از مزدوری زینیل بانی که بدست آورده باشم بخورم در خاطر می آید که بسا و در ولایت
 من فقیر گرسنه خفته باشد و من از احوال او آگاه باشم فرای قیامت ما خود شوم و خفت
 او من نیز گرسنه خواهم خفت پس درین سال من بنان جو یک وقت خود را سیر کرده ام این ضعیفی
 از آن سبب است که برادر و در و نقل است و عدل بر سلاطین فرض است پس ک نقل از سبب فقر
 ا هم همت است ازین جهت که حج بیت الله اگر چه فرض است اما از یاد دشا و امراء و سلاطین
 بیست از انصاف خلق ساقط گردانیده است زیرا که درین امر حق الناس از حق الله است
 زیرا که الله ارجم الرحمن است اگر خواهد بپوشد و اگر نخواهد عقوبت کند و آدمی هرگز خود را
 و بخشد نقل است که در خبر ماضی با دشا بود از هر جای قلع و رنهای ویران قلع و رنهای بود
 سرای آن رنهای و درون قلع کشته بسته بودند و بیک جا بکروه بسته بودند و از هر

و درین سال من بنان جو یک وقت خود را سیر کرده ام این ضعیفی از آن سبب است که برادر و در و نقل است و عدل بر سلاطین فرض است پس ک نقل از سبب فقر ا هم همت است ازین جهت که حج بیت الله اگر چه فرض است اما از یاد دشا و امراء و سلاطین بیست از انصاف خلق ساقط گردانیده است زیرا که درین امر حق الناس از حق الله است زیرا که الله ارجم الرحمن است اگر خواهد بپوشد و اگر نخواهد عقوبت کند و آدمی هرگز خود را و بخشد نقل است که در خبر ماضی با دشا بود از هر جای قلع و رنهای ویران قلع و رنهای بود سرای آن رنهای و درون قلع کشته بسته بودند و بیک جا بکروه بسته بودند و از هر

طرف که فرایز خواهم آمد آن رهنما را می چنانید بادشاه اورا می آورد و کارش با نضاف
 میرساند آورده اند که روزی که می رسد از سوداگران آمد و بدان رسن پشت خود را خارید فرمود
 مگر فریاد خواهد باشد بسیار چون حاجبان رسیدند که خبر پوش کرده نبردش آوردند و گفتند که
 بشیرین خرد میگوید چون بدید که پشت آن خرافکار روزی بود فرمود تا پشت او را بشیرین بکشد
 زیرا که این خرنیز و یادی پشت خود بود که پشت او را کس نمیشد و در مناسبت آورد
 که کبیر که پشت از طلا و هر روز در هر یک جانب یک یک را انداخت و حکم کرده بود تا هر که کبیر دارد
 باشد ناگاه روزی این کبیر شکم سپر رسید و آن سپر بر دماغ او و پدرش گرفتند و پیش
 او آوردند گفت مرا نیز قصاص بکنید همه مردم ازین اباموید که کشتن بادشاه از جهت یک
 سپر و شرع روایت بعد از آن وزیران بسیار بر دماغ او و پدرش او را زنی گردانید و بعد
 ازان ترک آن انداختن گرفت و بطریق دیگر مال را بقصر صرف میکرد و بدان که برادر
 چون عدل اداری و بجا آوردی حسان این مردان بجا که حسان از قبیل عدل است و حسان
 شفقت کردن است بر خلق خدا تعالی و خدا چنان پستی گوید که او را می بینم و چون او را دیدی
 خود را در میان آوردن و شمر و نشاید چنانکه او بیک صدیق و در وقت سجد بر پیشانی
 کمر می بگذرد و تمام کردن آن نماز که در دم در پیشانی امیرالمومنین آویخته بود و در مسکن و بعد
 از اسلام دور که دش چون خبر بر رسول علیه السلام رسید گفت ای صدیق من فرموده بودم که اقتلوا
 الاسد دین و لو کان فی الصلاة و شایع اگر نوم را در پیشانی آویخته بماند میگفت حضرت شایع
 فرموده بود که خدا را چنان بقتید گوید که ببینید او را پس مشاهده حق دست چنانکه
 بر او پی دیدم و بشیرین فقیر حالتی پیش آمده بود چنانکه در نیم شب در سجده رفته و تحمید و تکبیر
 بستم و آن شب از بسیاری ابر بجا می تار یک بود و ناگاه برق چمیدن گرفت چشم منم
 در میان من سجد گاه من را در کشیده افتاده است و چون نظر در عین البقیین کردم
 دست داده بودم خود را ندیدم و تصایب صدیق کردم و چون سجد کردم او را خبر نشد و بار
 نیز سجد کردم بفرمان خدا او بجا ایست من رسید که خبر یابد و چون از نماز فارغ شدم او را
 بجا اقتلوا الودیات قبل الا یذنب و لو کان بشرا فرمودم تا کشتنش و اگر در هنگام

سکه بیان

سکه بیان مقام ضرر

اور انجو بنی اوبیشیک کے شہزادے بنید ازینجا است کہ سہیل بن عبداللہ چل سال خراج
 انکر وہ بود کہ گفت کہ چارپار اور ازینجو کنی گفت شہزادہ نظر بادشاہ مجازی پے را دراز نمکنید
 من نظر بادشاہ عاملین کہ جباری قہاری صفت دست چگونہ پے دراز خواہم کرد و نیز
 خواجہ ضیاء الدین نقشبند ہمیشہ خواہے کرد اگر خوابے کرے پیشانی خود را بر زانو خود و خود را بر زانو
 و گفست کہ زانو را خدا تعالی پے پیشانی آفریدہ است گفتند پے را چہ دراز نمیکنی گفت ہرچہ آ
 از زانو یافتہ ام اما کبر ات مرت پاریا دراز کردہ بودم پایم درد منخ رسید و بشرحانی پے بر نہ
 سیکست گفتند چہ پے را نہ پوشی گفت خداوند تبارک و تعالی زمین البساط خود خواندہ است
 شمایان بر البساط بادشاہان مجازی نخلین پے کہ درختن نمی توانید پس من بر البساط
 العزت چگونہ نخلین اور پے گیرم و چون بشرحانی باین مرتب رسید حق تعالی چندان
 نیک نامی و نیک واداد و مخلوقات پر کندہ کرد حتی کہ چہار پایان را ان مدت عمر او در
 حصار روم سرگین نمود و روزی و کاہدار و اندرون حصار سرگین بد فریاد کرد کہ گفست
 مگر بشرحانی در عالم ناز کہ سرگین اندہ حصار پیدا شد چون شخص کردہ رحمت حق تعالی از او
 الفنا بار البقار حلت کردہ بود و او را دہ اند کہ بادشاہ بود روزی و باغ در آمدن باغبان
 را یافت کہ بختیہ صاحب حال بود چون جالش دید دلش از دست رفت دست بدانش
 زد کہ ترا من خواہم کہ شست و آن زن فقیرہ و پارسا بود گفت تحمل کن مادر و ازہ باغ
 بہوشم چون در وازہ را پوشید در پیش او آمد و گفت کہ در وازہ ہارا پوشیدم اما یک در وازہ
 بہت کہ شیش و چہ پوشیدہ شود گفت آن کہ امست عاجزہ گفت امیر خدا را بہنوشت
 کہ بصفت بنیائی ہیچ ذرہ در ممکنات نیست کہ در نظر حق تعالی درون بیرون طول و عرض
 آن بقدر پسندد اندہ چیز و نیست کہ بہ پوشیدہ باشد امیر چون باین سخن بشنید گفت اسحور
 تو خواہی دمن برادر دمن تو بہ کردم و باز گشتم بآن خط کہ وانا میناست نقاش است
 عتبہ غلام قدس سرہ کی از مریدان فلول مصری بود و در ہفتم روز فطار میکرو و درین ہفتہ
 بیک ضووی بود گفت چہ چہ نیوی گفت شرم میدارم از وانا و دنیا کہ در پیش رو پول
 غلط کردن بسوی پادشہ است آودہ اند کہ روزی و بازار میکند شست و کاہدار و باغبان

که با عجب گوشت فرجه است و لائق شایست گفت که این گوشت لائق کسی است که درم دارم
 درم ندارم و گاه اگر گفت پیش از چند روز نیز خواهم کرد و گفت من نیستم نفس خود بکنم هر گاه که درم
 بیایم نفس خود را گوشت خواهم داد و گاه اگر گفت ازین است که در وجودت گوشت نماند است
 و گوشت بر آن گویا است هم نبود و خوب بودی اما آن جوان رو بگردانید و در روز
 شنبه در یک پیر این میبود و گاه گاه روی درنگ و تغییر میشد و تمامی وجودش عرق میکرد
 گفتند چه گفت در آن خردی گناه کرده ام اگر چه تا شب ششم اما چون بایستی آید از تر
 خدای باین حالت می رسم آورده اند که روزی پیر این رو پوشیده بود و سستین دراز کرد و بیک
 میرفت و اولهون مصری را هم سبیل بن عبد الله با ملاقات شب سبیل گفت ای غلام بچه که شمر می
 گفت چون مرا غلام خدایم که بچه بیاری زدم و بچه گفتن شوق در رو پیدا شد و قصه زده
 زمین افتاد چون نیز و یکش رفتند و دیدند که جان بخت تسلیم کرده بود و بعد از دفن او خواب میدادند
 که یک جانب رو او سیاه شده بود گفتندش چه گفت میانه نیست روزی او مجلس امام حسن بصری بخانه
 میرفتم کودکی آمد و پیش من آمد و گوشه چشم در نگاه کردم باز تا شب ششم چون بر طحیر طاولیان
 میرفتم از دوزخ های آمد و آن جانب که بخت دیدن آمد و گشته شده بود در دلم گزید و گوشت اگر تمام
 دیده بودی حال خود را میدیدی باین امانی بود و جهان شفقت بر خلق خدای گوشت
 آورده اند که روزی پادشاه یکی را بکشتن امر کرد و کشتن پادشاه را و شتام داد و پادشاه گفت
 چه میگویی وزیر یک محضر گفت میگوید و الکاظین الحیط و العافین عن الناس والله

بجبت الحسینین پادشاه از سر خون و در گشت روزی که پیش از قتی علی سخن محسان
 میرفت که بیاوند از الواه مبارک او برآمد که محسینیت که بر لب جهان تبسم کند و بآدم جهان
 گوید آورده اند که روزی در سر این فقیر نهاد و گوشت پادشاهی گشته ام بیک قتی نان بام
 بنجام خود گفت این فقیر را نان بده غلام گفت نان در بار است گفت باید برانیز باده گفت
 بر شتر است گفت شتر هم بده گفت شتر در قطار است چه شود گفت تمامی قطار باده غلام
 گفت من بشتر هم که مرا نیز باده خدای بخشید که از خدمت تو محروم خواهم ما را آورده اند که روز
 عمر بن عبد الله نیز بکشتن یک جان را امر کرد و آن کس در وقت کشتن پادشاه را و شتام کرد و باین

و الله اعلم بالصواب

سیر خون او در گذشت گفتندش که این طور لائق قصاصی چگونه بخشیدی گفت چون مرا
 دشنام کرد و مرا بدشنام خود دشنام شد از جهت دشنام ترسیدم مبادا که از جهت دشنام خود
 باشم یا از جهت جنایت حال آنکه از جهت دشنام کشتن نیامده است نباشد که فردا مانا خود را
 بخشیدمش و عبادت از الف امر معروف و از ان نهی منکر بداند که امر معروف و نهی منکر فرض
 است هر کس اندر خود بخود و حال کان را بر دست است چنانکه سیاست و حد و قصاص غیر فرما
 که بعضی را زخم زده و چوب غیره امر معروف کنند و بعضی را زخم تیر و شمشیر از نهی باده دارند
 که اگر خسته را مردم از یک قبیل ترک دهند و یا تراج را و یا اذان ترک کنند بر حاکم فرض است و
 لازم است که آن موضع را تراج سازد و قاضی و مفتی را امر معروف و نهی منکر بداند است و علمای
 بگفتار آورده اند که در روز قیامت بعضی علماء را بیاورند و بگویند این ایشان باشند و
 بر ایشان نهادند که این آن عالم اند که امر معروف و نهی منکر از خلق دریغ داشته اند و عمل بحديث
 نبوی نموده اند چنانکه در عین العلم آورده است قال ثم من کتم علما الجیم یلیام النار الا ان
 غیر اهل چنانکه اذان گفتن یکی از جمله امر معروف است چنانکه در وقت رسول علیه السلام چون
 غایبان بسیار نبودند اذان نیز اندک بود که اصحاب پیش از اذان جمع میشدند و در وقت
 تأمین اهل من حی علی الصلوة و حی علی الفلاح و جل اذان کردند از برای خواندن خلق بر آن
 نماز و در وقت تبع تأمین اهل کوفه الصلوة خیر من التیم و اذان باید داد و فرود آمد بجای تنبیه غافل
 در زمان متأخرین فتوی دادند که مؤذنان کوچک و بزرگ و مسلمانان و کافران و غافلان
 بشتابید بسوی نماز که فلاح شماست که بغیر از نماز در روز قیامت نجات نیابید از جهت اینکه خلق
 از طاعت حق روگردان گاه کمال و کمال بی پروا گشته اند مگر آنکه دلباهای ایشان خدا ترسانند و
 حکما قال الله تعا و افاذکوا الله و جلت قلوبهم و ان با و راند پس علماء را لازم است که در همه احوال
 معروف و نهی منکر را از جهت زمین خیرا که در حقیقت که رسول الله صلی الله علیه و سلم فرمود اگر
 کسی پیش از امر معروف کند یا خود نباشد و اگر بگذرد گشته شود ثواب نهفتا و شهیدان باید کرد
 از کشتن نجات یافت گناه را و اذان را تا اعمال و ننویسد و این فقیر نیز با کمالی در پیش
 امیر جابر نظر بند بود و آن ظالم همیشه بخون رختن مردم مشغول بود و هر روز بیفت یا بیشتر را

یکشت بر این روز که در پیش او آمدند آن شسته بودند و تفسیر حسینی میخواندند چون درین
محل رسیدند که روزی حضرت رسالت پناه صلوات الله علیه بر او جامع اصحاب ناگاه مرکب بول کردند
بن عبید که منافق بود پیش حضرت ایستاد و چون بول بدین خود را گرفت و خود را پس کرد و از دست
استخفاف رکوب الهی حضرت رسالت فرمودند هذا طیب منسک عبد الله بن عباس چوب خرمای
بر سرش زد و سوار شکست و جنگ بسیار در میان اصحاب منافقان ایستاد و نمایان بسیار شکست
چون این میر جابر بن سخن بشنید خاک روی آن سگ را گفت که پیغمبر بگفته است و عبید الله هم بکرده
است که سرش شکست و آن استادش از ترس هبیت او چوب گفت و خاموش شد این
فقیر چنانکه رسم نظر بند نیست و در شسته بود و چون این سخن شنیدم آتش خیرت درلم جنان
شعله زد که از جان خود در گذشتم و گفتم هر که قول پیغمبر را زشت پندارد و زشت گوید کافر گردد
و گفت که از جهت این گفتم که مسک طالع است و بول در این بول ایچون بهتر از مسک فرمود
فقیر گفت که حضرت در اینجا تخصیص کرده است که بعد از پدیدان کافر بود زیرا که بول اگر بر
زمین رسد بعد از سه روز آن زمین پاک میشود و کافر همیشه پلید است و در نظام المؤمنین
آلوده است که دست کافر نتوان گرفت بمصاحت زیرا که پیغمبر است و اگر بگیر باید که بشوید
كما قال الله تعالی المشرکون نجس پس چون است مؤمن و کافر هر دو شک باشند و هر دو
بهم مناسبتی شوند پلید شوند و دست مؤمن شستن واجب میشود پس بطریق اولی پلید شود و
عبد الله که سوار شکست امر معروف بجاء آورد و چون آن ظالم بنیای خود را شعله قول بنده را بدید
و اگر این شخص خود فاسق و فاجر باشد پس آن دست که امر معروف و نهی منکر کند و فتوی برین
قول است زیرا که در حق خود اگر بد کند یا باید که برادر مؤمن نصیحت کند و امر از راه بد دور دارد و این
بماند که دست که در چاه افتاده باشد پس او را شاید که فریاد کند و گیرد که شما برین ایه نیاید و اگر
فریاد نکند و گیران نبرد آن چاه افتد و دیال آن معاقلان که بعد از دور چاه افتد بر زمین او شوند
چنانکه آورده اند که تنه برادران بودند هر تنه شب کور چون شب شد که هر تنه بجای میرفتند آنکه
اول میرفت چاه افتاد و فریاد کرد و تا که عقب آمد و نیز در چاه افتاد و فریاد کرد و ثالث نیز
در آن چاه افتاد پس هر دو اول عزیمت آن ثالث شریک شدند و مقول است که در عهد

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم جوانی بود فاسق فاجر شنید کہ اصحاب رسول لشکر کا فرمان فرما
 مقتدر قتل کردند و اسیران کفار و غنائم بسیار آوردند دل و شاد شدند بحضرت سیادت
 پناہ صلی اللہ علیہ وسلم نہ آمد کہ فلان جوان فاجر را خدای سبب نیست نیک مسلمانان محبت
 بیا مزیلے پس برانکہ معروف را و چوں کہ است کہ قول و قبول کند و از گناه باز گردد
 پس معروف کردن و محبت نشاید ترک کردن اگر میدانند کہ قول و از رشت خوانند تمام
 و انیس ترک فعل از غیر اگر او را بخت سبب معروف او بران صبر خواهد کرد و کار میان ایشان
 بدلت رسد پس کف فعل است و اگر او را بزند و صبر متواند کہ دو شکایت ہم در پیش کشند
 باک نیست کہ او را باز دارد و از نہی شکر کردن باز دارد کہ آن کار انبیاست چنانکہ هر جیش
 پیغمبر علیہ السلام کہ در طرف ہند وہاں میرفت و دعوت میکرد ہندوانا بہ تشیعین خدای و دعوت
 و خوش نمود ہفت بار کشتن زبان زندہ میشد بامر خدا تعالی چنانکہ در پیش شیران خندند و
 بشمشیر زندہ و در آب غرق کردند و باز زندہ میشد آخر الامور را با تش سوزند شہادت یافت
 و ایشان ایان ہما و زندہ باز آن تش بر ایشان نازل شد ہمراہ ہاک شدند و اگر میدانند کہ قول
 قبول نمیکند و از خدای ترسند خمیرست و میان ایشان ترک کردن امر کردن و انفعال است
 ابو سعید خدری روایت کرد کہ است از رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کہ آنحضرت گفت چون بگوئید کہ گمانی
 پس را بضررت پیغمبر باز دارد و اگر توانی زبان بیاں اگر زبان ہم توانی بیاں بدل عداوت
 او بجا آید کہ این نصیحت اہل ایمان است آوردہ اند کہ امر معروف بدست امر نہی و زبان
 علماء را بدل مرعایہ مومنان کہ گفتہ اند کہ اگر کسی مسجد بر آید و فریاد بپا در جہان فریاد
 و متدعان رشک مسلمانان شکست خستیا کند و یا بر کافران حجے کفر مسلمانان است و
 باید کہ او را تعزیر یا خد المال کند و حکم و رویت اخذ آن جلال باشد و اگر میدانی کہ اہل بیت
 و فضائل است کہ امر معروف و نہی شکر را و مسلک شریعہ طعن میکنند و محبت در پیش نہی آید
 و علم و علماء دشمن میدانند و بگفتہ عالمان عمل میکنند و آتش معروف در ہنرم تر بدست اثر
 نمیکند پس از ان ترک اولی است و اگر قوت داشتہ باشی پیغمبر گفتہ است من بدل دینی فاقلو
 میتوان گشت و اگر قوت قتل و تعزیر نداری اگر میدانی کہ جلالت و جہی با بگر

در حضرت پادشاه و جاوران داشت که بکنند

لاچارست بدو بجا نیت کردن چنانکه حضرت سالت پناه صلعم را گفته اند که روزی جوانی که نزد
 او آمد و حضرت چادر خود را در زیر او انداخت و گفت بنشین جوان چادر را برداشت و بدو در
 چشم نهاد و گفت که ای پسران آدم و بکر دیدم بآن خدایت که ترا به پیغمبری بر خلق فرستاده است
 زیرا که شاد دوست خدا باشد و با دشمنان خدا چندین طاقت کیند که ایشان شرمند و شوند و
 هیچ نوع باز که دو بکنند از ش که تا در خری خود باشد چنانکه گفته اند و با کسی که محرم نیست بدو
 کوه مدعی پیر پال بی پر باشد کوه تو بنادان نپدر و انانی ده بهما قیامت بچنان خریاش گو
 کما قال علیه السلام لا تطرحوا الدرع فی افواه الکلاب و در وقتیکه این فقیر در قدس بودی
 شیخ المشایخ سید السادات والا ولیا محقق قطب بان کهن بان سید علی تریزی قدس الله روحه
 بدوم روز و قضا را در غایت قضا می همان شدیم چون شخص کرم از راه دست مصطفی بیرون
 آمد بود و در میان خود را هم بیدین ساخته به بند خواری و دوزخ خواری و غیره ذکب متلا کرده بود
 میگفتند بر شما حلال حلال است و دیگر داشته بود که او را امیر نامیدند که دعوی کردی که من
 مرتضی علی ام و گفتم گفتمی که من خود محمد ام و گفتم گفتمی که من خود خدایم و آن مرتد زندق بدین
 کرده بود و سپرد و او صیت کرده بود که بر چند سال شمارا شاید که در دهلی بیایی و من سپرد و از ده
 بادشاه و دهوی با تم و من شمارا خواهم شناخت و این قصه آن سبک پیش حضرت ایشان تقریر کرد
 و گفت که دو سب اگر فتنه بدوم چون حضرت این سخن شنید تا کید بسیار کرد که شمارا ده صده هزار بگوید
 و مانع نشود و این تا کید نزد حضرت چند کرت تکرار کرد البتة البتة مانع نشود چون از خانه او بیرون
 رفتم فقیر گفتم که ای بادشاه حکمت تا کید شما چیست گفت که دانستم که نقش از شکال با من و دوست
 و دشمن و سناخیت از دل من و دشمنی و من و دشمن تا کید بدینش از آن بسیار که دم کرد و دود
 را بنیاد بر روی سیاه و شرمند و خجل شده بگشته بیاید و عقیده فاسد را هنوز فاسد تر و تباہ تر شود
 و از پدر و خوب و عقاید و کس باید که در هنگام امر معروف و نهی منکر کردن توکل بخاک کند و از خدایا
 پترسد و از دیگران نه چنانکه آفوده اند که روزی او لیال الله در کوه میگذاشت و از پیش ایشان
 پراز شراب و شاه و آمد و در پیش چون شروع دید و دست از کوه و همه را در زمین سخت گرفتند
 و در پیش و شاه بر و در پیش این و شاه اند و در غضب گفت که شمارا چه کس محسوب کرده بود که حساب

ناموجه گردید در پیش گفت پادشاه همام را باید که از جهت شکر خبیث بلکه الم بخاست دل رویش را
برنجاند و اگر حساب نمی فقیه حساب یافته است پادشاه گفت از که یافته گفت از کسی که ترا با خود
کرده است او محاسب کرده پادشاه از خرم او در گذشت و بهل کرد و اگر در آمدن او در صورتی
شکر کردن خوف مرد مال و باشد باید که لاف حق مینی زند باز نگر و خپا نکند آورد و اند که اولیا و الله
اگر بر کاوان فتاد و دید که همه ایشان پیش کینک گرد فراتم آمدند و او را بخاک پرتیدند و آنرا
بیت و دیو و نامیدند گفت کم بدختان شمارا چه حالت است که خدا پیشش بی نظیر را مانده و رنگ
بخدای بگیرد این بدست نبندان اخلاص و صبر و پندارید که اگر شمار خست همید من این را
بکشم و او دست من بگیر و گفتندش شمارا رخصت دایم اگر شکستید فیها و الا پس کار بجشیم
در پیش تبر اگر رفت و در پیش آن بیت شد چون تبر بدست بالا کرد دست او خشک شد و دست
که از تنگ چه آید این نصیب من بود بدست چه بدست آن نیز خشک شد گفت هم نصیب من
بود اما باید که بیک کله نرمم چون کله زد و همچنان خشک شد بیا چه چپ و آن نیز خشک شد و دست
که خدا مرا بخواد که مرا از وار قتا بدار بقا میسر میسبان کرد اما مرا باید که سر خود را به همین دستم
یا سرم شکنند یا میرم و یا می شکنند و رویش چون اشارت کردیت پارچه پارچه شد و پیرین
فتاد و همه عصای او صحیح شدند آنرا آرد و داد که سر همدق و مقین امتحان کردم و در گامی
من چگونه صدق آری الا تنگ باول که تپه پاره میگردی و معراج نامه حضرت سالت
پناه علی علیه وسلم خوانده ام که حضرت شب معراج چون کبوه طود رسید کوشک از جانب
سرسید گفت یا جبریل این بوی مشک از کجا می آید گفت این کوشک از غلامان فرعون می آید
آن حیوان بود که زین فرعون او ای بود مسلمان روی سر آن زن ایشان میکند و دشمنان از
دشمن او فتاد و گفت لعنت بر فرعون بر کسی که او را خدای گویندش گفت که غیر فرعون خدای در آسمان
و انسته کنیز گفت خدای من را پیش جهت منزه و میراث اما امت دینا و دینک و رب فرعون
دب السموات و رب الارض و رب العالمین گفت زمین سخن باز گردی والا فرعون را گویم
ترا چنان عذاب کند که کسی را ندیده باشد کنیز گفت آعوذ بالله ان خدای من است که مانند عذاب
او عذاب بگیرد کسی نباشد و فرعون منغلل بنهار علت است که آنکه در سر او اندک کاوشا نه است و هم آنکه

در عتب آوردند و بپای سگ بست و بچو و نام و دست چهارم عذر و تان و میرا همیشه جاری
 است و بقدیر یک نیم گز پس این را بطور چگونه خدا باشد این چنین خدا را نشاید نه فرعون و آن شده
 پیش فرعون رفت و در سجده نهاد و گفت یا الهی کنیزک شما غیر شما خلع و دیگر امید و بجز
 آسمان ایان آورده است و فرعون فرمود آتش بپا ریز و غنچه در دیک مسین کرد و آن عاقره را در
 دیک نشاند و آتش و تحت او فروخت تا بختی که سخت جوشیدن گرفت آن کنیزک را تا بخت
 بود آورده اند که فرعون ملعون فرمود که تو گمان بده که غیر من خدا و دیگر است گفت آن
 ربکا و ربکا رب السموات و الارض آن بعین گفت ازین سخن باز گرد و الا چنان عذاب کنیم
 که پیش ازین هیچ کس نکرده باشم کنیزک گفت که تو خود عاجزی بزرگوار کنی و عکس تو و قدرت ربی
 و آن خصمیت که مانند عذاب و عذاب کسی نباشد و فرعون شوهر و طلب کرد و با تمامی عیال حاضر کرد
 گفت که زن شما چه میگوید که غیر من خدا و دیگر است شوهر زن گفت که رهت گفته است که خدا
 او خلع تو و خدا و من آفریننده زمین و آسمان است فرعون گفت باز گرد و الا چنان عذاب
 کنم که کس نکرده باشم گفت از عذاب ایا به ترسید که مانند عذاب و هیچ عذاب سخت نباشد چون چنین
 گفت طفل شیر خواره و کنارش بود از آزار پایش گرفت و در دیک انداخت آن طفل اندر راه
 دیک زبان صبح آواز داد و کبابا یا ایا به استعجلوا استعجلوا انتم علی الحق و ان فرعون علی الباطل
 و تمام خانه اش را در دیک انداخت و آن دیک در بخا و غاصب شد و آنجا روضه از ریاض حبس
 است و علما و بهشت پوشیده و خواهران و بهشت در پیش ایشان نهاده و این بود ایشان
 محو آید و پیغمبر گفت الحمد لله که اقرار کرده بود و انیت الله و بر رسالت رسول الله را این چنین مراد
 خواهد شد و شاید که در امر و بی گفتن نیست خاصه الله و استقامت شریعت مصطفی کند و نه چنان
 غرضش قصه خوانی و خلق را گفتن و خود و غافل بودن و محتاجی چیز از کسی باشد لقوله تعالی انما یؤمن
 الناس بالذکر و تنسون انفسکم چه آنگاه آورده اند که در یک ولایت درخت بود که جمیع اهل آن
 ولایت بر آن درخت معتقد بودند و آنقدر از او درند و زیارتش میکردند و در آن میان عالم بود
 که گفته اند ایشان عمل نمیکردند چون شب را بدان عالم تیر گرفت و راهی شد که آن درخت را از
 رنج بکنم قضا را شیطان در آتش راه و ولایتی شد گفت کجا میروی عالم گفت بس قطع اندر

میفرماید شیطان گفت من شما را نخواهم ماند هر دو در خود در آویختند میان خود دست گیر آمدند عالم بر شیطان
 نصرت یافت و زور و شد و شیطان ایر داشته بر زمین بر شل خنثی پاره و زور بر گرفت بعد از آن
 شیطان بر کار جلالت پیش آمد و گفت هر روز در وقت باید از زیر صلی خود به زمین که یکبار از زیر سرخ
 انداخته باشیم و این رخت برین بجان که قطع کردن و چه خواهی کرد آن عالم گرفت دو سته روز بخوابد
 یافت بعد از چند روز دنیا را نیافت باز آن عالم تیر و در دست کرده روان شد شیطان در رشته
 راه باو ملاقی شد و گفت کجا خواهی رفت گفت بر آن رخت شیطان گفت شما را نخواهم
 ماند باز در خود بایکد گرفتار افتاد و شیطان عالم را بر زمین زد و عالم گفت شیطان که این چه کاریست
 شیطان گفت که عالم بقیع اول بر آن خاک خدای آمدی بحال از جهت دنیا پس ظفر یافتی و آورده
 که پیرینه در پیش امام یوسف رح آمد و پسرک پیاد را آورد و گفت که این پسرک که بسیار بخورد
 که که در اثر خاک دارد امام یوسف رح گفت بعد از هفت روز بیارتا دعا کنم چون بعد از هفت روز آورد
 امام دعا کرد و بخش زائل شد و دلش از گز خوردن باز ماند گفتند که یا امام اول چرا دعا نکردی گفت ما
 نیز که خورده بودیم و که چربی ندارد و هر چربی ندارد و ما هفت روز از شر آن میماند و بعد از
 هفت روز از شر آن برود اگر آن وقت دعا میکردم قبول نمیشد اکنون چون شر که نماز حاجاب
 شد پس امر و نهی برین جمله است تا هر که امر بجا آورد و از نواهی اجتناب نموده امر و نهی او دیگران
 را بجز مرتبه باشد از آن کسی که میگوید و خود نکند و از عالمی بچل امر و نهی قبول باید کرد و صحبت
 بایشان نباید کرد که فائده نیابد و مبادا که بدان متنبلا شود و شرح مشارق آورده است که
 سبب یک سخن رست گفتن بهر جهت و اگر چه یک کلمه است و از سبب یک سخن رفع بد و رفع رو
 اگر چه یک کلمه است پس سخن گفتن نیز امر و نهی آمده است که غیبت گوئی را منع کند که بزه کاری و از
 غیبت گوینده بشنوند بسیار است که غیبت او میگوید و نهی گوئی را نیز منع کند که گفته اند اگر کسی
 سخن بیره گوید که در آن کفر باشد و عامه خلق بخندند گویند و شنونده همه کافر شوند و تصریح
 للکلمات آورده است که سخن بهر نوع است بجز آن گویند چون مسکه شرعی و ذکر خدا امر و نهی کردن
 اجر و ثواب باید و دیگر زجر و چون غیبت و غمزه و نهی که در حق نهی گو گفته اند که هر کس که بدو سخن
 شود که زجر و عذاب باید و یک حلال چون سخن لایب و چنانکه طلب اکل و شرب یا زنی و فرزند که

گفته اند هر که فرزند طفل سخن نرم و بخوشی دل گوید همه تسبیحات است اگر چه لایبنی نامی باشد
قال علی السلام من لم یحرم علی صغیرنا لم یحرم علیک ویا چنانکه روزی حضرت در حجره با خود
وحیث نشسته بود و ایشان هر دو بیایت خود بودند حضرت را گفتند که شما اشتر شریفید این
سوار شویم حضرت هر دو دست بر زمین نهاد و پشت خم کرد و ایشان هر دو سوار شدند گفتند
که مانند شتران وان شو حضرت روان شد گفتند مانند اشتر فریاد کن حضرت دو کت عفو
کرد و گفت از بیرون حجره که گفت که درون حجره رسول اشتر است حضرت شرم کرد و ایشان را
از پشت فرود آورد و در آن زمان حضرت جبریل حکم ربّ جلّیل میآید و گفت یا رسول الله چون دو
کریغی کردی و حجره است تو بخشیم و اگر سه کت کرده میبودی همه است تو بخشیدم و اگر ده
هر کت یک ایرپ پیستریخ و دختر را بنا صبیحه مادر پدر را بقدم بوسه دهد این چهار بوسه بیایت
شریف ترند و بهر بوسه تقوا و گناه از تو محو شود و بهشت و نیکی رویوان اعمال و نبوسند و دیگر مساجد و آن
آن بود اگر کسی ترا پرسد و سوال کند باید که جواب را باختصار و مختصار گوئی و دیگر فضول طاعت
آنست که اگر کسی گوید که آب پدّه تا بخورم و هنرم و میفرم و طبق سقّی ماری بری غیر ذلک برین مختصر
نه کنی که فضولی فضولی نیز در جانب چاره و ده گفته اند از جهت یک سخن پیروده تا نیم روز و در آن پیرو
گرم روز قیامت نهاده کنند و آن نیم روز مقدار پانصد سال باشد و گویند که چرا گفتی و از بیجا است
هر روز و هر شب بزبان حال این شخص را گوید که ما را تحمل مگذ از زیر که من رفتنی ام و آن چه فرمود
شب روز دیگر باشد و من گواه شما ام در روز قیامت بر اعمال حسنه و سیئه و در آنچه به است که روز و
ست و چهار ساعت اند و بهر ساعت بر این کس یک صدوق است میکند پس در روز و شب
و چهار صدوق است میشود و در روز قیامت در تراز و همه را حاضر کند مثل کوهها بنامند بعضی بر
نور و بعضی بر تاری و بعضی خالی باشند و آنچه در ذکر و فکر و صوم و صلوة و غیر ذلک بر افعال صالحه
کرده باشد چه نور باشد و آنچه در عمل سیئه کرده باشد بر تاری باشد و آنچه هیچ نکرده باشد
آن خالی باشد بسیار تاسف و پشیمانی خود و که کاشک اینها را بهم پر کرده بودم از نور و سیئه
حاصل از روز حضرت رسالت پناه را گفت که یا رسول الله مرا پند بده حضرت صلی الله علیه و آله و سلم
فرمود باز از آن چهار سه کت تکرار کرد حضرت همین جواب گفت باز گفت باز حضرت فرمود و بهر ساعت

بپیر بهتر ازین پند دیگر نیست که چون با داد کسی بر خیزد تمامی جوانی زبان چال میگوید که
 باشی که راستی ما از راستی تست و کجی ما از کجی تست و شرح مشارق آن ورده است که از جهت
 سخن است نجات یابی و از جهت یک سخن رنج و در هلاک رفتی زیرا که ایمان کفر بخیر یک کلمه بشر
 نیست که سخن گفتن زبان آسان است و در وزن شوار بقوله تعالی انا سنالقی علیک فکلا
 ثقیلاً اصحاب گفتند یا رسول الله تعالی چیست گفت کلمه طیب سخن است مومنان از زبان
 آسان است بر وزن تر از و گران که در روز قیامت یک را بپایزند گناهان و در پلای بدی چون
 کوهها نمایند ویران بر سر که هیچ عکس داری او گوید خداوند انا تو عالم الغیوبی که من هیچ عکس را با خودم
 که نجات من باشد مقدار دو گشت کاغذ را بپایزند که در کلمه طیب نوشته باشند در پلای نیکی او
 اندازند همه گناهان او بمانند خسته بالا کنند و در حق کلمه شهادت آورده اند که در روز قیامت
 نمود و نه کتاب بدی این کس مقدار مدبر بپایزند و در پلای بدی و اندازند و بمقدار کاغذی بسیار
 که در کلمه شهادت باشد و در پلای نیکی و اندازند آن همه کتاب را در هوا بر دار و از طایفه جند
 و کلمه کفر و بیوه مرفاسقان او فاجران از زبان آسان باشند اما بیک کلمه کفر جمله اعمال حسنه
 و ایمان او را چون کاه خشک آتش بسوزانند و حضرت رسالت نپا صلی الله علیه و سلم را بر سینه
 یا رسول الله در قاف کردن حره را هشتاد و سه لازم است و در قاف کردن جمله حکم چیست
 در اینجا حضرت فرمود هر که بنده خود را دشنام دهد یا در فلان و آنجا هر فلان یا صندل
 که کنیزک چنین چنان گوید اگر وجهی است باشد فیه و الا او را در روز قیامت هشتاد و سه بار
 آتشین زنند و بعضی حکمت گفته اند که زبان یک گوش و دیگر است تاد و بشنوی یعنی
 دو سخن یک گوی یعنی یک جواب بکش و امر اند که درین جهان حد و تعزیر و قصاص و نیاید
 اما دران جهان ما خود خواهد شد چنانکه لوط که او را خدایت برین جهان اما پیغمبر گفت که خدا
 بعزت و جلال خود سوگند یاد کرده است اگر بر آیم خلیل الله موسی کلیم الله و عیسی روح الله
 باشد او را بغیر آتش نخواهم گذاشت و گفته اند وقتیکه او را در گور دفن کنند او را اقبال بهم
 گرفته بدوزخ ببرند و در حیمه آورده است قال علیه السلام ناکح الید و ناکح البهیمة
 ملعون و همیشه بخت خدا باشد اما اگر دست مال ندارد و در وقت حذر از نیکه در حرام
 اند

در بیان آن که سبب آن حال از غم است

و بکنند پاک نیست و بر این تمثیل اگر پدر پسر را بشکند و یا صاحب علم را در انحصار نیست و اما
 این احلال اندک آنست که در روز قیامت بر این قتل یا خود یا خوانیان باشد و یا پدر کنیز را
 گرفت و زن را که او را حد نیست اما عقرب لازم آید و اگر چه کمر او است و اگر پسر کنیز پدر را و می کرد
 چه اگر وی گفت حرام شد اتم حرام شد و عقرب لازم شود و بجه و خول عقرب جدا گانه و کنیز کنانی
 قبیلیم است و اما اگر کسی گمان برد که سقوط حد اینست باید که در آن جهان نیز حد نیست که از خود
 که در زن را کردن یا جنبه و بجز مجرای التماس یافتنی نیست در و بال اگر کنیزک خود را بلام خود را
 باشد و با و وحی کند و یا پاد و خواهر زن ناکند و میان ایشان فرق آرد که او شود زیرا که فرق
 جز این نیست که جنبه نکاح حلال شود و مادر و خواهر هرگز حلال نشود اگر کسی تاسف خود و دید
 که اگر زن حلال بودی که او شود زیرا که در هیچ عصر تا حلال نبود بقوله تعالی وَلَا تَقْرَبُوا الزَّوْجَ
 لَّائِهٖ كَانَ فَاحِشَةً وَلَفْظَ كَانَ مَضْمُونِی در همه عصاره ضمیمه مانع بود و اگر تاسف خود
 که کاشکی نکاح خواهر و یا خمر و یا فروختن فرزند و یا یکدیگر و کشتن حلال بودی که او شود
 اما عاصی شود که درین پیغمبر افضل از همه ادیان است پس گویند که تاسف آن ادیان منسوخ کرده
 باشد زیرا که در زمان ابوالشیراز وقت نوح نکاح خواهر حلال بود و بعد از آن منسوخ شد و خمر و
 وقت اصحاب بخوردند و قتی که امیر المومنین عمر فرست بود و در نماز مغرب ایستاد و میگفت
 الکافرون بخور از حلالها اگر گذشت و این بیت نازل شد بر حضرت رسالت نبی صلی الله علیه
 سلم قوله تعالی یَا اَیُّهَا الَّذِینَ اٰمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْتُمْ سُكَارٰی بَعْدَ اَنْ تَعْلَمُوْا
 نماز بخور و ند و سایر اوقات بخور و ند بعد از آن چون قتی که امیر المومنین عمر فرست بود و در نماز مغرب ایستاد و میگفت
 حرام مطلق شد و آن چنان بود که روز جمعه اصحاب رخا نه بود علی نشسته بودند و عمر فرست بود
 امیر المومنین عمر فرست شد صراحی را بر سر یکی زد و سرش را بشکست بعد از آن این بیت
 نازل شد بقوله تعالی اِنَّمَا الْحَرَمُ وَالْمَيْسُ وَالْاَنْصَابُ وَاِلَّا ذَکَ لَا مَرَجِسَ مِنْ عَمَلِ الشَّیْطَانِ
 فَاجْتَنِبُوْهُ لَعَلَّكُمْ تَقْلِقُوْنَ اِنَّمَا یُرِیدُ الشَّیْطَانُ اَنْ یَّوْقِعَ بَیْنَکُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِی الْخَلْقِ
 و المیس و بید که عن ذکاء الله و عن الصلوة فصل انتم منتهون یعنی حرام است هر چه عقل را
 بپوشد و جمله قمار است تا اگر تیر انداختن که حلال است اگر که از یک جانب باشد نیز حلال و در

واما اگر از جانبین باشد که تیر و غیر ذلک میگیرند حرام است که از قبیل قمار میشود و حرام است بت
 پرستی و بنیر خدا سوگند چون بر پیشانی علی السلام و کعبه و بکلام آمد و بدین علم عظم و باستانه و قیصر
 پیغمبران اولیاء و غیر ذلک این همه حرام است و دور بودن ازین کارها فلاح هر دو جهان است و چو
 اوقات شیطان بعین چون عداوت و بغض جنگ جدل در میان خلق می اندازد بسبب خمر و
 میسر اندازد و از ذکر الله تعالی و از نماز باز میدارد کسرا که خمر خورد و خمر را گفته اند که چند
 خاصیت او بزرگتر از حله گمان است اول آنکه هیچ گناه بگناه از حق تعالی از در خودیش زانده است
 که خمر خور که وَلَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَى آمده است و دوم ام نخبائت لقب کرد و سوم
 اینکه بدتر از نجاست است که سگ و انم خورد و چهارم اینکه او را همراه بت پرستی یاد کرد و پنجم از بیبیدی
 شیطان یاد کرد و ششم عداوت خلق را بسبب هفتم سبب نجاست چنانکه در قصه ابو تخم که دلیلم
 المؤمنین عمرو و مشهور است هشتم سبب طلاق است که خمر خوار را همیشه طلاق بر زبان میرود و طلاق
 او و قعت است و او را خیر نمی باشد و بزین خود مجامعت میکند و حلال بنیاد کرد و اگر دو تخم با هم
 کس را از تلاوت کلام الله و حله ذکر الله و هم باز میدارد و از ادا کردن نماز و نماز گزارنده با خدا
 است پس خمر باین آیت حرام شد اما از روم بکین روم میخیزد و در بعضی بده روم بیشتر نفوذ خلق
 پس این نیز حرام شد و خود خلق فرزند در وقت محتر یعقوب سرتی بچه را فروختند و در
 خیرست که چون عزیز را محتر بوسف بر یعقوب رساند چون بکجان رسید بیک پیر را دید که جا
 میشت و گفت ای کما دیر هیچ میدانی که خانه محتر یعقوب کجاست گفت چه کار داری گفت
 خبر بوسف آورده ام آن پیر زن فریاد برآورد که خداوند او رخ بجا و عده کرده بودی پس
 گفت چگونه گفت پس را یعقوب فروخته بود و خداوند پا و عده کرده بود که تا اول پیر را
 ناید خبر پیر را و پدر را نام پیر تو چه بود گفت عزیز گفت بر خیر که منم و قتل در وقت
 قوم هتر موسی چون گو سال را پستیدند بر ایشان حکم شد فَاَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ هتر و هزار
 یکدیگر را گشتند بشرط اینکه هر کس از تیغ بگذرد و اندک او باشد باز حکم شد که یک نشیند و دیگری
 بگذرد نش بزند اگر طرف شمشیر بپندایان و نباشد و این من از جهت این قبول میکردند
 که بجز هتر موسی کس بر سر مجالس ایشان فرو نمی آمد و چون او شکستن قبرهای ایشان

بنشیند و دیگران این قبول میکرد پس در زمانم و پیش از آن وقت چنانکه بعضی علوم
 عالمان جهان بزرگ بپایه زنا حلال دانند کافر میشوند اما کلمه طیبیه بر کافران گران است تا نیاید
 که اگر کسی کافر را بزرگدست کند و کلمه گوئی والا بکثمت خود را میکشد اما کلمه را نمی گوید و گفته اند
 هر که این توفیق دست بدد که در آغاز سخن تمام سخن کلمه طیبیه بگوید اگر ده هزار سال عمر او باشد
 و هر روز صد گناه کند گناه او نوبیند پس بدوستان و آسان است این مرد کردن بر مقابله
 و کافران چنان گرفت که سنگ ایدندان گزیدن سخنهای ناشائسته گویند و این سخنهای
 گفته اند که اگر کسی سخن بزرگ بگوید بهشت کند پند سال و دوزخ پاند و عبادت از ناتوان است
 و تکی ثانی تیر او تولا دوستی بدوستان خدا و تا حدی کند که اگر چاه آتش باشد خود را باندازد
 از دوستی دوست چنانکه او رده اند که چو دی بود و زن و مخفی از و ایمان بحضرت است
 پناه آورده بود و هر روز آن پیش از اکل و شرب بر مبارک سایه دید و بعد از آن بخانه خود
 می رفت روزی آن جهود گفت که تو هر گنجایی می روی گفت در دل من دوستی حضرت افتاده است
 گفت اگر تو ترا کسی در راه دید بر من حرام باشی منافق بودی سخن ابشید روزی که آن جهود
 می رفت و در پیش آن بزرگ نشست تا او بگذرد آن منافق استاد و گفت رو بیا آن
 او از کمر دور خود اندر نمود آن منافق گفت ترا بدوستی محمد رسول الله سوگند است که رو
 خود را بمن بپائی آن بچاره رو خود را با و نمود بعد از آن بزیارت رسول رفت چون باز
 خود آمد گوئی مبارکش بپای تو تغییر شده بود و شوهرش گفت که چه چنین بپائی آن بزرگ
 باز گفت آن جهود گفت خوشی در خانه رفت چاه کاویدن گرفت و سه روز آن بزرگ
 یافت چون گرم گشت او را در آن خانه خواند و پسر که خود در کنارش بود از او گرفت و گفت
 بدوستی محمد رسول الله سوگند است که خود را درین اندازی آن بچاره بپای کاف و در رسول
 گفت و خود را در آن چاه انداخت جهود سرچش بر آن چاه نهاد چون چنان دید آتش
 فراق و صدق و در دلش اثر کرد و گریه کنان آن پسر که او را گرفت و پیش رسول
 صلی الله علیه و سلم آمد و گفت یا رسول الله دوستانه ده شمار آتش سوختم و واقعه باز نمود و حضرت
 دست مبارک خود بر شمار برد و باز فرود آورد و گفت یا الهی دوستانه محمدا را با آتش مسوزانی

هنوز دست بدست نبرده بود که خبر تل آمد و گفت یارسول الله اگر میخوای بر منه کنی
هفت طبق آسمان تا عرض برسم زخم و ناچیز گردانم و خدا تعالی میگوید که من دوستان شما را
بدوستی گرفته ام کما قال الله تعالی وکی الذین آمنوا ورا بائتش نسوزانیده ام چون
حضرت خود بر سر آن چاه رسید برپوش باز کرد و دید که آتش بر و گلزار گشته بود و آن مستوره
در میان آتش چون بلبل بر گلزار نشسته بود آن آن چو دینبر بر رسول خدا ایمان آورد و مسلمان شد
و نیز آورده اند که در شبی اسرائیل و یارانش بود که چهارصد سال در صومعه متکلف بودند
الله میگرد و فرشتگان گفتند که یارب بنده شما را و خدمت شما چیست و چالاک ندیم اقا
آنهاش کنیم گفت بکنید فرشتگان بحکم رب العزت پیش او یار الله رفتند و گفتند که ای پسر
چه مشقت بیفاده موری بیخ بیاصل میکشی عبادت تو بدرگاه حق مقبول نیست گفت چو
شمار بنده گفتید بنده گان خدمت موی باید کرد مقبول یا مقبول مرا کار نیست و لازم
نیست زیارتی و سجوانی بنده مقبول توام و در دینی چاکر و معزول توام و در قبول
تو مرا کار نیست بایست که هر دو حال مشغول توام و بعد از آن خطاب عزت در رسید ملائکه چگونگی
دید بنده خاص مرا که در هیچ اوقات روز از من نمیگردانند گفتند یارب العالمین بنده تو
خاص خواص است و دوستان و رازجهت دوستی او خود را در مجاهدات و اموشنای پدر و چنانچه
ابراهم غواص من الله سه لهر چه دوازده سال در بیابان کشیده بود که برگ درختان ثروت
خود میساخت روزی در بیابان درخت انار را دید بخود اندیشید که در آن انار بخورم اما
نباید که ملک غیر باشد از آنجا گذشت که حضرت خضر پیغمبر با ملاقات کرد و گفت پیا تا تو
حق تو به ما میگوئی گفت و در غایت رسید که در آن غار بچه زنده بود که سر پوشیده بود
و بار و کثرت بر او جمع شده بودند و بخوردنش ابراهیم را گفت برو پایش را بگیر چون ابراهیم
غواص پایش گرفت گفت ای ابراهیم بن غواص چه میطلبی گفت از کجادی که من ابراهیم بن غواص
ابراهیم گفت کسیکه خود را در تصرفات حق سپرده است از جمله ذرات مخلوقات خبر دارد و نه
اینکه انار را از ترس کسی نخوردی که ملک تو باشد و الا حظوظ نفس میگرفتی چون ازین
در گذشت حضرت خضر گفت ای ابراهیم در بیابان دوازده سال برآ چه میگذرانی گفت کول را

قصه اولیه
سید و بقول
و با قبول
شدن نظر
و کرد

قصه دومیه
غواص ابراهیم
سال و سیصد
بیان

در سجده گفت تو را این نیست که شما میگویید تو را خود این است نه خطای
کردن بیایا متوکلان ای تو بنام چون فتنه دیدند که کسی قیامه است سر خود را بر نهاده پوشیده
و تمام وجود او را بر نوران سرخ گرفته و به نیش نیز در گرفت این را متوکلان خدا و مردمان خدا
ایرا هم را پیش کردند و پس از آن چون بر آیم بطرف معرفت محضر حضرت مبارک بدو رسد
گفت که اهرت حضرت مطهری ابراهیم الثقات بود که همراه من حضرت من میمانم آن را و یا
از و غائب شد چون باز بدو دید حضرت غائب بعد از آن ابراهیم از مجاهدات خود پشیمان
لقله علیه السلام کن علما او متعلما او خادما و لا تکن من الخاسرین فان تکرر محاسن
فتمتلك زیرا که دوستی با جاهلان ملک است بدست سگ که ترشود از بول پاک تر باشد از آن که
که کند خطا با عامی و در رساله شاه قاسم بدر الدین کروری آمده است که ما مولی خطیعت
روز در خدمت مجالس ابراهیم که حاضر میشد چون از مهمتم وواع میکرد شیخ گفت از شستن
چهره و درین ایام از من یک مسئله هم آموخت او جواب گفت اینکه من از شما چهار مسئله آموخه
و گفتید که این را حضرت رسالت پیام فرموده است من بهر او در عمل می آرم شیخ گفت که علم
گفت اینکه شما گفتید که حضرت فرموده است نظر کردن بر کمال عالم بهتر است از دنیا و هر چه در
است فراتر از انشا پدید که در هنگام زیارت تسبیح و تهلیل مشغول شود باز گفتید که رسول
گفته است که یک ساعت نشستن با عالمان بهتر است از آزاد کردن هزار بنده و هزار اسپ کفنی
سبیل الله یغایر یا نه او باشد و هزار گرسنه طعام داده باشد و آب آلوده باشد و هزار بنده
را چاهها داده باشد و حدیث سوم گفتید که هر که در حلقه نذاکره عالمان بنشیند و یک
شعر عجمه ببرد بهتر است از عبادات هزار ساله و هر ساله که در آن مجلس شود و سامع یا قائل برابر
باشد و حدیث چهارم گفتید که چون کسی بزیارت علماء رود و روان شود و در شش نفرمان
حق تعالی می آید دست برابر میروند که در هر قدم درجه او بلند میکنند و دست و پیش
میروند که در هر قدم شکی در وقت اعمال و میروند و دست عقب میروند که بحر قدم بدی
نامه اعمال و میگویند و دست برابر میروند که در هر قدم میان او و میان فرخ صد و قیامت
میکنند و دست برابر میروند که در هر قدم میان او و میان فرخ صد و قیامت

مسئله
و بیان
آنکه
باز است
علم از
او و
نویسان

میکنند پس چون بدینیز او برسد خداوند تبارک تعالی بیکام و بی زبان و او را که گواه باشید
 ای فرشتگان که در میان زمین هستید که آنی غفرت له و لا یبغی قبل ازین که قدم در راه میرود
 و نیز در خبرست که چون بوسن زیارت بوسن و آن شود فرشتگان گویند خداوند انکه او را زیارت
 کرده میشود و رفیق و یار است و این اثر گناه ملوث است پس چه کنیم فرمان پا لغزت و رسید که
 گناه از روی برآید و در فرخ اندازید باز گویند آن عالم نیز تعلقات دنیاوی و مانده است حکم شود
 که گناه او نیز برآید و در فرخ اندازید تا هر دو پاک هم رسد و هر چند راه که را میسر و روان زمین یا
 به مقیم زمین در پله اعمال و نهید چنانکه آورده اند که در بنی اسرائیل عالم بود که نو و نه کس اکتشبه بود
 روزی پس از ترین بنی اسرائیل رفت و گفت که گناه بچید دارم که نو و نه کس اکتشبه ام اگر تو بگویم
 خدا تعالی قبول کند یا نکند زاهد گفت از پیش من در شوتا از شومیت تو مرا بعد از بگیر و تیغ را از نیام
 کشید و زاهد را بکشت و بعد از آن بگو از عالم ترین بنی اسرائیل رفت و گفت صد کس اکتشبه ام که یاران
 مجموع فلان زاهد است اگر تو به کنم هیچ روی صلاحیت دارد عالم گفت پیش از صلاح برو توبه و خدا
 بپذیرد از آن جا روان شد آورده اند که با بقصد رسید و او را راه مرده یافتند و دیدند که کج خط
 از غیب بر او افتاده بود چون مطلع گردید چنان نوشته بود که برین کس فرشتگان رحمت بخت کردند
 فرشتگان عذاب گفتند که فاسق و فاجر است بایان او خوش قبض کنیم و فرشتگان رحمت گفتند که
 زائر و تائب است چنانکه عزم توبه کرده بود او را خوش بایان قبض کنیم ایشان حکم شد که هر دو طرف بین
 را وزن کنند چون وزن کردند دیدند که یک طرف زمین پشت از خانه خود بخانه آن صاحب نزد اکتشبه بود
 حکم برین شد که فرشتگان رحمت جاننش قبض کنند بسبب برکت آن صاحب آورده اند که مالک و بنابر
 را با و هر یمنایعت افتاد هر یک یمن گفت که من بر ختم چون در میان مردمان جهان بود و اتفاق
 کردند قبول دهریه که هر دو دست پست برینند و در خانه در آید و در آن خانه آتش زند چون
 جهان کردند خانه بسوخت و ایشان هر دو سلامت ماندند مالک و بنابر با جات کرد که یارب مرا با کافور توبه
 ادی خطاب حضرت عزت در رسید که ای مالک بنابر او را از برکت شما خلاص کردم اگر تنها پیچید و نوشت
 خدمت و مودت بدو نشان حق چنان پایید که که قطب الاقطاب حسین الحق و الیدین نجی و در
 ناب خود آورده است که روزی در خدمت مرشد خود شیخ المشایخ والا ولیا شیخ عثمان مارونی

این کلام از کتب معتبره است
 و در کتب معتبره است

در سفر بودم از افواه مبارک خواجه برآمد که بقول امام عظیم رح چون دو کس سفر روند باید که یکی را
 بادشاه کنند تا خطای سنت جماعت نباشد پس آفتاب و مصلی از او گرفته و گفته که بادشاه بی لائق
 شایست چون شب شد او خواب رفت یک ناگاه باران باریدن گرفت بر خاتم و زنده خود را بر
 سیر او گرفته تا با بار و بار و تاده بودم چون شیخ بیدار شد عالم چنان بدگفت چرا گفته ام چون شما را
 بادشاه گرفته ام پس حق متبادر شما را چنان باید که در شیخ بنظر ملک درین نگاه کرد و بقتضی رسیدم
 عمر پیر خپا که داشتی بدوستان حق دوستی کردن ثوابت پس بدوستان او دشمنی کردن ثواب
 است و نیز در جات رفیع است و اگر دشمنی بدست نشود بدل البته باید که در چنانکه در مضاجح بها
 است که جوانی بود فاجر و ظالم که در همه عمر خویش محبت را نیکو و آن همه ابا و در یک فقره بدوشت
 و جمع کرد و در خوردن شراب نشسته بود که کسی نزد و پیش رسید او را گفت که بیا خود بخور چون
 آنکس را خبر بدست گرفت بادشاه گفت جوان فاجر و ناست که این کس از منی است تبر و دشمن
 مرد جوان بخود آمد و گفت که دانسته قتل کرده ام این این دران و فقره سم چون دران فقره
 و کشا و دید در هر جا که خون زنا و خمر کرده بود در اینجا چنان تبدیل یافته بود که این کس چندان
 برده آزاد کرده است و چندان ختم قرآن کرده است و چندان گرسنه را طعام داده است پس هم
 اعمال بسیار و بسیار دشمنی بدوستان حق بیکدیگر مبدل شد و در رساله خوانده ام که آسمان زمین
 و عرش و کرسی لوح و قلم نبود که دل ز جان سوال کرد که اول کار چیست و آخر کار چیست
 ثمره کار چیست گفت اول کار ناست و آخر کار بقا است و ثمره کار وفات گفت فنا
 چیست و بقا چیست و وفا چیست جان گفت فنا از خودی خود میسرین آمدن بقا به
 پیوستن و وفایمان بخیرت و دوستان بستن پس اگر سالو گوید که چون هیچ نبود دل جا
 بجا بود و خواب این فقیر میگوید که جان مفیض که او را فیض اقدس و وحدت و حقیقت محمد
 و قبله واحد میگویند و دل اسما و الله که هر یک مستعد او اثر خود وجود یافت گوید که یک از دیگر
 سوال کرد که اراده حق با ایجاد خلق مقصود همین است و الا خلق در وجود نیامد و
 دوم که جان اسما و الله و دل اعیان ثابت که از علم و نور در شهود آمد گوید که آن حقیقت
 موجودات شد و از اینجاست ... که پنجم را قبله واحد و موجود گویند که چون

ارادت بد آورد قبله واحد شد و چون موجودات از قبیل خود یافتند قبله موجود محض
سوم چون از علم و نور و شهود که اعیان ثابت معده ممکن و خود را می یافت عیان جان
گویند و چون بصوت خانه و حرمت هر اسمی تجلی فاصله گردید که چنان چنان ظهور باید کرد
اینجا بکنه و ارواح سرچو دل توان گفت محاضره چهارم چون در محل کن و فعل آمدند که
هر تا عقب فعل خود شدند و بحسب تدریج و چگونگی ظهور شدند پس کن که حقیقت کیانی
گویند جان توان گفت و موجودات ظهوری که آنها هیولی و عرش کل و عقل کل گویند دل توان
گفت محاضره پنجم جمله ممکن و ظهورات چون در قفسه الوهیت اسیر و مغلوب و مقهور اند پس
از روی حقیقت از انحراف نظر باید کرد و موثر را باید پس موثر را جان و اثر را دل توان گفت
که الاله الخالق والامر پس خلق چون کشفیات و امر چون روح و ملکوت همه او است و او بیرون
مباش اے عزیز این اوست باریک و خون انابت رختن است پس تاج کس باید بود و
خدمت او خود را باید سپرد که او خود را بحق سپرده است و در لباس شریعت خود را چنان پوشیده
که هیچکس از احوال و خبر ندارد اگر چه مشهور بود و مستور باشد تا بمقتضای برسد چنانچه
مورچه پاپی خود بکعبه نرسد تا خود را در پیکر تیر و خنم نکند ریاضی تو بدین رفتن منزل که
رسی تو بدین حسین حاصل که رسی پس اگر آن جانے و پس اشتد ولی با سبک و جان بدین
دل که رسی و چون نظر در عین یقین و حقیقت کنی الوهیت واحد پیش نیست پس
خاصیت موجودات و متحد و ایشان اتحاد است از ان جهت است از ذات جمله اسماء گویند که
ذات از صفات متمایز نیست چون صفات تویم قضا و ایجا و ممکنات که در از روی نامیدن
تقدیر و احوال اول و غیره ذات گویند اما چون همان ذات است که بر مرتبه تنزل کرده است و
باطوارات سبب و کمالات مختلفه ظهور شد و صفات را عین ذات توان گفت کقول الشاعر
لشعر بلوح خودست فتنه نقاش و کس نیست درین میان تو خوش باش و نه من فهم
پس سوال از زبان قضا و امر مرتب و تنزلات خویش و جان که مسئول است فیضی از قدر
که بر مرتبه نزول و ظهور آمده پس سائل و مسئولی احد نیست چنانکه دل بن شخص جمله ضمیر
است و از مرتب ارواح میاید همچنین مرتب و احوال سحرچ و مکنه و حقائق کیانی و غیره که

من کلام اصفویه میگویند و حقیقت گویا که مسائل انداز و حدت که از ابوالارواح و برنج گری
و حقیقت محمدی گویند قال الله تعالى وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون
یعنی سر من است اما جمله متابعت این است جمله انوار و خود روی و ضلالت است
سایه است از مرشد محقق طالب الشریع و جل الجنبه مشواه شینم که کشتی در دریای عمان نشسته بود
و در کشتی دو دست پخته بر دو دیوار کرد که یا حضرت خواجہ خضر فریادم پس منتر خضر آمد
از دستش گرفت و بر کوب آب میرفتند آنکس نام خضر بر زبان میراند آنکس چون بدید که خضر نام
یا میکنند من نیز یاد میکنم چون آنکس نیز نام الله بر زبان میراند و خضر نام الله گفتن آغاز
کرد و پاپایش آب غرق شد هتبر خضر گفت که شمار بدرگاه او مجال نیست شما نام من گیرید
من نام او و ایا نام محمد غزالی هر را پرسیدند که چندین علم و فضائل چه سبب یافتی گفت هر چه
از کس دریغ نداشتم و بیام و خاص میگفتم و بخیل نبودم و آنچه ندانتم از دانستن او عار و ننگ نکردم
اگر چه یک مسئله بود و بقوله علیه السلام لیس من اخلاق المؤمن التلق الا فطلب العلم و آو و ده
که روزی مهتر عیسی علیه السلام در بیابان میگذاشت و اکثر عمر در بیابان میگذاشت راعی را دید گفت
ای راعی چرا طلب علم نمی کنی تا بخدا نزدیکی پست کردی راعی گفت من پنج مسئله در علم دانسته ام
پنج دیگر شما ندانید تا هر همه دو مسئله شود مهتر عیسی گفت آن کدام اند راعی گفت شما را باید او این بیان
کردن مهتر عیسی گفت اول شما بگوئید تا من نام راعی گفت اول نیکه حلال خوب و حرام حلال
میخورم و حرام نه دوم رست خوب و دروغ بد رست میگویم و دروغ نه سوم انیکه اطاعت خوب است و
معصیت بد است اطاعت میکنم و معصیت نه چهارم تاعیب خود دارم عیب دیگران نیویزم ششانی
با خدا باید کرد و با خلق نه پس با خدا انتم و با خلق منکم مهتر عیسی گفت که علم اولین و آخرین همه است
شما را و او را و همه خلق را پس است که بجای آورده پس حاجت دیگر آنم و خلق نیست زیرا که آنم و خلق علم بر
عمل است تا غرض دنیا و شرف عقیبی بد و دوست و بد خوش گفت آنچه گفت بدیت چونک علم کردی
در عمل کوش به که علم به عمل نه هر رست به نوبت **فصل** در در و خیر و علم آن
پراگنده و ضربه چهار نوع است وضو ظاهر وضو باطن وضو فرض و وضو رجب پراگنده وضو
بضم الواو مشق از وضو است و آن پاک است و گویند وضو وضو بفتح الواو پاک گویند وضو وضو

الواو والهزة روشنائی را گویند و در مطلق غسل اعضا و ثلثه مسح الرأس را گویند و چون هر
 را چنان شرط است پاک ساختن باطن نیز منور و روشن گردد که از نتیجه وضو و طهارت و وضو
 باطن دست و ده چنانکه از حسد و کینه و خقد و عجب و یا خلاص یابی خوش گفت آنچه گفت بدست
 چون بیاری طهارت ظاهر و طهنت نیز حق کند طاهر از جمله نامشروعات طاهر را طاهر بگوید
 چنانکه آورده اند که شیخ بی بی را بجه بصری قدس و جهان شسته بود که چراغهای بادشاهان
 از وقت گرفت بی بی از خرقه پاره بود و بدان چراغ و وقت هر چه از انوار و احوال و احوال و احوال
 بود از وقت بخود اندیشید که چه نامرضی از من در وجود آمد که من اینحال رسید بعد مدت مدید
 ضمیمه نیش آمد که خرقه را بدان چراغ و وقت بودم آن چراغ از نامشروع بوده باشد پدر و دم آن
 تار از خرقه باز کشید آنچه از وقت بود باز پدر رسید و این پنجاست که مستوره از بزرگواران رسید
 بشعله بادشاهان چهره میتوان کرد و یانه گفت شما کیستید که ازین احوال و احوال و احوال
 متقیان خبر بجوید گفت من خواهر بشیر حانی ام گفت از شما باید پرسید آن حضرت رسالت
 پیام صلعم مرئی بی فاطمه زهرا گفت که خود را همیشه خوشبوی اری گفت یا بابا بچه چیز گفت با
 زیرا که هر که همیشه در وضو باشد تبار عرش خوشبوی و میرسد و نه خوشبوی مجازی که هر آن
 که خود را به شک غیر خوشبوی خوشبو کند و بوی او با غیر شوهر برسد عذاب نادر نامه اعمال او
 بنویسند زیرا که رنگ ایریشم و زربزان است و خوشبوی غیران است و سرمه هر دور است
 شیخ نجم الدین کبری را مرید بود چنانکه شرط وضو است بجا آورده بود و در وضو وضو
 چون برآمد گفت خدا جهان را دیدم شیخ گفت غلط کرده زیرا که این نور وضو بود و وضو
 را بجنور تمام باید کرد که نهفتا و در نور سالکان بارو نماید همه را از نتیجه وضو تا آخر سلامت
 پس چون اول حاجت انسانی رود باید که در آمدن خلایا اول پا چپ پیش نهاد و بگوید عفو

کافرا و کفار و کفار

مسئله
در وقت قدیم حاجت

بالله من كل رجس نجس ومن شئ خبث الخبيث ومن شر الشيطان الرجيم ومن
 شر كل آفة وعاهة وحية وعقارب وچون بنشیند روی بجا نهد و بگوید و بگوید
 باشد که روی و پشت بقبله آوردن کرده است و در طرف هندوستان نیز مکره است که حضرت
 بابا آدم صلوٰه الله علیه در هند است و خود را بسیار برهنه نکند و زور پای چپ کند و اول

آهسته راه کند تا رستم باو نرسد و اگر پشت بقبله آرد و بغیر بر پشت دامن پاک نیست تا خلت
 مروم هندوستان شود و چون بر خیزد او را پانچ در است بر دارو و بگوید الحمد لله الذی اخج
 عنی ما یؤذنی و امسکته بما یمنفعه و سه کرت گوید غفرانک ربنا و الیک المصید و پیش از
 ناستن خود را بسنگ و کلنج چنان پاک کند که دل و یقین گیرد و شاید که تخیم زند اگر میان او با
 مسافت باشد اگر چه اندک باشد چنانکه حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم روزی بول کرد
 چون خواست تخیم ز دیار آن گفتند یا رسول الله آب زد و یکت گفت از آب برگ زد و یکت
 و استنجای نه نفع است چهار فرض است و آن چون از مخرج بمقدار درم شرعی تجاوز کند دوم
 جنابت سوم از حیض چهارم از نفاس و یک واجب و آن چون مقدار درم شرعی باشد و یک
 سنت است و آن چون کم از درم شرعی باشد و یکو مسحت و آن از بول است و یکو حیاط و آن
 چون باشد پیشک شتر خشک افتد و آلاش مخرج نشود و یکو بدعت است و آن از جهت
 و گرم خشک پس هر چه فرض است بآب میتوان شست که فرض است و دیگران بسنگ کلنج و تیر
 و کهنه کافیت و چنانکه بعضی عوام میگویند که بیه سنگ است سنت خطا کرده اند زیرا که آن چند
 امام شافعی است هم آورده اند که در ائمه کهن نهادند و نه در آن حین آمده بودند و رسول
 بیعت میکردند و حضرت رسالت پناه حاجت انسانی میرفت از عبد الله مسعود سنگ طلب
 کرد و دو سنگ یک سرگین داد حضرت سرگین را پرتاب کرد پس امام عظیم ابو حنیفه کوفی میگوید که
 اگر سه سنگ سنت بود و حضرت سنگ دیگر را طلب کرد و امام شافعی میگوید که اگر سنت نبود
 چند الله سنگ ندارد و متاخران برین اند که درین زمانه بآب یا بیه سنت زیرا که دیانت از مردان
 کم شده است و ز یاد رفته اند و عوام الناس کایه نام اند و از نجاست که گفته اند الاستنجای چنانکه مذکور
 شده و الاستغناء تا حدیکه دل و دوا گیرد و پاکی او اما چنانکه بماند عوام الناس و سوسه کنند و
 آب بسیار بریزند که در کتابهای معتبره نهفت کرت را در آب ریختن نهفتند و مانند و استبرأ است
 خود را بر دیوار یا بر زمین یا آله از نو بپوشد و شاید که استنجای با تخوان چوب پنبه و جامه نو و دست
 رست نکند که مگر و است و نیز بقی غیر نمک چنانکه از دیوار و زمین غیر کاخ گیرد و نکند و اگر از زمین کس کلنج
 گیرد و باز در آن زمین اندازد آورده اند که چون امام شافعی غریب خود را امتحان کرد و وافی از زمین

مبارک و برآمد که اگر من در عصر امام عظیم بودم و او را در اول مسأله الام می‌دانم و روح سراج المومنین
 و خواب نبود و گفت که اول مسأله این نیست که لا اله الا الله محمد رسول الله الام بده چون آن
 خواب بیدار شد بیدار بود و فرمود که علم ده حصه است نه حصه مرا مام را بود و یک حصه مایا ترا و از آنجا به
 یمن بروم و شام سیر کرد و بیشتر خلق را در مذہب خود آورد و تا بعد یکم پنج رسید ابواللیث سمرقندی
 در خانه نبود امام شافعی آن خوراک فوزه راه پس مانده بمقداد شاکر و آن پیش آمد و مسئله و سوار
 از شاکر و آن ابواللیث پرسید ایشان چهار نوع گفتند و او هفت نوع دانست و امام چون جواب
 صحت شنید از همانجا بازگشت و کوچ کرد و بطرف روم روان شد چون ابواللیث سمرقندی در خانه
 رسید واقعه را باز نمودند ابواللیث گفت که فوای قیامت جواب امام عظیم چگونگی که تمام این مذہب
 او در مذہب خود آورد اما باید که در عقب بروم چون ابواللیث سمرقندی روان شد منزل منزل
 او میرسد امام شافعی یک منزل بیشتر میرفت چون ابواللیث بیرون حصار روم رسید امام شافعی
 داخل مصر شد و امام شافعی در آن شب مناجات کرد که الهی مرا از وارتقا بدر بقار حلت بخش
 فی الحال جانم تسلیم شد چون علی الصبح حضرت ابواللیث بدر و از ره رسید و دید که تابوت
 مبارکش پیش آمد که این تابوت امام شافعی است او نیز وضو جدید کرد و دو رکعت نماز گذارد
 و سر بسجده نهاد و گفت او نیز از نجات خود را بجهت حق تسلیم کرده است الهی مرا نیز از وارتقا
 بدر بقار حلت بخش که تا پیش امام میباشی و بنیم او نیز جان بحق تسلیم کرد و الفرض ابواللیث
 سمرقندی درین سفر و شتر از کلوخ از زمین بپای باز کرده بود و بیشتر از شاکر و آن سمرقندی
 چون بسیر میرفتند کلوخ استنجا بجمراه خود میبرد و ندو شاید که محل استنجا سخن نگویید که مکروه است
 و قبل از استنجا که هنوز تن خود را برهنه نکرده است این دعا بگوید اللهم احفظ فرجی و بشری

مِنَ النَّارِ وَالزَّوْءِ وَالْكَرَامِ بِسْمِ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَىٰ دِينِ الْإِسْلَامِ الْإِسْلَامِ حَقًّا
 وَالْكَفَرُ بَاطِلٌ وَجَوْنُ الْإِسْلَامِ فَارِعٌ شَوْجَاءٌ بِأَكْبَرُ وَوَكْرٌ جَبْرٌ كِهْرٌ وَضَوْعٌ وَغَسْلٌ وَرَجَاءٌ
 بِأَكْبَرُ كَنْدِ أَنْجَامِ تَأْقِيَامِ أَنْكَسَ الْأَزْخَامِ طَلِبُ شَفَاعَتِ أَوْ مِیْكَندَرُو مَوْ قَبْلِهِ وَ سَمَرْ بَرَهْنَه كَر
 نشنید که پنجمین گرفت در حالت وضو سر برهنه کردن نزول رحمت است و دل اچان
 حاضر در جهان که معیت مشیت او مثل بر چله حرکت و سکونت خود و اندک خور و در میان

نه بیند و بگوید سبحان الله العظيم والحمد لله على دين الاسلام نوبت از التوضا بقربا
 للصلاة فرض الله تعالى پس آفتاب به برست چپ گیر دست راست بریز و پس ببرد
 دست راست گیر دست راست برست چپ بزد که منون برین طریق است و در حضوری چنان باشد
 چنانکه آورده اند که حضرت امام زین العابدین علی هاشم خوی بر وضو کردن میخواست زکات بوز
 بنایتی متغیر میشد پرسیدندش یا امیر چه گفت هیچ میدانید که در پیش چه کسی حاضر خواهیم شد و چون
 آب در دهن کند بگوید اللهم لئن حججتی و تقضیت ذنوبی و بیض وجهی ما بیضت انسانى
 و مسواک از دخت تلخ از ثروت و بلون باشد که پیغمبر گفته است که بهشت بخیرید بشاخیه اگر مسواک
 از شاخیه مسواک است و بدرازی یک بالشت باید و اگر از بالشت زیاده باشد شیطان بر سر
 میشود و وسطی بقدر انگشت خنصر باشد و خوراز قبضه نباشد و باید که سه انگشت بالا
 خنصر و ابهام زیر او کند و در دهن ازید اول بجانب راست دندان بالا باز زیرین آن جانب
 باز بجانب چپ دندان بالا باز زیرین زیر زبان نیز باید بعد از آن بهر جانب که خواهد نرزد
 باید که مسواک ساز زبان نکند اول بشوید بعد در دهن بزنند و آخر بشوید و نگهدارد و اگر در
 قبضه گیر و آفتاب مسوید و در رسد و مسواک را به پهنای دندان زند نه بطول دندان و مسواک
 را بر زمین نهند که خوف دیو و پری است که بدو آفت رسانند و برابر گوش نهند که جای قلم است
 در سر است او کند که در حیرت که روزی صحاب سؤل قلعه کفار حصار کرده بودند و جاسوس
 کافران جاسوسی ایشان میکرد و دید که ایشان بر کنار حوض نشسته اند و مسواک بار از کشیده
 دندان خود در شستند و مسواک باز در سرها نهادند جاسوس حایل کرد که اگر ایشان سوان با خود
 همراه دارند که دندان خود را بدان نیز میکنند و بدان نیز خشک خواهند کرد و جاسوس رفت و قلم
 را باز نمود که اگر خطر یابد یا آن ایدندان بکنند لشکر کفار اگر سخت پس این همه برکت مسواک بود و
 را شکر میانی و کس با یک روش شکر ثلث لیس فی اشتراک به النساء و الطیاط و المسواک
 و نیز باید که بعد از آب در دهن کردن زند که خشک بخت است و در وضو زند نه پیغمبر وضو یک
 مسواک غسل است از بهنگار و بخت پیغمبر مسواک و مسواک سنت است زمان مروان ابن ابی
 یاسینی مذکور است و اما در وضو مسووی میگویند که زمان اکندر قائم مقام مسواک است و

خمس اوقات زند و قبول شافعی در رمضان در وقت ظهر و عصر توان پذیرا که همچنین فرموده
 یح فم الصلوات طیب المسک پس بزدن سواک بوی او میرود و قبول امام عظم در رمضان
 نیز در خمس اوقات پذیرا که وقتی که بوی بد عبد الله خوش باشد بوی خوش نیز خوشتر باشد
 آورده اند که سواک نیمبران علیهم السلام از دخت زیتون بود و اگر سواک نداشت
 شهادت نیز بمقام سواک باشد و چون دم کت و سوم کت آب در دهان کند غرغره کند
 چون آب برینی کند بگوید اللهم ارحنی من دوائی الجنة والذقی من نعمتها و آب برینی پیر
 راست کند و بدست چپ پاک کند کبر عکس این مکره است و مبالغه در شستن چنان کند که آب
 بالا کشد تا زرمه و در موضع غرغره کند و این غرغره سنت است هم در غسل هم در وضو و غیر صالح را
 بعده روی شود که فرضیت و از رستنگا به سوی پیشانی تازی نخ و از زرمه گوش تازی گوش دیگر و از
 که در سر روی نباشد پس حد پیشانی از چرکیت که در ایام طفولیت در بالای پیشانی او می باشد و ریش
 تنگ را پوست باموی باید شستن و اما کلامان ریش را که پوست رو را پوشیده باشد شستن است
 ساقط است و سفیدی که در میان و زلف و گوش است شستن او نیز فرض است بقول امام عظم
 و بعضی بتهمان که زیر نخ می تراشند اگر تیزی نخ تراشیده باشد در وقت وضو آنرا نشوید و
 بر سج کردن و یا خشک ماندن نماز بگذارو که فرض می آید آورده باشد و هر که یکبار سواک
 و غسل و وضو از خشک ماند آن وضو محسوب نباشد پس بوضو نماز گذاردن کفر است و
 فرضیت در سج ریش در وقت معلوم شود که رنگ کرده باشد و خلال ریش از جانب چپ از فرو و
 بالای اوست و در آمدن شستن بگوید اللهم بیض وجهی بنورک یوم تبيض وجوه اولیاءک
 ولا تسود وجهی یوم تسود وجوه اعدائک اللهم بیض وجهی استخرج قلبی صدی و طهر
 قلبی و آب ابرو و سخت نزن و چشم را کشاده نذار و نه سخت بپوشد که مکره است و دست تا
 آرنج بشوید و سنت اینست که سه کت بگرفت و شهاب ریز و تا جانب آرنج کشد که رو فرض آرنج
 میریزد و جانب کف دست می کشد و در وقت دست رست شستن بگوید اللهم اعطنی کتابی
 یمینی و حاسبینی حساباً یسیراً و در دست چپ گوید و لا تعطنی کتابی بشمالی و لا من
 و راع ظهری یوم یدعوا بنو ادا و یصلی سعیداً و از سه کت سختی آب کم و زیاد کرده

است براندام تا یک بار فرض است و سه بار است و تا یک بار است و تا اگر طاعت
 ششصد مرتبه کعبه یعنی ترکند روان باشد و اگر جائے مسح را بشوید روا باشد اما اگر در بعضی مکان
 گفته اند آن مرتکب المکر و کلا یستحق حرمان الشفاعة چهارم حصص مسح فرض است و
 تمام مسح سنت است پس شاید که آب نوبگیرد و اگر از جائے شسته مانده باشد نیز دست مسح بر چنان
 مسح کند که خضر و بنصره وسطی از هر دو دست بهم رساند و سپاه و ایهامه اکشاده اردو این ششصد مرتبه
 را بر تارک نهد و بالا کشد تا قفایر و دوجده هر دو کف دست از طرف قفایر و دو جانب سر نهان
 اردو سپاهین و اردوین را اردو ایهامین از هر دو طرفین ایشان گردانند مسح گوش با آب
 سر سنت است و مسح سر گوید اللهم احفظ شعری و بشری من النار و مسح گوش گوید اللهم لا
 تسعفی غلیان اهل النار و بانهان شش انگشت مذکور را با آب جدید تر کند و متصل کرده برگرداند
 بنده پشت انگشتان از موکے گردن مسح کند رانده که بیت سنت زیرا که روض میگویند که کلمه امام
 حسین علیه السلام یعنی شعله از جانب قفایر و اند پس مسح برین طریق نباید کرد و ایشان
 طرف طحوم مسح میکنند تا محکے گردن سیر مانند و نیت وضو مسح گردن هر دو تحت و مسح
 گردن گوید اللهم اعتق دقتی و دقة ابائی و دقة امة محمد من النار و السلاسل و
 الاعلال و مسح ریش و خال ریش گوید اللهم هون علينا سكرات الموت و یا یکد اندام
 را نیز تر بشوید که اگر در یک اندام مکتب کند ترک سنت نباشد اما اگر یک بشوید و مکتب دامن
 کند بعد از آن دیگر بشوید کرده باشد و نیز تر شیب چنانکه خدای تعالی خیر و اود است بکند و تمام
 خلاف روض باشد که ایشان اول پایی بشویند و بند و دست و بند و روض و استنجاء کنند و اگر
 ایشان میگویند که چون اول استنجاء کنیم بعد دست را چگونه بر روی زمین آلوده می شود
 آورده است اگر استنجاء فراموش شود و بعد از وضو باید کرد با احوال وضو و بنصره بتوان کرد و
 پایی سنت بشوید گوید اللهم تبت اقتدای علی الصراطیوم تنزل به الاقدام و جوار
 پایی چپ بشوید گوید اللهم اجعل سعی مستکورا و و ضوئی مقبولا و تجارتی لن تبورا و
 من التوابین و اجعل من المتطهرین الذین لا خوف علیهم و لا هم یحزنون مسکون
 ترخیص الصلوة آورده است که خلال انگشتان پایی بخضر دست چپ از جانب پای راست از زجر

خضر و بنصر است از زیر بالا کشد و گفت در زیر پای دارد و نیز در فرجه که میان سپاه و
ایهام از پای چپ است آغاز کند و در فرجه خضر و بنصر چپ ختم کند و آورده اند که امام
عظیم کوفی علیه الرحمة از پای یمن پایان خلل میکرد و چون مسئله دید که از پایان باید که روست
ساله نماز را اعاده کرد چهار رکعتی را چهار گانه و دو رکعتی را دو گانه اما نماز شام را چهار رکعتی کرد
و چون نفل در همه صلوة سوره با فاتحه قرین کرد و آورده اند که منصور علاج در یک وضو
خلل انگشتان افراموش کرده بود و در آن شب جمال جهان آرا حضرت را در خواب دید که
از من گشتا زده بود و گفت یا رسول الله چرا گفت شمارا باید که سنتی را ترک کنی یعنی نمی باید
شیخ معین الدین بخیر خشتی قدس سره ترک کرده بود نیز همین خواب دید و قدری از تعبیه وضو دید
آشامید که در آن شفا هست و بر آن این عاجز خواند اللهم اشفنی بشفائک و ما فی بدوائک

واعصم من الاضرار و الاوجاع یا ارحم الراحمین و نیز در هر اندام بعد از وضو عا کلمه شهادت
تکرار کند و شرح او را در کتب بعد از آن آورده است هر که در هر اندام شستن تمام اتقاد ترک نکند
بجمله اعدای ظاهری و باطنی ظفر باید و چهار آب استاده خوردن افضل است آب وضو که باقی ماند
آب زرم و آب پس خورده علماء و صلحاء و آب سقا که در بازار میگردانند و بعد از وضو سوسه

آسمان کند و بگوید یا شهمدان لا اله الا انت وحدک لا شریک لک و انشهمدان عجل عجل
و ربک و لا و نیز بسوی آسمان نظر کند و همین عا کلمه حق سبحانه و تعالی بنظر حرمت بر منکر و در او
وضو سلام و کلام منع است تا اگر یک کس را که در وضو یا در نماز و یا در وقت خواندن خطبه سلام
بر ایشان جواب لازم نه آید اما اگر گویند سلام آثم باشد و دل چنین حاضر دارد که در وضو
امام محمد غزالی در وضو نشسته بود و در وقت پای شستن کفش خود را دید که کهنه است در
خاطرش گردید که بروم در بازار و کفش بخرم درین میان امام محمد غزالی راسته که ابدال و ارسته
دیوانه خبر دار سلام بود یعنی فعال و مسمیه او بافعال حمیده مبدل شده بود سلام داد امام چون از
وضو فارغ شد گفت دیوانه چرا سلام کردی ندانستی که در او آن وضو سلام بی ادبی است گفت
شمارا در وضو ندیدم بلکه در بازار و در تقصیر کامل است که اگر در میان وضو سخن کرد نشسته
خواب کرد وضو نشسته اما اعاده وضو افضل است زیرا که آنچه در وضو است ثواب آن

آن بیاید کرد که پیغمبر فرموده است اسبغ الوضوء بحرق الذنوب كما يحرق النار المشیتین
و بعد از وضو سه کرات سوره انا انزلناه بخواند که هرگز از این رخصت نه بیند و خداوند تبارک
تعالی بطیفت خویش جان او قبض کند و در شرح ابوالکلیت تمیزی آورده است پیغمبر گفت
هر که بعد از وضو سه کرات سوره انا انزلناه بخواند ثواب ابراهیم خلیل الله و موسی کلیم الله و عیسی
الله و محمد رسول الله پاد صاحب گرفت یا رسول الله چنانکه مراتب این پیغمبر است تمام بیاید یا پیشال
گفت تمام بیاید و سه کرات سوره خلاص بعد از وضو بخواند آمرزیده شود و هر حاجتی که داشته باشد
بر آید و سه کرات انا اعطیناک و سه کرات اللهم صلی علی محمد و عترة بعدد کل معلوم ملک
و اگر سه کرات این در رو بگوید فضل باشد و آیه الکرسی و من الرسول و سوره انا انزلناه الم تر
کیف ولا یلاف یگان بار خواند که در دو کار و هرگز نباشد و رخصت هر که بعد از هر وضو سه کرات گوید
اللهم اجعلنی محبوباً فی قلوب المؤمنین و ببلغنی عمری المائة و عشرين سنة من غیر عاقله
و هم عمر اوصد و سب ساله شود و نیز اگر بخواند اللهم اجعلنی محبوباً مقبولاً فی قلوب
المؤمنین و ببلغنی و بشرنی عمری الی مائة و ستین سنة و اجعلنی محبوباً مقبولاً فی قلوب
المؤمنین و ملائکة المقرین و النعم الحامین و ببلغنی و بشرنی عمری الی مائة و ستین سنة
و اجعلنی محبوباً مقبولاً فی قلوب الانبیاء و المرسلین و ببلغنی و بشرنی عمری الی مائة و ستین
سنة من غیر عاقله و هم خداوند تبارک تعالی عمر و شصت ساله گرداند بحد متصل و گمانه
بگذارد و شانزده اول باب است راند و بار بار و هر چه راند و این عاجز خواند اللهم زیناً بزیته النجاة
در رخت گوید و در چپ گوید اللهم زین الرجال بالحیة و النساء بزواشها و از جانب رخت از طرف
باله ریش شانه دارد و بهتر نیست که نشسته باشد و گوید اللهم صج لحنی و فرجنی من العقم و العقم
و از جانب چپ از رو و پالایی زیر رخ بسوزد خدشه و سوره الهکم التکاثر نیز بخواند بحد هر و جان
از رو و پالایی هر طور که بخواند سوره و الفقی و الله نفسی کما و انا اعطینا سه بار بخواند و نیز سه کرات
گوید اللهم صلی علی محمد و عترة بعدد کل معلوم ملک و در خمس الاوقات و هر گاه که وضو سازد و شانه
کند که در شرح ابوالکلیت آورده است که حضرت رسالت پناه شانه از آن خواند و سوره رخت
بدر نماز شام آساده بود و ریش را شانه میکرد و گفت این شانه را چیز خوشی است و بعد از آن بخت

اگر وضو جدید کند مینماید و الا شانه را ترکند و ریش را شانه کنند و توبه بجا حدیث معتقد گردد
و نیز شاید که شانه منکسر نباشد که در ویشی آرد و بعد از وضو آفتابه پر کند بر آب وضو و دیگر که
مستحبت و بر او پوشیده و در اجتناب الفقیر حدیث نبوی مذکور است که هر آفتابه و هر مشک که بر سر
و بدن او پوشیده و بسته نباشد شیطان لعاب می بیند خود در آن اندازد و هر آفت و در و که با
کس میرسد سبب آن لعاب شیطان است و نیز آفتابه شکسته نباشد که در ویشی آرد و آفتابه اجنه
برای خود کردن بدست است بدان که بعضی نیز که وضو ظاهر صلیح مومن است لقوله علیه السلام
الوضوء سلاح المؤمن و سالک باید که بغیر سلاح نباشد از نیکه و می همیشه پایش خود و شیطان
مخارجه آرد و در سلسله چشتیان بامرید را مقدم از همه مضامین بدوام وضو فرمایند حتی که اگر خواب
بیدار شود و چیزی پاک از جنبش بین چون سنگ کلنج و سب و غیر ذلک تمیم نیند و حضرت شیخ
المشاخ و الاولیاء فرموده اند سید علی ترمذی که مرشد این فقیر بود قدس سره را خاصیت بود که
هر گاه در تعلیم علم التوفیق داشت میشد فی الحال وضو جدید میکرد و میگفت که الوضوء علی الخوض
کالغدر علی الفقد و آن مشکلات را حل میکرد و از برکت وضو و چون کسی بدوام وضو باشد طهارت
همیشه بحق مشغول حاضر باشد و در نظر آسمانیان همچون ستاره روشن و نماید چنانکه اهل زمین
آنروز ستارگان دارند که اگر میدیم ایشان نیز آرزوی آنکس دارند پس وضو و طهارت گویا که
نتیجه وضو و طهارت است بدانکه در اجتناب الفقیر آورده است که بعد از وضو و طهارت بر او
پاک کنند که در ویشی هر دو جهان است باید که دستار چه را با خود نگه دارد تا بداند آن رو پاک کند و
خبر است که فردای روفیامت اگر بدی کسی بماند که بهما باشد دستار چه را بطرف یکی بپزدان
پله بدی همه بالا شود و باید که بدستار چه غیر بر او پاک نکند که محبت میان ایشان منقطع شود و حتی که
اگر اخلال خود مجامعت کند هر یک باشد جدا گانه اندام خود را پاک سازند و الا عداوت میان ایشان
میخیزد و شافعی مقدم و چون وضو ظاهر را بجا آوردی باید که باطن از غش و کدورت نیاورد
و از حقد و عجب و کینه خلق و از هر چه باطن است پاک داری چنانکه شیخ شبلی گفته است هر
گاه که میل دنیاوی بخاطر رسد وضو جدید لازم میشود و اگر میل عقلی بخاطر رسد غسل لازم
میشود و پس هر دو را بجا می آید و غسل ازین جهت لازم می آید که در عقلی خطر شش است چنانکه

نبی اسرار و مخ سنان را می یابد چنانکه برگ درختان میوه گیاه را میوه آنی پیدا کند و هر روز
 در هر سوره استقامت برین بر دند روز و بخدا و خود مناجات کرد که خداوند ارحم الراحمین است که می
 زیرا که مدت پنجم سال است که دعا می کنم بدرگاه تو سجا می شود و میوه می دهی که تو در میان
 خلق می باشی که خوردن می پوشیدن ایشان همه در جهات است و برپایان برو و مردی بسیار
 پسر برهنه و زنده پوشی و موسی و ابراهیم و اصفی و امان باشد و نام او برست و او را بگو که دعا کن مستجاب
 و چون مقرر می شود در میان آن وقت آدمی موصوف را یافت و دانش پرسید گفت نام من برت گفت
 طلب باران کن که حکمت همدان جا استاده شد و گفت بطریق ناز که باید از حکم شما پیران
 رفت که ابرار را پرانده نموده و یا خزانة رحمت خالی شد و یا گناهکاران را دران جهان عذاب
 نتوانی کرد که درین جهان سبکی چون همه بر جاست و در پاشان ران کن همدان ساعت
 جهان پاران باریدن گرفت که بلند و پستی همه احوال کرد و در فرمان خدا و در یک روز گیاهان
 ساق آمدند و مقرر می گفت خداوند شما را چه خاصه بندگانه فرمان شد که خاص نیست که
 و و از ده سال در میان آن فتنه و از خلق بریده و برین پیوسته اما در باطن که درت و درک
 دارد که لائق خواصی من نیست که روزی در گرا به سخت خرقة را باز کرد و شمال را بر سینه خود گرفت
 که بر سینه خیمه محبت من نهاده باشد از ضرر و نفع دنیاوی خبر نباشد پس خودی باطن سپید می کند
 پیغمبر گفته است که اعمال بالنیات و غیر فرموده است که حسد و کینه و ریاء عمل ظاهری را چون
 آتش گیاه خشک را میوزاند و در حیرت که ذلت آدم از نفس شهوت بود و آخر زیده شد و لغزش
 ملعون از کبر و حسد بود و آخر زیده نشد پس چون عمل را بر نیت بسته اند و نیت عمل را قبول فرمود
 از بقوله علیه السلام ان الله ينظر الى نياتكم ولا ينظر الى اعمالكم که بر باطن باشد و خاصه
 نیت باشد الا بر یا و نمازش خلق پس باید که هر یک از علم و کفر است که از باطن من الافر و عمل او
 عمل الناس عمل و نماید و عز او باطل پس نیت که غیر نیت فاسد کننده و ضلوع او شد
 او عزیر چون وضو و یا طمی را و نیتی و میدانی باید که حکایت چند از اولیاء الله نیز بشنو که
 و در حیرت که اولیاء جنود الله و غیر فرموده است که عتقند که الاولیاء نزول الرحمة و
 تسوید این حکایتها غرض آنست که فرزند فقیر انعام اندر که حوال و حال و احوال اولیاء الله

قریب هر عمل میتوان نمود تا اگر فضیلت و رتبت ایشان اثر بر دل و شود چنانکه در تذکره قال
 است هر که در هر روز دو حکایت از اقوال احوال و افعال الهیه مذکور سازد و بیشک فی شیهه برآید و تا
 برسد دوست ایشان گردد که من احب شیئا اکثر ذکره متفق است که در پیش بی بی بی
 بصری کس نشسته بود و بسیار بسیار دینار بدست میگفت و دلیل میدادست بی بی گفت ام شیخ
 چه این مقدار دینار دوست میداری کس گفت که بی بی او ششام میداد بی بی گفت که ازین
 حدیث خبر نداری که من احب شیئا اکثر ذکره پس کثرت ذکر گو یا که کثرت دوستی است بی بی
 رابعه را عددی از اینها گفت که بشیر الله دشمنی شد روزی او را پرسیدند که خدا را دوست میداری
 گفت آری و پس گفت که شیطان را دشمن میداری گفت دل من چنان دشمنی او مستغری است
 که از دشمنی کس خبر ندارم پس گفت آن پجیر دشمنی باشد و نیز حضرت رسالت پناه صلی الله
 علیه و سلم را خوابید که بدو میگفت ای رابعه مرا دوست میداری بی بی گفت هر آن دل که
 در دوستی شمانیت بر قید و دامم چنان دوستی خنجر گرفته است که از دوستی غیر خبر ندارد و روزی
 روی مکاشفه بهشت را دید خوشحال شد تا غم بر آواز داد که ای رابعه نه گفته بودی که بشیر شجاع
 و دیگر ارضی شوم و بدیدن بهشت دل شاد می رابعه از هیبت ترزه در وجود آمد و روز
 امام حسن بصری پیش از وفات یکدیگر در آن شب چهار هزار دینار آورده بود و پیش در او نهاد
 و او را رخصت نمود و چون امام را دید منت کرد و تضرع نمود که مگر گفته شما مفتوح را قبول اند
 چون امام در صومعه درآمد گفت خلیفه زمان تصدیق آورده پیش در ساده است اگر قبول
 شود بی بی گفت بمن هر کار نیست باید که تصرف فقر کند که مرا روزی بشا بده بهشت دل شاد
 شده بود و خطاب کتاب بر سرم آید این پنج ماه است که از آن همیشه قنایم و گفته اند که هم
 از آن هیبت سخن رسیده و زبانی بی بی گفت که خداوند از هر چه نصیب من است درین دنیا
 کما وان ابد و هر چه از آن بهشت است مومنان باده مرا درین دنیا در دود و در آن دیار
 نقل است که سلطان العارفین ابراهیم اوهم قدس سره چهار ده سال در راه کعبه میرفت به مقدم
 رقتین میگردد تا بکه الله رسید بی بی رابعه در آخر قافله بود چون سلطان ابراهیم رسید که را
 برجا نیافت تجیرش از بالا تا نفع آواز کرد که در آخر قافله مستوره است که مگر برای ت او رفت

چون مکہ پیش بی بی رسید پشت داد و گفت مرصا جان نه جوابی چون کشته بخانه رسید و خادم
 آمد که حرمت مکہ آنقدر بر من فرض بود که دم و عده کرده که به پلوروم پا بر زمین دراز میکشید بانه
 محاسن او در کت نما میکشید همچنان محنت کشیده بیدت هفت سال زبصره بگذرید چون بخواست
 برآمد گفت خداوند اعظم تمام مکن باقی نه اگر که عشق مشکالی است که هیچ گیسوی درو نبوده
 چون طریف آهوان نگاه کرد دریائے خون دید گفت خداوند این چه دریاهاست نه آنکه که این خون
 از عاشقان من است که خون ریخته رفته او گفت ای ترین مقام ایشان من بنامی دران زمان
 بدو حقیقت میداد که کمتر منزل بر او عشق نیست که در هفت سال از برای دوستی من زیاده
 گاه خود آید و زیارت آن گلرخ رویش نگردانم و محنت خود را در میان آورد که من خیره کرده ام که باز
 شده باز گشت و گفت بے نصیبی من چون کسیه من قبول نکردم و چون من بدم لافش
 نشدم و از که است او گفته اند که شب مشائخان کبار و صومعه او جمع شده بودند و جلیغ نبود با
 خضر خوف ز آتش و روانه وقت بماند چراغ در گرفته بود آورده اند که روزی بکشد
 کسی گفت بی بی پشت مرکب را خمی است تو شد چگونه خواهد بود گفت به من چون آن شخص حاضر
 فرو تو دید آن بار بر پشت آن مرکب بخوا می رفت آورده اند که همدان سفر از غایت بے
 طاقتی مرکب پشتران شده بافتاد و هیچکس طاقت نکرد و و نیز همراه مرکب در بیابان ماند چون با فله
 بکه رسید او را در که قنبر بامریش بهم گفتندش ترا چه کسی آمد گفت کسی که مرکب غلطانده بود و
 روزی که در ویش زیارت و صومعه او رفتند پیش او و دو نان جو بود و پیش آورد ناگاه
 سائل بر ویر رسید و پادشاه کرد از پیش ایشان گرفت بسائل او ایشان تحیر شدند و دم نگر
 کشیدند که کنیز که از در آمد طبق پنجم در دست دشت و پیش بی بی آورد بی بی چون به پور
 بر دشت دید که در و نان حلوا است آن ناهایا شمرده که شروه نان است برگشته اند بر کنیز که داد
 چون آن کنیز در خانه رسید بی بی اش بر سید چرا گفت راجه گوید که غلط کرده گفت چرا گفت
 که چند نان است گفت شروه نان است گفت و نان گیر به نزد من است نان زکرده ام
 چون بست نان بر کنیز مودرت کرد که من غلط کرده بودم و نان مانده بود پیش هر یک از دیگر
 و نان و مقداری حلوا آنها و بعد از فراغ طعام گفتندش که چرا در اول مرتبه این نان باز

فرستادی گفت من از دست نان نذر کرده بودم و گفتند از کجا داشتی گفت چون شهادت کردم و دیدم
 نان بخورم و خود سودا کردم که یکبار به درین جهان عده کرده است و هفت صد هزاران جهان
 پس ده نان مرا درین جهان دست بدست بد تا بهمانان بدهم که همان گرسنه نروند چون گرسنگ
 نذرده نان آورد و استم که و عده حق دروغ نیست اما کنیز غلط کرده باشد برگشته وادم کما

قال الله تعالى من جاء یا کسنته فلا یحشر امثالها او روه انه که امام حسن بهیجی
 و مالک و نایب و شفیق لحنی پیش از رفتن بی بی گفت که خیر است از عشق گوید ایشان گفتند که شایسته
 سخن ما خوش نمواید خود بگوئید گفت بایست که خیر گوئید امام گفت لم یصدق فی دعواه من
 که یصد علی ضرب مولا که گفت از سخن شما بی سنی می آید اما گفت لم یصدق فی دعواه

من که میگوید ضرب مولا که گفت شما در کویچه دیگر رفته اید شفیق گفت لم یصدق فی دعواه
 من لم یصدق فی دعواه من که گفت شما نیز طریقه او نیافته اید گفتند که بی بی شما عیبت
 فرماید گفت لم یصدق فی دعواه من لم یصدق فی دعواه من که گفت شما عیبت

قول من کلام الله مطلق است و آن است که چون نان بر سر در پیش زینهار عقد و طاعت کردنش
 زینجا بدست هر یک یک تنج و کار داد و گفت و قتی که شما امر کنم بخورید و یوسف فرمود ما بجا
 خوب پوشیده و آری چون یوسف برآمد گفت بخورید هر یک چون یوسف دیدند
 کار و با از ترنج غلط کرده بدست میروند و میگویند کما قال الله تعالی فلما دارا بینه الکره و

قطعن ایدیمن و قلن حاش لله ما هذالبشر ان هذالاکمالک که بی بی سرچین بهیجی
 مخلوق زمان مصلح الم دست با خبر بود و یکسکه بر عشق خالق عاشق باشد او چگونه از خود
 خبر داشته باشد آورده اند که خون حیض نیز از ایشان پیدا شد پس عرق خون شدند و بهیجی
 افتادند پس مشاهده خالق چگونه از خود خبر داشته باشد و تقاضی که رفتی در عسر باران
 نمود و همه اهل آن ولایت پیش ذوالنون فتد و گفتند یا شیخ طلب باران که بدست مولا
 از مصر بیرون رفت چون برگشته آمد و دید که باران شده و مرغزارها سبز شده و هر گشتی
 شده مروغان پیش از رفتند که از شما طلب باران کرده بودیم شما کجا رفته بودید شیخ گفت
 در حدیث خوانده ام که اکثر اوقات باران بسبب بدکاران گرفته میشود پس از خود بدکاران

در میان مردان کسرا ندیدیم و پیرون بنفتم و بر شما باران باید آید عزیز سخن در وضو بود
 کلام اولیاء الله در خاطر بسیار بسیار دلکش بودند اتم پس وضو و باطن پاک داشتن از نیت
 است و دل از هفت چیز که آنرا شش نفس گویند پاک باید توان کرد که چهارت یعنی نیت اول از
 حرص که قناعت در زاید دوم از هوا که خوف در جای و زاید سوم از کینه که حلم در زاید چهارم
 از حسد که شفقت خلق در زاید پنجم از کبر که تواضع در زاید ششم از اینا یعنی آزار کردن که کم آزاری
 در زاید و کم آزار را عارف گویند و عارف کسوت که خود را از همه کس فروتر دانند و هفتم از کینه
 دروغ گفتن که راستی در زاید چون این هفت نامضیات را دور کردی و هفت ماضیات را
 دور جادوی پس ل تو پرتو گردد و در میاید حق را چشیا شود و کدورت با سوا می اندازد
 و حق را بحق مشاهده کند او در میان ما وضو فرض پس از بے پنجوقت نماز و سب نمازخانه
 و تلاوت قرآن اگر اندوی مصحف بخواند و برای سجده تلاوت لفظه علیہ الصلوٰۃ و

السلام من سجد بغير الوضوء فقد كفى وضوءه چون تلاوت قرآن می مصحف و سب
 زیارت مشائخ آن خوردن طعام و گفته اند چون از تهرات خانه بیرون باید پدید که تا وضو
 نکند بغير وضو و تمیم بطرف آفتاب یا ستارگان ننگد و ایضا بر سر ماور و پیر
 پس و استاذ ننگد و چیزی که از نام خدا و آیات کلام الله که در وقت خلاء از خود دور کرده
 بود بدست بگیرد بے خلاف تا وضو نکند و یا تمیم زند که وضو بر سر مصحف فرض است و در
 مصحف است نیز مبالغه کردن مستحب است چنانکه بی بی عائشه صد رقیه رخ روایت کرده است
 که حضرت رسالت پناه در هر شب یا زده کرت مسواک زد و چندان مبالغه کرد که بیدار
 مبارک می رسیدم گفتم مبالغه بیک چیست گفت یا عائشه در مسواک بست خصلت محمود است
 یکی از آن اینست که بن دندان محکم میشود و چرک دندان بیرون بیرون و پیر بگو دندان بیرون
 دندان پیچید کند و روشنائی چشم را بیدار کند و بلغم را کم کند و بر دشمنان بینی و دنیاوی طفرایند
 و از خواب مسته و اندر بر سر خواب از خنده قهقهه که بیرون نماند باشد و بعد از غیبت و شعر که
 در روز کز لطف و خالی شد از جمله دشمنان لایعنی وضو کردن مستحب است بدانکه ناقص وضو
 ظاهری نیز شمرده چیز است و مجموع او درین حروف است بجموس که بخرق نمید حق

و عبارت از بابل است پس در وقت حاجت بول آهسته را کند تا رختخده بدو نرسد و نرسد و نرسد
 را در سوراخ موش و غیر ذلک کند که اگر مار و کژدم بپایان آید زحمت رساند و ایضا دیو و پری
 اکثر ایشان در سوراخ و شکاف میباشند اگر ببول نرسد نرسد حضرت بدو رساند و بعد از فراغ
 ذکر خود را از حد تا احوال بدو شد و بپای چپ را بر دست و بر چپ را بر چپ بند و بر چپ خود
 و همچون عوام الناس رو بخلق دست دراز اندارد و از زنان در محال و در تر باشد که مکرر
 است و مکرر و ترین مکرر است که کسی دست دراز دارد و بکسی سخن کند و عبارت از رخ
 غلط است عبارت از هر منی است و منی قوی شکننده و ضعیف است که شهوت نباشد چنانکه از
 گرسنگی و زحمت و بعضی گفته اند که منی هرگز بغیر شهوت نباشد مگر وقتی که او را بزور گرفته باشند و ایشان
 بار گران در سر او باشد و کسی از عقب بچوبند و از آن هیبت منی آید آن بی شهوت باشد
 اما صحیح قول اول است عبارت از او و وی است و وی خیر سفید است که بعد از خروج
 بول بر آید و صورت این مسئله و قوی ظاهر شود که کسی سلسل بول باشد زیرا که او معذور است
 و طهارت معذور و خروج وقت منقوض میشود پس هرگاه که قبل از خروج وقت در آن بول
 و وی ظاهر شود ناقض طهارت او باشد و طهارت او بدخول وقت منقوض نشود چنانکه
 پیش از ظهر وضو ساخت و ظهر داخل شد وضو او نشکند و عبارت از هر دوم مذمت
 و آن کسبایه است که در وقت ملاعبت بزنی بنظر نیز فرو می آید و عبارت از تن سنگریزه
 که روان از راه بول می آید و برابر سنگریزه زنان را آخاضه است و عبارت از آنی که در وقت
 از پس افتد تا اگر از راه بول افتد ناقض وضو نباشد و عبارت از آنی که از دبر باشد اما
 اگر از قبل باشد ناقض وضو نباشد مگر گنده بوی باشد و یا دوراه زن یک شده باشد و عبارت
 از رخ خواب بد آنکه خواب بهر حال شکننده و ضعیف است اما اگر تکیه ده باشد بیک سرین یا
 خفته باشد اندک بسیار شکننده و وضو می باشد زیرا که توهم با در فتن باشد و الا نه و مگر خواب
 شکننده نیست تا اگر بزالت و سرین بر زمین محکم داشته باشد و افتاد از غلبه خواب پس بیدار شد
 درین آه پیش از آنکه پیلوی او بر زمین نرسیده باشد و شکنند و اگر بعد از افتادن بر زمین بیدار
 شد و شکنند و عبارت از سریم است که بطبع و قوت خود بپایان آید و از سر جرات کسی که ظاهر مگذرد

ناقص باشد
 شکننده است
 بی طهارت
 نیست بلکه
 شکننده و خیر
 وقت است
 در طهارت
 شده است

و اگر بر سر جراحت نهاده است بجایه یا بدست برداشته شود و وضو نشکند و نیز اگر دانه بخنده
 باشد و در آن انگشت نهاده و بیم برین آید اگر دام که انگشت بر و نهاده است برین می آید و قوی
 که انگشت باز دارد برین می آید پس برین طریق هر چند برآید شکنده وضو نباشد و در زان که برین
 فقیر و قدوسی حضرت رشید حقیق پیر و شکر شیخ المشایخ و الاولیا محمد بن الاسیر و فضل الایام
 بنیاد میر سید علی ترمذی بود و زنی بر جویای رسیدیم حضرت شیخ وضو جاری ساخت چون تو بخیز
 شیم به پیش دانه بود و آنرا بزور شلیدیم و بیم برآمد از فقیر پرسید که چگونه است گفتیم وضو
 بر جاست گفت اگر وضو جدید کنم گفتم خیر بعد حضرت شیخ تا شرط نبرد رفت باز برگشت کرد
 خلاف شریعت کرده شتم باز لطافت برفت و گنجا چند کرت تا آب میرفت باز آمد آخر گفت
 دور گشت شریعت وضو بختم تا از بدعت دور شتم زیرا که آورده اند هر که وضو کند و تحت وضو
 نهد از باز وضو جدید کند بدعت است بعد گفت که بنحیر فرموده است الوضوء علی الوضوء
 کالفرع علی الشجر پس بر نور زیاد کند و عبارت از آن زرد آب است و حکم او چون حکم یم است
 اما اگر چشم کسی بخت باشد و از آب رد می شود و نیز ناقص باشد و این اکثر وقوعهاست و الناس عند
 خافون و عبارت از آن قی پرده باشد اگر چه تلخ یا طعام باشد و اما اگر خون بسته باشد نیز حکم
 پرده بر او و اگر خون با یک آب پهن غالب آید نشکند و اگر خون بر آب غالب بود وضو بشکند
 اگر بر آب است از برای حیاط وضو میتوان کرد و اگر خون در چشم آمد و برین برآید وضو نشکند زیرا که
 اندرون چشم را در غسل وضو شستن فرض نیست و اگر در سر چوب خلال ندان خون ظاهر شود و بیم
 پیدا نشود وضو نشکند آورده اند که چهار اولیا را شد در مجلسی با هم نشستند بودند شنیدند که اهل
 بیرون شنید میگردند و میگویند که یو الین اولیا را شد را قاضی میسازیم چون چنان شنیدند ایشان
 هر چهار در میان خود مشورت کردند که ما هر یک یک حال شویم که دیوانه شده و دیوانگی پریش گرفت و یک
 خود را مرده ساخت و یک را کتبت اعظم هنوز بر جای بود که ایشان رسیدند آن مرده را برداشتند و دیدند
 مرده افتاده است باز ماندند و امام اعظم و آن دیوانه را پیش پادشاه بردند پادشاه گفت که مرده را ببرید
 و من گنید و دیوانه را پرسید که بیا قضا را قبول کن دیوانه گفت یا دوشاه همه شران شما کجاست
 و علی پادشاه که میگفت دیوانه و میگفت او را نیز مانده و امام السیاح گفتند که قضا را قبول

کرده ام پرسیدش که ای دیوانه زن چگونه باید کرد گفت بائش تا بسپار بندهم بعد از آن گفت
 امرأة لك وامرأة لك ولغيدك وامرأة لك ولا لغيدك بازبان من سوار شد و گریخت این
 کس در عجبش رفت و گفت نزدیک من می آید پس ترا بگذراند باز جوان گفت که بیان کنی که چگونه
 دیوانه گفت آنکه تر است بکرت که شوهر دیگر ندیده باشد و آنکه تر است و هم از دیگران زن بویا
 که از شوهر اول فرزند دارد که اگر خوشدل باشد از تو ترا مرد دل دارد و الا نه اول را در خاطر آورد
 و آنکه نه از تو و نه از غیر تو آن زن چون عقیمه زنیست چنان کس نیست که نخش و نشندانه و خود تر
 و دیوانه است این چگونه باشد باز در عجبش رفت و گفت که احوال خود باز گوئی گفت که من فلان کس
 بودم که از ترس خدا قصار قبول کردم و از ترس پادشاه خود را دیوانه و چنان ساختم و عبارت از
 هر مباحثه فاحشه چون مردوزن هر دو بهم اندام را مساس کنند بلا اظهار تری و بیید خول نیز
 ناقص وضو باشد و عبارت از هر مستی چون شراب بنگ بوزد و خورد و حدی آنست که در رفتار او
 جنبش پیدا شود و درین زمانه فتوی برین نیز داده اند که طلاق نجبی واقع است و عبارت از
 تب بهوشی چنانکه از خود خبر نباشد و اگر کسی را گردن کسی را بگیرد و بهوش شود نیز ناقص وضو
 باشد یا جنی باشد بهوش شود و یا حالت درویشانه باشد و بهوش شود نیز ناقص وضو باشد
 و عبارت از کدیوانگی و عبارت از خخ خون بیان و در میان تو گفته شده است و عبارت از
 قی قهقه خنده و نماز کیمه ذات الرکوع و سجود باشد پس اگر در نماز جنازه بخندد و تپاه نشود وضو
 او اگر کوفتی و نماز بخندد وضو نشکند زیرا که خنده گناه است و کوفتی عاقل مانع نباشد گناه او
 نوشته نمی شود و در عمده الا اختیار آورده است که چهار خنده تپاه کننده وضو نیست بجز از کورک
 دوم و نماز جنازه سوم اگر در نماز خواب برود و خنده کرد چهارم هر آن وضو که در جنب غسل حاصل شد
 نیز بخندد و نشکند و خنده برشش نوع است اول استبراق و آن چون رکو و پیشانی بدر خنده و دندان
 نمایان آن خنده اینهاست دوم اشکاف آن چون دندان بنماید و او نباشد آن خنده او کتک
 باین هر دو نماز نشکند و وضو هم نشکند سوم تبسم است و آن چون لب و لب زرد او از بناید این نیز نشکند
 وضو و نماز تبسم چهارم ضحک است و آن چون خود بشنود و غیر او نشنود تبسم خنده مومنان
 حقی است و ضحک خنده عامیه مومنان این نشکند نماز است و خند خند خنده و آن چون قاف از

منتهی ظاهر کند چنانکه خود شنود و غیر نیز این خنده عاصیان است ششم استغراق و آن چون کام
 بدن بلند و آن خنده کافران است هفتم هر دو هم نماز شکند و هم وضو و خنده قهقهه برین
 نماز و رسلک ناشمرده اند احتراز باید کرد که گناه کبیره است و ابوذر غفاری گفت که من عجب میدیدم
 از کسانیکه خنده قهقهه میکنند و ده فرع در پیش است که از هیچ یک نگذاشته است و هر یکی که از او
 در زبان آید میکنند و نینداند که کرام کاتبین از و غافل نمید و خابها و کاخهای بزرگ است میکنند
 میداند که نزل و گور است و خبر است که در بنی اسرائیل اولیای بود که خانه است میگردنجه از قوم
 و انیال بنی مریه و گذشت بنجم را گفت که بین عمر من چند سال است بنجم گفت عمر شما صد سال باشد
 ولی شد دست از گل بشت و راهی شد بنجم گفتش چرا گفت عمر سه صد سال در زیر آسمان خواهم
 گذرانید و آورده اند که محتر عیسی علیه السلام تمامی عمر در بیابان گذرانیده بود و بخلق نه سخت
 روز و در بیابان خفته بود و سنگ را در زیر سر نهاده بود شیطان از پایش گرفت تا پیدایش
 ملعون از من چه میخواهی گفت این که شما گفته بودید که من تا که دنیاام گفت ای ملعون
 در پیش من از دنیا چیست گفت این سنگ از دنیا است محتر عیسی آنرا از زیر سر خود انداخت و
 باز خود را در زیر سر نهاده و خبر است که مومن اهر چنبد که از دنیا فراید و روش نقصان شود
 و در تنبیه ابواللیث است که پیغمبر گفت که خداوند تبارک و تعالی بغیر وسطه مرا گفته است که ستانم
 ستان است بن بیماری و سر انجام کار دنیاوی و را پیش کنم و دلش غمناک دارم و شمنانم
 نیز ستان است بن تندرست و کار دنیاوی او را سر انجام و دلش بغم و نیز در خبر است که
 حضرت گفت که خداوند تعالی بر من حی کرد که دوستان خود را چنان از دنیا بگذارم چنانکه شما پیوسته
 از آتیه نیز فرموده است علیه السلام الدنيا شين عند الله و زين عند الناس الفقر زين عند
 الله و شين عند الناس حضرت جبریل علیه السلام حدیث قدسی فرمود که فقیر را نیم روز پیش از تو نگذاشته
 که زربد من نشانند بهشت رسد و آن نیم روز یا قصد سال باشد حضرت رسالت پناه صلی الله
 علیه و سلم چنان بخت از خوشی که دستار مبارکش آسمان رسید گفت من فقیرم و برادرم سلیمان
 و نگذاشته سال پیش از تو بهشت رسم است عزیز چنانچه تطهیر از نجاست فرض بود تطهیر از نجاست
 نیز فرض است و در صلوة مایه آورده است که از شش چیز لازم شود اول انزال منی

بشهوت و جهنگی در خواب بیدار می شود و غایتش در خفته بجز انزال و صرود و بهائیم اگر انزال
 نشود و دخول حقیقه لازم نیاید سوم بعد از قطع حیض که اقل و سه شبانه روز است اگر در سه شبانه روز
 و اگر از سه شبانه روز بمقدار تخمینه نماند نقص شود و تخامنه باشد و اگر از ده روز زیاده شد غیر تخامنه باشد
 و در روز پنجشنبه است که الطاهر المختل بین الدین بدین نوع است اگر نه یک روز خون
 و یک روز طهر و سوم روز تمام خون بدین حیض باشد و اگر یک روز خون بدو سه روز طهر باز یک روز خون
 و بدو پنج حیض باشد و اگر یک روز خون بدو پنج روز طهر باز یک روز اندک پیش خون بدو پنج
 است که حیض و هفت روز شد و اگر یک روز خون بدو هشت روز طهر باز یک روز خون بدو نه
 حیض باشد و شاید که این مدت حیض باشد و معنی الطاهر المختل بین الدین این است یا بدین
 اگر مدت حیض او سه روز باشد پس اگر مختل شود روز سوم باید که تمام خون باشد و الا حیض نباشد مگر آنکه
 اخیر روز را تمام خون باشد تا غروب این هنگام نیز حیض باشد و در دیگر روزها اگر اندک بدو یا بسیار
 حیض باشد و اقل طهر میان و حیض یا نپزده روز است و اکثر او را حد نیست مگر در ایام چهار و آن چنان
 است که اگر ده روز حیض بدو و منقطع نشود تا ده روز دیگر آن ده روز حیض باشد و ده استخامنه نیم
 روز طهر بدین پس این پانزده روز در میان حکم پاک دارد و اگر بعد از حیض دوازده روز طهر بدو و سه
 روز خون این نیز حکم پاک دارد و اگر دوازده روز طهر بدو پنج روز خون این نیز حکم پاک دارد که
 حیض کم از سه روز نیست و اگر دوازده روز طهر بدو شش روز خون یا نپزده روز طهر باشد و آن سه
 روز حیض چهار آن باشد اگر راتبه او تمام شده ده روز از هر ماه حیض شمر و و است روز یا کمی اگر
 مقادیر است ایام معروفه خود را نگه دارد که در اول یا آخر یا وسط است و اگر ایام خود را کم کرد که بدین
 بود و در کم ایام و بود برای هر پنج اوقات غسل کند و از فرافش و آت که سه است برده باشد زیاده نخواهد
 و در روز را تمام ماه ارد و است یک روز قضا کند و بر او تیره روز قضا کند و اگر یک کرت خون بدو
 و شش ماه بدو بعد که خون آلوده شد و آن را دوت معروفه را فرافش کرد پس عادت او نپزده ماه و سه
 ساعت کم باشد که طهر او شش ماه باشد یک ساعت کم و ساعت کم از جهت آنکه مدت حمل و شش ماه
 است پس طهر او شش ماه است پس طهر او یک ساعت کم باشد و چهارم بعد از منقطع شدن نفاس
 آن خون است که بعد از زادن فرزند آید و خون که در حالت زادن پیش از بیرون شدن کام

مسکنه
 بنیان
 حق
 و
 علم

مسئله
 حیض

سئل عن آید تخاضعت واستاذ فقیر جمال الحق والدین پر سیده شد که تخاضعت گفتن این بخوار
 چه تید است گفت که بیج فرض از وساقط نشده است و نزدیکی شوهر با و درست و اگر سر فرزند
 ظاهر شد سر در یک بار و پا چتر در بین بجا و در گردن به پهلوی خفته نماز ادا کند و نفاس نوازی
 از اول است تا اگر یک و نه بزیاید و بعد از چهل روز دیگر بزیاید اگر خون بر و در وقت که طری کبک نماز
 بگذارد و در روز بار و قبل نفاس را صی نیست و اکثر او چهل شبانه روز است چون پاک شود و طری
 کند و آن نفاس نیز کند و در روز الحیات آورده است که اگر از فرزند اول یا چهل روز نشتر شود
 شست و اگر نه عادت معروفه در نفاس کم از چهل روز چون می باشد و اشت یک کت از و
 زیاده شد و اگر در چهل است و منها والا نازده روزینه رخصا کند و حیض نیز بهین حکم دارد و اگر و
 چهل است و من بعد عادت او چهل باشد و اگر در چهل است و آن روز در تخاضعت باشد که در حالت میفر
 و نفاس شاید که در اوقات صلوٰۃ وضو سازد و در عقبه نشیند و منقها و بار بگوید استغفر الله
 ثواب منقها و نماز و دیوان او نویسد و درین حالین و اگر نیز ناف او بر و اس منع نیست شاید
 که از بار پوشیده همراه شوهر خود خواب کند و زن او درین دو حال از خود جدا نکند همچون سوم کا و
 پنجم غسل از احتلام که کثرت و قوعها و الناس منها غافلون اگر کسی خواب بد و تری ندید غسل واجب نشود
 و اگر خواب بد و تری یافت و لذت یابد و او غسل واجب شود اگر چه بول باشد و اگر خواب بد و تری
 نداند اما اگر منی یا بد غسل واجب شود و اگر چیزی دیگر یابد واجب نشود و بعضی گفته اند اگر در حالت
 خواب است و الت نشده بود غسل لازم شود زیرا که اگر لذت آن انتشار پیدا شده باشد و الا لا مسلمه
 در کفالت الاسلام آورده است که عبد الله بن عباس رضی الله عنه گفت هر که شب بستانه بخود دست
 بخشد پس بوی بچکان با و همان کار کند که با زن خود می کند باید که علی الصبح غسل کند و نماز صبح
 شود و الا از جنابت برین نیامده باشد و ششم را تا و گویند و آن گم شدن ایام است که اگر
 بدیت بر نرسد که گم شود ایام غسل باید بر نماز ادا نمود پس حلیه غسلها سپرده و چه شدش
 فریضه مذکور و چهار سنت اول بر آن نماز صبح در روز چهارده اند که اگر بعد از غسل جمعه
 کرد غسل را با عادت کند که پیغمبر گفت زیر عرش زنده سرور اویدم که او را صد هزار مرتبه
 و در هر صد مرتبه از منی درشت و در هر صد هزار مرتبه دشت و در هر دهن صد هزار بار

در وقت و با هر زبان بعد از آنکه گفت خدای تعالی صلیت یاران گفتند یا رسول الله تو این
را باشد گفت مرگ را باشد که در روز جمعه بر آن نماز جمعه غسل کند و در سجده حاضر شود و بگوید سبحان

الله والحمد لله ولا اله الا الله والله أكبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم الثواب
این نذر سر و آن فرشتگان مر آن کسی را باشد مقدم غسل عیدین بیاورد آخر شب کند صبح صلات و بیا
صحن صحنی و بعد از غسل خود را معطر کند و جامه های خوب بپوشد آورده اند هر که مردم مسجد را روز عیدین
و غیره را معطر سازد پس در قیامت در تمامی عرصات بود خوش او پریشان شود تا در شام هر
یک سحر سوم روز عرفه که مر حاجیان است چهارم صبح اجماع بستن حاجیان و دیگر غسل است و است
که اگر مرگ میزد و مردمان نباشند نه او را باید که غسل دهد زیرا که زن هنوز مدت چهار ماه و ده روز با
تعلق دارد و اگر زن میرد و زمان نباشد مرد را نباید که زن خود را بشوید زیرا که او را بزن بعد از وفات
هیچ تعلق نیست اگر در آن حال نکاح دیگر کند روا باشد بلکه چون زن در قبر نبند باید که پدر آن زن
و برادران غیر ذلک از اقربا او را در قبر نبند و شوهرش او را دست نکند و اگر مرد و زن هر دو را یک قبر
نهند و دفن کنند باید که پیشتر مرد را نبند و در کوسه و تپاله کنند و در میان ایشان پلوان باریک از
خاک بگیرند پس از وزن بگیرند و نهند و اگر مرد در میان تنان که زن او نباشد مرد و زن در میان
آن مردان که در آنها تنان نباشد مرد باید که از زنان زن صالح و از مردان مرد صالح آنها غسل دهد
سر و شهادت را بپارده پخته و پیچد و در زمین زند و به نیت تمیم بموقع تمیم بکشد زیرا که مرده را تا غسل و تمیم
نکنند نماز چهار بار بر او نباشد و کافر چون در حالت جنایت ایمان آرد غسل او نیز واجب است
است چون کافر در غیر حالت جنایت ایمان آرد و پاکو کی بالغ شود و اگر کودک یا چلایم و غیره بلوغ
خود شناخت باید که یک نماز پیش از آن که ادا کرده است قضا کند آورده اند که شخصی از امام جعفر
صادق پرسید که غسل طریقت چیست گفت نصیحت پیر بجا آوردن هر پیر که نصیحت استقامت
مستقیم بودن بر شریعت نکند و بگوید شرایع نه آموزد و ضال مضل است و هر کسی که نصیحت پیر
بجا نبرد و پیر از پیر رود و مراد خود طلبد گوید که مبتدع و طریقت است و در این باب استفتی
آورده است شخصی که مرید خود را اول بایر بدشتن روزه ایام هجری و بگذارد و آن نماز او را بین
دو نماز تاج و در خمس الاوقات بخواند و سحر را از نهنی نصیحت نکند و ضال مضل است چون

مرید دین شیاء مستقیم شد و مراد خود را بجز او پیر سپرد و بعد از خلوت دهد اگر داند که او را از
 تجلیات شیطان نگاه خواهد کرد که اکثر جهال در خلوت دیو و پری می بینند و متابعت ایشان
 میکنند و کافر میشوند و بعضی دعوی سح اطاوار می کنند و ندانند که سح اطاوار چیست اگر ذات
 گویند صفات کفر محض است چنانکه سید علی همدانی در او را آورده است یا من نقیص
 عن الاشباه ذاته و تنزه عن المشابهة امثال صفاته زیرا که هرگز ذات و صفات از مشابعت
 و در میسند و بعد از خلوت اگر داند که حرامی ذکر را احتمال تواند کرد و ذکر الله و هدای عریض
 محققان هرگاه که بر او خود آیند و مراد حق را فراموش کنند خود را جنب و اندک مراد محقق نمیکند
 سید راه اوست چنانکه آورده اند که امام احمد خضریه در حالت نزاع نوشته در پیش پاییز
 فرستاد و در آن نوشته بود که اگر آسمان زمین از زمین شد و که از قطره باران نیامد
 و از زمین گیاه نروید و تمام عالم خیال من بودی پس کل من بحق چنان است که ذره اند و
 در خاطر من نیاست حضرت باین یک گفت که مشرک اید از آنکه این غایت هنوز در بند نفس خود
 مانده اید ایشان باز نوشته فرستادند که شما چه حالت است حضرت باین ربم الله الرحمن الرحیم نوشته
 فرستاد چون خواجه احمد خضریه دید جان را بحق تسلیم کرد و در تفسیر ملا یعقوب است که
 آنچه در همه کتب نزول است از روی معنی در قرآن است و آنچه در قرآن است در سوره فاتحه
 است و آنچه در فاتحه است در بسم الله الرحمن الرحیم و آنچه در دست در بسم الله الرحمن الرحیم
 و کان ما کان و بی یکون و ایضا گفته اند که بالباء ظهر الوجود یعنی حق تم اضافت
 ما سوی الله را بهستی خود کرد که مقام واحدیت را حرف با گرفت و از آن چنانکه حق تنزل
 است با اوت وحدت و مرتبای و نگور را تا مرتب ظهور خلق ظاهر گشت پس گویا که این زنان
 جمله مکن در کنار دایگان اما صفات اند پس سلاک که اضافت بخود کند و خود را بخود متوکل گویند
 مشرک حقیقت است بر سخن باز آیم که در وقت خلوت جمله ادبای بجا آوردن خود را از شرک
 دیو و درو اند تا فرقه مدعی او پزاید که اول مقصود کند منکوحه را که هیچ سخن ریان گویند که
 نشویم و نام خدا را بر زبان آریم یعنی بسم الله الرحمن الرحیم بوقت دخول و در تفسیر خواجه
 که این غایب بخواند اللهم جنبنا من الشیطان و جنب الشیطان هو ذقتنا و رول است رست

پایی چپ او را در زیر بغل نهد و بدست چپ پایی راست او را در گردن رود و باز بدست راست
 پایی چپ در گردن آرد و اگر در آن حالت لبش بدان گیرد حیوان از گناه پاک شود گویا که
 احوال از مادر زاده است و چون بر او شود رو بر کوه ساعتی در کنار گرفته خواب کند که در محبت
 که بعد از جماعت اگر شست بزنی اگر از جهت خاطر زدن آسمان بازده شود و از حق علم جوید که
 رب زمانه تا بروی تو و نیز در حضور آفتاب و ماهتاب و سارگان و چراغ و باطلع کن کنند تا
 گفته اند اگر غسل در جای کند که او را نه بینند و یا آواز غرغره او نشنوند گویا که آنکس بجمال خود مشرب
 کرده باشد و باید که در حالت جماعت یا مقصور در طهائی گوید که فرزند صالح و شایسته زاید
 و آورده اند که آب در وضو یک نیم من باید و منی در طهائی و هر طهائی بپهلوی و در
 غسل تحصيل است و صاع چهار من است پس در وضو یک نیم من استخوان کند و به نیم من است و در
 شوی و اگر مسح نموده باشد یک من کافی است و اگر مسح نباشد و استخوان کند نیز یک نیم من کافیست
 غسل نیم من استخوان و به نیم من است و در شوی و دو نیم من را بر تمام اندام روان کند اول
 کتف است بعد بر کتف چپ بعد بر سر و اگر جای گرد آمدن آب باشد از آنجا پاک شود و بدان
 نیم من باقی پایی بشوید و اگر بر تنه و تنگ باشد شاید که تقدیم غسل بر جلیین کند و اگر در حالت
 اضطراب سر یا باشد باید که آب در دهن و بر بینی کند و بقیه ترتیب در آب در آید و در شرح
 او را شیخ شیخ آورده است که حضرت رسالت پناه صلیم فرمود مرصحاب که آب در غسل چهار
 من است اصحاب گفتند یا رسول الله اگر کسی درشت اندام و بزرگ اعضا باشد چه کند حضرت گفت
 او را نیز همین چهار من است اصحاب میپاخنه نمودند که یا رسول الله همه کسان بنیابت درشت و
 عظیم اندام میباشند ایشانرا چگونه چهار من باشد حضرت اعراض کرد که فرمان حق بر من همین
 است دیگر شما را نیز حکایت آورده اند که رسول صلی الله علیه و سلم را پرسیدند که اسراف در آب
 هست یا نه گفت هست اگر چه در کنده چینی روان باشد و آنچه در نام حق گفته که ۵ در تو
 خواجه بلخی بخرید و نیست اسراف هر چه پیشوایی بد ملا و آن نیست یعنی اگر سکر و شهاب تمام
 به کرده بر اندام اندازد و بکشتی است اما اگر زیاده اندک است اسراف است و اسراف در لغت گذاردن
 چیز است از خود اگر چه عبادت کند اما شایان دوستی خداست نباشد چنانکه بغیر از او را حله از طریق

مسئله
 در بیان شستن
 دست که غسل
 شستن است

کے کہ عزم بیت الہ کند و یا بغیر جماعت و شکر و شکریت خود را بہت نازی گری جاؤں گشت
گو یا کہ خود را خود کشتہ باشد و ہر کہ خود را بخود کشتہ بہت نیاید لفظ لکھا و لا تَلْقُوا
يَا بَيْتَكُمْ اِلَّا التَّائِبِينَ کہ روئے حضرت رسالت پناہ صلی اللہ علیہ وسلم با جمیع صحابہ
نشستہ بودند کہ جنازہ شہید و میگذاشتند حضرت گفت ہر کہ دوزخی را درین جہان خواہد کہ بہت
باین کس نظر کند باین متخیر شدند کہ باین موصال را چگونہ دوزخی بتوان گفت ایشان بچنان متخیر
بودند کہ کس را احوال و خبر آورد و گفت کہ ای کس نہ خجے یا نیتہ بود از جہت کثرت ورود و لم
خود را کشت و بچہ و اکثر احادیث واقع میشود کہ بوی بہت نیاید چنان بہت کہ گفتہ اند بائع
بشر کہ کس کہ خاک خورد و کیسکہ یکہشت از عشر مگر دارد و ولوطت کند باین تا ویل وارد کا آوردہ اند کہ
اگر حلال دانند کافر شوند والا عاصی پس این عاصی بہت نیاید و آن چنان بہت کہ چون
چجاہ ہزار سال در عرصات بیک یا استادہ باشند ہفتاد ہزار سال راہ جو بہشت و در میرود
برہر کہ برسد از غایت خوشبو و آن چجاہ ہزار سال بران کس چون ساعت بگذرد و برین طاقت
نہ گذر نہ رسد و نیز باشد کہ مال دنیاوی را در نامرضیات و نامشروعات صرف کنند کہ اسراف است
چنانکہ حضرت گفت بعضی از امتان من باشند کہ جنت را بدو دم کہ برضا و فرمودہ حق باشند نہ
و دوزخ را بعد و بہت ہزار دم بہرند کہ تا فرمودہ حق است یا ران گفتند یا رسول اللہ کہ ام اند
گفت آنکہ بر یا فسق و فجور و نام و سنگ سید ہند حتی کہ آوردہ اند کہ اگر چند نفر با خود ہفتاد
کنند کہ بہت بہت ہر یک ہمانی کنیم باین چنین نیز نہی و نامشروع است آوردہ اند کہ خاک خورد
را در مزہ خمر خواران حساب کردہ اند و اکل و شرب نیز اسراف است تا اگر کمان طعام و شراب در
جوف باشد باید کہ بایستد و از طعام دست باز دارد و اگر بیک سیری طعام و شراب خورد و حرام
خوار شدہ اند بعضی مشائخان گفتہ اند مدہ روز بیکان بار باید خورد و اما اگر از دوزخ زیادہ
خود اسراف است کہ قال اللہ تعالیٰ کَلَّا وَاسْتَغْوُوا وَلَا تَسْخَرُوا مِنَ الْاِنْسَانِ الْمَسْتَفِیِّ فَاِنَّہٗ خَیْرٌ
حضرت گفتہ است اگر آب را بیک نفس خورد بہتر است کہ قی کند پس چون آب را بہت بہت
بسم اللہ الرحمن الرحیم بگوید و چون بار دارد و اگر کہ رب العالمین بگوید یا ہوسیدہ گوید پیوستہ
ستہ کرت و باید کہ کا وضو و غسل چون مردن را ناجاہست و استن و فرض عین است یا مومن

در قضاوتی سرانجامی آورده است که زنی از برای داشتن مسئله خود بیرون آید شوهر را
 منع نیست و عدد استناده شرم نکند تا در عرض عرصه صلات فرستاده شود چنانکه آورده اند که در
 حضرت رسالت پناه صلوات الله علیه بود که هر یک از آنکه در کراهه مسجد رسید و دست را بر بیرون
 و یک انگشت را درون برد حضرت نگهشان را بیرون آید خود مالید و رفت اصحاب پرسیدند که یا
 رسول الله این چه بود گفت این را روز گویید پس زن از من سوال کرد که در آنجا زن نگهشان
 خود را درون فرج برد یا بیرون من گفتم بیرون منقول است که حضرت علی مرتضی رضی الله عنه فوت بیک
 داشت چنانکه چیل را در یک شب غسل میکرد و اگر در آن صحبت اذان را شنید استاد و
 رحمت می یافت بی بی زهرانه پیش پیر رفت و گفت یا رسول الله اگر کسی جمیع پرازی را در دو
 وقت خواند از هر یک را جدا جدا باز بیاورد و یا سه بار یکبار حضرت گفت یا کبار بیاورد و این را مؤثر
 است یعنی یکبار غسل کند و باز گفت اگر گشتی در دو یا سه روز و صبح اذان شنود کشتی را از جریان
 استاده کند یا پانزده رست خود حضرت گفت اگر که گناه در ریاست بایستد و اگر در غل ریاست
 بر دو بعد از آن مرتضی علی یک غسل میکرد و در وقت اذان استاده نموده و باید که غسل و
 تاخیر نکند زیرا که همه نفاس حیات آدمی محسوب اند اگر که ام وقت حساب تمام و منقطع شود
 در چنین صورت بر وضو و غسل باشد از دوستان پیش بود که ای الله یحیی المکملین و در
 است که اگر در شب یا وضو بخوابد و روح او از فرشتگان بیرونش برود و بخدای تبارک و تعالی روح را بجا
 گانند و پایشان نزول رحمت شود و وقت بیداری روح را بازمی آید اگر بی وضو و غسل
 از پیش را بالا رود و پند پس از آن عزیز به حیات عقاد بیاورد و با وضو و غسل باید بود که
 چنانست حضرت رسالت پناه صلوات الله علیه را بر سید که شمارا بر حیات خود چند عبادت ابو بکر صدیق
 گفت که من چون نماز بدارم و او اکرم امیدم نباشد که ظهر را و اکرم یانه و امیر المومنین عمره گفت
 چون نماز پیشین را و اکرم تا دیگه امید دارم و ذی النورین رضی الله عنه گفت که من از عصر
 تفرغ ندارم و مرتضی علی گفت که من از مغرب تا عشاء امید دارم رسول الله گفت که ای یا
 من که پیاپی راست سلام و تم با جانب چپ امید دارم چنانکه بر آدم سلیمان عصارا زیر
 گرفته استاده بود و حضرت که بشنید هم در پیام جان را تحوی تسلیم کرد و درت نه ارسال

بود بعد از این که خال را بر تخت نریخت و پاشید تا عصای او را خاک سازد و بر آن از مورگان
 سرخ رفتند و عصا را خوردند و بهتر جبرئیل او را خوابانید تا این زمان جلایا پوشیده و ناگشتی در
 دست خفته است و اندک طرف تخت دیوان پریشان شده اند و پندارند که بهتر سلیمان را خواب
 زخم است مگر آن حال بیدار خواهد شد و مایان منتظر باشیم که مگر مایان اخذ است فرمایند اگر هم ایشان بپوشد
 که مختصر سلیمان مرده است جمله دیوان پریشان با میان نریخت کنند و تمام عالم را بدی و خرابی رسانند
 و چون بهتر عیسی صلوٰۃ اللہ علیہ بر آبی بی مریم گروه پریشان میکرد و میگفت که هر دو قطار کنیم
 گروه هنوز باقی ماند که بی بی مریم باز آفت تسلیم کرد و آورده اند که روزی بهتر جبرئیل مریم
 سلیمان را خبر داد که درین هفت روز صفت وزیر اعنکیوت بخورد و او بدید بهتر سلیمان علیه السلام
 ز جاجه بقدر وسع خانه رست کرد که در خواب بول و غائط داخل و شرب بود و صفت را در آن
 ز جاجه رون کرده سر پیش کرد که راه سوزن بهم نباشد و زرش درین دزد با پاسبان و دیو و
 بهنتم عنکیوت آمد و بطرف شیشه میدید و آن زن است شوهر چوکی و دوست پس او میدید و میفرمود
 یکنا گاه شیشه از زخم آن چوب که در دست او بود شکست و عنکیوت از رون برآمد و زرش فریاد
 کرد که اصف را خورد چون شیشه شکستند او را مرده بیند و ملائم این آورد و اندک وقت بهتر
 قوم خود را از فرعون خلاص میکرد و خوش است که بروم برود و شکرا و در تیه بود چون و میان شنیدند
 جاجه کلانتران سرنگان پیش بلغم باور که صوفی وقت او بود آمدند و گفتند که پیش ازین خدمت
 شما نمی کردیم آنحال خدمت شما کو شیم اما باید که شما دعا کنید که بهتر موسی در روم نیاید و گفت که
 من در حق بنیر خدا و علی بدینم هر چند تضرع و زاری کرد و قبول نمیکرد ایشان غلین شدند و در جاجه
 خود رفتند و گریه میکردند زنان ایشان خود را آراسته کردند و از در و بعل و جواهر طیفها پر کردند و تهرهای
 گوناگون گرفتند و در پیش زن از رفتن فتوحات دادند و جاجها خوب پوشانیدند و نعمت خود را نیند
 و الحاح کردند که شوهر از زن با چار میباید که بشوهر خود بگوید که دعا کند آنرا جاجها خوب
 پوشیده و خود را آراسته در پیش شوهر شد شوهرش متعجب شد که این چهفته باشد چون نزد یکفت و قه
 بلانمود و آنچه کز زنان است از مالیدن نام و دست اندازی و غیر ذلک آغاز کرد چون چشمش را
 غالب دست اندخت زن منع کرد و بدین وقت باز آمد و گفت باید که دعا کنید شیخ باز ایام خود

مسکه
 درین
 وقت
 از
 آن
 است

در
 قریب
 باور

علی بن القیاس چند گزشت برین اندرون شد میگفت اگر این بد باشد بعد از دعا تو به باید که شش
 ناپاوار شده قبول کرد و عهد کردند و بجا آمدند که روزی در صومعه رفته دعا کردند و عایش قبول
 شد و هر سویی بشنید و سفر از تیر کویج میگردید و نگاه باز به نایب بود مناجات کرد که خداوند این چه کار
 است جبرئیل آمد و گفت که در حق تو بستم و اگر ده است و اجابت شده است و شمار باید که
 الحال در تیر حصار است کنیز و اینجا باشد و هر سویی در حق و دعا کرد که خداوند این نتیجه ایمان از تو
 بستان پس حصار بر است کردند چون نوبت به تیر و او در بیدار و در شب جمعه ایشان بود و حکم بود که در
 روز شنبه با همی نگینند و مال نیاید می آید از یک روز و غیر نکند و در روز شنبه چندانی می ماند
 که در آب با همی میگردند و بعضی بختان در شنبه با همی گرفته در آن جا در آب نگاه میکردند و
 روز دیگر آوردند و در باز در صومعه رفتند و غیره میکردند چون چهل سال برین که گشت از جمله
 شش رکخانه دوازده هزار خانه مسلمان شدند و دیگر همه کافر شدند زیرا که میگفتند اگر این غیر
 بود بنا فرمائی بر آن ملک میرسد و اگر نباشد و کفر بود و هر سویی و او علیه السلام آن روز و از ده هزار
 بایرون حصار آوردند که زنان و کودکان مسلمانان ایشان را دیده کافر شوند از اینجا است که حضرت
 منع کرده است که مسلمانان با مشرکان کافران در یک سو نباشند تا زن و فرزندان کافر شوند
 و بعد از آن حضرت و او و سلیمان همان مسلمانان نیز کافر شدند و با و شاه ایشان
 و عوی اندامی میکرد و بنقص سال در ایشان موت پیدا نشد و کسی نمرود و پنجمین حافظ نام
 بر ایشان معیشت شد و خوشی که تحمل نکردند و از حصار بیرون کردند شش یک کیلومتر آوردند
 و بر سر کوه میبود و مدت سیصد سال و در آنجا میسر ساندند و روزی آن یک کس که است او بود گفت
 که اگر در حق ایشان دعا بکنی چه شود حافظ گفت از جهت خاطر شما سیصد سال گذشته است
 چون سیصد سال دیگر بگذرد و ما کفر در آن شب بنهاد و کس از گمان آن شهر میزدند علی الصبح
 چون بیدار میکردند پیدا نمیشدند و بعد از آنکه با و شاه نمودند و با و شاه فرمود تا بر آن کشتن اندازند
 و گوشت ایشان را باز نمیکشیدند هیچ بیدار نمیشدند و بعد از سه روز بجای بد از ایشان آمد
 فرمود تا ایشان را در آب انداختند و بعد از آن در هر ساعت مردم می موندند و با و شاه نیز سید
 فرمود تا کوشک است که در چهار دره بود و در هر سه هزار جوانان نهاد و کشتن اندازند و

نشانند و درون کوشک گنبد رست کردند از روی ساله نفقه با خود اندرون بروی گنج
 نیز اندرون بود که در وقت در سحر سوزان آمد گذشت در وقت سحر هتر غز ایل با پیست تمام
 خود را با و نمود و گفت کیستی گفت منم غز ایل گفت زاندا ام قابضاً گفت برای حقش آمده ام
 گفت امروز بگذار فردا هم درین وقت بیا هتر غز ایل قبول کرد چرا که آن وزیر از عجز و ماندن بود
 چون او غائب شد برون آمد و جوانان را بدید گفت و بهیبت تمام کرد که شما غافل بودید که او آمده
 بود و شما نکشیدید ایشان گفتند که ما میان تیر و تفنگ و ناوک در دست گرفته استاده بودیم که هیچ
 از جلای نه جنبیده ایم گفت حاضر باشید فردا درین وقت خواهد آمد البته بکشید و باز درون رفت
 روز دیگر نیز برگذاشتند و چون از دوم جان او اندرون چاهها آبی و از ده هزار
 کس بیرون قبض کرده شد و هیچ جا از مرگ خلاصی نیافت کما قال الله تعالی اینما تکنونا

ید که الموت ولو کنتم فی بروج مشیتة و بعد از آن دریا عمان بر ایشان برآمد و همه
 حصار تیر را فرو گرفت و نگه ماه حصار تا این مان غائب است و بهر کشتی که بدان جای رسیده
 می یابد میکشند و آنچه باقی ماندند بگریختند و بجانب پیغمبر جان آوردند تا بالا از ایشان دفع
 شد و آنچه مقرر شد که هتر داود علیه السلام با دوازده هزار خانه بیرون آمده بود آن باقی
 نیز بجا گرفتار شدند چنانکه بعد از سه روز علی الصبح چون برخاستند هیچ آوازی از شهر
 نخواست چون روض شهر تیر رفتند دیدند که همه یوزنه گشته بودند و یک پد بگریه میخاستند
 اما سخن کردند نمی توانستند بعد از سه روز آب طعام نخوردند و باران بارید همه باره

در دریا انداخت چنانکه در تفسیر کامل آورده است اصحاب السبب کو تواقدة خستین
 و معلوم باد که آنچه منخ میشدند از احم ماضی عمر ایشان اکثر از سه روز نمی بود و در روز قیامت
 کا فر را بصورت خاک آید بر آید و آنچه مومن بودند کفایت گناه ایشان باشد باز
 بصورت خود آید بر آید رحمت و آنچه عوام الناس میگویند که این صورتها محسوس از ان باشد
 و یا این مال قارون است محض روض است زیرا که مال او در زمین رفت و نیز حضرت گفت
 چنانکه بر درم ماند و ن باموسی در بیا بیان میرفت درختی دید پس عظیم کن آن او از روض
 و برگها و از نقره و بر یک تخت زرین استاده بود که هر طرف آن تخت مکل بزر و جواهر

بود و بران بساط از نور که است بر آن بساطها از استیضای بود و بارون گفت که ساعتی درین
 تخت بیا سیم بهتر موشی گفت ندانم اگر ملک غیر می باشد نخواهم رفت بهتر بارون نشید و
 بالایش برآمد و سپید بهتر عزرائیل جانش قبض کرد و آن تخت بهوارفت بهتر موشی
 چون در خانه آمد واقعه باز نمود و یکس گفته او را چو لنگر در دهنش کردند که از جهت میراث
 او را گشت روز دوم چون علی الصلیح برخاسته و دید که آن تخت بر صوفی و میان شهر
 استاده است و بهتر بارون بر و خفته تمامی عالم شهر به و درند بار تخت بهوارفت و از چشم
 ایشان غایب شد ای عزیز چه اعتبار بحیات نباید کرد و دل از دنیا بیا بیدرید که دنیا بجا
 یاشش نیست و ضلوع و غسل را آخرین میتوان است که بدست دیگران سپهر شدن معلوم
 است چنانکه شاد قائم فرماید رباعی ایندم که در رکاب تو ای جان من شان و ترسم که مرگ
 امان بدو نماند و گریه به بار من که مردم صد جان می گیرم چنان میتوان کرد ان عجایب
 پس مراد از موت موت و اقبل ان تموت است چون خود را از ان رو که در حب تصرف تو بود
 نداده است لای خود بینی در تصرف طلائع کج و حدت که اسماعیلی اند و درین هنگام که بیت
 عاجز و مغلوب بینی پس خود را زنده بدان که زنده گی عارضی است و مادریست که اناد کلام
 پس بهر اقبه که خود را چنین دانستی گویا که صد مرتبه از ولایت او بیا بدست آوردی که نبوت
 اشتهاست و ولایت است پس ازین جهت است که پیغمبر علیه السلام گفت و لایتی افضل من نبی
 نبی نبوت من گفت بدو ان نبی است و ولایت من بدوست ساختن است ازینکه گفت علیه السلام
 انا قل من ربی یستین بعقبتی ای هو القدر و انا الحادث و هو القادر و انا العاجز و
 سالکان را باین دو اسماعیلی خود را بایر سپرد و یکدیگر را بهیچ که اسباب جلایه است دوم بهیچ که ضلالت
 بجا است پس هر چه در عالم ظاهر بود و صادر شد و جمله مضرت از تابض و حیل و منقعات از بساط
 دائر و خود را در میان ندان پس او را مراتب محال شود که اگر چه نبوت افضل است لاشبه و لا محال
 انما شرف و ولایت خیر است و بگرفت ایشان ازینکه که آورده اند که جریخ بالفی چند از حجاب
 میرفت تمام عرب گفت که خالصیت محبوب من است که نزد رانده کند و هر دو در یک شهر گردیده
 شد و بر زمین افتاد و چون بجا از و رفت یکو از حجاب هر دو شهرک او گرفت و بنیاد و نهاده و بر حجاب

و روان شد و مرتبه اینها که چهل و چهار مرتبه فضل از مرتبه اولیاست که او را تجربه باشد و این را
 اما انوار از روی شوق و اشتها گفت که چنان نتوان کرد و عجز از سحرانه از روی فضل چنان که
 رسول الله را باین جامه پوشیده میرفت و کانداری در باطن اندیشید که خاندان
 مراد را مباح است و منکر هر فردی را میمیرم چرا لازم نیست و دست و کانداری گرفت و در شستن
 بروی لباس رشت در هر دو دست که دست و کانداری را خراشید و گفت هذا الخفی و هذا الخفی
 بیت منی نایب حدت کنوش کرده که دنیا و عقبی فراموش کرده و و خدا و اولیاء الله
 فراموش کردن با سوگند است تا آنکه از خود نیز خبر نباشد و آورده اند که در ایام ماضیه و
 بود که هر چه از ماکولات و دیدی میگرفت و بخور می و هر چه بر دوش می آورد میگفت اهل شریعت
 او را نه پسندیدند که سخن نامشروع بسیار از و صادر شد و عالمان فرمودند تا تنه را گرم کردند
 او را در و انداختند و سر پوش بر آن نهادند و جوانان طالب حق رفتند و تخلص کردند و دیدند که
 سلامت نشسته است بجانب ایشان دید چندی گفت که ایشان هم چیز کردند آن هر دو
 مشورت کردند که شان خدمت است و سی سال در خدمت بودند و همیشه بی خود بودند
 از سی سال از سکر خود آمد با ایشان گفت که شمار مقصود چیست گفت دیدار چنان بهوش
 و بهوش رفت که بدتر از اول شد بعد از دو سال دیگر در خدمت او بودند و باز بهوش رفت
 و دیدار از کم شده گانست و از احوال بدتر شد و آن جوانان دست از خدمت باز داشتند
 آورده اند که خواجہ گرگ دیوانه بود که بدتر بیک فروش عاشق شده بود اما در آن چهار معین
 حقیقت رسیده بود و از خود بریده و بدوست پیوسته بود و از خود و اسوایند و از خود
 روزی که اولیاء الله در پیش او استاد بود و او بیک است سیکر و فوج پر کرد و پیش آن ولی
 که زو و پاش این قبح را بخود و از ترس بپایه شدن در گریبان خود برکت و زود در خانه آمد و
 جامه را بکنیز داد که زود بشوی کنیز جامه را به تمام شست اما نقطه از اثر خمر باقی ماند که زو
 نمیشد و آن را بدین حرکت دید آن چرخ جامه رفت و از حلق آن کنیز در گذشت چند
 علوم و اسرار ظاهری و باطنی بدوست داد که بپایه و ستان حق گشت چون بخانه آمد کجالت

دیگر بود صاحبش پدید که حالت چگونگی نماید و خود را بار نمود که از بخت آن یک خطه بکشد و نمک
و لای ویدیه باز آمد و در پیش استاد و گفت ای ویرا و نصیب هر که بود بر دس کسی گمان نماند
که از دست هر ناقصه فائده منیات باید قبول کرد که این طائفه را با من که کون است چنان
طبیعتی اگر کسی را نه هر قائل خرداند باید خرد که ایشان نیز طبعیان حاذق حقیقت
اند که هر کشته و جلوه کس با حق میرساند چنانکه حاجه حافظ شیرازی قدس سره العزیز فرمود
بیت بی سجاده رنگین کن گرت بهر مغان گوید که سالک خیر بود ز راه و رسم منظر لهاد
و اینها آورده اند که روزی جوانی بخدمت جنید بغدادی آمد و گفت ای خواجه حکایت نمائ
و نالیش عمل نمائ که از بخت بد چهره در پیش شما میگویم اینکه مدت چهل سال است قائم لیل و صبح
الده هر قاری قرآن و چهل حج و چهل کعبه کشیدم اما هیچ احوال و حال دلیا الله معانده نشود
شیخ امر کرد که امروز هیچ کس جوان فرض ادا کرد و وقت آنچه مقصود او بود دید علی الصبح چون
باز مسجد متشأن شد و گفت دیدی گفت دیدیم جنید گفت چه گفت جنید را بگو که مان را بن
چرا را نهدی که طالبان مرا اتقامت بسو و کشف و کرامت راه منونی میکنی زیرا که درگاه
مرا شایان اتقامت است و کشف و کرامت جنید گفت علی تو سیر را دتو و چون از بندار عمل
که شتی بخیرستی ایضا آورده اند که روزی شیخ بهاء الدین که ریاضی از خرقه خود را بخواجه
کرک فرستاد و خواجه آن خرقه را در آتش انداخت روز دیگر با شیخ کس فرستاد که خرقه را بده و خواجه را
بزرگ یک تنگی سوخته بود اما باز در آن آتش میزد و چون کس سید و ازو طلب کرد دست در و یکبار
که در خرقه را بر آورد و بر هم زد و غبار برآمد و بکس گشته داد تا به شیخ بد و این باعی ابر زبان
شیخ داد و باعی کرک نموشید گئی خرقه بد و نموشتر اشید که در ده خرقه چه پوشی چه تراشی از سر
این دو کان است این رنگ را ایضا و پاد زنی را بر سید زد که چرا نماز را نمیگفت من همیشه
در نماز و پیوسته استهای و هر چه جان و حضور نشکسته ام و علمای از نماز و انم من از دهن در قیصر معلوم شود
آورده اند که بعد از وفات چون او را در تابوت نهادند و خواجه کرک سید گفت ای زمان فتنی این مقام
را مانده میسر آورد و گفت نروم کرک گفت برو و برو و بعد از دهن چون به پهلوی دست رو بقبله
نهادند و دیدند که سرش بجانب قبله و پایش بجانب مشرق برگشته بود و احوال هر ماه حجا و ان

قبور را رست میکنند باز همچنان میگرد و پیرو شکیلی بن فقیر را گفت که من یارت قبرش را گروم
که بطرف هند است و ایضا دیوانه بود که خود را برهنه میکرد و در مسجد بول و غلط میکرد و روز
نشسته بود عالم گفتش که خود را بپوش گفت خاموش باش که بیشتر کشتنم کسی خبر آورد که حضرت هاشم
شماره گفت رَضِينَا بِقَضَائِكَ وَصَبَرْنَا بِكَ لَا تَكْ عَالَمٌ بَارِکُ گفتش که خود را بپوش باز گفت بیشتر
و دیگر شماره کشتنم باز کسی خبر آورد از وفات پسر که آن عالم راسته پسر بود نه هر سه مرد و آن عالم باز
گفتش خود را بپوش گفت من هر سه پسر ترا زنده کردم کسی خبر آورد که پسران شما هر سه زنده
و ایضا وقتی بست کسی از مجذوبان در ولایت ما در النهر پیدا شدند که هر چه از ماکولات میدیدند
از حلال و حرام میخور و دند و هر چه بزبان شان میآمد میفروختند عالمان حکم کردند تا حاجاها از ایشان
برگیرند هیچ نگفتند و چند چوب سنگ زدند هیچ التفات نکردند گفتند گوشه‌های ایشان بپرید
هیچ یکی التفات بر نرند گوش نکرد مگر یک کس را و از ایشان جدا کردند و دیگران را نمانده
و او را مسئله آورده اند که مسواک هر چند خرد باشد استعمال کنند اما چون برابر گشت شهادت با
باید که او را البته پیچیده دفن کنند که در روز قیامت در عرصه عرصات درخت عظیم گردد و فرمان
الله تعالی که او را اقرب الی و از گرامی روز قیامت زیر سایه خود گیرد و بعد ازین بدانکه در وصیت
نامه امام عظیم آورده اند که هر که خاک او در حق طهارت چون آب بنزدند کار و روزی که هر دو بآیت کلام
الله ثابت نموده اند کما قال الله عز و ان لم تجدوا ماء فیمموا صعيدا طيبا قال علیه السلام التمسوا

مسئله
سیان
دفعه ششم
مسواک

طهر لا یسلم و لو المخیض و این تمیم مر بوضو و جنب و نساء مسا و میت و آنرا چهار
فرض اول و ضربت یک بار و دوم بر آب و دوست و سوم نیت و چهارم خاک پاک
و چهار چیرست است انگشتان در وقت ضرب کشاده دارد علی الحکم و استیصال استندار یعنی دست
را بر زمین نهد و پیش و پس و بعد بر دارد و بیفتانند اگر چه گرد نباشد و استیصال تمیم شرط
و در قنوی سراجی آورده است الاستیعاب شرط فی التیمم هو المختار خلاف لما ذکره اتفاق
الامام صدق الاسلام فلو ترك تحلیل الاصلح لا یجزيه و کذا اذ لم یجرك الخاتم آنچه در نام حق آورده
است قول بعضی باشد تمیم محدث و جنب افرته نکرده اند بلکه همه یکسان اند تا کسی طهر نبرد که جنب را
در خاک غلطید نیست چنانکه آورده اند روزی حضرت سالت پیام جامع صحاب در بیان

رفته بود و آب ساقیت فرمود تا نیم زنده عمار نام صحاب بود خود را در خاک انداخت حضرت فرمود باینکه
 اصدت حلالا اما یکفیک الوج والدعا عان یعنی و عمار آنچه زکری فعل حارست زیرا که بنده بود و شمار
 مسح روی و دست و پا این تنبیه است نیت در وضو و غسل فرض نیست پس اگر کسی در آب افتاد
 دریا یا باران بر او بارید که تمام اندام او تر شد جائز باشد از غسل وضو اگر آب در دهان و بینی کند و اگر
 تیمم بخواند آن قرآن یا زیارت بزرگان یا بر روی نماز جازه و یا در سجده شکر یا بر سر
 آمدن از مسجد کرد یا بن تیمم نماز و انباشت تا خاصیت بر آن نماز کند و خاک پاک اگر بجای پاید شود
 و سه روز آفتاب بر او بر آید اگر چه در سایه باشد آفتاب نه بیند در حق نماز پاک است و در حق تیمم بید
 زیرا که در کلام خدا پاک یا پاک کرده است و یک تیمم از فرضها و تعلیها هر چند گذارد و آب باشد و تیمم
 و معتبر است که اگر تکمیل از آب و بر باشد و میل چهارم از آن است بجز حریب که هفت مشت باید
 بقول اصح ما اگر کم ازین باشد روئیت باید که نماز را فوت کند چون آب برسد قضا کند الا
 بعد از هفت و بیماری که وضو و غسل رنج افزاید پس درین هنگام نیز تیمم کند و اگر تیمم در دو یا سه مرتبه
 سه یا هفت که تیمم جدا شدن اندام باشد و یا چاه بی رس باشد و یا شش آب ندارد اگر چه آب موجود
 یا نزد یک است تیمم روا باشد و اگر مسافر آچار و اما از ترس نفس خود که هلاک از تشنگی خواهد شد
 او نیز تیمم کند و بر نماز جازه بخیر ولی امام را او و بجای روئیت و از برای نماز عید اول روئیت
 و بیمار و است که این دو نماز حلیفه دارند و از برای جمعه اول و بیاض روئیت زیرا که خلیفه او هر
 است و مسائل چند که از جهت شریعت گنایار حوض محلش نه آورد و محال بشود بدانکه آب او
 هر چند اندک باشد و یقین شود که پایداری در روئیت و کسی وضو و استسجاء غسل بطریق عوام ندارد
 اگر چه است باید که چند نمک که از کاسه بدست گیرد و در حلی و دیگر استعمال کند و است تا آب تمام
 به فرسود و اگر آب حوض عشر فی عشر باشد حکم جاری دارد و اگر نجاست در واقعاده باشد مگر
 تغییر کند بکلی از او صفاتی مثلثه او که طعم و لون هیچ باشد دیگر آنکه مقصود از زده و زده است که تمامی
 نفس پاک شود و اما اگر مریخ باشد چهار گوشه او زده باشد تا چهل شود و باز هر که
 ده ناسی و دیگر و شود تا صحت حاصل آید اگر عدو باشد باید که گرداگرد آب سی و شش باشد چهار
 تمام شود و اگر مطول باشد باید که طولا است و پنج گز باشد و عرض و چهار گز باشد تا حد

مسئله
 در بیان
 در روئیت

شود و قس علی بن ابی طالب و ائمه عتیق و اعتبار دیگرند و مگر آنیکه گفته اند چون آب بغرور گیرد باز همان
زمین آب میگیرد و شستنی کافیت بر آنکه آب چاه پاکست و حق و خدو غسل و شستن او را
که اکثر علمای امام محمد بر سر چاه گذشته بودند پس ازین جهت انما من رقی چاه قوی بقول و قبول
کرده اند و سخن او معتبر گفته اند بیکه در جمله اشرب چنانکه در تحریریم خبر و پوزره و دیگر نیز قوی بقول
اوست و در مسائل جنس و نفاس قوی بقول امام ابو حفص کبیر است پس اگر چاه بر سر راه باشد که
کو و کان بدست آب او گیرند و بخورند پلید نشود مگر بدست و پا و ایشان نجاست حقیقی باشد
تا اگر جنب پای و آب چاه در آورند پلید نشود و اختصار از قول عوام الناس که ایشان میگویند که
اگر رسن او دلو را نداشتند اند از آب پلید شود زیرا که در عرف رسن و لو پلید می باشد و آنچه در
سرخ آب لازم شود تا به مقدار که باشد پس سرخ و لو آخرین لور رسن چاه هر چه پاک شوند و اگر چاه
چشمه دریا باشد و استخراج جمله آب و لازم شده باشد و ممکن نمیشود پس باید دانست که قوی بقول
امام محمد است که در بیت لو پاک کشید بر لو که کیصلع در و گنجد و لو هسغرو اکبر را بدلو صاع حساب

فصل چهارم در بیان نماز که قال الله تعالی و ما کان الله لیضیع ایمانکم ای صلاتکم

و انما یسه الصلوة بالایمان لانه علامه الایمان پس معلوم یابد که نماز عینی بیان نیست بلکه علامت
ایمان است و اصل کتاب عین بیان بود و نشان نزول آیت است که مفرد ماه حضرت سالت
نباه صلی الله علیه و سلم بعد از پیغمبری بجانب بیت المقدس که قبله بود و آن ترسایان بودند نماز
میگذاشتند و چون این آیت آمد قول و جهك سطر المسد الحرام روی بجانب که آورده است
المقدس منسوخ شد و بعضی معجرات در وقت نزول آیت حاضر نبودند و غیر از قمر بودند چون
برگشتند و مطلع احوال شدند و نگین گشتند که حال نمازهای ما که بعد از نزول آیت بجانب بیت المقدس
کرده ایم چه باشد این آیت مذکور در نشان نماز ایشان نازل شد و وجه تسمیه نماز با بیان این بود
که یهودان نماز را ایمان میگوشتند پس چون بیت المقدس منسوخ شد و سجایان فرج شدند که نماز
روی قبله نادر و یهودان نگین پس چون بیان هر طائفه که نماز آنها شد از برای سر نشانی ایشان
این آیت آمد و الله المشرق والمغرب فاینما تلقوا فتحم و یجه الله معنی قبله مشرقی و مغرب هر دو
از آن خدا هست پس هر کجا که بامر خداست رو کردید همان مرخص نیست و شاید آن تقوا و تعظیم شود

ویدانکه امر او چو گفت زیرا که امر کردن کسی بچیز بر وجهی یعنی روی آوردن نحو شود تا دلی
کسی که بر روی آورد بعد از آن امر کند که فلان کار کنی کسی گوید که هفت روی آوردن بر چیز خدا را
نشان پذیرا که روی آوردن بچیز بیرون است حقیقی و حکمی پس حقیقی در حیوانات و حکمی در
اوصاف باری تعالی پس معلوم باد که وجه امر گفته اند نه روی آوردن چنانکه بعضی صوفیان شیطان بیرون
آورد صورت گویند که هر جانب در هر جا با هر کس رو خداست و هر جا خداست این محض کثرت
زیرا که جانشین کردن بخلاف کثرت بدان الی غیر آنکه حضرت رسالت پناه فرموده است که
مثال صلوة خمس مثل پنج جوی هستند که در خانه هر کسی برود و آن کس هر روز پنج کثرت در آن
جویها غسل کند پنج اثر چرک بر بدن آنکس نماند پس پنجین صلی صلوة خمس اگر کما حقہ چنانچه حق
نیاز است از رکوع و سجود و قیام و قنوت و غیر ذلک بجای آورد هیچ اثر گناه صغیره در دفتر او نماند
چنانکه آورده اند که روزی یکی از اصحاب پیش امیر المومنین عمر فاروق آمد در ایام خلافت
او میگفت ای پسر که گریه چیست گفت یا امیر گریه از من در وجود آمد گفت چاکو گفت
روغن در بازار سیف و خمش زنی صاحب جمال بر من آمد و گفت روغن مخیرم گفت من این روغن
لافت شایسته اگر پرگان من آئی روغن خوب بشما فروشم چون بدکان خود آوردش
اندر آن بدم و بوسه کردم و من گفتم از خدا نمی ترسی از بسبب خدا میگرم امیر المومنین
عمر گفت که وقت خشن بیا چون آن خشن را دید که او در غطا آغاز کرد آنکس فریاد برآورد و گفت
یا امیر کاش می گفتم که نماز پیشین عمر و عمر و خشن را عقب من اندا کردی گفت آ
میگفت قال الله تعالى ان الحسن يذهب السيئات را که او از گناه صغیره آزاد شدی قال
عليه السلام اول ما يحاسب به العبد يوم القيمة بعد التوحيد الصلوة پس اگر خلاص شود
از حساب نماز نه شود و پرو که ای بنده چون در حساب نزد دست آمدی دیگر حساب با تو نماند
کنم و الا همه حساب با تو شود و اگر کنم آن عزیز پیغمبر گفته است که از نیاز بنده است باید که بجز اول
باین ده خاصیت دانسته او کند تا نماز بنده قبول گردد و الا پرو شود و معنی آن ده
خاصیت درین ده حرف است صحت و در حقیقت فرض مرا از ستمی و کمالی در نماز
نکن که کار منافقان است كما قال الله تعالى فويل للصلين الذين هم عن صلاتهم

الَّذِينَ هُمْ يَرَاوْنَ وَيَسْمَعُونَ أَلْمَعُونَ سَمِعِي فِي نَازِ يَأْتِيكَ فَرَامُوشْ كُنْ نَازِ لَعْنِي كُنْ نَازِ لَعْنِي
 بعد از وقت خورشید و تنها پس بگردد و در رکوع خلق ثقیل پس بگوید باشد و الریاء من الکفر
 راند نهسته اند و مراد از آن سر بر نفس است که شش هفت اند چون ریا و غیرت و کینه و
 حرص و هوا و آرزو باید که هر چه از نماز بر نهایی در خاطر نه آرند تا قبول شود و مراد از آن
 از غیر خدا تو به کند و خدا را چنان پرستد گویا که حق را می بیند و الا خلق و راجع به مراد از
 و ویل است یعنی در روز خجابه ها اند که چهل هزار سال اعجاز دارند و از خون زرد آب عصبان
 پراند و عید برای صلیان نخل است پس مصلی را باید که در نماز آن چاهها را در خاطر آورد تا غافل
 نباشد و مراد از آلف الله شریک است که کار بندگان است از عدم در وجود آورده و قابل شهود
 کرد و مراد از حج جهد و کوشش نماز و عبادت خدا کند که بنده مکلف فاعل مختار است و مراد از
 ب بدی خلاف با نفس کردن که در خبر است هر دو شش که نیکی کنی یصلح آید الانفس کم هر چند
 و حق و نیکی کنی خلاف پیش آید بقوله علیه السلام شر النفس شد من شر الشیطان و مراد از
 ف دل از ماسوی شد فارغ کند و چون کبیر تحریمیه حرام کننده هر فعل ظالم است همچنان هر طره
 ماسوی الله حرام داند و مراد از هر چه است که خلق است بیا و خدا چون نماز یا و خدا هست پس کار
 او را رحمت باشد و مراد از ضعیض ضائع کردن نماز است نماز را ضائع نکند و نماز وقتی ضائع
 شود که در اقل نیت نماز مقارن کبیر متصل بجای نه آورد که فلان نماز است و مقتدی گوید غلط
 امام است و در آخر حضور که فلان نماز را او کردم بجای نه آورد پس نخبین کس ضائع کرده باشد نماز را که
 رسول علیه السلام گفته است هر که ده خاصیت در دلش آورد و نداند منافق است اگر چه نماز میکند
 و در خجاست پس از عزیزی باید که در نماز جهد و جهد بسیار کنی که در روز قیامت از جهت نماز
 و رانگی و سختی بسیار است بمقال الله تعالی کل نفس بما کسبت رهینه الا اصحاب
 الیمین فی جنت یلسوا لهم عن المجرمین ما سلاکم فی سقر قالوا لم ندر من المصلین و
 خبر است که من لا صلوة له لا زکوة له چون در شب معراج حضرت رسالت نباه از آن
 العزت پرسید که باریت در قرآن هفت صد جا نماز یا زکوة یاد کردی و همیشه چه باشد از آنکه
 یکجا نیز کافی بودند شنید که و محمد بر سر بنده گان من است تو هیچ علی بهتر ازین ندیده ام

نیکو شستن و بد آنکه در روز سه شنبه شستن یک روز در وقت افطار روز و آنوقت اجابت دعا
 است دوم جنبه است از آتش و وزخ سوم جنبه است از نظامی یا شیطانی است باید که فطر و صوم بعد از
 غروب که فطرت نماید بکند و در محرقه اندازد پس آرد و ده است که دوازده فریق روشنی
 متفق برین اند که فطر و متفق بکند که همان از ستارگان بر شود و نماز مغرب پیر در آن وقت
 او کند پس تشبیه یا فعالی نشان نباید کرد و مقبولی و موقوف بدو چیز است اول بصر فطر
 او کردن و فطر واجب است بر کسی که مالک قدر نصیب باشد و مال نامی شرط نیست چنانکه اگر
 کسی را دوشمشیر و دو ترکش و دو گمان و دو کتاب و دو خانه و دو سگ باشد یا شکر و آب استمالی
 و دیگر را در حساب بیج در آرد تا اگر تمامی مال بقدر و نیست درم رسد صدقه فطر بر او لازم شود
 پس صدقه فطر او کند از جهت نبد شک و کودک و از هر کسی نیم صاع از گندم و نیم صاع دوس
 چهل بلبل و دوسن هشتاد و جملو لے میشود و از چوبهار من و هر که صدقه فطر را منع کند یا بهر
 دانه مار و گزوم و رگور و پیداشوند دوم تراویح است رکعات بدو سلام و باجماعت گذاردن است
 است و نیز ختم قرآن در دو سنت است باید که در هر رکعت ده آیت چون سوره الفاتحه یا سوره الفاتحه
 حاصل شود و در رئیس العظیمین آورده است که اگر کسی از سوره فیل تا آخر قرآن بخواند سنت
 را بجا نیاورد و باشد و فریاض قیامت با خود شود اگر جمعی از اهل قبله تبرک تراویح متفق شوند
 باهشام سلام را باید که همان به رتبه و تالاج کند بدین احوالی که چون وقت نماز و آید
 باسقا و درست ظاهر و باطن از اسوی الشبک کن و غیر از الله چیز را در دل راه ندهد
 چنانکه شیخنا شیخ المشیخ والا و لیارئیس سالکان خواص مان کشف الامان شیخ عثمان ثانی
 قدس الله سره العزیز و پیر قطب الاقطاب شیخ جامی شریف زندقی هر دو روایت کرده اند
 که هر امانی که بداند که در زمین نیست و در بسیار عمر و نیاز او نزد سالکان چو نیر و لفظ
 علیه الصلوٰه و السلام الصلوة معراج المؤمنین من الاصلوة له لا معراج له چون کار که
 معراج باطنی مصلی است و زنیه یا به است تقرب حق پس حضور تمام باید که در خود را بکشد
 و عیت او در میان نباید دید چنانکه حضرت رسالت بر او صلوات الله علیه سلم در معراج ظاهر
 از حجابات افرد گذشت آواز و تشبیه که یا محمد ازین است خدای تو در نماز است معنی و مستوح

و قدوس است و این اصفاف سلی گویند که پر دانه عقل فهم و خیال دین پر سوز و دین حضرت
رسول الله صلی الله علیه و سلم چون الای عرش رسید و در باطن او قطره از جزایات الوهیت می
و حدت بچکید و او را از شعور محری در بود اول هفتاد هزار مرتب بود و ای که بود آسمان نماند
محدود که آنرا ساکنان پرده های نفس گویند ازین در گذشت چون ازین بدل شد مرتب مذکور
دید و چون از دل جدا رسید که محل اخذ معرفت است هفتاد هزار پرده های حقیقی رنگ که از مرتب
قلبی گویند و دید چون از نور او سپید شد هفتاد هزار پرده های سرخ بنایت صاف و دید و سر بر اینست
میان فواید و روح و چون از سر بر ج شد هفتاد هزار پرده های خرد و دید چون از روح بجفی شد هفتاد
هزار پرده های سفید و دید و چون از خفا با خفا رسید هفتاد هزار پرده های سیاه و دید و از خفا از نفی و جو
خبر بود و چون از انخفا و بغیر دایت صرف گذر کرد هفتاد هزار پرده های سیاه و پیش بود که آنجا
نشان نبوت و شعور انانیت و اشارات خالقیت مخلوقیت محض محل شد پس هجرت قدوس یعنی
دارد که عبارت اشارت ادر در نیست یعنی سر در انبیا و بران انبیا و تاج انبیا محمد مصطفی صلعم
را چون اشارت شد که قربت حق که تصور و تحقیق نماند و قربت بیستم حق که محض است بلکه قربت برانست
نهم و حضرت مرتب پرده های مذکور که سراج باطنی بود و بعد از سراج ظاهری و لفظ راه بالاف
البلین یعنی چون در افق افلاک رسید تحقیق مبارک خویش گویند که شخص و بالای عرش منع شد
از سرجه پس سر برانست مذکور که نفس دل و فواید و روح و نفس و هفتاد و سیصد مع الله کرد و
این پرده ها را اطلاق بذات و صفات حق نتوان کرد که این اعلای نور و حجاب گویند اگر میان
ساک سلسله نور محمدی و غیر ذلک من کلامهم گویند و هر پرده ازین پرده ها چون هفتاد هزار مقدار
این جهان است از نور نماند و در افق افلاک یعنی در جاکه حاج از کشفیات غایب دارند و خود جز
هفتاد هزار برابر این دنیا نماید اما چون از روی شمول ایشان که نظر کند که در کل ایشان متباین و
اتحاد ندارد پس هفتاد هزار اندرید که آنچه او لیست از اینست و درین عالم کشفیات نماید نه حاج
کشفیات معلوم باد که چنانکه ذات و صفات باری هفتاد هزار و محدوده و محیط حاکمات غیر
اتصال انفصال است این پرده ها نیز همچنان است و مرتب طوالت حق تسنن کرده و یک برگ
نیز از مرتب ندارند پس اگر عزیر اول چون مستقیل قبله شوی شاید که بپایه آب دین نه اندازی که

در این باب
در بیان
در بیان

در شرح مشارق آورده است که در آن ساعت روی بخیزد آورد دست یمنی بامرویس گویا که بگوید
حق آب دهن انداخته باشی و اگر آب یمن بسیار گردد و برکتش چپ بر گردد و اندازد که شیطان از
عقب و سوسه بکشد پس گویا که بس شیطان انداخته باشی و چون از وضعت و جهی للذی فطر

السموات والارض حنیفا و انا من المشرقین گوئی تحقیق چنان بدانی که باطلی از ماسو

الله شستم و معراج باقی را با حق در پیوستم و دل از غیر حق عاری باید کرد که ماسراج حق بخت

باشد که کمتر است کسان برسی که سر را از غیر الله خالی کرده اند و بحق بر آب طنی پیوسته اند و دست

برداشتن تخریب اشارت بدان است که ماسو الله را پس پشت انداختم و چون دست را زیر پای

نبی الله اکبر گوئی زیر که اگر در آوان دست برداشتن گوئی پس نقص نیست اول شود گویا که شمر

را پس پشت انداخته باشی و چون در آوان دست نهادن گوئی گویا که شمر الله کرده باشی و معنی

ماسو الله و باید که بجنورت نام چنانکه سالک محقق خود را در میان کعبه و حدت که مولد زوات

محمد است داند و الا چون عوام الناس خود را بجهت کعبه که مولد زوات محمد است داند و خواج

فرید الدین عراقی معنی این حدیث فرموده و تا دلیل کرده است که احدی گفت مع الملوک

افضل من سبعین رکعات بغير مسواک پس او گفت که بیکت بر حق و که تو در میان نبی باشی

افضل است از هفتاد رکعت که بخودی خود بر او ادا کنی و بدانی که نیت شرعی مقرر است سه

نوع اول متصل آنکه تکبیر بانیست پیوسته باشد که فلان نماز است دوم مفصل آنکه نیت کند بعد از شکر

منافی نماز در میان آن دو تکبیر گوید سوم متعارف آنکه نیت با تحریمیه با هم مطابق چون خاتم و صبح

و اگر نیت محققان که بانیست نذانی بانیست خود را در فهم هر کلمه که در صلوة آید بکار که هر یک چه

معنی دارد و میخواهم که از جمیع کلمات از تکبیر تا سلام فهمم سخن گویم اما چون در کتاب ارشاد المریدین

آورده بودم سکوت کردم و باید که بعد از افتتاح شروع در قرائت کنی و خود را در میقات حساب

حاضرانی و قرائت یک حساب یا حق دانی و چون قرائت غلط خوانی گویا که حساب غلط کرده

باشی و در رساله شرح المسائل قطب الاقطاب قطب الدین مختیار اوشی حشمتی قدس سره هرگز نگوید

اگفته است که اگر غیر المعصوب را بداند الهمجه خواند که سفیدان اگفته باشد و اگر بگوید پالان ستر

را گفته باشد پس مجبور و تقدیر نماز ناسد شود و در تحف المصلون آورده است که اگر در دو

مسئله
بگوید

اللهم صل على الحسين كبرياؤه ويزيله الله عن النار انما هو في النار انما هو في النار
تقوت اگر نشتی حسین گوید نمازش تباه شود زیرا که تباه است و حسین یعنی زانو می
و اگر بجایوتم ستم حسین گوید نمازش فاسد شود که ثم براس تعقیب است و ستم ستم را گویند و
محافت قرأت بعدی خواند که خود بشنود که قرأت و طلاق و عتاق و قسم و شهادت تا خود بشنود
مستبر نیست و وقعه نشنود پس چون قرأت کار صحت بین نماز است باید از خارج و طریقی قرأت
کلام الله بقدر امکان خود و بالتامس فرزند عبد کریم صلح الله شانه بیان کنم چنانکه خلیل ان
احمد قدس الله سره العزیز مخارج حروف ریش بیان کرده اند هجاء از بن حلق قریب بسینه
و کلا قریب بحلق بالاتر از سینه و ح فر و ز از مری و ح باله مری و ح بالا ترا و ح نزدیکی
این نشانی را حروف حلقی گویند و در سنجیده آورده است که مخصوص در فاتی اگر کسی را بجا تبدیل
دهد و یا برعکس نمازش فاسد شود و در اذان کس لا اله الا الله چنان گوید که حلق را خبر نشود و الا
که گفته اند و ح را تمام حلق گویند و در مذکوره الاولیا آورده است که روزی حبیب عجمی
امامی که در آن زمان امام حسن بصری از جاثب روم رسید و گفت اگر حبیب عجمی الحمد لله
گفت نام از آن نماز شروع برگشت و تنها نماز گذارد و روزی امام را و جاد در دیشان پدید
آمد گفت یارب نزدیکی خود بمن بنمای تا بفهمم بر او آواز داد که نزدیکی من یافته بودی و در ترک
دادی امام گفت یارب کدام بود گفت نماز خلف حبیب عجمی گذاردی چرا که دل و لاله و لاله
بشیرت مصطفی شده بود و خود را به خود و پا پیوسته بود چنانکه در سابق آورده اند که
هرگاه که کلام الله خوانده میشوند حبیب اشوق و جبهه پیدا میشوند میگفتندش که عجم را شیخ
کلام که خواندن نمیدانند گفت لسانی عجمی و قطعه عربی و معلوم باد که این حکایت بنفشی
عالیه نیست زیرا که اگر جاثب بودی امام نمایه بجاعت را ترک نداده و این حالت در دیشان
است که تعلقی به باطنه دارد و تا در وقت و گفته اند که التادیر الملعون اما عامه خلق را
مقتوی برین است که اول حروف فرض است چنانکه اگر در آیات تعبد و آیات نستعین
تستحیدر را بگذارد نمازش فاسد شود و آورده اند که شمس قاضی حماد الدین ناگوری
امام شده شیخ قطب عالم قطب الدین اوشی و معین الدین حسن بنجری و بهاء الدین کریم و شیخ

ش
ن
ب
ا
ن

الله سبحانه و تعالیٰ فرمود و همه بیک پا ایستادند تا نیم شب قاضی قرآن را و یک کعبه ختم کرد و
 جمله سجده های تلاوت و سجده های نماز بجا آورد و بعد از یک شب خوابید و در کعبه دو فرسخ ختم
 قرآن کردند بطریق اول و بعد از فراغ مناجات کردند که خداوند ارحم الراحمین حق شناس است
 و حق عبادت تست بجا آوردیم تا نفع آواند که یک حجاب چنانچه حق عبادت برستید
 و چنانچه حق معرفت شناختید ما را و با شمارا بخشیدم و متابعت شما را نیز بخشیدم نقل است که
 روزی قاضی شهاب الدین ناگوری کوفات یافت و او را دفن کردند مشک و بکیر و پیش و آمدند و
 سوال کردند که من دلت قاضی گفت این کلام حق است چون فرشتگان اعلم نحو و علم حقیقت نیست باید
 برگشتند و مناجات کردند که خداوند ارحم الراحمین میسر شد خطاب از حق بر ایشان شد که
 بروید و جواب گوید زیرا که چندین هزار بندگان من که می پرسید جواب گویند و شما یک بنده را
 جوابی توانید گفت چون بضرع و زاری کردند حکم شد که بگذارید و پیش او بروید نقل است که روزی
 قاضی حاجی الدین ناگوری قدس سره را پاشا گرد و نحو شیخ قطب الدین بختیاراوشی چشتی میباش
 شد که در آخر کلمه شهادت عبده و رسوله مطلق است شیخ قطب الدین گفت نیست و پادشاه
 زمانه مرید شیخ قطب الدین بود و نیز حاضر بود چون در کتب دیدم حق بجانب قاضی بود و شیخ لوح
 محفوظ را نمود که در وسط مطلق نبود قاضی قبول نکرد و گفت خدا را یاد کرد و از جهت شهادت
 در حال دور کرد زیرا که در کتب روغ واقع نشده است با و شاه اعراض کرد که عجب این قاضی لوح
 محفوظ را قبول ندارد و قاضی رصفت جلالت اثر کرد و چون شیر شتر زه بغیرید و غضب نیز
 اثرش کرد چون برق بدرخشید و میان خاست شیخ کفش او را بست کرد و در عقب او دوید و
 گرفت قاضی رو و در میان بانها و تا آب در پیش آمد همراه کفش درآید و چون برآمد شیخ
 قطب الدین دامن او گرفت و در آن خودش پاپ زد و دید و بگردا و کوده ماند چون مسافتی پیش رفت
 قاضی گفت دست از دهنم بردار که تحت پادشاه را نگونسار کردم شیخ گفت پادشاه فدای سر تو باد
 بر فقیرم کن گفت شما نیز بعد از هفت روز خواهم بدرفت گفت عمرم فدای تو یادیر ایمان من نظر
 کن بعد از آن قاضی گفت که ایمان تو در امان حق باشد چون شیخ بخانه آمد پادشاه را مرده یافت
 و بعد از هفت روز شیخ نیز وفات یافت و عرض ازین حکایت ایست که تا کس لازم است که علم

[illegible]

او غام باغنه و غنه اولنه باریک گویند و در هر دو لغام بی غنه نظیر نون ساکن بی غنه
 چون بید اول آید چنانکه من رستم و من لکنه و باغنه چون بعد از چهار حرف مذکور آید چون
 من و رار و من غنه و من بقول من با و او غام باغنه مقدار مدید آید تا حروف چال کلمه ظهور
 یابد چون انشاء الله ان الله نظیر نون تنوین بی غنه چون همی التفتین و من ثمرة رزقا و نظائر
 تنوین باغنه از واجاتیر صبیح بعد و برق و بشیر و ذی و آیه مکان ای حروف هفت با نزه و
 و چون با بعد از نون ساکن و تنوین یک از ایشان آید نون اخفا باید کرد اخفا باغنه او کفزد
 اینست ت ش ج د ذ ز س ش ص ض ط ظ ف ق ک نظیر نون ساکن پنجم من قبل
 ان کنتم من ثقلت من جاد من و ان یسکن الذی ان و حین شری من سبیل من قبل من قبل
 ان یلتم من طهر و نظیر تنوین چون کاکا و کاکا صفا صفا قوم یهلون رزق کریم و غیر ذلک
 و بدانکه در رسم یسألون در عما و مائون ساکن است او غام باغنه باید کرد و هر جا که بعد از
 نون ساکن و تنوین حرف با آید قلب با برسم باید کرد باغنه چون من بعد بصیر یا یهلون
 بدانکه هر جا که بعد از میم ساکن چون هم و کم و لم حروف خلق آید اظهار باید کرد و دیگر همه اخفا
 است چون الله لیستمن بهم و یدهم و ترسمهم بحارقه و یدهم فی طعننا شیم و یدانکمل
 ساکن در هشت جا او غام باید کرد و درت چون قد تبین در کال چون قد و خلوا و
 جیم چون قد جعل و در سین چون قد سمع الله و در شین چون قد شغلها حبا و در صا و
 چون قد صدق و در ظا چون قد ظلم و در زال چون قد ذهب بدانکه ذال و ظ و در
 او غام شود چون از ظلم و از ذهب و در جیم چون از جعل و تا ز تانیث و در وال و در
 و ت او غام کنند چون اجبت و ثو کما فاست طائفة و طاساکن در ت او غام کنند چون
 سبط و ان فرطتم و لام بل و قل و لام و را او غام کنند چون بل فقه الله و بل کتم
 و قل ربی و هر جا که دو حرف از یک جنس بهم آیند اولین ساکن دوم متحرک اول او در
 او غام کنند چون یدرکم الموت و اینا یو جبه و من یکر هم من مالم تسطح علیه و من را هم محیط
 گرد و محلی که حرف اول آن ساکن حرف علت باشد چون الذی یوسوس الذی یکذب و
 کلمه الم یخلقکم فان و کاف او غام شود بالاتفاق فقط و ت و درت او غام کنند اگر ت ساکن

درین مثال
 کاف
 در هر دو

ضروری نیز گویند چون ولا الضالین و حاج ابراهیم و لا تخاطون و نما جوفی چنانکه برنده در
 هوا باشد و باهنگی بر زمین فرو آید چنان نفس اماره در فرو و آرد چون و ما من دابة و ما من
 و فضاخت فضا و شاید که این مد ضروری بغیر از باب اضیال ناپایده باشد و در ولا الضالین دو
 مرتبه یک ضروری دوم از برای وقف آیت و در حالت وقف آیت چون نزدیک حرف آخر حرف علت
 ساکن واقع شود نیز باید کرد چون نستعین و المومنین و اولئك هم الکفرون و مدتهی که در اول
 سورت از مقطعات واقع میشود اگر در لفظ او حرف علت آید چون ألم و صدق و ن
 و اگر در لفظ او حرف علت نباشد مد کند نحو ط و در عین که یخص و حم عشق و و و چه است هم مد
 هم قصرو هم مد ضمیری چون ما بعد ضمیری همزه باشد و ما قبل و ساکن نباشد چون من شیخ
 عینة الانبا ذنه و اگر ما قبل و ساکن نباشد مد نباید کرد چون انا انزلناه و عنه و فيه اگر ما بعد
 ایشان همزه آید باید کرد و مد تبدیل و اگر گویند که بدل از همزه و یا از تخمین باشد در حالت وقف
 چنانکه آمنوا و آمنوا و سوار و در بعضی احوال چون و حرف علت هم آیند نیز مد کنند چون
 ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات اما انک مد کند مفصل و متصل چهار المعنی اند و ساکن
 سه المعنی و مد تبدیل از همزه یک المعنی و مدتهی باتفاق سه المعنی و مدیت و وقف باتفاق قرار
 سه المعنی است و در فوائده اسامی و ایضا در فتاویٰ غریب آورده است که در آخر آیت
 که وقف میشود به پیشیم که آخر است مع است یا یل فم اگر از یک مع است و فرج است شاید
 که نفس نشد و کبیر کوع گوید و اگر نفس شد نمازش فاسد شود و کافر گردد چون کفوا احدی
 مؤمنین و صالحین و فادخلی عبادی و ادخلی جنتی و اگر آخر سورت بر این دو م باشد
 شاید که نفس نشد و کبیر کوع آغاز کند و اگر دم نکند نمازش فاسد شود و کافر گردد و چنانکه
 و الکفرون هم الظالمین و کفرین و ظالمین و مشرکین علی هذا القیاس آیت و علی
 تعلق بهج و اورد چون فمن کان یرجو لقاء ربّه فلیعمل عملاً صالحاً و لا یشترک عبداً
 ربّه احد الا قول تعالی و اجر دعوتهم ان الحمد لله رب العالمین و آیت و علی تعلق بهج
 و اورد چون و قودها الناس و الحجاره اعدت للكافرين و الضمافی عدد حمد و
 اما بنعت ربک فحدث و ما اذک ما هی نار حامیه و فی صفات ابراهیم و موسی

و علی هذا القیاس در اعراب نیز تصحیح بخوانند زیرا که اگر اعراب را از جای خود تغییر کند و سنی او نیز
تغیر شود کانکر دو لغت کما وقتل داود جالوت اگر داد که فاعل است فتح خواند و جالوت بمفعول
است برفع خواند نمازش فاسد شود و کانکر دو در کنت من الظالمین بفتح خواند تائے فوقانیه و یا
ظلمت نفسی شخ تائے فوقانیه گوید و یا خشتی الرحمن بصم نون گوید نمازش فاسد شود و کانکر
واگرا بینهما الرحمن را یکسر یا ضم خواند درست بدانکه حروف مشد و سینه اند چون یکر
ایشان با بعد رأیه الف لام و در میان خوانند و کوثر نحو شود چون ت دذر زس ش ص ص
ط ظ ل ن چون التائبون ان الذین قتلوه الذکوی لبسم الله الرحمن الرحیم الزوال

السلام - الشكوة - الصبر - ولا الضالکین - الطیبین - الظاهریین - والدلیل - والناس
وہی ازین معلوم باد کہ نماز را چہار رکن است قیام و قرات و رکوع و سجود و اما قرات رکن اصلی
نیست کہ امام از مقتدی بردارد و آن ثلثہ دیگر برداشتنہ نشود و نیز در نماز سہ گانی و چہار گانی
مکرر نمیشود و این را رکن متصل میگویند و تکبیر اول را متصل و منفصل میگویند از جهت خلاف
او در داخل صلوٰۃ و خارج صلوٰۃ تا اگر در عین تکبیر خذہ تہقکہ کند و خطہ نشکند و قعدہ آخر را رکن
متصل گویند اما در عمدۃ الاسلام آورده است کہ تکبیر اول و قعدہ اخیرہ فرض اند اما رکن نیست
و ترتیب را رکن ثنوی گویند چون رکوع و رکعت یکبارست او اسباب خود باید کرد تا اگر قرات او را پیش
کرد رکوع آمد و نشاند باز کرد و قرات تمام کند و رکوع بار دیگر کند و اگر از رکوع سجود آمد عمدًا و خطا نماز
فاسد شود و در ہمہ نماز آنچه یکبار میشود ترتیب او نیز فرض است چون تکبیر اول تا اگر تکبیر در او انقباض
نگفت و تکبیر گویند یا رکوع آمد نمازش درست نباشد و قعدہ آخر نیز ترتیب او فرض است تا اگر او
جائے خود تغییر دهد و رکعت را اند شروع کند اگر آن نماز را تا بہ ہشتین سر از سجودہ اول بسجودہ نکرده
است باز کرد و قعدہ بجا آورد و الا نمازش فاسد شود و قرات را از خود و اند چنانکہ مالک و نیا کہتہ اند
کہ آیات نصہ و آیات نستعین را تا صد پیشتر میگفت گفتند شکی ندارد بر آن چیست گفتہ کہ صغیرہ
مخاطب است تا اول بحضور مطلق مشغول شود چگونہ کہ ارم و آورده اند کہ بزرگوں بود مالک و الدین
گفت بہ زنی از ان شب حضرت رسالت پناہ صلی اللہ علیہ وسلم را در خواب دید کہ سے از وی
گشتانہ برد گفت یا رسول اللہ اعراض بچہ چیست گفت ہر کہ در نماز بمعنی قرآن میدانہد بچہ

هر حرف که ذکر میکند از بس که او کوشک در پیش پیدایش و و نه از نیکی روی او نوشته میشود
 تو نه از نیکی نه از کوشک از اعمال خود کم کرده و امام عظیم ابوحنیفه کوفی را گفته است که قرأت ختم
 قرآن آورده روز تمام باید که در نماز هر کلمه قاری را بنده و عبرت حاصل شود و در نماز عبرت گرفتن
 لازم داند که راز حق است آورده اند که ابو بکر صدیق در نماز با یاد سوره الحاقه یا الحاقه می خواند تا
 سجده رسید که حذوه فخلوه ثم الجحیمه صلوٰه بے هوش شده افتاد و چهل روز بی هوش شده افتاد بود
 چون بیهوش آید گفتندش که یا صدیق حال چه بود گفت چون خطاب بود که بگیرید و بنحیر در
 گردن اندازید و آتش و وزخ بدو سازیدند اشم که مگر بنحیر در گردنم کردند و آتش انداختند و
 ایضا امام حسن بصری را گفته اند که در نماز با یاد سوره یا ایها المذلین خواند چون با بنحیر رسید طعنا
 ذاعصه و عذابا الیها آید بن حلقش بایستاد که فرو و بالا نمیرفت سه روز بی هوش افتاد و چون بیدار
 آمد گفتند که چه حال بود گفت چون عید بود که میوه و وزخ در دهن کند هزار سال در گلو استاده باشد
 که فرو و بالا نرود و چون شکم رسد و دهنش زیرین افتد باز بس که عذاب بر وی نیند اشم که در دهن
 من کردند گلو گرفته شد آید بن فرو نمیرفت چون قرأت را تمام کرد گوید که از حساب گاه قیامت
 فارغ شد و از گرافی بار سر فرو کرده بر کوع آئی که امام عظیم را گفته است که رکوع را چنان کند تا سر
 بسری را و بر ایر باشد تا اگر قرح آب پر کرده بر پشت او نهند نه ریزد و اگر همچنان نکند خوف او
 زوال یابست و چون بگوید رو و سمع الله من حمده گوید و ما را در قیامت تمام کند و باید که بنحیر
 گوید و بنحیر گوید چنانکه بعضی عوام شافعی است زیرا که الوقف تفصیل کلمتین بقول حمده گوید چنانکه
 بعضی عوام در قومه بعد از حمد نفس نمکشند و سجده میرند بزه کاری بسیار است و بعضی گفته اند
 که خوف کفر است و باید که ای که را در سجده تمام کند و بعد از آرام در و در جلوسه تمام کند و از سجده
 دوم چنان بر خیزد گوید که در زیر پیشانی او انگشت سرخ بود و در رکعت دوم برین نشستن کند و در رکعت
 که در آن ذکر حکم شد با دم علیه السلام سجده بکشد اول بهتر است و فیل کوه و در متابعت او همه
 فرشتگان سجده کردند بحکم قوله تعالی و اذ قلنا لللائکه اسجدوا لادم سجده و الا ابلیس
 ابی و استکبر و کلف من الکفرین مکر ابلیس مکر و بعضی فرشتگان متابعت ابلیس کردند چون
 بهتر است فیل سر از سجده بر آورد تمام کلام الله در پیشانی او نایست شده بود و ابلیس را دید که تمام

مسئله
 بیان سجده
 در رکعت
 دوم

رویش سیاه شده بود و آن فرستگان که متابعت او کرده بودند همه با آتش قهاری سوختند و در
حضر اسرافیل بازگشت دوم سجده شکر و توفیق بجا آوردن این جهت بر او و سجده فرض شد معلوم
یا که سجده اول عبادت آخر عبادت اول آن که چون حکم اگست برنگیشت موسان یکی گفتند
و کافران هیچ گفتند و در آن ساعت تجلی ذاتیه بر ایشان شد و امر از سجده شد باز موسان سجده
کردند و کافران مکرر در آن در بعضی موسان تاسف خوردند که کاشکی سجده نکرده بودند
احمال از موسان برآمدند و کافر میشوند و بعضی کافران بر گردن سجده تاسف کردند الحال
از کافران میزایند و مسلمان میشوند و آخر آنکه چون در عرصهات قیامت خلق اولین و
آخرین جمع شوند و دوزخ را نزدیک کنند و بنایند و همه احکم بچند شود که چندی خلاص می دهر که
کنند پاک شود آورده اند یک سبب دارند داشته است و قصر می کند در آن فرسب است
او نیزه آهین شود و او را سجده کردن نمایند و پیشانی او بر زمین نرسد و هر که در نماز رکوع و سجود
خوب بجا آورد در آن فرسبها آهین بر پشت ایشان نرسد تا بر زمین نرسد و ایشان را
را قدرت سجده حاصل نشود پس ای عمر یزید بشنو که سجده ستر است از اسرار الهی لقوله علیه
السلام لا کبر فی سجده و اگر در حقیقت پنداشت انانیت است یشاید که ساجد و سجدی
و اندر یک عین سجود دارند با ساجد هر که بخیر از حلول آحاد از اسرار مصیبت او طماع یا بد او از ره
معکم ایفا کنتم خیر باشد و ایضا فقیرا حالت است که از مرشد کامل رسیده است که تا این سجده
بجای آورد خود را در سلک نمازان و شمارد و چون بقدر رسیده اند رکعت غنی را بجا آورد
و بر من حکم شد که بنشینم بر آنکه در طلوع شمس آورده است که چون با و شاه کسی را بنواز و خطاب
تقدیر و میکند و بر آنان زبان تحت بکشد و خود را معراج باطنی داند و آورده اند که چون
حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم بدگاه کبریا رسید آواز آمد که یا احمد بنشین و بعد از خود
زبان تحت بکشد و آورده اند که نعل از آن را هم ماضیه قهوه نموده و در قیام اتمام صلوة
میکردند چون حضرت رسالت پناه را حکم قهوه شد بر ما فرض کرد و بعد از این معلوم باد که
نماز بر چهار رکعت فرض سنت و و آری مستحب فرض هفده رکعت سنت و سنت مکرره
دوازده رکعت سنت واجب تسبیح و تحمید الی نهایت و در مسراج نامه عربیه دیدیم که

چون حضرت رسالت پناه در بیت المقدس سیدار و احاطان جمع اینها بحضرت مصطفیٰ صلی الله علیه و سلم پیشوائی آمدند جبریل گفت یا رسول الله بر این گمانی حق تعالی یک کعبه نازل کند از پس حضرت تحریمیه سبب و جمله اینها اقتدا کردند چون آن کعبه تمام کرد و مهتر میکا ییل با مقتدا و هزار فرشته انازل شد مهتر جبریل گفت یا محمد یک کعبه نیز باین تحریمیه بگذارد حضرت با ستاد مهتر میکا یک کعبه را و بعد مهتر اسرافیل با مقتدا و هزار ملائکه نازل شد باز مهتر جبریل گفت که یا محمد خیز یک کعبه دیگر بگذارد باز حضرت اسرافیل اقتدا کردند چون قرائت در رکعت ثالث تمام کرد و مهتر عزرائیل با ملائکه بیشمار رسید باز مهتر جبریل گفت که کمبیر آورده دعای قنوت بخوان حضرت همچنان کرد و

مسئله
دیباچه
پادشاه بجز
بهداشت و
و

جانب
در بیان نکر
طی

دیگر سا قظ میشود و باید که نماز جنازه را تکرار نکنند زیرا که تکرار ممنوع است مگر بغیر ولی او آورده باشد
ولی راقی اعاده است و آورده اند که تکرار نماز جنازه خاصه حضرت رسالت پناه بود صلی الله علیه و آله
سلم اول کرت نماز جنازه یاران کردند و امام ابو بکر صدیق نبود و باز آدم صفی الله جامه پرستیم انست
آوردن مبارک حضرت را بدو پیچید و با یاد آدم امام شد و همه را احاطان پیچیدان قنداک کردند و نماز
جنازه گذاردند و کرت سوم بهتر چیز است امام شد و همه فرشتگان آسمان و زمین قنداک کردند و
نماز جنازه گذاردند بعد از آن از هر یک که مردم آمدند نماز جنازه میگذاشتند و آورده اند که
حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله را هفت کفن بود از حریر و نقاست از عباد الله بر چهارین
که او گفت چونکه حضرت رسالت پناه را در محد نهادم و کفن با از روی مبارکش بر کردم دیدم که لباس
و جنبیدند گوش خود را بدو نهادم و نزدیکم دم شنیدم که می می گفت و آورده اند که نماز
جنازه بر یاد آدم صفی الله بهتر چیز است بجا آورد و در سزایب نهاد و بدانکه در حیرت که چون
صلی مومن نماز را چنانکه هست سجا از مع جمیع ارکان شرائط آورده اند که آن نماز را در جائه
سید پیچید و در زیر عرش بر نهاده و سر بسجده نهاد و بی آرامی کند و بگوید و از حق تعالی خطاب
که ساکن شو گوید که ساکن نشوم تا آن صلی را آمرزیده گردانی و عزیز بخنی چنانکه ما را عزیر
کرده است امر شود که آمرزیدش پس آن نماز دعا میکند و حق آن صلی که اعوذ الله کما اعوذتی
و حفظ الله کما حفظت و چون نماز را چنانکه هست بجا آورد و در جامه سیاه پیچید و چون
بالا رود و راه نمهند باز گردد و بر سر و آن صلی قنداک کند چنانکه کرت بالا رود و بگوید و بجا
همیشه بر عا بداید گوید ضیعتك الله کما ضیعتنی بدانکه آورده اند که در تحت عرش غر
است سفید رنگ که با کس او در بحر حیوان نام دریای است در بالای هفتم آسمان
است که بر این هفت آسمان و هفت زمین است آورده اند که آب باران نیز از آن دریای است
بطریق حجب فرشتگان از آنجا می آید و بر این طریق سواخ غریب است میکنند و در این نقطه
شده میرند که هیچ نقطه نقطه دیگر آتش نموده باید بقدرت الله تعالی آورده اند اگر بقدرت
خدا نبود و همچنان آمد و این هفتم زمین بگذشت از بعد مسافت او در زیر عرش ششم است
از نورانی که پنج او در تحت اشر است و آن مرغ سینه خود را بر آن ستون نهاده است و آن

تسانک ن مرغ هنوز با بید هست از جهت کلافی او دور روز و شب بختار
 مشک و غیر بر آن مرغ می بار و چون وقت نماز شود آن مرغ بالهای خود را می نشاند
 و غیر از و میریزد و درخت طوبی میرسد و برگهای درخت طوبی چون گوشتها خیل برسد
 آن برگها چون مشروب آدمی نقش راست میشود و از آن شایه حق می آید پس را توبه
 از آن برگ و از جامه ملکوتی چیزی که نبردگان بنماز مشغول اند پس بنده را باید که نماز
 آورد تا به نظر ملکوت شمرده نشود و باید که نماز را بجا آید و در سجده چنانکه در حضرت
 شد شد فی الثانی کسیکه تنها گذارد نماز را و در درخت و در شرح مشارق آورده است
 که اگر کسی باشد شاید که زن یا کودک و کثیر که تعلیم نگذاشته و وضو کند و از دور ایستاده
 این عید خلاص بناید و در ترجمه الصلوة آورده است که اگر عبادت تمام اولاد آدم را بیاورد
 و نماز را جدا کند جای او در درخت است آورده اند هر یک یک از تنها گذارد و چون چهل هزار
 که بانکه فیکر سوال کنند این مقدار عذاب بدو برسد که یک سال ایشان چه دشواری
 چنانکه امیر المومنین عثمان ع فرمود گفت که من ایشان را دیدم که سرهای ایشان مثل گاو
 و روپای ایشان سیاه از شبها و آواز ایشان مانند آواز رعد و دندانهای ایشان مانند
 و چشمان سرخ که شراره آتشین از چشمان دندان ایشان میریزاند و گردنهای بلند که اگر
 عالم با هم شوند یک گز ایشان بالا کرده نتوانند و امیر المومنین ع فرمود گفت باری
 احوال مومنان چه باشد و هنگام سوال حضرت فرمود که بغیر عنایت الله کاس نیست معلوم
 پا و اگر نماز خلف نماز کند از عید حاجت خلاص شود اما آن مقدار ثواب نیابد که
 متقی موعود است زیرا که پیغمبر فرموده است کسیکه خلف طاعتی ادا کند پس گوید که خلف پیغمبران را
 کرده باشد و مقتدی اگر یک گز باشد بدست است امام ایستد و اگر زیادت بر آن باشد به
 طرف باید که شش بطرف راست کند که اگر یک کس در بسیار باشد و دیگران همه در بین و آب
 زیرا که اول رحمت بر امام نازل شود و بعد بر کسانی که طرف راست امام استاده باشند و
 بعد بر کسانی که بطرف دست چپ اند و در حضرت که رفته یکی از صحاب خدمت رسول
 الله صلی الله علیه و سلم آمد و گفت یا رسول الله اگر کسی چهار وقت نماز خلف امام ادا کند

مسئله
در بیان
نحوه
نماز

تنها او کند حال و چگونه باشد حضرت گفت هو فی النار همچنین است که سوال کرد حضرت
میگفت هو فی النار پراکنده در وقت نماز بافش باشد که سنت هرگز است و اعلم ان السوء
هر ادسالت العلقه من تحت العمامة ممایلی القضاء من جانب لا یسیر من قوله تعالی
ویمدکم بکعبه یخسبها الف من الملائكة مسویین وهو من النبی علیه السلام من سنة اهل
ومن فضله قال علیه الصلوة والسلام رکعتان معها افضل من سبعین رکعة بدو نما
وانه علیه السلام ارسلها فی جمیع الاحوال المהالة السیروهی ثلاثة انواع قبضنة و
قبضتین وقبضات حتی الصدر الاول لضعیف الایمان والثانی لمنو سبط الایمان
والثالث لکامل الایمان کالامر بالمعروف والنهی عن المنکر والقبضات فی حقها کثیرة
لکن لو بسطنا فیما سبق الانوار وههنا فنقول من شیخ المشکوة فنقول من شرح المسمی
بالطبی عن جابر بن جبر قال سمعت عن استاذی اسامة وهو قال رايت رسول
الله صلی علیکم الف العمامة علی اربعة اوجه بعلافة سفلی وعلوی وبعلافتین سفلی و
علوی وبعلافتین ان یرید الصلوة وقراءة القرآن سفلی وان یرید الفیة
علوی وان یرید احکام الشریع فیکلیهما وان یرید السیر والصید یجوزهما جامع الغرائب
من مصنف الامام محمد بن حسن الشیبانی قال للنبی علیه الصلوة والسلام رکعتان
بعمامة خیز من سبعین رکعات بغیر عمامة وکفته انه در وقت استسجین و سنت اول
آنکه مفید خالص بند و فوط بستن بدعت است دوم و تبار و از به پیرنه غریبه است آنکه
بهر عقد ثواب باید سوم آنکه بزرگ باید تا کفر شود و آفتابا اگر در حیات بموشد و دفع گزاف و
کند و در غیب الصلوة است که و تبار حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم و بیان
بهفته نیست و هر روز هفت گز بود و آنکه در جمیع عید و حجت و از ده گز بود پس و تبار که متر
از هفت گز بود و آنکه سف کن چهارم آنکه با طهارت بند و پنجم و بقیه بند و ششم در هر
صلوة نور شد بر محمد علیه السلام شفیع استاده بند و در خیم است که ان موجب الفوت کفر
العمامة جالسا هشتم هر جا که خواهد که ویران کند و از سر بلند باید که عقده عقده کشاید چنانکه
بسته بود و در یکبار بر زمین نه اندازد و تخم آنکه در آئینه بند و سیمین و در آب بند و سیمین

و ہم بافش بند و در پی و شرح مشکوٰۃ مذکور است کہ فرش مانند آن سفید است و نوک دست و در
 سبک و و عید بسیار واقع است ہذا المسائل مذکورۃ فی تحفة الاخبار من مصنف
 الاسام الغزالی قال صل علیہ وسلم البیض کفوا فیہا مقنا کہ و قال علیہ
 السلام ان الله خلق الجنة بیضاء وان احب الثیاب لی الله تعالی البیض فیلبسوا الحیاء کہ
 و کفوا موتکم و چون وضع دستار از برای نیست کہ تا کفن شود سفید بودن دست است اگرچہ
 یک بار سیاه نیز منقول است و دستار سبب نیست دست و فضیلت او بسیار است فضیلت
 پر آنکہ میخیزد فرمودہ است ہر کہ پیوستہ در سجدہ او کند نماز را یک از شایہ ثبوت ایمان او گواہی دہد
 قال علیہ الصلوٰۃ والسلام المؤمن فی المسجد کالسماک فی البحر و المناق فی المسجد کالطیر
 فی القفس چنانکہ کہ اللہ ہمیشہ و عصمت اللہ و اہل و محبین و اہل مسجد آن ہمیشہ و عصمت اللہ
 باشند حتی کہ چون خیال الحین بیاوج و ما حوج بیایند ہر کہ در مکۃ اللہ و در سجدہ داخل شود خلاص شود
 و آجیبا ہر کہ عدس سیاہ در خانہ داشتہ باشد آن نیز خلاص شود و ازین جهت عدس سیاہ را در
 کفن میت انداختن ثواب بسیار است مریت را در نحو ارث المعارف است کہ چون حکم
 جاری شد کہ آدم را پیدا بکنم او دوست من باشد و من دست او بایتم ہتھر عزرائیل و ہتھر یساکیل
 فرستاد کہ تا ازین خاک برگیرید انفس مکۃ اللہ آواز برآمد کہ شمارا بسخا سو گندست کہ ازین
 خاک بگھیرید چون بازگشتند حکم شد کہ چراغ گرفتید گفتند کہ یارب را ہر شمارا سو گند شمارا
 پنداشتیم نگفتم بارتھر از فیلی از فرسا و از شیر و چھان بازگشت بارتھر عزرائیل را فرستاد و ازین
 باز سو گند بخزاد او ش قبول نکرد و گفت خاموش باش کہ من خواہم گدشت و آورده اند کہ
 پوست رو گرفت و جمع کرد و آدم را از آن آدم گویند کہ آدم پوست را گویند چون ہتھر عزرائیل
 بدرگاہ حق آمد حکم شد کہ چراغ رفتی گفت از سو گند شمارا فرستاد حکم دانستم و گرفتیم حکم باری تم
 برو شد کہ چون با رحمی کردہ قابض ارواح بندگان کہ ازین آفرینیم تو باشی و چون بایا آدم را
 آفریدند سراو در مکہ بود و پے او در طائف کہ یکی سہ صد فرسنگ بود و در عین ہما بخاک بحال کہ است
 تودہ خاک ہائی ماند و آن تودہ را یکمے نامیدند بحال آن را ہمیم بدل کردند کہ شد و آوردہ اند
 کہ آنچہ او آوازے کرد و سو گند بجا کہ میداد خاک حضرت رسالت پیامہ صلی اللہ علیہ وسلم بود سو گند

مسئلہ
 در بیان
 نماز سجدہ

مسئلہ
 در بیان
 خاک

از جهت این میداد که ازین خاک بندگان پیدا شوند و ایشان میفرمائی گفتند خدا را و مستحق عذاب
 شوند و چون بابا آدم از بهشت برآمد و نماز و روزه و خوراک بجانب همان توده میکرد تا زمان این که از آن
 الله بعد از آن بهتر بود از این که الله را بران جای است که در بعد از آن در پی این که میل بهتر و او است
 المقدس است که در زمان طوفان نوح آن توده خاک در تمام عالم پریشان شد و آن خاک
 حضرت رسالت پناهنده از آنجا بدین توده تار و خسته مبارکش در مدینه شد و در آن جا که بابا آدم حضرت
 کرده بود و آن محراب این چهارم آسمان برود و آسمان در چهارم آسمان از آن کعبه ساخته اند
 که یک ناله مر و اید است و او را بیت امیر نامند و آن کعبه فرشتگان است که هر روز هفتاد هزار
 صف ملائکه بطواف میروند و هر صفی هفتاد هزار فرشته میباشد که تا قیامت هیچ فرشته فوت
 و گریه نیاورد و آن خاک باقی در عالم برانگشته شد تا هر جا که مسجد است میشود آن خاک در میان
 و آورده اند که در روز قیامت بکلمه الله باندگشتی باشد که تمام حاجیان بر او گنجد و از بلطراط و گنجد
 و مسجد نیز همچنان شود و تمام اهل مسجد در گنجد و از بلطراط و گنجد و در حجاب فقر
 آورده است که چون کسی در میان آن دو پس در وقت نماز باید که مسجد درست کند و در نماز گذارد
 و چون است کند هفتاد هزار فرشتگان روقیام میخوانند و عبادت الله میکنند و تا روز قیامت
 همانجا میباشند و مغضرت آن شخص از آنجا میخوانند و چون است بکند شاید که زیادت از پنج
 سنگ یا کمتر طریق بت برستان میشود و در مصالح جهان آورده است که شخصی عاصی
 فاجر بود و انا خاصیت داشت که چون جای خوب میدید و در آنجا مسجد درست میکرد و بعد از وقت
 او را بدین رخ پروند دید که آن سنگها جمع شده بودند و در نماز و فرخ را گرفته بودند و او را نمونما
 و حکم شد که بر گشاده به بهشت برید و ایضا آورده اند که چون حضرت رسالت پناه صلعم
 معراج با آسمان چهارم رسید فرشته دید که یک پراور در زمین نمونگنجد و حیثان او بشل اشاره
 آسمان بود و چندان گریسته بود و میگفت که از هر چشم او جوهر روان میروید و چون حضرت
 رسید و سلام گفت او را هیچ خبر نبود از جهت اشتغال و بگریه بهتر چه مثل خبر کردش که محمد آخر
 الزمان بنو سلام کرد و بعد از آن جواب سلام داد حضرت پرسید که گریه چیست گفت هر چه حق
 آفریده است و موافق حساب و بمن حواله کرده است و حساب میدهم اما چند چیز را برگزیده ام

حساب کرد و گویند که یک بعد از نماز و بار و دو و چنگ و فرستاد و دوم ثواب یک از ده جهان زیاده
خانه او آیند سوم آنکه در نماز خلف امام ده مقتدی یا زیاده اتساده باشند ثواب آن امام من
مقتدیان نمیند و آنم در حساب و رد و چنگ و دیگر آورده اند که خصوصاً در نماز ختن چهار کس پنج
امام همین حکم دارند و معلوم باد که چنانکه گفته اند از تقسیم آسمان گذشته است مسجد نیز همچنان
تا آنکه آورده اند که اگر کسی داخل مسجد باشد و اندرون مسجد آب دهن اندازد و نماید و آن رود
روان باشد اگر چه بیرون اقتدر بر آنکه این هو اینر حکم مسجد دارد پس باید که بکناره مسجد ایستد
آب دهن اندازد که او مسجد و گفته اند اگر کسی در آن زم داند تا آنکه آب دهن جانب قبله و جب
دست راست و جانب آسمان انداختن گو پاکه جانب رحمت انداخته باشد و اگر جانب دست چپ
در زیر پای و پس پشت اندازد گو پاکه برست شیطان انداخته باشد و در غیب الصلوة
منقول است که در مسجد پرور یا مصلی انگندن که است دست کمر آنکه بے ادبی است و دیگر که
مسجد که درون بر حیرت که متصل زمین باشد اصل است چنانکه مسجد که درون بر زمین فضیلت
از همه مسجد با حکایت موافق این بشنود آورده اند که در زمانه ماضی پادشاهی بود که
نام چون وفات یافت و پس خلف او ماندند که حجاج نام و دوم مهنج حمله ارکان دولت
پسندیدند که میان ایشان قرعه اندازیم تا بر هر که بر آید پادشاهی از وی و دو هر دو را گفتند که
شما نیست خود را ساز کنید تا در پادشاهی چه خواہید کرد و مهنج در دست گرفت که اگر پادشاه
عدل و حسان شوق و رحم بر مسکینان و مدد رسد عالمان و مضع و مضع خواہم کرد و حجاج
در دست گرفت که اگر پادشاه شوم تمام میان اکابران اہل دین و عجم و خرابی عالم کنم
بخوان ارکان دولت و سنگ گرفتند که سپاہ و کس سپید و در آورند آب انداختند
گفتند هر دو شهادت اندازید دست ہر کہ سفید آید پادشاهی او است آورده کہ چند کرت
اند ختم ہر کرت سنگ سفید بدست حجاج آمد پس ناچار شدند اورا پادشاه گرفتند در ایام
سلطنت چند ان ظلم کرد کہ اگر کسی نزدیک او نشستہ اثر ظلم بر او شد و خود و نہ ہر او بیا
اندراگشتہ بود کہ اکثر ایشان بیان بودند خصوصاً از امام جعفر صادق رضی اللہ عنہ
را طلبیدن گرفت و جلاد را گفت کہ چون امام جعفر صادق اندرون در آید من دستار از

مسئله
در بیان
پادشاه
بسیار

سرش بگیرم و توانم قضا کردنش بزن چون الام داخل شد حجاج کسی زیرین خود در پیش امام
 انداخت و جلاد را از شمشیر زدن منع کرد بعد از آن از پرسید که شما حکم کشتن کرده بودید این
 قدر تعظیم من بر آنچه بود حجاج گفت چون داخل شد ثقبانے دیدم همان باز کرده گفت اگر امام را
 بکشتی ترا فرو خواهیم برد و باز یک هزار دوست کس بجانب موم رفتند تا چهار روز غباری بود
 از آن خبر ایشان رسید که بجانب موم رفته اند حجاج بخت رویان گفت که ایشان اگر
 بمن فرستادید فیهما والا شما بیان احزاب خواهم ساخت پس رویان مخوفانده ریشه کردند که اگر
 اولاد رسول برای کشتن پدریم قرا قیامت بحضور رسول چه جواب می داد و در ولایت
 روم دوست کس زوان بودند پیش ایشان رفتند و گفتند که شما قاتل شوید پسیدی برید
 که شما بیان حجاج طلبیده است و عیال شما را اینقدر از زیر پدریم که بخت پشت بخورند والا شما
 بنام دزدان کرده بشیم و عیال شما را بفروشیم ناچار شده بیچارگان قبول کردند پس ایشان را رهی
 کردند چون ایشان رول خود فکر کردند که یارب العالمین بایان بگوشت اولاد رسول علیه السلام
 خورا قتل اویم که قرا از شفاعت رسول محروم نمایم درگاه حق تعالی دعای بیچارگی گزینان
 قبول شد یک وزه راه در میان مانده بود که خبر آمد که حجاج در جهنم شد و مر و ایشان را بطول
 رسول الله و اولاد امجاد خلاص شدند باز گشته ولایت خود آمدند و دست بوسی و تعظیم
 میکردند که سیدان اند نعوذ بالله من لک چگونه خود را پسیدی قرار داده بودند و بدعتها
 را اظهار کردند از پیرایه حاصلات دنیاوی و قریب خفتند و اقوال بقاری رخصت آنها
 صادر شده است آورده اند که الحال کثرومان که خود را سپید میگیرند و خود را بر نفس کشند
 و سبب صحت کنند و خمر خوردن و زنا کردن خود حلال میدانند و سبب رستگاری کنند و همراه
 علم و علما و دین که پداهنا ثبوت شریعت است دشمنی میکنند و خود را شاه خوانند و میگویند ایشان
 اولاد همان دزدانند و حق نسب نیستند بلکه نسبت خود را تبدیل کرده اند و پیغمبر علیه السلام
 فرموده است که ایشان بوجبه نیست نیابند لقوله علیه السلام من بدل اباه بغير ابائه
 فالجنة عليه سلام ایضا روزی امام حسن بصری از برای کشتن طلبیدگان را در فتنه
 امام حسن گریختن گرفت و در صومعه خود درآمد چون ایشان رسیدند حبیب جمعی که مرید امام بود

بر سر خصوصیتها بود و گفتند امام چه شد حبیب گفت که در وقت صومعه است چون را میزند هر چند
امام را نیاقت برشته رفتند چون امام بر آمد از حبیب پرسید که در این چه امر انودی حبیب گفت یا امام
این بکت راتی بود که خلاص شدی و الا می دانم که چه شد انحراف چون حجاج برود و خواب
دیدش بماند مشک بر آید از آب قناده بود گفتند که حارثی حاجه کرد گفت مرا بیا مرید گفتند چرا
گفت بدو خاصیت بود که هرگز بغیر از خاک سجده نمی کرد حتی اگر در شش می بود و بیا بر زنجیر
میفرمودم که خاک را در سجده گاه من اندازید و دیگر آنکه سنت نماز دیگر را فوت نکرده بودم و آن
سنت دیگر چهار کس است یک نیت و یک اقلاص مسئله اگر زمین پدید باشد و جامه بر و انداز
دلق کرده اگر از طرف بالا اثر نکرده است نماز روست و اگر جامه یک طرف پدید و یک طرف پاک
باشد اگر پیوسته باشد چنانکه قیاباید که همان طرف پیدی زمین کند و طرف پاک بالا کند و بدو کلمه
اگر جامه در زمین اندازد پاک نماز چنان کند که گردن او را زیر قدم اندازد اگر کلمه همراه باشد هر دو
طرف سر پست حیوان او را زیر قدم اندازد و طرف ونب اجابت قیاب کند مسئله خاصه فی
جلد الحیوان فشی طین یجعل رقبة تحت قدمیه فان لم یجعل لایحیو صدقة و مقصود
مسئله بدانکه پنج بنای مسلمانی بر دو گونه است بعضی بالفعل اند و بعضی بالقوت اند بالقوت
چون در کوفه و بالفعل چون نماز و کلمه در روزه پس اگر خواهی غلام را گوید که بر تو کار من فرض است
و کار حق را باید گذشت و یا غلام گوید که کار خواهی بر من فرض است و کار حق نیست کار گذارد
زیرا که فرض خدا را آنچه بالقوت است مستحق آن نگر و لازم نشود و آنچه بالفعل است لازم
است پس هر کس از او و پندیده و مرد و زن بر همه فرض عین است و فرض عین آنرا گوید
هرگز از کسی ساقط نشود و خوش گفت آنچه گفت طاعت او است فرض عین شده
بر همه خلق و چون شده مسئله و بر پای و قنات خمس صلوة - ا امرت
صلوة فجر طلوع فجر و یومی است و آن سفید است در افق آسمان از جانب مشرق لقوله
السلام لا یفسد نیک اذان بلال و آن چنان بود که در زمان رسول علیه الصلوة والسلام
روان اذان بود و شب اول اذان بلال میگفت بایستگاه خلق تا اکل و شرب نکرده
در رمضان و یا تخیذ کنند و غفلت نورزند در سایر ایام و در وقت ماید اذان اذان

پس حضرت صلی الله علیه و سلم فرمود که یا ذان بلال زنیقه نشوید که آن هنوز شب است و اول وقت نماز پیشین نزدیک گشتن آفتاب است و آخر وقت او و چندان گشتن سایه هر چیز را جز سایه ای که چیر مثل آفتاب است رسول دوبار کرده است در اول و در نزدیک گشتن آفتاب بود و در آخر روز نزدیک دو چندان گشتن سایه هر چیز بود و در سایه ای و اول وقت صبح بیرون رفتن ظهر است و آخر او غروب آفتاب است و اول وقت نماز مغرب غروب آفتاب است و توقف میان غروب مغرب چندان کند که کسی سه رکعت نماز بجا آورد حتی که اگر کسی شروع کرده باشد در نماز دیگر و آفتاب غروب شد و او یک رکعت کرده باشد و سه رکعت مانده است نمازش فاسد شود زیرا که بعد غروب است مقدار وقت بحساب عصر است و آخر وقت مغرب غائب شدن شفق است بقول ابو حنیفه هر دو آن شفق سپید است در کنار آسمان و اول وقت عشا از غائب شدن شفق است و آخر وقت او تا طلوع فجر ثانی که آنرا هیچ صادق گویند بدانکه صعب ترین اوقات در حق مغرب وقت ظهر است زیرا که شفق بحساب شهر و در اول پس شمه ازان بیان کنم انشاء الله تعالی چنان چنان

بهار و درون	سحاب	میزان	عقرب	قوس	جدی
دلو	حوت	حمل	ثور	جوز	سرطان
چبان	حیتر	بک	بیضه	مار	ساون

بدان که عمر نیزه کاین مقدار و انست از حساب فرض عین است تا هر یک که بداند وقت نماز را شناخته باشد زیرا که شناختن وقت یکی از فرض عین نماز است بدانکه این اربعه کشال کوه قاف و در زیر که کوه قاف گردن ج است ازین زمین و آفتاب بر آسمان میرود و این شب پایاوست و در زمستان آفتاب بکناره آسمان میرود و در زمستان و در تابستان و در وسط آسمان میرود و در کلاچ شود و در کنار کوه قاف زود برگشته و آید شب خرد می شود و در زمستان از کوه قاف دور تر میرود شب کلاچ شود و او را و روزه اند که هفت طبق زمین نظر آسمان بیا چون حلقه در بیابان است و این آسمان در نظر آسمان ثانی چون حلقه در بیابان است از کلامی و بگذرانا هفتم آسمان باز پاک هفتم آسمان بیابان است که آنرا

بحر حیوان نامند هفت برابر آسمان زمینهاست و این همه که مذکور اند در نظر کسی چون حلقه دریا
 است از کلافی او و باز کسی نظر عرش چون حلقه دریا باینست و ذکر عرش و کرسی و بهشت
 لقوله علیه السلام ارضی الجنة کسی و سقما عرش الرحمن و کرسی از زر سرخ است و در و غیره
 است که هر فور و غرار بر این دنیا کلاف میشود و در آن غرار بر آفتاب اند که هفت برابر این زمین
 زیر یکسم ایشان میشود و عرش شصت هزار پاییست و از یک پای او تا پای دیگر چهل هزار سال
 راه است و در هر پای او هفتاد هزار سید است از سیدان و دیگر بندگان و دیگر بندگان و هزار ساله راه است
 و در هر میدان هزار پستان اند و نوری و در هر پستان هفتاد هزار شهرستان و در هر شهر هفتاد
 هزار سرشت و در هر سرای هفتاد هزار خانه است و در هر خانه هفتاد هزار از او است و در هر از او
 هفت هزار تخت و در هر تخت هفتاد هزار حور و در هر حور ده اند که چون عرش را خلع عز و جل
 آفرید بالو هم فرشته را بنیاد کرد که سر و بال عرش پای او و تحت الشری آن فرشته حضرت
 عز و جل التماس کرد در بنا فرمان ده تا بگرد عرش عظیم بگردم حق سبحانه و تعالی فرمان داد که بگرد و گرد
 عرش گرد و آن فرشته همیشه گرد اگر عرش تا روز قیامت میگرد و در هر قدم ده هزار ساله راه است
 که منقطع می کند تا ابد الا با و از انتهای عرش خبر نشود و از آن جایگاه که راسی شده است و باز
 به آن جایگاه رسد و پیغمبر علیه السلام فرموده است که حول العرش منابر من النور و فیها خلق
 من النور که همگی خیر است ایشان نورانی باشند و آن منابر انبیاء و شهیدان نباشند بلکه انبیاء
 و شهیدان نیز آرزو بر نمانند آن منبرها یاران گفتند یا رسول الله از برای که باشند گفت آن
 کسی را باشد که خاصه الله خدمت عالمان کرده باشد و همیشه در صحبت ایشان باشد صد
 رسول الله صلی الله علیه و سلم الغرض که اگر در زمین کوهیست قاف نام پنج مقدار از آن
 زمین بالای سر و است و سر و به نزدیک بعضی متصل آسمان است اما اهل دیده گفته اند که در
 او آسمان فرجیست و اگر در آن کوهیست پیچیده است و مقدار یک شبر و نب خود را در
 دهن گرفت است و آورده اند که چون عالم در جهان وفات یابد چهل روز در میان جایگاه
 سیاه پوشیده می آیند و ماتم می کنند که خرابی دین پیدا خواهد شد و تمام حیوانات رو بزمین
 از وفات او می شود و اندر و می شود و می شود و می شود که از باران و خورشید و باران و خورشید

خود را بخورد و باز روره کرده مقدار شبر دیگر بدین میکند ازین جهت است که زمین خرد میشود
 و ولایتها بے بعید یک دیگر نزدیک میشوند و راه کوه قاف زمین است کشف مقدار ده هزار
 برابر این دنیا که بر وی مخرج و مایه میباشند و ایشان از اولاد یافت اند و هر یکی از ایشان نیز
 اولاد ایشان چهار هزار پیدا میشوند و خوردنی ایشان باری باشد چون سال قحط باشد بر ایشان
 یک مایه بار و چون فراخی شود و بار و همه ایشان کج فرزند که بود بهشت نیابند و قدر ایشان بعضی
 اند هر بلندی بلند و بعضی سگ گز بلند و یک نیم گز صدر دارند و صد تن سنگا صد گز دوری اندازند
 و بعضی بقدر یک شبر و پوشاک ایشان گوش ایشان است یک گوش و در ده و اندازند و یک گوش
 بالا و خود و پوشند و تمام وجود ایشان پانصد خوک است و در آن هوا هشتاد زمین سفید اند که از
 هوا گویند و لطیف اند و فرشتگان بر آن چندان اند که اگر از آسمان هر سوزن بسا پید راه نیاید
 کثرت ایشان و یکی ایشان کاله الا الله محمد رسول الله گویند و راه ایشان هفتاد هزار
 زمین از نقره خام است و هفتاد هزار از گلاب طلا و هفتاد هزار از مشک سفید و هفتاد هزار
 مشک سیاه و هفتاد هزار پرده کبود و هفتاد هزار از عقیق رنگ هفتاد هزار از زرخ ظاهر
 و هفتاد هزار از زرد و هفتاد هزار سفید و هفتاد هزار سبز و هفتاد هزار سیاه بعد از پیغمبر گفت علیه
 السلام که اهلک حق تا تنه ای است اگر بیان کنم زهرای بترقد و راه ایشان جلال و جمال
 حق است که بیان نمیتوان کرد و قال الله تعالی قل لو کان البحر مداد الکلمات ربی لنفذ البحر

قبل ان تنفذ کلمات ربی ولو جنتا امثله مداد و این آسمان و نیا از همه زمینها گذشته است و قیامت
 و خشت برابر این دنیا است و احوال بر آسمان چهارم است و پانصد گز گوشه دارد و هر
 گوشه پانصد زمام دارد و در هر زمام پانصد فرشته مومل اند که او را گردن میکشند و میر میگردانند
 آورده اند اگر سبب تازی در و انیدن از زمین پایی بگیرد آفتاب هزار ساله راه دور میرود
 چنانکه حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم روزی وقت پیشین از مهر جبریل پرسید که هست
 یانه جبریل گفت لا نعم حضرت گفت واقعه باز که گفت چون گفتم لا هزار ساله راه بگذشت وقت
 شد بعد از آن نعم گفت آورده اند که در زمستان از آن جهت سمر میشود که بطرف شمال دریا
 بسیار اند و بعد ازین معلوم باد که نماز فجر را اول وقت تا خیر میخوان که ثواب بسیار است حتی که

مسئله
 بیان کائنات
 شریک آفریننده

آورده اند که چند آن تاخیر کند که میان طلوع شمس و غروب آن می تواند بود و این بطریق است که
در نماز پنجاه آیت بخواند و نمازش فاسد شود و تجدید و صلو کند و تا باز پنجاه آیت بخواند و شود
لقله علیه السلام اسروا بالحق فانه اعظم الاجور و در نماز پیشین و غیره فصل است تا باطل
اوست و در خلاف امان ساهون نهند و در نماز مشرب قبل کنند آورده اند که روزی
المومنین عمر بن نماز مغرب را کرد و از سجده برآمد ساره دید یک بنده را که قنات آزاد کرد و

گفت که تاخیر کردم لقوله علیه السلام لا يزال العبد بالخیر ما لم یصل المغرب باشتباک
الجموعه و آورده قرین و فتن متفق اند برین که نماز شام را تاخیر کند و فطار را بطریق نجوم
کنند پس سنی باید که خلاف ایشان کند و در قنای لواء آورده است که نماز را از وقت
خود تغییر دهد عذاب سی و شش بار برابر در نامه اعمال نوشته اند و در نماز خنق تاخیر تا ثلث لیل
اولی و پنجمین فرموده که اگر بر دهقانان می شود از نبودن و فرمودی تا خنق بر ثلث لیل و اگر در
والا حاجت نباشد و ما هتاپ گفته اند که نود و نه مرتبه این نیای کلان است و در آسمان چهارم
و او را نیز بر گردون میکشند و آورده اند که فرشتگان بجاییت سرعت میکنند در کشیدن
آفتاب و هتاپ حتی که در آسمان چهارم دریاها اندگاه گاه گردون کشند و در آب می افتد
هر چه مقدار از ایشان در آب رستند تاریک می شوند و خسوف و کسوف می مانند و آن نیست
که بعضی عوام الناس میگویند که آنها از کثرت محبت خلق و پا و فات بزرگ گرفته میشوند زیرا که
ایشان جواد و از نیکی بدختر دارند چنانکه آورده اند که چون ابراهیم فرزند حضرت
رسالت پیام علیه السلام بود و فات یافت و آن در آفتاب گرفته شد بعضی گمان کردند
که گرفتار ابراهیم چنین شد حضرت فرمود که نه چنانست که آفتاب بجای فات گرفته
شوند و آن فرشتگان هیچ از شتاب کشش آید نمیشوند تا آنکه باز حکیم باری تعالی رست گردند
و معلوم باد که شهر بعضی قمری از بعضی شمسی ابر و قمری بعضی سی روز باشند و بعضی یک
کم از سی و شهر شمسی نیز دوازده و سال محاسب شهر شمسی یا دوازده روز از حساب شهر قمری گمان
ست چنانکه در حساب صبیان گفته است لا اولالب لا اولالاشیه است و لک
کمال شهر کوه است و کل شهر سلطان اسد جولا سنبله و نیز ان محرق تو جلی و حوت

سکه
کاف
از
کاف
کاف
کاف

و بشنو که در زیر این زمین همه با دست و پایی قوم عاد چون از سر سوزن ازان پا آمده بود که
 همه ایشان از یزد و بر ساخت و در روز قیامت آن با و پایی که از حضور یافتند
 نیز همراه میشود و این عالم را خراب خواهد کرد و این زمین پانصد ساله راه درازی دارد و پانصد
 ساله راه پهنائی دارد و قضا میان آنست که ایشان کافران بودند و از هر بلندی بلند بودند
 حتی که کوه ازان طرف کوه میرفت و دیگر این طرف کوه میرفت و هر دو بهم سخن میکردند و میان
 ایشان بود و پیغمبر مبعوث شد و این قوم را دعوت میکرد قبول کردند و پیغمبر فرمود که ای کینه خوار
 شما از بیت پرستی باز گردید و الا شمارا هلاک خواهد کرد و ایشان پرسیدند که هلاکی مایان بچه خواهد شد
 همنو گفت شمارا با هلاک خواهد کرد آن بنگان بعقل در کوهها رفتند و بر سر آن کوهها دیوارها
 همیا کردند بنایت کلان گفتند که ازین دیوارها با و نگذر و روزی جمع شده به پیش همنو آمدند که ازان
 نمی شود اگر شما پیغمبر مستنید بآزان از خدا خود بخواید و بر پیدا کنید همنو علیه السلام گفت ای
 چگونه پیدا شود گفتند بر سیاه باشد در آن زمان حکم خدای بر سیاه پیدا شد مقدار سر سوزن
 ازان با بیرون آمد که همه ایشان بر هم زد و آورده اند یک بد یک دست میگرفتند و
 میخواستند و شک و چوب خاک بر بالای ایشان می پاشید و در زیر شک میشدند و در زیر
 زمین و دم خلق خدا میدادند که قامت ایشان بماند قامت کوه سفید است و سر ایشان بلند
 سر آدمی است و آورده اند که از هر حیوان یک نشانی در ایشان هست حضرت رسالت
 پناه صلی الله علیه و سلم را پرسیدند که آدمی دادند گفت نه بلکه در روز قیامت مانی شوند بحال یک
 از ایشان عاصی نشد همت از ترس سنگها گرم فروخ که در زمین چهارم است آن سنگها را کیم و چه
 نامند اگر یک ازان سنگها درین جهان آید همه کوهها و کوه زمین چون دم بگذارد و آید در
 خود بایستد و در زمین تخم ماران فروخ اند و در زمین ششم کوهان فروخ اند مقدار ایشان کلان و
 زمین هفتم تحت شیطان است و شیطان گفته اند که یک اندام حضرت و یک اندام را بر دیگر اندام
 نیزند هر زنی او ده نفر آیند و تحت او را چین نامند و آن چین سنگی است که بر این زمین است
 و میان کاه و کاه و بالی سنگ و گریط سر پوش بر نهاده اند و ارواح را بر تو ازان را را خجاست
 و این هفت زمین بدست یک فرشته است که آن فرشته هفت بار بر آسمان و زمین است

و پایی او در هوا ماند بود بفرمان حق از پشت یک تخمه آورده شد از با توت سح که هفت بار
آن فرشته زمین آسمان کلانی دارد و آن فرشته پایی بر نهاد و آن تخمه بر پشت گاو است
این پشت که کلانی او را خداند و چهار سر و هشت شاخ دارد و این تخمه از بند کردن او تا سر
و دوسه پیده است آورده اند که روزی شیطان رفت و بدو دوسه که در که چه با بر این پشت
خود گرفته اند تا خاص شودی چون عزم کرد که اندازم پشتی حکم خدا تعالی آمد و در دماغ او در
و پیشتر نه هفتاد سال بهوش افتاده بود و چون بهوش باز آمد و در ترنگار است که در عالم
خراب شده باشد اما چون همه برجا بودند خطاب حضرت عزت بر او شد که اینقدر اهل
من بچه چیر استاده اند که تو گمان ناسد بخود بروی که مگر اهلک خدا را من گرفته ام پس چون
این فکر شیطان را بخود داد و دلوه خراب توانست که فیل قیامت برآید بندگان خود
ترافج کنم آورد و اندک از ترس آن خطاب هیچگاه چشم بر چشم نرود و آن گاو بر رگش
است که اثر اثری گویند هفت بار برابر گاو کلان است و آن یک پر پشت مایه است و آن
مایه از آن یک خبر دارد و چنین آورده اند که روزی جبرئیل علیه السلام گفت که مایه آن
مایه را بنمای حکم شد که برو نزد یک کوه قاف آنجا غار است که آب تمام جهان در آنجا جمع
میشود و در درون غار سنگی هست برابر این دنیا و از آتش و دوزخ چون از سر سوزن بدو
میرسد و این دریای دنیا همه بر آن سنگ میرسد و چنان تافته است که چون کسی بر تافته افتد
قطره آب اندازد بکوه و در آن خشک می شود و اگر این آب نبود و تمام عالم از تابان سنگ
پیسو خور چون جبرئیل علیه السلام دید که از تیر تیر تر میرفت و یک بود او سه روز می گذشت
اما چون نگرد و همه روز یک چشم او می گذشت بود و بعد از آن جبرئیل علیه السلام گفت آنگاه که آن مایه
همین است از حضرت عزت خدا شنید که لای این طوره ایمان به خدا و نه از ایشان یک کلمه
آن مایه خواهد شد و آن مایه در ریاضت که آن دریا از آن مایه خبر ندارد و آن دریا را
در پر گرفته است و در زیر آن پشته تاریکی است که انبساط او خداوند و در زیر آن تاریکی در است
که ده هزار بار برابر این دنیا است که عرض و طول و عمق او برابر است
و در زیر آن در عمق است سفید رنگ که از کف دست هنوز همواره ترست و در روز قیامت

همان مین ایستاد تا این مخلوقات درو گنجید و وزیر آن زمین نیز در پاست که در زیر آن
 باز زمین است و علی هذا القیاس هفت دریاست هفت زمین آورده اند که در آن زمینها
 مخلوقات اند که حساب آن خداوند که سوزن را آن زمین گنجید و عبد الله انصاری رحمه الله
 عنه از حضرت پرسید که آدمی را و اند حضرت گفت از آفریدن آدم خبر نداند و ایضا گفت که
 شیطان با ایشان حرکت میکند گفت لا بلکه از خلقت شیطان خبر ندارد از انقضای سال تمام
 بر آن مردمان و از ده روز میباشد یعنی سی و در این میان یک و از آن مخلوقات میشود و حکمت الهی
 او در آن زمینها در پاست که ده هزار بار برابر این دنیا است و عرض طول و عمق او برایت
 و آن در یار هم نامند که از خون یم و زرد آب صیان است و سخت جوشیده است و از آن
 خون کنندگان بناتج در آن دریا است آورده اند که در روز قیامت نشانه هر طائفه جدا
 باشد اما چهار طائفه را نشان برابر باشد اول زنا کنندگان و صیل فروشان و خمر خواران
 و کسی که بزوری مرد و زنا حق کند شهیده روز راه چرم ایشان درشت باشد و در میان هر دو
 تنق ایشان چون مانند کشتی جابه کاران که در مان باشد و لبهای ایشان چون جمل
 لحد کلان باشد و پیشانی چندان کلان شود که سه روز راه سپ تازی و وان دوان
 بران و دوسر تا در بو خواران چون کوههای کلان شوند که طاقت استخوان نداشته باشند
 بلکه بر سر و خود بایستند و پایها بالا کنند و مانع زکوة را و کسی را که در تجارت مال خود را بکند
 ستایش کند شکمهای ایشان چون کوههای کلان باشند و پرازداران و کثرت مال و ثقلست
 یکو از هجاب و زو اشتد فروخت بسی صد درم چون این خبر بهشام که یکی از اصحاب بود پرسید
 او عقب آن سوداگر و دیدن گرفت چون رسید گفت اشتراک کشتن خریدی یا یکبار
 هفت بار گفت از بار نیست زیرا که سم و سوراخ دارد و چون آن را جود و بیعیه کرد که بران
 صد درم کم کند و صد درم خرید صاحب شتر در پیش بهشام رفت و در کاپیت کرد که هر اصد درم را
 زیان کردی بهشام گفت که من خود را و شمار و اهل قریه را از عذاب خدا خلاص گردانیدم
 زیرا که حضرت رسالت پناه فرموده است که چون بیعیه نکند باشد و صاحب مال آن عیب را بجا
 نماید و مطلع کند عاصی شود و هر که از اهل قریه بدان خبر باشد و خبر نکند همه ایشان عاصی شوند

هسته
سپیدان
دلاستگاه
شش ماه
ایران
دولت
شش ماه
ایران

عشائے باشد زیرا که ظرف نماز وقت است پس بعد از وقت عدم نماز لازم آید و بطرف مشرق ولایت
است که شش ماه در پنجشنبه باشد و شش ماه روز که اصل همه دریاها از انباراهی شده است و
همه ولایت پر از نیست حتی که آورده اند که هرگز از حیوانات که در انبار رسد بر مشو
و در شش ماه تابستان چون آفتاب میان آسمان باشد بر آن ولایت روبرو می باشد و برف
میگردد و دریاها گلان میشوند و شش ماه زمستان چون آفتاب بخماره آسمان و در آن
ولایت شب باشد و برف بسیار دید که حکم نماز ساقط گردانیدن است و ست از زمه خواه
با و خواه بقیض یعنی اگر وقت آورده شود او اشود و اگر بعد از وقت آورده قضا شود و پیش
تفتی را باید که اوقات نگذارد و اما آنچه معلق بوقت نیستند در آن کتاب تمام باید که وزیر که
هر نفس که بر می آید گویا که یک سنگ از دیوار عمر تو خراب شود و هر شب که خوابی که من فرو
قیامت گواه توام هر چه از عبادت میکنی بمن هر روز نیز بخوان میگوید و هر قدم که گرفته میشود
گویا که بجانب قبر چنانکه بزرگوار گفته اند که درون خانه قبر را کا و دیده بود
علی الصبح غسل میکرد و زننده میپوشید و در آن خواب کرده و گفت یا رب امروز هلمت ده
تو شسته اینجا بیارم تمامی فرد و شب عبادت الله صرف میکرد میگفت که ای پسر من کمالی کن که
فردا ترا نخواهد ماند بگذارد تمام عمر خیان میکرد حکایت با یزدی بطامی در رساله
خود آورده است که بلبل در باغ آشیان داشت و در ایام بهار عمر خود را بخوشی و خورمی و
بذوق و شوق گل میگزرا و نید اما چون باد خزان است نظم در او کرد و تمامی باغ را بے برگ
گل ساخت و آشیان از آن جا خراب شد و در زیر آن درخت خانه موسی بود که در تمام
ایام صیف توشه در زمین جمع کرده بود و در زمستان بفرانت شده از خانه بیرون
نمی آید بلبل ناچار شده و در پیش آن موسی رفت و سوال کرد که ای پسر قدیم درت مدید
در اینجا چه گذرانی ایام الحال چون کم خرج چیست بمن بده تا غذا کنم موسی چه گفت که ای
بلبل بے عقل بر بهار غرّه نمیزوان شد زیرا که باد خزان در پیش است و نم نم میگذرد و بهار خرمی
خود نم گذرد و باید که بمومن چنان نریزی که آن موسی کرده بود که خزان آخرت در پیش
است و ایضا حکایت ملائم این گفته اند که غلام بخت خواجی چیت بود چون خواجی را

بر و رحم آمد اور آزاد کرد و دیار رسید و او پس غلام را که کتبه افتد گرفت چون در شتی در آمد
 الهی کشتی شکست و بر یک تخته ماند و آن تخته بر جزیره پیرون آمد چون چند روز و راجا
 ماند بغلیتے رنگی و تشنگی کشیده ناگه و دید از طرف جمع سواران پیداشدند و او را لباس
 پوشانیدند و طعام و شراب خوراندندش و بر اسب سوار کردند و الهی ساغندرس در شهر رسید
 بغلیتے آبادان در ریاست منقش و آراسته و او را بخت نشانند و چند هزار لشکر بعید و موجود
 و غلامان پیش او استادند غلام بغلیتے متحیر شد گاه گفتی که مرده ام و باین رجه رسیده ام و گلب
 گسته که خواب دیده ام فی الحقیقه از ایشان سوال کرد که این چالش است گفتند که شمارا بادشاه غنی
 و شایا بیدارید و مرده نداید و معلوم شما یاد که خاصیت مایان حیاست که چون کیمیا لنگر و در
 ماجاست که هرگز از تری آب نشان نمیده است و نه سایه و نه درخت ارد و بادشاه خود را برده
 در آنجا اندازیم و میریس باین قریب یا میگرددیم هرگز نیاید و خواه مرده خواه زنده میمانیم او را باز
 میگوئیم غلام گفت که مرا نیز خواهید از اخت گفتند آست گفت حکم من قبول میکنید یا نه گفتند اگر
 الحال تمام مردم خود را در آب اندازیم و خلاف امر شما کنیم غلام گفت بروید و آن بجای راین بنایا
 رفت چون آنجا رسید بغلیتے صفت کردید غلام مرد حکیم بود و مودتا و راجا عمارتھا و سرسپا و خانه
 رست کردند و در خان از رنجایم کردند و در آنجا نهال میکردند حتی که از خانههای ایشان غلبه میبرد
 و ران خانههای اخت ایشان ببادشاهی و دیگر شدند و آن موسم را بگاه میداشتند چون آن وقت
 شد غلام را برده در آنجا ماندند و ایشان برشتند چون آمدند دیدند که درین لایت هیچ خوشی و
 شرمی ماند و بود بلکه همه خراب و ویران بود و با ناچار شدند و نزدیک آن غلام رفتند و در آنجا او
 ببادشاهی قبول کردند و در آنجا میباشیدند پس صمیم شمال است کار دنیا و آخرت بقوله

علیه السلام الدنيا من رعة الاخرة پس چون آن ای عزیز که تقریب الی الله و یافتن نجات اخرو
 حاصل نشود و مگر بجای آوردن و امر و باز و یاد نوافل کما قال حدیث قدسی لا زال العبد یقر
 الی بالنوافل و معلوم باد که بعد از ایمان افضل ترین عبادتها نماز است بقوله عا
 معراج المؤمن من لا صلوة له لا تعرج له پس افضل ترین و بسیار ساز نوافل نماز است انا
 سخن چند از نوافل نماز و روزه بیان کنم تا هر مومن را فایده حاصل شود و باید که هر نماز نفا

مسئله
 بیان
 فصل

روزه نفل که کسی بجای آن نیت کند و اگر خیر و صدقه بدی نیست نقصان نکرده
نکند تا مگر در فروض و نقص شده باشد باین درست شود و معلوم باد که نماز نفل را بقیام ادا کرد
و چون آن ثواب است که در قعود ادا کند و اگر نه مربع نیز دوست و قرأت خواندن در نوافل در
همه رکعات فرض است بعد از این نوافل نماز و روزه و اعمیات که او را در قیامت و اثر کتبها
رواج گرفته است چون نخته الاوار و مقبل الجنان و اواد شیخ الشیوخ و جنت الفروس
و غیر ذلک من احادیث البیوی درین کتاب خواهد آورد آورده اند اول بعد از طلوع صبح
صداق باید که بغیر وضو بکار دنیاوی مشغول نشود و گفته اند هر که بغیر وضو بکار دنیاوی
اشتغال نماید بعد از طلوع صبح صداق در روز قیامت همان کار او را با تش و دوزخ گرم کند
و بدو نزدیک کند و او را بدان بسوزند و از کلام دنیاوی نیز احتراز کند و سنت نماز

فجر را باید که در خانه ادا کند و این دعا بخواند اللهم اجعلنی نورا قلبی و نورا فی صدقی

نورانی لسانی و نورانی راسی و نورانی فنی اللهم اجعلنی نورا یا صاحب النور فاعقل

ذنبی و اعتقنی من النار ربّک یا ارحم الراحمین آورده اند که او را در چستان است
که سوره یا ایها المنفل بخواند ثواب بسیار است و مهفت یا سوره انا جاهد نفسا لله بخواند و
نظر بکوهها کند آن کوهها قرآنی قیامت در پله نیکی و انداخته شوند و یازده کت این دعا

بخواند یا حنیب الفقراء یا انیس الغرباء یا معین الضعفاء و یا دلیل المتهیرین یا حی

یا قیوم یا حنان یا منان یا بدیع السموات و الارض یا ذا الجلال و الاکرام ثواب بسیار است
و نیز اگر این دعا مذکوره را بر پایه خاک از قبر بدو بران قبر اندازد و بیج عذاب بران گوید

نماند اگر چه مستحق عذاب شد و بست کرت این بخواند یا قیوم فلا یفوت شی من عمله و لا
یندیه و خاصیت این اتم مذکور است که بر هفت سنگ بیکان بار بخواند و در آب اندازد

و فی الحال گم کرده خویش بیاید و اگر بعد از صبح صداق بست بیج کرت بخواند ثواب بسیار
است و چون بجانب یسوی بر آید فحسن فجر مرآه آیت الکرسی بخواند و سبحان الله

و سبحان استغفر الله صد بار بخواند و ایضا صد کرت استغفر الله العظیم الذی لا اله الا
هو الحی القیوم و اتوب الیه و اسأله التوبة و یسأله ان یتعدوا نعمه الله لا

بگذرانی و بهشت خویش اگر امت گردانی و سکرات الموت و لمحنی جان کندن و تبارکی
گور و سوال منکر و کبیر آسان گردانی الهی ملک بادشاهان در آن مان که ملک الموت قصد
جان ناکند و البیس لعین قصد ایمان ناکند ایمان را و پدر و مادر و همه مسلمانان را از غارت
مردود و زیر پناه خود نگهداری الهی از جواب خلاصیت ده و ویدار بے منت ده و شوق
بشارت ده و رضا با قلت ده و تمنم بعلیت ده نماز یا ترا فتح و نصرت ده و کافران را
مغلوبی و هلاکت ده و حاجیان اسلامت ده و عالمان را علم و آخرت ده و مردگان را
آمرزش و مغفرت ده و ذبک الحمد یا الله العالمین و یا خیر التاصمین بر حمتک یا ارحم
الرحمین بعد ازین اگر کسی ورود و او را داشته باشد و اجازت از شیخ خود داشته

باشد بگذرید که بجا اجازت شیخ خود اگر کسی روزه نفل و نماز نفل او کند روا باشد
و ثواب نیابد و در تفسیر ملا یعقوب کمالی آورده است که روزی مریدان شیخ نجم الدین
کبری بحضور شیخ رسیدند شیخ گفت مغاومان که آب خوردن بیارید مگر یاران تشنه
مانند یک ازان میان گفت که حضرت من روزه دارم شیخ گفت بجا اجازت مرشد روایت
روژه نوافل را افطار کرد و از سلسله چشتیان و سلسله شطاری باین فقیر حیدر
و او رسید دست بیان کنم اول شکرته استغفر الله الذی لا اله الا هو الحق

و القبولیه و اسأله التوبة بگوید بعد از سی و سه بار سبحان الله و سبحی بر الحمد لله و سبحی
باسم الله اکبر و سبحی و سبب بار کاله الا الله بعد از حلقه شده نشیند و اسم الله را بر زبان
تا بر آمدن کتاب بعد از سوره پیش بخواند بعد از سوره کافرون و اخلاص و معوذتین
هر یک سه گان بار بخواند و سوره و الهی و لیال عشق و از سلسله کبرویه از سید علی مهدی
مرشد محقق بنواچه اسحاق قلمانی و از سید السوات سید احمد نور بخش و از و غیره
نور سید یوسف نور و از و غیره خود سید السوات شیخ الشلخ و الاویا قطب الاقطاب
فرزانه سید علی ترمذی قدس الله سره العزیز اجازت سلسله و او را سید علی مهدی
رسیده بود و از و باین فقیر مصنف رساله رسید دست تا اگر کسی اجازت این سلسله یافته
باشد بعد از فجر بدوشنول شود و این او را از هزار و چهار صد شکر گرفته است یعنی ورود

که راجع کرده محل ساخته است و امیر سید علی بهرانی گفته است که چون این جمع کردم بطواف مکه
 زیارت قبر حضرت رسول رنم چون زیارت قبر کردم حضرت در خواب از جا بیدار شد و بمن فرمود چون
 بیدار شدم در دستم بود و در روایت دیگر آورده است که لایل چون از ولایت خود برآمد بسبب
 آورده اند که امیر هرگز به مشرق نرفت بلکه همیشه روی بقیله می بود و روزی خلیفه زمان او را
 کرد و خوشحال جابت نمود و خلیفه خود آمد و در پیش او نشست و امیر رو را قبله گردانید خلیفه گفت هرگز
 روی از قبله نمی گردانیدید بحال چرا گفت از روی شایسته گشایم خلیفه گفت از ولایت من بر
 شو امیر گفت وقت ظهر خواهم ولایت تو ظهر خود چون وقت ظهر شد وقت پیشین امیر ای
 شد بعد از آن در زیارت قبر بابا آدم صلوٰه علیه رسیده و در زیارت قبر بابا آدم گفته اند که
 فی الحال خوبی و رشتی کسی پیدا میشود زیرا که در آنجا زمین شگاف میکنند و دست در آن نهان
 اگر مردی خوب باشد خلافت او میرسد و اگر زشت باشد آهن بدست او میرسد چون امیر و صاحب
 رسید در خواب شب حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم را در خواب دید که این او را در از جا بیدار شد
 بدو او گفت فرزند هر که این خواب را خواب اولیا یابد و هر که با خلاص تمام این خواب را بشنود
 خواب این یا بد اگر در حفظ او نظر کند عیبت گیرد چون نام بیدار شد در دست یافت و از آن
 طرف کشمیر رسید و مدت مدید در کشمیر بود و از آنجا با جمیع اصحاب ای می شد و در ولایت پشت
 رسید مدتی چند در آن جا شگون بود که در آن ولایت رحمت حق از در انقباض و انقباض حلت
 نمود چون اینجای ولایت باطله رسید مریدان آنجا با او آمدند و او را کشیدند و میخواهند میان مردم
 این ولایت و آن لشکر نزاع شد آن لشکر میان ظفر یافتند بعد از امام در خواب نمودش که از در
 من در بخا و من کشید و قالب من در آن ولایت برید و بچنان کردند چون روز دیگر دیدند هیچ
 زخم و شش بر نفوذ چون ولایت بلخ رسید مریدان بلخی او نزاع کردند باز آن لشکر ظفر
 یافتند اما در خواب نمودش که مراد همین حادثه کشید و من کردند چون روز شد دیدند که بر
 با بخت نهاده بود و از آنجا ولایت خود برودندش و معلوم ما بود که تسبیحات با انگشتان
 حساب کردن خست و آن امریت که تمام انگشتان حساب کند که آن رسم جهودان است
 تسبیحات بیست و چهار است که بیست و چهار انگشت میکنند و بدو انگشت حساب کنند بی

بنحصر و بنصر وسطی میکند و با گشت شهادت ایهام حساب کند و آن چنان است که اول
 بنصر در کف دست کج کند و بنهد بعد بنصر بنهد بعد وسطی بنهد باز اول بنصر در او و باز
 بنصر در او و باز بنصر بنهد و وسطی بر او و باز بنصر و بنصر بنهد و بر او و وسطی بنهد
 باز بنصر بنهد بنصر در او و باز وسطی بنهد باز بنصر بنهد تا ده شود و این هنگام گشت سیاه
 بر ایهام نهند یعنی بر سر ایهام بنهد که این وضع ده است و چون علی بن ایهام و دیگر زیادت
 شود سیاه بر این ناخن ایهام نهند تا بست شود و چون ده دیگر زیادت شود سر گشت ایهام
 در اول بند گشت سیاه بنهد تا سی شود و باز ده دیگر بر بند دوم نهند تا چهل شود بعد
 سر گشت ایهام در بند گشت بنصر بنهد تا پنجاه شود بعد باطن بر اس سیاه بر ظاهر ایهام
 نهند تا شصت شود بعد سر گشت ایهام بر این سیاه بنهد تا هفتاد بعد باز سر سیاه در این
 ناخن ایهام نهند که اول در حساب بست بود و حال هشتاد شود بعد سیاه بر او و اول بند
 ایهام نهند تا نود شود بعد سر سیاه بر این ایهام نهند تا صد شود علی بن ایهام تا گشت شصت و یک
 نهادن غیر روشن ایشان اما در اول بر دشتن رفع بنصر چهار و رفع بنصر پنج میشود و
 این در حساب است و در سایر کرات نیست مگر باز حساب ده دیگر شروع کند و همچنان هر کت
 ده حساب کند و بگرداند تا ده در ده صد شود و این بیست و یک مرتبه که از چوب گردن غیر
 گرفته باشند و در ایام رسول آمد و در نیز نزدیک امام شافعی روایت است اما نزدیک علما
 مرسوم است که این را بیست حسنه گویند و آورده اند که صید قنادی از دست خود غن
 اندخت یکبار صاحب دکان پرسیدش که ظاهر ایهام یا پندخت و بر باطن یا پندخت و شکر گفت
 من از برکت این ظاهر بر باطن رسیدم از این جهت دوست دارم که بعد از او ایهام یا پند
 ده گان یا در اذن خواند بطرف مشرق بدمد آورده اند که حق تعالی از آن جهت از حق
 دهندش که او را از وی هیچ خیر نباشد و دست راست در سینه نهد و بپندارد و بار العلیم الله
 یعلم الله و الا حقه بگوید هر چه بشود و یاوش شود و صد کرات آم یا فتاح دست راست
 بر سینه نهاده بخواند هر چند کند و این باشد سینه اش روشن گردد و بعد از سبحات عشر بخواند
 کما سئد کره انشاء الله تعالی فی الا حیات صمد بارک الاله الا الله الملك الحق المبین

مسئله بیان ظاهر ایهام بر کت شافعی از حق تعالی در هر چه بشود از او شکر گفتند

بخواند بعد صابر اللهم صل على محمد وعلى آل محمد وبارك وسلم عليك وبعد صابر
سوره اخلاص بخواند بعد صابر عالم الغيب الشهادة بخواند باطن او چنان نور
شود که هر چه بشنود و یاوش آید و بشنود و یاوش و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظم و بجا
بار الحمد لله علی کل حال حساب جمله نعمتها بر و آسان شود و صابر یا رحمن و صابر
یا رحیم بخواند و شک حسد و کینه از دل دور و و با هیچکس عداوتش نماند و صابر یا اول
و صابر یا وهاب و صابر اسم الباری اگر بخواند آورده اند که از هفت روز بیشتر او را
در قبر نماند و تقابل همراه آسمان بر نماند باید که عقب هر نماز بخواند و بعد از سلسله
سهم وردی که باین فقیر رسیده است سب از بار اسم العبد بخواند و اگر در عقب هر نماز سه
نبار که ت اسم العبد بخواند تا پانزده هزار شود او را آسمان بیان اگر اگر گویند و بعد
بعد از بر آمدن تمام آفتاب نماز اشراق کند و در رکعت در هر رکعت بعد از فاتحه پنج رکعت
اخلاص بخواند بعد شکر روزی چهل و یک مرتبه و در رکعت نماز شکر الله همین تقریر
او کند یعنی یک فاتحه پنج رکعت خلاص بعد و در رکعت نماز استخاره او کند و در رکعت
اول بعد از فاتحه یکبار بار سوره کافرون بخواند دوم بعد از فاتحه سه رکعت اخلاص
بخواند و و سه بار و دعایات خواهم بیان کرد ان شاء الله تعالی بعد و در رکعت
نماز استخاره بخواند در هر رکعت بعد از فاتحه سه رکعت خلاص و دعایات المعارق
آورده است که در هر رکعت اول این نماز سوره واقعه تمام کند و در رکعت دوم سوره
سینه اسم ربک الاعلی الذی او کند بعد و در رکعت حقوق والدین او کند آورده اند
که هر چند که مادر و پدر را رنجانیده باشد خوش شود شوند و هر چند که کار باشد آمرزیده
شود و در رکعت اول بعد از فاتحه یکبار یا ایتی الکرسی بخواند و سه گان رکعت اخلاص
و در رکعت ثانی علی هذا القیاس هفت رکعت این دعا اللهم یا لطیف الطفی یا
والذی یا طفلاً الحفی کما یحب و تنصیر جنتک یا ارحم الراحمین گفته در سبب
نزول این دعا گفته اند که روزی خطاب غراب حضرت غزت بر موسی شد که ای موسی در
حضرت من عثمان را لاوری نمیزوان گفت که من قهار و جبارم و هر موسی بچیز گفت یا رب

سنکه کلیم شما بستم مرا هم ترس است در درگاه شما خطاب حضرت عزت شکر الی موسی ما نزد شما
 کلیم را چندان ترس است که کس در شب تاریک و در اسباب جنگ نداشته باشد و همراه هم
 نداشته باشد و همتا و جایگزین شیران آدمی خور راه او گرفته باشند حال و چگونه باشد بهتر موسی
 سوال کرد که یارب ما من کلیم را جان کنان چگونه باشد خطاب شد ای موسی ما نزد شما کلیم
 را چندان بود که کس که سفند زنده را از پوست بکشد و باز پرویاند و یاد بکشد که خدا هفت کثرت
 بر اوید و بکشد بهتر موسی از بهول آن خطاب چندان گریست که سینه مبارکش گویا که ترسیدان
 گرفت و بعد از آن خطاب حضرت عزت رسید که ای موسی هر که این دعا را بخواند جان او چنان
 آسان کنم که چون کوک پستان مادر و درین گرفته باشد و در خواب رود بعد از آن چنان
 کثرت یا ظا هر بخواند و صد کثرت یا باطن بیده چهار رکعت نماز بگذارد که ثواب او از حد و عد
 بیرونست در رکعت اول بعد از فاتحه آیت الکرسی یکبار و اخلاص هفت بار و در دوم
 بعد از فاتحه و الشمس و ضحی یکبار و چون از رقعده اولی بر خیزد و در ثالث و رابع بعد از فاتحه
 یکبار کثرت آیت الکرسی بخواند و سه کثرت اخلاص بدهد نماز هفت بگذارد و اگر روز یکشنبه باشد
 چهار رکعت بیک سلام در رکعت اول بعد از فاتحه امن الرسول الخ یکبار بخواند بعد از صد بار
 این تسبیح بگوید لا اله الا الله العزیز الجلیل یا عزیز یا جلیل و در روز ووشنبه و در رکعت چهارم
 و تعوذتین سه گان بار بعد از سلام این تسبیح بگوید صد بار اللهم صل علی محمد و آل محمد
 و در روز شنبه و در رکعت و در هر رکعت بعد از فاتحه اذ جاء نصر الله و کانت النصارى
 هفت بار سوره فاتحه خواند و بار و در رکعت و در هر رکعت بعد از فاتحه اخلاص
 صد بار لا اله الا الله خالصا مخلصا و در روز چهارشنبه و در هر رکعت و در هر رکعت بعد از فاتحه
 اخلاص و معوذتین سه گان بار و بعد از سلام صد بار لا اله الا الله خالق کل شیء قدیر و و
 روز پنجشنبه و در رکعت بعد از فاتحه کافرون پنج گان بار و اخلاص ده گان بار و صد بار بعد از
 سلام این تسبیح بخواند سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر و لا حول و لا قوة الا
 بالله العلی العظیم و در روز جمعه اول نماز اعرابی او کند و آن چنان بود که روزی حضرت سالت
 پناه صلی الله علیه و سلم فرمود که پنج جمعه مسجد جامع حاضر نشود کافر گردد و اعرابی در آن میان

مسئله
 در بیان آسانی
 جان کنان
 و دعا آن

مسئله
 تا روز
 هفت روز یک
 شنبه تا روز
 ووشنبه تا روز
 چهارشنبه تا روز
 پنجشنبه تا روز
 جمعه تا روز
 هفت روز

حاضر بود گفت یا رسول الله فقیر بخجالتی دورست از مسجد پیشتر خدا فرمودش هر که بعد از
 اشراق روزه جمعه این نماز بخند اول دورکت در رکعت اول بعد از فاتحه سوره فلق بگوید
 و در دوم بعد از فاتحه سوره خمس یک بار و بعد از سلام هفت بار سوره فاتحه بخواند بعد از
 رکعت بدو سلام در هر رکعت بعد از فاتحه اذاجا یکبار و اخلاص بیست و پنج بار و بعد از سلام هفت
 بار لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظيم پس حضرت فرمود که کند از نده این نماز نیمه و تا جائی
 خود و بیست و بنید و بیاید بقدر ثواب مقتدر این امامان که نماز جمعه را میکنند و عطا کرده
 شود آورده اند که چون ثواب این نماز حضرت رسالت نجاه صلی الله علیه و سلم بخند
 فرمود چهل صحابه چنان خوشحال گشتند و شتران و گوسفندان و قمار و دنیاوی که داشته
 بودند اکثر بآن اعرابی دادند که از سوال شما میمان رسالت عظیم پست آمد و خبردار شدیم و
 بعد از این نماز چهار رکعت حفظ ایمان یک سلام او کند و در هر رکعت بعد از فاتحه یازده بار خلام
 بخواند و بعد از سلام صد بار لا حول ولا قوة لک بخواند هیچ گناه روا ل بمان نشود و بیده
 چهار رکعت نشنودی خصمان در رکعت اول بعد از فاتحه اخلاص یازده بار و در دوم قل
 یا تحا الکفر دن سوره و اخلاص یازده بار و در سوم بعد از فاتحه اهلک التکاثر سوره و اخلاص یازده بار
 و در چهارم بعد از فاتحه آیت الکرسی سوره و اخلاص بیست و پنج بار بعد از سلام لا اله الا انت
 سبحانک انکنت من الظالمین چهل خصمان و امیران او را خدا میبالی خوش شود و گرانند و در رکعت
 دیگر بگوید و در هر رکعت بعد از فاتحه سوره والناس بیست و پنج بار بخواند و دیدار یحیی بن یحیی
 میخواستی روزی او کند و بعد از سلام هفتاد و یک مرتبه این تسبیح بخواند لا حول ولا قوة لک
 و در روز شنبه و در رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت بعد از فاتحه سوره
 الکافرون یک بار و اخلاص سوره بار و بعد از سلام لا اله الا الله الملك الحق المبین مثل
 رسول الله و بعد از این نماز هفت بار تسبیحی او کند که اندک و در رکعت است و در هر
 رکعت بعد از فاتحه اخلاص چهار رکعت بخواند و اگر ده اند که اگر در چهار رکعت اول
 بعد از فاتحه آیت الکرسی یک بار و اخلاص سوره بار بخواند و در رکعت دوم بعد از فاتحه الک
 تسبیح یک بار و اخلاص سوره بار و اگر چهار رکعت آخرین در رکعت اول بعد از فاتحه دهنس

مسئله
 آن نماز
 بیست و پنج
 تسبیح
 آن

و صغایا یکبار و در دوم بعد از فاتحه و الیل انا یغفره یکبار و در سوم بعد از فاتحه و ارضی
 یکبار و در چهارم بعد از فاتحه اَلَمْ نَشْرَحْ یکبار پیغمبر فرمود هفت که هرگز او را فرزند ان و
 عیال و ارحم تعالی محتاج کس نکند و معلوم باد که اگر کسی در سفر باشد و در رکعت ازین
 شخصی لازمست که ادا کند و ترک ندهد زیرا که آورده اند که چون صاحب این طیفه ترک کند پانصد
 شتر بخیر و عقوبت و فریاد میکنند و حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم فرمود موسی شعی
 را که اگر تبا منه نمی توانی بای چهار رکعت نماز ادا بایه کرد و در رکعت اول قل یا ایها الکفرون
 یکبار و در رکعت دوم خلاص یکبار و در رکعت سوم فاتح یکبار و در رکعت چهارم و الت
 یکبار و بعد از سلام این سوره های مذکور بخواند تا خلاف جهود ان کرده باشی زیرا که ایشان
 نماز ضعیف را روا نمیدارند و بعد از سلام سر بر زمین نهند و هفت کرت یا قواب گوید و مستحبات
 بدرگاه حق کند و بخوابد آنچه میخواهد و تسبیحات بعد از صد بار اللهم اغفر لی و ارحمنی خافیه
 و تبلی انک انت التواب الرحیم بعد از صد بار بگوید یا حاکم یا علی یا محسن یا احسان
 هر چه بشنود فراموش نکند و قوت حاکمی بے کر ان حاصل شود و هر که هر روز چهل و یکبار
 ایت الذی بخواند سرخرو می دو جهان گردد و او را فرزند ان و ارحم تعالی محتاج
 کسی نکند و اگر از برای حاجت و وجهانی چهل و یکبار یا حی یا قیوم ان تقضه حاجتی
 و اذن عتی سواک بخواند بر آورده خیر گردد و بعد ازین طالب حتی را باید که همیشه
 در پاس انفس خود یا شمه تا اگر یک زمان از حق غافل شود نامه وفات او در تمام ملکوت
 غیر جن و انس بر آگنده شود که فلان طالب وفات یافت چنانچه آورده اند که روزی
 دو جوانان بهدل قصد زیارت امام حسن نورانی کردند یکی از ان دو کس عالم بود و جمیع السنه
 حیوانات چون ایشان نزد یک شهر او رسیدند و دیگر بهیم سخن میکردند که امروز امام حسن فی
 در عالم نماند یکی از ان جوانان که جمیع السنه عالم بود و دیگر را خبر کرد که واقع چنینست
 هر دو متحیر شدند بعد از ان گفتند که زیارت قبرش کنیم چون نزد یک خانه امام رسیدند امام نزد
 ان خانه برآمد تا که هر دو نیک متحیر شدند امام پرسید که چیرانی چراست گفتند که واقع چنینست
 امام فریاد برآورد و گفت که آری پیغمبر فرمود هفت کس نفس از اخرج بنیاد کوا الله بهو میت

من امر و ساعته غافل بودم تا آوازه وفات من در تمام مملکت پراکنده شد و در صبح
ویش گرفت چون در بیابان رسید بوقت نشسته شد بر سر چاهی رسید گفت اگر رسد
دلو بودی آب بکنیدم اندرین بود که آهوان رسیدند امام از سر چاه دور شد که ناآهوان
چکانند چون آهوان بکناره چاه رسیدند آب چاه بکیارگی بالا شد همه ایشان بخوردند
بعد از آن چون امام رسید که آب خورد آب بکیارگی فروفت امام گفت یارب آهوان آب
میدهدی چه بنده صاوق خود نمیدهدی ای آواز داد که تو میدی دلو و رس کرده ایشان
بمن کرده بودند از آهوان خطاب نام رنگی فراموش شد و سر در بیابان نهاد و چون
راوید و آن جوان چنان نزدیش رسید گفت السلام علیکم یا حسن نوری امام بعد از
جواب گفت چه دانی که من حسن نام و نام پدر من نهریست گفت آنها که خود را بتصرف حق
سپرده اند از همه چیز بای خبرند و نه چو نتو که تو کل پرس و دلو کرده بعد از آن جوان
گفت که طریقی طایر مت ما و شما چه میداند که غرض چیست گفت لا گفت من خواهم مرد و
مرا دفن باید کرد گفت از غیبی توان گفت جوان طهارت کرد و سر بر زمین نهاد
و وفات شد چون او را دفن کرد و بر قبرش نشست و دعا خواندن گرفت جوان خنده
کرد امام گفت زنده کس در گور نشود و مرده آواز نکند جوان گفت که ای امام نشنیده که

ان اولیاء الله لا یمتون و لکن ینقلبون من ارالی دار و هر که هر روز صد بار یا قهار گوید
والا لر محبت و یا سر شود و هر که در وقت نیم شب نیم روز صد بار یا قاف گوید درجه او بلند
شود و باید که بعد از زوال وضو سازد و دو رکعت تحیت وضو داد کند و چهار رکعت نماز
زوال داد کند در هر رکعت بعد از فاتحه پنجاه بار خلاص اگر نتواند ده بار خلاص الا سبک
خلاص بجا آورد صد بار یا مملک گوید و در سجده و نشیند و بر خیزد تحیت سجد او کند بجا
و ذکر ثانی فضل الایمان و بعد ازین چهار رکعت سنت ظهر داد کند در رکعت اول بعد از فاتحه
سوره الکافرون بخواند و دوم رکعت بعد از فاتحه خلاص و در سوم بعد از فاتحه فلق
و در چهارم بعد از فاتحه سوره الناس بعد از سلام صد بار گوید استغفر الله العظیم
الذین لا اله الا هو الحی القیوم واقب الیه و اساله الذیبتا و روه اند که اسباب

در بیابان چنانکه در کتاب آمده است

و دنیاوی جهان و توبه نماید که اگر او گیرد خلاص نشود باید که میان سنت و فرض تمیز
و باید از سخن نگویید که ناقص سنت نباشد و بیک سخن وید و سخن و بیک لغت و بد لغت
و به یک و شرب نشکند و دریا و شکند و بعد از آن از ادای فریضه دور گشت سنت
او کند آورده اند هر که بعد از ادای فریضه سه رکعت کلمه طیبه گوید ثواب بسیار است و
ابیر المؤمنین عمر رضی الله عنه را پرسیدند که یا امیر حیه ثواب چند گفت هر که یک رکعت گوید
جان کند و چون جان کند دوستان حق باشند و اگر دور گشت بخواند چنانچه جان
کند و حیلان باشد اگر سه رکعت بخواند هر فکر و ماسو که بر خاطر او گذشت باشد از
عفو فرماید و مهر عزرائیل را بخیم نمیند و خواندن آیه الکرسی نیز بعد از ادای فریضه هم همین

حکم دارد و دست بردارد بنگارنی دنیا حسنة و فی الآخرة حسنة و قنا عذاب
النار و باید که در حالت دعا کردن دست برده باشد و الا بدعت است و در چهار رکعت
آورده است که در حالت دعا دست بر آبرو خود بالا نگیرد و عوام الناس فلن برند که خدا
تعالی بالا است باید که بر بر پشته بر آید و بر آید و بر آید که شیطان یا خود را بر آن دست
نهد و از رحمت حق محروم گردد و معلوم باد که در میان فرض ظهر و مستحب و تسبیح
و دعا کردن و استماع لقله تعالی فاذا قرأت فالصبر و الی ربك فارغب و آنچه بعضی
گفته اند که میان فرض و سنت دعا نمیتوان کردن آن قول صحیح نیست و دور گشت سنت
اخیره را باید که در رکعت اول بعد از فاتحه به فلق تمام کند و در پیش آید و الناس او کنند
و چون از ادای فریضه خلاص شود باید که از آنجا یکسو شود و سنت و نوافل او کند آورده اند
که دو چیز باشد مکروهات نماز است یکم آنکه در نماز یا در و چون امام تسبیح باشد و در وقت
یکم او است سنت کند و دیگر آنکه چون امام از نماز فارغ شود و نوافل را در آنجا ادا کند بلکه چون نماز
یکسو شود و در نماز است که از آنجا یکسو شود و نوافل او کند و چون فارغ شود اول رکعت
نماز حفظ ایمان گذارد و در هر رکعت بعد از فاتحه آیه الکرسی یکبار و احلاص تسبیح بر و بعد
ازین دو رکعت دیگر است که از آنجا نیز حفظ ایمان گویند در رکعت اول بعد از فاتحه آن یکبار
الله الذی خلق السموات والارضین ما قریب من المحسنین بخواند در رکعت دوم

اِنَّ الدِّينَ اَمْلُوْا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ تَابِعِيْنَ اَدَّتْ رِيَّاهُ اَحَدًا يَّجُوْا وَبَعْدَ اَزْ سَلَامٍ سَرِيْرٍ
 زَمِيْنٍ نَّهْدُ وَنَسْكُتْ يَّاحَيُّ يَّاقِيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ اسْتَعِيْثَ اللّٰهُمَّ ثَبِيْتِيْ عَلٰى اِيْمَانِ بِيَّاهُ
 اَوْ اَزْ غَارَتِ كَرْدَنِ شَيْطَانِ مَّرْدُوْدٍ وَحَفْظِ اَمَانِ حَقِّ بَاشَدِ وَبَعْدَ اَزْ يَزِيْنِ وَوَكِيْعَتِ وَبِگَرِ كُنْدَارُو
 وَدَرْ هَرْ رَكْعَتِ بَعْدَ اَزْ فَاتِحَةِ اَعْلَاصِ وَهَ بَايُوْ بَعْدَ اَزْ يَزِيْنِ وَهَ رَكْعَتِ نَمَازِ خُضُرِ عَلِيْهِ السَّلَامُ بَكْدَارُو اَوِيْنِ
 نَمَازِ وَصَالِ نِيْزِ كُوْنِيْ سَنِيْ بِرَكْعَتِ بَجَا اَرْدَاوَرِ وَصَالِ حَقِّ رُوْزِيْ كُنَانْدِ وَهَتَرْ خُضُرِ عَلِيْهِ السَّلَامُ
 رَا شَاهِدِ كُنْدِ وَهَرْ رَكْعَتِ بَعْدَ اَزْ فَاتِحَةِ هَرْ چُوْ خُوْ اَبَدِ اَزْ قُرْآنِ بَجُوْ اَنْدَا اَمَّا فَضْلِ اَنْتِ كِه اَزْ سُوْرَةِ
 فِيلِ تا اَخِرِ قُرْآنِ وَهَرْ رَكْعَتِ بِيْگَانِ سُوْرَةِ بَجُوْ اَنْدِ وَبَعْدَ اَزْ سَلَامِ دَسْتِ بَرْدَارُو وَوَعَا بِدَرْ قِيَامِ
 بَجُوْ اَنْدِ اَنْتِ لَبِيْكَ لَبِيْكَ اللّٰهُمَّ لَا شَرِيْكَ لَكَ لَبِيْكَ اِنْ اَلْحَمْدُ وَالنِّعْمَةُ لَكَ وَ

اَللّٰهُمَّ لَا شَرِيْكَ لَكَ وَاسْتَغْفِرْكَ وَاقْرُبْ اِلَيْكَ بَاقِيْ اَشْهَدُ اَنَّكَ لَا اِلٰهَ اِلَّا
 اَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيْكَ لَكَ وَاسْتَغْفِرْكَ وَاقْرُبْ اِلَيْكَ وَاشْهَدُ اَنَّكَ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

وَلَمْ يَكُنْ لَهٗ كُفُوًا اَحَدًا اَنَّكَ اَنْتَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ بِرَحْمَتِكَ يَا اَخِيَّ الرَّاحِمِيْنَ وَبَعْدَ اَزْ يَزِيْنِ
 تَسْبِيْحَاتِ نَمَازِ مَشِيْنِ نَحْوَانْدَنِ كِيْرَا وِرْدِ اَنْدِ كِه حَضْرَتِ بِيْ بِيْ فَاطِمَه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا
 وَرَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْهَا دَسْتِ بَاسِيَا بِنَاهِدِ بُوْدِ وَبِيْرَانِ غَلَمِ خُورُوْنِيْ بِدَسْتِ خُودِ اَرُوْ مِيْلُوْ اَزْ كَشْرَتِ
 اَتْحَالِ سَهْمَا اَوَا بِلَهْ شُدِ بُوْدِنْدِ زِيْرَا كِه حَضْرَتِ رَسَالَتِ پِنَاهِ صَلَوَاتِ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَسَلَامِ كَارَا
 مَنَاصِفِهِ كَرْدِ بُوْدِ مِيْاَلِ اِلْيَاسِ اَبِيْ نَحْجِهْ تَعْلُوْقِ بَا نَدِرُوْنِ خَانِهْ دَاشْتُوْ دِلِيْ بِيْ اَبِيْ هَرْ بَجَا اَرُوْ
 وَنَحْجِهْ پِيْرُوْنِ خَانِهْ بُوْدِ كَا اَنْدِ مَرْتَضِيْ عَلِيْ كَرَمِ اللّٰهِ وَجِبْ حَاجِبِ آوَرُوْ دِيْ رُوْزِ كِه حُضْرَتِ
 رَسَالَتِ پِنَاهِ حَاضِرِ شُدِ وَچُكُوْ نَحْجِهْ حَالِ خُودِ اَبُوْ حُضْرَتِ نَزِيْدِ كِه مِنْ وَرُوْ اَبِيْشَا اَزْ مَوْمِ
 كَا اَزْ خِرَائِنِ دَارِيْنِ بَهْتَرِ بَاشَدِ بِيْ بِيْ دَرْ طَلَبِ شُدِ كُفْتِ اَوَّلِ اِيْ يَكِيْ بَعْدِ هَرْ رَجْ وَفْتِ نَمَازِ
 سَمْعِ سَهْ بَارِ بِيْجَانِ اَللّٰهُ وَسَمْعِ سَهْ بَارِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَمْعِ سَهْ بَارِ اَللّٰهُ اَكْبَرُ وَبِيْگَرِ اَلَا اَللهُ

اَلَا اَللهُ وَحْدَكَ لَا شَرِيْكَ لَهٗ اَللّٰهُمَّ وَلَهٗ اَلْحَمْدُ بِحَيِّ وَبِيْمِيْتٍ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ
 اِيْنِ اَبُوْ مَوْمِنِيْ تَا هَرْ كِه وِرْدِ كُنْدِ اَكْرَا هَ اَوِ بَعْدِ وَنَحْوِ مَوَاقِفِ دَرْ يَكِ بِيَا بَانِ وَبِرَكْعَتِ خَتَمَانِ
 بَاشَدِ اَقْرَبِيْده شُوْدِ وَوَعَا اَخِيْرَهْ كُفْتِ اَنْدِ كِه اَكْرُوْ رَا بَدَاوَانِ وَشَاهِدِ كَاهِ وَوَكِيْعَتِ بَكُوْنِيْ بِيْ
 ثَوَابِ اَوْ ثَوَابِ كَسِيْ بَاشَدِ مَكْرَ اَنْ كَسِيْ كِه اَوِيْزِ كُفْتِ بَاشَدِ وَبَعْدَ اَزْ يَزِيْنِ مَكْرَتِ دَرْ وَاكُوْ

و صد کرت غلام و صد کرت عالم الغیب الشهادة و صد کرت یار رحمن و صد کرت
 یار رحیم و صد کرت یاباری و اینها عقیب ہر نماز بگوید و یگان کرت سورہ انا فتحنا حجازہ
 و یگان کرت سورہ نوح را بخواند و ہر کہ بعد از نماز ظہر شکر کرت این دعا بخواند الحمد لله قبل
 کل الحمد لله بعد کل الحمد لله علی کل حال ثواب بہتر از ہم و بہتر از ہم و بہتر
 است صلوات اللہ علیہم بیاورد و بعد ازین با پس انفاس کند آوردہ اند کہ در تحت معنی
 ہر کلمہ از نماز و تسبیحات لفظ اللہ را روت داشته باشند تا خفتن و بعد از خفتن تمام
 صادق در تحت معنی ہر کلمہ ای کہ روت دارد تادہ کرت گفته شود آوردہ اند ہر کہ وہ
 ہزار کرت ایہ ہے گوید کشف اورا حاصل شود و چون وقت نماز آید پدید کہ اول چہار
 رکعت نماز سنت عصر گذارد و در رکعت اول بعد از فاتحہ سورہ والعصر را بجا آورد و پنج
 گناہ زوال ایمان و نشود و در ورع عصات کہ چہا ہزار سال باشد و بجز از سایہ عرش دیگر
 نباشد اورا در تحت سایہ عرش دارند و اگر چہار رکعت نتواند دو رکعت البتہ بخواند و ہر چہ
 بخواند بخواند و بعد از آن فرضیہ سورہ عم یستار لون بخواند اگر یک کرت بخواند سوال منکر
 و نکیر بر و آسان شود اگر پنج کرت بخواند محبت خدا روزیش گردد و سورہ والنار عات
 نیز بخواند کہ اورا در زیر سایہ عرش دارند و تسبیحات مذکور بعد ازین بخواند از ان صد کرت بگوید
 اسْتَغْفِرُكَ رَبِّ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ وَأَسْأَلُكَ التَّوْبَةَ و ہر کہ بعد از عصر تا غروب کلام
 دنیاوی نگوید و نہ کرد و بیکار مشغول شود ہر حاجت کہ داشته باشد بر آوردہ شود و این صبح
 عاشقان گویند و خاصیت بعد از عصر و جمعہ و قبلہ تا غروب قاتب بنشیند و این بار
 تکرار کند یا اللہ یا رحمن یا رحیم و سخن گوید البتہ حاجت او بر آوردہ خیر گردد آوردہ اند
 کہ روز جمعہ اصحاب و پیش حضرت ابو بکر صدیق رضی اللہ عنہ شدند و پرسیدند از آنحضرت
 حضرت رسالت پناہ صلی اللہ علیہ وسلم فرمودہ است کہ در جمعہ یک ساعت است اگر کسی توبہ یا بد
 ثواب روز و شب جمعہ در ان ساعت است پس کہ یافته باشد امیر المؤمنین گفت کہ بی بی
 فاطمہ ہر یافتہ است چون اصحاب مد پیش بی بی شدند بی بی گفت کہ حضرت ایشان دو
 کرت یافتہ بودند و من یک کرت من بدوہ ایشان بگفتم و ایشان بدوہ من بدوہ

و آن ساعت میان عصر و غروب است و نیز پنجم فرموده است هر که بعد از هر نماز سه رکعت
 بگوید استغفر الله ربی من کل ذنب لک آمرزیده شود و همه گناه او و قبولیت نماز او چون قبولیت
 نماز من باشد و چون فرضیه نماز شام ادا کند و شش راجه تمام رساند رکعت او شش رکعت
 کافرون بعد از فاتحه و در دوم خلاص می یابد که پیوسته بدین سنت اقام نماید بعد از نماز او
 بخواند که اکثر او است کجاست بیک فاتحه و یک خلاص و قل و شش رکعت است در هر
 بعد از فاتحه سه رکعت خلاص و او این نام در دوازده بیست است تا هر کس این نماز ادا کند بران
 در آید و آن روز باز شود و صلیان این نماز در پیش نشوند و بعد ازین دو رکعت نماز او
 بخواند بعد از فاتحه شش آیت از سوره انعام بخواند در رکعت اول بعد از فاتحه بخواند الحمد
 الله الذی خلق السموات والارض ما کانوا به یستهنون و در رکعت دوم بعد از فاتحه

این آیت بخواند الم یروا که اهل کما من قبلهم الی فحاق بالذین یسخر و منهم ما کانوا به
 یستهنون پنجم فرموده است که گزاردن این نماز شفاعت من بپاید اگر چه قاتل و لادین باشد
 آورده اند که نرید به بخت همین تفکر بخورد که اولاد او را بچشم و این نماز ادا کنیم چون از
 نماز شام غایب پیش خداوند تبارک و تعالی از شومیت آن تفکر در دهر و مسلط میگردد تا
 نماز شام میگردد و بعد ازین دو رکعت نماز پنج خواند در رکعت اول بعد از فاتحه سوره
 و السماء ذات البروج بخواند و در دومی سوره الطارق بخواند این را نیز نماز نور گویند و صلی
 این اواب مذکور باشد و نیز دو رکعت دیگر نماز نور در رکعت بعد از فاتحه خلاص بایزود
 کرت بخواند آورده اند که چون مصطفی این نماز روز شنبه را بگنجته شود و او ماه شنبه را
 تا بیان باشد و خلق اولین و آخرین در نظاره او شوند پذیرند که ولی اله است یا شهید
 است و یا نبی است و از همه دگر و دوزیر سایه عرش رسد و بی و جمله کلام حق شود که
 این دوست من است زیرا که مصطفی فلان نماز است و بعد ازین دو رکعت شکر شب در رکعت
 اول بعد از فاتحه سوره الکافرون بخواند بار و در رکعت دوم بعد از فاتحه خلاص بخواند یا صلی
 این نماز از پنج تاریکی خلاصی یابد اول تاریکی ایمان در وقت نزاع یعنی ایمان و سلب نشود
 دوم از تاریکی گور در وقت سوال منکر و کیم سوم از تاریکی عرصات در وقت نماز خواندن

چهارم از تائیدی میزان یعنی میزان نیکی و سبک نشود پنجم از تائیدی بلصراط در وقت
گذشتن از و بعد ازین دو رکعت حفظ ایمان در هر رکعت بعد از فاتحه آیت الکرسی یک بار و
سوره انا اعطینا یازده رکعت و ایضا دو رکعت دیگر حفظ ایمان در رکعت اول بعد از فاتحه
خلاص هفت بار و فلق یکبار و در رکعت دوم بعد از فاتحه خلاص هفت بار و سوره وائال
یک بار و بعد از سلام سر سجده نهد و سر بارگوید یا خُ یا قیوم ثبتی علی الایمان چه بیچ گناه
نوال ایمان و نشود و بعد از آن دو رکعت بنیت او این از جهت برآمدن حاجات و جهانی
بگذارد و در رکعت اول بعد از فاتحه پنجبار این آیت بخواند دُبَّالَا تَزْعُ قُلُوبَنَا بخواند و
در دوم بعد از فاتحه پنج بار این آیت بخواند دُبَّ قَدَاتِنِیْ مِنْ الْمَلَائِکَةِ بِالصَّلَیِّیْنَ بخواند
وَایضاً پنج بار کلمه تجبیده بخواند و بعد ازین این عا بخواند اللهم انی اسألك ایمانا دائما و یقینا

صَادِقًا وَ عِلَّا خَالصًا وَ لَدَا صَالِحًا وَ لِقَائِكَ بِلا حِجَابٍ وَ جَنَّتْ بِلا حِسَابٍ اللَّهُ غَنَى
عَنِ الْعَالَمِیْنَ بِرَحْمَتِكَ یا ارحم الراحمین و بعد ازین دو رکعت ایضا بنیت او این بخواند و
در هر رکعت بعد از فاتحه آیت الکرسی یک بار و آیت الَّذِیْنَ یَقُولُونَ رَبَّنَا آتِنَا خِزْیَةً الحسب
و چهار بار سوره خلاص معوذتین یکبار و ثواب این کار آنکه از حدیث روایت
از آن در علم نیاورم و بعد ازین دو رکعت حقوق والدین در هر رکعت بعد از فاتحه خلاص
سه بار آورده اند که مایه پدرش آمرزیده شوند و هر چند گناهکار باشند و حقها و اشیاء
بر جا شود هر چند که رنجانیده باشند و بعد ازین دو رکعت نماز خستودی جمله مشایخان و هر
بعد از فاتحه خلاص هفت رکعت آورده اند که در روز قیامت شفاعت جمله مشایخان در یابد
جمله از دست خستود شوند و بعد ازین دو رکعت هدیه رسول صلی الله علیه و سلم بخواند و هر رکعت
بعد از فاتحه خلاص هفت رکعت بخواند آورده اند که در عصا قیامت حضرت رسالت پناه
صلی الله علیه و سلم چنانچه کسی گم شده خود را بطلبد او از میان مردمان طلبیده بکشد و بعد ازین دو رکعت
نماز هفتگانه در شب شنبه بعد از فاتحه خلاص یک بار و در شب یکشنبه بعد از فاتحه خلاص دو
بار و در شب دوشنبه بعد از فاتحه خلاص سه بار و در شب سهشنبه بعد از فاتحه خلاص چهار بار و
در شب چهارشنبه بعد از فاتحه خلاص پنج بار و در شب پنجشنبه بعد از فاتحه خلاص شش

مسئله
در بیان
حفظ ایمان

در بیان
نماز و دعا
در بیان
مسئله

مسئله
در بیان
نکات
و سبب
التمسک

بار و در شب جمعه هفت بار آورده اند که مصلی این نماز در هر شب ازین شبها که میرد
 این نماز تشیع او شود و از جمله بولهای قیام و اخلاص کند و بعد ازین دو رکعت هر یک
 تکبیر بگیرد و در هر رکعت بعد از فاتحه اخلاص سه بار سوال منکر و تکبیر حق تعالی بر او آید
 کند و بعد ازین دو رکعت سراج القبر بگیرد و در هر رکعت بعد از فاتحه اخلاص و معوذتین
 سه گانه بار و پروایت دیگر و در هر رکعت بعد از فاتحه اخلاص شش بار و بعد از سلام دست بردارد
 و سه مرتبه بگوید اللهم اجعل صلاتی سراجاً فی قبری و فی قبر والدی یا الله و غیره
 التماس حضرت محی الدین شیخ عبدالقادر گیلانی قدس سره العزیز فرموده است هر که بیان
 شام و خفتن و در رکعت نماز بگیرد و در رکعت اول بعد از فاتحه قل یا ایها الکافرون یا زده
 بار و در دوم رکعت بعد از فاتحه اخلاص یازده بار بخواند و قیامت من تشیع او باشم و اگر بعد
 از نماز مذکور یازده بار و در دو یازده گام بجانب عراق روند و در آنجا بایستد و یازده
 مرتبه بگوید یا زده یا زده یا الله بگوید و بگوید یا الهی بحرمت شیخ میران محی الدین عبدالقادر
 جیلانی الهی بحرمت این اسما معظم و کرم حاجت من برآورده خیر گردانی ببنک و کمال
 کریم بالنبی الامی آله الامجاد بر ختمک یا ارحم الراحمین مقصود و حاجت که داشته باشد اگر
 بر آورده خیر نگردد و قیامت چنگ آورد و امن من باشد و این نماز شامی بطریق مقید
 بوقت نیست بل فی کل حین جائز است اما در حاشی ابوالکارم دیدم که این گام زدن
 ممنوع است و بعد از آن یک رکعت فاتحه بعد از سلام سر بر زمین نهاده بفتا و بار بگوید
 سعی فرحت برے حاجت آورده است دیگر چهار رکعت شلیدن گوید و در رکعت من عند
 نازل شده است آورده اند که چون مادر امیر المومنین مرتضی علی کرم الله وجهه وفات
 یافت و نام او نیز فاطمه بود و برهول خدا ایمان آورده بود حضرت مصطفی را ایشان
 پرورش کرده بودند چون او را در گور نهادند حضرت قمیسی خود را بر پوشانید و بیک دست
 بیک طرفش گرفت و دست دیگر بر طرف ساعتی برین بود چون دست بالا کرد و یاران
 گفتند یا رسول الله دستها را برے چه گرفته گفت معلوم بشما بوده باشد که چون آدمی را
 در گور نهند اول طرف از زمین در میکند و او را چون بشکند در جوانی بهجید و بعد از آن غلها

دیگرے یا بدخواہ مسلم باشند خواہ کافر و دہشمن خود را گرفتند تا اور این بخشیدار ان
چندان گریستند که گویانہ ہر ماہ ایشان تر قیدین گرفت و ان بنان حیرت و بحکم
رب اجلیل آمد و این نماز آورد و گفت یا رسول اللہ ہر کہ این نماز را بخندارد از شلیدن
گور خلاص شود و کرت دیگر آنکہ چون سعد بن عبد اللہ وفات یافت حضرت مصیقت مہربان
را کہ بر سر گشتان بیاورد و آہستہ روید تا فرشتگان از سیر پا خود نکیند زیرا کہ بسیار نازل
شدہ اند چون و را در گور ہنوا و نذر گاہ مبارک حضرت تنہی گشت و گریہ کرد و یاران گفتند یا
رسول اللہ چرا گفت اگر از شلیدن گور کسی خلاصی یافتی سعد بود و یاران چندان
گریستند کہ شرح نتوان کرد و باز ہمین نازل شد پس یاران گفتند یا رسول اللہ سبب چه بود و غدا
اورا گفت بال اہل خویش بدگوئی قلع گوئی و و از ان واسطہ آوردہ اند ہر کہ مرگیزد و غیر
را دشنام دہد کہ چندان کس شمار او طی کردہ است اگر است گوید ہنوا والا بہر سخن اورا شہاد
تا ز یادہ بزنند و موافق این حکایت آوردہ اند کہ چون ہجرت وفات یافت چندان
فرشتگان منزل شدند کہ گرد و بخار و زمین پیدا شد از کثرت ایشان یاران ہمہ سلاح را
گرفتند کہ مگر لشکر کفار آمدہ است حضرت فرمود کہ لشکر نیست بلکہ فرشتگان اند زیرا کہ
معاویہ آمدہ اند بایان گفتند یا رسول اللہ چہ فضیلت داشت گفت سورہ اخلاص اکثر میخواند
در ہمہ حال ترک نمو کرد و نماز این است در رکعت اول شہاد کرت خلاص بخواند و در رکعت
چہارم است کرت خلاص بخواند آوردہ اند ہر کہ بعد از نماز شام سورہ واقعہ بخواند ہرگز
در ماندہ نشود چنانکہ آوردہ اند کہ چون حضرت امیر المؤمنین عثمان رضی اللہ عنہ در طاعت
میکرد و ختران بسیار داشت کہ گفت بد ختران خود وصیت پیچ می گفتم کہ گفت من کہ وہم
و ان نہت کہ چون کہ عقب نماز شام سورہ واقعہ بخواند ہرگز در دنیا فقیر و در ماندہ نشود
و ذکر نماز و تسبیح نماز شام باید کہ بعد از ہر خمس صلوٰۃ سی و ست بارہ بگوید سبحان اللہ و علی
بارگوبد الحمد للہ و علی ستر بارہ گوید اللہ اکبر و کیا لا الہ الا اللہ و لا شریک لہ
لا املک و لا الحمد و هو علی کل شی قدس بخواند و این تسبیح را پنج گنج ازان گویند کہ
بی بی فاطمہ چند کرت شکایت سختی و بیوی پیش حضرت کرد و ہر کرت این میفرمود کہ بعد پنج

در ہمہ حال ترک نمو کرد و نماز این است در رکعت اول شہاد کرت خلاص بخواند و در رکعت
چہارم است کرت خلاص بخواند آوردہ اند ہر کہ بعد از نماز شام سورہ واقعہ بخواند ہرگز
در ماندہ نشود چنانکہ آوردہ اند کہ چون حضرت امیر المؤمنین عثمان رضی اللہ عنہ در طاعت
میکرد و ختران بسیار داشت کہ گفت بد ختران خود وصیت پیچ می گفتم کہ گفت من کہ وہم
و ان نہت کہ چون کہ عقب نماز شام سورہ واقعہ بخواند ہرگز در دنیا فقیر و در ماندہ نشود
و ذکر نماز و تسبیح نماز شام باید کہ بعد از ہر خمس صلوٰۃ سی و ست بارہ بگوید سبحان اللہ و علی
بارگوبد الحمد للہ و علی ستر بارہ گوید اللہ اکبر و کیا لا الہ الا اللہ و لا شریک لہ
لا املک و لا الحمد و هو علی کل شی قدس بخواند و این تسبیح را پنج گنج ازان گویند کہ
بی بی فاطمہ چند کرت شکایت سختی و بیوی پیش حضرت کرد و ہر کرت این میفرمود کہ بعد پنج

نماز این را بخوان که ترا بهتر است از جمله خزان و نیا و صد بار کلمه طیبه بخوان صد بار درود
 فرست و صد بار خلاص بخوان و صد بار یا رحیم و این نامهارا هر که بپزد از هر نماز صد مرتبه بخواند
 کینه او درود و منتها را بگوید سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر يا احيات
 المستغنين ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم و صد بار عالم الغيب الشهادة بخواند
 باد که این مقدار تسبیحات عقب هر نماز بخوان گفت آورده اند که روزی مهتر موسی
 از حضرت رب ابراهیم سوال کرد که یا رب من در تورات خوانده ام که قوس از آدمیان
 باشد که چون چشمان بپوشند در بهشت در آیند ایشان را از بهشت من گردان خطاب کرد
 لا بلک ایشان است محمد مصطفی باشد مهتر موسی گفت یا رب چه خاصیت داشته باشند گفت
 بعد از نماز شام نوافل بگذرانند که وقت عشا داخل شود و خاصیت دیگر در شب تاریک
 در مسجد هر چند سنجی باشد بروند یا موسی چون چشمان بپوشند و از مردم غائب شوند
 ایشان را در حوران بهشت در آید بعد از این نمازهای هفتگه او کند در شب یکشنبه چهار
 رکعت بدو سلام در هر رکعت بعد از فاتحه اخلاص سه گان بار یا و سلام هفتاد و یک رکعت

بگوید استغفر الله العظيم الذي لا اله الا هو الحي القيوم وانوب اليه واساله التوبة و
 این اسید استغفار گویند و باید که هر کاتب این را خطی کمالا نویسد تا مشهور شود و در شب
 و در شنبه دو رکعت او کند در هر رکعت بعد از فاتحه کافرون و فلق و الناس هر یک
 پانزده بار بخواند بعد از سلام پانزده بار آیه الکرسی بخواند و ثواب این نماز مذکوره در خبر
 آورده اند که ثواب این نماز اگر در یا با دو رکعت و در یک رکعت و در شنبه و جمعه انس و
 جن نویسد و گویند هرگز تمام نشود و در شب سه شنبه شش رکعت یا سه سلام در هر رکعت بعد
 از فاتحه اخلاص سه صد و تین بیکان بار بخواند و در شنبه چهار رکعت در هر رکعت بعد از فاتحه
 اخلاص چهل بار و در شب شنبه هشت رکعت یا چهار سلام در هر رکعت بعد از فاتحه اخلاص
 ده گان بار و بعد از سلام صد مرتبه بگوید لا اله الا الله ملائک الحق ملین محمد رسول الله
 و تسبیح در رکعت حقوق و الدین و در هر رکعت بعد از فاتحه آیه الکرسی و کافرون خلاص
 سه صد و تین پنج گان بار و بعد از سلام پانزده بار درود و پانزده بار استغفر الله الذي

لا اله الا هو الحی الفیوم واقرب الیه واسالہ التوبۃ اوروہ اند کہ گزارندہ این نماز را
 ہر حرفی کہ ذکر کردہ است در ان نماز گناہ و یکیک کم شوند و ثواب و یک یک نوشته شود
 و مادر و پدر و اگر زندہ باشند خشق و شوند و در دنیا مزاجم نشوند و اگر مردہ باشند فرشتگان
 بید و بیابند و باہر یکے طبقہا و نور باشد و بر قبر او بنفشانند و چلہ اہل مقبرہ خوشنود
 شوند و در شب جمعہ و در رکعت نیت آسانی سوال نمک و نمک و ہر رکعت بعد از فاتحہ آیت الکرسی
 یکبار و اذان زلزلت الارض سہ بار و نیز در رکعت بدین نیت مذکور در ہر رکعت بعد از فاتحہ
 خلاص صد بار و بعد ازین دو رکعت دیگر بار و اح مادر و پدر و یا ہر نومردہ کہ باشد در رکعت اول
 بعد از فاتحہ آیت الکرسی پنجبار و در رکعت دوم آیت الکرسی و کافرون و اخلاص و معوذتین
 یکبار و بعد از سلام سر بر زمین نہند و سہ رکعت بگویند واللہ غالب فوق عبادہ و ثوابین
 را بدان مردہ بخشد و حال او را حق تعالی خشق و گرداند و در رکعت دیگر رکعت اند کہ اگر ماہرہ
 مغربہ عشا بخواند در شب جمعہ ازین جہان فرو قاجای خود را و در شب جمعہ در رکعت
 اول بعد از فاتحہ آیت الکرسی یکبار و خلاص سہت و پنجبار و در رکعت دوم بعد از فاتحہ
 کافرون یکبار و خلاص سہت و پنجبار و بعد از سلام ہفتاد بار احوال و لا حقۃ الا باللہ
 العلی العظیم بخواند و دیگر در رکعت اول بعد از فاتحہ ہفتاد بار و خلاص بخواند و بعد از سلام ہفتاد
 بار سید الاستغفار بخواند حضرت فرمودہ است کہ اگر مصلی بن نماز تمام است من را زانہ تعالی
 شفاعت خواہد خدا تعالی بدو بخشد و در رکعت دیگر در ہر رکعت بعد از فاتحہ دس تا ایتا تا آخر
 بخواند ہفتاد بار و بعد از سلام صد بار اللہم اجزنی من النار یا عجیز گوید پنجمین فرمودہ است
 برابر ہر حرفی کہ ذکر کردہ است ثواب یکسجہ و نامہ اعمال و نوشته میشود و در رکعت
 دیگر بعد از فاتحہ آیت الکرسی پانزہ بار و بعد از سلام سہ صد بار اللہم صل علی محمد و آلہ
 الاطین حضرت رسالت پناہ را در خواب بیند و ایضا اگر بغیر این نماز ہمین در ووند کہ
 در شب جمعہ نہار بار بخواند حضرت را بخواب بیند و اگر کسی از برائے بر آمدن حاجات در
 شب جمعہ سید بار بخواند حاجت او بر آوردہ خیر گردد و در رکعت دیگر در ہر رکعت بعد از فاتحہ
 اخلاص نہار بار و اگر این نماز بعد از غسل کند نہت را در خواب بیند و معنی ہا پنجمین

مسئلہ در بیان دعا شب جمعہ است حاجت در دوامی از انبات رسول اکرم صلی اللہ علیہ و آلہ و صحابہ وسلم

گفته است که هر که در شب جمعه این عارچهل و یکبار بخواند هر حاجتی که داشته باشد تا
جمعه آینده دیگر درست آید و اگر درست نه آید بر من لعنت گوید تعویذ باید سهوا دعائیت

سُبْحَانَ الْقَدِيمِ الَّذِي لَمْ يَزَلْ سُبْحَانَ الْعَلِيمِ الَّذِي لَا يَجْهَلُ سُبْحَانَ الْجَوَادِ الَّذِي لَا يَخْجَلُ

سُبْحَانَ الْحَلِيمِ الَّذِي لَا يَجْلُ بِجَهْلِكَ اَرْحَمَ الرَّحِمِ بِشَاخِحَانِ كَقَوْلِهِ هَرَكُومَ وَرُوشِي زَنْدَوَانِ عَمَلِ نَزَا
را ندانند فقر و محروم باشد و این دعا در رکعت چهارم حاجت وینی و دنیاوی محبت
آورده اند که امام یوسف سبنانی علیه الرحمة گفته است که میان این نماز و ایت علم میگرد
به مقام شاکر و این من بدینچه دشمنی رسیدند و اکثر شایخانی که آمده اند ایت در هر رکعت
بعد از فاتحه خلاصه بار و تسبیحات کعبه و سجود و تهننگان بر بعد از سلام سر زین بنده بار

گوید اللهم صل على محمد وعلى آل محمد وبارك وسلم عليه ووده بار و دنیا تا فی الدنيا
لن یخواند و حاجت بخدا تمیالی اعرضه کند بر آورده خیر گردد و در رکعت پیش از وتر بگوید گفت
جمعه قضا از حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم منقولست که قضا را می چهل شبت او یعنی پدر
و کتان پدر و هر چنانکه بالا رفتن چهل پدر و چهل شوند در رکعت اول بعد از فاتحه
کافرون شهر بار دوم بعد از فاتحه خلاصه شمرده بار و معلوم باد که این همه را در هر
جمعه است و در شب شنبه شش رکعت بسطام و در هر رکعت بعد از فاتحه خلاصه سه بار و نیز چهار
رکعت بیک سلام در رکعت اول بعد از فاتحه کافرون یکبار در دوم بعد از فاتحه خلاصه یک
بار در سوم بعد از فاتحه قل یکبار در رکعت چهارم بعد از فاتحه و الناس کبار و چون خفتن
در آید اول چهار رکعت سنت نماز خفتن بخواند که گویا بار و یکه و سیچ گفته اند از آن
نیاید و بیم که درین مختصر گفتیم بلکه از قیام لیل نیز این را در فضل گفته اند در رکعت اول بعد
فاتحه آیه الکرسی بخواند و بعد از آیه الکرسی این آیهها متصل بدو نیز بخواند لا اکره فی الدین
تا هم فیها خاله و لایم ترالی تا و الله لا یهدی القوم الظالمین در رکعت دوم بعد از فاتحه آیه
الرسول تا آخر بخواند و در سوم آخر سوره حشر بخواند و در رکعت چهارم بعد از فاتحه هو الله
الدی لا اله الا هو الحشر یکم بخواند و بعد از آنکه آورده اند هر که تشنه بر صورت بگذارد و کافر گردد
و کافرش بپاد شود و بعد از آنکه فرض عشا در رکعت سنت در رکعت اول بعد از فاتحه

فلق یکبار و در دوم بعد از فاتحه و الناس یکبار بعد چهار رکعت سنت به نیت قیام لیل
و نماز حاجات نیز گویند در رکعت اول بعد از فاتحه آیه الکرسی سه بار و در رکعت دوم
بعد از فاتحه اخلاص سه بار و معوذتین یکبار و بعد از تشهد رکعت سوم چون اول رکعت چهارم
چون ثانی و اگر در هر رکعت بعد از فاتحه اخلاص چهار بار بخواند نیز درست و بعد از سلام
کرت یا کریم گوید سر سجده نهد و سه کرت این دعا بخواند سبحان القديم الذی لم یزل سبحان

العلیم الذی لا یجمل سبحان الجواد الذی لا یجمل سبحان الحلیم الذی لا یجمل و حاجت
خواهد و عرض کند بر آورده شود و نیز چهار رکعت بر قیام لیل و حاجت و رکعت اول بعد از
فاتحه کافرون یکبار و در دوم بعد از فاتحه خلاص یکبار و در سوم بعد از فاتحه فلق یکبار
و در چهارم بعد از فاتحه و الناس یکبار و سر سجده نهد صد بار یا حتی یا قیوم بر خشک تنهیت حیات
خود عرضه کند مجرب است که بر آورده و خیر گردد و بعد که دو رکعت یا روح ام المؤمنین بی بی
عائشه در هر رکعت بعد از فاتحه اخلاص سه بار آورده اند که بی بی عائشه از حضرت رسالت
پناه صلعم سوال کرد که یا رسول الله من فرزند ندارم چگونه باشد فرمود هر که این دعا کند او
از فرزندان شما باشد و او را فرستای قیامت بتو بخشند و اینها دو رکعت نقصان تقصیر نماز
در هر رکعت بعد از فاتحه خلاص سه بار بخواند جمله تقصیرات او بر چاش شود و کمال پذیرد و در
رکعت دیگر در رکعت اول بعد از فاتحه آن را رسول یکبار و اخلاص نازده بار و در رکعت
دوم بعد از فاتحه آخر سوره که هف از ان الذین امنوا و عملوا الصالحات انهم و اخلاص نازده بار
و این نیز حفظ ایمان گویند و این چهار رکعت نماز سعادت آورده اند که در شب یا در وقت
والا در هیئت والا در به راه والا در هر سال والا در تمام عمر که مراد را کافیت و اگر این نماز
بعد از هیئت و خوا و اکنه یعنی وضو کند و تحیت وضو کند و باز وضو کند و باز تحیت وضو
کند بکند اسفست کرت هر حاجتی که داشته باشد پیشک و اگر در ایا پاید که در چا کند که در اسفست
ببیند و فقیر در شب این ترک می کند و در رکعت اول بعد از فاتحه اخلاص ده بار و در دوم بعد از
فاتحه است بار و در سوم سی بار و در چهارم بعد از فاتحه چهل بار و بعد از سلام پنجاه و یکبار صلوة
نرسد و پنجاه و یکبار سید استغفار گوید که ما فی هذه افضل و پنجاه و یکبار و لا حول و لا

مسئله در بیان نماز هیئت و غیره

قُوَّةُ الْإِلَهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ بخواند و هر سجده بنهد و بار بار یا مهاب گوید و اگر سر بریند کند مثل
 و یکبار گوید اللَّهُمَّ اسْعِدْ سَعَادَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ و اگر تسبیح نماز خشن
 آورده اند که بعد از عشاء سوره باری که می بیدد الملک بخواند چون هرگز نهندش شکر از رسول
 کند و یکبار واضح کند که این شخص سوره تبارک عقب عشاء بخواند نمیشود این سجده و شاید که سوره
 فاتحه یکبار بخواند و شش آیت اول کلام الله تبارک و تعالی و آیه الکرسی بخواند و
 اَمِنْ الرَّسُولِ و آیت شهادت الله ان لا اله الا الله و آیه الحجاب و بعد از قُلِ اللَّهُمَّ مَا لَكَ الْمَلِكُ
 تا بَعْدَ حِسَابٍ این و سوره آل عمران شاید که این مقدار از کلام الله در عقب هر نماز بخواند
 و ایضا باید که در عقب هر خمس صلوة این آیه بخواند که ثواب ایشان از حد و عدم بیرون
 و در کلام تحریر فرمایان تقریر کنی سبحان الله حین تمسک و حین تضرع و نادب العلیین
 بخواند و در خشتن شاید که بعد از پنج رکعت صد بار کلمه تمجید و صد بار اخلص و غیره از من المذکورین
 بخواند و در خست که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم بامیر المؤمنین مرتضی علیه السلام گفت
 که یا علی تا ختم قرآن کنی و طواف خانه کنی و دهائی جلعه پیچیدن بجای باری بجلعه کافران
 و شیاطین غرا کنی و جلعه است من الحق تعالی نخواهی و هزار رکعت نماز را و ان کنی ترا لازم
 و واجب است که بخوابگاه بروی آورده اند که مرتضی علیه السلام بنایت عاجز شد و گفت یا
 رسول الله فقیر را این مقدار امکان از کجا باشد حضرت فرمود که من بیان کنم اول چهار
 رکعت فاتحه خوانی و از سبج یابی و چون مواز ده رکعت خلاص خوانی ختم قرآن کرده
 باشی و چون ده رکعت کلمه تمجید بخوانی بجلعه کافران و شیاطین غرا کرده باشی بخوان
 ده رکعت در و بخوانی جلعه پیچیدن را دهائی کرده باشی و چون ده رکعت اللَّهُمَّ اجْزِئْنا مِنَ
 النَّارِ کوئی کام است من را و الله تعالی خواسته باشی و چون ده رکعت سبحان الله المقدم
 بشاء بقدره فعال باید بدین بخوانی هزار رکعت نماز گزارده باشی آورده اند که
 از زمان نیکو کار بخود قسم یاد کرده گفت شود هرگز کم مگر کسی را که هر شب هزار رکعت نماز بخواند
 و ران میان جوانی گفت که من میگردم بعد از عقد چون نکاح کرد و جوان بخیر از فریضه نوبل بجا
 نکرده و زن گفت چرا بعد از این وفا کردی گفت بیوفائی نکرده ام بلکه هر شب میگویم که در جنت صحیح

و شکر ت رب اے ظلمت نفسی ما غفر لی و انک لا یغفر الذنوب الا انت و در مصباح
 الجنان آورده است کہ در حضرت رسالت پیام صلی اللہ علیہ وسلم کفر
 میگوید کہ قریب نزدیکیتر بمن از ان کس نیست کہ در سجده ہمین آیت ذکر بخواند و اینها
 هفت مرتبہ گوید ربنا ما خلقت هذا باطلا سبحانک فقنا عذاب النار و ربنا انک
 من تدخل النار فقد اخرجتہ و ما للظالمین من انصار و ربنا انکنا سمعنا منادیا ینادون
 للایمان ان امنوا ربکم فامنا ربنا ما غفر لنا ذنوبنا و کفر عنا سیماننا و توقنا مع
 الکبرار ربنا و اتینا ما عدتنا علی رسلک و لا نخذ نایمہ القیمة انک لا تحلف الیما
 آورده اند ہر کس این تہا را در ان حالت بخواند ہرگز فرزند ان اوراقی تعالیٰ محتاج
 کسی نمند و آیت آخرین ایشان اگر کسی در اوقات تکرار کند فرمائی قیامت ہج
 گناہ ما خود نشود و این تہا در سورہ عمر است نزدیک سورہ نسا یک مرتبہ کہ
 ربنا افرغ علینا صبرا و ثبت اقدامنا و اضرنا علی القوم الکافرین و یک بار
 ربنا اغفر لنا و لاخواننا الذین سبقونا بالایمان و لا تجعل فی قلوبنا غلا للذین
 امنوا ربنا انک رؤف الرحیم و شکر ت لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین
 فاغفر لنا ذنوبنا کلھا صغیرھا و کبیرھا سوا و عاکبتہ ظاہرا و باطنا بعد کہ بگوید
 الہی بحسرت توبہ و استغفار محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و بحسرت توبہ و استغفار ہتھرم
 علیہ السلام شکر ت گوید صلوة اللہ علی اذمر علیہ السلام آورده اند ہر کہ ہر روز شکر ت
 صلوات بر آدم و ہند بیج گناہ در وجود او نمازد و بحسرت توبہ و استغفار ہتھرم موسیٰ
 علیہ السلام و بحسرت توبہ و استغفار ہتھرم داؤد علیہ السلام و بحسرت توبہ و استغفار ہتھرم یوسف
 علیہ السلام الہی بحسرت توبہ و استغفار جمیع انبیاء و رسل توبہ و استغفار این عاصی جانی توبہ
 کنی و شکر ت ربنا تقبل منا انک انت السیمہ العظیم الہی بحسرت توبہ و استغفار
 انبیاء عفو فرمودہ گناہان صغیر و کبیرہ ابر عاصی و جانی حضور فانی و شکر ت گوید
 و اعف عنا و اغفر لنا و ارحمنا انت مولنا فالضربنا علی القوم الکافرین الہی بحسرت
 انبیاء و رسل انکہ بدلت و لغزش نکردی این عاصی جانی را گناہ صغیر و کبیرہ نگیری

و سحر کرت گوید دُشمنانِ تو را خن نماند تَسینا اَوْ اخطا نارتنا و لا تحیل عَلینا اَصْرًا لِمَا حَمَلْنَا
 عَلَی الَّذِینَ مِنْ قَبْلِنا دُشمنانِ تو را خن نماند مالا طاقَة لَنَا بِهِ و اعف عَنَّا و اغفر لَنَا و ارحمنا
 اَنْتَ مَوْلَانَا فَانْفِرْ نَاعِی الْقَهْرِ الْغَفِيرِ وَ سحر کرت گوید اَللّهُمَّ اجْعَلْهُ مَحْبُوبًا وَ قَاتِلْهُ
 الْمُؤْمِنِیْنَ وَ یُغْنِ عَمْرِیْ اِلٰی یَوْمِ الْاَحْزَنِ سَنَةً مِنْ غَیْرِ عَاقِبَةٍ وَ هَرَبِ و اگر ده رکعت گوید
 افضل باشد و بیج کرت همان معنی مذکور که در فصل وضو عقب این عاکفته ام بخواند

وَ اعْبُدْ رَبَّكَ و از عیسی علیه السلام و این امیتة کلمة و ان الجنة حق و النار حق بر جنتك یا
 ارحم الراحمین پس چون از چهار چیز و اول کفش را بپوشاند اما در رکوع دوم در و نباشد چون
 روان شود اول پا چوب بر دارد و سائر آداب و در فصل وضو گفته ام و چون از رکعت
 بر آید گوید اللهم اعصم فی دینی و دنیا فی و الاخرة و چون از وضو فارغ شود و حال
 تحت وضو بگذارد در رکعت اول بعد از فاتحه خلاص سه بار گوید رکعت ثانی چون اول
 بعد از آن و در رکعت دیگر در هر رکعت بعد از فاتحه خلاص پنج بار و چون از وضو فارغ شود و در هر
 رکعت گوید یا بَدِیعُ الْجَوَارِیِّ وَ هَرَبِ و یک رکعت یاریت یا ربّی و یک رکعت یا کریم و سر بر زمین
 نهد و این دعا بخواند اللهم یا خالق النور من فضة من مشغولین غم کنی و از دل دور و بمرت
 آن پیر که درون نماز است و پاشنه پایش در دهن راست پشت و در مشغول بطاعت
 چهارست نصرت یا الله یا الله یا الله یا رحمن یا رحمن یا رحمن یا رحیم یا رحیم یا رحیم یا رحیم

لا اله الا الله محمد رسول الله بر جنتك یا ارحم الراحمین آورده اند که محمّدی این نماز خواند
 این دعا هر حاجتی که داشته باشد بر آورده گردد و بعد از آن در رکعت دو گانه بگذارد و ثواب آن
 جنت الفردوس باشد و بدید که از حد و حدیث نرسد و از غایت در گذشته است و در رکعت
 اول بعد از فاتحه آیه اکرسی بگوید و کافرون چهار بار و در دوم بعد از فاتحه خلاص سه بار آورده اند
 که چون حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم خوابیدین بی گفتن یا ارحم الراحمین گفتند یا رسول الله
 اگر فوت شود چه باید کرد گفت که سنت نماز فجر را بدین طریق گذارد و همان ثواب و برکت
 گردد و بعد از دو رکعت نماز بگذارد اما سبک است بگذارد و در هر رکعت بعد از فاتحه
 خلاص بگوید و بعد از هر رکعتین سه بار گوید اندک مراقبه در ذکر و فکر نیز بکند و بداند

در نماز تہجد اقامت و رکعت اول بعد از فاتحه آیت الکرسی یک بار و در دوم آیت الکرسی یک بار و بعضی در هر رکعت بعد از فاتحه آیت کشح لک صدق یک بار و اگر چهار رکعت بیک سلام میکنند پس در هر رکعت بعد از فاتحه خلاص سه بار بخواند و اگر خواهد در رکعت اول بعد از فاتحه یک بار خلاص و در دوم دو بار خلاص و در سوم سه بار خلاص بکذا تا در دهم رکعت معززه خلاص شود و اگر خواهد در دهم رکعت مذکور بکذا و در رکعت اول بعد از فاتحه رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ و در دوم رَبَّنَا إِنَّا أَلَيْنَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ و سوم رَبَّنَا لَا تَجْعَلْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ ذِكْرًا إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ و در چهارم رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ و هر که این بیت همیشه بخواند و هر روز یک بار بخواند همیشه ملاقات فرشتگان بود و در پنجم رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا الْخِطَاةَ وَدُرِّسْتُمْ رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ لَا تَنْفَعُ الشَّاهِدِينَ و در چهارم رکعت دیگر همان چهار ربنا مذکور که در آخر سوره عمران است گفته ام و در دو رکعت دیگر همان ربنا مذکور که بعد از ایشان گفته ام و بدانکه نماز تہجد را خواب از حدیث پیرون است اما گفته اند که چون صلی این نماز سر از سجده بردارد و در روز شنبه و از ده کس برابرین و از ده رکعت در پیش و استاده باشند چهار بنیملین هر سال اول دم صفی شد دوم ابراهیم خلیل شد سوم موسی کلیم شد چهارم عیسی روح الله بنحج محمد رسول الله و چهار فرشته مقرب اول ایشان جبرئیل دوم مہر میکائیل سوم مہر اسرافیل چهارم مہر عزرائیل صلوات الله علیهم و جمیع چهار خلقات را شدند اول ایشان ابو بکر صدیق بن ابی قحافه دوم عمر خطاب سوم عثمان چهارم علی بن ابیطالب رضوان الله علیهم و جمیع بیک شرافت دیدار ایشان از جمله چو لہاس قیامت خلاص باید و پیشتر برسد آورده اند که جنید بغدادی قدس سره را کسی در خواب دید گفت چه چیز بشما نفع کرد گفت نمائی که در شب میگوید و بدانکه نماز تہجد را حضرت رسالت پناه صلعم فرض بود و بر سر نفل ابا طالب که دم سالکی و طالبی زنده بود

مستحب در بیان خواب نماز تہجد

فصل در آنکه کسی که نماز تہجد را بخواند و در آن روز دعا بخواند

مستطاب در بیان آنکه در روز قیامت

واجب است و در ترک آنم بکمال آزرده اند کسی که در دو بار و خود را بسبب ترک آن
 شکریت او آنجای لایت تمام خراب گردد و الا اهل آن قریه الا آنخانه والا خودش معلوم
 یابد چنانکه شیخ الاسلام و السیمن سید ترمذی قدس سره روزی از جانب کعبه وقت
 صبح بر خاست و بجانب خانه خود میرفت و فرزندش میان مصطفی با او همراه بود و مصطفی
 بدست گرفته میرفت چون حضرت شیخ و رنگار رسید حکم الهی میان دو گاه و یک
 افتاد تا که یک روز برون کرده پیش راه و پیش چنان دش که تمام روز و پیشانی و بینی شیخ
 جرات شد چون حضرت بخانه آمد و فریاد برآورد که من و منم که امروز بر من بلا خواهد ریخت
 میان مصطفی پرسیدش که چه بود گفت ای جان پدر با آنکه من شب از سبب بیداری نماز
 فوت کردم تا بچنین حال رسیدم و ایضا مادر این فقیر متقی الله را با حیل الحبه شواهد آرد
 این بود که دلم اندام میگرفت و این فرزند نام را به سبب نیکار و الا عمر شان کوتاه کن
 کتبها نیز همچنان نوشته دیدم که مادر و پدر حق فرزند چنان عاقل نیست معلوم شد که آنجا که
 هر دو جهانی باین فقیر رسید است از دعای مادر است روز و یک صبح چون برویش
 کردم که چشم است او که بود و من بوی رسیدم که ای مادر شفق حال چیست گفت ای جان مادر عیون
 شما هست که پدر من مرده را بدست خیزد و در ایام طفولیت که نماز استادم و با او همراه نماز
 میکردم تا این زمان ترک بغیر از ذکر و نام مادرین شب و شب که شکار و بخل استم چو آن
 محروم شوم که بفریستم که یه که آهسته آهسته او را اقرار میکردم و چنان را غمخوارم و درین
 انگشته را دیدم و شخصی را دیدم که آمد و در چشمم زد که چشمت بر آید چه میپوشی بر خیز که بعد از چهار
 سال وفات خواهی یافت چون آن سال چهارم وفات شد همان شش هنوز نبود و در
 از هزار تجدید سر بر زمین نهد و صد بار ده بار یا صمد گوید حشر او با صد تقیان باشد و صد بار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِحُجَّةِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّی مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ وَ اَتُوبُ اِلَيْهِ
 اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِی لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ اَتُوبُ اِلَيْهِ وَ اَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ وَ صَدَقَ
 کلمه طهره و بعد از آن دو رکعت نماز دیگر صلوة العاشقین در رکعت اول بعد از کبریا
 تحکیم گوید و بعد از آن الله الله گوید هر چند که تواند و بعد از توبه و تسبیح فاتحه بخواند

در سجده

فاتیحہ پڑھا بعد از غلاص بعد از بیست و دوم الحمد گوید کہ تکلیف تمام کند و نفس گرفتار رکوع
بعد از بیست رکوع بیست و دوم الحمد گوید و بقوم آید بیست و دوم الحمد گوید و سجدہ رود و سجدہ
تیسرہ سجدہ بیست و دوم الحمد گوید و جلسہ آید بیست و دوم الحمد گوید و در سجدہ دوم بعد از تیسرہ سجدہ
دوم الحمد گوید و در رکعت دوم قبل از فاتحہ پنجدم الحمد گوید و الباقی کلاوی و بعد از
سلام سر سجدہ نهد و این بابی را بخواند عشق تو رفیق را ز من باد و نہ ز خیمہ تو خج
نواز من باد و از سر سر عشق تو سر سر دہ مراد این سر سر مرادہ مراد از من باد و پاکیزہ
کرت این آئینہ ار کند و محبت حق جوید و در آوان این کار خود را و اسوا اللہ را و ز خیر
او مستغریق و اسیر اند و باک و بر آ او گذارد و بعد ازین چهار رکعت نماز محبتین بگذارد
و در رکعت اول بعد از فاتحہ صد بار یا اللہ و در دوم بعد از فاتحہ صد بار یا رحمن و در سوم
بعد از فاتحہ صد بار یا رحیم و در چهارم بعد از فاتحہ صد بار یا ودود و بعد از سلام
درو گوید اللہم صل علی محمد و علی آل محمد و باریک و سلیم علیہ و صل علی

جملہ الانبیاء و المرسلین و علی مملکتہ المقتدین و علی عباد اللہ الصالحین
و علی اهل طاعتک اجمعین و ارحمنا معہم برحمتک یا ارحم الراحمین اللہم
صل علی محمد و علی آل محمد بعد کل معلوم لک و این دعا بخواند لیسلم اللہ الشان الکریم
اللہم اخیفی محبتک و امینتی محبتک و احسنی تحت اقدام احبایک و علی
تعالی علی خیر خلقہ محمد و آلہ اجمعین و این نماز اگر بعد از عشاء یا بعد از چاشت
آوردہ است و بداند کہ این دو نماز فقیر بوقت نہ اند اما چون حاجت فقیر بود کہ درین
حالت مکرر بیان کردم و بعد از نماز محبتین نیز این دعا بخواند اللہم ارزقنی حبک
و حب من احبک و حب متابعہ احبائک و نیز صبا و صبا و صبا و صبا و صبا و صبا و صبا و صبا
و عاقبت اللہم انا الحق حقاً و ارزقنا ابتاع و انا الباطل باطلا و ارزقنا اجتناء
آورده اند کہ حضرت رسالت پناه این دعا مکرر در بسیار مکرر میکرد و بداند کہ حضرت
کہ حضرت رسالت پناه ہمیشہ در حقیقت بود و باطل را برود کار نہ و مکرر آنکہ هر صبح
الکبت باطل است پس حضرت از اسکا او اجتناب طلب میکرد تا بری مع اللہ وقت

در بیان نماز و دعا و این دعا بخواند

لا یسعی فی مملکت مقرب ولا ینقیر مسل همیشه باشد و ازین جا در آوان سحر اق
 کفشی آریا الاشیاء کما فی سینی چنانکه توفیق دقیام ایشان توست و هر چه هست سینی است
 مریضه ای و نیز گوید اللهم ادر فنی خلا لا طیبها واستغنی عما صالحا بوجنتک یا ارحم
 الراحمین و بعد ازین بر آنکه در شرح مشارق است که عابدان را با نیاه و شاق است و ترا
 بعد از تهنیت او میکنند و عارفان را بحیات تمام و نیست و اول شب که کند آورده اند حضرت
 رسالت پناه و تر است گرت میگوید اول بعد از عشاء در مسجد میگوید و بعد در خانه میگوید
 بعد در آخر شب بعد از تهنیت میگوید چون در اول شب بعد از وتر فارغ شود باید که در رکعت نشسته
 بگوید که اگر از آنکه میگوید در رکعت اول بعد از فاتحه آیه الذین باسحق بحساب و رکعت دوم بعد از
 انکاش که بگوید و رکعت اول بعد از فاتحه آیه الذین باسحق بحساب و رکعت دوم بعد از
 کتابا انصربا انزلت و انبنا الرسول فاکتبا مع الشاهدین آورده اند هر که در اول
 شب هزار بار یا الله گوید آمرزیده شود و اگر دو هزار بار گوید مرد صالح گردد و اگر سه هزار بار یا
 گوید در اصل حق گردد و اینها شیخ شهاب الدین سمرقانی گفته است هر که سه هزار بار یا الله گوید
 هر حاجتی که داشته باشد برآورده گردد و نیز هر که بعد از هر نماز هزار رکعت بگوید استغفر الله
 هر حاجتی که داشته باشد برآورده گردد و دیگر هزار نماز در دافقی اند و بقید بوقت نیستند
 بل فی کل حین و التماسات اند و در شب قرآن بجا آورد و افضل این است که در شب او کند
 اول چهار رکعت نماز که درین هر رکعت بعد از فاتحه آیه اگر کسی پنج بار و از شهدائین تسبیح
 الحساب چهار بار لا اله الا الله صد بار و در رکعت بعد از تسبیح لا اله الا الله چهار بار و بعد از تسبیح
 و تحمید و ترقی و نیز چهار بار و در سجده بعد از تسبیح نیز چهار بار و در طسعه نیز چهار بار و در سجده دوم
 و تسبیح نیز چهار بار و در طسعه نیز چهار بار و در سجده نیز چهار بار و در طسعه نیز چهار بار و در سجده
 در رکعت و از رحمت خود و انجات دهد و نماز او را کند و او را کرده شده و اگر او مرگد در آن
 نیمی کل را دهد و در آن اثبات چیزی که در تسکینان گفته اند که لا یسئو الا الله و صوفیان
 گفته اند لا یسئو الا الله و دیگر چهار رکعت نماز که در فیکین از برای هبات دین دنیاوی
 رکعت اول بعد از فاتحه افضل از هر نمازی که در رکعت ثانی بعد از فاتحه الا الله

مستحب است در میان اینها تسبیح را

سلامت عجز کنس در پستانان از روز بزرگ تن آلوده بپایه و از پیچیده و یا سبیل ۲۰ کس الفحات
ملازمه

آوردند اند که چون بصلی این نماز میرفتند گمان طبعها و فکر را بولان نمهند و در دست گرفته بر
گور او حاضر شوند و گل بچکان و در و چوایه و مشک حبت بگور او بپاشند تا که از برکت او تمام
اهل مقبره خوشبو ناک شوند و هر رکعت بعد از فاتحه انا انزلناه و ده بار و ده بار کلمه تجید و بعد
از آن چون رکوع و سجود و قومه و طایفه نماز مستفاد کرده گرفت کلمه تجید بگوید و چون رفت
آخر تشهد بنام کند سر بر زمین بخورد و ده بار سوره فاتحه و ده بار انا انزلناه و ده بار کلمه
تجید بخواند و سر بر زمین بخورد و ده بار سوره فاتحه و ده بار انا انزلناه و ده بار کلمه
تجید بخواند تا آنکه از غم و اندوه بگذرد و بعد از آن که کلمه تجید بگوید پس از آن چون غم و اندوه و
حسرت و توبه باشد ده بار و هر سه مرتبه تسبیح یا یعنی تسبیح عیسی و بعد از تشهد اخیر و در دو

این دعا بخواند اللهم انی اسألك توفیق اهل الهدی و اعمال الیقین و مناصحة اهل
التوبة و عن اهل الصبر و وجد اهل الجنة و طب اهل الرغبة و تعبد اهل الدع و عرفان
اهل العلم حتی اخافك اللهم انی اسألك مخافة تجر فی عنی معاصیک حتی اخلصک النصیحة جلاله
و حتی افرک علیک فی مو حسن الظن بک سبحان خالق النور بعد سلام و بعد از سلام
که یک بر سبحان ذی الملك و الملکوت سبحان ذی العزة و العظمة و القداسة و الهیة و الجلال و
الجلال و الیکال و البقاء و الثناء و الضیاء و الآلاء و النعماء و الکبریاة و الجبروت و سبحان الملك
الحی الذی لا ینام و لا یوتی سبوح و قائم دینا و رب الملک و الترحم و آفر و اند که بر من
لازم است که این نماز در هر شب کند و الا در هر هفته و الا در هر ماه و الا در هر سال الا و تمام عمر بخواند
حق تعالی از برکت این نماز او را و او را پدر او را و اولاد او را آمرزیده گرداند و از آتش و دوزخ
نجات یابد و دیگر چهار رکعت نماز که گشتی میبرد بنشین عمر نه گفت که چون آرزو و بیدار خیر البشر
و کنیم در حال این نماز یا بجا بیاورم حضرت رسالت پناه را بخواب و بنشین و ایسر بنشین و بگوید
الحمد لله گفت که از حضرت پرسیدم یا رسول الله چون از دیدار شریف شما محروم بمانم و بچشم خیره
و دلایست و یا چه شوم و چون آنکه در دیدار من گفت این نماز در حال و کنید مرا بخواب بیدار

و بعد از سلام و بعد از سلام که یک بر سبحان ذی الملك و الملکوت سبحان ذی العزة و العظمة و القداسة و الهیة و الجلال و الجلال و الیکال و البقاء و الثناء و الضیاء و الآلاء و النعماء و الکبریاة و الجبروت و سبحان الملك الحی الذی لا ینام و لا یوتی سبوح و قائم دینا و رب الملک و الترحم و آفر و اند که بر من لازم است که این نماز در هر شب کند و الا در هر هفته و الا در هر ماه و الا در هر سال الا و تمام عمر بخواند حق تعالی از برکت این نماز او را و او را پدر او را و اولاد او را آمرزیده گرداند و از آتش و دوزخ نجات یابد و دیگر چهار رکعت نماز که گشتی میبرد بنشین عمر نه گفت که چون آرزو و بیدار خیر البشر و کنیم در حال این نماز یا بجا بیاورم حضرت رسالت پناه را بخواب و بنشین و ایسر بنشین و بگوید الحمد لله گفت که از حضرت پرسیدم یا رسول الله چون از دیدار شریف شما محروم بمانم و بچشم خیره و دلایست و یا چه شوم و چون آنکه در دیدار من گفت این نماز در حال و کنید مرا بخواب بیدار

رکعت بعد از فاتحه سوره انا انزلناه و بار و کلمه تجید تا اکبر پانزده بار یعنی سبحان الله و لا اله الا الله و الله اکبر پس رکوع روید بعد از تسبیح رکوع تمام بخیر و بار و بعد از تسبیح و تجید و در سجده
تا اکبر سینه و در هر دو سجده چهار سبحان بی العلم و بی کبریا تا اکبر و دیگر رکعات علی هذا القیاس
و بعد از سلام ده بار سوره فاتحه و ده بار سوره انا انزلناه بخواند و سی سوره تجید تا اکبر بگوید یک یا این
در رو گوید اللهم صل علی محمد النبی لانی جزا الله محمدنا هو اهله بر جنتک یا ارحم الراحمین
و دیگر چهار رکعت نماز درود معلوم باشد که نماز درود و تسمیه نماز تسبیح محمد و ناماد در اینجا کلمه تجید تسبیح
و درین نماز این رو بخواند اللهم صل علی محمد عبدک و نبیک و حبیبک و رسولک النبی اکرم
و باید که در هر شب او کند و الا در شب جمعه المبتدا او کند که بنیایت ثواب است و در آخر هر شب که چون
بنده مومن رو فرستد در سائر ایام بهتر جبریل همین خبر و در حضرت رسالت پناه میرساند اگر بنده
لائیق باشد حضرت نیز گوید که رحمت خدا بر من باد و چون از زبان مبارک رسول الله رحمت
آید آتش و وزخ نشود و اما چون در شب جمعه بگوید الصلوة والسلام علیک یا رسول الله حضرت
بگوش می شنود و بر رحمت می فرستد و دیگر نامه حاجات از موده است در هر رکعت فاتحه چهار بار بگوید
اذا جاءک من بعد غلام من نیرسته بار و درود و روایت دیگر خوانده ام که یک بار فاتحه و نه بار اذ جاء
و یک بار غلام من تسبیح و سجود و هفت بار گوید و این فقیر روزی یک حاجت کرده بود و قبول اول
در حال بر آمد بیدار و علی نور خواند و اسناد دعا و زکوار روزی حضرت رسالت پناه مصر
جبریل را گفت که یا اخای جبریل چنانکه همیشه دعوت تو است بمن بنجای صورت خود را جبریل
گفت یا رسول الله در بیان بد شد چون حضرت در بیانان رفت بهتر جبریل هر دو بال
خود را پریشان کرد از شرق تا مغرب رسید حضرت بهوش افتاد چون بهوش آمد گفت یا
اخی از شما کسے کلان تر باشد گفت از من بهتر میکائیل کلان تر است ویرا که او را نه مقصد نیست
و هر چه او چون تمام جبریل کلانی دارد بهتر جبریل گفت که اگر من همین میکائیل که مرست هر سال
بینی او بهرم از حضرت تا طرف دیگر او را خبر نشود حضرت فرمود یا اخی از بهتر میکائیل کس
کلانتر باشد گفت از من بهتر میکائیل کلان است که مقصد بد دارد و هر چه او چون تمام میکائیل
است اگر بهتر میکائیل بظن خود در گوش بهتر میکائیل کسے کلانتر باشد گفته "عزرا کلان"

مسئله در بیان نماز درود

در حضرت فرمود و از من بهتر میکائیل

چنانکه مذکور بالا یکمیر وادو عرش خداے کلان است که شصت هزار بار می آید و از
 تا پانچ و دیگر چهل هزار سال راه است روزی از حضرت رب العالمین متبرک فی السعادت
 یارب که عرش خود را بمن پناه داد و حال خطاب حضرت عزت برداشت که برو بین او روزی
 که شصت هزار سال یکایض سپید اما پیمایش کهنه و شکسته شده افتادند باز التماس کرد
 پیمایش نمود میداد باز شصت هزار سال پیمید باز پیمایش افتادند باز التماس کرد باز
 پیمایش نمود میداد و میگوید که ما بپیر و خطا حضرت عزت برداشت که بین که چند سال پیمید
 گفت هر چه هست و یک هزار سال گفت پس بین که چند بالا رفته چون نگاه کرد تا ساق رسید
 بود پس خطاب حضرت در رسید که ای امیر فیل تو یابین عظمت و قدرت است و یک هزار
 سال پیمیدی اما چند کرت پیمیدی تو افتادند و تا ساق او نرسیدی پس من مانوق اتر
 ابدالا بد نرسی الحال لائق تو نیست که فرود روی پس امیر فیل عاجز شده باز نشست حضرت
 رسالت پناه گفت یا اخی حبیب من از عرش خیرے کلان است گفت یا رسول الله چون عرش عظمت
 خود بنمازید خداوند تبارک و تعالی ماے پیدا کرد و همان باز کرده که عرش در میان دمان و چون
 نمود خداے تبارک و تعالی این همه بر نمود از ما بهیت این اسماعیله عظم یک طرف دمان او را
 و یک طرف پاپان ماند و خشک شد و عرش چون چندانه در کام ماے نمود و فسیلت
 این عابسا رست اما مختصر کرده شد لبیم الله الرحمن الرحیم یا نور تنورت بالنور
 والنور فی نور نورك اللهم یا عزیز تعزرت بالعزرت والعزرة فی عزرت عزرك یا عزیز
 اللهم یا جلیل تجللت بالجلال والجلال فی جلال جلاک یا جلیل اللهم یا جلیل
 بالجمال والجمال فی الجمال جمالك یا جمیل - اللهم یا واحد توحدت بالوحدانية والو
 حدانیت وحدانیتك یا واحد اللهم یا فرد تفردت بالفردانیت والفردانیت فی
 فردانیت فردانیتك یا فرد اللهم یا علیم تعلت بالعلیم والعلیم فی علم علمك یا علیم
 یا رفیع ترفعت بالرفعة والرفعة فی رفعة رفعتك یا رفیع - اللهم یا حفیظ تحفظت بالحفظ
 والحفظ فی حفظ خطاك یا حفیظ - اللهم یا واصل توصلت بالوصل والوصل
 واصلك یا واصل اللهم یا فاعل تفعلت بالفعل والفعل فی فعل فعلك یا فاعل

اللهم یا فارض تعرضت بالفرض والقرض فی فرض فرضک یا فارض - اللهم یا
 حلیم تحلیمت بالحلم والحلم فی حلم حلمک یا حلیم - اللهم یا عظیم تعظمت بالعظمة العظمی
 فی عظمة عظمتک یا عظیم - اللهم یا مملک تمملکت بالملک والملک فی ملک ملکک یا
 ملک - اللهم یا قدوس تقدست بالقدوس القدوس قدس قدسک یا قدوس - اللهم
 یا رحمن ترحمتم بالرحمة والرحمة فی رحمة رحمتک یا رحمن - اللهم یا رحیم ترحمت
 بالرحمة والرحمة فی رحمة رحمتک یا رحیم - اللهم یا حنان تحننت بالحنان والحنان
 الحنان فی حنان حنانک یا حنان اللهم یا منان تمننت بالمنان والمنان فی منان منانک
 یا منان یا لاله الا انت علیک توکلت والیک انبت وصلى الله تعالى على خير خلقه

محمد وآله واصحابہ اجمعین ورواں شیخ اندلسی بن عا دست پر وائستہ باشد و چون کلام کند سر
 بزمین نهد و حاجت خواہد و اگر دو نفر مانا شد تعالیٰ و چہار رکعت دیگر نماز حاجت در رکعت
 اول بعد از فاتحہ ادا جائے بعد از فاتحہ ادا جائے تا آخر یازدہ بار
 و در سوم بعد از فاتحہ ادا جائے تا آخر نہ بار و در چہارم ادا جائے تا آخر ہفت بار و بعد از شہد و رو
 چہل و یکبار اللهم صل علی محمد و علی آل محمد و بارک وسلم علیہ و چہل و یکبار حسبنا الله
 و نعم الوکیل نعم المولیٰ و نعم النصیر و بجانب است سلام و در سر زمین نہد چہل و یک بار
 یا ذا الجلال و الاکرام و وہ بار یا صمد و وہ بار یا احد و سر بردارد و بجانب چپ سلام و ہر وقت
 عرض کند بر آورده شود بحکم اللہ تعالیٰ و دیگر چہار رکعت نماز حاجات آورده اند کہ در حدیث
 قدسی حق تعالیٰ چنان فرمودہ است کہ اگر حاجت مصلیٰ بن نماز بر آورده بختم پس فریندہ او
 نپاشتم پس خواند در رکعت اول بعد از فاتحہ آیتہ الکرسی سہ بار و در دوم سہ بار فاتحہ متصل
 با سیمہ و سہ بار خلاص معوذتین یگان بار و رکعت سوم چون اقل رکعت و چہارم چون
 ثانی و چہار رکعت دیگر در ہر رکعت بعد از فاتحہ آیتہ الکرسی یک بار و ادا جائے یک بار و
 اخلاص نہ بار و بعد از سلام سہ گزرت در و گوید و سر زمین نہد و حاجت عرض کند و
 اگر دو حکم اللہ تعالیٰ بدان اسے عزیز کہ این نماز ہر در شب سجا آوردن بہتر باشد
 زیرا کہ شب سہل غفلت اکثر مردم است پس بر عکس غفلان شاید کہ بیدار باشی

خواب تمام و مخفی لقوله عليه السلام النعم اخ الموت چنانکه آورده اند و کفایت
 ولدان که چون وقت سحر شود حق تعالی بر آسمان بیایم آید و از میگرد که گیت که درین وقت
 از من حاجت خواهد تار و کنش و گیت که فریاد خود بین آرد و بدرگاه من آید تا قبول کنش
 آورده اند که چون که صبح صادق پیشتر بیدار شود و بر خیزد و بر حرکت او مستغرق
 میشود و چون صبح بیدار نشود میگوید علیک لعنتی لعنتی لعنتی من بر تو باد و چنان
 تو همیشه خواب آلوده باد و خواب تو از چشمان تو زود و اکنون حال این مبنی کنم که حق تعالی
 خود در آسمان می آید بدانکه حق از مکان از جهت جانب و رفتن و آمدن منزله است و گویند
 این نماز چنانکه می فرماید هر چه بختی که و سوائی که بگویی بجا است بگویم آخر و هر چه بگویم
 یعنی از آن جهت که وجود نامند و قیامت و هر چه با سواد الله اگر چه ممکن باشد اما ممکن است در
 نظر تحقیق این جائی آید انهم که از زیر آیه و حجاب و سوائی و جزئیات پیش نیست چنانکه گفته اند
 بلیت کجا غیر که غیر که نقش شیر و سوار الله و الله مافی الوجود و چون با حاطت با بشود
 محیط است که والله علی کل شیء حسیط پس گویند و شنونده و بیننده و نداننده گفتن
 شنیده و دیدن ندانند که از خود بخود میگوید و بیننده و نداننده اما این کار
 سزاوار نیست و هر کس را درین خل نیست مگر عارف حق و درویشان با عارفان گفته اند
 بهیئت اگر ز کوه فر افند آسیا سنگی به عارف است که از حجاب سنگ بر خیزد و زیر که
 لغز انده و آورنده این سنگ نیست مگر حق پس هر چه از حق آید راضی باشد والا دعوی
 عارفی کننده احوال نماز را بیان کنم که در هفته او کرده میشود اول روز جمعه بعد از ظهر
 چهار رکعت و در هر رکعت ده کرات فاتحه و کافرون فلق و والناس نیز ده گان بار و
 بعد از سلام هفتاد بار استغفار خواند و هفتاد بار درود و هفتاد بار لا حول و لا قوة
 الا بالله العلی العظیم و ثواب این نماز بیست و یکبار است و آنچه در نظر فقیر آمده است
 نشان این نماز مقدار هشت ورق حدیث نبوی صلعم وارد است که درین مختصر نگذرد
 از ظهر چهار رکعت نماز قضا و عمری و نیت چنان کند نیت کردم تا او انکم چهار رکعت
 نماز کفایت نماز ما که از من فوت شده اند در همه عمر در هر رکعت بعد از فاتحه آیت

این کلمات را در هر روز بخواند
 ان شاء الله تعالی

فصلنامه در بیان نماز و استغفار

الکبری یک بار و انا عطا تا آخر پانزده بار آورده اند که بعد از وفات در میان صحابه مختلف شد بعضی گفتند که از حضرت چنان شنوده ایم که بیست ساله قضا نماز او بر جای شوند و بعضی گفتند چهل ساله قضا او بر جای شود ابابکر بنی فاطمه زهرا گفت که من از حضرت چنان شنوده ام که چهل ساله قضا شود هیچ سیدیم یا رسول الله اگر این مقدار از وفات نشده باشد گفت از پدر و مادر او بر جای شود و تسبیح نماز جمعه بخواند یا حی یا قیوم ان تقضه حاجی و اغننی عن سواک صد بار بخواند و بر آن کفایت است

هر دو جهان صد بار بگوید سُبْحَانَكَ يَا مُسْتَبَلِكُ سُبْحَانَكَ يَا مُفْتِحُ الْأَوَّلِ
 و در شب جمعه باید که این دعا را نکرده بخواند و در ترغیب الصلوة آورده است
 اگر کسی را نماز یا بسیار فوت شده باشد در روز جمعه بعد از نماز ظهر و آزارده رکعات نماز کند
 و بسته سلام و بعد از فاتحه در هر رکعت خلاصه یا نذرده بار کفایت کند نه نمازها و او را و ایضا
 و خبر است که عبد الله انصاری از حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم پرسید که اگر کسی را نمازها
 بسیار فوت شده باشد چقدر حضرت گفت باید که در روز دو و شنبه شب روزه کند و وقت
 ضعیف و در بیابان و غسل کند و در رکعت تحیت وضو بگذارد و پنجاه رکعت نماز بگذارد و
 هر رکعت بعد از فاتحه اخلاص یکبار یا یاد که همه ارکعتین بگذارد تا بستی و پنج سلام شود ایضا
 آورده اند که شخصی نزد حضرت رسالت پناه آمد و گفت یا رسول الله گناهان بجز دارم چه
 کرد حضرت فرمود توبه کن گفت یا حضرت گناهان من بنهایت بسیارند حضرت هر چند میگفت
 توبه کن و میفرمود توبه کن و میفرمود توبه کن و میفرمود توبه کن و میفرمود توبه کن و میفرمود توبه کن
 و در رکعت تحیت وضو بگذارد هر چند گشت که توانی از ده تا بستی یا بیشتر کلمه طیبه تکرار کن
 و توبه کن از گناهان گذشته و آینده و چون رخانه بیانی چنین قصه قیام همه گناهان کن
 بفرمان الله تعالی آمرزیده شوند و در نظر آمده است که پنجبران باطنی که پیش از حضرت
 رسالت پناه بودند هر روز هفت ایشان را پیش ایشان میشد که در کتابها میفرمود که در شبها
 و نیا یک شب است که در همه گناهان و اولین آخرین بخشیده میشوند اگر کسی در آن شب بطاعت
 الله تعالی باشد ایشان میگفتند که آن شب از نایابان پوشیده است و آن شب پنجبر

در بیان شب که در آن شب تا که هر چه بخواهد میخواند و آن شب بخت و سود ما دستورات است دوم ماه رمضان است -

که بعد از ماه آید که نام او محمد باشد و خواهد نمود زیرا که گناهان است او بسیار باشند تا
 در آن شب آمرزیده شوند و چون آخر الزمان صلی الله علیه وسلم مبعوث شد صحابه پیش
 او شدند و گفتند که آن شب را بیا بیا نمانی که کدام شب را بمانی؟ من هر چه بپسندم از آن شب
 در رسید و گفت یا رسول الله خداست تعالی بر شما تحفه در و لطیف آورد و فرستاد بعد از آن که
 مرده و خوشی و دشمنی و موت شما را که آن شب ایامه السلام را نامزد و آن شب بیست و سوم ماه
 شوال است هر که از مهت شما در آن شب دو صد رکعت نماز بگذارد بعد سلام ماه شوال است
 فاتحه خلاص یک یا رب یا رسول الله بر هر حرفی که مصلی این نماز درین نماز یاد کرده است یکی
 او نوشته شود و بر ابرایشان بدی او در شود و بر ابرایشان بر آید و کوشکی در بهشت میا
 کند و اگر جانور چون شتر و گاو و گوسفند و مرغ قح کند بر ابر هر موی که بر آن جانور است
 چندان نیکی او نوشته شود و چندان بدی او در شود و چندان کوشکی بر او در جنت
 بنما کند و اگر غله یا پنجه را تصدق بنیر علی بن ابي القیاس ثواب دارد و اگر در آن شب سوره
 روم و سوره عنکبوت بخواند خواننده و شنونده را با تشرف و فرخ کار نباشد و نیز این سوره
 را اگر در شب بیست و سوم ماه رمضان بخواند نیز همین حکم دارد و در رساله شیخ نور قطب
 عالم دیده ام هر که در هفت این نماز بخواند هر حاجتی که داشته باشد در خواب بیند باید که در
 شب او کند پیش از آنکه خواب کند شش رکعت نماز در رکعت اول شش هفت بار و در دوم
 و سیم و چهارم هفت بار و در پنجم و ششم و هفتم و هشتم و نهم و دهم و یازدهم و بیستم
 و این هفت بار و در ششم انا انزلناه هفت بار و بعد از این دعا بخواند اللهم یا رب

ابراهیم و موسی و رب اسحق و یعقوب یا رب منزل الصحف و منزل التورات
 و الانجیل و الزبور و الفرقان اری فی مناجیه هذه الیله امر نانت به اعلم ذکر نمازها
 که بعضی شهرها هر روز را می بزرگ ادا کرده میشود اول ذکر شب قدر را که شب قدر را این
 جهت قدر گفته اند که هر چه در آن سال میشود از آن پس در آن کل محکومات و افعال ایشان
 در آن شب مقدر می کنند و فرشتگان آسمان زمین و تمامه در آن شب در کعبه جمع میشوند
 و آن کسان از حق آمرزش میخواهند که در شب بطاعت و تصدق و غیر ذلک بر عبادت

مشغول باشد و در حضرت که حضرت سالت پناه صلی الله علیه وسلم فرمود اگر کسی تمامی نیاید بگذرد
از ظلم و نقره و همه را در راه حق بگذرد بهتر از آن این باشد که اگر در آن شب بکشد اما از لاله آخر
بخواند قال الله تعالی ليلة القدر خیر من الف شهر و در ده اند که چون از حضرت عزت خطاب
چنان آید که آن شب بهتر باشد از هزار ماه پس معلوم شد که طاعت و تصدق در روز نیز بهتر باشد از
طاعت و تصدق هزار ماه و آورده اند که اگر کسی در هر ماه هزار حله و یا هزار اشترو یا هزار
کا و یا هزار گوشت و یا هزار مرغ و یا هزار نان و غیر ذلک من متاع الدنیا به بدید و بدید و بدید و بدید
هزار رکعت نماز بگذارد پس بهتر از آن این باشد که درین شب یک چیز و ازین چیزها یک رکعت بگذارد
و یا یک رکعت نماز بگذارد و در مشفق است از حضرت سالت پناه صلی الله علیه وسلم که سه شب در
ماه پوشیده شده اند اول شب معراج در شب شبان در شب شبان در شب قدر و در رمضان
بنده مومن اشاید که در شبها از این ماه تا چیرک تصدق و عبادت بکند تا اگر شب قدر
را یافته باشد و یا شب برات و یا شب معراج را یافته باشد و فضیلت این شبها نیست که اول
کلام الله در و نازل شده است بر حضرت رسول و انس بن مالک عبد الله بن مسعود و چنان
گفته اند که مایان خادمان حضرت رسالت پناه بودیم و در ماه رمضان وارد میدانیم که بعد از
گذشتن نوزده روز حضرت رسالت پناه در همه شبها بیدار میبود و بخوابگاه میرفت تا بابت
نهم روز اتفاق بر همه صحابه رضوان الله علیهم اجمعین بر آنست که شب قدر است و بخت باشد و درین
شب دوازده رکعت نماز و هر رکعت بعد از فاتحه اما از لاله ده بار و خلاصه ده بار و هر رکعت
رکعت و هر رکعت هر رکعت هر رکعت مذکور و اگر همه در یک شب شوال پس بایک که درین شبها که
از نوزده تا بابت و ختم است چند چند رکعت ادا کند و ذکر شب روز عید و طریحید و عرب بحیر
العین چیرک را گویند که کسی را از اندیشه وفات و بلیات باز دارد و ایضا شکر مسلمانان
را نیز عید گویند و مهمانی را نیز عید گویند و فطر از آن جهت گویند که صائمان ماه شریف را در
افطار میبرد و آن چنان بود که در اجماع با نسیه سی و پنج بار درین بین همدارین روز عید فطر
بر ایشان قیامت حشری شده است و بر وایتی پنجاه بار چون طوفان نوح و رخ قوم و غیر ذلک
من این ختم پس چون آنکه از آن مبعوث شد صلوة الله علیه آن غم و اندوه از برکت او بر طرف شد

نیر که چو دان ترسایان این مان که این شب این وز بیدارست شب روز در گریه
 و زاری فزع میباشند که مگر باز مبادای برایشان نازل شود پس بهتر چیز بی آنکه بایستد
 الله حق تعالی استخاره در دو میفرستد بعد از آن خرده آنکه غم و اندوه را من از دست تو بکشد از بخت
 است تو از تمام عالم برگزینم پس ترابا پیکر که تا خلف ایشان درین شب روز شادی و طربانی
 نماید که شما و امتان شما درین روز چیر تصدق بکنند تا از شهر این روز خلاصی یابند و روز
 صدقه فطر گویند و در شب عید فطر دو رکعت نماز در رکعت اول بعد از فاتحه آیه الکرسی صد بار
 و در دوم بعد از فاتحه خلاص صد بار و در رکعت دیگر در هر رکعت بعد از فاتحه اخلاص چهل بار
 بخواند و این دو نماز باید که در شب عرفه که غم و اندوهی الحجه است و در شب عید اعی نیز بگذارد و در
 روز عید فطر نیز غسل کند و خوشبوی در بدن بپاشد و جامه نو و پاکیزه بپوشد و اگر نوبه جو باشد
 شسته بپوشد و غسل کرده بپوشد اول صدقه دهد بعد از آن بگوید گاه بود و شرح
 مختصر ابوعلی رودباری مریده ام که نماز جمعه را نیز از امام معنی پادشاه و امرای که انشاید از
 روستایان صحرا نشینان که او کنند اما اگر نماز عید را مردمان و مسایان با اتفاق جماعت خواند
 کند روا باشد و اگر نفل است و لهذا از جهت استحباب و چون است که خلیفه ندارد و باید که پیش
 از نماز عید نفل کند از جهت وقوع و اشراف و غیر ذلک بر آن که مرده است و نماز نیز و عیدین
 دو رکعت است در هر رکعت تکبیر یا بقول اصح نزدیک خلیفه یک تکبیر تحریریه و تکبیر کوع و شستن از پا
 و آنچه است که بعد از تکبیر اول است القان که در روز یاف بنده و ثناتان غیر خوانند و است
 بر دار و تکبیر گوید دست القان کند باز بر دار و تکبیر گوید بکناتان سه رکعت و بعد از تکبیر سوم دستها
 زیر ناف بندد و نمود و تمییم خواند و فاتحه یا سوره خواند پنجم تکبیر کوع بگوید در رکعت دوم اول
 ابتدای فاتحه یا سوره کند و بعد از تمام قرات دست بر اند و دست القان که در بکناتان سه تکبیر گوید
 و تکبیر پنجم تکبیر کوع است بگوید پس نهیم خلیفه نماز هر دو عیدین برین طریق است و تکبیر ششم
 از پا داد عید فطر تا عصر و عقب نماز گوید در راه برای عید گاه رفتن نیز تکبیر ششم گفته باشد
 و تکبیر ششم در آن از پا داد و در عرفه تا عصر و در غیر اینها هم بگوید تا هشت نماز شود و در
 روز عید در رکعت نماز دیگر بگذارد و در هر رکعت بعد از فاتحه انا عیدنا سه بار اگر کسی را قوت قربانی نباشد

این کتاب از
 شیخ ابوالحسن
 علی بن ابی طالب
 علیه السلام است

در روز خنجر باید که همین نماز مذکور را ادا کند ثواب قربانی بیاید و نیز در هر دو عید چهار رکعت نماز
بگذارد و در رکعت اول بعد از فاتحه سجده اسم بک الاله الذی در دوم بعد از فاتحه و اشهد و سوم بعد از
فاتحه و لیل و در چهارم بعد از فاتحه و لیل و اگر این سوره چهار بار ادا نماید که در هر رکعت بعد از فاتحه چهار
بار نوره بخواند و چهار رکعت نماز خستوی خصمان که در روز جمعه گفته شده باید که در هر دو عید این
سوره ناهوی الحجه و ترویبه که ششم اوست و عرفه که نهم اوست و در آخر جمعه در رمضان وقت چاشت
بگذارد و هر چند که خصمان بسیار داشته باشد خستود شود عید خنجر و آن آنست که بابا آدم و
بهشت نعمتها و گوناگون پرورده شده بود روزی در پیش و حوسه پرید بابا آدم چون او را
دید از شوق و محبت اوست شد و در عقب او دوید هر چند بابا آدم بد و پیشتر میشد او را ندو
میگرفت تا که بابا آدم بنیاید و گریه شده افتاد و در خواشید آورده اند که اما خوار از پهلوی چپ او
پیداشد چون بابا آدم بیدار شد او را در پیش خود نشسته دید گفت من آنست یعنی تو کیستی گفت انا
حواک یعنی حواله تو ام بابا آدم خواست تا دست بدواند از دورین بود و دست چپ را آمد که بغیر کج
دست درازی نمی باید کرد خدای عزوجل خودی خود یکبارم و بی زبان کج او را بپست فرمود

الکبر یا زدائی والحظمت ازادی والخلق کلهم عبیدی وامانی اشهد وایا ملائکتی سکان

السموت والارض افرقت تزوجت آدم بدیع فطرتی وحوالامتی علی صدق ان کاله الا

انا و انحداد عبیدی و رسولی یا آدم وحوالاسکما جنته وکلام من شرفی ولا تقر باهذه السجده

السلام علیکم ورحمتی وایق وایت در ستور قصصه آورده است و کذا فی تفسیر الدرر و عده لایرا

تس چون عقد میان ایشان بسته شد و شترگان تمام بهشت جمع شدند و طبقاتی از بهشت پر

از گل و ریحان و در و جواهر آورند و بر ایشان جمع شدند و پاشیدند و شادی کردند پس از حق

تبارک تعالی ندا شنیدند که یا آدم هذا عیدک و عید اولادک الی یوم القیمة و بعد از مدت های

مدید چون حکم خدا شد که ایشان از بهشت بکشند و در آن زمان ابلیس رفت و وزیر کرسی استوار

در آن زمان ابلیس را فوت آن بود که بر آسمان با میرفت و حال بعد از تولد محمد مصطفی صلی

علیه وسلم بر آسمان نمی تواند برآمد چون ابلیس را خجالت داد که آغاد کرد و طاوس برنگاه بهشت

نشسته بود چون دید گفت چه شخصی در گریه بر سر چیست ابلیس گفت که من شنیده ام که حکم خدا بر این

مسئله در زبان خود میگوید

است که شما را و با آدم و اما خور از بهشت می کشد گفت چه باید کرد ابلیس گفت اگر مرا کشتی
در آید و من را نکند که شما بمان را نکشد طافوس غلبین شده رفت و این قصه را با گفت با گفت که
من ادا می توانم در آورم مار آمد و ابلیس گفت که در دهن من درانی اما چشمان را با دهن که رسید
شوی در جهت یابی آورد و اندک که ابلیس نصیحت او را قبول نکرد و چشم باز کرد و مایکی بنایت
و شوار و نیز رسید چون عادت حیوانیت است آب بنی شیطان رو قناده آورد و اندک که چون شیطان مار
از بهشت برآمد مار درین بین غلط کرد همان آب بنی شیطان چنان قناده زد و درخت نخل روید ازین
جهت حرام است که آب بنی شیطان است چون شیطان در بهشت آمد و پیش اما حوا شد و گفت ای بی حکم
خدا بدین است که شما را و با آدم او مار را و طافوس از بهشت بیرون کشد اما آنچه من گویم اگر قبول کنی شما
نکشید اما حوا گفت بخوبی شیطان گفت اگر ازین درخت که در دهن شماست بخورید شما را بیرون نکشد و
آن درخت گندم بود چون اما حوا دست برد و از درخت خست خود را بالا گرفت حتی که اما حوا از جای برخاست
و درخت هنوز بالا تر شد اما حوا دست از درخت بپزدانه برد اما در هنگام دست انداختن دوست او اما نخ و
او داشت از گداز و تا فرق منکشف شد ازین جهت است که این اندام را در و خلوشستن فرض کرده اند چون
با با آدم آمد از بهشت اما حوا بدو نمود با با آدم دلیل کرد که این درخت که در دهن من است این حرام
و لذت که این از نفی جنس است و بعد گفته اند که فراموش کرد ازین جهت که او را انسان نامیدند که
مشق از انسان است و آن فراموشی را گویند سه دانه با با آدم خورد و دو دانه اما حوا در حال خطا و اشتباه
از ایشان پریدند و هر دو برهنه شدند حتی که اگر نزدیک خانه و درخت می رفت آن نیز از ایشان میگریختند
تا گاه عیب انسانی که غایب باشد از ایشان پیدا شد گرفتند و بغل و شرمگاه خود پنهان میکردند
ازین جهت موزرشت برین جایگاه پیدا شدند و چون بر درخت انجیر پناه گرفتند انجیر برگ خود را
دا و اما نخل برگ بود سه اما حوا پوشید و دو با با آدم علیه السلام خطاب حضرت عزت بر انجیر شد که
این مقدار درختان بهشت با ایشان برگ ندانند تو چرا وادی انجیر گفت یارب اگر میبخشای
است اما من همان تخم قدیم شما را بیا و دیشتم که شما گفته بودید که در زمین دوست بیافرینم و او را
خلیفه خود خوانم از جهت دوستی شما و آدم پس خطاب حضرت عزت در رسید که بارت نیک کن
در میان تو استخوان را پیدا کنم و هر مومن که از شما بخورد او دوست من است اول در بهشت

مسئله اشارت باندها که شستن او در و فو و فو شد

چهار نفر بودند و بوقت برآمدن پنج نفر شدند اول شیطان برآمد بعد از او طائوس بعد از او
 حوا بعد از او آدم پس حکم باری تعالی شد بر مار که برو تو دشمن فرزندان آدم باشی و ایشان دشمن
 تو باشند و طائوس را نیز همچنان گفت پس میان بابا آدم و اما حوا فرقت افتاد و بابا آدم نه صد سال
 در سرزمین ری بر خاک نهاده افتاده بود که هرگز درین مدت بالان شده بود آوردند و او را که رو
 و کنجشکان بر رو کردند و آب چشمانش چون ده جو در روان شده بود آن کنجشکان از آن آب
 خوردند و یکدیگر گفتند که چه خوش آب و چه خوشبوی و لطیفست بابا آدم گفت یارب کای رنبد
 چنان کردی که کنجشکان با جوال فقیر بخندند در حال مهتر جبرئیل آمد و گفت ای آدم کنجشکان
 دروغ میگویند بلکه شما نعمت خورده اید این آب شیم تو از آن خوشبوی ست و در آن حالت
 سر بالا کرد و وقت صبح صادق بود چون نظرش بعرش رسید و نوشته دید لا اله الا الله
 محمد رسول الله بابا آدم گفت یارب این چه نام است که متصل بنام خود نوشته است گفت این نام که
 از اولاد شماست که اگر او نموی و دشمنی برپا نماند و در دنیا و آخرت پس از تو بیاید بابا آدم گفت یارب
 بجزمت آن نام خطای مرا بیا فرم خطاب بروند که شفیع نیک آوردی جبرم ترا بخشم و وجود بابا
 آدم درست بپا بود اما سه روزه دشت از روزه ایام بعضی چون اول ذره دشت سوم حصه
 وجود او سفید شده بود و در روزه دوم دو حصه و در روزه سوم تمام وجود نیک سفید شد از بخت
 ایام بعضی خوانند و چون از سر اندر بر عرفات آمد اما حوا را بابت خوشحال شدن ازین جهت آن
 موضع را عرفات گویند فرشتگان طعنه پرازد و جواهر گل و برجان آوردند و بر ایشان پاشیدند
 گفتند هذا عیدک و عید اولادک الی یوم الدین یعنی تا قیامت پس عید خجی از آن پس مانده
 درین حکایت رو قول با حقیقت است که ایشان گویند دنیا مانند گلزار است و زمان باقی نماند
 بر که خوابد گل را بیدار کند چون یک بابا آدم و یک حوا بود که خاص بر او آفریده شده بودند
 بے نکاح زن نکرد پس بدان اگر شهری باشد باید که بعد از اول نماز شخصی قربانی بکند و اگر روستا
 باشد هر وقت که خواهد بکند باید که ضحیه ابدست خود بخند و مشقو لست از بی بی فاطمه زهرا
 رضی الله عنهما که حضرت رسالت بپا چون قربانی میکرد تمام اهل و عیال خود را حاضر میکرد
 و میگفت که هر که این خون را بپید آمرزیده شود و روزه اند که حضرت رسالت بپا یک

روز در قربانی صد اشتر را خوا با نیده بود و شصت چهار را حضرت پست خود فوج کرد و باقی را حضرت علی فوج کرد و حضرت رسالت پناه دو جانور قربانی میکرد و یکی از برای خود و یکی از برای امت خود و میگفت بهترین همان من گشت که دو جانور قربانی کند و یکی برای خود و یکی برای مردمان و از حیثه باید که ستم روز بعد از عید نیز میتوان فوج کرد اما اگر غریبه بود و فوج نکرد تا گذشتن ایام بعد از آن بفقیران تصدق کند و الا قیمتش تصدق کند و اگر در راه بود که اگر کسی مالک نصاب شود و زکوة بدهد مال او تلف شود و تمامه زکوة از زکوة و ساقط شود اگر مالک نصاب در شده بود و صدقه و قربانی نکرده بود از زکوة او ساقط نشود و اگر عاشور که و محرم ماه محرم است باید که تمام شب را بگذرد و فکر نکرده از خواب غفلت نه ورزد و در شب عی باید که پس از سه گشت بخواند یکی در اول شب باز در میان شب آخر شب چون روز شود در فتنه غسل کند و بپوشد تحت وضو چهار رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت بعد از فاتحه دو بار بگوید اخلاص یا روح امام حسن و امام حسین شیخ سفیان ثوری گفت که من این نماز را در حق ایشان ادا کرده بودم ایشان را در خواب دیدم که من از من بگشتانند و گفتند که یا امیرزادگان گناه من چیست گفتند شما را بیاخته است که شما را پیشتر بریم از حق شما شرم داریم و معلوم باد که این روز ماه محرم به اتم با ضیافه فرض بود و بر نخل و در روز عاشوره حضرت فرمود که در روز داری که درین روز امیران نیز به بچه گان خود شیر نمیدهند و اگر یک روز عاشوره تنهای بدارد باید که یازدهم روز نیز روزه بدارد که ثواب پارس است و آن نیست که بپوشد و آن میگوید که این روز روزه است از جهت جنگ جمل بودن صحابه باید که بپوشد ایشان را نیز گرسنه باشیم و بدانکه نوحه دشمن درین روز که شب طعام خورد و در روز عادت و فرض است و در روز عاشوره چشم سیاه کردن نیز سنت است تا خلاف فرض شود که ایشان میگویند که نیرید چنان خود را بخون امیر حسین سرخ کرده بود این فرض دروغ است باید که روز آخر ذی الحجه روزه داشته باشد و روزه باشد که ماه محرم را بپوشد اول روز محرم را نیز روزه دارد و آورده اند که این کس ثواب صائم الدهر یابد و باید که سال گذشته او را هم بر روزه نویسد و آینده را هم بر روزه نویسد که درین روز دو سال را تفرقه حاصل است میشود و در سال تمام شش روزه است که هر یک ثواب صد هزار ساله

مسئله ناز عاشوره

مسئله ناز عاشوره

مینویسند یک از آن فرمایست و محرم است که اول حضرت رسالت پناه و در آن روز است
 میگرد و آورده اند که بهتر جبرئیل آمد و در پیش حضرت استاد و امارت کرد و گفت هر چه من کنم
 بجهان و ش بکنید پس حضرت فرمود که گفت که خلف من بکنید و هر چه من بکنم بجهان و ش بکنید پس
 قوم جبرئیل را نمیدید و معلوم بود که جبرئیل امام نبود بلکه معلم بود و الا نماز قوم بد و امام حاکم بود
 و ذکر صفه پد آنکه صفه او از این جهت گویند که همه انبیاء و رسل را در محبت میرسد و رنگ
 ایشان زرد میشود و چون ماه صفر در آید شب اول او یک هزار طایفه نازل میگردد و در دوم هزار
 و در سوم سه هزار و در چهارم چهار هزار و در پنجم پنج هزار و در ششم شش هزار پس باینکه در اول شب شش
 رکعت نماز بگذارد و بد و سلام اول چهار رکعت یک سلام و باز دو رکعت یک سلام در هر رکعت
 بعد از سلام فاتحه و خلاص سه بار بخواند و منقول است که روزی حضرت رسالت پناه
 صلی الله علیه و سلم را در همین ماه صفر وجد پدید آمد و آرزو کرد اگر از جانب حق رحمت میشود که
 از دار الفنا بدار البقا بروم تا دید این چون و چگونه او را به پیغم در آن زمان بهتر جبرئیل علیه السلام آمد و
 یا رسول الله خدا تعالی گفت که حلت شما در ماه ربیع الاول باشد حضرت خوشحال شد و گفت
 هر که آن ماه را بمن بنماید من را فرود بهشت بدهم و آن ثواب این مان باقیست هر که آن ماه
 را اول به بنید ثواب یابد همچنین هر که در روز دوازدهم ماه ربیع الاول چهار رکعت نماز بخواند
 و در هر رکعت بعد از فاتحه خلاص سه بار که وفات حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم در آن
 روز شده بود ذکر ماه رجب و رجب دلالت خدا بر آن گویند چون اول ماه به بنید این دعا
 بخواند اللهم بارک لنا الرجب الشعبان و بلغنا الشهر رمضان و در شب اول رجب گفت نماز
 بگذارد و در هر رکعت بعد از فاتحه خلاص یکبار پس چون حضرت رسالت پناه ثواب این نماز
 را بنایت بسیار فرمود و سلمان فارسی عرض کرد که یا حضرت من میخواهم که این نماز را همیشه ادا
 کنم حضرت فرمود این خاصه این ماه است و الا باید که در اول شب هر ماه میتوان بگذارد و سلمان
 همچنان کرد و قال علیه السلام من ادرك الرجب فاعتسل في اوله و اوسطه و اخره خرج
 من ذنوبه كيوم ولدته امته و این دعا در ماه رجب هر رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت در اول
 روز بعد غسل و در هر رکعت بعد از فاتحه کافرون یکبار و خلاص سه بار بخواند بعد از این تسبیح بخواند

مسئله در ماه صفر

مسئله در ماه رجب

لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد وهو على كل شئ قدير اللهم لا مانع لما اعطيت ولا معط لما منعت ولا ينفع ذا الجند منك الجند وودعه ركعتين روز پانزدهم بگذرانيد از غسل نقرات مذكوره بگويد لا اله الا الله وحده لا شريك له تا قدير الها واحدا صدام بختن صاحبه واولاد او در روز آخرين بجز از غسل نيز ده ركعت بگذرانيد و نقرات مذكوره و سوره بگويد لا اله الا الله وحده لا شريك له تا قدير و صلي الله تعالى على خير خلقه محمد النبي الامي و

علی له ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظيم برحمتك یا ارحم الراحمین و در مجید اول ماه ربیع
 که آخر ایامه الرغائب گویند باید که تمام شب را زنده دارد و ایضا آورده اند که در آن شب تمامی
 سال که آسمانها و زمینها بر یک مبارک جمع می شود و آمرزش گنسان از خدا میخوابند که در آن
 شب بیداری میکنند و بطاعت و عبادت حق مشغول باشند و در تمام ماه رجب شب معراج شهر
 است باید که همه شبها را زنده دارد و بطاعت و عبادت حق مشغول باشد اما اتفاق بر آن است
 که شب بیست و هشتم ماه رجب است و یک نشانه او آن باشد که آفتاب در آن روز بوقت برآمدن
 شعاع و شعله نداشته باشد و نماز در ایامه الرغائب دو رکعت بگذارد و در هر رکعت بعد از فاتحه
 اخص چهل بار بخواند و در شب معراج صد رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت بعد از فاتحه اخص
 پنجاه بار و بعد از این پد آنکه درین سه ماه یعنی رجب شعبان و این او را و در بار دارد
 شبانگاه بخواند اول سه رکعت فاتحه و سه رکعت اخص و سه بار سوره الفلق و سه رکعت سوره
 الناس و سه رکعت کافرون و سه بار آیت الکرسی و سه رکعت سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله

[illegible]

مسئله در بیان ماه شعبان

محبوبی گویند این عانیز آمرزیده گردد و کرم ماه شعبان و شعبان در لغت شاخ
 زدن را گویند بگو آنکه جلله گناهان او درو شاخ میزند و دیگر آنکه جلله نیکیها می آید درو شاخ
 میزند یعنی پیدا میشود و در اول شب شعبان دوازده رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت بعد
 فاتحه پانزده بار خلاص بخواند آورده اند که عطا کند خدا تعالی او را ثواب دوازده هزار
 شهیدان و بنویسم مراد را ثواب دوازده هزار سال عبادت و بیرون آید از گناهان
 کلی گویا که الحال را دوزخ امید باشد تا هشتاد و نوزده مرتبه گناه ننویسد و در شب
 پانزدهم شعبان که آنرا برات گویند و برات در لغت بیزاری را گویند تا هر که حرمت این شب
 را بکند بنماز و وضو صدقه و غیره و کس من عبادات شد از آتش و فزع نجات یابد و برات
 بمعنی نجات است و تصور مردم در آن شب چراغها و شمعها فروزنند عین بهشت است و این
 روایت در افسان الواعظین مذکور است زیرا که پیغمبر فرموده است کل محدث بدعته و ک
 محدث بدعت ضلالة و کل ضلالة فی النار و شاید که درین شب بیست و پنج سجده واجب است
 که ثواب بسیار است و اگر غسل یا این خیرات آمیزد یک لذت از لذتها می باشد و درین
 شب تسه غسل بکند یک اول شب یک میانه شب یک آخر شب چنان از گناهان پاک شده
 بر آید گویا که از دوزخ امید و سوره الفیح این سه رکعت بخواند علی هذا المثال صد رکعت نماز
 بگذارد و در هر رکعت بعد از فاتحه خلاص سه بار و در هر برات در وقت ضحی غسل کند و سی رکعت
 به پانزده سلام و اکنه در هر رکعت بعد از فاتحه سه بار خلاص این نماز در پانزدهم ماه رمضان
 نیز ادا کند و در ماه شعبان هر روز صد رکعت گفته باشند این عامه الا اله الا الله ولا نعبد الا ایا
 خلاصین له الدین و لو کله المشی کون و کرم ماه رمضان و در عرب رمضان چهار
 تا فتنه را گویند چون سنگ غیره پس آنچه بر سنگ تافتند و آهن تافتند میفتند بسوزد و چنان این ماه
 گناهان را دوزخ و ایران ابیورانه درین ماه دوازده بار بهشت کشاده شوند و در دوازده ماه
 و فزع بسته شود و از مقبره مسلمانان عذاب برآید میشود و چون وقت نماز شام میشود و بهتر
 جبریل علیه السلام شراب طهور و آب بهشت را به پیش حضرت رسالت پناه محمد مصطفی علیه السلام
 مسلم آورده که نوش حضرت بیکوید که امتان من نشسته اند من چون بخورم جبریل گوید که شما

مسئله در بیان ماه رمضان

مسئله در بیان شفاعت ماه رمضان با آنکه در وقت روز در آن قبول نشود

مسئله در بیان شفاعت ماه رمضان

ببخیزد پس خود ده شمار برده و در شربت استان شما اندازم تا ایشان بیشتر روزه غلط
 کنند پس هرگز انصیب از آن پس خود حضرت شود بیشک کمزیده گردد و از غلظت گناهان
 خلاص گردد اگر در ماه رمضان در رکعت نماز را کند و هر رکعت بعد از فاتحه انما تمحنا بخواند
 تا سال دیگر آنکس انگاهسان حق تعالی باشد و بعد از آن ده بار انما انزلناه بخواند و ده بار
 در وقت حق تعالی حساب بر او آسان کند و در تحفته المندک گویند آورده است که
 امیر المومنین رضی الله عنه روایت میکند که حاجه کائنات علیه افضل الصلوة فرموده است هر
 یکبار دو رکعت نماز در هر شب ماه رمضان بخواند و هر رکعت بعد از فاتحه خلاص شد
 بار حضرت فرمود بدان خدا که مرا برستی خلق فرستاده است پیغمبری هر که بخواند این
 نماز را بفرستد حق تعالی سوگند او هر رکعتی از آن بفرستد فرشته که بنویسد بر او احسانات
 و دودار و دیانت و بزرگوار و او در خان و بنا کند بر او شهرت و قصر و بزرگوار
 یاران بطریق تعجب گفتند این قدر بیاید فرمود آنکه و جبرین هم بیاید بجزر کشته بفتا و جبر
 پذیرفته و این نماز را با ما میگذارند پس از تراویح اما در قرآن خوانی آمده است که کلمات
 جائز نباشد و در دستور القضاة آورده است که می توان آن با ما است کرد زیرا که
 حضرت رسالت پناه فرمود در عهد الله سوگند را که این نماز را خلف امام مین آورده اند
 که در روز قیامت ماه رمضان صورتی پیدا کند و در بر عرش سجده افتد فرمان حق بر او شود
 که آن ماه رمضان چه بخوابی گوید یا در صبا کمان من محنت بسیار کشیده اند و طاقت و فرخ ندارند
 ایشان از فرخ سخاوت ده حکم یا بر تعالی شود که نجات و اوم صا کمان حج بعد از آن گوید نشاند
 شرب طهور و آب و نوشانندش باز گوید که سزاوار طعام بهشت بخوراندش باز گوید برهنه اند
 حلهای بهشت پوشانندش باز گوید بپایه اند بر اقامت بهشت پیش ایشان بیارند و مولود
 کنندش باز گوید بپایه بپایه بچون تو میخواهند گوید خوش شو که من دیدار خود را وعده کرده ام
 بر ایشان بعد از آن راضی شده سر بردارد مسئله در دستور القضاة آورده است که اگر
 صلی را در نماز نفل سهو شود سجده بر او لازم گردد و اگر چند نماز که محاسن از یاد تو بود
 الحال بیان کنم و در عشره بیشتر آمده است هر که بخواند در شب عاشوره رکعت نماز و هر

چندان ثواب است که در تخریر فحش و برابری هر رکعت ثواب بی بی مریم و عیسی صلوات علیه السلام بر او
 پاک شود و در بیان نماز شب معراج و در تحفته المذکورین آنکه در هر که بگذارد شب است و نیم
 رجبش رکعت در هر رکعت بعد از فاتحه خلاص مغفرت بار و از خدا تعالی حاجت خواهد برد و در روز
 و ثواب است حج یا بد و ثواب حق سیم برده بیاورد و گویا چنانکه در صدقه داده باشد و در روز
 قیامت بامان حق تعالی باشد و در تحفته ششمی آمده است که رسول علیه السلام شب معراج بر این
 علیه السلام دو رکعت بگذارد و در اول رکعت بعد از فاتحه الم تریف تا آخر و در دوم لایلاف تا آخر خواند
 پس بر این نماز بگذارد و ثواب این بار بیاورد که در تخریر و تقریر بگذرد و در تحفته المذکورین آنکه
 که پیغمبر فرمود هر که بگذارد شب عرفه دو رکعت نماز بخواند بعد از فاتحه هر چه خواهد حق تعالی حاجت
 او را روا کند و در روز قیامت او را نجات دهد و در او را و مذکور است که سیمین شب چهار رکعت نماز
 بگذارد و در هر رکعت بعد از فاتحه خلاص معوقین یگان بار بخواند و بعد از فراغ کلمه تجید بخواند ثواب
 بسیار است و در شب عید اضحی در سیم یا چهل رکعت حضرت ابو هریره گفت که پیغمبر علیه السلام فرمود
 هر که بگذارد شب عید اضحی و دوازده رکعت نماز در هر رکعت بعد از فاتحه آیه الکرسی یکبار و خلاص بخواند برین
 آید از گناهان چون از پوست بنویسد یا به اعتقاد عبادت بنافزاید مراد از رحمت الفردوس و بنابر
 شهر هر شهر که هزار خانه دهد و اگر داند خدا تعالی در این بار حاجت و ثوابی از زوال که در ابتدا و ثواب
 گفته ام یا بد و در تحفته الاختیار مذکور است که عطا می کند خدا را و او را هر موی که در تن او است قصه
 و بهشت از او را بدین صفت و از دنیا بیرون رود و با جام خود در بهشت نه بیند و اگر احکام سفر
 اول چون کسی غم سفر کند باید که چهار رکعت نماز بگذارد بعد از تحیت و خود در هر رکعت بعد از فاتحه
 خلاص چهار بار بعد از سلام صد بار دهد و فرستد و سیمین نهد و دوای طبر بخواند و این دعا
 طبر را نام غم بود و در هر شب بخواند و خواننده این دعا را ثواب همان مرغ روزی شود و دستد که فی
 اوجیات و چون بسفر رود اهل بیت را بحق تعالی سپارد حق تعالی تا آمدن او اهل بیت او را
 سلامت دهد و حکایت چنان آمده اند که شخصی غم سفر کرد و چون روان شد زن او را
 در گفتگی حل ترا بخند سپردم و چون از سفر باز آمد زن خود را مرده یافت گفت بار خدا یا پیغمبر شما
 در غم گفته بود که هر که اهل بیت را بخند سپارد سلامت یا بد زن من وفات شد چگونه است

مسئله در بیان نماز شب معراج

در بیان نماز شب معراج

باقی برآورداد که آن پنجمی دروغ نفرموده است شما محل را بخدا سپرده بودید نه زن را و اگر گوید او را
 شکاف کن چون آن شخص گور را شکاف کرد زرش مرده و فرزندش زنده بود و شیخ بخورد و چون بچه
 در رکابند سوره کافرون خلاص فلق و الناس بخواند بجانب مغرب در حکایت آورده
 که سوداگری هر شب همین چهار سورت بخواند و چهار جانب میبرد یک شب فراموش کرد و هر شب
 شب و آن بر وقتند و مالش را غنیمت برآورد و همان سال را الفتنه که او سال کاروان شما حج
 قدرت بود که در هر شب هر مرحله منزل قلعه رست میکرد و بپادشاه آمد گفت آن پختی من شب
 همان او را فراموش کردم که قلعه من همان بود و چون کس در سفر رود باید که تنه از رود و در سفر
 نیز رود که ثالث ایشان شیطان می باشد باید که سه کس برود که راجع ایشان حق تعالی است
 باید که در میان دو مسافر و سه و بیشتر یکا بادشاه کند و حکومت او قبول کند حکایت
 آورده اند که در شب شیخ معین الدین حسن نجفی چشتی قدس الله سره لعزیز شیخ عثمان هارونی که مرشد
 او بود در سفر بود به شیخ عثمان هارونی گفت که حدیث نبوی چنین است که دو کس در سفر روند یکی را
 بپادشاهی قبول کند شیخ معین الدین گفت شما بادشاه باشید و من خادمی مصلحا و فایداور اگر رفت
 و راهی شد چون شب باران بارید آن گرفت شیخ هارونی در خواب رفت و شیخ معین الدین چادر خود را
 بر سرش گرفت و استاد چون علی الصبح شیخ هارونی بیدار شد حال چنان دید که گفت شما را چه بود که
 در تمام شب محنت کشیدید گفت خدمت بادشاه را چنان میتوان بجا آورد شیخ دعا کرد و حال صاحب
 باطن علوم اولین آخرین شد و مسافر را باید که در سفر جای مصلی و آقا به و مقراض و آستره بخورد
 همراه داشته باشد و مسافر را باید که در سفر نیک محضر و نیک صحبت و حسن ظن بوده باشد تا نیت
 نیک خود نگا داشته حق تعالی شود چنانکه آن سوداگر را که حسن الظن بآن مذکور بود و در میان
 بهشت مشرف شد و آن چنان حکایت کرده اند که در زمانه ماضی دزدی بود بدزدی شهر که
 تمام آن ولایت از بدی او بجان سیده بود و در شبی دزدی میرفت گذرش بمقصوده زن افتاد که
 خود بهما و آن شد مشغول بود و فرزندانش بگریه فریاد که ای مادر از گرسنگی مردیم و این شب شب
 سوم است که ما یان اگر نشد ایم بیوه زن گفت ای جان مادر فرادشاه الله تعالی در بازار بگردم اگر
 جای مردار یابم بنیایم بجای شما بدیم والا در ویزه و فقر کرده بیایم چیزی را چون توانم

سخن شنید آنش شفقت در دلش اثر کرد که عاجز و باین عجز عبادت تبارک و تعالی میکنند و من
 بوجود این قوت خصیان میکنم اما چون در خانه چیر تارم فاما بجای دزدی کرده بسیارم و
 باین پیوه زن بدهم در حال نف و در خانه جهود و در آدا اول چیر و اندک روزا گرفته زودتر
 آمد و در خانه آن پیوه زن نف پیوه زن گفت کستی گفت فقیر نذر شما چیر آورد است
 پس آرد و در پد و دلو و در پیش تو کشید که من بعد دزدی کنم اما یک فکر و دشت که زرا آن جهود
 نیز بسیارم و باین پیوه زن بدهم و آن جهود آگاه شده بود که در چیر نبرده است باز خوا
 آمد نشسته بود چون زود آمد گرفتارش و فی الحال کشتند و در دریا انداختند قضا را چون
 زود در دریا بود ناگاه و دریا او را بر کماره انداخت اتفاقا کاروانی در آن ناحیه بود فرمود
 سالار کاروان مردی پار سا بود نماز جنازه بجا آورده و کفن کرده دفن کردند چون کاروان کوچ
 نمود و در تر رفت سالار کاروان گفت که صیرفی من مینی بمیان من بجهاد مرده و در کورن
 کرده شد بجهاد یک نفر گشته آمد و گورش شکاف کردند او را نیافت اما بجانب مغرب فرار
 شده بود در آن قبر سالار گفت من درین روزان در روم نظر من کش کرد متع نشد چون در
 روزان که در سواد بر ولایت برآمد و آن روز را بر شترهای بهشت که مکمل بز و یا قوت بودند
 دید یعنی و سوادیان در پیش نشسته و یک حور عین و بهار نشسته و کاسه شراب بر دست چو
 سالار را دید گفت مر حبا خوش آمدی بیا و این لانت خود را بگیر بمیان را بدو داد و گفت
 برو سالار گفت قصه خود را بگو که چه سبب بدین وجه رسیدی درو گفت روزی بر شترهای بسیار خوار
 گزشت سالار گفت اندک بگو در حال اندک چه دید میشود در وقت حال خود را از اول آخر
 گفت چون سالار برخواست و در وقت بلی چه میروی دنیا اندک نده است سالار گفت بلی
 ساعت در آدم چه گذشت باشد درو گفت اگر قبح را نوشیده می بودی هرگز بیرون نمی رفتی
 سالار برآمد و اسپ و در نظر بود و در آن ولایت همه خرابی و ویرانی پیدا شده بود سالار
 برآمد و چون مردوان را میدید او کاروان می پرسید که کاروان فلان کس بجا رفت بجا
 خبر از چوین و در شهر رسید پرسید که کاروان فلان کس بجا رفت گفت که مرد و درین
 ولایت الحال راه گذر کاروان نیست و آن فلان سالار را شنیدم که در قبر در رفت بود و

مسئله عروس

بیرون نیامد گفت آن سالار منم چون عالمان حساب کردند سیصد و نه سال گذشته بود
 و چون مسافر از سفر باز آید باید که در روز بیاید در خانه و در شب آید و بهتر است که اول
 مسجد رود و بعد از آن بخانه رود و چون رخانه برسد اهل بیت را سلام دهد و اهل بیت
 چون عروس را در خانه آرد باید که پاهای عروس بشوید و آن آب را در چهار گوشه
 بیندازد و بکشد و اگر زنی در آن خانه پیش نشوید باید که پیش از خواب فتن طهارت بکشد و بکشد
 چادر او بر زمین اندازد و دیگر طرف بر عروس باشد و بر آن تمیت وضو بگذارد و بعد از آن
 خواب و بعد از این معلوم باد ای فرزند که نمازهای فاضل دعا و اوراد بسیار است اگر زیاد بخوابد
 در دیگر کتابها بین این مقدار چون در اول و فقیر بود با لباس شاد و تحریر آورد و زیادت از
 او را خود خوشتر از آنکه آورده اند هر کس که نامحظ خود کند آن عظم نصیحت او بکسی دیگر
 استقامت پیدا نمیکند کقول الشاعر امرتك الخیر لیکن ما اقمرت به و ما استقمیت فما
 قولی لك استقم آورده اند که روزی زنی کوک خود را در پیش امام یوسف آورد و گفت
 یا امام فرزند من شکر میخورم و از بسیاری شکر خوردن حمت پیدا کرده هست و رقی او دعا
 بکن تا دلش از آن برگردد و امام گفت که بعد از یک هفته او را در پیش من بیا چون بعد از هفته
 او در دل کوک از آن گشت یاران گفتند یا امام روز اول چرا دعا نکردید گفت در آن روز من
 نیز شکر میخوردم دعا من روا اثر نمی کرد بحال چون از شکم من برآمد دعا من قبول شد
 بدان که عزیز در رساله شیخ فریدالدین عطار قدس سره خواندم که شب روز خلیفه بیا
 دیگر اند در حکم حتی که اگر او را شب فوت شود در روز میتوان بجا آورد و اگر روز فوت شود
 در شب میتوان بجا آورد باید که در وقت بیدار شدن از خواب وقت صبحدم و در وقت فتن
 در خواب وقت خفتن باید که سر کلام خود را کلام طیب و غیره من الایحیات بکن آورده اند
 چون کسی از خواب بیدار شود و زبان خود بکشد و دعا گوید و او را معنی تمام درست و غفلت
 باشد باز بوقت خفتن اسم الله بر زبان اندانچه در میان است همه آمرزیده شود و اگر اول
 و آخر سخن زشت باشد همه دعایات قبول نشود و اختلاف در آن است که اگر در او را
 زیادیه و کم شود بقول امام شافعی رحم هر چه شود قبول شود و بقول امام ابو حنیفه باید که

از آن امور که کم کند و زیادت نیز که او را و مثال آن است که گنجینه نشان دهد که در
 فلان موضع در فلان سنگ گنجینه است پس اگر آن کس بعین همان شک از جایی بیاید و کند
 گنجینه بیاید و الا محروم ماند و اگر در نماز زیاده و کم شود یا بد که سجده سهو بجا آورد و اگر سجده
 سهو بجا نبرد آن چیز بیک سجده سهو در نماز بسیار است و قطع میشود اما عوام را ازین معنی خبر
 نیست و در وقت و رکنی آورده است که سجده سهو واجب نشود و زیاده کردن در نماز
 چیز است را و یا نقصان کردن در نماز چیزی را پس بایست بر پنج اسم میست تقدیم رکن یا خبر
 رکن تا خبر و تکرار رکن واجب قرائت محفل و نقصان ایک نام است چون ترک واجب پس بوجود
 این اشیا اگر سهو واقع شود سجده سهو بیارد و اگر بعد از آنکه سجده سهو لازم نگردد و نماز درست
 باشد اما نقصان اگر بیارد و بگوید که نمازش روا باشد اول بیان تقدیم رکن کبیر تحریمیه
 گویند بر کعبه آید یا بگرد و تحریمیه اول باطل شد زیرا که وقت تحریمیه قیام است اما اگر تحریمیت
 در حال قیام و قرائت فراموش کرد بر کعبه آید یا بد که برگردد و قرائت بخواند و رکوع بار دوم کند سجده
 سهو بیارد و اگر رکوع را ترک آورد سهو و سجود و نمازش فاسد شود زیرا که ترتیب ازین
 است میان تاخیر رکن چون قرائت تمام کند و بقدر است یا گفتن تسبیح تاخیر کند بعد
 از آن بر کعبه آید سجده سهو آورد و علی هذا المقدار اگر از رکوع بالا شد و در قومه رفت و تاخیر
 کرد نیز سجده سهو آورد و علی هذا المقدار اگر در حالت تاخیر کند سجده سهو آورد و در قومه اول
 اگر اللهم صلّی گفت سجده سهو لازم نیاید و اگر اللهم صلّی علی محمد و علی آل محمد گفت
 سجده سهو لازم شود که تاخیر رکن حاصل میشود و چون از سجده اخیره باز گردد یعنی سجده
 دوم بجا آورد قیام رود و اگر دانسته رود و درین میان قرائت خواند اگر بفراموشی
 بخواند سجده سهو آورد و اگر عمدتاً کند نمازش نقصان پذیرد و در بیان تکرار رکن
 چون رکوع را در رکعت کند سجده سهو لازم نیست و اگر سجود را نکند نیز سهو واجب آید
 و در میان واجب چون بعد از سجد و سجود بخواند اما بقدر گفتن تسبیح تاخیر کند بعد
 از آن تا آخر سجده سهو لازم آید و اگر میان فاتحه و سوره گفت کند نیز سجده سهو لازم
 آید و اگر تکرار کند فاتحه یا تفصیل اگر در رکعت اول است سجده سهو لازم که واجب یکبار

مسئله
 بیان
 میکند

مسئله
 بیان
 میکند

خواند نیست و اگر در رکعت آخرین تکرار کند لازم نیاید زیرا که مخیر است میان خواندن نما
خواندن و یا با تفصیل خواندن در رکعتین اول و دوم فاتحه خواند و ضم سوره کرد و یا باز فاتحه خواند و ضم
سورت کرد و سجده سهول لازم نیاید زیرا که گویا طول قرات کرده باشد و در تاخیر سلام چون چهار سجده خیر
تمام کند و سلام زد و ترند هر سجده سهول لازم آید و اگر قفده اخیر تمام کند و بر خیزد و بپزد آرد که اگر قفده اول
است تا رکعت دوم را سجده بقیه کرده است نشیند و سلام دهد سجده سهول و اگر قفده دوم را سجده باید که یک
رکعت دیگر هم کند که دو رکعت نفل شود و آن چهار اول فرض و سجده سهول و اگر در قفده اخیر نشیند
و بر خیزد و اگر رکعت دیگر را قفده کرده است نشیند و قفده تمام کند و سجده سهول آرد که تاخیر کن شده است
و اگر قفده کرد و سجده باید که یک رکعت دیگر هم بگذارد تا هر جمعه نفل شوند و فرض او سر گیرد و میان
قراآت بچل چون سجده تشهد فاتحه خواند و یا سجده قنوت سورت خواندن خلاص و غیره و اگر
اگر تشهد تکرار کند و یا قنوت را تکرار کند سجده سهول لازم نیاید زیرا که جای دعاست گویا که دعا را در
کرده باشد اما چون تشهد را سجده فاتحه خواند اگر در رکعت اول بخواند سجده سهول لازم نیاید زیرا که در محل
نشاست پس ایتم نمانده باشد و اگر در رکعت دوم خواند سجده سهول لازم آید زیرا که در محل دعاست و
اگر در رکعت سوم و چهارم بخواند سجده سهول لازم نیاید زیرا که مصلی در آن دو رکعت مخیر است انشاء
و انشاء است و در میان ترک حبس چون در رکعت اول بخواند و در آخرین بخواند سجده
لازم آید زیرا که قرات در هر دو اول واجب بود و اگر قرات فاتحه هم فرض است و هم واجب
فرض بدان معنی که سورت قرآن است و واجب بدان معنی که واجب است که از تمام قرآن او را بخواند چنانکه
تکبیر تحریمه را فرض نیست که شروع کند بیک نام از نامهای خدا تعالی چون الله اهل الله اعظم و غیر
ذکر واجب نیست که الله اکبر گوید کلف تکبیر واجب است پس اگر ترک کند فاتحه را و غیره و دیگر
و یا لفظ تکبیر را اسم دیگر بگوید سجده سهول لازم نشود و اگر فاتحه پیش از سورت بخواند نیز سجده سهول لازم
نشود و اگر ضم کند سوره بدو نیز سجده سهول لازم نشود و اگر ترک آرد قفده اول را نیز سجده سهول لازم
نشود و اگر در قنوت یک یقعود است نشیند و سجده سهول آرد و اگر نزدیک بقیامت است باید
نشیند اگر نشسته است هم سجده سهول لازم میشود و اگر نشسته است هم سجده سهول لازم میشود و تکرار تشهد
در قفده اول باید هر دو قفده نیز سجده سهول لازم نشود و در تعدیل ارکان خلوات است چون در

مسئله در بیان قرائت بچل

مسئله در بیان ترک واجب

مسئله در بیان ترک واجب

رکوع و سجود آرام بگیر و بقبول ایام عظیم سجده سهول لازم می شود و بقبول ایام محمد لازم میشود و بقبول
 ایام ابویوسف و شافعی و نماز را از سر گیر و که تعدیل بقبول ایشان فرض است مسئله تبرک
 دعا و قنوت در ترک سجده سهول لازم میشود و در ترک بلند خواندن ایام را در سه نماز سجده سهول لازم میشود
 و اما سفر و مخیر است و نیز در ترک هفت خواندن ایام را در دو نماز سجده سهول لازم میشود و اما در نماز
 را و سهو تقدیری لازم کننده سهو نیست زیرا ایام و نه بروی پیدا نمیکند و در حقیقت الاسلام اوست
 اگر کسی را در قعده اول شک شود که قعده اول است یا آخر یا گوید آخر است باز گوید اول است پس
 گوید یا که بمشال مقدار ثلث تسبیح درگاه سجده سهول لازم شود و در ترک بکسرت عیدین از زوائد
 و رکوع مختلف است المصحح آنست که سجده سهول لازم نشود و از جهت بسیاری مردمان رسیدن محنت
 ایام و بابیشان یکسان است عزیز اگر ازین نسبت و هشت صورت که بر هر یک از ایشان سجده سهول لازم
 میشود بجز در نماز صادر شود یا هم بیاید یا هم بهین و سجده فضیلت چنانکه کفارت رمضان اگر یکروزه
 بخار کرده است عمدا یا بجهل یک کفارت لازم میشود و صلوات بر او که سجده سهول از نماز است تا اگر در عین

یمن و سجده کسی بدو تقدیر کند آنکس مقتدی گردد و قال علیه السلام الانسان مرکب من الخطاء
 والنسیا پس اگر کسی در نماز نسیان و سهوی واقع شود نماز او نقصان شود آن نقصان از پایتین
 دو سجده بریند و ازین جهت سجده را چنان نقصان گویند و چنانستین را گویند چنانکه جبرئیل علیه
 السلام فرمود حق را نیز جبروت گویند و جبروت از گویند که لا ممکن یعنی ممکن گرداند اگر معلومات
 قدیمی حق بود اما در مقام احدیت چون سایر صفات عینیات بگانه اند پس لا ممکن اند و از ان جا جبر
 کرده به تکلیفیت روزی نمود پس جبروت نام فیت و چون مصلی از نماز فارغ شود دست بردارد
 آنچه دانند از حاجات دینی و ایمانی بخوابد خاصیت آدمی آنست که از و چیزهای سخت گوید
 و خاصیت حق آنست که از و چیزهای تنهایی نمیکند والله الغنی و انتم الفقراء و گفته اند

که الدعاء و صفوة و نشان دعاء لایمان و دعاء السلطان و این مناجات را اکثر بخوانند
که روز دوشنبه اولیا الشریعین از عربی و فارسی آورده است چون باینید بسطامی و ابو الحسن تانی
و معروف کنجی و غیره که من اینها جنسهم و ثواب این از حد و عبیر و ناست یسم الله الرحمن
الرحیم اللهم یا بادی شاهها بر حمت خود ما را اگر خداوند اظا هر و باطن را در زیر بر صفا

خویش جمع دار الهی تفرقه و پیریشانی و سرگردانی از راه ما و از راه جمیع مسلمانان دور گردان عفو و عافیت قرین وقت ما گردان الهی سعادت و غنیمت سابق و قاتل ما گردان الهی ما را بگمارد از شر ما بگمارد هر چه به بندگی بخشی دینی و دین را به خودش قریبی بخشی الهی ما را از یاد خود مغفول نگینی و بقیه خود مقهور کن و بغیر خود مشغول کن اگر چه پرسی حجت ندارم اگر چه طاعت ندارم و اگر بخشی طاعت ندارم از بندگی خطا و ذلت از تو عطا و حرمت از تو قدیم

لم یزل او عزیر به بدل اللهم اصلحنا و اصلح فساد افعالنا و اصلح فساد افعالنا و اصلح فساد اعمالنا و اصلح فساد قلوبنا و اصلح فساد صدورنا و اصلح فساد و

امورنا و اصلح فساد بیننا و بینک یا مصلح الصالحین الخالصین و

یا خیر الناس برحمتک یا ارحم الراحمین قال علیه السلام الدعاء من العبادات یعنی

دعا کردن مغز عبادت است آورده اند که چون بنده مومن دو رکعت نماز بگذارد و از حق تعالی حاجت نخواهد حق تعالی را غضب در کار میشود و میفرماید ما همان نماز را بر سر و او

زنند که مرغنی و خود را فقیر ندانسته است و در باب الاخبار آورده است که شیخ

فرمود که حق تعالی وحی کرد بسو مومن که یا محمد بران بنده مومن که بعد از حاجت انسانی استنجا

نکند مرا جفا کرده باشد و اگر استنجا کند و وضو نکند نیز جفا کرده باشد و اگر وضو کند و دو رکعت

نماز نکند مرا جفا کرده باشد و اگر نماز نکند و وضو نکند و حاجت بخواند مرا جفا کرده باشد و اگر

حاجت بخواند و وضو نکند مرا جفا کرده باشد پس چون همه چیز را بجا آورد

و اگر من او را و مادر پدر او را نه آمرزم و حاجتش روا نکند من جفا کرده باشم او را بعد از این

بدان ایضا زنند که کلمه طیبه عقب هر نماز گفتن سنت رسول است و بعضی مردم منع میکنند

امام عظمی از فرموده است که ویل کل الویل لهم و لمن تبعهم الاشیان و من اند و فی شام

البیاتی مثل عزابی حنیفة رض عن الذین یخون عن الکلمة الطیبة بعداء المکتوبة

فقال هم الروافض لان فی هذا الشرک لان رسول الله صلی الله علیه و سلم قد کان یجهر مع

الصحابه الکلمة الطیبة بعداء صلی الله علیه و سلم المکتوبة مقتدا اما بعداء الدعاء فمن ضعیف

و فیستان النوازل فی باب الذکار ایضا كذلك و فی شرح الکونین من قال لا اله الا الله

صالحه در بیان فعل رسول از وضو و نماز و دعا

منفس بن عازم قال لا الله يصير كافر
 راد تحفة العبد چنان گفته است که اگر الله مطلقاً کافر شود و الا کافر نمی توان گفت
 وفي شرح النوازل البرهانی من باب الاذکار مسئلة عن عمر بن الخطاب يقول الكلمة الطيبة
 بعد اداء المكتوبة متصلة قال بقی یغفر الله ذنوبه وبمرة الثانية اعطاه الله تعالى
 ثواب الانبياء عليهم السلام وبقي الثالثة اعطاه الله ثواب الملائكة وفي قفاوی الخ
 من قال الكلمة الطيبة بعد اداء المكتوبة في الرواية يكفر وفي رواية لا يكفر ولكن ياتم هذا
 اختلاف اللسان وفي قفاوی عبرانی في هذه الرواية مخالفة الاصول والمفرد
 ولا يقبل حد من المسلمين لان هذه الكلمة لو قال لها كافر يصير مسلماً فكيف يصير
 المسلم كافر هذه الكلمة وانما في نسخة اخرى كافر في قوله رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ياران را فرمود که کافر نیارست اگر بحضور مل او کرده شود قبول افتد والا مردود باشد
 لقوله عليه السلام لا صلوة الا بالقراءة ولا صلوة الا بفاتحة الكتاب ولا صلوة الا
 بالجماعة ولا صلوة الا بحضور القلب قال ابو بكر وعمر رضي الله عنهما فكيف حال المدة
 يا رسول الله فقال عليه السلام لا يقبل الصلوة عند الله ولا يوصل الى الله الا بالصلوة
 احسن امتی الا ان یثدی بحضور القلب او قال بعد التزوية الكلمة الطيبة بالتسمية
 متصلة عن عمن ما مضى في قلبه بغير الحق قبل الله صلوة كصلاتي او حلی الله تعالى
 الى يا محمد لا قبل الصلوة الا بعد الا من قال بعد كل فريضة كلمة التقوى بالتمنية
 متصلة قبل السنة ايضاً حاكياً عن الله تعالى يا محمد لا قولي ولا امری اليك الا
 بسم الله الرحمن الرحيم كالا سلام والايمان والصلوة والصوم والذبح والطاعة
 والعبادات والتعلیم والتقلید ولو قال بالا ابتداء لكل واحد منهم ثبت الايمان في
 الاسلام پس ایام عظیم فرمود و اما و آگاه باشید که چه تسبیح چه طاعات عبادات و است
 عند الله عز وجل همه عند الناس پس شخص استاده شده و گفت یا ایها المسلمین که بعضی از طالبان
 و طلابی گویند که بعد از نماز کلمه طیبه گویند و دلیل ایشان آنست که هرگز نماز را ادا نکردند و
 پاک گردید پس تحقیق کلمه چه حاجت که کلمه گفتن در آغاز اسلام فرض است و اول بار نیز

هر بار پس یک عبادت نماز است کلمه را بر او چه میگویند مگر چیزه شرک افاده باشد و نماز
چیز شرک است که کلمه گویند و بسم الله الرحمن الرحیم ثبوت وحدانیت و ایمان است هرگاه که
بعد از ثبوت نفی کند کافر گردد و یا امام مابعد از نماز کلمه گویم باینه و بر سر کلمه بسم الله الرحمن الرحیم
ابو حنیفه با قهر سخت گفت ای مرد اگر تو بگفته ایشان عمل کرده توفیر کافر شده زیرا آنچه
ایشان کافر شده اند و از امر خدا و رسول بیرون شده اند پس بر شیطان گشته اند و از
مسلمان شو و تو به کن که کلمه گفتن در شب روز فرض است غیر معین بعد از فرضیه فرض
عین است لقوله تعالی والزمهم کلمه التقوی و بسم الله گفتن بر سر کلمه فرض حکمی است کلمه

تقوی سرایان است و بسم الله بر سر کلمه هر وقت جان ایمان است لقوله تعالی واذکوبک
و بسم بالعشی و الابکار و می تسبیح نماز است و از اسم الله هر عبادت که با بسم الله است قبول
افتد بیشک و بسم الله در شک است و معنی کلمه بسم الله این است که نیست خدا و موجود و
معبود بحق و محمد فرستاده اوست و با بسم الله متصل نیست که آغاز کردم سلام و ایمان اینام
خدا که تمام و عام است مومنان و کافران و جمیع خلایق را درین جهان و بسیار بخشاینده
دران جهان مومنان اند کافران او نیست نمایان عبادت مگر خدای معبود که اوست حق
و رحیم و در قرآن هزار و چند جا به اول اثبات بعد از نفی است چون الله لا اله الا هو

جو این است که الله الذی لا اله الا هو الرحمن الرحیم و آنچه گفته بودند که نماز عبادت است و کلمه
نیز عبادت چون بگذارند نماز پاک شود عبادت کلمه قبول افتد لقوله علیه السلام ان الله
طیب یقبل الا الطیب و مسأله ششمی بر آنکه در عوارق المعارف آورده است که حضرت
رسالت پناه صلی الله علیه و سلم فرموده است چون بیاقتد هر یک از شما را حاجتی پس بگوید
در رکعت اول بعد از فاتحه قل یا ایها الکفرون یا رب و در رکعت دوم خلاص سه یا بگوید
فراخ این دعا بخواند بیشک بر آورده گردد دعا است اللهم انی استخیرک

بعلمک و استقدرک بقدرک اللهم انک العظیم فانک تقدر و لا اقدر و تعلم و لا اعلم

و این علام الغیوب اللهم انک تعلم ان هذا الاثر باینکه آن حاجت را باینه نماید پس
فی دینی و معاشی و عاقبت اهری فاقدر لی ثم باریک لی الخیر حیث کان تد رضى به و شیخ

سخت بود حضرت رسالت پناه صلعم عظیمین شد بهتر جبریل آمد و گفت که یا حضرت ده کربت بسم
 الله الرحمن الرحیم بخوان چون حضرت صلی الله علیه وسلم خواند و در حال غذا یا ز قهرا گرفته شد و
 فی الحال ده جور در پیش نشست حضرت صلی الله علیه وسلم آن جور را پرسید که شما کیا بیند گفتند
 مایان انبرکت تسمیه شما آمده ایم تا روز قیامت با او همراه ایم و در عرصات و در پل صراط نیز
 همراه ایم و چون از پل صراط در گذر داد و از پل چشمه حقیق بگذریم و میوه های خوشی را بر بختیم
 و از آن میوه های مایان که قطره آب بچکد از قطره حوس پیدا شود آن همراه از وی باشند و این صراط
 رسالت پناه صلعم بای خدیجه را بخوابید و گفت از جهت شما چه عمل کنیم گفت بسم الله الرحمن
 الرحیم بسیار بخوان و ده بار کلمه طیبیه بگوید بر سر قبر بهتر است آورده اند که عید صمد بن عمر
 را چنان حکم بود که چون کس میفرمود تا تمام قرابات و عزیزان او جمع شوند و از جهت آن
 مرده صمد را کلمه طیبیه بخوانند که بیستم غنی از خسته های آن جهان بر سخت نمایند بلکه همه آسان شوند
 آورده اند هر که این عار یک کرت بخواند تمام اهل مقبره از عذاب نجات یابند و تمام قبر با پر
 نور گردند و ثواب گوینده گفته اند که برابر هر حرفی که ذکر کند چندان نیکی او نوشته شود و
 چندان بی او دور شود و چندان کوشک بر او در بهشت یابند و اگر کسی در راه
 باشد فاتحه بخواند از جهت شباب فتن همین دعا خواند بسندست دعا نیست لاله الا الله وحده
 لا شریک له له الملك وله الحمد حی و میت وهو لا یموت ابداً ذا الجلال و الاکرام بیده الخیر و هو علی کل شیء قذیر و اگر در راه بعایت شباب باشد بگوید بسم الله
 و بالله و علی علیه رسول الله کافیت و هر بار چون کسی بر قبر کسی گذرد اگر خاک از آن
 قبر بگیرد و بر آن بخواند یا حبیب الفقراء یا انیس الغرائب یا معین الضعفاء یا دلیل المتحدين
 یا حی یا قیوم یا حنان یا منان یا مدیع السموات و الارض یا ذا الجلال و الاکرام جزا
 یا ارحم الراحمین و آن خاک را بر آن قبر یا شد اهل آن مقبره را حق تعالی بیا مرز و همه قبر را
 پر نور گرداند و اگر نخست شهادت را برابر زانویت بر قبر او نهد و سه کرت بگوید اللهم لا تعذب
 هذا المیت بحرمته النبی علیه السلام ایضا عذاب او برداشته شود و اگر سوره پس او را
 حال نزع جان بخواند برابر هر حرف نیکی است نوشته شود و برابر هر حرف بدی او دور شود و چنان

استدلال بر بیان تعلیق کردن نیست

میت را و من کند و مردم برگردند و یکی از ایشان بایستد و بیت را تلقین دهد و بعد از آن
 تلقین را در آن بیت مستحب بقول ابراهیم عظیم و فی الابرار هم الشاهی و فی خزائن الجلا
 و فی اوراد الزاهد الصغار فی کتابه التلخیص یعنی ان یلقن المیت علی مذهب الامام
 الاعظم ابو حنیفه رضی الله عنه فمن لم یلقن فهو علی مذهب لا اعتزال و بیان ذلک
 فی التلخیص کیفیة التلقین هذا لیسیم الله الرحمن الرحیم ینبت الله الذین امنوا
 بالقول الثابت فی الحیوة الدنیا و الآخرة یا عبد الله او امة الله هذا بیت الوحیة
 و هذا بیت الوحیة و هذا بیت العزیز و هذا بیت الجیرة و النذامة هذا اول منزل
 من منازل الآخرة و اخر منزل من منازل الدنیا فاذا اتاک المکان الکریمان الخلق
 المامون ان لا یفتعناک و لا یضرناک الا باذن الله فیسئلاک عن ربک و عن نبیک و لا
 تخف و لا تحزن و قل لها الله و همذ نبی الاسلام دینی و القرآن اما فی و الکعبة
 قبلتی و المؤمنون اخوانی و انا اشهد ان لا اله الا الله و کذا لا شریک له امانا
 بر بیه و اعترافا بوحایة و اشهادان فجل عباد و رسوله و نبیه و صفیه و رساله با
 و من الحق لیظهر علی الدین کما و لو کره المشرکون و این روایت در شرح التلخیص
 است و چون در راه را و من کند و در خانه بماند و در راه و در خانه که خبر تصدیق از جنت
 بگفت که مطلقا رسید نیست و پدر و میرسد و خلاف مرغزله را که ایشان قبول ندارند تصدیق
 قال علیه الصلوة و السلام ما لیل اشد علی المیت من اللیل الاول یعنی لا و لایاته ان
 فی ذلک اولیة و اولیة کتین بار و احد و یقل فی کل رکعة فاتحة الکتاب ایه الکرسی و
 سورۃ النکاح و حلالنا و عشر ضرات سورۃ الاخلاص فی اذغ من الصلوة صل علی
 سبعین مرتة و یقل هذا الدعاء اللهم صلینا هذه الصلوة و انت تعلم و تزدان نبعت
 الف و وحی بر خشتک یا ارحم الراحمین بعث الله تعالی فی ساعة الف ملک فی قبه و

بیز کفی ملک سفرد و هفتی از جمل ذلک المیت صدق یا رسول الله **منقول**
 در شرح لیسر شیخ نجفیان ثوری قدس سره بجانب بار برخواست تا خبر بوزن خبریه بار و ج
 و خبر و خبر و در تمام بار و جشت ثانی است از پیر و خبر و خبر و بار و جشت ثانی

در بیان حاجات و حاجات

و پیش خزان داشت بدران شب پدر خود را در خواب دید که بر تخت نشسته خروزه بهشت میخورد
 گفت بابا از کجا بخوری گفت آنچه شما تصدق کرده بودید چرا آن بمن رسید چون بیدار شد
 دانست که همان پوست بکار شد ایضا آورد و اندک که دو جوانان در زیر سایه پلندی که
 آنرا جریر گویند گشته بودند ناگاه قدرت الهی جریر بر ایشان افتاد و بایشان هیچ رحمتی
 نرسید هر دو در میان جریر سلامت ماندند و هیچ طرف راه نیافتند تا بدر شوند آورد و اندک
 بعد از یکسای هر دو بیرون شدند و ایشان روی آفتاب را دیدند برآمدند چون بخانه رسیدند
 مردمان نیک متحیر ماندند که چه چیز شمار حسودان و گفتند حصه یک خور دینی محو آمد و هر وقت بخوردیم
 چون تقصیر کردند زن آن یک کس همیشه از جهت او تصدق میداد و حکایت آورده اند
 که پیرنئے بنجدست رسول آمد و گفت ویر شده است که دختر من وفات یافته و او را بخواب
 بنیم رسول فرمود در شب جمعه چهار رکعت نماز بگذارد و در رکعت اول بعد از فاتحه و تسبیح
 یکبار و در رکعت دوم تسبیح و در رکعت سوم و آخری و در رکعت چهارم الم تشریح بعد از فاتحه
 یگان بار و اگر نداند در هر رکعت بعد از فاتحه اخلاص چهار بار و چون نماز بگذاردی سر بسجود
 و در دو بگو و بخوابگاه رویت در دو بگو آورد و اندک که علی الصبح آن پیر زن گریه کنان
 بدرگاه رسول حاضر شد گفت یا رسول الله دختر خود را بدفع عذاب گرفتار دیدم و گفته است
 تا زمان است جمع شوند من بگویم نوع اول نگو سار در آتش میسخت گفتم چرا گفت از موجب
 خوار نمائش که رکوع و سجود نمودم نوع دوم آتش و زنجیر بر سر افتاده بود گفتم چرا گفت
 همیشه سر خود را برهنه میداشتم و نامحرمان محرم مرا میدیدند سوم بنجاست تشبیه از
 یک گوش میزدند از دیگر گوش می بردند گفتم چرا گفت سخن چینی میکردم چینی سخن کی بگردد
 میرساندم و پنجم فرموده است الفتات لا یدخل الجنة یعنی زن چون داخل بهشت نمیشود
 تا عذاب نشود و داخل نشود چهارم هر دو چشم او را پس از تشبیه کشیدند گفتم چرا گفت نامحرمان
 را نظر می کردم پنجم روی او را ایله های سیاه دیدم گفتم چرا گفت روی خود را بیاراستنم
 از نامحرمان نموشیدم ششم بانور تشبیه دل را می بردند و زبانش از سر بهشت کشید
 بودند گفتم چرا گفت شوهر را بدیده گفتم و از او پرسیدم تا بگویم تشبیه و سجود

آتشین بر سرش میزد و گفت چرا گفتی مال شوهر را بید ستوری او بیجا و آدم شتم دوم و سوم
 دیدم در پستان او آوخته دهنی گزیدند گفتم چرا گفتی پستان خود را بید ستوری شوهر کو و کلام
 بیگانه بید آدم شتم شکم او چون طبل برآمده بود و از آواز آن برآمد گفتم چرا گفتی حرام خوردن خود
 و آن آن بود که شکم من سیر و خوردنی دیگر بخوردم بے فوچی و هم بید ما و آتشین بر پان
 نهاده که بخورتی و آتش جبهیدن گفتم چرا گفتی بید ستوری شوهر از خانه بیرون می آید و مرا گفت
 مادر رسول خدا را بگو که زنا را ازین صلهتها آگاه کند که دیگر آن ترک کند و شوهر مرا بگوی که مرا
 بجل کند چون پیر زن این گفت چند کس بچش هوش شدند و رسول علیه السلام از آن جوان
 بجل خواست جوان ندانید که مرا بسیار رنجانیده است رسول علیه السلام فرمود اگر بشفاعت من
 امید داری آن فقیره را بجل کن جوان کلی کرد شب و دم در خواب دید بر تخت با همی بنشینسته
 و تاج مشع بر سر نهاده مادر را در کنار گرفت و گفت سلام ما بر رسول علیه السلام برسان زیرا که
 چون چشم مبارک بر آب کرد و سیل آمد و عذاب هر تخفیف کرد و چون شوهر مرا بجل کرد با من
 در چه رسیدم و در اجتناب کفتر آورده است که حضرت نماز بار شب در روشنی میگذشت
 و چون نماز تمام شد که در جراح شکست آورده اند که امیر ایم خلیل الله خواب دید که سیل
 بکش مہتر اسماعیل علیه السلام گفت این جل خواب شماست اگر خواب بخوردی چرا همین طور
 میدیدی و ذکر صاحبان بعد از آنکه در حدیث صحیح وارد شده است که پیغمبر علیه الصلوٰۃ و السلام
 فرمود است هر که در گزاف سخن یک وزه بدارد او را بگردانند و در آخر کلمات نباشد و در آئین
 الوعظین مذکور است هر پیغمبر شد که مرید خود را اول با و گردانند تا در انقضای جماعت و باز بگردانند
 از صابری و با و گردانند تا او را بین و بر وزه داشتن امام مبین نفرماید اوصال و منسلست و اگر داند
 که قبول کند او را مرید بگیرد و الا در گناه مرید شریک است و در رساله امام جعفر صادق
 رضی الله عنه مذکور است که غسل طریقت پند پیروجا آوردن است هر مرید که پند پیروجا نیارد
 در طریقت جنب است و بعد از آن صحبت مذکور اگر داند که مرید لائق است او را خلوت و در خلوت
 هر کس داخل نشود که پیغمبر فرموده است الخلوۃ هدایۃ و الخلوۃ ضلالۃ و اگر بعد از
 خلوت داند که مرید حرارت ذکر را تواند نگه داشت بعد از آن ذکر ببرد و این در رویش علی

مسئله کلامی است

بطریق استقامت در اول ایام بعضی انگه دارد و ایام بعضی الزام بعضی گویند چنانکه با ما اول
چون این هر سه روزه نگذشت تمام وجود پانصد بصد شصت چنان انگه دارند این روزه
از گناهان چون بصد از سوئی پاک شود و در مفضل الحجام آورده است که سیزدهم ایشان را
بیست هزار ساله عبادت را اول است و چهاردهم را ثوابی هزار ساله عبادت است پانزدهم را
ثواب چهل هزار ساله عبادت و در عرصات چون پنجاه هزار سال مردان یکایک استاده شوند روزه
داران ایام بعضی استغفار گویان وقت سحر بر شتران بهشت سوار استاده باشند و در اول ماه
اگر تا هفت روز روزه دارد هفت روز بر حرام نمود و بدشتن هشت روزه هشت بهشت بر مباح
کرد و حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم فرمود که درین ماه رجب شعبان هر روزه را ثواب هزار
ساله بنویسند سلمان فارسی گفت یا رسول الله من هر دو ماه را تمام نگذارد حضرت فرمود شمار
قوت آن نیست اما باید که سه روزه از اول ایشان سه روزه در میان ایشان و سه روزه در
آخر ایشان نگذاردی تا ثواب همه روزه هاروزی تو گردد و در ایام بعضی اگر قوت روزه داشتن
ندارد باید که درین سه روزه یکبار و چهار رکعت نماز بگذارد بعد از ظهر و در رکعت بعد از فاتحه آیه الکرسی
یکبار و اخلاص بیست و پنج بار ثواب او را گفته اند که هنوز از جای برخاسته نباشد که آمرزیده گردد
اگر هم روزه دارد و هم نماز را او کند فضل باشد و پیغمبر و مفضل الحجام آورده است که اگر
کسی آیه الکرسی نذارد باید که بجای آیه الکرسی شکر و خلاص بخواند در هر رکعتی که باشد بعد از این
بدانکه در سال تمام شش روزه است که روزه داشتن هر یک ایشان ثواب صد هزار ساله است اول
ماه رجب که اول هجرت جبریل بر محمد صلی الله علیه وسلم در آن روز نازل شده بود و قصه آن است
که حضرت رسالت پناه با دختران بی بی حلیمه و غیره در ویرانه ها و خانه ها میران گوشتندان
میچرخانیدند هجرت جبریل فرماید که هر دو صیوات دو جوانان در رسیدند در دست هجرت جبریل
کار بود و بدست هجرت جبریل طشت بهشت پر از آب بهشت بود حضرت رسالت پناه را
راستا خوا بانید و سینه اش پاره کرد و دلش را کشیدند دلش را نیز پاره کردند و داندرون آن
دل را بان آتش سوزاند و در آن یک قطره سیاه مانند هیچ نوع شسته نموده آوردند
که آن رشک زمان بود زیرا که از جانب زمان هرگز دلش آرام نمی بود چنانکه روزی حضرت رسالت

Handwritten signature: *Handwritten signature*

پناه از جای پناہ چون بہ نزدیک دروازہ سرے رسید غلام از سرے بیرون شد حضرت
 فرمود کجا بودی گفت شترے بہتم حضرت بشتابے آمد و در پیش ہر زن خود شد کہ فلان غلام
 بچہ کار آمدہ بود گفتند کہ ما خبر نداریم مادرش آرام نکرد و باز پس غلام بیرون رفت بر سید شتر
 پکنام خانہ و بچہ رسن بستہ گفت در فلان خانہ و فلان رسیان حضرت درآمد و نشانے را
 تحقیق یافت دلش آرام شد و دختران بی بی حلیمہ چون این دیدند کہ بختہ در پیش مادر شتر
 بی بی حلیمہ در حال پیش رفت اور نشستہ یافت چون نگاہ کرد بر سینه مبارکش نقش سرخ
 بود و حال خود را بد و نمود و غیر ازین چند حجرہ دیگر بی بی حلیمہ از و دیدہ بود و چنانکہ اور را
 کہ بی بی حلیمہ شیر نہشت چون اور گرفت چندان شیر پیدا شد کہ ہفت کوک دیگر را ہم بدیہ
 گری گرفت و چون اور را بخانہ خود میسر و یوسف کاہن بر سر راہ نشستہ بود گفت کہ محمد آفرین
 ہمین کوک است ایضا بی بی حلیمہ را یک بزر بود چون او در خانہ او دروازہ برکت او صد بزر
 شدند و ایضا یک شتر بود در خانہ او از برکت او صد شتر شدند و رشک دیگر از مردمان آنکہ
 شے از حضرت رسالت پناہ کوچ ہمراہ میرفت بی بی عائشہ شتر سوار بود شتر از راہ شتر
 از قافلہ جدا شد حضرت چون شخص کہ دبی بی ازید بد پس گشت کہ از ان طرف یک نفر حضرت
 بود و بہار شتر بی بی را گرفته آمد منافقان بدخت بدان سبب چند گوی سگے خورد
 و رخ بی بی عائشہ حضرت از ان نعمت کردن ایشان بجایے غمگین شد بہیت آیت الحق
 آمد و نشان پاک بی بی عائشہ نہ کہ بیچ زن پنجم بران ہرگز نہ کار نہ بودند اما حضرت رسالت
 چناہ را گاہ گاہ بود و خاطرش جو آمد کہ کلام العبد شک بر حق است و بہت شے یک نام خداے
 شارت مگر ستاری او میکند آورده اند کہ روزے حضرت رسالت پناہ بآن کس ہمراہ
 شے خوار نشد و آنکس افرمود تا بروخت سوار شود فرما را بیفکند چون رسم عزبت کہ
 از زنہ نرند بکہ نگشتہ ده بود ناگاہ یاد پیدا شد فرما بباد افتاد حضرت گفت کہ فرود آئی
 چون حضرت بالا دید بیک ناگاہ چادر کہ لنگا و بود یاد بروخت آلت ذکر اورا بہنو حضرت
 رسالت پناہ متخیر شد جبزل اندر الجلیل و رسید کہ با محمد من بعلم قدیم خود ازین نعمت
 خبر داشتہم از ان آلت ذکر اورا پیدا نکردم تا مل شہا اکرام گیرد دوم روزہ بہیت و ہفتم

روز جب معراج حضرت رسالت پناہ صلعم دران بود یعنی در شب آن روز سوم پندرہم
 ذی الحجہ کہ سال اول بزرگ عمارت مکہ دران روز بنیادہ اند چہارم بیست و دوم ماہ محرم کہ
 اول امامت حضرت دران روز پونچم دوازدهم بیع الاول کہ حضرت رسالت پناہ دران
 روز زوار انصاری بقار حلت نمود و اگر در شب دوازدهم تصدق و خیر کند بہتر باشد و ششم
 ہفدہم ماہ جمادی الآخر کہ مولود حضرت دران روز بود و گفتہ اند کہ مولود او در ہفدہم بیع
 الاول بود و ششم روز از اول ماہ شوال بیدار روز عید فطر اگر کسی نگہدار و تواضع امام الدہر
 یابد و ہر کہ صائم الدہر باشد اوراد قبر نمایند بلکہ بصوت ہمراہ بالا برند و دیگر اگر نہ روز اول
 ماہ ذی الحجہ نگہدار و حضرت فرمودہ است کہ اورا باتش و وزخ کا سے نیست و اگر عہدہ نگاہ کنند
 بابرہتم و ہشتم و نہم البتہ نگہدار ایضا آورده اند کہ اگر روز آخر تاضی روزہ اردو یا چار سال
 عبادت کیا بد و بسیار روزہ ہائی منوع۔ بدانکہ در تمام سال پنج روزہ دشمن منوع
 است و روز عیدین سہ روز عید اضحیٰ کہ آنرا ایام تشریق گویند و گفتہ اند کہ اگر کسی ایام بھینا
 نگہدار پس سیر و ہم عید اضحیٰ را نگاہ کند محسوب است و اگر درین روز ہائے منوع کسی نیت روزہ
 کند و لازم است کہ فطر بکند اما قضا اورا تو ان گھدشت کہ نیت کردن یہ و لازم شدہ بود
 و اگر کسی نذر کند صوم تمام سال صوم بر و لازم شود و این پنج روزہ فطر کند باز قضا نگاہدار
 مسئلہ اگر کسی نذر کند کہ تمام سال شمس یا روزہ نگہدار و حال آنکہ در سال قمری یعنی وارو
 ماہ روزہ دوا پس واروہ روز دیگر نیز بر و لازم است نہ نگاہدار و نیز کہ سال شمسی روز از سال
 قمری کٹان است و در تفسیر ہر ایک آورده است کہ روزہ صمت در زمان ہتھری علی بود
 اما الحال نسخ شدہ است پس معلوم میشود کہ الحال روزہ صمت و روزہ بیژر و ہر جان کہ
 ہر دو عیدین کا قرآن سیکے نگہدار اگر متابعت ایشان نگہدار و کافر گردد و اگر از برای حاجت
 نگہدار و عاصی گردد ایضا بھنے جہاں روز ہفدہم روزہ نگہدار نہ و وقت بر آمدن ہاتھ
 فطر میکنند مگر وہ است زیرا کہ فطر از وقت شام گذرانیدن مکر وہ است و اگر گویند کہ پیش از
 بر آمدن ہاتھ بکنم حاجت ماروان شود بن شرخص است و اگر بہ پیش ہاتھ سجدہ کنند کافر
 گردند و روزہ داشتن روز شک مکر وہ است اما در ستادی قرآن خوانی آورده است کہ

عاصی کرد و تقوی علیه الصلوة والسلام من صام یوم الشاک فقد عسی و روزه شکست
 هم شعبان است و اگر درست او دیده شود و فيها والا افطار کند زیرا که روزه دهن در آن روز بزرگوار
 و برکت پس هر طاعت که بدعت باشد ترک آن اولی ترست و دیگر در روز دوشنبه و پنجشنبه
 و فتره یکی ویدی بندگان ابر حضرت عزت عرض میکنند پس باید که درین روز روزه باشد و هر که
 جمعه روزه دارد آتش و زخ بر و حرام گردد و ثواب بیاید بسیار است و یک روزه تنها داشتن بزرگوار است
 باید که دو روز روزه دارد تا از خلاف بر آید آورده اند که نه بود و صائم الدهر هرگز روزه نگیرد
 نمیکرد چون فاتحیت است او را در قبر نهادند در آن خان تجلی نور پیدا شد و چشمان همه مردم خیره
 شدند چون تجلی قرار شد آن آن او در قبر یافتند نیک متحیر شدند تا گاه تا نور ایشان آواز کرد که
 این کار خدا را پیوسته میکرد و هر که کار خدا را پیوسته میکند او را در قبر نخواهد ماند
در بیان احویات منقولست از آنکه سلف که اکثر ایشان را در اوردن حاجات
 دینی و دنیاوی بر آورده میشد اول مهت کت فاتحه و صد بار درود و هفتاد و نه بار اتم
 شرح تا آخر و هزار و یک بار خلاص یا ز مهت کت فاتحه و صد بار درود و این فقیر و سیر
 میکند بجهت آنکه اول و گیر گفته اند هر که هر شب هزار بار خلاص بخواند خدا تعالی را در خواب ببیند
 بدان امید هر شب کنیم دیگر هرگز دشمن صعب پیش آید باید که این عار را بر او خواند و یا
 بر آن جهت خواند که دشمن دست در حال خراب شود آورده اند که هفتصد مرتبه یا چون دشمن
 در پیش آید این عار را بر او خواند در حال زمین شکافت شد و او را قوی و دعا این است

مسئله در بیان احویات که در کتب است

لهم الله الرحمن الرحيم اللهم لك الحمد واليك المنة والشكر لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم
 و هر که هر روز حاجات دینی و دنیاوی فاتحه را در هفتصد مرتبه بخواند در روز
 یکشنبه مقفاد یابد و در روز دوشنبه شصت بار و در روز سه شنبه پنجاه بار و در روز چهارشنبه
 چهل بار و در روز پنجشنبه سی بار و در روز جمعه بیست بار و در روز شنبه ده بار و خواند بیشک حاجتش
 بر آورده گردد و الا خدا آورده اند که فرای قیامت هفتصد مرتبه یا براق در دست گرفته بیاید و
 فریاد کند آن کیسه در عمر خود یازده بار این دعا گفته گماست اللهم ربنا ولك الحمد بر حمتك يا
 ارحم الراحمين تا او را بر این براق سوار کنیم و در پیش محمد مصطفی برش دیگر این عار را بخواند

و بجانب آسمان نگر و حق تعالی بنظر رحمت بد و مکر و دعائیت استشهدان لك ربنا و خالقا اللهم اغفر لي
 ديگس هرگز اور و چشم باشد باید که این فنون ابر خاکستر خواند و خاکستر را برگردا و چشم
 خود بماله دفع شود فنون نیست تربت نتر که یکس حضرت امام عظیم بهم میفرماید که هر که این دعا عقب
 هر نماز و کثرت بخواند جمله علم و لیلین و آخرین بد و روشن شود و من این علم را از یرکت این دعا
 یافته ام دعا ایست اللهم انما نستعينك بك على طاعتك و دیگر آورده اند که سلطان سکنه
 و القهرین چون با دشا تمام عالم شد عالمان فانه راجع کرد که سبک من چنین پیدا کنی که مرا
 احتیاج بقلعه نباشد آورده اند که جمیع عالمان متفق شدند بر این سکه که این اسرار هر وقت
 بار بخواند او را احتیاج بقلعه نباشد و حق تعالی فرمان میدهند و هزار فرشتگان را تا چهل
 هزار او را در روزگار نگاها رد و چهل هزار و شب بعد از آن دو فقرتین قلعه رست نه کرد
 و صبر صا ابر صا صبر صا دیگر هرگز او دیده ناریک شود هر روز این دعا را بخواند حشمان
 او روشن شوند دعا نیست یا قریب یا مجیب یا سميع الدعاء یا لطیف المايشاء احفظ
 علی بصری دیگر هرگز بوقت سحر بایزده کثرت این دعا بخواند و نظر بسوی آسمان کند
 بنظر رحمت بد و مکر و دعائیت استشهدان الله الله الله الحی القيوم القائم علی کل نفس کسبت
 ديگس هرگز وقت سحر بایزده کثرت بگوید اللهم افزع ذلک من ضیق الدنيا وعداب الآخرة و دنیا
 نیستی و همه فات دنیا وی فراهم نشود در آخرت از غدا با سرمدی خلاصی باید و ديگس هرگز
 باید و بایزده بار این دعا بخواند چنان بر آرد و درود یا اله الهة الرفیع جلالة دیگر اگر کسی
 دشمن صعب پیدا شود هزار غلوه آرد بمقدار چه کند و بر هر غلوه یک بار بخواند یا صلی و ان
 ارد و در پیش مرغان اندازد در حال دشمنان هلاک شوند دیگر اگر هر روز سه کثرت گوید اللهم
 بارک فی المؤمن و فیما بعد الموت علینا هون الهی سكرات ایتق حشر عزرائیل را چشم
 خود نمیند و تلخی جان کندن نه چشمه چنانکه طفل سپتان با در او در من گرفته در خواب
 رود اگر هر روز این دعا بمیت و پنج بار بخواند ثواب شبیدان باید آورده اند که روز
 حضرت رسالت با مرتب شهیدان در پیش بی بی عالتشه بیان می کرد بی گفت پر ابر
 ثواب ایشان کسی باشد حضرت فرمود که ثواب یک در روز و شب بیست پنج بار بویا

مسئله نهم در چشم - مسئله در بیان هرگز بکنند بار نشد - مسئله در بیان دعا و روشنی چشم - مسئله در بیان دفع دشمن -

کنند و یکی هر که هر روز بیست و پنج بار این دعا را بخواند ثواب تمام اولاد آدم و نوح علیهما السلام
و عاریت اللهم اعف عني و لوالدی و لابیائی و لکبری و لجمیع المؤمنین و

المؤمنات و المسلمین و المسلمات الا حینک منهم و الاموات برحمتک یا ارحم الراحمین
و غیر بایده که در آخر قصه بنی نضیر و بعد در دو خوانده باشد همین دعا را بگوید
قصه آخر بعد در این دعا بخواند هیچ ظالم بر او دسترس نباشد و بیست و یک بار
ظلمت نفسی انک انت العفو الرحیم فاعف عني ذنوبی فانه لا یغفر الذنوب الا

انت ظالم کتبت که یکی هر که حاجت و تقی شود پیشتر فرموده است که در مقبره مسلمانان
رو و در کو مشرق و پشت مغرب بنشیند و فاتحه خواند و حاجت خواند و بیشک برآورده
گردد و آنچه پیشتر مردمان خرد و بی بصیرت برای گوشت خورگان میسوزانند که

جائز باشد از جهت عموم البوی و اگر شیرینی بکند یا شکر یا آب یا بادام یا دیگر که در خانه بقیه
تصدق کند و در مقبره بدون که و یا بشد بلکه جائز نباشد و اتم گردد و دیگر هر حاجت واقع شود
باید که این دعا را شفیق آرد حاجتش برآورده گردد و عایش مستجاب شود و هر که در پیش آید روح
ایشان نذر کند حاجت او بر آید آورده اند که چون خاتون حبت بی بی فاطمه هر روز وفات مییافت
با امیرالمؤمنین مرتضی علی کم السلام و خیر و صیبت کرد که غیر ما و پدر و حسن و حسین و حضرت شمس که میخواست
ندیده است باید که بدست خود غسل دهد این امر خاص برای بی بی فاطمه بود زیرا که شوهرانشان

که زن خود را بشوید که شوهر بعد از وفات زن را جنبی میشود و در حال زن دیگر را میتوان گرفت اما
اگر کسی دیگر نباشد زن باید که شوهر خود را بشوید که چهار ماه و دو روز تعلق بدو دارد و مرتضی
داو و دوران بهشتی هر یک بیست و دو روز و در آن کفن کردند و چهار فرشته مقرب مدد و جنازه
اش پوشیده و حامل در میان کرد و مرتضی علی الامت کرد و حسن و حسین ضعی السعنه با جمیع ملا
اقد اگر در وقیش را فرستگان کا فتنه و دفن کردند و صحاب خصال علیهم السلام بر همه گله و
کردند و پیش مرتضی که چرا بایان حضور نکرد وید تا از یادگار رسول الهی بخواند و تقسیم مرتضی گفت
او و صیبت برین کرده بود که قائم کس ندیده است قبر من کس ندیده گفتند بایست قبر مبارک من
تا زیارت کنیم چون رفتند شش قبر دیگر در آنجا شده بودند نشان خند از قبر بی بی فاطمه فرمود

علی آواز شنید که قیصر مرا به کسوتی مرقعی علی پرسید که این شش قبر دیگر کیانند بی بی فرمید
 که این شش عورتان را خداست عزوجل مرتبه ای بدانی و او بود ایستاده کرده بود و مذکره میان
 را بجواری بی فاطمه برسان و عکا ایشان متجاسم اسامی ایشان نیست چنانچه عا نشسته
 رقیه حلیه نمائند و ریخته نیز گویند یعنی خانه و ریخته هم میگویند و این در شش اعظمین
 مسطور است دیگر هر که این آمار را هر روز بخواند سه کثرت جمله حاجات دینی و دنیاوی و
 پیر آورده گردد و یا من هو دعو علیه و علیا علیه و قن باذاته یا من علمه دان و علی
 عال و ذاته قریب دیگر هر که هر روز این آمار سه بار بخواند مرتبه او بلند شود و یا غریب
 المتعال فوق کل شیء علو امر تفاعله دیگر هر که رحمت بیماری بر سر این راه افتاد و کثرت بخواند
 شفا یابد دعا و رحمت المجید الذی مجد نفسه عجیداً دیگر اگر بیماری رسد کثرت بگوید یا
 سلام شفا یابد دیگر هر که بیماری رسد رست نهد و میست بگوید صلوات الله علی عیسی
 علیه السلام شفا یابد آورده اند هر که پیغمبر را از پیغمبران خدا هر روز سه مرتبه صلوات
 فرستد قیامت همان پیغمبر او شود دیگر هر وقت بامداد یکبار بخواند جمله قضایای او
 بر حاکم شود الحمد لله الذی در قن ما عرفته ولم یترک عی القلیا الحمد لله الذی جعلنی
 من امة محمد صلی الله علیه و سلم و لم یجعلنی من امة سائر الانبیاء الحمد لله الذی سخر
 عینونی و لم یفصحنی علی رؤس الخلائق الحمد لله جعل الرزق فی یدیه و لا یجعل بید
 غیره بر حمتک یا ارحم الراحمین آورده اند که روزی امام حسن بصری از پنج شک شنید که
 این آمار بر زبان خود را ندید از آن نسی سال از و فراموش شد بعد از نسی سال بپوشش آمد
 بیخواب تا بامداد بخوابد و در آن زمان هاتف بر سرش آواز داد که یا دیگر گوی زبیر که همان
 ثواب شمارا این زمان فرشتگان میویند هنوز تمام نشده است و در مانده شده اند از تو شکر
 او این است یا هو یا هو یا هو یا من لیس الا هو دیگر هر که هر روز یکبار بگوید تو فوق
 ذکر الله باید و خاطرش از واسو و الله خالی گردد اللهم طهر قلبی عن الشک و الریاء
 و زین لسانی بالذکر و التناء بر حمتک یا ارحم الراحمین دیگر هر که هر روز سه کثرت
 این دعا را بخواند تمام کار و خدا تعالی بکند و افعی من امری الاله ان الله بصیر بالعباد

در بیان آنکه حضرت را بخوابیدند

دیکر در روز پنجشنبه زره دارد و در شب جمعه وضو بخوابد و بگوید و تحیت و تسبیح بخواند و در شب
 خواب و بیداری در این ایام را تکرار کند حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم را بخواند
 یا کریم العفو و العذر انت الذی مالا کل شیء بعاده و بگوید اگر کودک گریه کند باید که این سهار
 نوشته در گهواره بندد و اگر کسی نوشته یا خود نگه دارد و هیچ شیء و شیء بر او نگذارد و این فقیر وقتی نوشته
 یکس واده بود چون رستر که شده شاره تیر از سپرد و در گذشت ابابره و شایع اثر کرد
 اینست یا مشتمل مشخبا فتلا مون و دیگر اگر ستود بول کردن تواند بسیار و در لیسان کج
 نارسیده و نافته باشد و بران صورت خلاص بخواند و بیدم و گره کند و بکشد هفت کند و بر
 ستود بند و کشاوه گردد و دیگر گفته اند اگر کسی صد تا کرده باشد این عار را یکبار بخواند و بر
 خود بر آفریزد و بفرمان خدا تعالی دعا است بسم الله یا استغفر الله یا جبار الله
 الله یا قهار الله یا عزیز الله یا اول الله یا آخر الله یا ظاهر الله یا باطن الله
 یا باطن الله یا رب الله یا خالق الله یا رزاق الله یا رحمن الله یا رحیم الله یا
 رحیم یا ذی الجلال و الاکرام و الاحول و الاقوة الا بالله العلی العظیم بر جنتک یا ارحم
 الراحمین دیکر هر که در تمام عمر خود یکبار این را و بخواند بشک نیست بر سر است اللهم
 لا تفرق بی و بین حبیبک صلی الله علیه و سلم و علی آل محمد بر جنتک یا ارحم الراحمین
 دیکر هر که این را چهار روز در پیش خود نگه دارد هیچ دشمن بر او ظفر نیاید و هیچ جاد و جادو کار
 نکند و هیچ دیو و پری بد و آسیب نرساند و هیچ زهر بر او کار نکند و از رویای ایمان نرود
 الهی بجز رحمت عیسی و روح الله الهی بجز رحمت موسی کلیم الله الهی بجز رحمت ابراهیم خلیل الله الهی بجز رحمت
 محمد رسول الله بجز رحمتک یا ارحم الراحمین دیکر یک دفعه تسبیح نویسد و در گلو بندد و دفع شود بفرمان
 الله تعالی بسم الله الرحمن الرحیم هذا کتاب من الله العزیز الحکیم و من عباده محمد بن
 عبد المطلب الهاشمی الی الهی الف حرمها من جمیع و بردها من زعمیر فاذا جاء کتابه فخذ
 فاحرقه من جمیع غلات بنی الان و لا تأکله لحم ولا تشرب من دمه حیوا لله حیوا و دیکر
 یک دفعه تسبیح زره باید که بر برگ بر نویسد و صاحب را بلیساند بجز این یا مشخبا
 یا شعی یا یا شعی یا بر جنتک یا ارحم الراحمین دیکر یک کاهلی نماند باید که نوشته در گلو

اے کس بندو اللہم یا غافر الذنب وقابل التوب شدید العقاب ہی الطول کمالہ الا
اللہ مخلصین لہ الدین ولو کنہ امشرون در آخر او بنویسند کہ کمالی فلان بن فلان
مسئلہ در خبر صحیح وارد است کہ اگر کسی صائم فوافل باشد و اوراد و کند رفیق او و یا
شود بر ضیافت رفیق اگر داند کہ فطار نکند رفیق رنجیدہ شود و بیشتر از فطار کرد حتی کہ اگر
حال جا بنین جهانی باشد و معلوم سازد و فطار کند ثواب شصت ہزار صوم باید و اگر
معلوم سازد و فطار کند ثواب چهل صوم باید و چون قصای این صوم بجای آرد ثواب ہزار
سالہ باید و اگر معلوم کند فطار نکند ثواب یک روزہ یا بدینکہ غاصی شود کہ دل بردار و من
رنجاندہ است و اگر داند کہ با فطار کردن او مفرج نشود بہتر آنست کہ فطار کردن بناید و
نشايد و در اجتناب از فقر آوردہ است کہ اگر کسی بر ضیافت حاضر شود میداند کہ صاحب
خانہ بخور و نهار ضیافت اما بطریق چال کشش میکند اگر این کس حاضر آمدہ صائم نباشد باید
کہ بگوید کہ روزہ ارم و باین کذب تم نشود چنانکہ آوردہ اند کہ روزی حضرت رسالت پناہ
صلی اللہ علیہ وسلم را یکے از صحابہ دعوت نمودہ بود و چون حضرت اجابت دیاران نگریے دعوت بسیار
حاضر شدند و آن صاحب خانہ مرغ و نان حاضر نہ داشت و یکے گفتند حضرت این حدیث فرمود
کہ ہر کہ ناخواندہ برود شکم او از خیال آتش بکشد و خیال خون ریم عاصیان اگویند ایضاً
روزی امیر المؤمنین عمر رضی اللہ عنہ را کسے دعوت نمودہ بود حاضر شد و شہای مبارک نشست
چون طبق و پیش نهاد می گفت بسیم اللہ یعنی پیش آید ہمہ دست انداختند اما چون ضیافت
خاص بر امیر المؤمنین عمر نبود دست خود را برداشت و منع شد گفتند چرا فرمود و بخوریدین
روزہ دارم مسئلہ در ادب ضیافت گفتہ اند کہ اگر مہمان در خانہ کسے حاضر شود خدمت مہمان
کردن بہتر باشد از نماز نفل و اگر در روز فرمودہ اند کہ اگر مہمان ناستہ روزہ در خانہ او باشد خدمت
او بجا آورد و فوافل ترک کرد و اگر پیشتر از سہ روزہ اند بعد از ان فوافل او کند کہ این مانا بعد از
از اہل بیت شمرده اند چنانکہ آوردہ اند کہ وحی شد بسوی ابراہیم خلیل اللہ کہ ای خلیل بر تو باد
کہ مہمان خود را و مہمانان ما را کہ است بکنی خلیل اللہ عرض نمود کہ یا رب مہمانان کیست و مہمانان
شما کیست حکم شد کہ مہمانان شما آنکہ اوراد دعوت نمائی و مہمانان ما آنکہ بے دعوت تو حاضر شوند

مسئله در بیان کرامت حضرت خلیل صدوق از آنجا که صمسئله در بیان آنجا که خلیل صدوق

چون همان خود را خدمت کنی درجه بهشت روزی گردمنت و چون همان مرا خدمت کنی درجه بهشت آوری و آنکه که روزی کافری بصیافت هتبر ابراهیم خلیل الله حاضر شد گفت یا خلیل الله اگر منم خلیل گفت خورونی من لایق کافران نیست کافر برگشت در آن زمان خطاب عثمان بن حذیل بر خلیل وارد شد که ای ابراهیم هتبر بمقتدا سال است که من این کار را پروردم که هیچ وقت او را از دربار خود درانده ام و چون بر آفتاب روز نهم بدیش نور استاد جرش کردی خلیل الله عقبت آن کافر و دید او را بسیار دروغ و خدش بسیار کرد گفت حال تو چیست که انقدر اکر امت میکنی و اول ایزد بودی خلیل گفت که چون ترار اندم عثمان حضرت عزت بر من چنان شد کافر گفت پس و آبر من کاز جهت اینچنین دشمنی که من بشم بر این چنین خلیل که تو با شتی عثمانی زمره سلاطین را عرضه کن در حال مسلمان شد و ایضا آورده اند که روزی ابراهیم خلیل صیافت کرده بود جماعتی از جهودان حاضر شدند خلیل الله خدمت ایشان بسیار کرد گفتند یا خلیل الله این مقدار خدمت بر چه چیست گفت روزی از جهت یک کافری چنان عثمان بر من شده بود ازان می ترسم چون طعام خوردند خلیل گفت باری یک سجده بجهت خدای من بکنید چون سجده کردند خلیل دست برداشت که یا الله العالمین سر کار انفرمان من فرود آید و قلوب ایشان پرست تست چون سر برداشتند همه مسلمان شدند ایضا آورده اند که روزی مرتضی علی بن ابی طالب راه می رفت از جهودی سفید ریش در گذشت چون پیش حضرت رسید گفت حضرت مسلم پر سپیدم فاما فراموش شد گفت در راه خطای او تو دروغ آورده باشی مرتضی علی گفت از جهودی در گذشتم فرمود برو و خاطرش بدست آمد مرتضی آمد و گریه اش نمود و گفت مسلمان باش چه گزشت بر جهود است و آنچه باز نمود در حال مسلمان شد و ایضا آورده اند که ابراهیم خلیل الله هرگز به همان فطاری که در سه روز در خانه او همان نیاید هرگز سه روز فطار نکرد و روز سوم همان آمد فطار کرد و اناجیل خود متعجب بود که مانند من کسی نکرده باشد در آن زمان هتبر جبرئیل آمد که چون این خطره را بخود راه وادی بر بندگان خانه را بچین چون سر در بیا بیان نهاد بدو بشیر رسید که در خانه نشسته بود و عبادت الله میکرد و در ویش گفت هر جا که وقت فطار من است تا بشما همراه افطار بچم و این روز

چهل روز است که من فوزه دارم در حال و انا رسیدار شدیم یکدیگر را خود و یکدیگر را خلیل و ادا و
 چون از آنجا برآمد در پیش دیگر یافت که عبادت اندر میکرد گفت مر حبا که وقت قطار من
 است تا همراه تو قطار بچشم و امر و تر شتخت و دست که روزه دارم در آنجا گویا می بود خوشبو
 هر دو از آن خورد و ند چون اول را پرسیده بود که از شمار اهد تر در عالم باشد او بدین سخن
 فرستاده بود این چنین پرسید این گفت که پیشتر برو دیگر بر یافت او نیز گفت مر حبا که قطار
 کنیم و این در نزد و دست که من فوزه دارم در آن مان روزه آهوان میگذاشت یکدیگر از
 را فرمود که بیا آمد و گفت خلیل شوی بل شد گفت بریان شو بر بیان شد گفت در خوان شود
 خوان شد گفت در پیش من آئی آمد هر دو از آن خورد و ند باز گفت برو آهوان روزه شد و فوزه
 خلیل گفت چون مستجاب الدعوات بیجائی در حق من نیر دعا بکن آنکس گفت که چهل سال است
 که دعا من قبول نمیشد خلیل گفت اینچنین کرمت را چه گوئی گفت آری یکبار دعا من دست
 چهل سال است که مستجاب نمیشود و آنی است که روزه در بیایان میگذاشتم پانصد روز بود
 که هر روزه پانصد شبان نگاه میداشتند و بدست هر شبانه چوب زرین بود و عقوبت هر
 شبان پانصد سگ می بود و دیگر دن هر سگ حلقه زرین آویخته بود و گفتم که مال ز که باشد
 گفتند از ابراهیم خلیل است عجب پیدا شتم که این طور کس چگونه خلیل باشد و او را من
 بنامی بر ابراهیم گفت که دعا تو مستجاب شد و آن منم گفت پس بفرمان پادشاه و در کعبه نماز ادا
 کرد و سر پر زرین نهاد و وفات یافت تا که کافرتین زمین از غیب پیدا شد قیرش کافتند و
 او را دفن کردند در آن زمان ابراهیم خلیل از اعمال خود پشیمان شد ای عمر من معلوم باد
 که این قصه را که گمان نبود که عابدان از بهترین بهتر باشند و رفته کافر شوند زیرا که من اینها از
 هراولیا چهل و دو مرتبه فضل است چنانکه اویس قرنی در آن تعریف بسیار میکنند کس تو هم کنده
 اویس قرنی از خلفا و اشدین فضل داشت آورده اند که حق و حقی کردی و حقیقت موسی
 علیه السلام که ای موسی چند چیز را من در چند چیز نهاده ام و مردمان بجای طلب کنند نیاید اول
 بزرگی را در تو نهاده ام و اگر کسی در کبر طلب کند نیاید دوم تو نگری در قناعت نهاده ام
 اگر کسی در حرص طلب کند نیاید سوم علم در طلب شکم خالی نهاده ام اگر کسی در بے طلبی و شکم پر

بر حمت یا ارحم الراحمین دیگر هر روز یک بار بخواند از جمله آفات و بیماریات و در دوا خلاصی یابد
 اینست الهی بحمت صدقت ابوبکر الصدیق و خلافت او و بحمت عدل عمر و صلابت او و
 بحمت جبار عثمان و سخاوت او و بحمت علم علی و تجاوت او و بحمت سخاوت حسن و زینت
 او و بحمت شهناو حسین و غربت او اذ فعنی کل هم و غم و بلا و دیگر باید که بر آن ضرر و
 جهانی هر روز یکبار بخواند یا حافظ النوح فی الماء و ابراهیم فی النار و یوسف فی البئر و یونس
 الیم و محمد فی القار حفظه من جمیع البلاء کما حفظه تم شقی ایاک نعبد و ایاک نستعین بر حمت
 یا ارحم الراحمین دیگر باید که صبح و مسا گوید این که ثواب بسیارست و اگر میان فرض و
 سنت باشد و پنج بار گوید هر حاجتی که داشته باشد بر آورده گردد و الله الله الله الله الله
 العظیم الله الله الله الله الله الصمد شقی نبی صلی الله علیه و آله بحمتک یا ارحم الراحمین و ضرر
 سه گان بار گوید بر حاجت یا علیم من کل علیم و یا قدیم من کل قدیم خلاصنا من النار
 بر حمتک یا ارحم الراحمین و دیگر برای حاجت دوازده بار بخواند یا قوی یا قوی یا قوی یا
 غنی غنی حکایت آورده اند که فرشته ایست از فرشتگان خدا پادشاه کاک سرت و در
 هر روز ده کاس رو و در هر روز ده کاس رو و در هر روز ده کاس رو و در هر روز ده کاس رو
 دیگر تسبیح گوید هر خدا عزوجل را روزی که آن فرشته بدرگاه حق التماس کرد که یارب
 مانند من بنده شما باشد که از من بیشتر عبادت تو بجا آورد فرمان بپادشاه شد که مرده
 فرزندان آدم علیه السلام آفریده ام که او بماند شما یکده بیشتر از شما عبادت میکند فرشته
 دستور می نویسد تا زیارتش بکنم فرمان شد که برو چون فرو آمد و دهقان دید گفت ای
 دهقان من میخواهم که درین شب با تو همراه باشم دهقان گفت هر چند خواهی باش چون شب
 شد طعام پیشش آورد فرشته گفت من نذر کرده ام که سه روز طعام نخورم همچنین تا سه روز در دنیا
 می بود چون تحقیق کرد آنکس بجز فرائض دیگر چیزی بجا نیاورد و اما بعد از نماز بار و استغفار و شستن با
 بدنهائی بیست و نه مرتبه بعد از سوم روز سوال کرد که شما بعد از نماز بار و استغفار و شستن با
 میخوانم و نماز بیست و نه مرتبه بعد از سوم روز سوال کرد که شما بعد از نماز بار و استغفار و شستن با
 لبنا وین فی و کما ینبغ لکم وجه ربنا و عز وجل و الله اعلم

كما يحب ربنا ويرضى وكما ينبغي لكم وجه ربنا وعز جلاله ولا اله الا الله اضعا فاما هلاله
 خلقه كما يحب بنا ويرضى وكما ينبغي لكم وجه ربنا وعز جلاله والله اكبر اضعا فاما كبره و
 يكبر جميع خلقه كما يحب ربنا ويرضى وكما ينبغي لكم وجه ربنا وعز جلاله ولا حول ولا قوة
 الا بالله العلي العظيم اضعا فاما سجده وتبجده جميع خلقه كما يحب بنا ويرضى وكما ينبغي لكم
 وجه ربنا وعز جلاله صلى الله عليه وآله حين خلقه محمد وآله اجمعين برحمتك يا ارحم الراحمين هر که بخواند
 این سوره را پس نویساند خدا تعالی بکس او ثواب ششاد ساله و دیگر آورده اند که روزی حضرت
 رسالت پناه در مسجد نشسته بود شیطان این مرد را خطابا داده دید حضرت رسالت پناه فرمود که بخت
 اینجا تو نیست بلکه چه شهادت شیطان گفت اسرار کائنات من بخت نبوده ام زیرا که دعا
 گنجینه حق تعالی بیاوم هست که از بخت آن بهشت خواهم رفت حضرت رسالت پناه صلعم بنیاد
 متحیر شد در آن زمان مہر جبریل از رب پچیل در رسید گفت که یا محمد شیطان است بیگویی باید که
 همان عار از روی بیاورد از پیش از وفات او میبود سی سال مانده باشد این عار از فراموشی خواهم کرد
 یا بشیریت لعنت بر روح و روح معظم و بکرمت لبسم الله الرحمن الرحيم یا الله البشیر و
 یا عظیم الخطر و یا سریع الظفر و یا معروف الاثر و یا عزیز الرحمن و یا ملک یوم الدین
 بحق ایاک نعبد و ایاک نستعین برحمتک یا ارحم الراحمین و هر که بر این استغفار را
 هر روز سه مرتبه بخواند حق تعالی او را وادارد پدر او را و هر چه بخواهد استخفایه الله لا اله الا
 هو الحق القیوم استعینده و استغفره و اتوب الیه انه هو التواب الرحیم دیگر هر که بعد از
 هر روز صیحه یکبار این آیت بخواند ثواب بیست ساله عبادت بیا بدقل و ببعفو و ارحم و انت جبر
 الراحمین استخوان و سبع اسماء الله در حضرت که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم مرتضی
 علی آفرمود که یا علی مرا بگو تا حق تعالی رسالت نام من در گنج عرش که تسبیح فرشتگان آسمان و زمین و
 حاملان عرش است و هر آن بنده موحده که این را بخواند او را بیست و پنج چیز کرامت شود و او را
 از آفتها و آمو و بلاهای دینی و دنیای امان بیاورد و در نظر بندگان عزیز شود و سوم طبع حق
 باشد چهارم بخت و دولت و درود او در چشم و در جگر و در ان منصور باشد ششم و صف و در
 رخ و در سینه و در کف و در پا و در دهان و در گوش و در بینی و در اذن و در

و از آتش سوزان و از آب و ان از آسیب یوان و پریان از گناهان صغیره و کبیره و از محبت
بدان از حرکت بنشینان بدو و شرط امان بارتیعالی خواننده و نگاه ارنده این سما محمد از چشم
دعای او متجارب گردانند ختم هفتاد و آسان گردد و هم برگ مفاجات میروید و یازدهم گوهر بر روی روضه
بهشت گردد و از دهم سوال کند و کبیر بر و آسان گردد و سیزدهم بانیکان بر انگیزد چهاردهم نامه
اعمال بدست است او دهند یا نوزدهم عذاب و نزع بر و آسان گردانند شانزدهم ثواب چهار
پنجاه مرتبه بدین قدر از تقار آن نازنین قلاب قوسین محروم نماید و بیستم روقیاست بر و آسان
چون ماه شب چهاردهم تا بان باشد نوزدهم او را شرابا مله و را بخوراند و بیستم ثواب چهل شهیدان و
چهل علما و فاضل باید بمیت و یکم فرشتگان ترافند و دهند بمیت دوم هفتاد و هشت با طبعها
بر نور و حلهها که بر سر هر حله این امان نوشته باشد در قبر و نازل شوند است و سوم بر بطراط چون
برق بگذرد است و چهارم ثواب فرشتگان مقرب باید است و پنجم هشت و شصت بر و
کشاده گردد تا هر که خواهد در آید یا علی اگر بیمار بخواند و یا بر خود بداند و شفایابد اگر بر کوه
وید از جای بجنبند و اگر با اعتقاد بمستی بخواند دفع شود و اگر غازی بخواند و بر خود بداند اگر
بهفتاد شبان و زیبا کا فران جنگ کند یکتا می او بقدرت الهی کج نشود و اگر فضیلت این
نامه ها نوشته شود زاهدان و عابدان و شهابان از هد باز دارند و بخوانند این مشغول شوند یا علی
هر که در عمر خود یک بار بخواند جمله گناهان صغیره و کبیره و یا میا میزد یا علی اگر گناه رو خیزین قلم
گردند و برگ رختان کاغذ و همه آسمان و پریان بنوشتن ثواب این نامه مشغول گردند
خواهند کرد حضرت رسالت پناه بد بخار سید ابو بکر صدیق رضی الله عنه بر یک خاست
گفت یا رسول الله جان من یا تو یا مفضل علی ابقر ما تا این بنویسد و سجاده و صیت کند
تا بخواند و نوشتن این اسم تقصیر و زندقه و ایضا چون از جهان فانی رحلت نماید با و
گور نهند که استخوان او برهنه نشود و بنده باشد و جدا نشوند و حلهها نور پدان گور فرود آید و بیست
چنین کرد محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم مرتضی علی را هر که شک است که فرود آید و اسناد این اسماء
بسیار است اما مختصر کرده شد **اول** باید که آغاز هر اسم بسم الله الرحمن الرحیم خواند اللهم
یا جلیل قبلت الجلال و الجلال فی جلال جلالک یا جلیل یا دائم المقبول و یا محم

المصطفى يا من لا اله الا انت يا احكم الحاكمين **اسم ثان** اللهم يا لطيف باوصاف كماله يا

للطائف والطائفة في لطافتك يا لطيف اناسمنا كتابا انزل من بعد موسى مصداقا لما بين

يهدى الى الحق والى طريق مستقيم يا خير الرازقين برحمتك يا ارحم الراحمين **اسم الثالث**

اللهم يا سميع اليرهاون ولقد صرفنا اليك من الجن يسمعون القرآن تسمع بالسمع واسمع في سمعك يا

سميع والذين آمنوا وعملوا الصالحات امنوا بما نزل على محمد هو الحق اليقين يا احسن الخالقين برحمتك

يا ارحم الراحمين **اسم الرابع** اللهم يا معز من المذل يا عليم العظيم تعظمت بالعظمة والعظمة في عظمة

عظمتك يا عظيم الله لا اله الا الله واستغفر لي وللمؤمنين والمؤمنات والله يعلم وانتم لا تعلمون

يا خير الناس **اسم الخامس** اللهم يا رحيم توحمت بالرحمة والرحمة في رحمتك يا رحيم يا

حفيظ تحفظت بالحفظ والحفظ في حفظك يا حفيظ الصادقين يا منعم الحافظين **اسم**

السادس اللهم يا كريم تكرمته بالكريمة والكرامة كرامة الامتك يا كريم ان الله يعلم غيب السموات

والارض والله بصير عما يعملون يا اصدق الصديقين **اسم السابع** يا غفور تغفرت بالمغفرة والمغفرة

في مغفرتك يا غفور لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفوا احد برحمتك يا ارحم الراحمين **اسم ثامن** وعلى

بزرگوار پرست که خواند حق تعالی جمله حاجات و مهوات دینی و دنیای وی بکفایت رساند و رزق او

در رخ گرد و عاقبت بخیر گردد و دو ششمانش مهر گردد و در لبش الله الرحمن الرحیم یا قاهر العرش العظیم و

ملك القديم والصراط المستقيم يا مرسل الرياح ويا ذا الجود والسماح يا الله يا رحمن يا رحيم يا ارحم

يا صمد يا حي يا قيوم يا فطر يا وثر يا ذا الجلال والاكرام اسم ذلعي وانفرادي وخصومي بين يدي

ودفع عني اليك سعي على كل عيب واضح عني شر كل ظالم من اتله وعاشته ومرضته شدة

وبلاء يا سميع يا قدوس يا ملك يا روح برحمتك يا ارحم الراحمين **اسم ثامن** وعلى

از خواجگان امام حاد الدين پیرسجای و مدی قدس سره العزیز روایت کرده اند که راجع به پیش آید این

و عا را بخواند و در آب و ان اندازد و اگر در ان برهنه غرض و حاصل شود قیامت چنگ و در و در

من باشد استغفر الله الرحمن الرحيم لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم - بسم الله الرحمن

الرحيم - بسم الله الملك الحق المبين من العبد الذليل الى المولى الجليل مني الصلوات ارحم الراحمين

و بگویم که بعد از خواندن این دعا خواند و در میان خواندن سخن نگوید اسباب دینی و دنیای

اورا حق تعالی بسیار و اینست یا مستبک یا مستجاب یا مقدر الابواب یا مقلب القلوب والافصار
 یا دلیل المتحیرین یا غیاث المستغیثین توکلت علیک وفوضت امری الیک لا حول ولا
 قوة الا بالله العلی العظیم و دیگر آنکه در وادی که نام عظیم کوفی بهرگز نیست جایز در خواب پیرا
 میگفت یارب جزو یکی خود را بمن بنما و در هرگز نیست این جواب شنیده که میگوید سبحان الله الازی
 الازل سبحان الله الابدی سبحان الله الواحد الاحد سبحان الله الفرد الصمد سبحان الله
 الذی رافع السموات بغیر عمد سبحان الله الذی لم یخلق صاحبة ولا ولد سبحان الله الذی لم یولد
 ولم یولد ولم یکن له کفو احد و دیگر آنکه عهد نامه آورده اند که هر که در قبر با خود همراه نهد منکر و فیکر چون
 نوشته را به زمین بگذرد و او را نبرد که عهد نامه حضرت سالت پناه با خود همراه دارد و اسما و بیضا
 است در سجده و دیگر نظر کنی بسم الله الرحمن الرحیم اللهم یا فاطر السموات الارض عالم الغیب الشهادة
 هو الرحمن الرحیم اللهم انی عهد الیک فی هذه الحیوة الدنیا بانی اشهد ان لا اله الا انت وحدک
 لا شریک لک وان محیی و معبدک و رسولک فلا یطغی فی نفسه فانک ان تکلنی الیهما تقر بنی من
 الشریة و تباعدنی من الخیر فانی لا اتق الا برحمتک فاجعل لى عندک عهدا حتى توفیت الی یوم
 القيمة فانک لا تخلف الیما یا الله یا الله یا الله برحمتک یا ارحم الراحمین و صلی الله علی
 خیر خلقه محمد و آله اجمعین و دیگر عام و حسیبه الثواب بسیار است اگر اسما و هر دعا را بیان کنم
 در این مختصر گنج بسم الله الرحمن الرحیم اللهم بارک علینا و ادفع عنا بلائنا یا رزق فلیک
 و ارحم لبتیک و اشفع لبتیک و ان الله یتبت من فی القبور جمیعاً لبتیک و صلی الله تعالی علی
 خیر خلقه محمد و آله اجمعین و دیگر هر که این دعا را هر روز سه مرتبه بخواند و بگوید اگر چه فقیر
 اجلس سیده باشد بحکم از تعالی عمر و زیاده گردد و اگر بیچاره چار مرتبه بخواند شفا یابد و عیال و ثروت
 بسم الله الرحمن الرحیم - الله قدیم ازلی و نزل العلل و هو قدیم ازلی بالاولیة لم یزل ولا
 یزال برحمتک یا ارحم الراحمین و صلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین و دیگر هر که
 این دعا را هر بار در سجده حاجات بخواند برآورده گردد سبحان الله القادر و القاهر و الکافی
 ملاک یوم الدین ایاک نعبد و ایاک نستعین و دیگر چون ماه نو به پیشه یازده مرتبه
 یا ایاک نعبد و یا ایاک نستعین و یا ایاک نعبد و یا ایاک نستعین و یا ایاک نعبد و یا ایاک نستعین

از آن جانب کشاده گردد که او را خبر نباشد از آن واسطه و ایضا چون ماه نوبه بیند باید
که چهار کثرت فاتحه و چهار کثرت سوره قدر و ده کثرت دود و ده بار اخلاص بخواند ثواب جزیل یابد و
آن ماه بخوشحالی بگذرد و بکس حاجت باید که در وقت سحر دوازده کثرت یا باسط

و یا زده کثرت یا رحیم بخواند و یک یا رحیم بر حمتک یا ارحم الراحمین بخواند بر آورده
گردد و دیگر یا حی حاجات این اسما را بدین ترتیب بخواند بر آورده گردد و اول هشت کثرت
یا الله و شتره کثرت یا حبیل و شتره کثرت یا رفیع و هشت کثرت یا جلال و هشت کثرت

یا متین یا ذوالجلال و الا کلام بر حمتک یا ارحم الراحمین و دیگر یا مهات هر دو
چنانی این عاریکیار خواهد کفایت بشود و اگر کسی را جزام و برص و سپس باشد باید که
این عاریه هفت کثرت بر پاره آب خواند و در آفتاب پخش کند باشد اندازد و آن آب را
آنگس هفت روز نوشیده باشد هر علت که داشته باشد دفع گردد و هیت لبسم الله الرحمن

الرحیم لا اله الا الله صلی العظیم لا اله الا الله الحی القیوم لا اله الا الله الواسع الرحیم لا

اله الا الله محمد رسول الله لا اله الا الله ملاک یوم الدین بحق ایاک نعبد و ایاک

نستعین اللهم صل علی نبی الاهی بر حمتک یا ارحم الراحمین و دیگر در مجالس آورده است

که وقتی ملاحان کشتی را در دریای عمان می راندند تا گاه از آن درون دریا آوری بر آید

که کسیست آنکه صد درم ببرد و پندار او را چیز پیا تو را نم که طرور در هر دو جهان بلند و کافی

باشد بکنا چند کثرت این آواز صادر میشود چنانچه متوکل از آن میان برخاست و صد درم

در میان داشت در آب انداخت باز آن آواز صادر شد و گفت لبسم الله الرحمن الرحیم

یا مفضل یا من یسئرون و من یتق الله یجعل له مخرجاً و یرزقه من حیث یشاء لا یحتسب من

یتوکل علی الله فهو حسبه ان الله بالغ علیه امره قد جعل الله لکل شیء قدراً چون آن موت

الکشتی در آن زمان او را ملامت کردند گرفتند همدیگر را بودند که با مخالف وزیر و

کشتی را شکست و آن جوان بزرگ تخته نامید آن تخته را چیزی بر آورد و از آن چیزی

بر آمد میگشت دید که دختر از جنس آ و میمان نیز گرسنه و تشنه در آن جزیره نشسته است

کشتی حال دختر پرسید که چگونه پدید آمدی گفت یادم بود که سوداگر کا

کلام اسد یاد داشته باشد باید که سوره یوسف را البته یاد باید کرد که نیز حکم او این است که
استخوان و گوشت در پوست او نریزد و دیگر این گفته اند که هر که این آیت را یاد کند غلظت
آورده اند که بزرگی را مرتب بود و وفات یافت بعضی از آن جماعت گفتند که من نام حال
چه باشد میگویم گفت فلان کس از نیک بخسان است او را ترس نیست مریدان گفتند از کجا میدانی
گفت در حدیث صحیح دیده ام که حافظ این آیت را غلاب نباشد و این را آخر سوره عمران است

و آیه نیست خدا نزل علیه من بعد اللهم امتنننا سالیقی طائفه منکم و طائفه تابذات

الصدور و بگوید هر که این آیت را یاد کند ثواب بسیار است آیه نیست لمن التل استخوان فی

تا قد صلا و صلا لا یجید و بگوید در این آیت چندان بنشینان مرسل کرد و اند هر که این آیت

بار بخواند بعثت او با پانزده هزار نفر از کورین باشد آیه نیست و تلك حجتنا آیتها ایا ایهیم علی

قومه تا الی صراط مستقیم و بگوید بعد از عید فطر تا عید اضحی باید که در وقت بامداد سوره

فجر یکبار بخواند باشد ثواب بسیار است اما اگر در نماز فجر بخواند بهتر باشد تا همگی

را ثواب حاصل شود و بگوید در میان **شوشی** سرخ باد و در حضرت که روزی حضرت

رسالت پناه صلی الله علیه و سلم فرمود که من خون حرام است یکی از آن بر خاست که باید سوا

السد من فسون ما رگزیده میدانم نکر هم حضرت فرمود ان استطاع احدکم ان ینفع

اخاه فلیفعل یعنی ایستد که نفع برادر مسلم شود و بگوید پس در **شوشی** الانوار آورده است که

سرخ باد و هزار نوع بیانشد هزارش را هیچ دارد و هزارش را این فسون در کار است

که اگر گفته اند که پیشکشی فرمود لیسیم الله الرحمن الرحیم سلام علی موسی و هرون و سلام

علیکم طیبتم فادخلوها خلدین اخرج باذن الرحمن یا سرخ باد اخرج باذن الرحمن

یا سیاه باد اخرج باذن الرحمن یا سفید باد اخرج باذن الرحمن یا زرد باد اخرج

باذن الرحمن یا سبز باد اخرج باذن الرحمن یا خام باد اخرج باذن الرحمن یا بلب

باد اخرج باذن الرحمن یا هفت رنگ باد اخرج باذن الرحمن یا احمر باد اخرج

و قرآن من القرآن ما هو شفاء و رحمة للؤمنین و لا یزید الظالمین الا حسالا و حجر

حلاله و حلاله و الله اعلم بالصواب

عیسی و زینب و داود و فرقان محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم و حضرت حله و یس و دفع شو
 بفرمان خداوند لا اله الا الله محمد رسول الله بخواند و بکلام الله العامت من
 شر کل ماخلق و من شر هامة و من شر کل عین و لامة بخواند شرا هیذا و فی اخبا و ث با غفر
 یا غفور یا غفار دفع شو بفرمان لا اله الا الله محمد رسول الله بر جنتک یا ارحم الراحمین ایضا
 افسون دیگر بر آسرخ باد و اگر سرور و باشد نیز باید که بر باد چه سند بی که آنرا گزیده باشد و بدندان
 نگرفته باشد بخواند و بدندان سر بی آس کرده و آب اندازد و آن آب را چادر کشد و در پی آنرا
 در و سرخ شود و بر سرخ باد و در خمس اوقات بخواند اینست بر سرخ بیا رسید یاران سرخ بیا رسید گیاه
 سرخ بروید بر سرخ بیا رسید گیاه سرخ را بچید تصاب سرخ بیا رسید کار و سرخ را بیا و در گلوست سرخ بر
 را ببرد این سرخ باد و آن سرخ باد و هله و مایع شوند و حضرت زبور داود و نورست موسی و خلیل
 عیسی و فرقان محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم بر جنتک یا ارحم الراحمین ایضا افسون از بر آسرخ باد
 و در خمس اوقات بخواند دفع کرد و لبسم الله که بلا لبسم الله مکتوب بلا لبسم الله شافی لبسم الله کافی
 سرخ باد و سوخته باد و هر بلا بختا و و فریق با و بیرون شوی باز نشوی تخی سلیمان بنیمیر این
 داود علیه السلام بر جنتک یا ارحم الراحمین و دیگر آورده اند که در روز حضرت رسالت پناه صلعم بر
 کنار آب رسید چون شمع شمعش شده بود و موز کشید و در آن جایگاه طهارت جدید ساخت
 و عبد الباقی سحر و با و همراه بود و ناگاه از رخسار خود آمد و موز مبارک را بنهار گرفت و بالا
 بروازان میان موزه است افتاد و عبد الله گفت یا رسول الله اگر این شمع موزه را بالا گرفت
 مار باند ام مبارک شما گستاخی میکند و حضرت فرمود دیگر و زیر که اگر چیز مل گفته است که هر که هر
 روز سه بار این آیت بخواند هیچ مار و کژدم و شپش و پلنگ و غیر ذلک بد و زحمت رسانند آیت
 اخیست اللهم انی اعوذ بک من شر من یشتی علی بطنه و من شر من یشتی علی جوارحه
 و من یشتی علی ریح ان الله یخلق ما یشاء و الله علی کل شیء قدير و دیگر آورده اند که در خانه
 شخصی آتش افتاد و تمام کتب خانه او سوخت بلکه کلام الله نیز سوخت مگر یک سطر که بر آن از
 آیت نوشته بود ماند آورده اند که خواننده و نگاه دارند بلکه بنظر بینند و این آیت را حق تعالی
 از جمله آفات و بلیات نگهدارد و اینست نص من الله و فتحه قریب فالله خیر حافظا و هو

مسئله انوار سرخ باد

مسئله در بیان درازتر گ

مسئله این افسون نهاده است که در هر حال می تواند بود که هر کس که این افسون بخواند...

ارحم الراحمين و بگر آورده اند بر حاجات و درجهانی بخواند بر آورده شود این است
بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله. الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله.
حرفه مکتوب من بناها برحمتك يا ارحم الراحمين و بگر آورده اند که در فرخ را نغزده روز
اند هر که با خلاص بگوید اللهم ارحم الراحمين این نوزده حرف میشود حق تعالی بیکت این نوزده
حروف آن نوزده دروازه و فرخ برکت به بند و اگر بعد از تسمیه اعوذ بالله من الشیطان
الرحیم بگوید شیطان را از ظاهر و باطن و بگریزد و بگریزد آورده اند که کاله الا الله محمد
رسول الله هر حرف به نقطه است پس گویند این کلمه را با خلاص بیچ گناه مانند نقطه
در وجود نماید و بگریزد و حفظ ایمان بر هر بنده مومن است که یاد کند و بعضی گفته اند هر که این
را یاد دارد و خوف کفر نیست لاله الا الله المحی القيوم لاله الا الله الواسع الرحیم لاله
الا الله محمد رسول الله و بگر هر که هر روز بخواند از دنیا با پیمان و والاهم یا و ایا السلام و
اهله مسکننا بالافان حتی نلقاک به لاله الا الله محمد رسول الله و بگر هر که این را
را یک بار بخواند ثواب یک روز و پیاپی الحمد لله صل علی محمد بعدد انفس المخلوقات
صل علی محمد بعدد اشجار الموجودات وصل علی محمد بعدد سواکن الارضین و السموات
وصل علی محمد بعدد حروف الفصح و الدعوات وصل علی محمد بعدد کل المعدادات و
المعلومات من اول الزمان و اوسط حشره و آخر بقائه و الله الطیبین الطاهرین برحمتک یا
ارحم الراحمين و بگر هر که کار بسته شود باید که این افسون را که میخواند یا قلح ان کلمه و الحال کشاده
گردد و بگر هر که این درود را یک بار بخواند ثواب هزار درود پیاپی الحمد لله صل علی محمد بعدد
ما احاط به علمک و ما یحوی به قلبک و ما نفذت به قدرتک و مشیتک و بگر
افسون را نه است که در خلق پیدا میشود که آنرا بلغظ هندی گنیشی گویند و از زمین بار یک
بنایت پیر بودی آید باید که نه کا واک را بگریزد و یک طرف آن در زمین خود بگریزد و یک طرف
آن در زمین بپا ریزد و این افسون بخواند در آن بدست شود افسون هندی است
سکلی سکه این تسکا چوک + تسکا کوئی تنه بونجه لوگ + سکن ها لا کسی بھوک بھوک
ادیا و س پر بھوک. دمل کلٹی میاوی سوک + تسکا او بر بھوک بھوک و بگر این

و رحمتك لا اله الا الله فرح حتی و غمی و دیگر هر که بعد از نماز بگوید یا رب العالمین عا بنخواند همه قصصنا
او گزشتہ بر جای شود لا اله الا الله لها واحد و نحن له مسلمون لا اله الا الله لها واحد
نحن له مومنون لا اله الا الله لها واحد و نحن له مخلصون لا اله الا الله لها واحد
له عابدون لا اله الا الله محمد رسول الله و دیگر باید که این عار یا پیوسته عقب هر نماز بخواند سجده
گردد و حشر او باین طائفه گردد که ذکر میشود و عاقبت اللهم اجعل دیننا دین نبیین
ایماننا ایمان المؤمنین و اسلامنا اسلام المسلمين و صلاتنا صلوة الخاشعین و رکوعنا
رکوع المتواضعين و سجودنا سجود الخائفین و تشهد ملائکة المقربين و نیاتنا نیات
الفاصلین و اعمالنا اعمال الصالحین و ذنبنا ذنوب المستغفرین فالله خیر حافظا و هو
احم الراحمین برحمتك یا ارحم الراحمین و دیگر دعاء طبرستان یا رب العالمین و یا رب
مکملات قال الله تعالی یخلق ما یشاء و الله علی کل شیء قدير قال علیه السلام کان الله
لم یکن معه شیء و هو الا یفیکن کما کان و در تفسیر این آیه است سمرقندی آورده است که
حضرت صدیق زکی علیه السلام فرمود که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم سوال
کرد که یا رسول الله این کان ربنا قبل ایجاد السموات و الارض قال علیه السلام کان فی العمل
لا تحتة و لا فوقه و هو اختلقوا فی العباد بعضه گفته اند که عا گوری را گویند یعنی عقل و افهام
از کلمه آن حقیقت بحر کوری نصیب پذیرند لقله علیه السلام ما تقلم تقل و ما تقلم نکل و این قول
قریب پنجاه مرتبه است که عامر خلق در ضلالت میفتند و صوفیان گفته اند که عافان من صاحب بر
گویند اما مردان برابر یکست که اندک توصل آفتاب را میپوشد و آن مراتب او حدت یعنی چون
جلال و جمال هر دو یک مصداومت و ششصد جمال بطریق وحدت که حقائق ایمانی را گویند
مراتب محبت و نمود و جمال و جمال از نام چالیست بطریق احدیت که از اجبت و سازج وصف
و عیب الشیو و ازل الازل نامیده بود و ازل و که وجه تعالی ازل الازل و قدیم
الاقدم است تا تفسیر حدیث بهادرین بود پس چون جمله اسماء و صفات قدیم اند جمله محبت و
سپل و حدت نزول کردند که احدیت را ذات صرف و سازج گویند که جمله اسماء اگر چه قدیم اند
اما در استقامت نشاندیده اند این و عراقی فرماید بیهیت بحق آنکه تو نامی نداری بهر نامی

که خواهی سر بر آری و وحدت را ذات بقضای صفات و حقائق ایمان نامند که در اینجا
 مصرع ثانی را عمل باید یعنی بهر نامی که خواهی سر بر آری چنانکه در تفسیر جواهر افغانی آورده است
 التصادیت الجلال والجمال بتولاحقیقة الایمان و وحدت تجلی اول و محل است و از وحدت
 جمله اسماء و صفات تنزل مراتب احادیث که در ذکر آنرا تجلی ثانی و مفصل گویند یعنی بهر اسم
 اقصای خود که در چنانکه خالق مخلوق است که میتوان آفرینش کرد و در رب بمرجوبیت که
 متقیان پروردگار و مومن با ایمان بادی به هدایت و غیر ذلک من صفات الباری که وحدت
 حقیقت ایمان و ازین اراده ایمان و مومن که المؤمن و المؤمنین ازین همست و ازین نجاست
 که حضرت رسالت پناه فرمود و اتقوا من فلاسته المؤمن فانه ينظر بنور الله مراد ازین است
 و نور دیدن خود را و غیره را گویند چنانکه معلومات در باطن عالم و معلومات با عارضیت
 که نباشد از بجای دانسته شود و معلومات او شیئتی است اما چون نفوذ و در با قضا آورده
 و ازین نجاست که میگویند حضرت رسالت پناه از نور خالص است و بعضی گویند که آن نور نور است
 مخلوق و این قول اهل فقه است و صوفیان در مراتب و احادیث سه مراتب دیگر را نام میبرند
 بگو علم و نور و شهود یعنی چنانکه وحدت مراتب اسم الله است که جمله اسماء و صفات تعلق بدو است
 چون بدین مراتب رسید جمله اسماء تکاثره و متعدده تعلق بعلم دارد و نور شهود ازین دو مرتبه
 که معلومات و مراتب حدیث معلوم و معدوم بوده اند بدین مراتب علم معلوم و مفهوم گشته یعنی
 چنانچه چنانچه میتوان کرد کمالات چنانکه غرض در باطن قاصد و نیز بدین مراتب اعیان ثابت گویند یعنی
 اگر چه ثبوت قدیمی بود اما بدین مراتب چنان خود بخود دیده و مقید کرد که از ازل تا ابد الایمان پاک
 مورد چنان که کم و بیش نشود و چون اصل جمله اشیای ثابت کرد و جمع کرد یعنی از باطن علم بظاهری
 علم آورد و جزو کل در یک مراتب معین دید و گرد آن التوحید و صور خانه وحدت و حقائق یک
 و غیر ذلک من کلامهم گویند و چون از این مراتب کن رسید که آنرا علم کن فکان گویند و روح را حقی
 و مکتب گویند گویا که کاف تا مومن رسید بهر چه بودنی و شدنی است شدند و میشوند و
 معلوم باد که این شش مراتب مذکور از حدیث تا روح سراجی بهیچ یک از دیگر و تمایز نیست صفات
 تعدد از ذات استخراج نمود مگر تعدد که ذات بلا تعدد و منقطع الاشارات و البیارات صفات

تعدد دارند از جهت اختلاف تا اثر هر صفت را جدا نمایند و از این جهت صفتی از صفتی دیگر نیز جدا
 ندارد پس چون از عالم باطن به عالم ظهور رسید پرده آفریدنیایی سپاه که چون اشیاء باری تعالی احد
 حد و ندارد که ذات و صفات باری تعالی محبوب بدانست و آن امر پرده وحدت نامند
 این نیست که ذات صفات چنان داشته باشند که بدان پرده محبوبه اند بلکه محبوب با فعالیت
 که افعال و تمثیل و صورت دارند و او را مثال صورت نیست که حقیقت ذات به صفات و حقیقت صفات
 با افعال از این محسوس و این پرده را نور تجلی محمدی گویند که نور اول نور الوداد که از نور حقیقت محمدی
 گویند و این نور را نور مخلوق محمدی گویند آورده اند که روزی جبرئیل فرسید که حضرت سید
 پناه صلی الله علیه و سلم در خواب بود و جبرئیل از پشت مبارکش بگرفت حضرت بیدار شد گفت
 یا اخی چه آورده باشی جبرئیل گفت که من بسال شما کلمات بوده ام مرا اخی مگوئی حضرت سید
 پناه فرمود از کجا یاداری جبرئیل گفت از آن یاد دارم که هیچ شئی نام و نشان نبود مگر
 ستاره روشن و تابان بر عین پرده سپاه میدیدم که نو هزار سال می نمود و نو هزار سال می
 میشد و من نو هزار گزت او را دیدم بودم حضرت فرمود که اگر آن ستاره را بحال ببینی بشناسی
 جبرئیل گفت که حضرت سالت پناه خود را بدان صفت بد و نمود و بهتر جبرئیل گفت صدقت
 یا رسول الله که همان توبه بودی جبرئیل گفت یا رسول الله چه میکردی حضرت فرمود یا اخی
 نو هزار سال در قیام بودم و نو هزار سال در سجود و قیام مرا میدیدری و در سجود غائب میشدم
 در آن سجد تا این عایشه اندم که اسباب بزرگ بریتعالی اند سبحان العظیم الذی لم یزل سبحان
 العظیم الذی لا یجعل سبحان الحاد الذی لا یجعل سبحان العظیم الذی لا یجعل سبحان العظیم الذی لا یجعل سبحان
 سال پیش از آنکه شما میدیدید نور مرا همچنان مخلوق کرده بود و درین پرده هزار بار دو آسیا
 آفرید بعد ازین ده هزار پرده که شما آفریدید همچنان نامتناهی و درین مراتب انتهایی و بیانت و بعد ازین
 ده هزار پرده که شما آفریدید همچنان نامتناهی و بعد ازین ده هزار پرده که شما آفریدید نامتناهی و
 بعد ازین ده هزار پرده که شما آفریدید همچنان نامتناهی و بعد ازین ده هزار پرده که شما آفریدید
 رنگ آفرید همچنان نامتناهی بعد ازین ده هزار پرده که شما آفریدید همچنان نامتناهی و میان
 یک پرده آفرینش پرده دیگر و از ده که سال می بود که التانی من الرحمن و التمجیل من الشیخ

ازین سنی است بعد ازین هیول آفرید که آنرا عرش کل عقل کل ام الکتاب نامند و بعد هرتی
 که نمودارد او بود و درین لطیفه است که در حس و لمس نیاید و کلام و انجا ثابت است هر حرف کلام
 الله منزله کوه قاف واقع شده و دیده میشود و بیست گفته اند که لایل تمام حکمت در دو دوازده
 سین است و یکندان او خالی مانده است و بعد ازان عالم کشفیات هشتاد و شهر کاوند و برابر
 این بنا آفرید و بعد ازان نهر شهر و شهر یک دم آفرید اما نوری بودند و حاکی نبودند و آدم
 سیاه را گویند یعنی یک روز پیدا میگردد و بعد از نهر سال در شهر دیگر آدم دیگر آفرید تا هشتاد و نهر
 سال شوند و درین مدت بیستم یک از ایشان عاصی نبودند پس درین میان یک از ایشان عاصی
 شد غضب الهی در کار شد آن شهر را با آن آدمیان بهم فانی و مضمحل ساختند که فرزند نهر
 از سرعت کتابت و از تجلیل احوال از حد گذشت و حکم انجیر است که الانسان مرکب من
 الخطاء والنسیان حکایت را در اموش که در زیر که اول برین شهر را مرغ را پیدا کرده بود و بعد از آن
 سال آدم را آفرید قصه مرغ انیس است که حق تعالی چون این شهر را آفرید همه را از سپیده تا شب
 مخلوق ساخت و دران میان مرغ را پیدا کرد و حکم باری تعالی شد که این سپیده و آنه رزق تو است بعد از
 تمامی ایشان موت تو باشد آورده اند که آن مرغ سپیده را بخت اندک اندک سنجید و در
 خورون او تا خیر تمام میکرد و خنی که بر خورون هر دانه این دعا میخواند و بعد ازان او را فرود میبرد
 آورده اند که آن شهر را مخلوق سپیده همه را تمام کرد و یکدانه باقی ماند آنرا نهر سال در گلو س خود
 نگاه کرده بود و چون او را هم فرود رساند جات کرد که یارب اگر باز میخوانی طریقات مانی چندان
 شنید تو گویم که در حضر نیاید فرمان حضرت عزت شد که مرغ هر چند که بخیات باقی مانی از ان همه
 نگروی و این عمر تو در حسابی عدد نیاید و لیکن تو مخلوق و مخلوق را بیش ازین بقا نماند چون
 جان میداد میگفت که مهربان مهربان جان کنن چه سخت است و بعد ازان همان آدمیان
 مذکور دران شهر را آفرید تا نهر که بعد از نهر سال دیگر بزم آفرید و باز غضب خود مضمحل کردند
 و عار طیر نامه نیست که حضرت امام عظیم در پیچ شبانه نمز کرد و ثواب این دعا بختیست بسیار است
 اما مختصر نموده شد لبهم الله الرحمن الرحیم اللهم انا عبد من عبادك وسول من سواك و رقیق
 من ارقائك و تعرف معروفاک یرغب الخلاق الیک کما وجود افانت موضع السائلین و

مسئله در بیان آن مرغ که در ده موت از ایشان را پیدا کرد

راه پهنائی داشت از هفت آسمان کردند و آنچه در دو مانده بود و نیز بانه تخت بود آن
 نیز بقدرت الهی هفت جا شد و آن هفت زمین شد که هر زمین پانصد ساله راه درازی
 دارد و پانصد ساله راه پهنائی دارد و بر بالای هفتم آسمان دریا است که از بحر حیوان می رسد و
 درازی او و پهنائی او برابر هفت طبق آسمان زمین است و عرش ابرتعالی بر آن آید و بحر
 نور آفریده شد و حکم شد مگر تمام ملکوت اگر در آید بهمنش شدند نتوانستند در آن جان مورچه
 بفرمان ایزد تعالی پیدا شد و حکم برو شد که تو بر راه مورچه بدان را بخت و گفت بسم الله
 الرحمن الرحیم در حال عرش بالا شد و حاملان عرش از چهار طرف بر کف نهاده و پرده شدند
 حاملان هر یک دو سر دارد و در تحت عرش کسی که ارض الجنة کسی و مستقیمها عرش الرحمن
 و این هشت هشت بر بالای کسی موجود اند و لوح و قلم نیز بر بالای کسی است و آن لوح از
 یاقوت صخره است و قلم از نور است که هزار ساله راه پهنائی دارد و صد هزار ساله راه درازی
 دارد و هر قلم نیز بر بالای کسی است و صور را بدین گرفته استاده است و صور را هفت شاخ است
 و طول و عرض او همانند قلم است و در وقت نشخ ثانی که پایی بو دارد و احیاناً هفت قسم
 در یک شاخ صور او احیاناً انبیا باشند و در دیگر او احیاناً مؤمنان متقی و در دیگر او احیاناً
 عاصیان و در دیگر او احیاناً کافران و در دیگر او احیاناً دیوان و پریان و در دیگر او حیل و حی
 چون خرنده و پرنده و بهائم هر همه را در آن شاخها جمع کنند و چون نطق کنند هر واحد بقلب
 خود بشناید و چون قلم را بیا فرید فرمان حضرت عزت در رسید که اکتب ما هو بکامین
 آورده اند که چون قلم بقدر باری روان شد از اول تا آخر پیچ زده نیست که نوشتن چون
 باحوال امتان ماضی رسید که از شومیت گناه بصر در آب غرق شوند و در پیشت آتش بار و مضموی
 مخ شوند و غیر ذلک من لقصص المشهوره قلم روان بود اما برمت بنیامحمد مصطفی صلی الله
 علیه و سلم در رسید و دید که گناهان این است از امتان ماضی بسیار بودند یک متجسس شد که باری
 و رض این است چه خواهی کرد و از غایت بهیت سرش بر قید امان فرمان حضرت عزت رسید
 شد که اکتب بانهم عباد مذنبون و انما ملک عفود و در تحت طوفانی نیز بر بالای کسی است
 منبج او در صحن و ساخت و جویلی رسول الله است اما پیچ جویلی در بهشت نباشد که شاخ

درخت طوبی در آن جوئی نرسید و باشد و این چهار جوئی که یکی از شیر و دیگری از عسل و دیگر از
 شراب و دیگر از آب خالص از شکاف چند درخت طوبی برآمده است در روزی جبرئیل گفت که در
 اورنم در آن جای که آغاز این جوئیها بود و دیدم بسم الله الرحمن الرحیم نوشته بود و این چهار
 جوئی نوشته میم و از چهارم نامشده روان بود و طوبی را شصت شاخ کلان است که از پنج
 شاخ شده است در شاخ و شاخچه و در صد قع میوه باشد که هر یکی بلون دیگر و طعم هر یک
 متفاوت باشد و سدره المنتهی نیز بالای کرسی است و آن درخت کنار است و هر ورق او
 چندان طول دارد که اگر استپانازی سده روز پای پی نبرد از زیر سایه یک شگه بیرون نرود و
 آن مقام جبرئیل علیه السلام است و در پایین کرسی و آن درختی که در آسمان است که آنرا
 فلک اُس نامند و در میان آن دریا و کرسی است هزار ساله راحت و بهتر عزرائیل بر
 آسمان چهارم است و تخمه را در زیر بغل خود گرفته نشسته است که طول و عرض او پانصد ساله
 راحت حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم در شب مسراج از او پرسید که هنگام موت
 چگونه خبر می یابی بهتر عزرائیل گفت که درین قریب من درختی هست که آنرا شجرة ایتقین نامند
 تا هر که در دنیا تولد شود او را و رزق او را در برگ این درخت نوشته میشود و چون
 اجل این شخص نزدیک برسد آن برگ زرد میشود و بفرشته گان میدهد تا آن برگ شسته و
 طعام و شراب آنکس بد که بخورد و قیوم دعاوی صحت نیابد و ایضا به برابری هر شخصی
 دور و نزدیک درین قریب من که از یک اعمال و چهره آید و از دیگر رزق او در زیر و چون
 نزدیک موت شود هر دو بسته میگرددند حضرت فرمود که ارواح را جبرئیل گفت لایب است من
 تعالت و گرانی پذیرد و فرمان خدا اگر صالح باشد زیر عرش ماتم و اگر بدخت باشد باطل
 السافلین میفرستم و از چگونگی حال او خبر نمیشوم که خدا تعالی باو چه میکند و ایضا در همان
 چهارم حضرت بمعراج میرفت و دید که قطار اختران میرود اما اول و آخر آن قطار دیده نمیشد
 از جبرئیل پرسید که بانی این چه قطار باشد جبرئیل گفت از آن پیش که آسمانها و زمینها آفریده شده
 این قطار میرود و من نیز از آمدن و رفتن او خبر ندارم که از کجای آید و کجا میرود و بر هر شتر و
 صندوق بسته بود فرمان بالا عزت شد که یکی ازین اختران را بنشیند و یک صندوق را در

مسئله در بیان آثار پادشاهی بر زمین و نبات و حیوان و معدن

مسئله در بیان خلقت جن و انس و ملک و جنات

آمد تا ختم و انبیا و خلق کل و فضل ایشان باشد خاتم محمد رسول الله از روی مرام
 مقدم بود تا در آخر پیش موخر آمد تا ختم انبیا و اکمل ایشان باشد که بعد از او که
 را نه هر چون چنانها شدین اول آغاز ایجاد و بلا که کرد چنانکه در حین خلق شدن عرش عالم
 او خلق شدند و در حین خلق کرسی که و بیان خلق شدند آورده اند که چون حضرت زکریا
 پناه صلی الله علیه و سلم در شب معراج میرفت بر ایشان سلام ایشان چنان گفتن که الله اکبر
 محمد رسول الله مشغول بودند که آواز آن حضرت نشنوند بهتر خبری گفتش که جواب سلام
 این شخص را باد گویند گفتند که این کیست جبریل گفت که این محمد آخر الزمان است که شما
 کلمه او را میگوید بعد از آن جواب دادند و همچنین تا سبع سموت هر چه در ایشان است از
 فرشتگان آفرید و چون زمین را همیا کرد آنچه از وحوش و طیور است در او آفرید و نیزه
 سال همچنان افتاده بود و بعد ازین حکومت پادشاهی زمین را بر فرشتگان تحویل نمود
 که میان سایر حیوانات حاکمی و عدل باشد و تحت ایشان برلمان بود و نام مکتان ایشان
 پور نهاد و بودند پادشاهی ایشان مدت شانزده کاب و هشت و چهار هزار سال بود
 و بعد از ایشان پادشاهی زمین را تسلیم کرده بدیوان فرمودند و اذ قال الله تعالی
 خلق الجن من نار یعنی چون در قیام هم شراره زرد از سر آتش و و جانور
 آتشین آفرید یکی را نام مارچه و دیگر را مارچ مارچه صورت پنجاه دشت و دریا و چون
 زنبار را مارچه را و مارچه را بود هر دو مجامعت کردند اول نزد ایشان که زایید نام
 او را ابلیس کردند و ابلیس را ابلیس را از آن میرودن کشیدند و چون از فرود بر
 زمین آمد بحر طبع زمین که میرسد مدت ده هزار سال عبادت الله میکرد و در زمین
 چون بدین زمین رسید صوفی شهران را میرید و نمر سناخت و مدت ده هزار سال
 عبادت الله تعالی کرد نام او را ابلیس کردند و بعد از آن او را بر آسمان بر آوردند چون
 به قلم آسمان رسید علم فرشتگان گشت و درس سبقت نام او را عزرا زیل کردند و نام او را
 او را درش و پدرش را نیز بدین زمین رسانیدند پدرش را پیر شد و نام او را درش را پیر گشت
 و ایشان را هفت پسر و یک دختر تولد شدند تا که پادشاهی زمین با ایشان شد و چون آن

حاکم بخت پیغمبرانی کرد و سجد کرد و او را از آسمانها انداختند تا نام او شیطان شود
شیطان انداختن را گویند و چون پیغمبر را تولد شد معنی محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم او را از
رفتن با آسمان منع کردند نام او جیم شد زیرا که پیش از پیغمبر با سیر آسمانها میکرد و سکونت
درت شانزده یک و سیزده هزار سال بادشاهی دیوان و پریان بود و تخت ایشان
بلکان بود و ایشان نام بلکان را چکپور کرده بودند و چون ایشان سلب کردند
بادشاهی زمین را با اسپان داد و تخت ایشان نیز بلکان بود و نام بلکان پس برگزیده
بودند و در شش شش یک و هشتاد هزار سال بادشاهی اسپان بود و در بادشاهی
اسپان احسان از ایجاد آدم نهاد و خاک او را جمع کرد و در میان طائف

و مکه دراز نهاد و کما قال الله تعالی خیرت طینة ادم اربعین صباحا پس معلوم باد که در شش
آدم سبوقین مذکورین این پنج معلوم است که ایشان بخیر و گنج شدند و آدم را پهل روز بتا و
آرامو پیدا کرد تا سلسله مجسم و مجبوته درو باشد و در ده اند که فرشتگان حاکم
گل به کردند شیطان بخت در پیش اسپان میشت که اسب هیچ از احوال خود خبر
داری که ازین خاک شخصی پیدا خواهد کرد و این را نسل پیدا شود که نسل تو سواری کنند و بر
هر خوش و طهور و ای باشند و یکی از دست ایشان بقتل روند و رحمت بینند خیر الحال این
گل را خراب بکن ران مان فرمود تا جمع و خوش و طهور جمع شدند و آن خاک از زیر پا
خودها آوردند و مالیدن گرفتند تا بمانند سفال که از زیر سیم ایشان برآمد سوخته و یافته
میگشتند و آتش او را بک آن سفالها محو فروخته تا بجای سوخته و با چیزی گشتند بکها هفتاد
بار چنان کردند کما قال الله تعالی خلق الانسان من طین حماء و حمار گنده بودی را گویند و ایشان

قال الله تعالی خلق الانسان من صلصال کافخر و صلصال گله را گویند که از میان دو سوم جابزد
برآید و خشک شود یعنی گل چنان خمیر میشد که گنده بجای رسیده و ایشان چنان مالیدند که
بماند صلصال میگشت آن گل چون هفتاد گشت چنان کردند فرشتگان بجایته و مانده شدند
و گریه بنیاد نهادند و چندان گریستند که آب چشم فرشتگان آن سفال گل شدند گلک صعب
بپایم بعد از آن در آمدن نتوانستند زیرا که اگر در آیند در آن گل در مانند و بیرون آمدن نتوانند

بعد از آن حق تعالی بید قدرت او را چنان ساخت از گوشت و پوست و استخوان مایع هنوز
 در وی داخل نبود اول شیطان را نرآمد بعد از مدتی برآمد جمله ملکوت و جوش و طغیان از وی
 که شمشیر در وجه چهره دیدند شیطان گفت که او را عالم صغری بنام سائر تن و چون زمین است
 و بر زمین او مویست برابر گیاه که بر زمین است و سر او مانند آسمان است و چشم او شنوائی و
 گویائی او چون ستارگان است عرق او چون جویبار روان است اما در اندرون گنبد
 مخفی است و چون همیاشد حق تعالی قطره از رحمت خود بر او فرستاد و آن قطره را چهار جا
 کرد یک قطره وجود او را مزین کرد و بقطره دوم بینائی چشم او را حاصل کرد و بقطره دیگر او
 عاقل کرد تا حق را بشناسد و آن قطره دیگر همچنان معلقی است که بوقت دعا و مومنان نازل
 میشود و چون ارواح بنزد کیش برودند پنداشت که این نیز جای بافرخت است مگر در اینجا
 دیدار الله تعالی به بینم چون درآمد در وجس شد گفت کاشکے بال و پر مرا شکسته بودند
 تا بدین طایفه آمدیم حضرت بابا آدم در حال از جا بچید و نشست عطسه آمد چون عطسه کرد
 گفت الحمد لله تعالی گفت بر حکم یک فرشتگان گفتند باین وقت مرید میان نبیوم
 قدوس تو میگوئیم یک کت بپایان رحمت نافرستادی و بر و اول فطرت رحمت فرمودی
 توان شد که ای ملائکه کسیکه اول فطرت مرا بشناسد و محمد بن گوید برو چگونه رحمت بختم
 در میان و گفت بابا آدم هنوز سوراخه مانده بود ارواح بنی آدم را از آن سوراخ در بطن آدم در
 آورده تا بایشان عهد کنند و ایجاد ارواح بیست هزار سال قبل از صورت بابا آدم علیه
 الصلوٰۃ والسلام بود و قسمت و نصیب هر شخصی از خیر و شر پنجاه هزار سال پیش از یک ارواح
 بود که الحال بوقت میرسد و حق تعالی سه عهد کرده است بار اول عهد استعدا و بیک
 وحدت بود که مومن اراده مومنی کرد و فصل اراده ضلالت و عهد دوم در پشت گنبد است
 عصا الله بعد سن نام که مسکن ارواح مومنان در آنجا باشد که هنوز نیامده اند الحال نیز در آنست
 و عهد سوم در پشت بابا آدم تا او را بر فرزندان خود شاهد گرداند اما چون را کند کافر از مومنان
 و مومن از کافر خاصیت و جدا گردد و تا الحال در مومن کبر و مومنی و بدی از آن اثر است و در
 کافر محذوف و عظیمی و محو از آن اثر مومنان است و چون هر یک بعد از استخراج بخود بینی مشغول

شدند و در خود دیدند و تحجب کردند گویا که حق را فراموش کردند پس از آمدن تعالی نذر آمد الکسب
 بر یکدیگر قائل گویان در رسید اول حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم گفت بکی یعنی بلکه هستی
 خدایه پایان دور متابعت او چله انبیاء و اولیا و مومنان اما از گفتن کافران سکوت کردند
 یعنی هیچ گفتند در آن زمان عهد نامه را نوشت و در پشت دوی بود سفید رنگ در آن بنام
 نوشته را و آن در را از برای بنا کعبه الله فرود آوردند که الحال آنرا شک سوخته و نامند نهایتی
 سفید بود اما چون دست عاصیان بدو میرسد سیاه شد و طول و درشت ذراع است بسین
 فرزند که حق تعالی سزایش مالا که چگونه کند فرمود مرا که را که شما خود را از و بهتر میدانید پس
 آنچه من در دنیا آفریده ام نام هر ایشان را بگوئید که هر چیز چه نام دارد و فرشتگان گفتند
 سبحانک لا علم لنا الا ما علمتنا انک انت العلیم الحکیم پس فرمان را الله تعالی شد که ای
 ملائکه اگر شما نمیدانید از و پرسید تا ما بپایان هر چیز را بشما بگوئید و ازین معلوم میشود که فضیلت
 بعلم و اوست و عبادت که اگر فضیلت معلوم نبود ای بابا آدم را بهتر از ملائکه مکرر که او عالم بود
 ایشان عا بد پس فرمان حق تعالی بر کوم شد که ای آدم تو بسیار موزان مرا ایشان را که قال الله تعا
 یا ادم ابنهم باسمائهم بابا آدم بر عرفات ایستاد و تمام زمین بماند خرد و بر کف دست بد نمود
 و نام هر گیاه و هر جانور را بر زبان جدا جدا ایشان خواند و بعد از آن حکم سجده شد فرشتگان
 را که آدم بجا آمد از شما افضل شد و اذ قلنا للملائکه اسجدوا لادم فسجدوا الا ابلیس ابی واستکبر
 کان من الکفین بعد از آن بابا آدم را بر تخت بنشانند و ملائکه بر دوشته و به پشت بزنند
 و چون قصه بر آمدن از بهشت بالا مسطور است بر آمد و در کوته بلند و جای دشواری باشد شیطانی
 به پیش پادشاه اسپان میرفت و کیفیت احوال میگفت که فرزندان این شخص اولاد ترا زیر پای
 خواهند آورد و الحال چون یک تنهاست او را باید گشت اسپان تمامی دزدگان را چون شیرو
 پلنگ جمع میکرد و در پیش بابا آدم می آمدند تا جنگ کنند بابا آدم هفت میل است
 قوت داشت هر سنگ و درخت و چوب که بدست می آمد بر ایشان میزد و نزدیک نمیشدند اما در
 و روز خواب کردن بر و حرام بود و روزی از روزها همه دزدگان اتفاق کردند و سنگ را میخواستند
 کردند که او سنگ تو دلیر تر دزد گان اول تو بدانشش او بر بعد از آن پایان از هر طرف بر

ریزیم اما چون رو بآدم را دیدم خود را بجنبانید و بر پایش افتاد و بآدم
 دست خود را بر پشت او بایده و گفت که تپید بند فرزندان من باشی لشکرندگان پریشان
 بعد از آن بآدم خوابی کرد و سنگ گهسانی میکرد آورده اند که امتحان خواپانصد کرت
 قیل چهار صد کرت جفت جفت زانیده بود اول قایل و قلمه در یک شکم دیگر بایل و دیگر
 نوله شد پس حکم باری تعالی بر آن بود که دختر اول ابی پسر دوم و دختر دوم را به پسر اول داد
 باشد قایل قبول نکرد و دل که قلمه من همراه زانیده است از من باشد فرمان حق برین نیست
 بلکه شمار یا سکنید میان ما و بایل و قلمه بصوت امتحان خواپان آدم گفت که هر دو سوگند
 بخورید و سوگند ایشان آن بود که هر یک از مدعی و مدعا علیه و طبق التئین سبک شد
 و کور بر صفای نهاد و دیگر را بر مرده کیسه بر حق مجبور و طبق و کیسه ناخنی مجبور
 طبق آورد و پیش و ایشان هر دو را بر طبق گوشتدان مانند گوشت بایل غائب شد آن
 گوشت را به هنگام دفع آغیل نازل کرد و گوشت قایل رو شد قایل بدست هنوز قبول
 نکرد و بایل را گشت اما بر پشت خود در داشته میگشت روزی دید که دوزخاغان از آسمان
 فرو آمدند و یکی را دیگر کوشت و در خاک دفن کردند و این فهم دفن از آن است و بایل
 را دفن کردند چون بآدم را بجایت بهم حاکم شد و کوز پشت کرد و اولاد او چهل هزار
 خانه شده بودند تا زمانه او را و او را بیکر و تا بوقت شام در آنجا افتاده بود و طفلان در میان
 قبر خه و پهلوی او میدویدند و زیر رگانه در پیش او میشدند و طفلان اینجیکه میگفتند
 یا ابا البشر خدا بشما دست میباید داده است طفلان اینجیکه از جای بیجا شو تا این
 دانش که زنده است گفت در پشت از جای بیجا شدم از شویت آن بدین جای رسیدم
 و اگر درین دنیا از جای بیجا شوم پیاد که پهل السالین دم و دوز حضرت رسول علیه السلام
 در قبر سفید و زیر بر خشت بود و روزی جبرئیل آن نور را از آنجا کشید و در پیشانی بابا آدم ماند
 و آن در آن فراق دو پارچه شد پارچه در بیت امور افتاد و پارچه دیگر برنج شد از آنجا به غیر
 علیه السلام فرمود که الا در منی یعنی بیخ از من است اما حوا گفت یا آدم امروز از پیشانی
 تو چنان نوری میآید که من هرگز در ایام جوانی ندیده بودم و جبرئیل در آن زمان نازل شد که

اے آدم این نور از محمد آخر الزمان است کہ در اولاد تو پیدا میشود و او ختم جملہ انبیاست بآیا
 آدم گفت کہ منی حوالہ از قوت رفتہ ایم بحال کا محاسن از بایان نمونہ اند بجا آمد جبریل سبب
 از جنت بیاورد و نصف از آن ہر یک بخورد و در حال چون خجہ خرماء ہر دو راقوت پیدا شد با ہم
 خواہم آمدند و سلوی نام چشمہ است ہر دو را غسل کردند باز از آن نور در پیشانی آید و آید
 بعد از تولد شیت آن نور در پیشانی شیت مومناں و قیل شیت با شاد و احد و منفو و لہ شد
 جنت ندرت و با او ہمراہ دختر ز او جفت او را ہتر جبریل از جنت حوری بیاورد کہ نام
 اولیاد بود و ہتر جبریل گفت ہر با آدم را تا بہ شیت عہد کند کہ او نیز با فرزند خود عہد کند تا
 زمان محمد مصطفی صلی اللہ علیہ وسلم کہ ہیچ احدی خواہد در کفر خواہد در اسلام چونکہ این نور خود ہمراہ
 دارد بنا محرم دست نہ اندازد با آدم با شیت بچنان کرد و با فرزند ان تا رسید بزمان محمد
 مصطفی صلی اللہ علیہ وسلم از ہتر شیت شمول زاید و آن نور در پیشانی اے تا بید ہر دو
 نام شمول انواس است و از وقایع تولد شد کہ آن نور در پیشانی اے تا بید از جبریل
 تولد شد باز آن نور در پیشانی اے تا بید کہ تا آخر فرزند میرفت و قہد ایل بغایت خوبتر
 باشد اما خواہد و یوسف بنیر نسبت بھوت اما خواہم حصہ زبانی داشت و در سنگام
 مہد ایل اولاد آدم بانصد تک خانہ بودند ہمہ مسلمانان ایمان پیغمبری مہد ایل آورد
 و در پیش او سجدہ میکردند قیل اسم ہلایل و چون ہلایل وفات یافت فرزند ان او
 بنایت صغیر بود و در شیطان بگام او آمد بھوت پیر قوت و نوحہ آغاز کرد کہ مہیات
 مہیات خدا چگونہ دوستان خود را بکشد و میراند و فرزند انش صغیر باشد بکی غنیمت
 کرد و تقطش گفت کہ او بدعت تو گر شیطانے ندیدی کہ قیام و شمول و شیت
 و آدم بہ رفتند و نیز رفتی ایم از ان خت و بھوت فقیر صرف پوش آمد و سر انجام خانہ ہلایل
 و پیش گرفت بغایت کہ خانہ از خم و اندوہ و نیاوی بلکہ نہ اما آن تذرو ہر بہ کہ در زمان
 ہلایل نو آمد نبود و در طرین کو دکان رفت کہ اگر کاسے بچم کہ باز تمام اولاد آدم و ہتر
 شما بیایند و تذرو ہر بہ بیاید شمار خدا و اید کہ دکان از انجا کہ کوسے ایشان بود گفتند کہ
 کرم کردہ باشی سگو تہر شید ویت دست میکرد و دستار و جامہ ہلایل در و پوشانید اول

جبریل جبریل

شیت با آدم ہمراہ

اهل بیت اورا بہت سجدہ کردن فرمود بکذا تمام ولایت گیر شدند کہ ہمہ اہل زندہ شدو
 چون مردمان در پیش نبوت آمدند شیطان برقع بروشش چنہاد و خود مردمن نبوت
 خوشست و سخن میکرد و علم تلخ بیان کرد کہ اے من ہمہ اہل بودہ ام اما نمی بودہ ام
 بدین صورت آمدہ ام و بہشت و دوزخ و عیث نیست اگر عمل نیک و کمند بصورت نیک نگذشت
 شوید پیش از ان نام و نشان کافر نبود اما شیطان بہشت آن پانصد کاک خا
 ہمہ را کافر گردانید بعد از ان بھر یکبار ایشان بہشت تراشیدہ داد کہ در خانہ خود بد و سجدہ کردہ
 باشند تا حاجت شما بیان روا کرد و چون اخراج کلان شد آن نور در پیشانی او متاثر شد
 اخراج در سہ ہا پیدا کرد از انجا نام او ایس شد و سلاح حرب نیز ادرست کرد و بکافران
 نیز او جنگ میکرد و چاہا را نیز اول و دست کرد و پیدا نمود و چون درین بہشت رفت
 شیطان باز بظاہر پیدا شد و در گوشہ نشست اہل محلہ بد و رجوع کردند بکذا باز تمام اولاد
 آدم در پیش او شدند و این بہشت مکار طعام میخورد و شرابے آشامید گفتندش کہ شما
 چہ حال است کہ طعام و شرابے خوری شیطان گفتہ اینچنان در ایشان است و من و من
 بودہ ام ہر کہ بدین حالت میرسد از طعام و شراب باز ماند شمار باید کہ خانقاہ برکے من
 بہشت بکنید و پانصد جوان مردمن بدہید تا ایشان امانت خود بکنم ایشان بچنان کردند
 چون بخانقاہ درآمدن ہمین اسباب ملہی چون چنگ ورباب و غیر ذلک پیدا کرد و
 اعمال آن بچوانان آموخت حتی کہ بعضی چیز مکاشفات نیز بدیشان نمود چنانکہ حور
 قصور و براقی و طعام لذیذ چون چراغها و باغها و چاہا خوب بلند و میوہای گوناگون
 تختہای رفیع بلکہ بہشت دیوار نشانہ و میگفت کہ این خدا و است ایشان سجدہ میکرد
 و بیکدیگر بدین نوع کافر شدند و این احوال در میان صوفیان جاہل عامی تا این غایت
 باقیست زیرا کہ جاہلان اور خلوت در آبر و قص و سماع و سرود کنند بعضی گویند کہ ذات
 خدا دیدیم و بعضی گویند کہ صفات خدا دیدیم و بعضی گویند کہ حور و باغ دیدیم پس برہیز بکنید
 از صوفیان جاہل کہ از شیطان بدتر اند بلکہ خود شیطان اند کہ حق تعالی در کلام اللہ تبارک
 جن و انس یاد کردہ است قال لا تعالی من الجنۃ و الناس و چون بعد مدت مدید شیطان

احکام عمل بدین صورت بدایۃ الجنۃ سوزد

از خانقاه برآمد تمام پخته و سرودند و در قصص سماع گشت آن تمام اولاد او کافر شدند و متابع
او گشتند و چون محل کلان شد آن نزد پیشانی او می تابید و از فوج نبی آمد تو لشد باز آن فوج
پیشانی او می تابید و قبل فوج بن لام و لام بن ملک ملک بن کل و این پیغمبران بودند از پشت
آدم علیه السلام و چون فوج علیه السلام مبعوث شد به پیغمبری جبرئیل آمد که الحال نکاح کردن
خواهر حرام شد و پیش ازین و ابو و چون فوج دعوت نمود کفار همه انکار آوردند که چند پیغمبران
گذاشته اند نکاح خواهر حرام کردند و شما حرام کردید و هر روز فوج نبی آمد را کافران می بستند و نکاح
می کردند و می زدند و چون فوج نبی آمد آوازه کرد و دعوت نمود آوازه داد و از مشرق تا مغرب
می گذشت و کافران پنبه را در گوش می نهادند پس از آن فوج علیه السلام مناجات حضرت
ذوالجلال کرد که یا رب دشمنان تو مرا بغایت بلاک رسانند بهتر جبرئیل و نه را از بهشت آورد
و گفت که این را نهان کن تا کلان شود از و کشتی بساز و تو در کشتی سوار شو و کافران در
آب غرق شوند بعد از سه صد سال درخت کلان شد و آنرا پاره پاره کرد و یک کاس میشت
چهار هزار تخته برآمد اما کشتی همیانی شد و بر هر تخته نام پیغمبر نوشته بود بعد از آن بهتر
جبرئیل از دریای عمان درخت آورد و پاره پاره کرد از آن چهار تخته برآمد و بر هر یک نام
این چهار یار نوشته بود و کشتی بدان چهار تخته سرخام یافت آورده اند که چهل کس آمدند
به و ایمان آورده بودند و چهل کس در کشتی سوار شدند و از حیوانات از هر چیز یک زو یکانه
با خود همراه گرفت چنانکه شیطان آمد و دست ای پیشانی فیل مالید موش از بینی او افتاد
کشتی را سوراخ کردن گرفت بهتر فوج دست را بر پیشانی شیر کشید عطسه زد و گریه پیدا شد و
کمین موش شست کقول الشاعر گریه را از عطسه شیر آورده و چون برآمد از کشتی همه
آدمی زاد مردند مگر سه پیغمبر فوج ماند و زن فوج بعد از برآمدن از کشتی نیز کافره شد فوج
را آدم ثانی گویند که بعد از آدم علیه السلام تمام مردمان از نسل فوج اند کقول الشاعر ای الفریس
و ابوالتراب ابوالهدیسته و آن سام و یافت و حام اند چنانچه مفسر است که فوج نبی را
در خواب پخته بودند و اندام نهانیش برهنه شد یافت رسید خنده کرد و حام رسید خاکسپرد و اندام
سام رسید هر دو را سقط گفت و اندامش را پوشید و پدر را بیدار کرد حضرت فوج قد حق

یافت پدر عاگرد یافت را هشت پسر بود و بهتر چهل شش پسر یافت را در کوه قاف را
و آن دو پسر او در دنیا ماند احوال همه کافران و ترکان اند که بعضی غیر ترک باشند و از عیبت
که در ترکان در هیچ زمانه بنیامیر مبعوث نشده بود بعضی گفته اند که بنو پیغمبر ترک بود و بهتر
بحکم فرمود که ویت سیاه باور و سیاه شد و احوال و اولاد او سیاه رو و میز ایند در هند
در پاستام دعا خیر کرد که در عالم تمام اولاد او بزرگترین شد و عمر نوح علیه السلام هزار و هفت
صد و پنجاه سال بود و او آن نور در گذشت و در پیشانی می تابید و از او رنجیل تولد شد آن
نور در پیشانی رنجیل می تابید و از او شلج تولد شد و آن نور در پیشانی شلج می تابید و از او عابد
تولد شد و آن نور در پیشانی عابد می تابید و از او قلع تولد شد و آن نور در پیشانی قلع
می تابید و از او عوحی تولد شد و آن نور در پیشانی عوحی می تابید و از او اسع تولد شد و آن نور
در پیشانی اسع می تابید و از او ناخور تولد شد و آن نور در پیشانی ناخور می تابید و از او
تارخ تولد شد و آن نور در پیشانی تارخ می تابید و از او آذر تولد شد و آن نور در پیشانی آذر
می تابید و از او لبر ائیم خلیل الرحمن تولد شد و آن نور در پیشانی خلیل می تابید و از او آن نور
در گذشت و در پیشانی اسمعیل علیه السلام می تابید و از او در گذشت و در پیشانی قیصر می تابید
آورده اند که ابراهیم را دو پسر بودند یکی اسمعیل و دوم اسحاق و از اسحاق نیز دو پسر متولد
یعقوب و ثانی عیسی و از بهتر یعقوب دو زاده پسران یوسف و بنیامین از یک مادر
بود و آن ده زاده را و دیگر تاجک از نسل بهتر یوسف و بنیامین اند و در میان تاجک
هفتاد هزار اویا و هفتاد هزار انبیا مبعوث شد و از آن ده پسران سائر عجم اند و از نسل اسمعیل
یکه محمد رسول الله پیغمبری مبعوث شد و این بنابر عظمت قدر رسول بود که یک تنها
پایشان برابر یک فضل بود و از قیصر قیدار تولد شد و آن نور در پیشانی قیدار می تابید
و از او حمل تولد شد و آن نور در پیشانی حمل می تابید و از او سلیمان تولد شد و آن نور در
پیشانی سلیمان می تابید و از او نوب تولد شد و آن نور در پیشانی نوب می تابید و از او
تولد شد و آن نور در پیشانی او می تابید و از او عدنان تولد شد و آن نور در پیشانی
عدنان می تابید و از او محمد تولد شد و آن نور در پیشانی محمد می تابید و از او نزار تولد شد و

مسئله زبان حضرت پیر علی السلام

آن نور در پیشانی نثار محو تابید و از ویلیاس تولد شد و آن نور در پیشانی ایلیاس محو
و از وی مدرک تولد شد و آن نور در پیشانی مدرک محو تابید و از وی حزمیه تولد شد و آن نور در
پیشانی حزمیه محو تابید و از وی کمانه تولد شد و آن نور در پیشانی کمانه محو تابید و از وی
حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم گاه گاهی بکنانه سرزازی میکرد که من از فرزندان کنانم
بنیای تو را دادم و منی بود و از وی نصر تولد شد و آن نور در پیشانی نصر محو تابید و از وی قصبی تولد شد
و آن نور در پیشانی قصبی محو تابید و از وی مناف تولد شد و آن نور در پیشانی مناف محو تابید
و از وی اشتم تولد شد و آن نور در پیشانی اشتم محو تابید و از وی عبدالمطلب تولد شد و آن نور در
پیشانی او محو تابید و از وی عبد الله تولد شد و آن نور در پیشانی عبد الله محو تابید و از وی
آورد و اندک عبدالمطلب نذر مقرر کرد که اگر مرده پسر تولد شود پسر آخرین را و عمرانی که بجهت
بخشتم پسر او را یک بار بودند و عبد الله از مادر دیگر که صغیرترین همه پسران بود متولد شد
او را بخشید اما چون فرزند بود در پیش عالمان آن زمانه رفت و کیفیت حال پرسید ایشان
گفتند که در کتابهای ما چنان نوشته است که ده شتر را نذر کن و ده شتر و پسر تو را نذر کن
هر که برآید از آن نفع کن عبدالمطلب همچنان کرد و قرعه بر عبد الله برآمد باز ده شتر و دیگر را بر و فرود
باز قرعه بر عبد الله برآمد همچنان تا پانصد شتر ده و فرود و اما چون پانصد در سید قرعه
اشتران آمد عبدالمطلب قبول نکرد که چندان کرت بر عبد الله آمد یک کرت بر اشتران آمده
باشد چه شود همچنان تا هفتاد کرت دیگر قرعه انداخت بر اشتران برآمد بعد از آن پانصد شتر
را نفع کرد و از اینجاست که پیغمبر علیه السلام فرمود انا ابن الذی نعین یعنی اسمعیل و عبد الله که اسمعیل
بر کیش بائیل نجات یافت و عبد الله به پانصد شتر بعد از آن چون حضرت رسالت پناه صلی الله علیه
و سلم جزا احمد محبتی حجری مصطفی صلی الله علیه و سلم از رحم مادر بر زمین آمد آن نور او که در وحیت بود
باز و یک فروسلان بدو مسلم شد و گفته اند که از عهد پشت آدم تا عهد عبد الله هیچ احدی نبود
که بنا محرم دست اندازی کرده باشد خواه مسلم خواه کافر مرد و زن هر دو عصمت الهی بودند و هیچ
این انبیاء که بعد از حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم بودند نجات از کافران به برکت این نور یافتند
و معلوم باد که این نور در پیشانی انبیاء بمنزله عاریت بوده و در پیشانی کافران بمنزله ودیعت

در بیان ولادت حضرت رسالت پیا علی علیه وآله وسلم

قصه ولادت حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله وسلم در اثر آنکه
زنان حج آمدند برولات او گواهی میدادند که بجز وفود آمدن او چنان نوبت پادشاه
خانها شام میدیدیم و عید طلب گفت چون با صبح در آنجا میرسیم دیدیم که از روزنها نوبت
کیفیت پرسیدم گفتند که زان عید باشد پس زان درین خانه این نور از آن اوست و در زمان
ولادت حضرت رسالت پناه در روم نوشیروان پادشاه بود و در اکثر اوقات حضرت رسالت
پناه سفر از می میگردد که من در زمان پادشاه عادل تولد شده ام و نوشیروان در حصار بود
از ترس که بمقتدار ده رسد از کشیده بود و هر رسد چون قدم بردارد و در شب ولادت چهارده
مهرج آن حصار بر افتاده و میل آواز آن فادان دور میرفت و دلاوران شکر خاکیست
زده پریشان شدند که کیو بیکر نه محبت و ماور و پدر از احوال فرزندان و فرزندان از احوال
ایشان خبر بود و میخواهند که آتش افروزند اما آتش نمیزد آب گشت از روی سهری که
دست در آتش نمیسوخت و آتش بجای دهیم اثر نمیکرد و ساه نام دریا بود که درون حصار
میرفت تمام آب آن خشک شد و اندک آب در چترها افتاده بودند چون کافران دست زدن
آب میکردند آب چنان گرم بود که و تهها میسوخت گفتوا لشاعره کان بالانار ما بالما من بلبل
حزنا و بالما ما بالانار من حذر و ضرر سوزش را میگویند پس یکی عاجز شده در پیشگاه پادشاه
که کیفیت حال پرسند که همان گفت که معلوم مایان نازل نشد پس دانستم چه واقعت و معلوم ایشان
شیطان بود زیرا که همان از مننه شیطان بود و غیب را برودان میکرد و کافران میان بنیملین و کافران
فرق نمیکردند و راول الحجا و شیطان بخت تا بهشت گذر کرد که با یاد آدم را از بهشت بیرون کشید
چون هتتر ابراهیم خلیل الرحمن تولد شد تا آسمان چهارم میرفت و چون هتتر عیسی علیه السلام
تولد شد تا آسمان پنجم میرفت و هر یک از این اطفال شیاطین غریب بر آنست که آنچه درین بین
از نیک بزرگتر میشود و آواز آن اول محاطان عرش میشد پس از آن بر تمام ملکوت این شیاطین
از هر شنگ این میشود و هر یک از این میگویند که درین زمان نزدیک آسمان میرود و در میان ملکوت
خبر میکنند از یک از امور غریب میشوند و هر یک از این میگویند که درین زمان
رسالت پناه صلی الله علیه و آله وسلم تولد شد که همان چشم بر راه ایشان داشتند که شیاطین بنایند تا

بایان را خبر کنند نگاه چون بجانب آسمان دیدند تمام روی آسمان شعله آتشین گرفتند بود که شیطان
 را با لشکر از آسمان بپال کرد و از آسمان زمین گدازیدندش بکاهنان هیچ گفت حتی که یک
 متحیر شدند و این شعله از ستارگان بود و تا این غایت چون دیوان پریان بر زمینها خود میروند
 و بالا میروند و هرگاه که نزدیک میروند از ستاره شعله میخیزد و اگر پریان برسد همانند خاکستر میگردند
 بر زمین می آیند و اگر خلاص شوند صد هزار دروغ حاصل میکنند قال الله تعالی ولقد زینا السماء الدنيا
 بمصابیح وجعلناهم رجوما للشیاطین واعلنا لهم عذاب السعیر و چون فرشتگان دیدند که فرغان
 در هوا میباشند و میگفتند که ای پادشاهان زمین شما خراب شد که من بعد تقویم نیاید و محمد آخر الزمان
 پیدا شد کقول الشاعر من بعد ما اخبر الاقوام کاهنهم بان دینهم المعراج لعمری و
 الحق تفت الانوار ساطعة و الحق یظهر من معنی و من کلم و چون در پیش بان شدند دیدند
 که بان پارچه پارچه افتاده اند و چون بهیبت تمام بر کافران بگذاشت بعد از آن یک نور تابید
 که در آن شام اختران بصری دیدند و نوشیروان عادل دو شتر باز به پیش عبد المطلب ستان
 که این پسر پیغمبر شود من بدست او مسلمان شوم و در قصص و اوست که چون متبرک
 عادل شود نوشیروان عادل را و والدین حضرت را و ابی طالب را و حاتم زریز را و اولاد
 خلیل الله را بقاتحه گفتن ندهد کند و ایمان آرند بانه میرند در حال و در اوستان
 ابوالمطلب ستم قندی و اوست که چون مادر رسول الله حامله شد پدر وی عبد المطلب دو
 جدا و عبد المطلب وفات یافت در زمان که حضرت هشت ساله بود و نگاه میکرد و او را ابو طالب
 پدر علی رضی الله عنه و اسم امه آمنه بنت وهب توفت امه و هو ابن ستم شهر و الطاهر
 التي ارضعت حلیمة فادخل الله تعالی الیه و هو ابن اربعین سنة فاقام بعد الوحی بمكة
 ثلثة عشر سنة ثم هاجر الى المدينة فاقام بها عشرین سنة فوفی و هو ابن ثلث و
 ستین سنة و آنچه بخانه آورده بود از زمان که زن بود و پنجم زن او خواستگاری و حبیبه
 ما تزوج من النساء اربع عشر نسوة اول امرأة تزوجها خدیجة بنت خویلد و هي سبابة
 النساء و كانت اسبق النساء اسلاما و یگر زن او سوده بنت قیس و ستم عاتقة بنت
 ابی لکین تزوج هو کاهن ثلثة بهکنه و تزوج به با مدینه خفصة بنت عمر و ام سلمة بنت ابی

در بیان احوال حضرت زکریا علیه السلام و حکم کنیزان

و ام حبیب بنت ابی سفیان را این شش زن قریشی بودند و جبریت بن ابی لطف و صفیه
 بنت حمی بن خثلم بن زینب بنت جحش را این زن پیرین حارث بود و يقال لها ام المساکین
 بسخاوتها و حمی اول نساءه مات بعد رسول الله صلى الله عليه وسلم و میمونه بنت الحارث و
 این خالد بن عباس بود و زینب بنت خزيمة امرأة من بنی هلال و امرأة ابن بنی کنده و
 التي طلقتها النبي و امرأة من بنی کلیب و حضرت رسالت پناه را چهار دختر و سه پسر بود
 فاول اولاده القاسم ثم ابنة زینب ثم ابنة طاهر و ابن طاهر بعد زول حمی تولد شد
 از ابن طاهر و نامش ام کلثوم ثم ابنته فاطمة ثم ابنته رقية نفوسه کلام
 ولد و امن خدیجه ثم ولد بامدینه ابن ابراهیم من سوتیه يقال لها فادایة القبطیة
 و زوج فاطمة من علی بن ابی طالب زوج رقية من عثمان بن عفان فانت بعدا اخراج
 رسول الله صلى الله عليه وسلم الى غزوة بدر فلما رجع من بدر ووجه ام کلثوم و هذا اليه
 عثمان بن عفان و زوج زینب من ابی العاص بن ابی لهبیع و مات اولاد رسول الله
 صلى الله عليه وسلم قبله الا فاطمة فانها عاشت بعده ستة اشهر و معلوم باد که اگر
 پسران حضرت پیش از وفات شد و قال و قيل مروان پیدا پیش از که این طوب
 پنجم را پسران چگونه پنجم را نشود و حال نیکه پنجم را بعد از و درست نبود که او هم
 انبیا بود این جهت وفات ایشان مقدم شد آورده اند که ابو جهل بدیعت و ولید
 میگفتند که محمد را پسریت محجور و مردن او دین و خراب خواهد شد و در عرب که را که فرزند
 نشود و او را بر گویند و میگفتند که محمد ابرست از جهت سر زدن ایشان حق تعالی فرمود
 انا اعطيتك الكون و فضل لوليك و انحر ان شئت انك هو الا بقول یعنی ای محمد بدستی
 ترا حوض کوثر عطا کردم و بر تو باد که نماز را بر ای پسر و در کار خود بجا آری می ارشد تر از این
 سخن کنی و بدستی که دشمنان تو بر اند و برایت آورده اند که ابو جهل را اولاد نماند و
 دیگر آورده اند که اگر چه پانز و لیکن نام و نشان ایشان معلوم نیست چنانچه حضرت را
 هست که چهار و چهار پسران در عالم پراکنده اند و کانت نساءه کلهم شیباءة الاعانت
 فاما ابی قحافة و حمی بنت سنین و بنی بفا و حمی بنت تسع سنین و کانت

سید بن طاووس در مناقب حضرت رسالت پناه علیه السلام و اکمل و شریفه و اولاد

نساء وكان فتح خير بعد الهجرة بست سنين وفتح مكة بعد الهجرة بثمان وكانت

وفاته يوم الاثنين في شهر ربيع الاول والتاريخ الذي تخرج به الكتب الى يومنا هذا انما

هو تاريخ الهجرة امر بها عمر بن الخطاب ان يجعل التاريخ من وقت الهجرة بمشاوره اصحاب

رسول الله صلى الله عليه وسلم پراگمه انسان بر چند نوع اند آنچه بعد از این است که کار دارند و

لطفه اند ملک جن وویو و آنس پر همه را ده حصه میتوان کرد آن نه حصه ملک اندر آن

بجای این سه طایفه اند که مکرورند باز این سه طایفه را ده حصه کنند آن ده حصه جن اند و

ن یک حصه و بقیه این دو اده حصه بود چنانکه در یک حصه انس اند و انس سه و بیست

نوع اند و صنف هم بطرف هند اند و همه بالوان مختلف از بعضی را تا قو گویند که در سینه

م دارند و بعضی را مالوح گویند که گوش ایشان چون گوش فیل و بعضی را خشکسار گویند

سزا کی ایشان چون مرگ نہ دیتے رادوال پاؤ گویں پشیر طرف کی پے ایشان

لک و شلک ندارند مگر جماع که در آنجا را جماع گشتند

ل و تشریب ندارند مگر جماع که دائم المده نام جماع گرفته اند و علی بن ابی طالب و این همه

ن و نوح اند و دوازده نوع بطرف شمال از چنانکه عرس و مجوس و وینگی و تنگ

موجود و قریب و شمال چون کے رو بہ قبلہ و پشت بہ شرق بہ پیشہ و فتح شین

رست را گویند و کبیر شین دست چپ اینجا بفتح شین مراد است و شش نوع پهلوان

ند و پنج کبیر شین مراد است که ایشان زنگبار و برکات گویند بعضی در جزیره عثمان

روپای عثمان آورده اند که پادشاه بركات مدت دوازده سال در سفر بود

ای خود میرفت که در جهان بغیر از من پادشاهی باشد تا من با او جنگ کنم بعد از آن

سال امراء و خوانین او عرض کرده اند که بخیر از شما پادشاه عزیمت نوش نوع و کرده اند

ن ایما حوج و ما حوج و ترک خود و ترک حرز و غیر ذلک گویند و این همه در وقت

بیت نیا بند و باقی ماند یک نوع که لا اله الا الله محمد رسول الله میگویند

مقام و ستم فرقه گشته اند و است بهتر مرئی هفتاد و یک فرقه بود و امن بهتر

و نه می یازان میان برقی می بود دست محمد رسول الله هفتاد و سه فرقه اندو

یک فرقه ازین طائفه نجات یابند که بیست و جماعت باشند و دیگران همه تالاک گردند
 در روز قیامت با هزاران بانی مانند این همه بسبب نیکی و درویشی و سیری و پیشوائی گمراه گشتند
 در چشم حق که پیغمبر علیه السلام فرموده است هر که در آخر زمان بیست و جماعت مانند
 برابر هر قدر که در دنیا بر دارد و از برکت کار که باشد ثواب یکسج قنول یابد و دیگر هر که
 این دعا را بخواند ثواب بیست و سیست یا اجدد الایودین یا اکریم اللاحین و یا ارحم
 الراحمین و یا غیاث المستغیثین امن خلدنا انا خلقناه من طین لا زب یا عیسی بن
 والنس ان استعتم ان تنفذ و امن افطار السموت والارض فانفذوا لا تنفذوا
 الا بسطان فبائی الاء ویکما تکذبین میرسل علیکما شواظ من نار و نحاس فلا
 تنصرا نه و دیگر هر که کشادن کار بسته این بخواند یا من لا یعلم الغیب الا هو یا من
 لا یدبر الامر الا هو یا من لا یکشف الضرا الا هو هو الاول والاخر و الظاهر و الباطن
 وهو بکل شیء علیم و دیگر این دعا را ثواب بیست و سیست یا کاشف کل کربة
 و یا مجیب کل دعوت و یا جابری کل کسر و یا مبشر کل عسر و یا صاحب کل غریب
 و یا مونس کل وحید یا لا اله الا انت و امنع عنی کل بلاء برحمتک یا ارحم الراحمین
 و دیگر در بیان **سبعات عشر** باید که در وقت کرده باشد اول چون طلوع
 آفتاب نزدیک شود تا بر آمدن دوم بعد از عصر تا غروب این را خضر پیغمبر باید ابراهیم
 یمینی تسلیم کرده است و خضر پیغمبر از محمد مصطفی ام موصی بود و ابراهیم را گفت که چون محمد
 صلی الله علیه و سلم را و خواستگاری از ثواب پس هر که بدست برین کند هر پیشانی که در روز
 و دعا بیاورد و این عادت اول هفت کرت فاتحه و هفت کرت معوذتین و هفت
 قل هو الله احد و هفت کرت قل یا ایها الکافرون و هفت کرت آیه الکرسی و هفت کرت
 کلمه تمجید و یک بار عدد و اعلم الله و زنته ما اعلم الله و اولاد ما اعلم الله و هفت کرت اللهم صل
 علی محمد عبدک و نبیک و رسوایک النبی الامی و علی اله و بارک و سلام علیه و هفت کرت
 اللهم اغفر لی و لوالدی و لمن توالد و لارحمهم اجمعین صغیرا و اغفر اللهم لجمیع المؤمنین
 و المؤمنات و المسلمین و المسلمات الاحیاء منهم و الاموات برحمتک یا ارحم الراحمین

مسئله در بیان دعا - بزرگ

مسئله در سبعات عشر

و بهفت کرات اللهم اجعل بی و منهم عاجلاً و احداً فی الدنیا و الاخره فانک له اهل و لا
تفعل بنا ما نحن له اهل انک انت غفور رحیم جواد کرم ملک بروروف رحیم
علیه السلام سوگند یاد کرده است که بدان خدا که مرا به تحقیق فرستاده است بدستی که آنجی
می آید و گناهان کبیره را که از او در وجود آمده است و یدفع الله عنه غضبه و باصره
شمال ان لا یسب علیه شیئا من النبیات الی السنه و الذی یحیی من قبل یحیی الامم
خلقه الله سعیداً و ترک نمیدهد او را مگر یک آفریده باشد او را شقی من عوارض المعاف
وفیه نقل من احیاء العلوم روایت کرده اند که حضرت ابراهیم را گفت که ای ابراهیم باید که
در رکعت نماز یکصد بار اول بعد از فاتحه قل یا ایها الکفرون بهفت بار و در رکعت دوم بعد از
فاتحه اخلاص بهفت بار و تسبیحات رکوع و سجود نیز بهفت گفت باشد بعد از سلام سر بسجده بنه
بار یکصد و بهفت بار و در سجده چنان سر بسجده برداری یکبار فبسم الله حین
تسبون و حین یسبحون و له الحمد فی السموات و الارض و عشیاً تا آخر بخوانی بعد از آن
بخواب وی و کلام دنیاوی نکنی و روی بقبله آورده خواب کنی صد و دو گفته باشی تا در خواب
حضرت رسالت پناه را به پینی ابراهیم تمی همچنان کرد حضرت را در خواب پدید که در آسمان
چهارم حلقه انبیا و اولیا جمع شده اند و او نیز در آن میان نشست و طعام بهشت بایشان
خوردن گرفت و در آن خوردن سوال کرد که یا رسول الله تو ای سبجات عشره چه باشد
حضرت فرمود که من از جبریل بر سیدم جبریل گفت و الله اعلم ثواب و از حد بیرون است
اما تا بشما در خواب خورنی بهشت نخور و از دنیا رحلت کند چون ابراهیم بیدار شد پوت
آن میوه در دهن داشت و لذت او در دهنش بود بعد از آن چهار ماه طعام و شراب دنیاوی
نخورد و روایت کرده اند که جوانی در پیایان میفت ناگاه دروان خیز از کسین به رخسار
او را بکشید و بدین بود که ده قلندمان پیدا شدند و دروان شکست دادند و او را
بزرگداشتش رسانند و چون برگشتند جوان پرسید که شما کیانید گفتند همان ده
ایم که میخواندی گفت سرای شما چرا برهنه است گفتند در سر بر و عالم اسم الله الرحمن الرحیم
نی گوئی و دعا استخاره اینست اللهم انی استخیرک بعلمک و مستقدرک بقدرتک

واسألك من فضلك العظيم فانك تقدر ولا اقدر وتعلم ولا اعلم وانت علام
 الغيوب اللهم تعلم ان هذا الامر خير لي في ديني ومعاشي ومعادى وعاقبت امرى
 فاقدره لي ويسره لي ثم بارك لي الخيد حيث كان ثم ارضني به بايدك ان حاجت ربه
 بناء و بگر آورده است که مرگ را خود و نه جز بهرست و هر چه به او بدتر از آن بود که است
 پوست کند گو سفند زنده است هر که این دعا را عقب شمس صلوة بخواند بفرمان امد تعالى لا
 ايمن گروه این است اعدت لكل هول فى الدنيا والاخرة لا اله الا الله و لكل هم و غم
 ما شاء الله كان و لكل حرب لا زول و لا حول و لا قوة الا بالله العلى العظيم و لكل ذنب استغفر
 الله و لكل ضيق حلاله و لكل مصيبة انا لله و لكل نعمة الحمد لله ما أصاب من نعمة فھر
 الله و لكل رجاء انشكر لله و لكل محبة سبحان الله و لكل قضاء و قدرة توكلت على
 الله و لكل طاعت و معصية لا حول و لا قوة الا بالله و اقول اكل السخنة و ربه الله
 صل على محمد و على ولاده و بگر منقول است هر که این باغی را به حفظ ترکی بے حاجت
 که خواند بشیاء و اگر در باغی بلدان کجین شمع شبستان اتیکن به بل محظوی علم
 گلستان اتیکن به پیش شکم ایشم شب ترسان اتیکن به بے برجنی شکل نه آسان اتیکن
 دیگر طریق گشتن زهر باید که بوزن سادایین ادویه پاکیزه و همه را آس کند زهر کشته شود
 عقر قرع و پلامول و مروج و فلفل و راز و زنجبیل و زنگار چون این مجموعه همراه آس
 تداوی هر مرض باشد باید که میان دو گشت یعنی سیاه و ابراهام گرفته باشد و قبل از
 خوردن بخورد و درین دار و بقول حکیمان و بفرمان خدا تعالی مطلق هر مرض شفای
باب دوم مشتمل بر چهار فصل **فصل اول** در توبه اعلم بان

التوبة على اربعة اوجه. توبة العام. وتوبة الخاص وتوبة خاص الخاص وتوبة
 خاص الخاص واما توبة عام. قال الله تعالى يا ايها الذين امنوا توبوا الى الله توبة
 نصوحا و اياكم بعضه از قصص گویان گویند که نصوحا نام شخصی بود کفن کش بر بقیع
 خانه او بود و در آن زمان بر جهنم راه و علیه السلام جبریل آمد که در خانه این شخص قبله گاه را
 کن جهنم راه و در آن زمان خود است نصوحا شمع کرد که پیغمبر خداست تا توبه من قبول

مسئله در بیان ترکیب زهر قاتل و دار و سم و حقن هر مرض

نشود خانه را بتوبه و شتم توبه او بدرگاه خدا قبول شد و این آیت را در شان او می آید
 و در رساله شاه قاسم پدرالدین کروری آورده است که آنکس که فرمود این
 محض غلط است زیرا که اگر در شان او فرمود مضاف و مضاف الیه محو بود یعنی توبه نصح
 میبود و حال اینکه نصوص است و اینجاست پس منی چنان میشود که آنرا که بیان آورده
 بازگشت کنید پس خدا را از کارهای ناشائسته و محرمات در آن حالتیکه شما با خلاص می شوید و
 و تفسیر کامل آورده که یا ایها الذین این نذر عام است بمرسته طائفه چون کافر و منافق
 و سمن پس تقدیر چنان میشود که یا ایها الذین کفروا امنوا یعنی کافران بر شما باد
 که بوحده انیت الله و رسول الله ایمان آرید یا ایها الذین ففروا اخلصوا یعنی اگر نیک
 منافق آید بر شما باد که اخلص کنید و عبادت و ایمان و یا ایها الذین امنوا توبوا که
 آنرا که ایمان آورده آید توبه کنید از معاصی علامت توبه نزدیک بعضی مذمت است که همیشه
 از گناهان ماضی در سوزش باشد اما اگر در هر ساعت گناه میکنید و بمرسته طائفه
 خلاص میکنید قبول نشود بلکه بهتر باشد و بیکداشتن گناه باشد و آن کفر است
 و در رساله شاه قاسم پدرالدین کروری مبطور است که اگر بنده در هر روز صد
 مرتبه گناه بکند و صد مرتبه خلاص توبه کند چنانکه در دل و بازگشت گناه نباشد حق تعالی
 میگوید که قبول کردم توبه این بنده را که بغیر از من فریاد ندارد و از نیچاست که پیغمبر صلوات

الله علیه و سلم فرمود التائب من الذنب کمن لا ذنب له ای من کان مخلصاً فی التوبه فلا یبق علیه
 اثر الذنب آورده اند که در از من ماضی و بلیه بود و روزی گناه از او در وجود آمد چون میخواست که توبه
 کند شیطان بدو وسوسه کرد که ای نفس نافرمان شرم نمیکنی از چنین حدی که حاضر و ناظر است و توبه
 حضور او گناه کردی بانه بدو توبه بازگشت آری چون شیخ زمانه درین اندیشه شد با تفسیر آواز داد که
 یا عبد الله انت لی وانا لا یعنی میبند من از تو تو از منی در حق بازگشت من از تو ام در حق اجابت تو
 که توبه می کنی من اجابت و بازگشت آری من و عذرت را اجابت نمایم و این شیطان است که در باطن تو
 وسوسه میکند قال الله تعالی یا عبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لا تقنطوا من رحمة الله ان الله غفور
 الذنوب جمیعاً انه هو النفع العظیم یعنی معاذ میگفت که من از ان بندگان محو بودم که حق تعالی

اضافت بخود کرد که یغیادی گفت و ابوهریره بصری گفته که ازین شرف شریف تر میان آنچه باشد که
 ما بان ابدین موجود ملوث گناهکار حق تعالی عبادی گفت و فضیلت لا تقطوا هتوزیرجا باشی گویند که
 مغرب ریخت که از او توبه گویند و طول و پانصد ساله راه است و آن همیشه بر عاصیان بازست که
 بعد از برآمدن آفتاب از جانب مغرب علامت توبه بقول علی رضی الله عنه گریست تا اگر از آن گناه ماضی
 نترسد و گریه نکند و تائب نیست و توبه راسته شرط است گناهان ماضی را همیشه بنزدیک خدا و یاد کند و
 تقصیر است کند و در هر مرتبه که اگر گناه کبیره باشد و همیشه یاد کند نزدیک خدا و بنزدیک مردمان آن
 صغیره گردد و اگر صغیره باشد و او را موش کند شاید که کبیره گردد و آنچه از گناهان در حال باشد همان
 را ترک دهد و آنچه استقبال است از آن توفیق بر اجتناب آن جوید قال الله تعالی التائبون العابدون
 بدان که هرگز توبه مقدم آمد از عبادت زیرا که هیچ عبادت قبل از توبه قبول نیست
 بعضی مفسران این اخاص بر فوافل کرده اند که فوافل بنحیر از توبه قبول نشود زیرا که فوافل بنحیر
 که بر کس لازم نیست و لازم میشود بشرع کردن پس اگر چه حسن او کرده شود قبول نقد و الامرو
 باشد و فضل و بمنزله زمین غیر مکر و به که بر و اجناس نبات و بنت شده باشد و این چنین زمین
 شایان ندمت نباشد تا مکر و به گرداند و چون مکر و به گرداند باید که آن نبات لایینی را از و بر دارد
 تا بعد از آن صلاحیت نداشت بکند و آنچه فریضه است بمنزله وین است و دین از دوست و دشمن
 بهر تقدیر قبول میتوان کرد و قبول توبه و توبه باشد که خمس جوارحه را از آن نامرضیات نگذارد
 اول زبان را از شمر که در و ذکر لفظ و خط و خال باشد و کذب و محش و بر نامحرمان سخن کردن
 سخنان لایینی و از غیبت نگذارد و اگر غیبت بر چند نوع است اول چنانکه کسی افعال مذمومه
 داشته باشد و یا در عبادت تقصیر کند چنانکه در نظر مردم بهتر و کند و در نظر خدا و گناه خوب
 کند و گناه کند و این کس گناه خود را پوشیده میدارد و غیبت کند و آنرا در پیش مردمان اظهار
 بکند دوم چنانکه کسی در وجود عیب داشته باشد و یا این کس بصوت و یا ببال و یا بتوانائی و
 یا بجوانی و یا به پیر و ران از آن کس بهتر باشد و آن شنی ناقص و را در میان مردمان ذکر
 میکند نام مردم او را با شتمن میگیرند و این صورت گناه غیبت کننده و شنونده برابر باشد
 زیرا که این کس بر غیبت سماع غیبت میکند و منقول است که روزی نبی بی عایشه صدیق

رضی الله عنها در خانه با حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم نشستند و گفت یارسول
 الله فلان زن را مود و کوتاه است حضرت فرمود نمیتوان گفت که غیبت است باز روزی
 گفت که یارسول الله فلان عورت را دامن بجایت درازست حضرت در حال فرمود
 کتاب دهن بینداز چون انداخت گوشت خام و خون از دهن او افتاد بی بی عایشه
 گفت یارسول الله این چه باشد حضرت فرمود هر که غیبت شخصی میکند گوشت او خورده
 آورده اند که دوزنان در عهد رسول الله صائم الیه هر روزی از صرورت ایشان
 سخن افتاد حضرت فرمود هیچ فائده ندارد که گوشت خام و خون میخورد روزی ایشان
 باقی نمی ماند یاران بحسب کردند حضرت فرمود در وقت نمروزه قدحی پر آب را در پیش ایشان
 برید تا هر دو ایشان در آن آب دهن اندازند چون آب دهن انداخته گوشت خام خون
 از دهن ایشان افتاد یاران گفتند یارسول الله چه واقعه است حضرت فرمود غیبت میکنند
 گویا که گوشت او میخورد و علی هذا القیاس من الزحله ماکولات و مشروبات نامرضی نگردد
 و از بهتان و غمزه نگردد و بهتان آنرا گویند که آنچه در آن کس نباشد این کس نگوید

گوید و در حقیقت که ان الله لا یغفر ان یشرك به و یغفر ما دون ذلک لمن یشاء
 و چهار چیز را که غیبت بکند عذاب نباشد اول آنکه امیر طایفه که بادشاه و امیر و حاکم جایز
 باشد از آنکس اگر کسی غیبت کند غیبت نباشد دوم اتهام چنانکه دو مصاحبان در میان
 خود غم و اندوه میکنند بر آنکه فلان مصاحبت مایان چنان و چنان بدکاری میکند و
 اگر در کس خوب میشد این نیز غیبت نباشد بلکه تمخوری باشد سوم چنانکه کسی گناهکار
 بد کردار باشد که در اظهار از و بدی در وجود آید آن نیز غیبت نباشد مثل رباخوار و راف
 خوار و حرام خوار و شارب خمر و غیر ذلک این طور غیبت نیست چهارم آنکه کسی بتبع اهل
 ضلالت باشد و بدعت خود را مخفی دارد و اظهار نمیکند و دیگر کس آن بدعت او را جاری
 نکند بکند غیبت نباشد بلکه ثواب یا بد لفظه علیه الصلوة والسلام من اهان لاهل

البدعة امنه الله من فزع الاکبر و در حقیقت هر که بعد از غیبت پشیمان شده این
 دعا بخواند هر دو آمرزیده شوند اللهم اغفر لنا و لمن اغتبناه برحمتک یا ارحم الراحمین

و بیان آنکه گویند و در کمال غیبت میکنند

و در حقیقت غیبت میکنند

جورج دوم آنکه نظر را از جمله نامیدیها باز دارد و قال الله تعالی قل المؤمنین یغضون ابصارهم

قل المؤمنین یغضون ابصارهم قال علیه الصلوة والسلام زنا العیون نظر و ایضا

قال علیه السلام النظر سهم مسیوم من سهام الشیطان جورج سوم آنکه گوش را از جمله آوازه

حرام نگه دارد و چنانکه او آواز زن بگیا نه لفظه علیه السلام اصوات النساء لعنة و آواز مرد

که نوحه گفته و شسته نده هر دو لعنت است و مستغرق اند و آواز ملاهی که حرام آنفاقیست

لفظه علیه السلام الملاهی حرام و الجلوس علیها فسق و التدبیر بما کفر جورج چهارم آنکه

دست را از گرفتن محرمات مگهار و چون کسی زن بگیا نه و یا آلت ملاهی مسطور است که هر آن

ملاهی را در دست گیرد و چنانست که ذکر سنگ ایدست گرفته باشد پس بهتر آن باشد که دست

را بشود بدو عکس بدارست را از رنجاندن خلق مگهار و جورج پنجم آنکه پای را از رفتن بنا

مرضیات وارد آمدن بمجالس شکر رب بپسندد مگهار و که هر قدم و در بلای بدی باشد بنا

شریعت پنج بنا اند و چون این پنج مذکور را کس مگهار و بدو همراه شود پس یکی ده چیز شنود

و این احوال شریعت گویند و این چنین کس اگر کسی طریقه و حقیقت و معرفت گوید و او باشد

زیر که طریقت عین شریعت است و معرفت عین طریقت و حقیقت عین معرفت

مقول الشاعر بیت شریعت را مقدم دارا کنون و طریقت از شریعت نیست بیرون

پدرا آنکه نفس نیز بر چهار فرع است اول نفس اماره دوم نواحه سوم مله چهارم مطمئه و

او فرزند با نیرید بسطامی قدس سره فرموده است که خاصیت است در وجود آدمی که

طبیعت او بدوگان در دهر می ماند پس نفس اماره آزاد گویند که هر چه زیان بنده باشد او بدو

رجوع میکند چون حسد و غم و بغض و ریاء و غش و هرام و زنا و غیر ذلک من الکبائر همیشه

کس مستی پیدا میکند پس لائق این نفس است که بخواهد او را همیشه قطع و منع میتوان کرد و کقول

الشاعر فاصرف هواها و حاذران قولیه ان الهوی ما قوی یعنی او بصرم بینی

بشکن چو آن نفس را و خاور باش تا بر تو والی نشود بدستی که اگر هوا و والی شود بر تو ترا

بلاک و شمشک سازد و هر وقت که نفس از هوا و منج کردی شیطان از تو دورتر گردد

زیرا که نفس منزله و نغوی کننده است و شیطان قاضی هر وقت که نفس از تو چیزی طلب کند

شیطان بد میتوان داد که قوت آبادانی تو نفس است اگر نفس احراب کنی تو خراب بشوی
 پس از دعوی نفس از حکومت شیطان اجتناب تام حاصل کن بقول الشاعر ولا
 تقطع منها خصماً ولا حکماً فان تعرف کیدا الخصم والحکمه یسپی قران بر داری
 مگر خصم را و حاکم را که بدی هر دو ظاهر است نفس آرزو میکند که طعام و شراب بای شیطان
 گوید بدو چون کس بد نفس نخ و بیماری آغاز و شیطان نه گوید که زبان تو چیز
 دیگر بگوید و دل تو بجای دیگر بکساعت فراغت یابد و بعد از آن عبادت الله بجا آورد و بگوید
 اگر حلال نباشد نفس طلب حرام کند شیطان حکم بر آن کند که آتس قوای روح تو مست موند
 و تو به باز است تو به میتوان کشید آواز ده اند که اکثر در ویشان نفس امید به بخی
 بصورت سنگ چه و بعضی بصورت مارچه و بعضی بصورت شغال چه چون از روی بپرسد
 که کیستی میگفت که من نفس توام در ویش در حال سنگ چه بید رنگ برو میگرفت
 اما هر چند که میزد و کلانتر میشد و نمی مرد و بعد از پنج بسیار در ویش میپرسید که بدست بچه خواهی
 مرو گفت باین میرم بلکه اگر گفته مرا قبول کنی میرم و علی بن اذند کورست که شیخ احمد خضرویه
 خلوت نشسته بود که کوس غازیان کو حق گرفت تا هر که بفرامیرد اسباب را چنانکه نفس
 مر شیخ را گفت که ترا نیز می باید که بفرامیرد کافران توجه نمائی شیخ گفت ای نفس قوی بیداری
 که در خلوت طعام و شراب چه دهم در نجاست نیز نخواهم داد نفس گفت قبول کردم ولی بایست
 ای نفس در خلوت از مردمان جلالی در اینجا نیز جدا باشم گفت قبول کردم و علی بن اذند کور
 هر چند که میگفت نفس قبول میکرد شیخ عاجز شده اند و دست نفس میزد و بر آواز و از خلوت
 بیرون دوید و مناجات کرد که یارب نفس از من چه میخواهد مانتی آواز داد که اندرون
 خلوت بنشین از و بر سر تا به تو راست گوید نفس گفت یا شیخ دو عرض داشتم اگر شنیدی
 میزدی و جنگ خوب میکردی هر کس تعریف تو میکرد من کلان میشدم و با اینکه ترا شکست
 من خلاص میشدم زیرا که من هر روز صد که پیدا میکنم و همه را تو قطع میکنی اگر یک سر تو بود
 شود خوب شود پس هر که امید مغفرت کند متابعت نفس اتراک بر بقوله علیه الصلوة
 والسلام الاحق الذی اتبع نفسه هواها و طمع المغفرة نفس شیطان هر دو

مردوان اند چون یک دزد محکم به بندی دزد دیگر از توبه ترسد بدان که فرزند
 که این چنین نفس گشته نشود مگر توبه که توبه عام اول ازین نفس می باید کرد هر که برین قسم
 نبود سر او را بهشت گرد و قال الله تعالی و تخی النفس عن الهوی فان الجنة هی الماوی
 توبه عام یکم توبه خاص قال الله تعالی یا ایها الذین امنوا توبوا الی الله توبه نضوی
 یعنی توبه و بازگشت کنید یکی از نیاست که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم هر روز میخواست
 که توبه میکرد یعنی از جمله خطرات و لذات نسیم دنیاوی و ایضا کفش حضرت
 پاره شده بود پارگی را دوختن گرفت بعد از دوختن باز پاره کرده ماند که بسا که خاطر
 من از خط و نیا جمع شود و بدین چیز میفرمود و ایضا روزی حضرت جاسیه پوشیده
 بود بی بی عایشه گفت یا رسول الله بذات شریف شما این جامه بهتر نماید از خود کنید
 انداخت که این خط و نیاست و ایضا روزی حضرت رسالت پناه در رسید دید که
 علی بن عاصه پاره چه نمید بر حسب خود میدوخت گفت این چه کار است گفت یا رسول
 الله شما را جامه دوخته خوش می آید از آن دو ختم حضرت چندان تبسم کرد که دندان خراش
 او نمایان شد و گفت یا حمیرا الحال مع محمد رقیب کردی که از لذات دنیاوی او را
 بازداشتی بدان که توبه عام از حرام است و توبه خاص از طلال و این با انابه گویند توبه
 علیه السلام من سر دس به یعنی کسی که کم خورد از نصیب خود و سر دس به دفع کند خود را
 خود را قاذبی به یعنی بخود بکشد کرده خود را یعنی صاحبان و بدو رجوع کنند ساد
 قومه پس بهتر و سر غنه قوم خود شود و درین هنگام توبه و نفس بوازمه بکنند و لوله آهنگین
 که دامت آرد و نفس آواره وجودش باز بر دوار شود و درین هنگام نفس منزله بهائم زمانه دار
 میگردد پس نفس آواره از آن عاصیان است و لوازمه از آن مومنان مطیع است مجموع و مگر توبه
 خاص انخاص درین هنگام توبه پسندار عباد است یا ایها الذین امنوا امنوا یعنی ای مومنان
 از ایمان ربانی اخلاص در دل پیدا بکنید تا شما را نفع کند و ای مومنان از اعمال ریا باگشت
 باخلاص کنید و خطرات نفسانی شکنید و اسع مخلصان اعمال خود را از عجب بندار نگارید
 و امام جعفر صادق رضی الله عنه فرموده است که عاصی بعد از قریب رحمت و مطیع بعد از

رحمت و عاصی است مطالب باید که از احوال آدم و شیطان خبردار باشد زیرا که گناه
شهوت بود و امر زیده شد و گناه ابلیس از عجب پندار عبادت بود که خلقتی من نار و خلقتی من

طین و انا خیر منه تا بعلت آن بدی و عذاب سرری گزشتار شد و خطاب علیه لعنتی الی
یوم الدین بر و فرو آمد و درین هنگام نفس را طعمه گویند که هرگاه که نفس عجب پندار عبادت
کند از ان توبه و استغفار کند کما قال الله تعالی فاعلم ما فجورها و تقوئها یعنی مطالب باید که
همیشه در غم و اندوه گناه آن نفس باشد هرگاه که نفس عجب آرزو از ان بتقوی بکشد بلکه کشت
کرامت در خلوت نیز حفظ نفس است ازین در گذرد و در عوارف المعارف مسطور است که هر
بیت کشف و کرامت در خلوت در آید همان نیت او را به گمراهی میرساند و شیطان با او تکیه
کند و این از ان اولیاء الله است که همیشه در غمخواری استقبال میباشند آورده اند که مالک
دنیار یکی از مریدان امام محمد واسع هر بود و در مناقب امام محمد واسع گفته اند که روزی آتش هرو
افتاد تا که تمام هرو سوخته شد امام نعلین او را پا کرد و بته تکلف بر سر کوه آمد و بنظر آید این
مردم مشغول شد و گفت که گران باران باران شدند و سبک باران نجات یافتند پس همچنان است
کارما و شما ایشان در دنیا و آخرت اما بعد از وفات یکر از صاحب آن بخواب دیدش که امام
محمد واسع در عقب پاک نیار میرفت مالک و نیار را پرید که واقع چیست که مرشد شما عقب
و شما پیشتر میرید گفت من همیشه جامه کوچیدم و او در یک رشتان و دو نمیس بالا و یک
و یک پوشیده بود و ایضا فی حدیث دیگر تو به خاص الاخصر قال قائل وجودك ذنب لا یقاس بها

ذنب اخر و قال السبیل كل اناس یتوبون من الذنب و انا اتوب من کاله الا الله فیما که لایرا
نفی است و نفی که شک است زیرا که نیت گفتن بدرگاه جل و علانیت را عیب است پس نیت
گفتن اثبات محو باید آن نیت در وحدت و اثبات نیست و کلامه الای را مستشار است و
در استناده مستثنی منه محو باید این نیز عیب است پس شایان اینست که نیت نفی گوید و نیت
اثبات بلکه الله را بر زبان رانده باشند و چون الوهیت الله است در کل احوال انبیا و
غیر احق و آنچه بظا هر گفته اند از حدیث عوام اناس گفته اند و از حدیث او کرده اند چنانکه آدم صغی
الله از جهت آداب ربانی میگفت ربنا ظلمنا انفسنا و حضرت رسالت پناه صلوات الله علیه

کرت استغفار میگفت از جهت اینکه عاقله خلق متابعت ایشان کنند و درین هنگام نفس را
مطمئن گویند و این نفس پندارن است که در کل احوال نفس ایشان چنان محقق طمئین گرفته
بود که در فراغت و مشقت نمیدیدند مگر حق را چنانکه ذکر یا پیغمبر را کافران در پیش انداخته بودند
تا او را بکشند و ذکر یا در حق و دیکت او در حق بن امان و در حق و در نیمه شد و ذکر یا در ان ایشان
آمد کافران از ره را بر سر در حق نهادند تا او را در حلقه کشید خطاب حضرت عزت بر او شد که
چون بجز از من امان خواسته حال تو این شد و اگر او کشتی معنی کذاب باشی از ان بیست
از بریدن وجود خیر شد زیرا که اولیا را بر لب خود و انبیا بر لب خود هر گاه که در مشاهد
محبوب از خود خبر داشته باشند آن خبر حجاب اکبر است میان محب که العلم حجاب اکبر
از ان است و وجود کذب لا یقاس بها و ثبوت نیز عبارت از ان است و الله اعلم بالصواب
فصل دوم در علامات پیر کامل و ملائمت آن بدان ایفرزند که طلب
حق و متابعت رسول الله است صلی الله علیه و سلم لقوله تعالی قل ان کنتم تحبون
الله فاتبعونی پس هر که بپیغمبر است رسول الله پیب شیخ تراوی و سیر زاوی خود را بر
پیشوا سازد و اوصال و فصل است كما قال الجنید للشبلی یا شبلی اذا رایت صلیا

و لم یکن بین یدیه تفسیر و علی یمینیه احادیث و علی شمالیه کتب الفقهاء علم ان
شیطان و ما صد منه مکر و استدراج یعنی هر گاه که یک از احوال و اقوال و بر خیزد
این مذکورین باشند آن صوفی را شیطان مشوب کرده اند و از ان جناب تمام محو باید زیرا که
پیر و پیشوا را شاید که قال الله تعالی و اعرض عن الجاهلین و چه خوش گفت آنکه گفت
فرمانی که که تر شود از قول پاکتر باشد از ان کسی که که اختلاط با عامی و در تفسیر
ایمانیت آورد و اندر که الخناس الذی یوسوس فی صدور الناس من الجنة والناس یعنی
شیطان بر دوش است شیطان جن مشهور است و شیطان انس شیم جابل که بدی آن در
خشی است و بدی این در ظاهر پس پیر کامل را اول اعمال و اقوال و بطریق مذکور موجود
مح باید بعد از ان اول لازم است که از چهار علم آگاه باشد و بعد از ان بر حلقه آمد و در ان
پیر را و مقتضی چهار شرط است اگر این شروط و موجود باشد پیر را شاید و الا دست تلبه

بکس نپذیرد تا ضلّان منحل گردد اول علم تفسیر و احادیث را بچشمه دانسته باشد یعنی آیت تاخ
و منسوخ و معمول به را از یکدیگر امتیاز میتوان کرد زیرا که ایمان آوردن بکلام الله فرض است
و تمام کلام الله علی فرض نیست چنانکه بعضی بد بختان آیت قرآن را بجهل حیل و توجیه
رواج احوال خود و آوردن و قرارگاه خود میسازند پس پیران ادانسته باشند که این آیت و کلام
واقع نازل شده است و این بدان شان است و این محول به است تا مریدان خود را در
شک و سبب نیندازد و علم احادیث را نیز بچنان دانسته باشد که این حدیث در کتب
صحیح یافته شده است و یا این حدیث در کتب کتب صحیح یافته نشده است زیرا که بجهل حیل
متابعیت نمیتوان کرد و حضرت امام یوسف را ده هزار حدیث اقرا پیدا بود و هر که زبان
می چنانید امام میگفت که فلان حدیث افتر است و فلان صحیح است و علی بن افاضی شمر را
از مرشد خویش شرف الدین ابوعلی پانی پتی سوال کرد که چستی چه امری را خود گفت گوی
لا اله الا الله چستی رسول الله شیخ شرف الدین گفت این شخص مروج است زیرا که
مرد مق و عالم بود از روی چگونگی این سخن در وجود آمده باشد این که افتراید و گفته باشد
و جائی که می خود کرده باشد و این و در نیست زیرا که بر خدا و رسول افترانیز میگویند گما

قال الله تعالى ومن اعظم من افترى على الله كذبا - وقال عليه السلام من حدث
بحديث ما حدث به فهو واحد الكاذبين ^{مفسر} سرور اینها چنین فرموده است و منی قال
شعوب بن یساف هر که عدا دروغ بگوید بمن جائی خود را گوید در آتش و این ظاهر است که
اکثر مردمان آیت کلام الله را بغیر محل حجت میسازند و آن کفر محض است اگر اعتقاد بدان
داشته باشند چنانکه قصه تصوح بالا گذشت و یا چنانکه بعضی شیعیان در باب تعصّب خود
قال گوی آیت را جز آنکه این نیز کفر است و یا بعضی صوفیان چنان آیت را حجت میکنند
فیشر عباده الذین یستمعون القول فیسمعون احسنه و این آیت را در باب طماع ملاهی
می آورند اگر اعتقاد بدان داشته باشند کافر شوند زیرا که شان نزول این آیت جای دیگر
است پس پیران با شد باین قصه تا مریدان را و ترش نیا بند و دم علم فقه را بچشمه دانسته
باشد حتی که اگر یک مسئله فقه ندانسته باشد شاید که برخلاف آن مسئله کاری بکنند پس هر که اخلا

مشریت قلیل و کثیر ظاهر شود و در مشائخ آن چهار در سبک بیان نمرده اند چنانکه
 در ازمنه ماضی درویش بود که امت مشهور تا که اگر کور و ننگ و پیرس در نظر او گذشت صورت
 یافتی باین پیدای با جمع اصحاب زیارتش روان شد اما چون بر در حجره اش نشست آن
 شیخ از خانه برآمد و بطرف قبله آب دهن انداخت باین پیدای بد و تشکیلی نکرد و
 از آنجا برگشت یارانش گفتند چرا گفت از او شب رعیت خبر دارد این همه کرامات او مگر و
 استدراج است زیرا که پیر تا خود و انا نباشد و خود را نجات نداده پس میدان را چگونه
 بیایگانند و نجات دهد قال علیه السلام لکل شیء عماد و عماد الدین فقه پس پیر عالم باشد باینکه
 اگر آیت کلام الله و حدیث نبوی بحکم مخالف باشند شاید که عمل با حدیث کند زیرا که او را که
 او در کتب حقیقت قرآن نمیرسد کقول الشاعر جمیع العلم فی القرآن لکن یتقاص عنه
 افهام الرجال و حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم را خود بیان بود و اگر حدیث
 نبوی و روایت نفع در خلاف شوند عمل بر روایت فقه میتوان کرد زیرا که حدیث نیز تر کمال
 دارد و عقول باین از او را که آن معانی کوتاه است و اما آن ماضی که قریب حضرت صلعم بودند
 و عالم تر از باین بودند عمل بکعبه ایشان میتوان کرد و سوم علم مناظره را نیز دانسته باشند عقیده
 خود را و عقیده مریدان را از فساد آن نگاه کنند و هر که پیدا ندی با و بحث و مناظره کند
 بعلم مناظره او را رو کند و یا مرید او قولاً لغزش یا پدیدان با درازد زیرا که اکثر مریدان بخت
 این زمانه چنان بقول پیر اعتقاد دارند که اگر ایشان را که کفر یقین کنند یقین خواهند کرد پس
 پیر را باید که اول ایشان را ازین بیایگانند که اگر من گمراه شوم شما از من باز گردید و متابعت
 من نوزدید چنانکه باین پیدای مریدان خود را میگفت که اگر من سخن موافق شرع گویم مرا
 بکشتن میباید و باید که مرید نیز با الهام فریفته نشود که انحال الهام را رواج نیست و الهام تمام
 پیغمبران بود و در عجزه العظام را آورده است الا الهام لیس سبباً للمعرفة و کذا بقول
 شیخ الجاهل و اگر علم نحو و صرف را نداند جمله علوم ناقص باشد زیرا که هر دو عیب که درین زمانه ما
 با جابت مقرر نیست از آن است که اعراب غلط خوانده میشود و یا کلام الله را بخواند چند جا
 در کلام الله باختلاف اعراب کفر لازم میشود و چهارم تعاطر دانسته باشد و آن نفس من روح را گویند تا

از آن نیز خبردار باشد زیرا که در اکثر اوقات چون کشف اطوار روح شود و مرید آن را
 صفات یا ذات داند کافر شود و یا چون ذات روح را به پیوند گوید که ذات حق را ویدم
 کافر شود و بپیر عالم باین مراتب باشد تا مرید انقراض ندهد که وصول بین الحق و الحق حصول
 پنجم نیست بلکه وصول مراتب است و حق تعالی همچون جسم و جوهر نیست ضد جسم و جوهر است
 که وصل و فصل ندارد و از اینجا است که وصول جسم ممکن نیست که الصندان لا یختصم
 و شناسای ذات و صفات باشد زیرا که باری تعالی جسم نیست که وصول و جسم هم کرده
 باشد بلکه وصول و صفات اوست و صفات او از ذات امتیازی ندارد پس حصول او
 وصل و فصل باشد زیرا که اگر او را مکان حصول گوئی کفر محض است که اشارت بدو و جهت
 کرده باشی و اگر وصول قید در مکان گوئی بخت کرده باشی زیرا که مکان حادث است و او
 قدیم و قدیم را در حادث بقید آوردن کفر محض است و چون دو جسم باشد و حصول و جسمین
 باشد که ذات و صفات از یکدیگر امتیاز ندارند و وجه عدم تمسیه صفات بعضی و غیر از آن
 است که او تعداد دارد و ذات بالاتحاد و الاجزالی که پیش نیست بدان لحاظی که هر چه
 چون پیری یا نبی که بدین اوصاف مذکور موصوف باشد پس در از چهار شرط که بین
 المشایخ متعارف است پس اگر بر جای دارد همه شروط را پس و کامل و کمال است و اگر یکی
 شرط از این شرطها نماند پیشوایان را نشاید مشروط اول این که بعد از علوم ریاضت بجا
 آوردن که العلم للعلم کالعلم للعلم یعنی در ثوب آتش مجاهدات نفس که خشن و مصباح
 نظر حق بین با سوسه الله را سوختن مشروط و وهم آنکه بعد از ریاضت و پیش مرشد
 رود که او نیز همچنان باشد و تربیت آن در حق این کس با نفع بوده باشد یعنی با انواع
 انواع خدمت فرماید و تربیت و هدایتی پیدا کند مشروط سوهم عنایت یعنی چون
 این کس بنهایت ریاضت اکثر خدمت پیدا رسد که عنایت الهی و نازل گردد و آن مشروط
 باحوال و آگاه شود که این کس عنایت گشت که من بعد خود لغزش نیابد و نه کس لغزش ندهد
 سازد و اگر اجازت داده شود و مرید را بخواهد رساند مشروط چهارم اذن پیر
 کامل است و آن آنست که آن پیر اذن نیز از حلال آورده باشد دست بدست از آن

محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم و آن است که سید زاده و یابو زاده کامل و کامل
 باشد بل کامل است که از خدمت اذن حاصل کرده باشد و محمول هم با پولی فرزندی
 بنحیه این شروط اریجه کس پیری را شاید و آن نقل که در اکثر جا مستور است من لا یستزله
 فتیحه الشیطان آن در شان کس است که خود پیری و پیشوائی کند و اذن از کس نه آورده
 باشد پس این چنین کس را شیطان گمراه خواهد کرد و اگر مشائخان کبار چون ابولیس قرنی
 و غیر ذلک اگر چه مجمع این جمله شروط بودند از علوم و ریاضت اما چون اذن شیخ بر ایشان
 نبود از ایشان خان داده همانند قال الله تعالی فاذا نفخ فی الصور فلا ینسأ بینهم منی در
 روز یکم صور بدید گفته نشود که فلان سید زاده یا فلان شیخ زاده و یا فلان عارف زاده
 بیارید بلکه گویند آنچه عمل کرده است و حساب آرید قال علیها الصلوة والسلام من ابطاء
 به عمله لم یسر به نسب یعنی هر که را عمل از دست رفته نسب او را دست گیری نکند و در
 دین زمانه فساد که اکثر آدم صورت و شیطان سیرت بر سجاده پدر و پدر کلان نهان شده
 و خود را پیر و پیشوای جهان ساخته اند و از جهت جمع کردن مال و ناموس دنیاوی
 دین خود را در باخته اند و از جهت از دیار غربت بگردان بعضی میگردند و ماورای قافله
 جاسد به چون جاسد بر پارسد بیشک پاک گردد هر گاه که گناه در وجودش آید و روح مادیه
 شود پس هر مردی که بدین اعتقاد کند که هر دو و علی هذا القیاس اکثر مشائخان جهان چهار
 رکن شریعت را خراب میکنند و بعضی چون پادشاهان تخت می نشینند و مردمان بیخ فوج
 و هجوم در پیش و میشوند و چون مرید یک از این جهان شود سائر پیران را مانع را بدست می گیرند
 و گاهی از پیری دست بکشند و بر دیگر اعتقاد میکنند و انبیا خبر رازند که پیغمبر فرموده است
 صلح که هر که یک مسلمانی را شکسته شود که هر دو رازین خبر رازند که با پیر بطلانی است
 پیر را خدمت کرده بود و در آخر ایام امام جعفر صادق علیه السلام و اذن پیری او و مسلمانی با دینی
 فوج رفتن بدست که در هیچ از نه چنین شد و این اولیا سلف بعضی را و زاده و بعضی را
 بیست نفر مرید بودند و از نه پادشاهان سلف گفته اند که هر چه که از خلیفه بسیار باشد
 نشانی او اعتزال است پس اگر مرید اگر توبه از گناه غرای کشید در جای که بوسلانی

در نوشته باشند ایشان ابر خود گواه کن تو به تو قبول شود حاجت زخمن به پیر ندارد
 كما قال الله تعالى انتم شهداء الله في الارض واگر عزم آن آری که من نیز پیر شوم پس
 اول این چهار علم مذکور بدست آورید از آن در خدمت پیر کامل شو چنانکه بانی پیر بطامی پیر
 که بحیثی بزرگترین عارفان شدی که سلطان الحارثین نام تو شد گفت آنچه از علوم است
 بتمامه دهنم بعد از آن خود را بخدمت پیران کامل به پروردم تا بمقام عارفی رسیدم و آن
 فرزند اگر در پیش نظر پیر تو به زبان گوئی و چون برگشته آئی آنچه انواع ذنوب عصیان است
 از تو در وجود آید بجز ضلالت حاصل نه آری و بعضی خانقاه رست کنند و مریدان ادر خلوت
 در آرند که محض عامی و جاهل باشند کی از آن جاهلان گویند حور و قصور و باغها و درختان
 گوناگون دیدم و بعضی از آن گویند پیغمبر و چهار یار و سایر پیغمبران پیران او دیدم و بعضی
 گویند که صفات حق را دیدم و بعضی گویند ذات حق را دیدم و از بهترین موسی در گذشتم او صفات
 دیده بود و ما ذات او دیدیم بلکه درین زمانه بعضی سگ سیران گوه میخورند و عامیان جاهل که
 بدتر از کافران اند باور میکنند که ما از مقام محمد مصطفی در گذشتیم و ازین خبر ندارند که هر انبیاء و
 چهار مرتبه از اولیا فاضلتر است و رجا که انتهای اولیاست ابتدا و انبیاست و در جای که ابتدای
 محمد رسول الله است انتهای و سایر انبیاست که فرزند زنده هزار صد زنده هزار که از مرشدان این
 زمانه دورتر باشند ایمان خود را به مالکیت ندی و گمراه گردی و عادت این ناقصان این است
 که گفتار و کردار برخلاف شرع میکنند و میگویند که کینه مرید ما بمرتبه منصور صلاح رسیده است و
 از احوال منصور خبر ندارند که او را سنگ و چوبی کوفتند بجز تبسم و خنده چیزی نمی گفت و اگر
 ایشان را کسی چیزی گویند که افعالشان با موافق است بجز قهر و غصه که ندارند و شمشیر
 حکم میکنند و میگویند که اگر عالمان کشته میشوند دین حق اظهار نماید پس این مزگام کافران
 باشند قصه منصور صلاح بشنو که نام او حسن بود و نام پدرش منصور بود اما چون حق تعالی
 بدو یاری کرد نام او را نیز منصور کرد و در آورده اند که از اول امتداد این وشت اما در
 هشتاد سالگی در طلب روزی گذرش بر مسوره افتاد که دائم المدام حیوات الله مشغول بود
 چون شب شد دید که جامی زغیب پیدا شده آن مسوره نوشیدن گرفت و منصور از غیب

فریاد زد که قتیلاً به نصیب کن قطره ازان در کام او انداخت چنان بحالت استغراق
رسید و در تو حیدر و مستغرق شد که ندید مگر حق را در حال ناله حق گفتن گرفت و بعد
از آن پنجاد سال درین حال بود و در پنجاد سال به پنجاد قلم را ندیده بود و بدینی از بابت
عالمان او را میزدند با قلم و دیگر بیفت و جهان اثر تو حیدر رو شده بود و سریت کرده بود
روزی در بازار میگذاشت توده آئینه بنظر دید محض نظر پنهان جدا شد و چون چوب خشک زواری
میدید در حال بنهر میشد و فریاد بسته شده میریزید و میریزان میخوردند و گاه که میریزان گرسنه
میشدند و اسیر او را میگوشتند و خرا ازان چوبارید بعضی را میریزان میخوردند و بعضی را توده کرده
بر جامه مانند روزی هشتاد و میریزان او بدو پیاده بودند که ازان میان گفت که آرزو میایم
که اگر میرگو سپند بریان چوب در حال بعد و هر شخصه دو نان یک سیر بریان از غیب پیدا
گفت که من همراه شما و شما اگر سته باشید و گاه دست را از کتوم پر کرده میگرفت و در پیش رانید
میکرد و دو سال مجاورتی حضرت مکمل مبارک کرده بودند و شدت گرا پوست و گوشت او را
و از وریم میرفت و آورده اند که او در هیچ مذہب نبود بلکه هر کس که در چار مذہب
مسلم بود همان را در عمل آورد و آورده اند که روزی قاضی زمانه او را سبب چوب زد و
هر چوب آواز میآمد که لا تخف قاضی همچنان بر یک قرار میزد و خواجه عثمان یکی که مرشد او بود
پدر مشکوحه او بود میگفت که من از منصور بنیای معتقد تر گشتم که از هر چوب و از لا تخف و شنید
پران کرامات او التفات منی کرد و همچنان بطریق شرع او را میگرفت روزی جنید بغدادی
گفت که از منصور ازین سخنان برگرد و الا بردار خواهی شد گفت و تنبیه من بردار شوم و فتوی
خواهی شد مسطور و صحت که یک اکا و لیاء الله جمع شده بودند و جنگلی فتوی بقتل او دادند
زمان زمان بادشاه بارون رشید بود قاضی امام یوسف بود او را گرفته در بندخانه انداخت
دوست و پای او را بنه نجیر و چوب محکم بستند چون درآمد چهار صد در بندخانه بودند گفت
ازین خانه برائید ایشان گفتند بسته ایم جنید ن تمی توانیم چون بنظر غضب ان میاید
آلات آهن گداخته شدند گفتند راه نیست چهار صد جا خانه سواخ شد گفتند باز شناخت
بیامدند و نگذاشت همه ایشان مختلف شد که میچکس ایشان را نه شناخت حتی که در خانه آمد

هزار علامت و نشانه اهل بیت ایشان قبول میکردند ایشان گفتند منظور ما بیان خلاص
 میکنی تو چرا ایندی گفتی شما بشوید نفس گرفتار شده اید و من بواسطه محبت و از محبت کجا
 سه ماه در بند بچانه بود و هر کس که در بند بچانه میکرد در کل اوقات طایفه پیران از الوان نعمت و آفرین
 و آن بند پیرانان میخوردند اگر حکم کشیدن بدین جهت فراغت بیرون نمیشدند روزی صاحب
 سخن رسید و دید که زنجیرهای آهنین بر چایه و منصور رفته و اقامه را بپادشاه باز نمود و گفتند مگر
 که ناپ بود که سخت بعد چند روز صاحب سخن رفت و دید که آن بند بچانه محض شعله است که تمام
 دیوانه مانده است و نه نشان خانه و اقامه را نیز بپادشاه باز نمود و هر چند شخص کردند بند بچانه را بر
 چایه نیافتند بعد از آن چند روز صاحب سخن رسید و دید که منصور زنجیرها و دست و پا نشسته
 است و عمارت نیز بر چایه است ایشان از او پرسیدند که دیوانه روز اول تو کجا بودی و روز
 دوم عمارت کجا بودی گفت روز اول به پیش خدا رفتم دوم در روز دوم خدا آمده بود از غلیظه
 تجلی او عمارت بند بچانه غائب شده بود و بعد از آن شب چون منصور حلاج در خواب دید که خیمه است
 و سران خیمه قریب با سمان است و او امن آن خیمه تمام دنیا را گرفته است اما حضرت در آن خیمه
 نشسته است گفت یا رسول خدا این چه خیمه است گفت این خیمه شریعت است گفت در سران خیمه
 سوراخ مینماید چراست گفت چون باشد تو امت من از شریعت بگرد و سر این خیمه سوراخ میشود
 گفت یا رسول الله این سوراخ بچه پوشیده شود فرمود هر که سر خود را در آن بپند پوشیده بود منصور
 گفت سر من خدا این باد چون وز شد باینید بسطای بر و در آمد در حال پیش او سجده کرد
 منصور گفت من سجد بخدا الله فقد کفر چرا پیش من سجده کردی باینید گفت من به پیش تو
 سجده نکرده ام بلکه تو آئینه بودی در توحش را دیدم منصور گفت چرا بقتل من فتوی نمیدهی گفت
 یک فتوی من چه باشد که یک کم صد هزار فتوی جمعه شده اند کاغذ را از او گرفت و فتوی پست
 و نوشت که من بدل دینه فاقنوه باینید و پیش امان شد گفتند چه حالت است گفت
 تو ای بخود نوشته داد صد هزار اولیاء الله بیک کرت روان شد بعد بحیر و روان شدن همه
 الحق میگفتند چون نیز و یک بند بچانه رسید منصور زنجیرهای آهنین شکسته بیرون
 رو گفت مرغ نبوده ام مرا بسته برید و او را به پنجاه رس بستند و هر رس او سران زدند تا صد

کس را گرفتند و چون نزدیک بار رسید هر سه رسیان را گسیلید و زیر سر در است
 پسرش پرسید که من چه کار کنم گفت بهان که فتنه من علم الباطن یاری عمل التعلیل
 علم فی الحقیقه و سریش پرسید که من چگونه گفت بر نفس خود زور آور باش و الا نفس بر تو زور
 کند و دیگر کس از پدر پرسید که عشق چیست گفت امر و فرود پس زود خواهی دید یعنی امر و فرود
 و فرود اینزه ریزه کند پس فرود آب اندازند پس هر که دعوی عشق و عاشقی کند تا بدین حال
 راضی نشود و بقول الشاعر سحر اسرار خدای چون بیدار می گویند و چون بیدار شد جنید
 از پدر پرسید که هر شب با نصد رکعت نماز کردی و درین شب هزار رکعت چرا تو خود را بخواب
 می پرتی گفت در میان او و سریت که شاه ایران اطلاع نیست یعنی برای او ادای بیکر و مبد
 ازان اول تنها و او را بریدند خنده کرد و گفتند چرا گفت بر سر مناجات بودند حق مناجات
 ساقط شد و چون پایش بریدند خنده کرد و گفتند چرا گفت که این حکایه عبادت بودند عشق
 عبادت ساقط شد و چون پایش بریدند هم خنده کرد و گفتند که چرا گفت برین حق شما
 بود ساقط شد و چون بر و سنگباران کردند هر سنگ انا الحق میگفت و آن دانه نیز نامزد
 میگفت و هر قطره خون که از او افتاد صورت انا الحق نوشته میشد و هر اندازه سنگ
 و نظاره کنندگان نیز انا الحق میگفتند و آن حال تنها و او را بریدند و باید گفتند چرا گفت
 زور و دومی باشد تا من بر روی نباشم و دستها را بر یک دیگر باید بپا شد طهارت کردن
 گفتند که چه میکنی گفت رکعتان فی العشق کای صبر و صفة الایم رفسه و روی قبله
 آورد و الله اکبر گفت جان حق تسلیم کرد و روز دوم او را پارچه پارچه کرد و در آتش انداختند
 نیز انا الحق میگفت و میسوخت روز سوم او را در آب انداختند و دریا تمام برگشت که مرگ
 بلاک کند اما چون پیش ازین مرید خود را آگاه کرده بود برین چنان و چنین گذرد و بر لبها
 که خرقه را بر روی او ریاری تا عامه خلق را مضرت نرسد و در آن خرقه را بر روی او ریاری
 دریا برگشت و گوشت باقی ماند بعد از آن نماز چهارده اش بجا آوردند و درین کردند بعضی
 از مشایخ آن در خواب دیدندش گفتند خدا با تو چه کرد گفت مرا بیاورید گفت ادا
 در پیش تو که حاضر شد گفت اهل شیطان آمد و گفت احوال من نیز دعوی بهتری

میگوید و تو دعوی خدائی من مردود و تو مقبول چرا گشتی گفتن طعون تو در مشیت
 دینی بودی خود را هم میدیدی او را هم اما من خود را نمیدیدم گمراه را
 کسانیکه ترا میزدند ایشان را چه حال باشد و کسانیکه شمار از دند حال ایشان چه باشد
 گفت آنانیکه میزدند ایشان را چه بود شد بگو او شریعت که شریعت من گزید و دیگران
 حقیقت که یکی از الحق میگفتند و آنانیکه میزدند ایشان را یکباره شد از حقیقت و از شریعت
 نشد زیرا که ایشان حقیقت من میدیدند و از شریعت مردم مانند کسین بدان آفریندین
 بدبختان که خود را بنصوح علاج نسبت میدهند بنصوح از سران سرکافت و باین رشتی که بر خود
 او میرفت از اخلاق و شیوه است تا بدین راهک نشوند و این بدبختان را اگر کسی یک چوبه
 اگر قوت داشته باشد بقابل آن زخم شمشیر نکند و الا دود و دگرنگ از دور ترگزید
 و منصوبند باین را میکشید و خود بیرون نمیشد و بعضی ازین بدبختان مردود ملاهی
 طالع دارند و گویند که باین عاشقانیم این نفس کفرست لقوله علیه السلام المکاحی
 حرام و الجاوس علیها فسق و التلذذ بها کفر و ایشان اطاع ملاهی را و دارند بلکه قصر
 کنند و شوریده حال پیدا کنند و گویند که با را حال سخت داده است و درین میان
 ایشان را خیر از غیب مکاشفه میشود و چنانکه بهشت و دوزخ و کرسی عرش و این
 همه اطوارات شیطانی است و در شرح مشارق مسطور است که نفس حرام انقیاد
 و در قانع الیه است آورده است که شیطان گفت خود را در و بر گاس میکند پس است
 میشود و مستی شیطان و گریه آغاز میکند و نعره میکند و میزدن و میزدن و عامه خلق
 ایشان را عاشقی میداند و حرام اتفاقی را حلال میداند کافر شوند و بعضی ازین
 طائفه الت ملاهی را در میان آورده بلکه چنانکه امر را در پیش خود می آورند و یا تعمیر
 امر و از وی غزل خوش وازی میشوند باین نیز حرام اتفاقی است زیرا که اصحاب سحر
 رفع صوت را تلاوت قرآن نزد یک حربا قرآن منع میکردند چگونه باین جا بلان بر
 بخت روا باشد و وجه تحریم این در جمله و اکثر کتابهای فقه مسطور است نظر باینکه
 مختار الفتاوی و تفسیر کشاف و سایر تفاسیر و تحفه الفقهاء و لبان ابوالکلیت کفر در

در بیان نفس کردن که نام اتفاقی است

و غیر ذلک من الکتب المشهوره و در قانع البدعت آورده است که آنچه بعضی صوفی
چاپل در رساله‌ها آورده اند که در پیش حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله و سلم فرستاده
زده اند و حضرت رقص کرده بود این لفظ محض کفر است و افتراء و بهتان مگویند
حضرت مرزیا که اگر چادر مبارک حضرت را از تن افتاد تا سبع سموات سوخته میشد چنانچه
در قصه چهل تن این گفته شود انشاء الله تعالی دیگر اگر رقص حضرت کرده بود و بزرگوار
و یا سنت نوشته مرزیا که آنچه بنیبر صلی الله علیه و سلم کرده است از کس و قبل و یا غیر ذلک را
سنت است یا تحسین قصص سنت می‌بود و حال اینکه در کتابها با فقہ حرام اتفاقیست و آنچه
در بعضی رساله‌ها نقل از کشف المحجوبین کرده اند که امام اعظم ابو حنیفه رحمہم سلمع را حلال است
است و شیخ الاسلام لها نوری قدس سره میفرماید که تمام کشف المحجوبین را از اول تا آخر فصل
بفصل بیکه کل بیکه و حرف در تحت نظر آوردم و دروندیدم اگر در و بوده باشند
باشد مرزیا که در حدیثها و کتابها با فقہ حرام نوشته اند و اگر در و حلال باشد این صنف
غلط گفته باشد و به خلاف فقیهان مسلم آورده باشد و آن که بجنس است و قصه
چهل تن نیست که ایشان از بیت مهر عیسی علیه السلام بودند بلکه است او ازین بیشتر
بنموده آورده اند که روضه مهر عیسی بر کناره دریای میگذاشت و کس قصار آن
در آن نواحی جامه و شسته چون مهر عیسی را دیدند جامه ایمان آوردند و چون کناره
در پائینی گذاشت و کس قصار آن از آنجا مسلمان شدند و این همه یکم چهل کس شدند
و یک کس ایمان بود که چون مهر عیسی را دیدند و گواره سخن میکرد و زنی با سپهر در پیش
او ایستاده بود و گفت عجب مکرر زبان که سپهر را در سخن در آرد و ایشان ساکت
بنشینند فرزندش در حال گفت لا اله الا الله عیسی روح الله لے ما در من که مکرر
ماورش گفت چه خوب است در آن عتقا مسلمان شدند و آن فرزند را نیز بهمه عیسی نهاد
آن هم چهل کس شدند و در گنبد دیواری بودند چون حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله
سلم در شب معراج میرفت به آنجا رسید و در آن گنبد را کوفتن گرفت گفتند کیستی گفت منم
محمد گفتند در میان ما منی نمی‌گنجد چیر پیش گفت بگو منم خادم الفقرا چون حضرت

چنین گفت در رایاز که در حضرت درآمد گفتند که چون خادم الفقیر را بشی و از کعبه ایماز
بخش کن جبریل حضرت را تعلیم کرد و پاره آب را گرفت و آن را در آن آب باید
تا آب شد و آن آب هر یک را در دهانه چشاند گفتند آمانا خادم العتر بود و بعد
از آن یک روز ایشان طاس را در پیش نهادند و درگ دست بر کشاد در حال آن که هر چهل
کس آن گداز کشته شده و خون همه در طاس فرو میشد حضرت رسالت پناه را از یگانگی
ایشان بهایتی شوق پیدا شد سر اجنبانید حتی که دستار مبارکش بجانب قفا آمد و نیم سر او
برهنه شد و بجهت شد تا که سر آن گداز سیوخت و بهتر جبریل آن دستار را
گرفت نه افتاد و گفت یا رسول الله اگر تمام سر شما برهنه شده میبود تا سبع مکتوبات عشر
و کرسی همه سوختند و این تنبیه است بر آنکه هرگز سر حضرت از روی شوق و محبت برهنه
نشده بود و نه جامه او بر زمین افتاده بود زیرا که رقص کردن برهنه ساختن جامه
را از تن بدر کردن خلاف شرع است و خلاف شرع هرگز از حضرت در وجود نیامده است
و آنچه ایشان حجت می آورند که فلان مشایخ رقص و سماع را رائج داشته است و ایشان
اقرار بدان مشایخان میکنند پس ایشان را نیز حجت آن مشایخان میتوان بجا
آورد که آن صاحبان ندیده اند که حق را چنان که بایزید بسطامی اکابر و اشتریک
و از ان اولیا الله منقول است که سماع را چند شرط است اگر تمام بر حائے باشند
متابعت مایان کنند و الاضال مضل باشند شرط اول آنکه همه مجالس اهل علم باشند
حتی که مسطور است کسیکه حافظ قرآن نباشد او را مرید نمی توان گرفت و در عارف
المعارف آورده است مرید و قمر مرید گردد که در بیست سال هیچ گناه او نوشته
نشود یعنی هیچ گناه از او در وجود نیاید شرط دوم اینکه همه اهل آن مجالس فانی از خود
و باقی حق باشند و فناء ایشان متعین معلوم میشود که هیچ تنگی بر او اثر نکند و هیچ
بنفس و کینه در دل ایشان نباشد که قول الشاعر فرمود رفت بر سحر و بیک جمله فناء
بشری چونکه همه ذات بود باز همان ذات شده یعنی چنانکه اکل و شرب اثر تیغ بر او نماند
این اهل کردند و یا شیخ کامل در آن بیان داشته باشد که او بصفت مذکور موصوف

باشد پس ایشان ساجد و سکنند در مذبح و ایشان پاک نذر و سوم شرط اینکه قوال
 و فتمه گویند نیز بمانند ایشان باشد هیچ طبع دنیاوی نداشته باشد و از خطوط نفسانی
 یا ایشان خبر نباشد شرط چهارم اینکه یکی ایشان با طهارت باشد که الوضوء صلاح
 المؤمن و بی سلاح شیطانی یا ایشان کارزار بکند شرط پنجم آنکه در میان جوانان امر
 نباشد شرط ششم آنکه در آن میان زن باشد و نه در جای که زنان ایشان آید بپند
 شرط هفتم این که در جای باشد که رون نداشته و در پوشیده باشد بلکه آواز ایشان
 نیز نرسد و این پزختمان و میان جمع مردم از زمان و مردان و صغیر و کبیر حاجی آرند
 زن و مرد و کودک و در قصص میدارند چگونه از ریاضانی باشد و چگونه از ضلالت نجات یابد
 شرط هشتم اینکه بر دیار حلیم باشد یعنی اگر کسی بر ایشان و بر افعال ایشان بدگوید یا کسی
 خصومت کند بلکه گویند ناجازست و مایان خود میدانیم که خلاف شرع است و مایان را باین مختار
 نیست زیرا که اگر با اهل شریعت و عوی حاکمیت کنند خوف کفرست و معلوم نیست که ایشان حجت قوی
 بیارند مگر در رساله و بر رساله عمل نیامده است زیرا که بایت کلام الله و بحديث رسول الله عمل
 کرده نشود و کتب فقهی بوجود اختلاف پنجم کرده شود پس چه جائی آنکه بر رساله عمل کرده شود و کتب
 فقهی عمل نشود و هر که از کتب فقهی باز گردد و قرار بر رساله کند گو یا که فقه را منکر شده باشد و منکر فقه
 رساله مسلم و در سخوارف المعارف سری متخطی فرموده است که اگر قصص کنند و فقه
 بر من نه نهند و او را از ان خبر نشود پس این هنگام رقص و سماع کند شرط نهم اینکه اگر مردان
 و یا غیر ذلک از مردان حالتی او را کار کنند پس شیخ چنان قوت داشته باشد که در حال
 ایشان را از احوال خود بپاگاهانند چنانکه حماد الدین ناگوری را گفته اند که در روم نماز
 مرد خود فرود آمد گفت ای مرد بد آنچه لائق حال من است پیدا کن گفت چه باشد گفت
 آلات تلاهی گفت درین ولایت عالمان اکابر شیخ میدارند گفت من و اعم تحت ایشان
 را مرید در حال از هر گوشه پیدا کرد و باین شرط مذکور در گوشه رفتند اما چون فتنه
 پوشیده نمیشد ماند در حال این سخن را عالمان شنودند و پیر بادشاه زمانه بر وند بادشاه
 فرمود تا او را بپارند چون رسول آمد برخواست و هفت قدم روان شد باز گشت

و نشست گفت امیر بادشاه فرض بود بجا آوردم و رفتن پیش بادشاه فرض نیست
رسول رفت بادشاه با جمیع عالمان بنزد کیش آمد همه مردمان ترسیدند عالمان
گفتند شمار انشاید که خلاف شرع پیدا کنید گفت اگر چه خلاف شرع است ولیکن من
مرض دارم که بغیر ازین صحت نمی یابم و این در کتب فقه مشهور که از سزاگندای حرام
حلال گرد و اگر طبیب جادق فرماید گفتند مایان از مرض شما خبر نداریم شیخ و حال تو آنان
را بیرون کشید و آلات ملاهی را بیک جای جمع کرده نهاد و بر بالا ایشان چادر انداخت
از زیر چادر چندان نفقه گوناگون پیدا شد که بادشاه و عالمان جمع بیک کت در پیش
شدند و بهوش افتادند از آن حالت که شیخ را بود از وصول و مرگاشقه خبر ارشدند و
چون بهوش آمدند گفتند که این کار خاصه شما باشد و کسی دیگر نکند آهنگی غسل کردند که در شریعت
جنب شدیم که این خلاف شریعت است شرط و هم اینکه از سبقت مراتب و در خبر باشد که بدان
مانند سبقت کی جامه می پوشند و ترکی باره جامه بگویند و آن چنانست که جامه سفید را می پوشند
و بر آن جامه شش رنگ جامه را بدوزند اول پارچه کبود و کبود مراتب نفس است که در مراقبه و غیر مراقبه
تکلیف کرده کل ماسوی قدرت دادند و دوم پارچه حقیقی رنگ بدوزد که این مراتب را می نمایند
که در حال از اکثر اول برداشته دارد و نظر بوجدت کند و در چهار نایاب اساقی که بقول اشعر
فرود بر خیال غیر حق ساعرض آن - این ریاضت بسا که آن فرض آن - پارچه سوم
سرخ خالص دوزد که این مراتب فواید می یابد و در این مراتب یک چهار نایاب سبک دوزد باشد
زیرا که القدوسی صاحب الوقت که در کل احوال سر به بندید همان معلومات قدیم دارند که نشو و نموی
عشق نام غیریت یافته است پارچه چهارم زرد بایزد این مراتب سر می یابد که میان روح
سراجی و روح انسانیست و الی هذا درین فواید روح است و آن جامه سفید که تمام وجود
او گرفته است بمراتب روح می یابد هر گاه که سالک آن مراتب روح سراجی شتراق یابد بر علم
لذت برده کشاده گردد که هر دقیقه برود و آید از مسائل مشکل فی الحال بکشاید چنانکه
امام عظیم رحمه الله می گفت که علم عطا است گاهی باشد گاهی نباشد پس بر شما باد که هر یک
بقدر امکان خود فواید و روایت و پیرو علم لذت آنرا گویند که او را نیز و ملک خداست

چنان مراتب پیدا شود که اگر مسئله شرحی در آید و فی الحال حکم پاره پنجم سیر می باید آن
بر مراتب نفسی می ماند که کم شدن و ختم انبیا در آن است پاره ششم سیاه باید و
آن بر مراتب اخفا که نماید کم شدن حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله و سلم
در آن است که می گفت سُبْحَانَكَ لَا تَعْصِي نِثَاءً اَعْلَيْكَ اَنْتَ كَمَا اَنْتَ

علی نفسیک از آن حالت است. شرط یازدهم اینکه ازین اسماء خبر دار باشد طریق
نزول و عروج اودانسته باشد که هر دو پیش که عالم باین مراتب باشد جمله ماسوا
الله را در خود بیند از طفیل این اسماء زیرا که هر چه هست ازین اسماء خارج
نیست یعنی چنانکه از ازل الازل از مراتب احدیت که آنرا اخفا گویند که این بود
نابود خود و خوش خفته بود و بعضی رسید که آنرا مراتب وحدت محنا مند و از آن بوحدهت
که آنرا ذات صفات گویند و از آن بعلم نور و شهود که آنرا کثرت اسماء و عیان ثابت
و ظهور علم گویند و از آن بتوحید که آنرا انحصار وحدت و حقیقت مختلف اشیا که می باشد
برای ظهور باشد و از آن بر محل کن که آنرا کثرت و سرلجی و غیر ذلک و از آن روح انسانی
و از آن بسیر که میان روح و فوادست و از آن بقوا که محل اخذ است که آنرا اخفاء بنده میگویند و
از آن بضمیر که آنرا سر بنده میگویند و از آن بقلب که درین صفت مومنی و کافر می می باید و از آن
بصدر که در آن جا صفت سلام می باید و از آن تبارک و از آن بدماغ و از آن اثر در جوارح
پیدا شود و تا در عمل آید و از دماغ بخواس خمس سه حال می یابد پس هر چه سمع است بحال محبت
او سمعیت دارد و در بصر محبت بصارت او بصیرت دارد و کلام به سمیت صفت و تکلیم او حکم دارد
پس چون سمع و اخفا در علم او میریزد است در جای که علم است بصیرت و در جای که بصیرت
سمع است و زندگی کل اشیا بر زندگی اوست و قیام هر شئی بقیومی اوست و قیام دوم
هر شئی بقیام و قیومیت اوست پس چون بسمع و بصیرت و علم به میشتی به
میشتی استی کل یوم هو فی شان شود و چون به پانزده مراتب مذکور سمعیت و بصیرت
نزول یافته بدین طور ظهور ظاهر شده خود چنانکه ندارد و بخود قیام ندارد و ساکنان
حق را شنوند و از او بینند و از خود به و زنده خود را و غیر ابطال می کنند اگر بدین و جمیع

کنند روا باشد و درین اشکال نظر کن تا اسباب را فهم کنی و این شکل مخرج بمنزله قلب خود این اسباب را گوشه
 بگوشه چنانکه نوشته شود بر بینی و همه را از بینی و خود در میان و در گوشها گردل بدین ترتیب بگردانی
 تا من احتصم بالله فقد نجحت یا بی و ای شیطان گردی و در حالت استغراق با وی نیز از
 دست مرده مگر خود رفته شود شرط دو از و هم آنکه این چنین شخص لازمست که دوزه از فروض و
 و خوب و سنت از و در ترک نرود تا اگر دوزه از شریعت بجای نیامده باشد و او را حال بدین
 احوال باشد همه مکر زبانی و استدراج شیطان بود چنانکه منصور و یارید و بطحی و غیر ذلک اگر چه
 سخنان ناموافق در شرع میگردند اما در حال غیر حال آداب شریعت از دست نمیدانند و در
 رساله ابو علی و و باری مسطورست که اگر سالک این حالت استغراق دست و بدنش را ترک
 دهد یا نه گفت دوزه آداب شریعت از دست نهد زیرا که برکت ظاهر باطن برید و دیگران یک متابعت
 حضرت رسول الله است اگر از یک کس برداشته میشد از حضرت رسول الله میشد و چون از و برداشته
 نشد او ترک نکرد و با چگونگی ترک بهم که باین را بهر از باطن نمیشد مگر متابعت او پس حال آن
 که فرزند که از و در و نشان خام طبع و صوفیان جاہل دورانی تا و دست شیطان
 نگر دی و باز در عالمان متقی و پیران گار نشینی تا دشمن شیطان و دوست رحمان شومی چنانکه در صحیح
 واردست روزی شیطان مویهایش خود کرده و بریده سجدت رسول علیه السلام حاضر شد حضرت
 رسول گفت ای ملعون چرا ریش آکنیدی می گفت یا رسول الله حق تعالی ابر من خطاب کرد که برو
 و ریش حبیب من آنچه از تو پرسد بد و راست گویی و راست گفتن بمن دشوار بود و بنا بر آن ریش را
 کردم رسول گفت بگوئی اول اینکه دشمن تو کیست شیطان گفت دشمن من توئی و بعد از تو عالمان است
 تواند حضرت از شادی چنان برید که کلاه مبارکش باسمان رسید و گفت که دشمنان تو دوستان خدا
 تعالی باشند و دوستان تو دشمنان و عیب گوین و برهمنان و آنچه معلمان کفرانده شیطان گفت آری
 در امت تو شیخان جاہل و صوفیان نارسیده که از حقیقت درویشی و تصوف خبر نداشته باشند
 چیز از مکاشفات بر ایشان نخایم و عقیده عقاید ایشان تباه کنم حضرت گفت راست گویی که
 با امتان من چه خواهی کرد گفت متقیان را و وقت نزاع ایمان سلب کنم و اکثر عاصیان را
 گفت است بد بخت متقیان را چگونه فریب دهی گفت جاہل باشند بوقت نزاع بعضی دیو بری را

بصورت خود و براق و قصه و بهشت لقم و اورا مبارکبادی کویا نم آن جابل تعجب خود غره شود و بخیا
 و ضعیف و بیخ و بعضی را دیو پری بصورت پیروم شد و غریزان او میدارم و ایمان در میان خوف و
 است خوف از او کم شود و فکر و دلقوله تعالی و لا یامن مکر الله الا القوم الخاسرون و ایمان
 عاصیان را بدان ملک بستم که ایشان از فایت گناهان خود و بهشت باشند من دیو پری را بصورت ما
 کردیم و در رخ و شراره کم و امید او منقطع میشود و از رحمت خدا نا امید شود و فکر و دلقوله تعالی
 الله لا یبیس من روح الله الا القوم الکفرون بدان ایضاً زنده که شیخ زاده شیخی را شاید و میت
 زاده پیری را شاید و در شرح مشارق آورده است هر که به شیخ زادگی و سید زادگی
 پیری کند اوصال و متصل است و ایند اسر پیر که خلیفه بسیار داشته باشند نشانی گمراهی است و مشائخان
 کبیر از واجتر از فرموده اند و حضرت شاه ناصر خضر و اسرار خلیفه بودند از ان اورا مشائخان قبول نمیدادند و یکبار
 جلاله خلیفه را و شیخ نصر الدین بود که تمام ولایت ما در انهر را به ملک رسانده و قتل عالمان بجای آورد
 پس پیری را کسی شاید که دست بدست تا عهد رسول الله از پیر کامل آورده باشد چنانکه این فقیر خاکباز
 صغیر و کبیر از سلسله اجازات از حضرت پیر خود رسیده است و اورا از هر چند خود بگی این مشائخان
 از سلسله بطریق مناجات و تحریروا هم آورده ام که طالب این سلسله باشد شاید که اسرار شریف ایشان
 بیاد دار و ما در هنگام مصیقت احوال بعد از تعالی شفیع آورد و حاجتش بشکایت آید که ما قال علیه
 والسلام من احب شیئا اکثر ذکوه آورده ام هر که هر روز و حکایت از اولیا ماضی مذکور
 و یا بشنود و بشکایت خاطر ادا آن آبی پیدا شود اول شجره خیمه اهل بهشت که این فقیر حقیر مسمی بملا
 یزید و نگه باری از حضرت شیخ المشایخ و اولیا و پیشوای زمانه شیخ یگانه فرد الزمان بمنزلت عین
 الانسان حضرت شیخ علی زمینی بن قنبر علی قدس سره آورده است حضرت شیخ را بهیت نفر
 و آشنایان بر میان بودند که بغیر از اهل علم شخصی را امر بدین میگرفت و تلقین میکردند و اگر چه عامی محض
 خدمت او روزی چند میگذرانید از برکت شیخ چنان مؤثر میگشت که درین زمانه فساد ذره از
 شریعت مصطفوی تجاوز نمی نمود و خود را بنود انشا و الله آبی بحرمات را از و نیاز شیخ را
 المسلمین شیخ علی بن قنبر علی که بانو داشت آبی بحرمات را از و نیاز شیخ المسلمین شیخ سالار به عطا
 روحی و قنبر سر که بانو داشت منقلب او انیکه عارف الحارثی را چنان شرح فرموده که یک کون اند

علم فقہ اور امام اعظم ثانی می گفتند و در علم نحو اورا شہاب الدین ناگوری سے گفتند آورده اند کہ روزے دانشمندان از ماوراءالنہر و خدمت او حاضر شدند و میان ایشان مباحثہ در مسئلہ فتاویٰ شیخ خراسانی را فرمود تا فلان کتاب را بیارند و کس برداشته آورد و نہ شیخ در حال یکشاہ و انگشت را بران سطر بنا و دانشمندان در ان حال عذر تقصیرات بجای آوردند و مریدی او اختیار کرد و **وایضاً** آورده اند کہ چون ہمایون بادشاہ ولایت ہند را مسلم کرد بعد مدتے لشکر افغانان بدو مقابلہ نمودند بادشاہ از برائے شجاعت و عا دہ شیخ بجانب اجمیر متوجہ شد وقت منعی بود کہ در رسید چون شیخ سر از مراقبہ بالا کرد اہل مجلس واقفہ را باز نمود کہ بادشاہ زمانہ قیامے دارو گفت کہ چہ میخواید بادشاہ گفت ملک میخوام شیخ در مراقبہ شد بکذاستہ کرت سر بالا می گرفت و طریق حاجتش منی رسید باز در مراقبہ شد بعد از مراقبہ سوم دست برد آورد کہ از برائے سلامتی سر بادشاہ فاسخہ خوانید حضرت ہمایون بسبب ہمان دعا از حد و نجات یافت بعد از نجات از موضع لاہور دو واسطہ را بر بدیدہ شیخ فرستاد و **وایضاً** آورده اند کہ روزے فرزند ایشان شیخ حسین بہوا فرستاد و جوانی در سیر خرابات بیرون شدہ بود و زوان چند از ہر طرف بدو ریختند و ششیر چند بروی زدند اما بوجودش اثر نمیکرد چون در خانہ آمد شیخ برو قہر و غضب تمام فرمود و گفت کہ فقیران را بسوار می میر چہ کار گفت اے پدر طریق اثر ناکردن تیغ چہ بود شیخ دست مبارک خود را بدو نمود کہ بکشد و شدہ بود باز شیخ را از اینجا کہ عاوت درویشان ست از اظہار کرامات عار پیدا شد سر بر زمین نہاد و اودار الفناء بدار البقار حلت نمود **اللہی کجاست** را ازو نیاز شیخ الاسلام و المسلمین شیخ بہار الدین صاحب رحم کہ با تو داشت و اورا از اینجا حاکم گویند کہ در ایچ احوال بغیر لا بدی تکلم نمی کرد و روزے فرزند صغیرش را بنزدیکش راند کرد تا مگر باین فرزند تکلم کند طفل اورا بغایت مزاحمت رسانید چنانکہ از ریش و تیغ اورا می گرفت و بدو ملاعبت میکرد و شیخ دست را بطرف زمین اشارت کرد و فرزند سر را بران او نہاد و بعد از مدتے چون دیدند طفل جان بحق تسلیم کردہ بود و آورده اند کہ روزے از مریدان او انکار نمود و مباحثہ کرد کہ فی زمانہ کرامت نیست شیخ

گفت بہت کرامات علیٰ فی دار دنیا بہا کون فقہم اہل النوال یعنی کرامت
 اولیاء حق مست مرید گفت اگر کسی واسطہ باشد پیدا کند و برین مبالغہ نام نمود
 شیخ دو رکعت نماز بعد از تجرید وضو بجائے آورد و گفت از جان بہتر بیخ نیست
 و سر زمین نہاد و طاعت نمود الہی بکرمست راز و نیاز شیخ الاسلام و مسلمین سید حامد
 الدین قدس سرہ کہ با تو داشت الہی بکرمست راز و نیاز شیخ الاسلام
 و المسلمین شیخ حسام الدین قدس سرہ کہ با تو داشت و بعد از بیعت ایشان راز
 محرمت منع میکرد و از انکہ سادات بودہ اند و ادب سیادت او نگاہ میکرد و اما حضرت
 سید حامد الدین از عمر خدمت بقایت و لگیری بود و از عدم خدمت پیر
 خود عدم سعادت خود را قیاس میکرد و بعد بلا غایت و جہد بلا نہایت مے نمود
 کہ مگر وقتی از وقتہا بہ یگانہ نوع خدمت مشرف شود قصاراشے حضرت شیخ حسام الدین
 قدس سرہ کہ بر بام بود چون میخواست کہ فرود آید حضرت سید حامد الدین قدس سرہ خود را
 در طاقچہ زمین پایہ پنهان ساخت کہ مگر پائے مبارک ایشان بر بدن ایشان
 برسد ہمدردان بود کہ حضرت پائے را بر پشت ایشان نہاد اما چون دانست کہ آدمی
 است در حال جست زدہ فرود آمد گفت کیستی گفت منم فرمود غرض چہ بود گفت
 خدمت و گیر میرنم شد این را ہم نوعی از خدمت دانستم پس حضرت شیخ حسام الدین
 قدس سرہ خواست کہ اورا اذن ارشاد بدہد اما بخود اندیشید کہ اگر قیص خود بدہم در وقت
 پوشیدن دامن بلائے سر ایشان خواہد آمد و اگر دستار بدہم نیز برفرق او قرار یابد
 و این را ایسے ادبی میدانم کہ لباس من برفرق ساوات قرار یابد اما بہتر آنست
 کہ سر او را بدہم تا وقت پوشیدن در زیر پائے ایشان در آید چون حضرت شیخ
 حسام الدین صاحب سر او را بدو کشید و داد حضرت سید حامد الدین از انجا
 کہ حد چند ان آداب مرشدی اورا رعایت مے داشت سر او را برداشتہ
 بر سر خود بست بعد از چوں حضرت شیخ حسام الدین دانست کہ در اخلاص طلبا بہت مست
 و در خدمت ثابت است شفقت لانہایت در شان او مداکر و ممرات او را نگاہ

و شفقت علیٰ الشاہین

اللہ تعالیٰ درخواست کرو و او را اذن ارشاد و اونس لائق حال طالب این است که اگر چه سید زاده
و شاهزاده و خان زاده باشد خدمت را از دست نهد الهی بحکمست راز و نیاز شیخ
الاسلام و المسلمین شیخ نور قطب عالم قدس سره که با تو داشت در مناقب او آورده اند که وقتی
که بادشاه زمانه ناگوار او در تحت حکم آورد و در قریب شیخ نزد بیوه بود که خود را در حفظ او

محفوظ می داشت سپاهیان بدو مزاحمت می رساندند و اموال او را بے تکلف می خورند
بیوه زن استعانت به حضرت شیخ برو شیخ در پیش ظالمان شد که قیام را بغایت مظلوم
نمی توان ساخت ظالمان خنده آغاز کردند قطب از جاکے نمی خیزد و شما چگونه آمدید
شیخ گفت مگر نخواستہ باشم ایشان فی الحال کس بمنزلهش دو انیدند گفت که در خانه هم
نشسته است و در اینجا هم حاضرست ظالمان ترسیدند و از اینجا بجای شدند و این
احوال ابادشاه نشان دادند بادشاه را پانصد مردان خوانین بودند فرمود تا پانصد

مسجد و پانصد مہمانی مہیا کنند و بادشاه نیز مسجد و مہمانی تیار کرد و این ہزار و دو کس
بیک کرت او را دعوت نمودند در یک ساعت در ہزار و دو جائے پیدار بود و تخت
خود نیز نشسته بود و در بعضے جائے خوردنی خورد و در بعضے جائے نماز را اقامت
می کرد پس ہر کہ دعویٰ قطبے کند از چنین طلب کن الهی بحکمست راز و نیاز شیخ
الاسلام و المسلمین شیخ علاء الدین اسعد لہا نوری قدس سره کہ با تو داشت الهی بحکمست
راز و نیاز شیخ الاسلام و المسلمین شیخ سراج الدین قدس سره کہ با تو داشت الهی بحکمست
نیاز شیخ الاسلام و المسلمین شیخ نظام الدین اولیاء احمد و محمد بدو انے قدس سره کہ با تو داشت
و در مناقب او آورده اند کہ روزی در تنگناے می رفت یک

بچگان را افتاده دید کہ می طاقت شدہ فریاد می کردند گفت ما در ایشان چہ
شد گفتند کہ درین شب او را و بخور و گفت فریاد کنند ما در ایشان چہ فریاد کردند و در
حال از کوہ بیامد و بران بچگان خود ایستاد ایمنآ آورده اند کہ شیخ را پانصد
قوال بود کہ ہر روز برقص و سماع می رفت روزی عالمان زمانہ جمع شدند و شیخ
رکن الدین قریشی ہذا و پیش کردند تا با او مباحثہ بکنند چون پیش در رسید ہر دو با ہم

در مناقب شیخ نور قطب عالم

مسئلہ در مناقب شیخ نظام الدین

هر جا که روند و شیخ در قفس شد قوالان را فرمود که چستی قرار نماند باشد قوالان سرود نواختند
 چون بجانب شیخ رکن الدین رسید از دامنش گرفت و بنشانیدش باز بر قفس شد بکذاشتن
 کرت او را منع کرد چون بکرت هفتم بر قفس شد شیخ رکن الدین روان شد و جمله عالمان
 متابعت او کردند بعد از ساعتی پرسیدند که یا شیخ چرا را که می گفت من با او چند سخن
 در باطن کردم که شوار ابدان اطلاع نشد اما درین سخن کرت که می گرفتیم در هر کرت باطن
 می برآمد و در کرت هفتم بجای رسید که مراد از آن مجال نبود آورده اند که چون مفتاح
 انجمن را تصنیف میکرد یک مسئله بر مصنف و شوار آمد مرید خود را فرمود تا فلان وظیفه
 و کتاره دریا بخوان که حضرت علیه الصلوٰه و السلام بتو نماید و مشکل را حل بکند مرید بچنان کرد
 حضرت علیه السلام را وید گفت یا نبی دادید بار دیگر کجا باشی گفت در مجلس شیخ نظام الدین خواهم
 یافت آورده اند که بار دیگر مسئله مشکل افتاد و همان مرید بجلس شیخ نظام الدین رجوع
 کرد چون پرسید دید که شیخ بر قفس بود و بهتر حضرت علیه الصلوٰه و السلام موضع رقص ابدان
 پاک میکرد و مرید در شک افتاد که شیطان باشد یا حضرت حضرت علیه السلام باز گفت که شیطان
 بصوت پیغمبران نشود و درین اندیشه بود که حضرت علیه السلام در پیش او آمده و مشکش فرمود مرید
 گفت یا پیغمبر خدای این چه حالت است گفت اگر موافق مشرح میکند اما طالب خلص است
 که طلب باخلاص دارد و مرید چون این شنید بسیار در پیش شیخ نظام الدین ایستاد بعد از
 فراغ شیخ طلب انابه کرد و در طلب شجره شد شیخ گفت که استاد شما مشرح است شجره مراتب
 نکند اما چون آنکس الخلق بسیار کرد و کلاه و شجره بدو داد چون در پیش استاد شد واقعه باز فرمود
 استاد بدو تهر و غضب تمام کرد و فرمود که شجره را بدو برگشته بدو مرید ایام نمود که من شرم
 دارم بعد از آن هر دو با هم روان شدند چون رسیدند دیدند که شیخ باز در قفس بود ایشان
 در مجلس او استادند چون شیخ بطرف ایشان آمد هر دو استاد و شاگرد او هم صداقت
 کردند اما سنگ و روی مریدش بجای تیر شد شیخ گفت چیزی به باطن داشته
 باشید و الا کار شما به ظاهریست و حضرت شیخ را گفته اند که چون به نظر تیر به کمر نگاه میکرد
 در حال سرش از تن جدا می شد بعد از فراغ مریدان پرسیدند که یا شیخ مایان چند آن تیر را

باطنی کرویم برایشان چنانکه شیخ گفت کہ من چندان تیر طریقت برایشان زدم اما حجتہ شرعیہ
چنان پوشیدہ بود کہ تیر طریقت در حجتہ شرعیہ اثر نہی کرد ایشان شجرہ را بدو دادند
شیخ گفت من چہ کہتہ بودم اما شاگرد ثواب طاعتی کرد و درین حال من مخیر نہ ام اگر مریا بیام
بکشید مجبور ہستم گفتن باز در قص شد تمام آن مجلس بیک کرت کار و زو نہ اما در پیج اثر نکرد
بعد از فراغ معذرت نمود ایشان گفتند کہ این چنین کار خاصہ تو باشد و کسی گیرانشاید
مناقب دیگر آورده اند کہ بادشاہ زمانہ را در ہر وقت پانصد طبق تصدق می فرستاد
شیخ را نیز پانصد طبق می فرستاد بادشاہ را غیرت بکار شد کہ تصدق او بمن برابر و مساوی می باشد
آنچہ از اموال و املاک شیخ دادہ بود ہمہ را حمانعت نمود اما شیخ بعد از آن دو چندان طبق می کشید
بادشاہ چون دید کہ باین نحو است مردمان او را کار بکار میگرفت بزور وستم و قلعہ و ہلی را راست
می کرد و سوز مردمان این واقعہ را بہ شیخ باز گفتند شیخ گفت این قلعہ بر بادشاہ حرام است او میر
و درین قلعہ خزان بچہ نہ چون قلعہ ہتیا شد و بادشاہ بطرف قلعہ سوار شد مردمان گفتند کہ یا شیخ شما
چہ گفتہ بودید شیخ گفت ہلی دور است ہذا چون بادشاہ بدو ازہ رسید مردمان تعجبیل کردند کہ
یا شیخ در آمد گفت مہنور و درست آورده اند کہ چون بادشاہ سر بدو ازہ در می آورد از باکا
دو ازہ بقدرت اللہ تعالی سنگ از دیوار جدا شد حتی کہ بر سر بادشاہ رسید و مغز او برآمد
الحال تا این زمان ہرگز خرم نشود و در قلعہ و ہلومی می یابد الہی **حکیر مست** را ز دنیا ز شیخ
الاسلام و المسلمین شیخ فرید شکر گنج مسعود سلیمان چشتی قدس سرہ کہ با تو داشت در مناقب او آورده
اند کہ شیخ فرید بہا و الدین فکر یا ہر دو در پیش شیخ شہاب الدین شہروردی شدند و رسید جلال
بخاری و شہباز قلندر بہر دو نیز ہمراہ بودند اما شیخ فرید را و رول خطہ آمد کہ شیخ را سینہ بہنایت
کلمان ست بماند زمان چہ واقعہ باشد حضرت شیخ شہاب الدین دریافت اما ہر چہ را را یگان مرغ
بداد و گفت این اورچا فوج کنید کہ کسی نہ بنید ہر سہ کس مرغ را گشتند اما شیخ فرید بے کشتہ
آورد و گفت چہرہ گفت ہرچہ جان نیست کہ او نمی بیند بعد از آن حضرت شہاب الدین او را فرمود کہ
برو مردان خدا را طلب کن کہ ترا بمن کار سے نیست و از عمدہ تو نحو اہم بر آمد شیخ فرید گفت
کہ ما کہ کسی را بنیائی فرمود و در پیش قطب عالم شود و طلب شد چون بزرگ یک شہر قطب عالم رسید

دید که باکو و کان بازی و لعب میکنند و چون بنظرش آمد دید که بر تخت نشسته است اما چنان آگاه شد
 که یکی در آن میان کو و کان همین شخصی بود زیرا که مراتب قطبان است که در یک ساعت به هزار گز شمر
 بنمایند قطب عالم را بجز مدت افتاب و خورشید که در شب آتش کردن افتاب و ازونا چیز شد و در
 حائے بلند شیخ را دید که عوافر و در حال آن جایگاه روان شد و دید که دختر صاحب جمال
 سرشنه قوم حکام الله را میخواند آتش طلب کرد و حاجت فرمود گفت اگر چشمم خود را کشیده بمن
 بهی آتش بد چشم شیخ و در حال کار در برابر گرفت و چشم مبارک را کشید و بدو داد و آتش اروان کرد
 بعد از گرم کردن افتاب قطب عالم بیرون آمد و چهارت بگرد فرمود و چشم تو چه حال دارد گفت
 حضرت درو میکند گفت بکشائے که باز آمد چون بکشد آمده بود اما کنزی داشت تا نشان
 مردان گم نشود علی الصباح همان دختر جلال و زر را گرفته در پیش قطب عالم شد شیخ آن اموال را
 بفقرا تصدق کرد و او را شیخ فرید تزویج کرد و اذن ارادت او را بجانب پٹنه فرستاد اما دولت
 پٹنه را را جپال جوگی گمراه ساخته بود قصه او آن بود که روزی بادشاه پٹنه در شکار
 شد اما در بیابان و دشت گل بغایت مصفا دید فرمود اما او را ازینج برکشند چون زمین را کاویدند
 دشت از خانه کشیده بود چون همان خانه را خراب کردند دیدند که جوگی در آن خانه نشسته است
 و پنج آن دشت در کاسه اوست بادشاه بدو متوجه شد جوگی چون برآمد عالم تسبیح را بیان کرد
 تمام ولایت اگر اه ساخت چون حضرت شیخ فرید در آن لواحق رسید گوشه را بجزو قرار داد و
 در آن زمان تمام نظر مردان بدان جوگی گرفت آوردند که شخصی را اذن محله ماده
 کاویدند در آنجا استاد در پیش شیخ رفت که ای گوش نشین و عاکن اما ماده کاو من شیر و بد شیخ
 دها کرد همچنان شد بکذا اما اهل آن محله بدو جوع کردند چون شهرت یافت سخن ابیاد شاه
 رسا شد بادشاه شیخ را دعوت نمود فرید علیه الرحمۃ حاضر شد و گفت که این چنین
 مسلمانان را شاید که دین خیر مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم را تبدیل بد بادشاه گفت که
 جوگی چنان و چنین است اگر شما بدو برابری کنید از او برگردیم شیخ فرمود لهذا
 آسان خواهد کرد چون در رسید شیخ را گفت تو که باشی شیخ فرمود صاحب این ولایت منم
 جوگی گفت که مرا با شما کاوید و محبت نیست بلکه کار به کار است جوگی بر مصداق

خود نشست و در هوا شد شیخ هر دو کفش مبارک خود را بالا انداخت جوگی چنان رفته بود که دیده
 نمی شد و آن کفش او را بر سر زده باز آورد و بعد از آن شیخ فرید بالا پرید جوگی نیز در عقب
 او بالا رفت بعد از ساعتی جوگی فرو آمد بعد از شیخ فرو آمد جوگی در اقدام شیخ افتاد و توبه
 کشید و مسلمان شد گفتند چرا گفت مرا بر بکت عمل بود با این آسمان رفتم و بالا را ندانم اما
 او را بر بکت عمل ایچان بود از من در گذشت و در کنگره بهشت رسید تمام عالم مسلمان شدند
 و شیخ الحال در اینجا آسوده است و او را از اینجا شکر گنج گویند که روزی بار بار می شنیدند
 گفت چیست یکی از آن میان گفت خاک است فرمود و خدا بد شد بعد از آن چنان دیدند همه
 خاک بود باز بر آن راه آوردند گفت شیخ شکر است گفت خواهد شد باز شکر شدند و
 آورده اند که روزی بر مقبره نشسته بود و مرید خود را و فن میکرد و چون در فن کرد رنگ
 روش متغیر شد باز بر جائی شد گفتند یا شیخ چه حال بود گفت گم گار بود و عذاب میکشید
 من شفاعت استاد و منور سخن تمام کرده بودم که قطب عالم در رسید و او هنوز در
 عالم بود که شیخ معین الدین در رسید و او هنوز در کلام بود که آواز نعلین شیخ عثمان را در فنی پیدای
 شد و آلف بر ملا که آواز کرد که به نظر دیوانه خوابید سوخت و الا بگریزید یا ران گفتند یا شیخ اگر
 بوی بخشد فرمود تا حضرت رسالت پناه علی الله علیه و سلم همه حاضر می شدند و الهی می
 از دنیا ز شیخ الاسلام و مسلمین شیخ قطب الاقطاب قطب الدین بختیار راوشی حشمتی و غیر
 ره که با تو داشت و در مناقب او آورده اند که شیخ فرید گنج در وقت
 داد بعد از سنت فجر در خواب رفت و در آن میان اسلام شد شیخ فرید متحیر شد قطب
 لم آستین را و در پیش او داشت شیخ فرید در آن میان در آمد و آستین را دید که جای پاش
 رفت و وضوهای گوناگون است شیخ فرید در آن غسل کرد باز از آن آستین پیرا رفت و شیخ
 و آورد و بکذا مناقب هر یک چند آن است که در تحریر نیاید اما بعضی را که بیاد داشتیم
 یم الهی بجز است را ز دنیا ز شیخ الاسلام و مسلمین شیخ معین الدین حسن بختیاری حشمتی
 نداشت در مناقب او آورده اند که روزی هندو را هندوان می سوختند تمام
 تا آنکه دست افروخت و همه می سوختند مردم نیک می شدند ناگاه از جانب قطب شیخ آمد

مسلمان در زمانه قطب الدین بختیار راوشی حشمتی و غیره

برآمد که این دست را بنزد یک من وزن کنید زیرا که روزی من در جلدی دست را بالا کردم و از
 آن برآید موافقت بطاعت دست را بالا کرده بود از آن نمی سوزد و مناقب شیخ ابوالقاسم بن
 مختار بن محمد الهی کجاست راز و نیاز شیخ الاسلام و المسلمین شیخ عثمان بن قیس سره که
 تو داشت الهی کجاست راز و نیاز شیخ الاسلام و المسلمین شیخ حاجی شریف زندی قدس سره
 که با تو داشت الهی کجاست راز و نیاز شیخ الاسلام و المسلمین خواجه قطب الدین و دو و چشتی
 قدس سره که با تو داشت الهی کجاست راز و نیاز شیخ الاسلام و المسلمین شیخ ناصر الدین ابو
 یوسف چشتی قدس سره که با تو داشت الهی کجاست راز و نیاز شیخ الاسلام و المسلمین
 خواجه قدوة الدین ابو محمد چشتی قدس سره که با تو داشت الهی کجاست راز و نیاز
 خواجه ابوالسحاق چشتی قدس سره که با تو داشت الهی کجاست راز و نیاز خواجه ناصر الدین
 چشتی قدس سره که با تو داشت الهی کجاست راز و نیاز خواجه مشاهیر علو دینوری چشتی قدس
 سره که با تو داشت الهی کجاست راز و نیاز خواجه مشاهیر از رفاه یافته است الهی کجاست
 راز و نیاز خواجه ابوبکر بن محمد قدس سره که با تو داشت الهی کجاست راز و نیاز خواجه ابو
 حنیفه چشتی قدس سره که با تو داشت الهی کجاست راز و نیاز خواجه ابراهیم بن ادریس
 سره که با تو داشت الهی کجاست راز و نیاز خواجه فضیل بن عیاض قدس سره که
 الهی کجاست راز و نیاز خواجه عبدالواحد بن زید قدس سره که با تو داشت الهی
 راز و نیاز خواجه امام حسن بصری رضی الله عنه که با تو داشت و بدانکه امام حسن
 معتقد را همای بود روزی در کنار مهانی بود شنیدند آقا به حضرت رسالت پناه
 الله علیه و سلم بر آب برای طهارت بود از آن آب بخورد حضرت گفت که این آب چه شگفت
 دین پیغمبر خود حضرت فرمود یعنی نیکو کرد و گفت بمقتضای این آب از من برکت هر دو جهان برآید
 چون بزرگ شد سوداگری میکرد و نام او ابو سعید بود چون حضرت حسن گفت نامش حسن
 کردند و هر دو را پیشرفت و او را حسن نامی میگفتند و سالها در میان راهی و هر دو
 کردند و هر دو را با یک از کلاستران روم آشنا شدی و داشت بارها را در خانه او بنام
 آن کس گفت که پسر شاه بلایان را درین روم سیر بیا بان است اگر میخواهید شما را با نام

امام رفت در میان خمیه دید بغایت کلان ستاده اول چهار هزار گنیزگان صاحب جمال هر یکی
 با طبقهای مروارید و دست ازان برگشتند و روان شدند بعد ازان چهار هزار سفید ریشان
 ازان گشت کردند و روان شدند بعد ازان دو هزار طبعیبان و دیران ازان خمیه گشتند
 و روان شدند بعد ازان دو هزار لشکر ازان خمیه گشتند و روان شدند بعد ازان
 بادشاه باد و از ده کس خوانین و ران خمیه درآمد و آن خان که آشنائی او بود او را نیز آورد
 آورد بادشاه گفت ای فرزند مرا اگر به گنیزان و زر و خزان نجات می یافتی میدادم چنانکه دیدی
 و اگر بر داری سفید ریشان نجات می یافتی آورده بودم و اگر بطبیعی طبعیبان نجات می یافتی
 آورده بودم و اگر جنگ و حرکت می یافتی می کردم و اگر بزاری ما و خوانین نجات می یافتی آورده
 ام اما کار بخداست که ازین هیچ چیز قبول نداد و بعد از مردن امام ازان کس سوال نکرد که
 این چه کار است گفت بادشاه را پس وفات یافته است در هر سال همچنان میکنند امام هم ازان
 جامی روان شد گفت که بارها مرا برضائی خدای تصدیق کن که اینچنین خدای قادر که ازین
 چیز بکس هیچ قبول نداد و چگونه طلب او را ترک هم و طالب دنیا می فانی با شتم و از انجا به ملک
 رجوع کرد بعد از اطوان در طلب علم شد تا امام زمانه گشت اما چون اصحاب کم شدند و در
 هر روز حلت مینمودند مگر مرتضی علی رضی الله عنه مانده بود اما هم حسن باتفاق صحابه و پیش
 مرتضی علی که م الله وجه شد و بیعت کردن خواست و گفت که حضرت رسول فرموده
 است اصحابی کالقوم بایهم اقتدایم اهتدایم آنچه تو از حضرت آموخته باین فقیه تعلیم کن مرتضی
 فرمود که روزی در خدمت رسول الله صلعم نشسته بودم حضرت فرمود چشمان مرا بین
 که چگونه می پوشم چشم پوشید و گفت لا اله الا الله باز فرمود که چشمان من پوش و بگوئی گفت حضرت
 رسالت پناه فرمود و در یافتی مرتضی علی که م الله وجه جهان روشن هر چه اندک کرد و فکر و بجهت تعلیم
 کرد و تا این زمان همان روش در میان صوفیان رسالت داد و راسته صد کس مرید بود و بنام
 مانند او گشته بودند و ازان میان بدو کس اهانت داد یکی عبدالواحد بن زید و دیگر جمیع عجمی اجماع شدند
 پنج خانواده از عبدالواحد بن زید از میان یک مرید امام فخریه بوده اصل نام بن حارث و قصه او را
 در فصل ایمان مذکور کردم باز او را برآورد آورد و ده اندک روزی زنی سر برهنه میرفت امام گفتش آن زن

سر پیش آن خان از خود خبر داشت سر و پیش گفت ای امام من از محبت آدمی چنان مستور عجل بودم که هرگز
 را فراموش کرده بودم و تو دعوی محبت خدای کنی چگونه در پیش میسر را دیدی امام واقعه باز پرسید گفت
 شوهری دارم که در چند سال محبت کنی او کرده ام اما چنان محبت او آشفته ام که از محبت او خبر ندارم
 ولیکن درین ایام خواهر زن دیگر بگیرد هر چند میکنم این محبت او را نمی توانم صبر کرد ایام فریاد برآورد
 که این فتنه بجهت من میگیرد و او در کلام مجید خود فرموده است ان الله لا یغفران لشیء من غیره

دون ذلک من یشاء الهی بحکمست راز دنیا را میرالمومنین علی تفسی کرم الله وجهه که با تو داشت
 الهی بحکمست راز دنیا را زمره کائنات خلاصه موجودات شیع روز جزا محمد مصطفی صلی الله علیه و آله
 که با تو داشت الهی بحکمست ذات مقدس و مظهر خویش که مرادات و مشروعات این بیچاره برآورد
 خیر کردی بمنش کمال کرمک من خدیوم فقرات فلان شجره دیگر از سلسله سهروردیه
 که تعلق پایا و نجیب سهروردی دارد که حضرت شیخنا از او زن داشت و از او با بن فقیر ملا در وزیر
 شگنائی رسید الهی بحکمست راز دنیا را شیخ الاسلام و السیاح شیخ علی تریزی که با تو داشت
 بدان اسک فرزند که ارواح جمعیست لطیف که تعلق دارد و بدین انسانی تعلق تصرف و
 تدبیر و روح غیر نفس است و نفس غیر روح زیرا که در هنگام خواب میرون میرود و نفس بر جای میماند
 یقول علیه الصلوة والسلام التوأم اخ الموت و در حدیث دیگر در مشارق

آورده است که ان الله یغفر الذنوب و احکم حثیشا یرد علیه کحیث یشاء یعنی قبض میکند در
 خواب باز میگردد و اندر میاید چنانکه روزی این فقیر از حضرت شیخ پرسید که بدجنان چه
 یگویند که ارواح صورت ندارد حضرت شیخ فرمود که محض غلط میگویند و این در اکثر جایهای
 مستورست اما چون در رحم منزل می شود بهار یادمیدارم که ارواح ما را بمنزل مورد پرور
 بود و مصنف این رساله نیز نشانده گفته بود با در خود تصدیق مذکور که لایل دران ایام من
 و خیر بودم پس فقیر نیز از ان مقام خبر دارد و در فقر از ان احوال خبر دارد و که گفت چون من از
 رحم فرود آمدم مراد فلان پسر نباده بودند الهی بحکمست راز دنیا را شیخ الاسلام و السیاح
 شیخ سالار بدیه عطاء الله حبیب مد روحی قدس سره که با تو داشت الهی بحکمست
 راز دنیا را شیخ الاسلام و السیاح شیخ قطب الدین محمد اجمری قدس سره که با تو داشت

الهی بحسرت راز و نیاز شیخ الاسلام و المسلمین شیخ نظام الدین مهابجری قدس سره که با
 تو داشت الهی بحسرت راز و نیاز شیخ الاسلام و المسلمین شیخ سید جمال الحسن البخاری قدس
 سره که با تو داشت و پیر سید جمال بخاری اول است که ابن جهانیان گویند الهی بحسرت
 راز و نیاز شیخ رکن الدین قدس سره که با تو داشت نقل است که شیخ پانزده ماه در حرم
 ماور بود بعد از ولادت جد او شیخ بهاء الدین ذکر یا زودر گوش پرسید که این مقدار چه ادر حرم
 دیدم اندی گفت در هر ماه دو سیپاره از کلام الله را میگویم اذان و یرمانم و اواز پدر خود
 اذن آورده بود الهی بحسرت راز و نیاز شیخ الاسلام و المسلمین شیخ بهاء الدین ذکر یا
 قریشی قدس سره که با تو داشت و ذکر یا نام پدر او بود منقول است که شیخ را حضرت شهاب
 الدین دعا کرده بود که هر که ترا ببیند و بعد از جواز ترا به بنید و هر که بعد از جواز ترا تو مناره ترا
 به بنید یعنی گنبد ترا او را بدو رخ کاری نباشد چون این سخن به شیخ فرید شکر گنج رسید و خاطر
 گذرانید که مرا شیخ قطب عالم بیچ و دعا کند قطب عالم دریافت حق او دعا کرد که هر که مرید تو شود
 و مرید تو آرزو قیامت هر که درین سلسله تو اقتدار کند او را از آتش و دوزخ خلاصی باشد و
 شیخ رکن الدین آورده است که در شب حق تعالی را در خواب دیدم بمن چنان بنمود و گفت هر که
 سه کرات این را تکرار کند او را بتو بخشیدم از برکت این اسماء یعنی شیخ رکن الدین و شیخ صدر
 الدین و شیخ بهاء الدین باید که این سه کرات تکرار کند الهی بحسرت راز و نیاز شیخ
 الاسلام و المسلمین شیخ شهاب الدین سهروردی قدس سره که با تو داشت منقول است
 معراج حضرت نهزده سال بود اما چون برگشته آمد بجای خواب هنوز گرم بود و این را طلسمات الهی
 نید که بر بعضی یک ساعت بلیا شد و بر بعضی چند سال شیخ شهاب الدین را مریدی بود مؤذن
 و در همین التماس می بود که اگر من طلسمات الهی امید بدم روز جمعه در مسجد دمشق که آنرا معاویه
 بنموده است در رسید و در زیر آن مسجد جوئے آب میرفت در حال جامه کشید بعد از آن
 ب در آمد چون سر بالا کرد در ولایتی بیرون شد که نام آن ولایت نمی شناختم همچنان
 بهر سر آب نشسته بود ناگاه یک درویش نیک محضر برویش آمد گفت چه شخصه و اقامه
 او را در خانه برود بعد از مدت دختر بدو نکاح کرد و فرزندان چند از او تولد شدند و از آن

روزے نیز برائے غسل و ران جایگاہ جامہ کشید چون در آب در آمد سر بالا کرد کہ باز در میان
مسجد بیرون شد و جامہ ہائے او بچنان نہادہ بود و مردمان ہنوز بمسجد حاضر نشدہ بودند
جامہ پوشیدہ و در مسجد متحیر شد و نشست بعد از آمدن شیخ مسجد چون نماز ادا کرد شیخ بدو تبسم
کرد کہ متحیر سہمباش میخوای دیدی آن مقام را بدو معائنہ کرد و توشہ گرفتہ روان شد بعد از تہ
ماہ و در آنجا رسید زن و فرزند از خود را بیاورد الہی بکرمیت راز و نیاز شیخ الاسلام و مسلمین
شیخ ضیاء الدین ابوالنجیب عبدالقادر سہروردی قدس سرہ کہ با تو داشت الہی بکرمیت راز
و نیاز شیخ الاسلام و مسلمین شیخ وحید الدین ابو عمر سہروردی قدس سرہ کہ با تو داشت الہی
بکرمیت راز و نیاز شیخ الاسلام و مسلمین شیخ محسن عبداللہ معروف بہ عبودیت سہروردی
قدس سرہ کہ با تو داشت الہی بکرمیت راز و نیاز شیخ الاسلام و مسلمین شیخ احمد سواد
و نیوری قدس سرہ کہ با تو داشت الہی بکرمیت راز و نیاز شیخ الاسلام و مسلمین شیخ مشاہد
علو و نیوری قدس سرہ کہ با تو داشت الہی بکرمیت راز و نیاز شیخ الاسلام و مسلمین
شیخ جنید بغدادی قدس سرہ کہ با تو داشت در قبال البدر عت شیخ الاسلام
لہا نور می آوردہ است کہ آنچہ بعضی صوفیان گویند کہ شیخ جنید رقص میکرد و سماع می
کرد راست است اما در آخر عمر تائب شد و توبہ کرد و آوردہ اند کہ شیخ خواجہ زادہ
حضرت سری سقطی بود و در پنج سالگی نماز میگذارد اما سرانزدیک نہاد روزے
سری سقطی گفتش کہ ای پسر مرا و در تربیایہ نہاد و گفت آری رعایت بچنان است
اما سر من از کہ اللہ میگذرد از آن نزدیک جوینم روزی چہراہ سری سقطی بطواف کعبۃ اللہ
میرفت و در مسجد حرام چہار صد اولیاء اللہ را یافتند کہ ہمگی در بیان شکر بودند چون
سری سقطی را دیدند مفرح شدند کہ از جواب احسن شنویم سری سقطی اشعارت بجنید کرد
کہ از و پر سپید شیخ جنید گفت شکر گفتار بانی نیست بلکہ شکر آن بود کہ چون نعمت
منعم را صرف خود کردی پیش قوت آنرا در عبادت او صرف کن باز نعمت دیگر
طلب تا شکر بجای آوردہ باشی ہمگی پسندیدہ روزے و رازارے گذشت
کہ در کان اورا بنگ و کلون میزدند گفت بنگ نزنید کہ پائے من شکند و او می

پائے نمی رسد بلکه از عبادت محروم مانم الهی بجز مرتبه راز و نیاز و شیخ الاسلام و المسلمین
 سری سقطی قدس سره که با تو داشت الهی بجز مرتبه راز و نیاز و شیخ معروف کرمی قدس
 سره که با تو داشت منقول است که رودی سر بر آفتاب نشسته بود سر بر آرد و تبسم کرد و باز بر آفتاب
 نشد باز سر بر آرد و در گریه شد مردمان پرسیدند که چه حالت گفت در هر زمانه چهار مرتبه در
 عیب باشند و غیب از آگونی که هیچ ذره از شریعت و افعال و اقوال تجاوز نکرده باشند
 ولیکن از مراتب خود نیز خبر نداشته باشند و نه مردان دیگر خبر داشته باشند و نزدیکی صاحب
 مراتب باشند و در هر زمانه چهار صد ابدال میباشند و امام شافعی پهل بود و منظر دریا را کسی
 پرسید که امام شافعی از کیان است گفت ابدال است و از مالک و نیاز پرسید که چه حال
 دارد گفت بعد از و بماند و کسی نمیشد و ابدال آنرا گویند که صاحب مراتب صاحب
 علم باشد که از جمله لغزیدنی خبر داشته باشد و نیز قیام زمین با ایشان است گفته اند
 كَوْنًا اَلْاَبْدَالُ كَسَفَتِ الْاَرْضُ وَمَا فِيْهَا و در هر زمانه چهل و نود میباشند و مراتب
 ایشان اعلیٰ است از مراتب ابدال که فی کل شیء انتباه دارند و در هر زمانه چهار
 نقیض میباشند که هر چهار گوشه دنیاوی بر ایشان آبادان میباشند و ایشان
 را نقیبان حق گویند و خاصیت ایشان آنست که هر چه خواهند شود اگر آفتاب
 را در شب باز آرند برگشته باز آید زیرا که وجود ایشان از خوفانی و کجی باقی چنانکه
 آهن را کسی به آتش گرم کند تا سرخ شود بعد از آن هر چه به آتش میسوزد بدان آهن سوخته
 می شود از خشک تر در هر زمانه دو نفر نجیب باشند که ایشان را نجبا گویند و معنی نجیب
 در صراح بیان کرده است پوسته پیراسته و پیوسته را گویند چنانکه میوه چهار مغز پس
 گویند که پوست اول ایشان شریعت است و پوست دوم بمنزله طریقت و مغز بمنزله
 حقیقت پس معلوم باد که تا کسی بشریعت آراسته نباشد بحقیقت نرسد زیرا که ابتداء
 انتباه هر چیز شریعت است که متابعت حضرت رسالت پناه است چنانکه اول
 پوست پیدا شود و بعد مغز و ایضاً نجیب گرامی شده را گویند و نجبا جماعه و
 انتخاب برگزیدن را گویند و معنی نقیب نیز بیان فرموده است نقیب توده مردم در

نیکی افعال و اقوال و دانسته و جهل و قوت و کمالات و اعیان و انقیاب نفسی را گویند که مجزوه
صفحات باشد چنانکه سگ که بر در صاحب خفته باشد و مردم را به بانگ کردن در آزار و آوا
نیز نقیب گویند و مردم و روستا گویند و مردم و دنیا و آواز نگاه نگذارد پاکسی و تنقیب
در شهر با گشتن را گویند و آواز و شوخ را گویند و اعیان کس را که در خود را به پند از
دست خود نهد و ابدال و دیگر کردن را گویند قوله تعالی من الخوف امنا یعنی از
خوف بسوء امن برآمد و اعیان الا بدال قوم من الصالحین لا یخلف الله
من نعمهم اذا مات واحد بکل الله تعالی تمکنه باختر یعنی چون بمیرد بر جائے
او دیگر را می نشاند و در هر زمانه یک نفر قطب می باشد و قطب آن گویند
که جمله ذرات و بنیادی را چون خرد و یکت دانا باشد و در هر زمانه یک نفر غوث می باشد که
احوال این جمله خبر دارد و ایشان از مراتب و احوال او خبر ندارند و غوث و زیاد پس را گویند
هرگاه که مراتب قطب نقصان یا بد غوث از حق تعالی می خواهد و نزدیک بعضی محققان
میری و پیشوای را نشاید مگر قطب پس شیخ فرمود که هرگاه که یکی از ایشان بمیرد و بجای او دیگر
نشاند چنانکه غوث بمیرد و بر جائے او قطب یا نشاند چون قطب بمیرد و بجای او نجیب را می
نشاند و چون یکی از نجیب بمیرد و بجای او نقیب یا نشاند و چون یکی از نقیب بمیرد و بجای او آواد را می نشاند
و چون آواد بمیرد و بجای او ابدال را می نشاند و چون یکی از ابدال بمیرد و بجای او یکی از مردان غیب
نشاند و علی بن القیاس مراتب همچنان از یکی به دیگری میرسد یعنی چون غوث بمیرد و بجای او قطب
نشاند پس بجای قطب خالی ماند بعد از آن یکی از نجیب را بجای قطب بر و پس نجیب یک کس کم
می شود یکی از نقیب را بجای نجیب بر و پس نقیب سه کس میشود یکی از آواد را بجای نقیب بر و یعنی
بمراتب ایشان میرسد آواد از چهل یک کم میشود یکی ابدال را بمراتب آواد و رساند پس ابدال
یک کم میشود از چهار هزار یکی از مردان غیب را بمراتب او میرساند پس مردان از چهار هزار یک
می شود یکی از عامه خلق را بمراتب او میرساند و درین زمان یکی از مردان غیب را بمراتب ابدال
در خاطر داشتیم که مگر را بجای او خواهد بود اما بنده می زنار دار را از مار برید و بمراتب او رساند
مرسد هم که سواد آن زنار در گردن من اندازد و از آن در گریه شدم بدان قدر

فرزند که شیخ از نجیبان بود و عادت فریضان است که خود را از هر چیز فروتر می بیند و در خوف
 می باشد از اینچنان گفت در این میان یکی از مریدان سوال کرد که قطب در کجا وفات یافت
 که این اولیا مذکورین بر اقباب یکدیگر رسیدند گفت قطب در روم بود و هند و در گجرات
 بود و من در وکن بوده ام گفت میان روم و گجرات چه مقدار مسافت باشد گفت سه ماه
 مرید سوال کرد که یا شیخ از اطراف عالم چون خبر داری از این مسئله نیز جواب بده که مر قدام و
 نیم مر و ناقص کیان گفت فردا بتو چون آمد شیخ رحلت نموده بود و متخیر شد اما بسر قبرش
 رفت و فریاد کرد که ای خواجه آواز بشیر باز گفت ای سپهر خواجه شایان کیست که زوال ندارد
 گفت جواب دینی می خواهم گفت دین روز نگفتم که هنوز متخیر بودم اما امروز از حیرت خلاص شدم و
 مر قدام نیم که ایمان السلامت آورده ام و نیم مر و توئی که ایمان تو در خطر است و مر و ناقص کی
 است که از هیچ بلا ای قیامت نگذشته و لاف میزند چنانکه ابو بکر صدیق رضی الله عنه می گفت
 من بمانم بدان کسان که از اسهال قیامت نگذشته اند و خنده قهقهه میکنند یعنی مر و ناقص کی
 است که از هولها نگذشته باشد و لاف مشا به و درویشی و شیخی میزند و بعضی گفته اند که مر قدام
 آنست که کار را بجای اظهار کند که فلان بکرم خود ادا موجود آورد و نیم مر و آنست
 که اظهار کند که می کنم و از و در وجود آید و ناقص آنست که اظهار کند که می کنم ولیکن از و در وجود
 نیاید و شرمند شود که المذاقی اذا و کلا خلف وین ترکیب مکر است الهی بکرم است
 راز دنیا ز شیخ الاسلام و السالین شیخ داود طائی قدس سره که با تو داشت آورده
 اند که روزی نشسته شد در محفل شخصی در آمد و طلب آب کرد و کینزک آب آورد و بخورد
 گفتند چرا گفت بخواه این کینزک روزی تعلیم کتاب کرده بودم مبادا که این باجر
 آن تعلیم برسد و از ثواب محروم بمانم روزی که گرامه سخت بصرای نشسته بود و ما درش رسید
 گفت چرا در سایه نمی نشینی گفت و عراق ناشائستنها می میدیدم و عاگردم که خداوند پائیم
 بشان تا از جمیع و جماعت باز مانم و این ناشائستنها را نه نیم الحال نمی توانم جنبید و بعضی گفته
 اند که بوقت آمدن او در مسی خلق چنان بود و استقبال تو جبر نمودند که بعضی مر بعضی را زیر پا
 می کردند شیخ دعا کرد الهی کثرت خلق نوعی از انواع دنیاوی مستحق مراد من کن تا ایشان نروم

زمین شد و دیگر آورده اند و در هر خانه که می بود تا آن خانه خراب می شود بخانه دیگر می رفت تا در
 سر آن یک خانه می بود و بسری دیگر می رفت و باز است می کرد گفتند چرا گفت بخانه می برد که در دام که از
 من در دنیا آباد می نماید چون وفات شد خانه آخرش خراب شد و دیگر آورده اند که
 روزی درون رشید و امام یوسف هر دو بجلوت آمد و رفتند اذن بدخول نکرد و مادر او را شیخ آوردند
 مادر پستان بالا کرد که بخت همان بشیری که از پستان من خورده که ایشان را اذن ده گفت یارب
 رضاء تو در رضا ما درست حالا اذن نمیدادم بعد از دخول چون نصیحت شنیدند وقت برآمد
 مبلغ زهد پیش کرد و قبول نکرد و گفت من از میراث پدر خانه فروخته ام و دعا کرده ام که یا
 رب هر گاه این نفقه حاصل من صرف شود و رحم قبض کن درون رشید از مادرش پرسید که
 نفقه رشید کجا باشد گفت در دکان فلان بقال درون رشید از آن بقال پرسید که نفقه رشید خرید
 مانده باشد گفت ده یا دوازده درهم مانده است و هر روز نیم دانگ میخورد و خلیفه آنرا حساب کرد
 که این مقدار روزی او باشد چون روز آخر شد بعد از سلام با درواشت بقیه آورد و گفت که
 ای یاران ما و وطنی نمائند که من میدانم که دعائی او مستجاب باشد چون کسی را فرستادند و رفتن گفت
 درست شب نماز میگذار و در وقت سحر بعد از وتر سر زمین نهاد و وقت با دروید از میگردم دیدم
 که مرغ خوش پریده بود و او از شاگردان امام عظیم بود رضی الله عنه الهی بکرمت راز و نیاز
 شیخ الاسلام و السلیمین شیخ حبیب عجمی قدس سره که با تو داشت آورده اند که در اول
 حال ربوا خوار بود و او را حبیب ربوا خوار میگفتند مال البقر خدا را نمیداد و هر چیزی که از وی یافت
 از سیرم و طعام و شراب و گوشت بر او می گرفت روزی از خانه قرضدار سرگا و بیاورد و بر او از خانه
 قرضدار دیگر سیرم بر او بیاورد و در سر او دو یک پارچه پارچه کرده انداخت ناگاه فقیری از در وارد
 یافت گفت مرزن خود را فرمود تا از آن گوشت ببرد زن چون سر پوش باز کرد و دید که سرگا و سیرم
 هتیا شده و پوشش بر او گسترده است زن بگریخت حبیب پیش آمد و دید که همچنان است سر فراز
 کرد که از خدا شرم نمی کنی چندی گرفتار نفس باشی حبیب از آن حال بطلاقت شده بجانب حسن
 بصری دوید چون در راه میرفت کوکان از دگر بگریختند که از شومیت او بایان خواهم نوشت
 چون تو به کشید در آن ساعت صیت و آوازده او در تمام عالم می آنگاه شد که حبیب از میان

وہمیان ست چون ازان طرف برگشتہ آمد کوکان بدو نزد یک شدند تا سایہ او برایشان افتد
 و بہ برکت او آمرزیدہ شوند و آن اموال را تمامہ بقرضداران بخشید و دوران خانہ نیز چیزی
 نماند و روزی زرش فرستاد کہ جای مزدوری کردہ بیار شیخ رفت جای دید کہ آب و سبزہ بنایت
 خوش بو و ندر انجا تمام روز عبادت اللہ کرد و وقت شام بخانہ آمد زرش گفت چہ گروی گفت
 وعدہ کردہ است کہ فردا بیکجا بدیم بکند او سوہ روز میرفت و خالی می آمد روز چہارم زرش انبان
 پستش داد کہ فرزندان تو از گرسنگی مرودند باید کہ امروز خالی نیامی باز در انجا عبادت اللہ کرد و وقت
 شام انبان را از سنگریزہ پر کردہ از بہت اینکہ دل زن آزرده نہ گرد و چون بخانہ رسید بوسے
 طعام بمشامش رسید و رنگ و روی خانہ بلباس و گیر وید گفت چہ حال ست زرش گفت کسی کہ
 تو مزدور شدہ چہ مرد بامروت بودہ ست و نیکو کار و نیک محضر تو ستی بودہ است امروز سیرا
 با طعام و لباس و زر بار کردہ آورد و گفت کہ حبیب را بگو آنچه تو می کنی ترک مری کہ من مزدور
 ہچنان میدیم حبیب قصہ حال باز منو و چون آن سنگریزہ رختند ہمہ در و مر و در وید و وید و
 روزی و دوزی را بر سر دار بالا کشیدہ دید یا پیاہے سے بوسید گفتند چہ گفت و طلب خو رفت
 من در طلب خود روم یا نہ الہی حکمست را از دنیا ز شیخ الاسلام و المسلمین شیخ حسن بصری رضی
 اللہ عنہ کہ با تو داشت آوردہ اند کہ روزی جوانی بدکار کہ سیح از نیکی از و در و جو دنیا بدہ بود بحالت تنم
 رسید امام برو حاضر بود و نطق زبانش بستہ بود ناگاہ امام قسم کرد گفتند کہ چہ جای قسم ست گفت این جوان
 در خاطر آورد کہ اسی پروگارانش میان افعال من بد و احوال من زشت مخصوصاً درین ہنگام حبلہ
 اعتقاد باین دازند کہ فلان بد کردار بد و زنج رفت و من نیز می دانم کہ جای من در و زنج ست بیا
 کہ دیدہ و دانستہ بدی می کردم اگر صفت جیمی تو در کار شود کہ گمان مردم بجای دیگر مار و مرا بجای
 دیگر باری میچ از رحمت تو کم نشود اللہ تعالی المعجز و خطرہ او را بخشید ازان قسم کردم در ان شب چہل کس
 اولیاء اللہ او را بخواب دیدند کہ آمرزیدہ حق شدہ است آوردہ اند کہ در قریب شیخ بخوسی
 آتش پرست بود روزی بحالت نزع رسید امام برو حاضر شد گفت اسی شمنون چونے گفت چنانکہ
 داند گفت و چنانکہ رضا اوست گفت چو نشت رضاے او گفت چنانکہ مراے است شین
 گفت کہ ازین سخن بوسے آشنائی سے آمد و شما چرا ایگاز سے گردید گفت مرا خاصیت مٹھا

مسلمانان برپا نه کرده است میگوید که دوزخ است و گناه می کنید و می گوید که بهشت است
تصدقات نمی کنید و می گوید که دیدار حق است و بغیر او دوستی نمی کنید امام گفت بقدر گناه عذاب
کرده شوم و برکت ایمان بپذیرم شمنون گفت من نیز بنفقا و سال عبادت آتش کرده ام را
نخواهد سوخت امام آتش طلب کرد و دوست در آتش زد و بیج نسوخت گفت تو نیز انداز قبول کرد
گفت من عبادت الله کرده ام از آتش نمی ترسم و تو عبادت آتش کرده از وی ترسی شمنون گفت
ایمان آورم بشرط اگر صفا من شوی اول نابودن عذاب قبر و نجات از دوزخ دوم رسیدن
به بهشت سوم دیدار پارتی عالی ایام فرمود قبل کردم گفت نوشته بمن بده تا با خود در گور بزم بخوار
کرد شمنون مسلمان شد چون مرد بهی از دفن کردن امام بجای تو دیگر شد و از وجود بیرون آمد
که بدکار کرده ام بدرگاه لم یزل صامیت نوشته فرستادم از کثرت عزم و الله و در خواب رفت دید
که شمنون علیه السلام پوشیده در بهشت امام متحیر آمد و گفت ای شمنون چوئی گفت چنانکه می بینی نزد
خدا ائمه عالی با تو چه کرد و گفت از برکت ایمان و صامیت شما عذاب قبر نکرد و از دوزخ خلاص
شدم و محبت رسیدم و وعده دیدار کرد و تو احوال ز صامیت خلاص شدی نوشته خود را گیر
امام چون بیدار شد نوشته را در دست خود یافت و بطرف دیگران نوشته بود بطریق مذکور که
نجات الله مکتبا بحیثی من الهی و النعم الهی سحر مست راز و نیاز شیخ الاسلام و مسلمین
امیر المؤمنین رضی الله عن ابی طالب کرم الله وجهه که با تو داشت و درین شجره صوفیان راهب شیخ می
نویسند الهی سحر مست راز و نیاز خواجگان کائنات و خلاصه موجودات زبده ملکات شیعیه و
جزا محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم که با تو داشت الهی سحر مست
نات مقدس و مطهر خویش که مرادات و مشروعات این بیچاره بر آورده غیر گردانی نیک
و کمال کرک شجره سوهم از سلسله کبر و بیدار آغاز و بعث و بیان رسول الله کتم تا
آخر نبایت قال علیه السلام کنت نبیا و آدم بین لک اذ اظنن به ان اے فرزند
که اوقبل ولادت و بعد ولادت همیشه پیغمبر بود چنانکه هر سنگ و درخت بدو سلام می کرد و از
آیام طفولیت باز آورده اند که اول سلام بدو درخت باز بخان کرده بود از آن خوردن
باز بخان ثواب است اما جبرئیل و میکائیل بر او نازل شدند پیش از جبرئیل ساکنی همیشه زند و شد

در کوچه را و درون غار می بود که یاقینا المذنب و در شان اوست روزی جبرئیل بصوت آدمی
 در آن غار برود و آمد و گفت اقرا باسم ربک الذی خلق الخلق الانسان من علقه و بجزو
 گفتن این آیت روح طلب او را چون لوح محفوظ که چون وزه از فضائل او بود همه
 کلام الله از اوّل تا آخر بیاوش شد و بعد از آن بهر عاونه آیت را فرو می آورد و آنچه
 حضرت رسالت پناه صلعم یک کت از جبرئیل می شنود هرگز او را فراموش نمی کرد و لقول تعالی
سفر تک فلا تلتنی در شان اوست و آنچه در کتب مستور است که قرآن در لیل القدر
 نازل شد آن از لوح محفوظ باسمان دنیا نازل شد و فرشتگان او را برگ و ختمان
 یا قوت نوشته و آن قبل از ایجاد آدم علیه السلام بود جبرئیل از او غائب شد حضرت
 رسالت پناه فرمود که این چه باشد که میاد من شد مبادا که نگردد من شاعر گشتم از آن
 اندوه خواست تا خود را از کوه اندازد و شیطان او از کشید که ای محمد از تو نشاید که شاعر
 گردی موت تو به که شاعری تو حضرت چون نزدیک بکوه رسید جبرئیل را دیده و در هوا بصوت
 اشتر که با من راست را بر پائے چپ نهاده و میگفت که یا محمد ترسول الله انت ترسول
الله وانا جبرئیل و هذا عهد ذک الذی اخبرج ایاک من الجنة واین فریاد کننده مشر
 تو است باده از فرقیته مشو بعد از آن حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم بطرف خانه خود
 آمد بی بی خدیجه کبری رضی الله عنهما منتظر می او بود چون این بشنید گفت صدقت که
 و پیغمبری تو هیچ شک نباشد مایان پیش ازین دانسته بودیم بی بی گفت باش تا نوافل را برسم
 و نوافل هم خدیجه بوده و عالم زمانه بود که هر که کتاب مسبو قین را در حفظ داشت خدیجه چون قصه
 بدو گفت نوافل گفت صدقت که در پیامبری او شک نباشد اما چون او بگوید که جبرئیل اندرون
 حال تو سر خود را برهنه کن اگر جبرئیل باشد شرم کند و بیرون رود و اگر شیطان باشد بیرون نرود
 بی بی چون بخانه رسید مهتر جبرئیل از درون خانه درآمد حضرت گفت باز آمد گفت و درون است
 یا بیرون گفت اندرون است بی بی سر را برهنه کرد و مهتر جبرئیل شتاب از خانه بیرون شد گفت
 چه شد گفت بیرون شد چون سر پوشید باز درآمد خدیجه گفت آستیا که تو پیغمبر گشته بمن نوافل
 چنان گفته بود بعد از آن چون خدیجه ایمان آورد در آن شب بمقتا و هزار سر واران قوم

جن آمدند و ایمان آوردند بعد از آن مرتضیٰ علی کو دک بود اکثر اوقات در خانه حضرت رسول
 او شش روزی چون بخانه او میرسد وقت صبحی بود که حضرت با خدیجه پسر و نماز صبح میگذارد و بعد از
 سلام حضرت مرتضیٰ سوال کرد که این چه امر است حضرت گفت یا علی من پیغمبر شدم گفت چند سال است
 که باین چشم نبوت تو دیشتم راست باشد گفت ایمان بسیار گفت باش تا ما در و پدر را پیغمبر بدانی
 گویند که مادر را پرسید اما اصح آنست که چهار قدم بجانب خانه برداشت باز فکر کرد که محمد هرگز در و نکند
 بنود برگشته ایمان آورد از آنست که او را در چهارم جا ذکر میکنند و مراتب از دیگران کم
 شد روز سوم ابیطالب را وارش سوال کرد و مادر مرتضیٰ علی نیز فاطمه نام داشت و بعد از مرتضی
 او ایمان آورده بود اما بابی طالب نمیگفت از ترس و او پیغمبر مرتضیٰ علی را گویا باشد گفت نه لم
 مگر در خانه محمد بوده باشد چون ابیطالب سید وقت صبحی بود و باز رسول الله در نماز بود و بعد از سلام
 پرسید که ای حاکم گوشه این چه امر است گفت یا علی من رسول شدم گفت است باشد چند سال شد که
 منظوری تو بودیم اما چرا اظهار نمیکنی گفت از فتنه و غوغای قریش میترسم گفت از من شنیده
 چه گفت پس ایمان آر گفت اخذت النار علی النار یعنی از جهت تنگ کار و آتش اقبال دارم
 لیکن از جهت تو شمشیر نبرم بعد از آن مرتضیٰ گفت که چه میکنی گفت پاسبانی میکنم تا کافران نیایند
 گفت از مرگ ابوطالب بگوشید می که از قریش میترسی ایمان پیغمبری او آر گفت من آورده ام
 تو نیز آر گفت اخذت النار علی النار و لیکن شمشیر از برای شما خواهیم زد بعد از آن چون رسم عرب
 است که در حین شرح و شادی آواز بلند میکنند ابوطالب آواز کشید مروان گفتند که در قبیل
 عبد المطلب چه آواز شادی است خبر یافتند که محمد پیغمبری معجوث شد ابو جهل و پدرش و سایر
 قریش لشکر کشی کردند اما حضرت را نه در بودند هر همه برداشتاوند و هر همه بمنزله شیران بودند که در پیش
 بعد مدت ایشان میآستاد آورده اند که ابو بکر صدیق را در آیام جاہلیت چنان عادت
 بود که هرگز از زنان او و در مانع نمیآمد و تمام عرب بر سخن او استوار میداشتند صدیق را در آن
 زمان کفار را نصیحت داد که ای بد بختان پیش ازین که یک حمزه بود و بیخ کفر میکنند الحال نه
 شیران غران استاده اند بیخ قریش را خواهند کند غرض اینکه من در پیش او روم اگر او پیغمبر
 بود خواهم شناخت قریش معقول داشتند قول و را چون او الصدیق بجانب سواد

محمد و زنگنه با حضرت رسالت پناه پیش آمد حضرت فرمود آنا رسول الله گفت صدقت
 صدقت صدقت و ایمان آورد تمام لشکر کفار برهم زد بعضی مسلمان شدند
 بعضی در دشمنی ماندند بعد از آن لشکر امیر المومنین عثمان بن عفان و زبیر بن عبد الله هر دو
 طفل نابالغ در سفر بسوداگری رفته بودند چون از سفر باز آمدند اموال و دنیاوی چون اسب و سوار
 و اشتر و غیر ذلک من نعیم الدنیا سر یک بمقدار کاروانی تحصیل کرده آورند ابو بکر الصدیق
 بقدم ایشان پیشتر شد گفت منزه شمارا که محمد بن پیغمبر معبوث شد هر دو برانتران سوار بودند
 و اشتر را بخوابانیدند و از پشت اشتر جستند بفرح و شادی آواز بلند کشیدند اما امیر المومنین عثمان
 فرمود که این اموال من همه تعلق بفقرا دارد و در حال فقر این آن اموال احقیقت کردند و پیش
 حضرت شدند و ایمان آوردند پس درین هنگام صد و سیصد و سه کس اصحاب پیدا شدند اما وزین
 چاه کاویدند و نماز در آنجا میکردند از جهت اینکه کافران برایشان مکر میکنند زیرا که چون ایشان نماز
 می استادند از خود نمی بودند پس درین هنگام اکثر کافران برایشان دخل میکردند بتوانستند و حکما
 گفته اند که سه چیز از سه کس برگزینید و اول مکر از کافران و دوم ظلم از سپاهی سوم جهل از
 افغانان و حضرت نماز بجانب بیت المقدس میکرد و در کعبه الله کافران بتان نهاده بودند و
 ابو جهل و پیش امیر المومنین عمر شد گفت یا عمر از غم داند و محمد بن خاظم چنان بار نشسته است
 که شرح نمی توانم کردن بغیر از شما پهلوان و معتقد و روستای من نمی گویم اگر کلام محمد بن خاظم را
 خاک در دهن او باد و بیک صد اشتر سرخ و یک منتر خود تو بهم و دختر او صاحب جمال بود
 امیر المومنین عمر قبول کرد ابو جهل او را شراب خورانید و مستش کرد و گفت بیا سوگند ببتان
 بخور که خلاف سخوی کردی چون در پیش بتان شدند جمله بتان گفتند لا اله الا الله محمد بن
 رسول الله ابو جهل و رپای امیر افتاد که این سخن را و پیش کس مگوئی روز دوم نیز شراب خورانید
 اما بتان همچنان کلمه طیبیه می گفتند که اگر تمام عالم برهم زند یک سر موئی او نقصان نمیدکند از بیم
 چون شراب خورانید و مست شد سوگند ببات و عزیزی یاد کرد و از آنجا شمشیر آویخت و حکم کرده
 روان شد که درین زمان که محمد را خواهیم آورد و راه دویده میرفت اما دو فرشتگان بصورت
 گوساله شدند و در بصورت آدمی همان گوساله را میگردانند و گفتند که تو انستند چون امیر المومنین

عمر رسید گفتند یا امیر اگر گوسال را گرفته ایم که امت کرده باشی امیر و عقیب ایشان دویدن گرفت
 حتی که بغیر مانده شد و قوتش از دست رفت بعد از آن یکی از آن گوساله گفتش یا عمر تو را
 گرفتن بخودانی داد که مصومم حتی است چگونگی فرخواستی رسانید ازین سخن دل مانده شد اما
 از جهت همان عهد ابو جهل آهسته آهسته میرفت از پیش دو جوان رسیدند و عرضش
 پرسیدند که عزم تا کجا داری واقعه باز نموده گفتندش ازین عزم برگرد که او مصوم بعصمت
 الله است و دین او در تمام عالم برپا گزیده شده و ما در خواب تو نیز مسلمان شدند امیر گفت
 مسلمان نباشد گفتندش شما بدست خود و هر غلبه ایشان بدان دخل نکنند مسلمان شدند
 و الا کافر باشد امیر چون بخانه رسید هر غلبه را بنمیشد و دو بخواب داد که این را بجا خودن بیاکن
 او دست نکرده که این مرد است در دین محمد علیه السلام شمشیر بر سرش زد و سرش شکست از کثرت
 اندوه در خواب شد آورده اند که در آن زمان حضرت رسالت پناه کلام الله را حق و رتی کرده
 بمسلمانان و فرستادند و درش گفت ای دختر همان در حق را بیا را بخوانیم که تا دین محمد برپا شده
 نماید هر دو چون کلام الله آغاز کردند او بیدار شد ایشان بکسبت زده گشتند و تعاضل و رزیدند
 امیر المومنین عمر فاروق رفته گفت که ای خاهر قتل از خزانه دل من دور شد ریسمان و گردنم اندازد
 و پیش محمد علیه السلام روان کن که در حق اولی بسیار کرده ام خواهرش گفت یا عمر رسید پاک
 او کینه نمی باشد دست بدست گرفته روان شدند آورده اند که امیر المومنین عمر فاروق همچون
 در قهر میشد زمین از قهر او میترسید که قول الشاعره نظم ابو بکر صدیق شیخ صحاب به کرد و بود اسلام را
 قتیحاب به دووم دان تو فاروق را فرق دین چند قهرش بر قید رسد زمین و حضرت
 رسول صلی الله علیه و سلم همیشه می گفتند که اگر عمر مسلمان شود دین حق اظهار یابد و در آن زمان هر
 جبرئیل علیه السلام نازل شد گفت مرده شمارا با و یا محمد آنچه می گفتی گفتی تو قبول شد و عمر مسلمان
 آمد حضرت از کثرت فرحت استقبال نمود و معانقت کرد و امیر را بنزد یک خود بنشاند و
 اسلام عرض کرد بعد از عرض اسلام امیر گفت یا محمد پیش ازین از شما و شن تر کسی را ندانم
 و الحال از شما دوست تر کسی را ندارم چون ابو جهل منتظر کلاه دست بیایا از جهت شما کلاه را
 بر سرم و در آن زمان بیک کت روان شدند و گفتند و کس کافران را گفتند و لشکر کفار شکست

یافتند و نهر میت شدند امیر المؤمنین عمر رضی اللہ عنہ شیشتر پیچته و ریت اللہ آمد و بتان را گفت که
 ناچیز شوید و کلمه رسول من بگوید و من نمی توانم بدست خود شکست و در حال ریزه ریزه شده
 و با و پیدا شد بماند خاک ایشان ابیرون برو که الله را از بتان خالی کردند بعد از آن هزار بار
 در سجی میکند دارند و با گسل بلند کردند القصه ابو جیل بدجیل کس را بجانب پادشاه همین
 روان کرد که اگر توجه نمایند فیهما و الا دین پدر کان و پدر شما خراب گرد و پادشاه بهشتا و بنزار
 سوار توجه نمود و بر کناره مکه الله فرو آمد حضرت رسالت پناه و اصحاب انجا که خلقت انسان است
 بهیبت خور و ندرت هر جبرائیل با بهشتا و بنزار و شنگان فرو آمد و بر کف جبرئیل نره بود که یک
 کنار او مشرق و شام و دیگرش بر مغرب بود و گفت یا رسول الله حق تعالی میفرماید که یا محمد ابو جیل
 لشکرهای روی زمین جمع میکند و نصرت تو لشکرهای آسمان فرستادم اگر میگوی و دشمنان
 بپاک شوند بشاها و این نیره بعضی را بطرف مشرق و بعضی را بطرف مغرب اندازم و الا
 من میدانم که همگی مسلمان خواهند شد و از تو معجزه شگافتن با تهاب طلب کنند و بنور ما تهاب
 آفریده بودم که معجزه تو در و نهاده ام حضرت مفرح شده پادشاه بوقت ضعی رسول الله را طلب
 کرد و ابو بکر صدیق و عمر خطاب بدو همراه روان شدند و بی بی خدیجه بر و خود استاده میگرفت
 و میگفت که یا الله العالمین محمد را بتوسیعم از شکم او آواز برآمد که محمد معصوم خداست اگر تمام
 عالم بریم زند یکسر مو را کسر نکند بعد از آن حضرت سجده بی بی خدیجه رضی الله عنها از سوال
 کرد که این چه آواز بود و بهتر جبرئیل گفت ترا و خبر باشد نام او فاطمه است که در رو و تقویت
 شفاعت مردان بتو باشد و شفاعت زنان با او آوروه اند که در و نیاسه نور و روشنائی
 چنان تابیده اند که روشنائی آفتاب را ناچیز کرده اند اول آنکه چون بهتر ابراهیم خلیل الله بطرف
 روم میرفت و کافران به و دخل کردند چون بی بی سائر و را از صندوق کشیدند چنان تو کبیر
 که روشنائی آفتاب را ناچیز کرد و دوم آنکه چون بوقت طلب کردن کافران معجزه را از
 بهتر موسی خواستند او دست بالا کرد و سیم آنکه چون حضرت بطرف این پادشاه روان شد
 از پیشانی او چنان نور تابید که روشنائی آفتاب را ناچیز ساخت و حضرت رسالت پناه را در
 کفر خا سچنان روشنی حاصل کرد که ابو جیل پادشاه را بخیران گفتند و او که در پیش او استاده

بیشود و در سخن نرم گوید و او صاحب است خاک و در بین او تا به تو سخن کند لغو و با صد مرتبه
چون روی حضرت را بدید گفت این روی خالی از رحمت و برکت نباشد و الحال قیام نمود
و کسی زمین را بدو پیش کرد و خودش بر کسی دیگر نشست و او بوجین مثل موم گذاشته شد از
عزم گفت تو هم آخر الزمانی گفت آری گفت پیش از تو ابراهیم بود که آتش بر دگرار شد و من
موسی بود که عصا او همه چیز را فرو برد اول حجره همه اینها را بیان کرد بعد از آن گفت
ترا نیز معجزه می باید نمود و با بیان آری گفت هر شکل بر خاک آسان است گفت اول این
بگو که در دل من چیست خبر نسل آید علیه السلام گفت و خرمی دارد و ناموزون که مردم از تو بپند
او خواهد آمد حق او دعا بکنی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم همچنان تشریف کرد و دعا کرد
منقولست چنان صاحب جمال گشت که تمام خانه از نور تابید و پادشاه گفت معجزه
دوم اینکه امروز از ماه بیست و نهم است و ماه غائب است در وقت اظهار راه کافران
اواد تو میخواهم حضرت قبول کرد گفت بمنزل خوشی نشین و در خانه شو چون حضرت روان
شد او چهل گفت ای محمد بر زمین سخن تو میرود به بنیم که بر آسمان چگونه رود حضرت توقف کرد
تا با دوی چیز که گوید ابو بکر الصدیق منعش کرد که باین سگ حاجت سخن نیست چون وقت
شام شد پادشاه گفت چنان تاریکی پیدا کن که کسی ندیده باشد بعد از آن چنان روشنایی
پیدا کن که کسی ندیده باشد از تاریکی و درخ بمقدار سوراخ سوزن بیرون شد جهان چنان تاریک
شد که کافران فریاد برآوردند که زهره مایان تر میدار سوال شد رفع کن بعد از آن بمقدار سوراخ
سوزن نور بهشت بتأیید روشنائی پیدا شد که تا مشرق و مغرب دیده میشد و پنهانی بعد از آن
گفت ما منتاب را حاضر کن تا معجزه آن از تو میخواهم از طرف مشرق بماید و تا نیمه آسمان بالا
آید بعد از آن فرو آید و سفت شود از کوه آمد و بر تو در و فرستد بعد از آن ما منتاب
دو نیم شود و در جانب تو بر آید از آستین تو بر آید و نیمه دیگر از طرف دامن در آید و از جانب حبیب
تو بر آید بعد از آن باز چشم متصل شود و بطرف مغرب فرو آید باز از آنجا طلوع شود و چون بر
نیمه آسمان برسد چنان کلانی پذیرد یعنی از میان بشکافد که تمام کناره آسمان را حلقه گیرد
حیث که اگر آسمان بگریه و آسمان خالی باشد باز یکجا شود و بطرف مشرق فرو رود ۴۱

لعین خورشید شد که چنین نتواند کرد و آواز جهش سرزنش او چهل و بازگشت ملاست بسوی
 کفار حقیقی و در حال این معجزه را میسر اند و اظهار یافت تمام کافران شرمند و متحیر شدند
 اما پادشاه گفت ای پادشاهان چیست دل دارید که این چنین کس را به پیغمبری قبول نمی
 کنید مقتدا و هزار لشکر تمام مسلمان گشتند و چهل گفت ای محمد من پیدا شدم که سحر تو بر زمین
 روان است و دانستم که ساحری تو بر زمین بر آسمان است بعد از آن مسلمانان روز بروز
 افزون گرفتند اما کافران نیز هر طرف هجوم کردند حتی که در شهر مکه افتد یک بدیگری جنگ
 میکرد و بعد حکم باری تعالی بدان شد که با حقیر را میباید که بطرف یثرب روان شود و
 یثرب قبیح و زشتی را میگویند یعنی حجاجه عصیان و در ویدای می شدند چون از مکه افتد بیرون
 شد بهتر جبرائیل فرمود که درین نواحی مکه افتد سه روز بجای باش و بر تخت خود مرقضی علی
 را بنشان و تو درین سه روز بطرف کوه برو و پنهان شو که کفار بتو مکر خواهند کرد حضرت
 رسالت پناه و ابوبکر الصدیق هر دو روان شدند و صدیقی شبان خود را فرمود که در فلان غار
 هر روز شیر را آورده باش چون حضرت با صدیقی در غار شدند کافران دیدند او شدند اما بحکم
 الهی عنکیوت برود آن غار را بفرود شد و کبوتر بران در پیچیدنها و وسیع خود را بران طالبان
 گرفت تا چو بیرون کند کافران گفتند که درین غار کسی نه باشد اگر بومی با فضل خواب می شدی
 و کبوتر از آن برخاسته می بودی ابوبکر الصدیق گفت که با پیغمبر کفار بر سر ما می رسد یا رسول الله اگر
 نظر کنند بایان را خواهند دید و ما دو کیسم حضرت فرمود ما دو کس نیستیم بلکه سویم با خداست
 منقول است که در آن زمان افتاد و سوره اخ بود و حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم
 در خواب شد و ابوبکر صدیق خرقه خود را پاره پاره کرده و در آن سوره اتها می می نهاد و نادانان
 بیرون نیامد و حضرت را زحمت نرساند یک سواد باقی ماند و در آن انگشت خود را بنهاد
 چنانچه ما را مد و انگشت او را که بدین چنین حضرت بیدار شد حال چنان دید انگشت او را در
 دهن گرفت و برادر بیرون نمود و حضرت فرمود که با ادب یا رخا مرا چرا گزیدی گفت یا رسول
 الله مدت سه سال است که من درین غار گذرانیده ام زیرا که مرا زنده ماضی در کتب خانه بودم
 طالب علم و در آن صفت شما میکرد و مناجات بدگاه الهی می کردم که حق را بجز منا حکم شرک درین

عاریاکن باشی هرگاه گرفتار نشد انکشت او را گزیدیم تا شمارا به بیستم روز سوم حضرت برگشته
 آمد و بطرف یثرب روان شد بعد از آن فتح مدینه و با صلح آوردن با اهل یثرب و آمدن بنی نضیر
 و ابو جهل پیشه لشکر کفار جمع میکرد و در مدینه بحضرت رسول خدا جنگ میکرد و پیچ جنگ کرده
 بعد از آن هفت نفر از مرداران اعدایان عنقریب رسول میآیدند حضرت فرمود بیایید بکآن اذان
 است که اعدایان ملک میگویی چون ایشان اسلام آوردند تمام لشکر خود را مسلمان ساختند
 آورده اند که در جنگ کفار زمان اعدایان میرفتند و تیر بار جمع کرده باصحاب خود از حضرت
 منع می کردند و جنگ است ششم چون ابو جهل حاضر شد و آن روز لشکر آسمان بحضرت الهی
 نازل شد و لشکر اعدایان جمع بود آورده اند که سر از تن کافر جدا شد و تیغ دیده می خورد
 کافران شکست خوردند ابو جهل بگریختن این بدبخت اوقات زور هفت پهلوان بود
 هیچکس او را گرفتن نمی توانست هفتم امیر اهل اسلام پیغمبر پیش رو و بی طاقت شده افتاد
 چون انس بن مالک در رسید او را افتاده یافت چند شمشیر زو پیچ برداشت و گفت ای
 انس شمشیر تو کشته نشوم بلکه شمشیر من بگیر انس چون شمشیرش گرفت از پیام کشیدن نتوانست
 گفت قبضه اش بدست من ده دنیا من بدست خود بخش تا کشته شود انس دریافت که برادر
 میکند قبضه اش بدست خود گرفت و دنیا من بدو داد چون شمشیر بکشت برایشن پیغمبر زو پیچ را از
 ران شکست انس خواست تا او را بکشد گفت سینه مرا بشنو بعد از آن بخش اول کلمه امر از یک
 به گفت میر چون در پیش رسول خدا بری بر زمین بمنت بزن تا او برسد و گوید که دشمن من انان
 حال درین حال هنوز شمشیر است چون انس کلام میآورد حضرت فرمود او که شد گفت اذان
 است پیغمبر گفت لشکر خود را ازین بلا خلاص یافتیم و منقو است چون حضرت
 به طرف مدینه میرفت کنده پیروز میآید و گوشت مرا در چادر بگیر بدو از هجرت رسول الله
 مرا بفرست تا بپایان آید از مهاجران باشم چون او را بیرون کشیدند وفات شد و نشان
 او این است آمد و من بخیرم من پیغمبر خدا را که الله و رسول الله بدر کرده
 الموت فقد وقع آخره کما شکله الله بعد از قتل ابو جهل حضرت را و او را هزار اصحاب
 پیدا شدند باز حکم باری شد که بفتح کن الله بیرون شود و در که الله باز کافران تبارک و تعالی

بودند و بالائی بام که نیز تیان بودند و یکی ایشان سه صد بیت بود و چون حضرت بولایت که
 درآمد در تو اخی او فرو آمد تا سر انجام کرده بر کافران ریز و بادشاه که سفیان نام داشت
 روزی به تجسس خود را مدیک تنها اما سپه داشت با و پای که بیا و بر ابروی میگرد چون از
 خانه برآمد اسپ سکرشی کرد و او را قوت منع کردن نبود بجانب سؤل شد روان شد چون
 اصحاب دیدند سر انجام تیر و کمان کردند تا او را بکشند حضرت منع کرد چون سفیان نزد یک رسول
 آمد و رول کرد که او را بشمشیر بزنم و بگذرم تا چون اسپ روی حضرت را دید چنان شجاعت استاد
 که پای را از پای نگرفت سفیان فرو آمد و بجزرت مصاحبت کرد و حضرت فرمود ایمان بیار
 گفت می آرم بجزر شرط اول اینکه سبب آمدن من بیان کنی که چه بود قصه حال باز نمود که اسپ
 سکرشی کرد و درین قریب عزم شمشیر کردی اما اسپ یاری نکرد و گفت صدقنا دیگر آنکه شب در
 خانه من چه کار میکردم گفت در بیکه سپرد تو و او در تو دفن میکرد و دید که مگر بادشاهی از دست برود
 این اقوت خود سازیم گفت صدقنا دیگر آنکه اگر حال بیان آرم ننگ عار میکنم اما شرط دیگر آنکه فدا
 جنگ میکنم اگر ظفر من یا فتم هم ایمان آرم و اگر ظفر تو یا فتم هم ایمان آرم اما باید که آنچه در خانه من
 بیاید و آنچه در کتبه الله و آید ایمان آرم حضرت قبول نمود علی الصبح ابو بکر الصدیق را و
 هزار سوار از شهر در گذشت و دو هزار سوار بفاروقی همراه بود و دو هزار سوار به ذی النورین و دو
 هزار سوار بر تضرع اعلی این بیست هزار سوار رو برو دشمن روان شدند و حضرت رسالت پناه با
 دو هزار سوار بمیدان استاد و اصحاب شمشیر چون جنگ کردند قوت کفار بسیار بود ایشان
 را اندک شکست دادند اما ابو بکر الصدیق از آن طرف بیک یارگی تاختند و کفار را شکست دادند
 آورده اند که اسپان ابروگان بمید و آیند و زنان کفار بر خانهها جمع شده و می استخوان
 و دج و ثناء حضرت می گفتند و در آن دج بعضی یادمی کردند که حضرت خوابم زاده من است و
 یا عزم زاده و یا خاله زاده و غیر ذلک من الانساب است معلوم باد که در تو اخی که الله تعالی
 کشیدن حرام است اما در الوقت حلال شده بود از جهت ضرورت سلیمان پارس که بالائی بام
 کعبه را و تیر می انداخت و ابو بکر الصدیق او را شکست بعد از فتح برای جنگ
 چنین روان شدند و درین شهر گام یازده هزار اصحاب بودند و چنین بمیل از کتبه دورست

کقول الشاعر فسل حنینا و سل بدنا و سل احدثا و سل قسوا و سل احدثا و سل قسوا
 انو حنن و بعد ازین روز بروز ماه و سال بسال وین حضرت رسالت پناه اشکال می نمود
 و در چهل غزوات حضرت خود همراه بود و دیگران را اصحاب میگرداند و سر حج و ادای حجون
 حضرت رسالت پناه گرفتار برآمد و پسر جبریل نازل شد و این آیت آورد که الیوم کملت
 لکم دینکم و اتممت علیکم دینی و رضیت لکم الاسلام دینا حضرت رسالت پناه
 صلی الله علیه و سلم دانست که نعمت الهی کلام الله بود و چون کلام الله تمام شد عمر من در دنیا
 نباشد زیرا که من بغیر از کلام الله یک سخن نمی گفتم پس بنا بود که کلام الله نابود و سخن من
 باشد و بنا بود که سخن نابود و عمر من باشد و بقدری داشت که برادران بگویند که این امتان ضعیف
 و این عاصیان نجیف که در دنیا و آخرت ازانده و نعم ایشان بیقیم نبوده ام الحال وقت بعثت
 منست از چو اصحاب بگو از هر سنگ و چوب بیت الله غریب و ناله برآمد بعد از آن رخ بگردیدند
 چون در پراسامت رسیدت محرق او را پیدا شد سی صد کس اصحاب برادران محل فکر و فکر
 تلقین می کردند و فرمود اصرحی کما لیس فیهم یا لیس فیهم اقد بکم اهدایم و کما قال الله تعالی
 اذ یبایعونک تحت الشجرة و معجزة حضرت سرور کائنات بحمدیست که در حضرت آمد
 بعد ازین بدان آنکه فرزند که افضلترین بشر بعد از انبیاء و رسل ابوبکر صدیق است
 رضی الله عنه چنانکه حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم میفرماید در شان او که تا طلوع
 و غروب شمس نیست افضل بر بشر بعد از انبیاء اگر ابوبکر صدیق رضی الله عنه زیرا که مرتضی به
 پر سیدین مآورد و پدر چهار قدم برداشته بود از آن چهارم مرتبه ذکر می شود و بعد از آن او
 دین نبوی مخفی بود و بجز و دین رسول گمان ضایع بود و ابوبکر صدیق رضی الله عنه ظاهر
 دین بود بعد از رسول الله زیرا که بجز و گفتن رسول که لا رسول الا الله و تصدیق کرد
 بسبب گمان او اکثر ایمن آوردند و منقول است که چون جبریل علیه السلام بحمدت
 رسول الله نشست بود که اگر اصحاب می آمدند برقرار می بود و چون ابوبکر صدیق
 رضی الله عنه می آمد جبریل علیه السلام قیام تام می نمود حضرت رسول از او پرسید که چه
 قیام تو خاصه بر ابوبکر صدیق چیست گفت در وقتیکه حق تعالی فرمود انی تجاء لنی

الارض خليفة و فرشتگان گفتند آنچه که فیما بین فیما بینک الله مائه
 من نذر خواستم تا بگویم تا روح صدیق اکبر من باز نمود که گوی سر ایشان آنست که دیدار
 حق تعالی نه بیند و تو خواهی دید پس از آن باز او استا و من است دیگر آنکه در روز قیامت
 بر پائے است و بگوید که یارب امت محمد رسول الله را بمن بخش والا از جهت ایشان مرا بدوزخ روان
 کن خطاب حضرت عت بر و شود که امی صدیق تو در دنیا جان و مال از برای رسول بخش بودی
 و الحال نیز جان خود را از برای امت او می بازی بخواهی دوستان محمد و دوستان تو باشند بنویسیم
 آورده اند که ابو بکر صدیق در ایام جاهلیت نیز عبادت او را بجای می کرد و در کتب کثیر
 علیه السلام گفته یار رسول الله از ابو بکر صدیق پرس که چهار چیز در ایام جاهلیت از دور وجود میاورد
 است و نه کسی اظهار کرده است حضرت از سوال کرد گفت اگر سائل رسول الله می بود بدیگر کس
 نمیگفتم اول آنکه دروغ نگفته بودم زیرا که مرد بد روغ گفتن انگشت نما میشود و دیگر آنکه غرور
 بودم که نیز سبب شهرت است که فلان غماز است سوم غم خورده ام زیرا که شرف آدمی بقل است
 و این زایل کننده عقل بود

انصار بعد از صدق ادایمان آوردند و با کچھ کہ ترضی علی اول بیان آورده بود بعضی دہشت
گفتہ اند کہ ایمان او مظهر دین نشد و صدیق ابو بکر مشکل دین شد و ز زمین و آسمان و گفتہ
اند کہ **أَوَّلُ مَنْ آمَنَ مِنَ الرِّجَالِ أَبُو بَكْرٍ وَأَوَّلُ مَنْ آمَنَ مِنَ الصِّبْيَانِ عَلِيٌّ وَأَوَّلُ**
مَنْ آمَنَ مِنَ النِّسَاءِ خَدِجَةُ وَأَوَّلُ مَنْ آمَنَ مِنَ الْمُتَّقِينَ زَيْنَبُ بِنْتُ نَابِتٍ وَأَوَّلُ مَنْ
آمَنَ مِنَ الْعَبْدِ بِأَبِي و چون ابو بکر صدیق رضی اللہ عنہ بر حجت ابی طالبین رحلت نمود
المومنین عمر فاروق بر خلافت نشست و او را دو چندان علم بود زیرا کہ یک حصہ از حضرت
حاصل کردہ بود و یک حصہ از صدیق حاصل کردہ بود بعد از مراتب ابو بکر بر سایر بزرگان
انبیاء مراتب فاروق فضل دارد اگر چه امیر المومنین عثمان در ایمان سابق بود اما در حین
ایمان ایشان شاز را ورون فارمیکزاردند و بوقت ایمان فاروق عثمان را از بیت اللہ روانہ
کردند و اذان را پاد از بلت خواندند و از جماعہ عدل او یکی آنست ابو جحیم کہ فرزند او بود چگونه
بکدر رساند و قصہ او مشہورست و او را از انجا فاروق گویند روزی دو نفر ہم
و دعوی کردہ مے رفتند امیر المومنین از ایشان پرسید کہ چہ حالت است یکے اذان گفت
کہ این شخص را در پیش حضرت ملزم کردم و اذان و دعوی نمود باز بخوابستند فاروق
گفت چرا توقف نمیکنی گفت اگر چہ حضرت گفتہ است اما یار دیگر شما میان
ما قضا بکنید گفت خوب بہ نزدیک بیا چون بزرگیک شد بشمشیر خیابان بر سرش زد و کہ
مردہ بر زمین افتادہ گفت ہر کہ سخن رسول را قبول نکند قضای من نیست و اورا اذان
فاروق نامیدند کہ فرق کرد میان حق و باطل قتل آنکس شرع را بود لقولہ علیہ السلام
مَنْ بَطَلَ دِرْہَمٌ فَأَقْبَلُوهُ ہر کہ درین زمانہ سخن قاضی و عالم را قبول نہ کند کافر و قتل
او در شریعت روا باشد پس چگونہ باشد حال کسی کہ قول صاحب شرع را قبول نہ کند و
چون بر خلافت نشست شخصی را اندر کردہ بابتہائے بکوفہ فرستاد آن شخص چون بکوفہ
رسید بعد چند روز لشکر را ماندہ تنہا بخانہ آمد خبر فاروق رسید کہ فلان کس بے لشکر آمد اورا
طلب کرد و گفت چرا گفت من با و شاہی شمارا قبول ندارم از جهت اینکه دو کار از خلا
فت مصلحتی اگر دہیکے اگر حضرت را میدید کہ چون ماور پیش او میرفت از نور یا میرفت

کہ پہلو و او اثر ہے پوریا پودی و تو بر بالائی بویا چیز می نرم انداختہ پودی گفت و او شربا شد
 ثم تا الله اذان باز کہ من برسول الله ایمان آورده ام ہرگز بد و چیز نہ نشسته ام گفت دیگر
 آنکہ رسول الله ہرگز دو چیز را از قع یجا نخورده بود و حشرات و روغن و برہنہ با یک جائے
 کہ وہ میخوردی گفت قول اول محض روغن است و قول ثانی گمان است + + + +
 زیرا کہ روز پیشینہ مرا یاد او اثر کرده بود گفت روز جمعہ چگونہ خواہم خواند طیب فرمود کہ بیہ
 مرغ را بشکن ز روی او جدا کن و پیر و در انان یا نمک بہ پرویانہ و در او همراه کرده بخور اثر
 با دو دفع شود بہمان اکسیر روغن و حشرات خیال کردہ است مشفق است کہ روزے
 مرتضیٰ علی کرم الله وجہہ در پیش بی بی فاطمہ لاف میزد کہ درین زمانہ بیج کس با زوی مراقبت
 نخواہد گرفت بی بی در دل گذر اینکہ چہ رسول الله استثناء نکرد حتی کہ این سخن را بحضرت رسالت
 پناہ معلّم رساند کہ مرتضیٰ شما را استثناء نکرد حضرت توقف کرد و روزے مرتضیٰ رض از شرہ برگاہ
 چون برب جوئی آب رسید شخصی را بغایت حبیب ایستادہ دید گفت چہ شخصی و چہ خواہی
 گفت مرتضیٰ اعلیٰ را میخوام گفت منم مرتضیٰ گفت از جوئی بگذر و لیکن بہان کفش مرا گرفتہ
 بیا مرتضیٰ او انگشت در کرد و جنبیدن نتوانست مرتضیٰ اعلیٰ غضب و قہر در کار شد فریاد
 بر آورد و بہر دو دست بالا کرد تا زانو در زمین رفت آنا کشنہارا جنبانید پائے را از زمین
 کشید و بجانب خانہ روان شد مسجد رسید رسول الله نشسته یافت ہیبت زدہ و در پیش او شد
 گفت یا رسول الله واقعہ چنان دیدم اگر آن شخص کافر باشد وین حق ما بطل گردانہ حضرت گفت
 یا علی آن شخص است کہ تو ام دین با و است مرتضیٰ رض و انست کہ گوید و لگیر شد نشست حضرت
 فرمود یا علی حق تعالی تمام قوت زمین و آو فلین من نہادہ بود و تو فلین را جنبانیدی
 مرتضیٰ از ان مفر شدہ فخر سے کرد بر سائر اصحاب امیر المؤمنین عمر فاروق
 گفت قوت و زور مردان و رقبہ معلوم خواہد شد چون فاروق وفات یافت گفت
 کہ زمر بہن ہمراہ نہید بعد از وفات اصحاب برگشتند و مرتضیٰ برای تلقین بر قہرش ایستادہ
 زمین از ہر طرف پیچید تا او را بشکند و بشکند امیر چنان زور کرد کہ از ہر طرف ہر گرفت
 از ہر دو جانب پہلو را بہ پہلو گرفت و از طرف پائے را بہ پائے گرفت مناعت

برین بود تا زمین بیایا سید باز منکر و نیک آمدند و در تراستادند و گفتند من شریک کفار و
 گفت من نمی شنوم نزد یک بیایا ابا ایشان گزرا دیده میترسیدند نزدیک تر نمیشدند
 امیر گزرا میگرفت و نشست تا بر ایشان زند قبر چند فرسخ کشاده شد و ایشان بگریختند
 گفت شما که در تمام عمر در زمین می گردیدید خدای من را می شناسید و من بمقدار یک گزرا
 زمین فرو دادم خدای را فراموش کردیم هر تفتی چون این را بدید آن شاهزادگان را فرمود
 تا او را دفن نکنند و در آیام خلافت فاروق در پیش خود کسی را استاده نمی نامیدی خواه از اجاه
 بنده و میگفت که پیغمبر فرموده است هر که اهل دوزخ را دور و نیاید بن خواهر پس گویند
 شخصی را که او سر دار دنیا و می باشد و شخصی دیگر از جهت دنیا و پیش او استاده باشد و او را
 باشد چون پیر نیرد یا نمی بیند خود میرفت و فرمود چون فاروق بر حجت حق پیوست امیر المومنین
 عثمان بن عفان معدن حیا بر خلافت نشست و از کثرت حیا هرگز اندام خود را ندیده بود
 چنانکه روزی رسول الله صلی الله علیه و سلم با اصحاب بلش یک جا در پوشیده نشسته بود خبر یافت که عثمان
 آمد در حال جامه طلب کرده بپوشید بی بی عائشه رضی الله عنها پرسید که با اصحاب بلش همچنان بود
 و همین آمدن او جامه چپا پوشیدی فرمود بلش همه نشستند و او از فایت حیا هرگز همچنان
 نه نشسته بود از آن پوشیدم و ایضا وجه شرافت او بر تفتی آن بود که بجز شنیدن خبر
 نبوت خود را از اشتراک داشت و تمام اموال خود را از فرح بقصدق داد و تفتی را را آورد
 از آنکه بعد از آن چون پدرش آمد استخانا یا اعتقاد آن و پرسید که من ایمان آورم باز پدرش گفت
 آری ایمان بپوشید ادبیار و دیگر معلوم باد که چنانکه خلافت ایشان به مراتب است مرتبه
 ایشان نیز به بالا می رسید یک بیک است هر که چنان نماید که مرتبه اعلی ایشان اعلی و افضل
 ایشان افضل و کافر است و او را از آن ذوالنورین گویند که تفتی یک دختر رسول الله آورده
 بود و او و دختر رضی الله عنها آورده اند و مشغول است که روزی رسول الله را باسی
 و سه هزار اصحاب ذوالنورین دعوت کرد حضرت اجابت نمود و خلایان را فرمود که قدمهای
 حضرت را درین راه در شمار آرید جمله میفاد قدم شد بر برابری هر قدم یک بند از آزاد
 کرد و پیر اصحاب را با ابوالان نعمت خوشنود کرد و ازین عمر مرتضی انگین شد فاطمه زهرا را

گفتش یا علی چرا نگین بوده گفت یک دانا و رسول منم و یکا و عثمان چون او چنان بهمانی کرد
من شرم میکنم بی بی گفت برو رسول خدا را با همه اصحاب او دعوت نمائی گفت در خانه
پنچ بیست گفت ترا بنا برون کار نیست چون مرتضی به طرف رسول خدا روان شد
بی بی را بر بنه کرده بر سیده افتاد که یا آلهی مرا از مرتضی و مرتضی را از رسول خدا شرمند مکن
بکفایت ایشان طعام فرست در حال خوانی فرو آمد چون مرتضی بخیر است رسول خدا
حاضر شد گفت یا رسول خدا در خانه پنچ ندارم ولیکن دختر شما چنان میگویی که حضرت با تمامی
صحابه اجابت نمود آن خوان چنان کفایت کرد که از تمامی اصحاب بگذشت خبر بل
علیه السلام فرو آمد که امی حجرا از جهت خاطر عثمان نعمت دنیا و خوراندیده بود و من طعام
بهشت خورانیدم و قدمها را تو درین راه نیز مفتاد شد چون او غلامان آزاد کرد من بپای
هر قدم مفتاد و نهرار عاصیان را آزاد کردم و دیگر بدان ای فرزند که حضرت رسالت پناه
صلعم را شصت و سه سال عمر بود و در بیت و سه سال سیخبری کرده بود پس درین بیت و
سه سال یک سخن را بغیر نزول جبریل و بغیر آیت سها و یه نمی گفت و اکثر آیتها مخصوص آن
وقت بودند که عمل بدان دین زمانه نمی بود و چون جبریل آیت محو آورد حضرت رسول شرمند
کاتب را میفرمود تا پنده جامی بنویسد بعد از ولایت رسول خدا صلی الله علیه و سلم ابو بکر صدیق
و فاروق پنده کلام الله را یکجائی جمع میکردند و روایت را در آن میدیدند و چون بخلافت
عثمان آمد پنده را یکجا جمع میکرد و آنچه حاصل بودند از عهد و وعید و حلال و حرام جمع کرد و آنچه
مخصوص در آن زمانه بودند از اهمه باتش سوختند و کافرا از پوست آهنان بگرفت این
کلام را بران پوست بنوشت و پیش ازین در عهد رسول خدا یک مصحف را رسول خدا سوخته بود و
آن چنان بود که یکی از کاتبان آن مصحفها و عهد رسول خدا بنویسند بود چون آیت از رسول خدا
شنود و پیروی در آن میان از خودی در آورد و چون تحقیق کردند زیادتى نوشته بود حضرت
خواست تا او را بکشد اما اگر بخیه در مسکن عثمان دو آمد عثمان را بشاعت ایستاده کرد
رسول فرمود صلی الله علیه و سلم من بکسر وینه یا فاقه لعن الله وجهه الرحمن گفت توبه کردم و راجع شد و
مصحف را حضرت صلی الله علیه و سلم خود بسوخت چون این خبر بفرزندان ابو بکر صدیق

رضی الله عنه رسید که آنرا از ایشان محرم نام از آنجا بیاید و عثمان از پیش گرفت گفت اگر
صدیق اکبر زنده بود تو مرا از پیش نمی گرفتی محمد پیوسته شده افتاد و بعد از آن گفت که از شما
سکه خطا واقع شده است از آن گرفتیم پس مرتضی علی او میان آریتم تا در میان ما و شما
مناصبت و عدل کند چون مرتضی آمد و خبر گفت که آنکه در فلان مرحله تو مسافر بودی و نماز را
مقیات کردی چرا گفت من صاحب لشکر بودم فرمودم تا درین منزل بمانم و روز معینم بایتم
چون نماز بجای آوردم واقعه دیگر افتاد و روان شدیم مرتضی قبول کرد و گفت و دیگر آنکه غیر
فرموده بود که بر جای من بنشینید و شما بر منبر رسول بجا آمدید گفت آری بدو دلیل می آید که اول حضرت
را یک منبر بود و صدیقی با او شد و فداقتی که اگر من هم منبر است میگردم مرتضی ایستاد
میگردد و بعد از آن هر با شاه منبر است میگردم پس منبر از مشرق تا مغرب دراز می کشید و دیگر
آنکه من خود را لایق آن هم ندیدم که مرا نیز بوده باشد و دلیل دیگر آنکه حضرت فرموده است
که بر جای من بنشینید مرا از آن تزیین می کند و او است زیرا که زنان پیغمبران بعد از ایشان
بر سایر ناس حرام اند مرتضی آری را نیز قبول کرد و گفت و دیگر آنکه مصحف های سوخته آذین بدو
چه باشد گفت شما خود رسول الله را دیده بودید که مصحف خطا را بدست خود سوخته بود و بایک
همچویم میزدیم که فلان آیت ناسخ و فلان منسوخ و فلان خاص و فلان عام و فلان عام و فلان
ما اگر این مصحف ها بعد از ما باشد و درین غلط واقع شود دیگر گوید که من در مصحف چنان دیدم و دیگر
میگوید که من چنان دیدم و همه مخصوص درین زمانه بودند آنچه خواندند و اگر فهم و آنچه خاص و زوائد
بود سوخته اند مرتضی ایستاد و چون قبول کرد و محمد از آن بشارت شد و خداوند تفسیر کرده برگشت
و آنچه از حال محرم و کار است پانصد آیت باشد و بایقیه همه و عده دو عید است کقول الشاه
مستوفی است یا ای شاه و دیگر شرح این آمد از تفسیر منیر و آری بر او شد
از قرآن بیان تا گویم شرح هر یک را عیان و جمله قرآن شش هزار آیت کلام شش
صد و شصت و شش آیت شد تا یک هزار شش صد و یک و آن یک هزار شش
صد و شش و آن یک هزار شش و صد و یک هزار شش و صد و یک هزار شش و صد و یک
هزار و آن یک هزار شش و صد و یک هزار شش و صد و یک هزار شش و صد و یک

هزارش قصه پنجمین آن یک هزارش عبرت بر کافران - پانصد آیت از حلال و احرام
 جمع کرده کردگار اندر کلام - آیت صدر پیر شیع و دعا تا بدانند اینچنین گفته خدا
 شصت و شش آیت شده منسوخ و دور - هم ز تورنت و ز انجیل و ز نور - اینچنین فرمود
 شاه اولیاء - مخزن اسرار هک کبریا - آورده اند که مردان حکیم نام شخصی بود که به فرید
 ذوالنورین و بنیگین امیر یاری و محبت داشت همیشه در میان صحابه فتنه انگیزی میکرد
 روزی خط نوشت بطرف کفار که ازان جانب شما هجوم کنید و ازین طرف من تا فرزندان
 ابوبکر صدیق را بکشتم و بنیگین عثمان بران خط مهر کرد و بجای داد که در مسجد ایشان برود
 و مکر و مکاری کند تا ایشان او را جاسوس خیال کنند و چون ترا محکم گیر و خط را بدیده من
 رسول عثمان ام آبا بدی شما نمی خواستم و ابوبکر صدیق با فرزندان بسیار بودند باز محمد از ان
 جانشین کشید چون نزدیک آمد ذوالنورین را بفتنه غلامان سلاح دار بودند همه همیا کجنگ
 شدند امیر منع کرد و همه را آزاد کرد و گفت مرا بکشتن کاری نیست چون محمد در رسید امیر
 کلام الله میخواند و سر بالا نکرد و محمد شمشیر کشید و برگردش زد و امیر درین آیت بود **صِبْغَةَ اللَّهِ**
 چون سرش بر زمین افتاد آن سر بریده آیت را تمام کرد و **وَمِنْ أَحْسَنِ رِزْقِ اللَّهِ صِبْغَةَ**
 و او را سه حصه علم بود یکی از رسول و دو حصه از شیخین رضی الله عنهما ازان جامع کلام شد و
 چون ذوالنورین بر محبت رب العالمین رحلت کرد امیر المومنین و حیدر المسلمین سلام الله علیه
 علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه بر خلافت نشست و او را چهار حصه علم بود یک حصه از رسول
 و سه حصه از ثلثه و او را ازان حیدر نامند که چون تولد شد اعمهانی او را در کنار می گرفت
 و نگاه می کرد و در اکثر اوقات روزی دست نه از گردن بگیرد و امیر دست انداخت و دست
 و را بنام خن کن را اعمهانی گفت هذا حیدر و حیدر شیر کوچک را گویند و بعد از انبیاء و اصحاب ثلثه
 افضلترین بشر امیر المومنین علی مرتضی بود رضی الله تعالی عنه
 مشغول است که چون بر خلافت نشست سیلیمان فارس را با جمیع لشکر بکومت
 تشاد بعد از آن که خبر کرد که سیلیمان سر شبتار نه را به بیت المال خرید و ازان
 نه عمارت کرد و چون تحقیق کرد و ندان اول از سر داری اخراج نمود و گفت که خانه را

کفار اندک مانده بودند که توبیت المال تلف میگردی بعد از آن شخصی دیگر را فرستاد
 بحکومت مکه از دینیز کس خبر کردش که او بر دعوت مای حاضر می شود که تو تکران خود را
 میخوای و فقیران استاد و میباشند و او را نیز اخراج کرد و روزی در خانه امیر حسن بهمانی
 فرو داده بود بعد از نماز شام چون مردم از مسجد بر آگنده شدند آن شخص خرمه برآمد و دید
 که در گوشه مسجد فقیری زنده پوش نشسته است و یک مشت آرد وجود دست دارد و میخورد
 چون این شخص برآمد پاره او را داد و او گرفته در خانه آورد چون امیر حسن او را انواع نعمت
 در پیش آورد و واقعه باز نمود که در مسجد چنان فقیری نشسته است که آرد جو از غریب مال ناکشیده
 میخورد و افطار صوم میکند امیر حسن تبسم کرد که آن خلیفه زمان است که این همه تعلق بدو دارد
 در فضائ خود ترک داده است و آن امیر المؤمنین علی است رضی الله عنه و صحابه بیت المال را
 و خراج را بر خود حرام گردانیده بودند چنانکه روزی فاروق را دستش بر دهن خراج حرام
 آمد امیر سر فرزند مالید باز بخاطرش سید سرش ابراشید که مباد ازین نفع گرفته باشم و امیر
 المؤمنین مرتضی را اذان باب العلم گویند که بعد از امضاء شش اعلم ان مانده بود و بیج
 بکت سخن او فهم نمی شد چنانکه او میگفت که حضرت رسالت پناه صلا الله علیه وسلم چند علوم
 را بخود همراه برد از جهت آنکه کسی را نداند و یا از سخن او فهم داشته باشد و من نیز از مسئله از
 رسول صلا الله علیه وسلم شنیده ام به کسی سخن اہم گفت زیرا که کسی را فهم آن نیست ابو الحسن غفالی
 از ما دوم سوال کرد که مقصود در از جام محبت نوشید پیوسته بگفتن انا الحق گویند و حضرت
 رسالت پناه صلیم را هر چند پیش مرشد طلب می کرد و حل من مزید گفت چه عجب است که او
 مقصود از سخن او آوند ما بود و آوند او کبر ترین آوند ما که دریا را در یک دم فرو می برد بلکه خود
 دریا بود چنانکه در روز و شب چندین بار دریا در ریاض عمان میرود اما او نه اذان بزرگ
 شنود و نه اذان خرد شود بعد از این بدانکه ده نفر از اصحاب بشارت جنت است
 اول ابو بکر صدیق دوم عمر فاروق رضی الله عنہما و النورین و چهارم مرتضی پنجم طلحہ ششم زبیر
 و ششم ابو جہل و ششم سعید بن مسعود و ششم عبد الرحمن و منقول است هر که رسول الله
 را بخواند یا بشنود یا در حق او شکی نیست در آنکه او بصوت دیده بود

وایمان آورده بودند که ایشان مطلق بهشتی نباشند اما چون فحش ثابت شده اند سکوت کرده اند
 آورده اند که چون صدیق مسلمان شد و الدین را گفت که من صدیق اکبرم نزد یک خدائی
 پس مانند مرا چگونه آورد و پدید و رخ روند بیایید مسلمان شوید و او را از اول مسلمان شد اما
 پدرش از و بگریخته و در خانه روگیر رسیده و در آن خانه و آمد صدیق اکبر حق مناجات کرد و رسول
 خدا نیز دعا کرد و بعد از آن چون صدیق بر در آن خانه رسید پدرش قحافه از خانه بیرون شد و بر
 تکلف کلمه گفت مسلمان شد و فاروق را آورد و خواهر مسلمانان بودند و مرتضی را نیز آورد مسلمان
 بود و معلوم باد که چون کسی نام پیغمبر ذکر کند در و میتوان گفت و چون نام اصحاب ذکر
 کند رضی الله عنه میتوان گفت و چون نام اولیاء ذکر کند رحمه الله علیه میتوان گفت پس اگر
 شخصی بر یک از آل یا اولیاء در و فرستد منتهی به و مثل شخصی گوید زین العابدین سلامت گوید اللهم
 صل علی محمد و علی آل محمد و باریک و سلم علیه تو هم رفعت دست زیرا که در و وقتی دعا بود
 که نام پیغمبر ذکر شود و این نام پیغمبر ذکر نشود و لهذا آورده اند که اگر بنا بر آن برائے روح
 سودا و یا فقها از برائے روح فقر و غبت غلق و یا بر آئیده بر بلندی در و گوید که دست
 زیرا که بغیر ذکر پیغمبر و دشایان نیست و فقها آنرا گویند که خوشبختی را در آتش بسوزاند و یا بر
 کوه اندازد و بمالد و بداند که این اصحاب اربعه را نسبت نیز بحضرت رسالت پناه صلوات الله علیه
 هست و نیز بدین باب ایشان نسبت دارد چنانکه ابو بکر صدیق بن قحافه بن عامر بن عمر بن کعب
 بن روح بن عبد المناف و عمر بن خطاب بن رقیل بن عبد العزیز بن روح بن عبد المناف
 صدیق بن قحافه و عمر بن خطاب در روح یکجا میشوند و عثمان بن عفان بن ابی العاص
 بن ابی امیه بن عبد الشمس بن عبد المناف و علی بن ابیطالب بن مطلب بن هاشم بن
 عبد المناف و پیغمبر بن معاویه بن اوسفیان بن حرب بن عبد الشمس بن عبد المناف و نیز
 عثمان و عبد الشمس یکجا میشوند و از جمله او در آن رسول الله و مسلمان بودند یکی حمزه که از اول
 آغاز مسلمان بود و عباس در آخر عمر مسلمان شد مشغول است که چون حمزه را کافران
 کشتند او را هفتاد جایی کرده بودند و دلش را عبد الله کتب نام منافق بود کثیر و زندان گردید که
 ازین آل چه بلا دیده ایم گفته اند که حضرت همیشه انگشت را بر دندان میگذرد که اگر مصفا و

کافران ازنده جدا جدا میگروم دل من قرار می شد بهتر جبرائیل علیه السلام فرود آمد که حق تعالی
 زنده را بنی کرده است اگر دل تو قرار نشود و مرد را بقتل و جای بخت چنانکه فی بی عایشه رضی
 الله عنها افضلترین نسا بود و در نسا حضرت یحیی از بی بی خدیجه کبری رضی الله عنها و بر بعضی
 خاصیهایی بی فاطمه زهرا رضی الله عنها داشت و بر زنان فضل و از ان بود که اول دختر صدیق بود
 که او را صدیق گویند بقیع پدر و دیگر آنکه دیگر زنان همه بویه بودند و دیگر عقد نکاح او بهتر جبرائیل
 در شب عراج بر آسمان چهارم بسته بود آورده اند که حضرت میفرمود یا علی فکر جلی چنان کن
 که هر کس ترا ببیند و روانه نبرد تا ترا حضور دست و در الحال بیان شجره کبریه بشنود
 آنکه فرزند که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم مرا صاحب اربعه را تلقین ذکر فکر
 داده بود اما چون حضرت رحلت نمود ابو بکر صدیق که چون خلیفه رسول بود یا میر المومنین تلقین
 آنچه دانست از فکر و فکر آموخت و چون صدیق رحلت نمود امیر المومنین عثمان ذکر
 فکر از فاروقی آموخت آنچه آموختنی بود و چون عثمان رحلت نمود مرتضی آنابته ذکر فکر
 از ذوالنورین آموخت آنچه آموختنی بود و این بنا بر رعایت ادب یک و دیگر ایشان بود که
 تا دست پدست بر رسول الله رسید و چون همه صاحب رفتند مرتضی تلقین و اجازت را
 به حسن و حسین رضی الله عنهما داد و امیر حسین اجازت بفرزند خود داد و علی الصغر بقیع بنین
 العابدین داد و ابو ترخان خود را نام صحرا باقر رضی الله عنه داد و ابو ترخان خود را نام صحرا صادق رضی الله عنه
 داد و ابو ترخان شد یک نفر بن بایزید بطامی داد و یک نفر بن بایزید خود موسی کاظم قدس سره داد
 او برادر نسا و خود داد و ابو علی بن موسی ارصاد داد و ابو یحیی معروف داد قدس سره او به
 سحری سقطی داد قدس سره او به حمید بغدادی قدس سره داد و ابو علی بود بای و داد قدس
 سره او به ابو علی کاتب و قدس سره او به عثمان مغربی داد قدس سره او به ابو القاسم طائی
 داد قدس سره او به ابو بکر الشیخ داد قدس سره او به امام احمد غزالی داد قدس سره او به
 سلسله پیدا شد ندیکه اذن به خواجہ فرید الدین عراقی داده بود و دیگر با ابو العجیب جدی
 داده بود قدس سره او به شیخ عواد الدین یا دلبوسی داده قدس سره او به شیخ نجم الدین
 کبری قدس سره داد و او به سید علی بن الاقدس سره داد و او به شیخ محمد الدین بغدادی

قدس سره و او شیخ احمد مرغانی قدس سره و او به نور الدین عبد الرحمن السنواری قدس سره و او و
 او به علاء الدوله قدس سره و او به شیخ محمد فرغانی قدس سره و او به شیخ الاسلام و المسلمین
 علی الثانی سید علی مهدی قدس سره و او به ابواسحاق خستانی قدس سره و او به سیدان
 داده است به سید احمد نور بخش قدس سره و او و او به فرزند خود یوسف نور او قدس سره و
 او به بنیره خود یعنی فرزند فرزند حضرت شیخ علی بن قنبر علی قدس سره و از ویان خود
 و المساکین بنده تا چیز که نیز و بیک پیش در ویزه تنگناری قدس سره و از ویان خود
 شیخ پاره میوه آورده بمشال قره قدس حضرت شیخ یک دانه از آن میخورد و با انگشت وسطی شکم خود
 را زیر میکشد و گفتیم شیخنا باین کس سیر نمی شود گفت اگر چه سیر نشود اما اشتها و نفس بجانب میوه
 بسیار است پس بواسطه نفس ابرجائی آورده باشم حضرت شیخ می فرمود که هر بمشال خجی بوستان
 می باید که اگر یک خجی بشکند در حال دست در دیگر آویزد یعنی کامل العلم بود که مگر مرید او بلغزد
 بدلیل واضح راه او را بگیرد و اگر مرید صاحب علم باشد که دلیل بر انقص پیدا و در حال دلیل و کی گیاره
 تا هیچ وجه او را بخت و دلیل مانند شخصی از آلائش دنیاوی گرفته باشد باید که معرفت اقدس
 بیان نکند زیرا که تا غایت نخواهد رساند و به گمراهی خواهد افتاد حضرت مولانا جامی قدس سره
 نصیحت لطیفه میفرماید نظم سخت از کسب دانش بهتر و مشو به ز جهل آید نادانی بدر شود
 بود معلوم بر آناد و بنده چه که نادان مرده و داناست زنده چه نیاید بهر چوکس عمری و به باره
 بهر چوکس رو کرانت نیست چاره چه چوکس علم کردی در عمل کوش چه که علم به عمل بهر نیست بهر
 چه حاصل ز آنکه دانی کمیاری بهر مس خود را نکردی زرمسار را چه عمل کن معنی اخلاص علیست
 بنزد بخت کاران خام کاریست نه زکار خام کس سودی ندارد چه چو علوا خام باشد خلعت آرد
 بکن زین کارخانه با کتب رو چه خیال خویش را ده با کتب خوی چه ز دانیان بود این بخت مشهور
 که دانش در کتب و داناست در گور چه بود بهر خرد و منت او ستادی چه ز دانش بخت
 هر دم کشاوی چه گیس امر قرآن باز گوید چه گاه از قول پیغمبر از گوید چه در دین نیزه از
 میل زعارف به زبان بکشای از جنس معارف به معارف گر چه مو یار یک باشد چه
 چه حاصل چونکه دل تاریک باشد بهر کمن با صوفیان خام یاری بهر باشد کارخانه خام کاری

طریق سخته کاری را ندانند بخامی میوه بافت نشانند و اصل خویش آن میوه بریده
 بماند تا قیامت ناریده و منته دست می از سیم و اندر در به بجز و دست پیر و پیر پرور
 چو در دستش بنی و دست ارادت به دست آید ترا گنج سعادت به اگر این شجره را که
 بطریق مناجات بخواند باید که تا شیخ مصروف کفری بشیخ الاسلام گفته باشد و مافوق را امام
 و مرتضی را امیر و حضرت را خواجہ

فصل سوم در بیان چهار علم و طایفه آن - بدان که چهار علم بطریق اختصار
 بیان کرده شد اما آنچه مابقی مانده که از دانستن آن لابد است بطریق اختصار بیان نم
 تا این مختصر بتطویل نه انجامد اول علم توحید پس نزدیک بعضی اهل تصوف توحید بتینج نوع
 است اول توحید ایمان دوم توحید علم سوم توحید تکلیفی چهارم توحید تقیین پنجم توحید
 عزیزی بدانکه در عمده آورده است که ایمان و توحید نزدیک بعضی یک است
 آن بعضی اهل اعتزال اند و وجه صحیح ناگفتن ایشان از برای مشهور بودن قول ایشان
 زیرا که اگر توحید و شناخت خدای ایمان بودی پس اهل کتاب را ایمان بهتر از مسلمانان
 بودی زیرا که ایشان خدا و رسول خدا را می شناسند و ایمان نخواستند و در حق ایشان کلام
 ناطق است یَعْرِفُونَكَ لَمْ يَكُنْ لَكَ بَنَاءُ هُمْ و این قول شیخ معجم است که سه صدر رساله
 بدین طریق انشاء کرده است بلکه ایمان گرویدن است چنانکه در عمده آورده
 است اول خیر که بر بنده واجب است بعد از بلوغ پیش از جمله فرضهای
 شناختن خدا است و ایمان آوردن بدو اگر کسی ایمان نه آرد و شناخت مسلمان
 نشود و دوم توحید علمی قال الله تعالی اِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ بدان ای فرزندان
 عالم آنرا نگویید که صدر هزار مسئله شرعی بر او داشته باشد بلکه عالم آنست که سعی بلیغ کند
 بحائز خیرات از جهت و عدم موعود و باز ماند از معاصی از جهت دین مذکور
 کلام رسول بدان ناطق است کما قال علیه السلام السعي الى الخيرات دليل المعرفة و
 والتهى عن السيئات دليل المعرفة وايضا قال عليه الصلوة والسلام حركة التطلعة
 دليل معرفة كبرية الجسم دليل الحيات يعنى هر کس بقدر باور و اعتقاد خود عمل می کند

اگر یقین صحیح داشته باشند پس عمل و ساعت بساعت افزایند و اگر یقین او ناقص باشند
 عمل او روز بروز نقص پذیرد قال ابی العزیز الکرخزنی از خاک می بودی و حکم او بر
 بقای بود و دنیا از طلا بودی و حکم او بر فنا بودی پس عاقلان را بایستی که باقی را بجزئی
 و فانی را ترک و ادوی که فانی و بنگی را نشاید و من عجب میدارم این مردمان را که آخرت
 از طلا و دنیا از خاک فانی را بسبب آن ترک نمی دهند ابو سیطانم شخصی بود روزی غلام
 را بخرید و گفت ای غلام پیچ خوری گفت هر چه خورانی گفت چه پوشی گفت هر چه پوششانی گفت چه
 کار کنی گفت هر چه فرمایی گفت چه خواهی گفت غلامی خود سپردن را گویند و غلام را اختیار
 نمی باشد ابو سیطانم فریاد بر آورد که من حق را چنان شناخته ام و بر زمین افتاده و جان را
 بحق تسلیم کرده و در تفسیر همین آیت آیا که نمیدو آیا که نشین آورده است که من
 را در حال استی که بندگی کردن و بنده شدن و بندگی کردن آنرا گویند که عبادت الله را از
 برای ثواب ترس از عذاب بجای آورده و بنده شدن آنرا گویند که احسن باشد یعنی هر چه بود
 از خوب و زیشت زشتش نداند قال علیه الصلوة والسلام الناس كلهم اموات الا العالمون
 والعالمون كلهم اموات الا العاملون والعالمون كلهم اموات الا المخلصون والمخلصون
 كلهم اموات الا المقربون والمقربون في خطر عظیم اگر مقرب یک ذره بر خصم و خود
 رود از صحن قربت بیرون شود پس ازین خطر مهلک تر چه باشد سموه توحید
 تکلیفی قال الله تعالى والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبيلنا پس اولیا الله
 از جهت بشارت این اجتهاد را در عبادت الله بر خود لازم می کنند و در هر
 شبه تکلیف نام می نمایند چنانکه نفس اول از نام غصبات نگاها رود بعد از آن هر خطره
 که ماسوی الله بوده باشد و بر لذت و نیاوی و کل خطره نفسانی را بتکلیف دفع کند بلکه نفی
 از وجود نیز بتکلیف می کند تا آدم که خبر الوصیت در رسد تا تکلیف از او دریابد و در با پید
 آن ساعت در نظر ظاهر می طرفه العین می نماید اما بر سالک هزار اندر هزار می گذرد و چهارم
 توحید یقین و آن ضروری را گویند و آن خاصه غیر این است که از حین خلقت ارواح ایشان
 تا خلقت ایشان پیغمبری از ان یقین معزول نگشته که در تمام طغلوست بلکه در حین ولادت

از رسوم کفر اعراض نمودند و بر ضلالت او را صحنی بودند منقوس است که چون محمد رسول الله تو کلد شد
و ستمها بر چشم نهاده تا ما در راه بنیاد بر منته و چنانکه خلیل زاتش بجهت کمال یقین استبعا و نحو
نمود و ذکر یا ازاره سر باز نرود و بکذا حال بنیاد با پنجم توحید عزیزی و آن توحید شیطان و
سایر کافران معتدین است که اگر چه شیطان و عوالمی معرفت الله میکند و فرعون و در اکثر جا گفته
که خدا حق است و به یقین می دانستند که مایان خدای را می شناسیم و از جهت تنگ کافری
از سخن خود باز نمی گشتند آن توحید بر ایشان عزیز بود یعنی دشوار بود که اگر ایشان تحقیق
خدای می شناختند هرگز سرکشی نمی نمودند و زک از حضرت شیخ پرسیدیم شیطان را دور
حقیقت چه گناه بود گفت لایکه و حقیقت گناه کار بود زیرا که چون کاتب عزم کتابت کند
پس الصداقتضای این می کند که من در از کشیده بلکه کسری واقع شوم و ال فتضا برین میکند
که من بهر دو طرف کسری داشته باشم پس اگر کاتب دال را در از کشد نام دالیت از میرود
و در حق او ظلم کرده باشد و اگر الف را کسند نام الفیت از او میرود و در حق او ظلم کرده باشد
و برین بدختیان آنچه عزیز تر است تصدیق رسل است ابو جهل را گفته اند که در دوزخ
بانگ او یلای کند و میگوید که کارهای خدای همه حق بودند اما محمد رسول الله نبود و لغو یا الله می نمود
لعنة الله گوید همه حق بود اما ابراهیم خلیل الله نبود و دوم علم نداشت بدانکه آنچه در
نماز فرض است و انستن آن نیز فرض است و انستن سنت نیز سنت است و انستن
واجب نیز واجب است و انستن مستحب نیز مستحب است و انستن مباح نیز مباح است
و انستن مکروه نیز مکروه است و انستن حرام نیز حرام است باید که مکروه و حرام را بدانند
تا بدان نادانستگی و ان نفی و انستن مفسد نیز فرض است زیرا که بسا وقت نماز جهان
فاسد شود و ایشان بدان خبر دار نباشند بدان ایفرزند که آنچه در بعضی نسخها گویند
که هر که احکام و ارکان نماز نداند کافر است آن بنا بر انکار است یعنی اگر کسی منکر شود کافر
گردد و اگر کسی هرگز نماز نکند و روزه ندارد و اقرار و تصدیق دارد و مسلمان است زیرا که
عمل خیر ایمان است و ایمان غیر عمل آنچه گفته اند هر که احکام و ارکان نداند کافر است راست
زیرا که حکم ایمان میان خوف و رجاء بودن است و آن هر یک از مومنان راست است

مگر از مرد صالح و دین زمانه فساد شد بد که کوچه کوچی گیرد و مردمان را دعوت نماید و از برای
 مقتدیان تحمل نام بکند حتی که آورد و اندک که اگر امام در رکوع آید و از پس آواز غلغله کسی باشند
 آن شخص را نمی داند که کیست مهلت بکند تا او در نماز شریک شود و اگر رسید اندک فلان کس
 است مهلت نکند که خالی از میان باشد و این روایت در تهذیب مسطور است و شاید که مؤذن
 وقت شناخته باشد حتی که اگر قبل از وقت اذان بگوید عاده لازم شود و شاید که مؤذن یکی
 باشد و امام دیگری اما اگر مؤذن و امام یک شخص بود باید که در وقت اقامت گفتن از موضع است
 دور تر رود و بعد از اقامت بموضع اقامت آید سنت اینست که در وقت صلوة و فلاح
 روی را بگرداند میمناً و شمالاً و انگشتان را در هر دو گوش فرو سخت کند یعنی سبابتین و اگر
 مسیروزی داشته باشد سر از روزن بکشد و باید که بلا تزییح بخواند اما اگر بغیر تبیل کلیمان
 بکند رواست لقوله علیه السلام زیف الحانکم منقول است که دختر می از اهل خانه
 همیشه در آرزوی همین بود که اگر از مادر و پدر خلاصی یابم مسلمان خواهم شد بلکه از ایشان فرار
 بکنم و مسلمان شوم روزی مؤذن با و از پشت اذان می گفت دختر پرسید که این چه باشد که
 گفتند که بهترین کار برای مسلمانان همین است و دختر از آن آرزو مانده شد و مسلمانان رسید
 و منقول است که در اول آغاز اسلام از برای طلب کردن مسلمانان نماز اصحاب مختلف
 شدند که چگونه میتوان خبر کرد و طلب کرد بعضی گفتند که در وقت نماز حکم استاده بکنیم
 باز گفتند که این رسم یهودان است نمی توان کرد بعضی گفتند که شاخ را سوراخ کرده می توان
 و میزدند باز گفتند که این رسم یهودان است بعد از آن شب امیر المومنین عمر با چهل نفر اصحاب
 اذان را در خواب دیدند که همچنان میتوان گفت قصه را بر رسول الله صلی الله علیه و سلم
 رسانند حضرت فرمود آری در شب معراج مهر جبرئیل مرا همچنان تعلیم کرده بود اما در آن زمان
 اندک بود چون غفلت و غافلی در میان مردمان شاخ گشت عالمان کوفی علی الصلوة
 و حی علی الفلاح بر آن افزودند بعد از آن چون شاخ تر گشت متاخرین الصلوة حین
 من النوم بر آن افزودند و آنچه در اذان مؤذن کافر میشود و اینست اول آنیکه در آغاز
 الله اکبر الف را اندکشد و یا الف بخت فباص در اول او بارود دوم چون اکبر را

اکبار گوید که اکبار نام شیطان است سوّم اینکه اشهد را مذکور بجای یعنی اشهاد گوید و یا
 بخلاف الفصیح یعنی شهادت گوید زیرا که صیغه ماضی است اشهاد گواه گردانیدن را گویند پس
 معنی چنین میشود که کسی گواهی داده است و یا شما گواه باشید پس گویا که خود ازین قول استنباط
 می نماید که اشهد صیغه متکلم است و یا اشهد ما و چشم را بجای حلقی تبدیل و بدیع یعنی شکل گوید
 که این از معنی می آید پس گویا که سخن لغو گفته باشد و یا اینکه دو کلامه میشود و چنانکه اش خویش را
 میگویند و حد باز گردانیدن و مخالفت را گویند ماکال الله تعالی ای الذین یجادون الله
 ورسوله اے یخالفون پس چنان گفته باشد که خوش مخالفت کنید توحید را بتعالی را چه
 آنکه لا اله الا الله تشدید گوید زیرا که لا از برای اثبات بالبعد و نفی ماقبل است و تشدید
 بمنزله الی غایت که سرت من البصره الی الکوفة واقع میشود پس معنی چنان میشود که نیست
 الله باطل تا آنکه الحق نیز نیست و ازین صریح ترکفرنی باشد پنجم آنکه محمداً رسول الله گوید
 زیرا که نام حضرت محمد است و محمد کسی را گویند که خصایل پسندیده او بسیار باشد و حمد
 ستایش را گویند و محمد بافتح همچنان است محمد کسبر معنی ثانی خلاف مذمه پس این چنین نام
 شریف را تغیر داده باشد بنام دیگر و دیگر آنکه محمد ستوده شده را گویند و محمداً ستانیده را
 گویند نیز معنی تغیر می شود و یا اینکه محمد را مجد گوید بهاء و چشم زیرا که مجد فرو میرانیدن آتش
 را گویند و الايضاً جامه کهنه و یکسره در راه تیز رود و چیز بے خشک را گویند پس معنی بسیار تغیر
 می شود ششم آنکه حی را بعد گویند یعنی حیا گویند که حیا بمعنی شرم می شود و یا بے تشدید گوید
 زیرا که معنی حی زندگی است و معنی حی بے تشدید داشتن چیز می برپا بے چیز می را گویند
 و در تمام اذان سلامند هر سلام و لا اله الا الله و بعضی مؤذنان لا اله الا الله گویند
 نیز درین کفرست زیرا که بهاء و چشم حق تعالی را گویند و بجا حلقیه روشنی را گویند و الايضاً
 ناواه که زنده را گویند و درین معنی بغایت تغیر می یابد بیان احوال سامع مقررست
 هر که در عین اذان سخن کند در عرصه عرصات حین خواندن کتابت و مانده شود و هر که در عین
 اقامت سخن کند در وقت نزع زبان او بسته می شود که کلام گفتن از او صادر نشود و بعضی
 گفته اند که این مراد از مؤذن است نه سامع و اگر کسی استنباط نماید که در عین اذان کسی

چگونہ تکلم فرماید کہ در این فقیر چشم خود دیده است کہ افغانی اذان میگفت ناگاہ روزه اذان را
 دید بروی بگذشت در میان اذان بگشت و احوالش پرسید کہ بجای میروی و بعد اذان ما
 بقیہ اذان تمام کرد و در ترجمان الصلوٰۃ مذکور است کہ اگر سامع روزه باشد باید
 اگر ایستاده باشد باید کہ بنشیند و اگر نشسته باشد باید کہ ایستادہ شود اما همچنین اگر از حال بحال
 بگردد تمام نماز او عفو می شود پس چنانست کہ در آن روز از مادر تولد شدہ است و در
 در حین اذان واقامت باید کہ سامع ہر کلمہ ابوؤن موافقت کردہ باشد و بعد از
 تمام شدن حاجت خوابد و دعا کند بیشک برآید و در چند جائے دعائے بیشک
 مستجاب میشود اول حین افطار صوم و دیگر بوقت سحر و سوم بوقت باریدن باران
 چہارم بوقت اضطرار و در ماندگی کہ دلش رنجہ شود از ہر عمر کہ باشد و این لغات مذکورین
 از صراح استخراج نمودہ شد و اینچون مؤذن بگوید اللہ اکبر سامع گوید مرحباً
 مرحباً بالقاتلین عدلاً و بالصلوٰۃ اہلاً کبرت کباراً و اعظمت عظیماً سبحان اللہ

بکرۃ و اصیلاً و چون اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ گوید سامع گوید رَحْمَتُنا بِاللّٰهِ
 تَعَالٰی رَبَّنَا وَبِالْاِسْلَامِ دِینَا وَبِحَکْمِکَ نَبِیْنَا وَبِالْقُرْآنِ اِمَامًا وَبِالْکُتُبِ قِبْلَةً وَبِالْصَلٰۃِ
 فَرِیضَةً وَبِالْمُؤْمِنِیْنَ اِخْوَانًا وَبِالنَّبِیِّیْنَ وَالْقَارِوِیْنَ وَذِی النُّعْرِیْنَ وَ

الْمُرْتَضِیْنَ اَمَّتٌ بِرَحْمَتِکَ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْہِمْ اَجْمَعِیْنَ و در اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ
 شاید کہ او غامی غنہ گوید یعنی اثر لادن پیدا کند ملک الف ایستدید لازم و چون
 اَشْهَدُ اَنْ مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللّٰهِ گوید سامع ہر دو انگشت ابهام را بر برد و چشم نہید یعنی ناخن
 ایشان دیدہ برد و بدان ناخن نظر کند حق تعالی چہا ہزار گناہ کبیرہ اورا عفو کند
 و در قرآن خوانی مسطور است کہ این انگشت نہاوی سنت است ترک نمولو آنکہ و
 و ہر کہ بجای آمد و در عرضات حضرت رسالت پناہ صلّی اللہ علیہ و آلہ وسلم اورا
 چنان طلب کند کہ کسی گم شدہ خود را بطبیہ و گوید قرۃ عینی بیست و سیصدی و مولی
 و یا این گوید صدق رسول اللہ و بعضی گفتہ اند کہ سنت یا با آدم است کہ روزی
 از ذکر کرد کہ اگر حال محکم آخر الزمان مسدیدی چہ خوش بودی فرمان حضرت

غرت شد که بر سر و ناخن خود نظر کن چون نظر نمود جمال جهان اراست حضرت و ان وید
 ناخن را بر چشم نهاد و گفت صدق رسول صدقه عینی یک سیدی و مولای و چون
 حی علی الصلوة گوید سامع گوید لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظيم و اگر حی را
 حی گوید بهائے و چشمه نیز خوف کفرست زیرا که حی مقرر شده و معنی بی خودان است
 بسوس علف را گویند و چون حی علی الفلاح گوید سامع گوید ما شاء الله کان و ما لم
 یشاء لم یکن و چون الصلوة حی الزم گوید سامع گوید صدقت و یرت اللهم
 یهتدنا عن نوافل القافلین ولا توفیق الا بالله العلی العظيم و اگر سامع این اوجیات
 نداند باید که بهر کلمه موافقت کرده باشد کافی است و چون اذان تمام کند باید که
 مؤمن و سامع این دعا بخواند حقاً یقیناً صادقاً خالصاً لا اله الا الله الواحد القهار
 رب السموات والارض وما بینهما العزيز الغفار رب هذا الدعوة السابعة
 و الصلوة القائمة ات محمداً الوسیکة و الفضیلة و الدرجة الرفیعة و البیعة
 مقاماً محموداً الذی وعدتک ایوم القيمة انک لا تخلف المیثاقه و و شرح
 مشارق مسطور است که بعد از این همه را منصوب خواند و چون مؤمن قد قامت
 الصلوة گوید سامع گوید اقامه الله ما دامت السموات و الارض اللهم ربی
 اعوذ بک من شر الشیطان الذی یوسوس فی الصلوة یوسوس علی روز و ان
 نیز بطریق اختصار بیان کرده شد و اگر بشیر بران خواهد در کتب فقه به بیند اما آنچه در
 کفارت او گفته اند که کفارة الصوم کفارة الظهار بعضی عوام الناس
 می کنند یعنی چنانکه در ظهار کس بزین و طی می کنند و کفارت صوم نیز نمکنند
 آن محض غلط است زیرا که در کفارت ظهار نیز و طی منع نیست بکرازان زن که از او
 ظهار کرده باشد پس اگر کسی را وزن باشد از او ظهار کرده است و طی نکند و بدان کند
 و بیکر حلال است و این تشبیه بر آنست که کفارات بسیار اند چنانچه کفارت قتل یکین در ظهار
 و صوم پس کفارت کشنده بهین خیر است میان اینکه نیمه آزاد کند و یا ده دریش را طوام خوراند
 یا جامه پوشاند که اکثر بدن ایشان پوشیده شود و طام میانی خوراند که شیرازت و بر سر پوشد و اگر فوت

این اشیا مطلقه نداشته باشند باید که مستمر روزه بدارند و چون اضافت کفارت صوم بکفارت ظهار
 کرد ازان است که در کفارت قتل بنده مومن می باید که آنرا بکشد و در ظهار خواه مومن خواه کافر
 خواه افک معیوب باشد رواست پس کفارت صوم و حق کفارت ظهار است علم حرام
 علم حیض و نفاس و ازان نیز شمه گفته شده است اگر اکثر بران خواهد درکت فقه نظر کند و
 لیکن از صاحبان و در وجوب این علم گفتار خوش می فرماید که قول شاعر مشنویات
 لے ترا دل دلیل نفس نفیس به خم و نیت همیشه بود اینس نه گردانی کم و زیاده نفاس +
 اکثرش حل شبانه روز شناس به تا بدین علم آشنا نشوی به ای سپر به که خدا نشوی + ازان
 سیر جاپی و نادانی به پاورین ره منہ که در دانی به و این علم نجاست حسب ترین علوم است پس
 هر شخصی لازم است که قدری ازین بدانند بعد ازین بدانان لے فرزند که چهار مذہب حق
 اند و السنن ایشان فرض است و اختلاف در میان ایشان اختلاف بر حجت است نه اختلاف
 بن اوت که اختلاف رحمة گفته اند و حقی مذہب را نشاناید که گوید مرا بشافعی چه کار است زیرا که
 در هنگام ضرورت از مذہبی بدی سبی انتقال کرده و شود و چنانکه بی حج رفتن پیاده بمذہب امام
 احنیفه روا نیست پس عالمان حاجی ماشی بمذہب مالک می روند که در مذہب ابو زکوة شرط
 نیست به چون بعرفات حاضر شد باز بمذہب ابو حنیفه میگرد و ایضا چون کسی مطلقه نکرده
 حیلہ بکند باید که او را از احکام دارکان ایمان بر پس اگر بدان عالم باشد باید که احکام دارکان
 بخاند بر سر اگر نداند تابی تحلیل نکاح جدید میکند و اگر همان را نیز می داند باید که او را
 در مذہب امام احمد رم و در آرد که در مذہب اوحی تعالی را بذات و صفات شناختن و فرض
 است اگر آنرا نداند و اندک نکاح جدید کند و اگر آنرا نمیرسد و اند این هنگام تحلیل باید کرد
 ایضا چون کسی جنس بینه جنس از غله بفرشد اگر میاید باشد رواست اگر چه زیاده بگیرد
 و نسیه نیست اگر تو ده گندم درون خانه و تو ده جو بیرون خانه باشد نیز نسیه است و اگر
 جنس هم جنس بفرشد چون میاید باشد رواست و درین زیاده گرفتن روا نیست اگر نیم
 سوخته باشد چنانکه اگر کسی مثقال امثال می فروشد اگر چه در یک مثقال زر بسیار باشد و
 یا در یک مثقال عیش باشد باید که برابر بگیرد و زیاده روا نیست پس اگر این را نسیه می دهد

مسئله در بیان کفر و انقیاد

مسئله در بیان چهار مطلقه مذہب

بقول ابو حنیفہ مطلق روانیت اما شاخین فتویٰ داده اند بر جواز نسبه و این مسئله را از
 مذہب امام مالک پذیرد و از و ایضا چنانکه گوشت اسب بقول ابی حنیفہ رضی اللہ عنہ روا
 نیست اما بقول امام شافعی حرام است و صحابہ حنیفہ چارہ ضرورت فتویٰ بر حلالیت
 آن داده اند و در شامل سبغی آورده است کہ ابو حنیفہ رضی اللہ عنہ قبل از موت خود سبغہ
 روز از قول خود برگشت و گوشت اسب را حلال گفت و همچنین از مذہب مالک انتقال
 کرده و شود بدان ایفرزند کہ دوستی چهار مذہب چون دوستی چهار یار از دست دراز
 شجرہ شریف شریعت بد باغبان ایشان کمال یافت کقول الشاعر
 دین حقت راست شدہ چارتن ہم از راہ تحقیق ہر یک باغبان ابو حنیفہ در ہاشم

نعمان بود کقول الشاعر
 و نام پدرش ثابت بود و در شرح مختصر امام محمد کہ ہستی آورده است کہ پیغمبر مرده است
 کہ بعد از من شخصی پیدا شود کہ نام او نعمان بن ثابت باشد اگر من پیغمبری مسخوث شدہ
 نمی بودم او را پیغمبر میگردم پس اگر شخصی گوید کہ بکدام دلیل مذہب صحیحان بوده می باشد گفتہ
 شود کہ اگر این آیت ایشان آورده شود هیچ عجب نیست قال اللہ تعالیٰ کتبہ طیبہ
 اصلہا ثابت و ذکر عہد فی السماء زیرا کہ اصل ثابت بن زوطی بن زہربان و چون عمر قرض
 با خبر رسید ثابت نعمان را آورد کہ اگر گزینہ و پیش او بروم تھی و حق او و ما کرد و او علم را
 از ہفت کس صاحب گرفته است یکی از انس بن مالک عبد اللہ بن حسن زبیر عبد اللہ
 بن جریج زبیدی و عبد اللہ بن ابی ادنی و عبد اللہ بن ابی اوف و ثالث الاقصع و چارہ
 بن عبد اللہ رضی اللہ عنہم اجمعین و از پیش زہران صحابہ نیز گرفته است چون عایشہ بنت
 عجز و ابی حنیفہ رضی اللہ عنہم از پیش اصحاب گرفته است اما او را نسبت در وقت سبغہ
 حاد میکنند و او از شاگردان ابراہیم بن یزید بود و او شاگرد علقمہ بود و او از اسود و از
 شعبہ قاضی گرفته بود و ایشان ہر دو از فاروق گرفته بودند علم او فاروق از رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 مات ابو حنیفہ و ہوا بن سبعین سنہ بتاریخ سنہ خمسین و مائتہ مناقب ابو حنیفہ کوفی مذہب است
 کرده شدہ است کہ امام اعظم ابو حنیفہ کوفی چون حج کرد و آمد و در رکعت نماز نماز کرد

دو ستون در رکعت اول برپا راست استاده تا نصف قرآن بخواند و رکوع و سجود کرد و در رکعت
ثانی برپا چپ استاده تا قرآن شریف ختم کرد و چون سلام داد بگرفت و مناجات کرد و
گفت **اللّٰهُمَّ مَا عِبَدْنَاكَ مِنْ حَقِّ عِبَادَتِكَ وَلَكِنْ عَرَفْنَاكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ فَهَبْ لِقَصْدَانِ**
عَمِلْنِي بِكَمَالٍ مَعْرِفَتِي فَهَمَّتْ هَارِقَةٌ مِنْ جَانِبِ النَّبِيِّ يَا أَبَا حَنِيفَةَ قَدْ عَرَفْتُ

وَاخْلَصْتُ الْمَعْرِفَةَ وَحَدِثْتُ وَاحِدَةً اخْلَصْتُ الْخِدْمَةَ فَقَدْ عَفَّرْنَاكَ وَلَمْ يَنْتَعَكَ وَ

كَانَ عَلَى مَذْهَبِكَ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ مَعْنَاهُ فَارِسِيَّةٌ یعنی ای اژدها و الجبال و اے

بادشاه با کمال و اے موجود لا یرال پرستید این بنده ضعیف و این وجود ضعیف

ترا اے ذات لطف اللطیف چنانکه حقیقت سزاوار می پرستیدن تو هست و لیکن

تر اینانکه حق شناختن تو هست پس بجستای نقصان خدمت را بکمال معرفت بروی

تا حق آواز داد از گوشه خانه که ای ابو حنیفه ما را بشناختی و خدمت کردی آفریدم ترا و کسی

را که متابعت تو کرد و در بندگی تو تا روز قیامت و الهی است طوریست که روزی

مهر عالم صلی الله علیه و سلم در مسجدی نشسته بود اعرابی در آمد و کاسه خرباز به پیشش نهاد و گفت

از راه دور آورده ام چون رسول الله بنیمة خرباز خورد و عبد الله بن مسعود رضی الله عنه بر

پایه خاست و گفت یا رسول الله دوش خواب دیده ام عجیب تعبیر فرمائی گفت چنان دیدم

که ستاره از آسمان بر زمین فرود آمد و از لوز آن ستاره تمام عالم نور شد رسول صلی الله علیه

و سلم متفکر شد و هر چه پرسید ابی بکر الجلیل در رسید و گفت اے رسول اولین وای

سرور دنیا و دین تعبیر خواب این مسعود آنست که بعد از رحلت تو بدو القاب بهشت ابدال

و هشت روز مردی بیرون آید از کوفه کبیت و ابو حنیفه همه دنیا را بنور علم او منور کند و

سنتهای ترا بکمال برساند رسول علیه السلام خوشدل شد و آنش بن مالک رضی الله عنه

پیش خود خواند و قدری از آب دهان خود بر کام او میخ بست و او را گفت که ترا عمر

درازد خواهی بود و ابو حنیفه را خواهم دید سلام من بدو برسان و بگو که عطای خود محمد ترا

مبارک باد و نیم خرباز که در دست داشت در حریر کرد و به عبد الله بن مسعود داد و گفت و

بدست تو این خرباز را بکسان ده تا با ابو حنیفه برسانند چون رسول علیه الصلوة و السلام بدو

خدا مید عبدالله بن مسعود را امانت را نگه داشت تا آخر عمر خود را نگاه بشاگرد خود و علقمه را و دو قصه از
 بگفت و چون علقمه را وفات نزدیک آمد بشاگرد خود ابراهیم خنی را و دو قصه آن بگفت و
 چون ابراهیم را وفات نزدیک آمد بشاگرد خود حماد را و دو قصه آن بگفت و درین وقت ابو حنیفه
 هفت ساله بود بشاگردی حماد میگردد و هشتاد سال عمر او بود و آنچه او می دانست ابو حنیفه
 در یک سال نزدی میاموزست و حماد هر روز آن خبر را بنیم را از صدوق بیرون کردی و بدوست
 نهاده ای و گفتی بحضرت عطا دهند این حرف را که او را بمن بنمائی رسول ابو حنیفه رحمه الله علیه
 نزدیک آمد و گفت آن را دانست ابراهیم و کسی آنرا نمیخواست و انست خود حماد بودی داد و در حال بخور و جو
 سر او را در کنار گرفت و گفت من می دانم که بنیم شما را رسول الله امانت تو خواهد بود و در تو میبایدیم ترا
 مبارکباد و قصه خواب عبدالله بن مسعود رضی الله عنه با دی بگفت و چون حماد وفات یافت پدر ابو
 حنیفه را که ثابت بوده است قصه درج کرد ابو حنیفه را با خود بر و در که خیمه دیدند زده و گرد آن خیمه
 آدمی ابنوه در آمده ابو حنیفه گفت بدان حاجت من چیست بپرسیدم را دیدم سالخورده و وزانی گفتم کیست
 گفتند انس بن مالک است در آمدم و بروی سلام کردم چون آواز من شنید گفت این آواز
 آشنای آید مرا گفت از کجا می آئی گفتم از کوفه گفت کیست تو چیست گفتم ابو حنیفه انس بن
 مالک گفت رضی الله عنه بدان مرا بگیر و بیا که بیا که ما به بنیم که حاکم مدینه بگست آگاه مرا گفت
 نزدیک من آئی تا امانت تو دارم تسلیم تو کنم چون نزدیک رفتم قدی آب بن دروین من کرد و گفت ای
 آب بن مصطفی است صلی الله علیه و سلم چون آن آب بن خوردم حلاوت عظیم یافتم انس بن
 مالک گفت اکنون آب بن مصطفی علیه الصلوٰة و السلام خور و خور را چگونه می بینی نشان آن
 با من بجوئی ابو حنیفه رحمه الله علیه بر پا و خواست و زبان برکشاد و گفت ای انس این عبت
 خود را چنان می بینم که اگر انواع حکمت و انواع علوم در هر یک دانا یان روی زمین جمع شوند
 و هر یک از من هزار مسئله باستان سپرد بتوفیق حق تعالی آن همه را جواب دهم با صواب
 بگویم و از هیچ کس نترسم و اندیشه نمیکنم فایده همه را و همه از من همه آفاق برسد و
 دیگر در مناقب او خوانده ام که جمیع آدمی و حیوان بعد از او اندازوی سوالات کردند و از
 جمیع سوالات یکی این بود که در عالم شریفیت و آن شهر شریفیت محله داروی محله از روی روشن

است و سی محله یا یک فردان سی محله تا یک پیر از شهر است این شهر که راست و آن محله
 که نام جو آب فرمود که آن شهر رمضان است که سی محله و دوازده شهر است و سی محله شب
 تا یک و آن یک محله که پیر از شهر است شب قدر است که ليلة القدر خیر من الف شهر
 چون این بیان کرد بسیار از جهودان مسلمان شدند و دیگر فواید بسیار آورده است
 که روزی شخصی پرسید و سوال کرد که چه گویند در حق مردی که گوید که از بهشت امید
 من دارم و از آتش دوزخ نمیترسم و مرده و خون میخورد و بد آنچه ندیده ام گواهی میدهم
 و از خدای عز و جل ترسم و زن را نکاح نمیکم و صحبت کردن با وی حلال میدانم و نماز بارکوع
 میجو و نمیکردم و فتنه را دوست میدادم و حق را دشمن میدانم و از رحمت خدایم میگریزم و دهر
 و سارا را دوست گوی میدانم و از جنابت غسل نمیکم امام محمد فرمود آری باران در مسئله اتحاد
 چه میگویند گفتند که این شخص کافر باشد امام اعظم گفت آری باریان این شخص مسلمان باشد
 و نسیم کرد و گفت آنچه گفته است راست است از بهشت امید میدارم و از آتش دوزخ نمی
 ترسم از خدایم امید میدارم و از وی ترسم آنچه مرده و خون میخورد و گوشت ماهی میخورد و جگر
 میخورد و آنچه گفته است بد آنچه ندیده ام گواهی میدهم یعنی کلمه شهادت میگوید و خدای را جل
 جلاله و رسول خدا را ندیده است و آنچه گفته که از خدا ترسم یعنی غلام نمیکم و آنچه میگوید که
 زن را نکاح نمیکنم و صحبت با وی حلال میدانم یعنی کینه نداشته باشد و آنچه گفته است که فتنه
 را دوست میگردم میدانم یعنی فرزند مال را دوست میدارم و آنچه گفته است که حق را دشمن
 میدانم مرا گفته است و آنچه گفته است که از رحمت خدایم میگریزم باریان را گفته است
 و آنچه گفته است که چه و ترسار است گوی میدانم یعنی دین قول و قال است و کیست
 الشیطان فی الشیء و قالت النصارای لیس فی الیهود و حتی شیء و آنچه گفته است از جنابت
 غسل نمیکم یعنی تیمم نمیکند و قیسه که آب نباشد و دیگر از مقامات او رحمة الله علیه است
 که روزی و جهودی با او همراه شدند و هر دو را گفت چرا بدین نحو زورنه آئی گفت یا امام مسلمانان
 من را بکشیدم اگر بدین نحو زورنه آئی با من از آسمان فرود آید و هر دو از آن طعام
 میخوردند و نگاه بدین نحو زورنه آئی بدین جمله عرض کردند الو حنیفه رحمة الله علیه و در کتب نماز

گذارد و روی زمین نهاد و گفت یا رب مرا در پیش این بریکانه تحمل گردان خوانی فرود آمد چه بود
 گفت سر بر آ که کارت بر آمد و طعام سپهر خوردند امام گفت بپدید خود و فاکن و ایمان بیار
 گفت او امام مبرکین تاس نیز و انکم اگر مثل تو نتوانم که خوان فرود آورم مسلمان بشوم و اگر نشوم
 و جهود و انان بود هر دو قدم خود بر قدمگاه امام عظم گزید و هر دو دست خود بجای دستهای او
 نهاد و گفت یا رب بحق این امام که همچنان خوانی فرستد آراسته در حال خوانی دیگر فرود
 آمد ابو حنیفه رحمه الله متحیر شد چه بود گفت ای امام از تو و کرامت دیدم یکی آنکه تو منودی و دیگر یکی
 من منودی هم ترا شفیع آورد و هم تا کارم بر آمد و در حال مسلمان شدن و دیگر آنکه از مقامات او است
 که چهل سال شب نخفت و بوضوئی نماز خفتن نماز با دعا گذارد و سه صد و پستاد هزار مسئله را
 جواب فرموده است چهار مسئله را جواب در توقف داشته است اقل مسئله و هرست و دم
 فتنی مشکل سوّم مسئله محل اطفال کافران است که در بهشت باشند یا در دوزخ زیرا که
 عمل صالح ندارند گویم به بهشت روند و عمل بدی ندارند که گویم بد دوزخ پس توقف کردن بهتر
 باشد چهارم وقت خفته کردن زیرا که اگر گویم بخروگی خفته کنند تا رسیده را بی سبب در زمین
 باشم و اگر گویم بپروگی خفته کنند عورت او را دیدن روا نیست که ناظر منظور هر دو در صحت باشد
 می باشند و بعضی علماء گفته اند که خفته در خروگی باید کرد و اما موئی لب از دوزخ در مسلمانانی نجات
 زیاده از خفته کردن است و علامت مسلمانانی است و دیگر از فضل و بزرگی امام عظمی
 الله است که چهار هزار شاگردان را بدیده فتوی رساند اینها روزی که از به
 بنجران آن زمانه با یکی از اصحاب امام مباحثه کرد که امام چه داشته باشد اصحاب گفت نداشته
 باشد آن به سخت گفت پس من با متحان بروم رفت به نزد یک دروازه امام دور کو فتن
 گرفت که امام را بیا گایانید تا بیرون آید چون بیرون شد گفت ترانه طلبیده ام باز درون رفت
 بگذر تا سه کرت بیرون شد بعد از آن گفت که من طلبیده ام ترا مسئله پرسیده می دارم گفت
 اینکه مرز طلبیدی آدم چگونه است امام فرمود چون در شکم بود ترش باشد و چون بیرون
 آید ترش گردد گفت یا امام تو از آن چشیده نفوذ بالله من هذا القول الشدید یا امام
 گفت لای و روایت چنان دیده ام بعد از آن گفت یا امام من شنیده ام که تو مادی

واری فرمود اگر می گفت بغایت صاحب حسن است که روی او چنان زیبایی دارد و پانچو
 چنان دوست او چنان و موهای او چنان و دندان و لبها پس او چنان زیبایی دارد حتی که
 آن بد بخت اندام نهانی را نیز یاد کرد که چنان است امام فرمود هر چه هست آفریده خداست
 گفت غرض اینیکه من می خواهم تا بتخل خود وارم امام فرمود او حاکم نفس است باش تا او را برسم
 چون امام برگشت بر آن بد بخت ازین جدا شد و بر زمین افتاد و همه عالم متحیر شدند گفتند یا
 امام این چه بود فرمود بیخ صبر من گردن او را زید و ایضا آورده اند که در قربت او چندی
 متوطن بود هر روز صبح خانه بخورد و میرفت و آن روزی که او را در محسن امام می انداختند از آنجا
 می گرفت بیرون می کرد و روزی که امام حجر را و شاه زاده بود و در درسه نشسته بود که آن جهودان
 رفته را باز در محسن امام انداخت امام محمد علیه السلام سقطش گفت و قهر و غضب تمام نمود
 خواست تا او را تفری کند اما چون امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه خبر یافت گفت ای
 فرزندان بد بخت و سال است که او همچنان میکند من تحمل نمی کنم زیرا که حق همسایه همچنان
 است و شما در یک روز دل و رانجه نمودید چون جهودان احوال با خبر شدند در حال مسلمانان
 را قبول کردند و ایضا آورده اند که قریب او و دختر بود مستوره که بغیر از شب در
 روز بیرون نمی شد اما در شب که بیرون می شد بر بام امام ستون ایستاده میدید و نمیدانست
 که آدمی باشد بعد از وفات امام چون بیرون شد آن ستون را ندید و پد خود سوال کرد که در
 ایام امام ستون می بود اما درین شب نیست چه شده باشد پدرش گفت ای جان پدر
 آن ستون زمین بود افتاد یعنی امام اعظم بود که هر شب نماز می گذارد و دیگر از مناقب او
 اینکه در راه رمضان شصت و یک مرتبه قرآن میخواند یک مرتبه در روز میخواند و یکبار
 در شب میخواند و یک مرتبه در قریح ختم میکرد و دیگر اینکه هرگز به آسمان و آفتاب
 نیز نظر نمی کرد و می گفت که تا صفت اذان عمر گذشته که به آفتاب و آسمان نیز نگریتم
 روایت ندیده بودم که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله و سلم هرگز به آفتاب
 و آسمان نمی نگریست زیرا که هر دو مؤنث معنوی اند و آسمان فریاد است
 بر پشت کواکب و دیگر اینکه از مناقب او اینست در شب است که حضرت رسالت پناه

صلی اللہ علیہ وسلم فرموده است هر که بر او بل خود را یا محرم نکشاده باشد اگر عورت بد روزی گرفت
 شود همان شخص از روزن خانه در نظر داید فی الحال خلاص شود پس امام باقر علیهما السلام چنان پاک
 آفریده که نظرش بنا محرم نمی افتاد چون عورت را در نزد او میشد او را از روزن خانه میدیدند
 بیافت دیگر آورده اند که روزی در راه میگذاشت طفل روان راه میرفت با او همراه شد
 گفت ای طفل پاپه را محکم بزد و وقف باش که راه خلیس است تا من فقی طفل گفتم ای امام اگر من
 بیفتم یاد بر خیزم تو وقف باش که اگر بیفتی سائر مردان بر تو افتند و بر سر خواهی شد و همه
 مردم هلاک شوند امام دانست که طفل را ناست زیرا که پیغمبر فرموده است علیه الصلوٰۃ والسلام
 ذلّ عا لیه ذلّ عا لیه یعنی لغزیدن عالم گمراهی را سبب است تا تمام عالم گمراه شود پس امام
 گریه شد و چون ماتم زده با محاب خود پیش آمد که کیفیت احوال پرسیدند باز خود امام گفت بر شما
 باد که هر که بچه بقدر علم و دانش خود علم بیان کند و فتوی دهد که راه شریعت را هفت است و دور
 و دراز است بعد از ان خلاف پیدا شد و دم بدم بپا امام شافعی رحمۃ اللہ علیہ

فروا بن عبد الله ابن محمد بن ادريس بن عباس بن عثمان بن شافعي بن شاذب بن
 عبید بن یزید بن هاشم بن عبد الله بن عبد المطلب بن عبد المنفی و ولد یزید
 من سبت و خمسين و مائة و عاشر اربعة و خمسين و مائة يوم الجمعة و دفن بمصر
 رحمة الله عليه و انه قد اخل العلم من مالک بن انس و محمد بن الحسن و بشر بن عباس
 و اصحابه يصرفون الی مسلم بن خالد بن مسلم النخعي عن خلف بن ایوب و الله تعالى
 اجعل العلم بعد نبی في اصحابه ثم بعد ثم في التابعين ثم بعد هم في المجتهدین و الله
 الله تعالى علیه و اصحابه من شاء و لا یحضر من شاء فلیست من حضر
 امام شافعی رح چنان ذکر بود که در هیچ احوال سزا جز بناییدن قرآن نمی کرد و روزی حج سبقت
 او را بست میکرد گفت یا امام هر را باندازه تا لیس است تو به پیر نشوید گفت لب پیریده به که ذکر خدا
 غرضش کرده آ و ر و و اند که مدت سه سال در رم ما در بود و در حالت دلاوت ما درش قریب
 نبع شد زیرا که طفل سه ساله در دانش بر می پدید و بعد از ان زمان امام عظم از دار الفضا بهار
 البقار حلت نمود و حازه او را از روزن خانه می پدید و در حال خلاص شد از ان شافعی

مسئله در بیان عورت و زمانت عورت امام باقر علیهما السلام

نامیدند که بشاعرت ابو حنیفه رحمه الله علیه تولد شد مصنف و بزرگوار امام شافعی
 رحمه الله تعالی علیه آوردند که امام احمد بن حنبل گرانده کاک احادیث نبوی بیاید بود و مادر اکثر
 اوقات در پیش امام شافعی گرفت و مسئله سوال می کرد و امام احمد پیر بود و امام شافعی هم
 هنوز طفل بود صاحب امام احمد بزرگ و عار کرد و گفت یا امام شما راسته کاک احادیث در یاد
 است و پیش این که در کس بر آید چه می گوید گفت نه چنان است ای امیر که بچرخ من بر یاد من پوست
 مسئله میدانم و او منفر آن مسئله میدانم و دیگر آوردند که روایت امام شافعی رحمه الله علیه را
 چه او چایا که متصل بر روایت امام عظیم می آرند و روایت امام مالک و امام احمد رحم را گاه گاه
 می آرند گفته اند که مادر امام شافعی رحمه الله تعالی علیه یقین صاحب جمال بود و در ایام
 جوانی بیوه شد و خواست تا امام یوسف رحمه الله علیه را شوهر کند چون امام را از کار خیر عار بود
 روزی امام شافعی رحمه الله علیه خود با امام یوسف رحمه الله علیه گفت که مادر من چنان اختیار
 دارد و امام یوسف گفت خود اگر او را میدیدم بهتر می نمود از روزی خاتمه بدو نمود و امام یوسف
 رحمه الله علیه قبول کرد چون تزویج کرد و بدو سپرد و در آن شب امام شافعی رحمه الله تعالی
 علیه دعا کرد که یارب این شب را کفایت کن او را و دعا کرد که آن شب دو هزاره ساله شد
 اما برساند مردمان یک شب بود امام شافعی علیه الرحمه در کتب خانه امام عظیم رحمه الله علیه
 در آمد و کتب امام عظیم رحمه الله علیه در پیش امام یوسف رحمه الله علیه بود و کتب را مطالعه
 کرد و هر روایت که خواست میداشت مخالفت نمیکرد از آن مشهور عالم گشت و دیگر
 آنکه بعد از امام ابو حنیفه رحمه الله علیه بود و در اطراف عالم می گشت مردم را بزمی خود
 می آورد و همه بزمی امام مالک رحمه الله علیه و او بن انس بود و
 انس بن مالک بود دیگر آنکه انس بن مالک رحمه الله علیه در ایام طفلی مدت هشت سال در میان رسول
 بود از آن هشتی صحابه ششم است حضرت انس رضی الله عنه گفت روزی در زیر درخت خربانه افتاد
 یا قثم از آن پیچوردم که رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم رسید گفتم یا رسول الله از آن چش
 پیچوردم یا نه حضرت قثم کرد و دست مبارک را بر شکم من نهاد و گفت ای شیخ بطنک ایمنی بر کن
 شکم خود را که بدین دانه نشوئی از درخت میفشان که از آن بیگانی و نخوری و ایضا گفت

مصنف کتب امام مالک

روز سه رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم سوار می آمد و بی بی فاطمه الزهرا رضی الله عنها
چنانکه عادت طفقان است هر دو استقبال نمودیم حضرت مرا پس پشت سوار کرد و بی بی
فاطمه رضی الله عنها را پیش خود گرفت چهارم مذهب امام احمد بن حنبل
آورده است که امام احمد رحمه الله مرثیه گوشه نشین بود که بغیر از ضرورت بیرون نمیشد
بدان کسی فرزند که هر چهار مذهب را بر حق دانی و در حقیقت ایشان شک نیاری
حتی که اگر شخصی از یک مذهب منکر شود کافر گردد و گفته اند که در شرع چهار رکن است همین چهار
مذهب اند هر که از این خارج است از خواجه است پس بدان که ایمان بقول ابوحنیفه
رحمة الله تعالی علیه ایمان محمل است که گوید قبول کردم دین مسلمانی را و آنچه در دست
و بنیادم از کفر و کافر می دانم در دست و گفته اند که الا یقین اقرار باللسان و تصدیق
بالقلب و الا یعتقد بالجهان جهان میانه دل را گویند زیرا که او هرگز از جای خود نمیخیزد
یابد و آنچه گفته اند که اصل تصدیق است و آن تصدیق مختص بجهان است چنانکه اگر بر زبان و
دل سخن ناشائسته بگذرد و تا بجهان او بر جای باشد کافر نگردد و قلب گویند پس در
اکثر اوقات بر دل اندیشه ناموافق می آید اما بادرے جهان اندیشه را داخل نمیدهد اما
کافران را همان اصل که جهان باشد نیست اگر بر دل ایشان اندیشه مسلمانی آید چه اصل
نیت غلط میشود و ایمان بقول شافعی اقرار باللسان و تصدیق بالقلب و اعتقاد بالجهان
و عمل بالارکان است که بقول او نماز حازه بے نماز درست نمیدارد اما عالمان متاخرین او
و صحاب او فتوی بر حراز حازه کرده اند تا سنت و جماعت خلاف نشود و الله تعالی اعلم

فصل چهارم در ذکر قال الله تعالی فاذا ذکر الله قیاماً و قعوداً و علی جنبین
اگر چنانچه بیت در شان نماز است در حین حرب اما کلام الله اصل
است بجز طرف که عالمان اسخ میباشند معنی او بغیر و دیگر وقت که معنی او محض غلط کند پس این هنگام
توهم کفر است کقول الشاعر جمیع العلم فی القرآن لکن تقاصر عنه افعال الرجال
قال الله تعالی الخناس الذی یؤسوس فی صدور الناس و در تفسیر در شان این
آیت آورده است که خناس نام شیطان است که بر قلب آدمی را در دهن خود گرفته است و میگوید

الان لعاب ہلیرا و دودل ہومن جملہ انواع معاصی و موافق اہل ایمان و اہل حق اللہ تعالیٰ را برد بان را
 خناس از دے یگر نزد پس چون ذکر نام اللہ سبب نجات از ویست پس بہر بندہ مومن لازم
 است کہ نام شریف اللہ را فراموش نکند اما خاصہ کہ دوم از شی و ساکنی زندہ و عرض است کہ
 نام شریف اللہ را در ہر نفس فراموش نکند کہ کل نفس اذا خرجہ لیتذکر اللہ فحق میست
 زیرا کہ چون نام شریف اللہ را فراموش کند شیطان بالوع معاصی و بدی و کینہ و
 حرص و ہوا و دودل او فرودے آرد پس از مراتب مشائخان افگندہ باشد سبب
 این معاصی قال اللہ تعالیٰ من اعرض عن ذکری ای عن القرآن فان لہ معیشۃ

ضنکا ای ضیقاً و عن ای جبراً ای کسلہ القناعۃ حتی لا یشتہ نہع الذیر التسلیم
 والقناعۃ والتوکل فیکون حیوانہ طیبہ و مع الاغراض الحرمین والشرع فیہا فضلاً
 و حالہ مظلمہ کما قال بعض المتصوفہ لا یغیر صلاحد عن ذکر ربہ الا اطم علیہ

فقتہ و یثو شعلہ و رزقہ و در تفسیر ماریک من عینہ الشؤن شوریہ
 شدن پس ازین طبع معلوم ے شد کہ اگر صاحب ذکر را ترک دہد از ندق محروم ماند و از
 احوال مشائخان یاد ماند پس مالکی راضا ے و ایضاً قال اللہ تعالیٰ و اذکر ذکرتک اذا
 کسیت یعنی چون طرفہ بعین و کر از ساکت و طلب فراموش شود و در حال بہان طرفہ بہان
 خورد و بیا و آمد و تکلیف کنندہ باشد در یاد کردن ذکر بہانین بداند کہ نیز بر چہار نوع
 است اول ذکر عام دوم ذکر خاص سوم ذکر خاص الخاص چہارم ذکر خاص الاخص اول ذکر
 عام و ان منہ شریع را گویند کما قال اللہ تعالیٰ فاذکر اللہ تعالیٰ ما قد فعد او کلاً
 جنو لہم و در تفسیر حسینی در معنی این بیت آفرودہ است کہ ہر قیامے و ہر قعودے

ہر حرکتے و ہر نظرے ہر قدمے کہ موافق شرع جاری باشد ہمہ ذکر خداست زیرا کہ اگر او خدا را
 فراموش کردے بود پس خلاف شرع از در وجودے آید و چون خلاف نے آید پس گویا کہ در
 صحیح احوال فراموش نکردہ است پس ہومن اگر تلاوت قرآن کند و یا صوم دارد و یا نماز گذارد
 و یا از ہنوی یاد ماند کہ پاکہ ہمیشہ در ذکر است زیرا کہ او حق شناس است کہ خلاف امری
 کند قال علیہ الصلوٰۃ والسلام حرکۃ الطاعۃ دلیل المعرفۃ بحکمہ الخیر

حکایت در بیان ذکر خاص

دلیل الحیات دوم ذکر خاص ہر آنکہ طائفہ مشغول بطلب از دنیا و مرتب اند کہ قال اللہ تعالیٰ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لِنَهْلِهِمْ مِمَّا كَسَبُوا لَئِنْ جَاءَ الْفَوْزُ مِنْ بَنِي إِسْرَءِیْلَ لَنَنْتَقِمَنَّ مِنْهُمْ صَیْئَتَهُمُ لَمَّا جَاءُوا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِیْ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْعِیْسَیْ وَبِئْسَ مَا یَرْکَبُونَ

بعد از ان ہرگز دنیاوی چون مال و فرزند بدو پیش سے آید تکلیف کردہ انرا نہ مے گذرند کہ قال اللہ تعالیٰ اَمْ اَلَمْ یَنْتَهِیْ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْعِیْسَیْ وَبِئْسَ مَا یَرْکَبُونَ

ایشان ہر خطو نفسانی و دنیاوی را گویا کہ فراموش کردہ اند ویرا کہ اگر باین جہیہ علائق و از مد حضور ی را نشاید پس ذکر کہ بغیر حضور باشد فائدہ و نتیجہ نہ ہر کہ قال اللہ تعالیٰ وَادْعُ کُلَّ بَنَاتٍ اِذَا نَسِیَتْ یعنی نو اگر باش حق را چون فراموش کنی ماسوی اللہ را والا نو اگر سے را نشانی و نو اگر از او بیند کہ ظاہر و باطن او مد ذکر مساوی باشد چنانکہ شیخ الاسلام و المسلمین حضرت شیخ علی ترمذی قدس سرہ میگوید کہ ذکر اللسان بغیر ذکر القلب لقلقة و ذکر القلب بغیر حضور الرب سستہ اگر چه ذکر لسانی را ثواب بسیارست چنانکہ مشہورست کہ مردگان مے گویند اگر باز خدا ایتالی بارانندگی میادد تمام عمر اگر یک کت کلمۃ اللہ را سبقت بندہ بود اما در مدہ صحت و دلان تا دل ذکر را بخود مسلم و لازم نگیرد نتیجہ مدہ و باز عفتہ اند کہ اگر نہ ہزار کت ذکر را بنویسان گوید و یک کت بدل ثواب این فضیلت و آنکہ دائم حضور اند و قلب بایہ حضور چہیزے مے دارند زیرا کہ آنچہ نتیجہ و مقصود باشد حاصل نشود پس صاحب دلان ذکر لسان را قبول ندارند و حاضران ذکر قلب را قبول ندارند و ایضا شیخ مے گفت کہ در ایام جوانی مد ولایت ہند در طلب علم بودم در نواحی مانگیر و شیخ سیلوہ را مدس و محقق یافتیم تا کافیہ و ہایہ و وقایہ در پیش او گذراندم بعد از ان شیخ را ذکر دیدم خواستم تا از دو تعلقین ذکر و فکر بگیرم شیخ التفات نہ کرد و گفت من از مد و سست از است بدون بسیارست استبعاد مے نایم زیرا کہ درین راہ خطرناکے عظیمست ماہم پیرہ ۱۰۱۰

بیاتاترا در پیش او بروم شیخ فرمود کہ بعد از ان مرا شیخ سالاریدہ سباید تا بدین درجہ رسیدم و از حراتیہ شیخ سیلوہ میگفت کہ چنان کہ اگر یوئے یربام شستہ ہو ذکر بر و غالب شد و از بام افتاد اما بوجو دش باہج زہمت نہ رسید و ایضا فرمود اگر در شر بیگفت و یا خواب مے کرد ہمیشہ انگشتان بالشتہ بطریق تبسم مے چہیزہ روزے در بہ ان مسائل بود و خلق

امیر معروف میگفت کبریا در پیشانی آن کرد که الحال شیخ غافل باشد در حال گفت که غافل مستم
 مرید غافل شد و ایضا روزی در خواب بود و باز صریحاً در پیشید که اگر غافل باشد باز شیخ گفت
 غافل نیستیم سوختم ذکر خاص افاضی بر آنکه در بدن آدمی ستمه چیزی را ستمه فرع رزق بقدرت چنانکه
 نفس را اکل و شرب و سر را مشا به و قلب را در کس چون طالب بجال استغراق رسد نفس
 اکل و شرب و سر را مشا به و قلب از ذکر باز میماند که واذکر ربك اذا نسیت و در مرتبه است
 ائی نسیت الاکل والشرب والمشا هة واللذ کو پس این هنگام حقیقت مذکور رسیده بقی
 والا بهیچری ذاکم و حضور را نشاید و چون ناگاه ازین مرتب باز آید تکلیف کرده باز همان اجوبه
 و فقیر را بار اداری بود که در زمستان سخت عرق عرق می گشت از احوالش پرسیدم که هر گاه بخواه
 بدست منوایه گفت که برادر شنیده که آلتوفی صاحب الوقت این مرتب تکلیف من است که
 تسلیم عمر در و باشم چرا هم ذکر خاص افاضی و این ذکر را در دنیایت منو باشد و این کم شدن از تو
 است که تو در و کم شو که تو اید آن بود و کم شدن کم کن که تفرید آن بود واذکر ربك اذا نسیت
 در هر مهبایشان این با خطابیست یعنی چون فراموش کنی تو نفس خود را پس این هنگام ذکر و تذکره باشد
 که واجب تعالی که اذ انکسرت السیفین یزکبه البکم و اورا بهر شدت است منقوله است که
 مجنون و مشغول بلی منتهی شد و در سلی را برو گشت افتاد و گانیه سرش را در کنار میگرفت و گاهی
 پایش را بیاید و گاهی دستهایش را پیش میکشید بکذا تا اورا بسیار از حال بچالے بگردانید مجنون
 گفت تو کیستی که مرا تشویش میدی گفت منم بلی گفت بلی کیست گفت مجنون مجنون گفت کیست
 مجنون گفت توئی گفت من خود بلی شده ام مجنون بلی را نمیدانم پس این هنگام که عالم حجاب لاکه
 است ازین شان برخواست که علم دانش را نیت را گویند پس ازین بدان که فرزند
 که اسلای حق تعالی آنچه بر پیغمبر ما نازل شده اند بگلی خود و نه اند و حضرت رسالت بنام
 صلوات الله علیه و آله و سلم بهانرا با صاحب بطریق ذکر و تکلیفین کرده بود و بعد از صاحب
 مشائخان کبار در هر اسمی که نتیجه می یافتند همان را پیش می گرفتند و بدان روش
 می مانند از آن چهارده خانواده موجود شد و این مشائخان کبار اسمی را بر اسمی نتیجه
 خود تخصیص کرده اند اما شتر اک بهم دارند در همه اصنام که همه را بند کر می گویند تا صایه

مسئله در بیان ذکر خاص افاضی

مسئله در بیان ذکر خاص افاضی

دل حاصل شد و خصوصاً کالہ الا اللہ در ہمہ سلسلہ مشترک است کہ آغاز حال مرید را تلقین
سینہ از جهت بسیاری برکت او بدان سلسلے فرزند کا دل مرید را از حلقہ موم
باز دارد و در معر فوات در آمد و بعد از ان اگر مرید را از تجلیات شیطان باز نخواهی کرد و نگاه
خواهی داشت و مرید نیز متشرع باشد و از خلوت در آمد چون از احوال خلوت
نجات یافت بعد از ان کہ قوت حرارت ذکر دارد و او را ذکر دهد و معلوم پا و ای فرزند
کہ ذکر امانت است و درست و در دین ہر گاہی توان انداخت و کاکظرحوا

الدَّيْنِ أَفْوَكَ الْكَلاِبِ زہار صذر نہار کہ ذکر خاص است و عام نیست ہر کس نے
توان داد کہ طاقت ذکر نخواہد بجائے آورد و آیات سماویہ برین جملہ ناطق است کہ آن
لَوْ كُنَّا إِلَّا مَنَاتٍ إِلَىٰ أَهْلِهَا و باید کہ ذکر را در گوشہ تار یک کہ بچکس نہا شد باید داد و سخن
تصوف را نیز در جائے بگو کہ بیج مخلوق نشود و منقول است کہ عبد اللہ شطاری مرید
را از مریدان خود ذکر تلقین مے کہ داد و در ان جائے پ استادہ بود از تلقین باد ماند و گفت
این نیز حیوانست مباد کہ طاقت نشود و ذکر نیار و فریاد آورد و ایضا روزی این
فقیر در قدسوسی شیخ المشائخ والا ولیا سید السادات میان سید علی تریزی امرد بیابان
میرفت سخن در تصوف افتاد و شیخ دین مبارک را بگوش فقیر نزدیک رساند و مقصود باز گفت
اگرچہ در ان میان جز من و او شخص نبود اما ادب مشائخان بچکے مے آورد و مرشد فقیر آنچہ ذکر
دادہ بود بزبان خود پنج یا شش نفر از دانشندان کہ کینہ ایشان این فقیر است والا مرسانہ
مریدان را برائے تلقین این فقیر را اذن میداد ہر چند مانعت مے نمودیم قبول نکرد و میگفت
کہ قبول کردن امر مرشد واجب است و بعد از وفات اذن مصلی و سجادہ فقیر از فقیر دیگر کس
نکرد و فرزند ان را نیز اذن نداد کہ قوت آن نداشته بر خلاف این زمانہ فساد کہ چون پدر
بگذرد پسر پیشوائے جهان مے گردد و چنانکہ بادشاہی از پدر پسر میماند محض ضلالت
است و ذکر نیز بر خلاف این طائفہ مے توان مرید تلقین کرد زیرا کہ بجز رسیدن جاہل
بہ پسر ناقص کہ میراث گشتہ باشد مرید تلقین ذکر مے کنند و پیش ہر جائے آوردن
آداب مشائخان اور مرید مذکور مے گویند و او ہنوز در معاصی مستغرق و غافل

تمام پراگنده می کنند و آنان خبر ندارند که در عوارف و احارف آمده است
 هر یک از او گویند که تا بیست سال که از آنجا چنین بیخ زده گناه او را ننویسد و الا مریدی را
 نشاید بود این چون کسی تعلیقین و ذکر کند اول میت و ارواح هر کلمه بدو بیاموزد و بر بار بدر بنمای
 که فلان خطر ریاست و فلان صفاست و فلان تجلی رحمت است و فلان شیطان است بحال
 چون فقیر معروف سلسله چشمه است سخن چندی که از حضرت شیخ در رسیده است بیان
 خواهد کرد و اما بدان شرط که هیچ احدی بغیر از تعلیقین کامل در خوشی ننماید و الا گمراه گردد و غیر
 بدین شرط که این کلمات را بدست شخصی و شیخی و هر کس که از احوال این حال نادان باشد
 نمیتوان داد و حضرت خواجه حافظ درین بیت میفرماید: بیایا در من صافست زراز
 و هر بنایم به بشرط آنکه نهائی بجز طبعان دل کوشد بریر که ایشان درین مراتب چون طفل
 شیرخوار اند اول مرید را بفرستد تا سه روز و سه روز و درین سه روز یک کلمه نتفطرند
 مگر از کند بعد از آن غسل و یا وضو و چوبید کرده در پیش آید اما شرط اینست که غسل بکند بشرط
 دوم روی بقبله مرید را بنشاند یا مرید یا پدر و زانو و بهتر آنست که بر سجده بشیند و در گ
 پای چپ با انگشتان سبابه و ابهام بگیرد و دست چپ را بر دست راست نهاده یعنی دست
 راست را بر آن راست بنهد یا طعن انگشت ابهام دست چپ را بر ظاهر ابهام دست
 بنهد و باطن انگشتان این دو چپ را بر ظاهر انگشتان این دو راست بنهد بشرط سوم چپ را
 را پوشیده و او را این پوشیدنی دل است از باطنی که دل را از حرص و هوا و کینه و حسد
 خنجر و بغض خالی دارد بشرط چهارم اینکه مرید را نیت جزم باشد و تعلیقین محض باشد و این ذکر است
 که مرشد من دست هست از اصحاب و اصحاب اند و من دست هست و من متابع ایشان بیروم تا
 مگر بشوف ایشان بود و باطنی و وصال برسم که در هیچ احوال ازین برنگردم بشرط پنجم آنکه لا اذیتان
 چپ خنجر و در کتف دست های آن تمام بکند و از آنجا بنویسم و نفس کشیدن برگرد و الا آغاز و نماز الله را
 بر لبان چپ بزر دوم را بر پنجا بکشد بشرط ششم اینکه فهم معنی دارد و چون که مقصود الله را
 مطلوب الله و بشرط هفتم اینکه معلوم باد که حواس باطنی نیز پنج اند هر پنج را بسته چیز بر بند اول
 دل بگویم از زبان حواله کند که بغیر بسم الله چیز در نگردد و در دل و زبان زیاده دوم اینکه

آنچه دل را خطرناک است آنست که اندیشه غیرت پیدا شود و از بار او ذکر دفع کند یعنی فهم
 معنی آن کلمه مذکور نگردد و تا خود را سیر آن معنی سازد و سوم اینکه دل را مشاهد حاصل نشود
 اگر بجای رحمانیه است نیز در آن آن کرار از دست ندهد و اگر ملک ملکوت چون همیشه و دوزخ
 باشد از آن نیز برگردد که آن سدا و او اند که بدان سبب امتحان بنده است از بار ماندن که باید
 ترک کند و اگر شیطان و دیناویست صحت مرشد را در دل گذرانند تا همان دفع شود و دیگر
 شیخ نور ذکر در باطن و فیض اید شرط هشتم اینکه ذکر را در شب روز چهار تا چهار آورده باشد خصوصاً
 بعد از خمس صلوة البته میتوان ذکر جعلی کرد که طافیت دل و محو شدن نام و رنگ و طلب خدا
 حاصل میشود حضرت شیخنا را مرید بود که در قیام و قعود و مشی و اقدام و رکوب سر را چنانید گاه جعلی
 گاه خفی چون یکبار در رسید شنیدم که جان میداد و میگفت که بغیر از او چیزی در دنیا آرزو ندارم
 بجز آنکه اگر در نیجات بقا شریف حضرت شیخ مشرف میشدم چه خوش بود که تا سب برین مجبوری
 میخوردم و دیگر آنکه حیف از آن عمر ماضی که بهنگر آن رانیده ام چون شرائط ذکر و نستی باید غسل هر
 وقت بکنی که آن محض برائت ملقین بود و با بقیه شرائط را فکر در هیچ حال ترک ندهد و اگر آب برائت وضو
 موجود نباشد تنجیم کند و چون ذکر را خواهد میرید داد اول بقا باید تا سه کرت بگوید **اَسْتَغْفِرُ اللهَ**
اَلَا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ اَتُوْبُ اِلَيْهِ وَ اَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ و سه کرت درود را اگر در در اصد بار کند
 کند بهتر باشد و یک بار **يَا جَلِيلُ مَنْ كَلَّ جَلِيلٌ وَ يَاعَزِيزُ مَنْ كَلَّ عَزِيزٌ وَ يَاقَدِيرُ مَنْ كَلَّ قَدِيرٌ**
 کَلَّ قَدِيرٌ خَلَقَ سَمَاءَ النَّارِ وَ سَمَاءَ الْبَرِّ وَ سَمَاءَ الْوَسْطَى وَ سَمَاءَ الْاَلَاءِ اَلَا اللهُ بَسْمَاءُ
 اما اول پیر چشمان پوشیده تا مرید را به بیند و ذکر آغاز بداند از آن مرید چشمان بپوشد و آغاز
 کند تا طریق را دانسته باشد و چون ذکر خواهد کرد که در این کلمات ذکر را کند و اگر بعد از
 خمس صلوة ذکر میکند باید که بعد پنج گنج ذکر حبلی آغاز و پنج گنج را چنان بکند اول سی و سه
 کرت سبحان الله سی و سه بار الحمد لله سی و سه بار الله اکبر سی و سه بار استغفر الله بعد
 از آن **اَلَا هُوَ اللهُ** را آغاز و در آن **اَلِغَفُورُ** کند که آنچه بعضی عالمان ظاهر میگویند که درین
 نفی کلام الله مقصود دارد اگر نفی الله باطل و ایرید کذب لایزم آید لایزم موجود و اگر نفی
 الله مطلق و ایرید کفر لایزم آید لایم خالق محکوم موجود و اگر نفی الله منکر استثناء الشیء عن

تفسیر لازم نمی آید زیرا که این نفی جنس است چنانکه گوید که نیست در سلسله جنس انسان گزیده
 استاقص نیز لازم میشود زیرا که اول بدون زید در آن بدیم بعد از آن چون غیر و هیچ احدی نبود
 جنس نفی فرمودیم باز او را مؤخر آن آوردیم تا فائده حصر دهد و در نفی الله مطلق کفر محض است
 این خود اظهر است و اگر نفی الله باطل کند نیز کذب لازم نه آید زیرا که ایشان مستحق هست نیستند
 در ملکات او تصرف ندارند پس یکی یا که نیستند را ما در نظر محققان لا موجود الا الله مرادست یعنی هر
 وجودی که جزا و خیال کنی آن نیست که او نیست هر چه هست همی است و مست که آن نیست پس
 چون وجودی است او باطل بلکه معدوم است و وجود الله باطل چگونه موجود باشد زیرا که وجود ایشان از
 خود نیست که قال الله تعالی بل نقذف بالکلی علی الباطل فیدمغه یعنی میزنیم حقیقت را بر باطل
 پس مشکتم ادا در حقیقت موجود شود و باطلیت ناپدید گردد و پس نیست موجود مگر حق و اگر شخصی گوید
 که الله را مطلق نفی میکنم بقول صوفیه نیز کفر لازم میشود زیرا که تاویل دارد و در تفسیر فائده

آورده است که الا من اساء الجناس کی الرجل والفرس اسم یقع علی کل معبود بحق او باطل
 پس مقصود ناکر نیست که چون الله تجلی دارد میان حق و باطل پس من مطلق کلمه او را نفی میکنم تا کلمه
 اثبات یا بدکشیج اندی شرکت ندارد و اینها صوفیان گفته اند که کل ما سفلک عن الله فهو
 الهیک پس غیر از ما از الله خلاص مانی و اما الله فمخترع العبود بالحق کم یطعن علی علیه
 اما اگر جواب باخبر و بی که خود را از طلاطم این مواج بجز نجات دهی گوی که مانفی هیچ یک را
 نداریم بلکه میگوئیم لا اله الا الله مستحق بالعبادة الا الله پدر آنکه لا اله الا الله مستحق است یعنی نفی کرد
 شده و لا حرف تشبیه و مستثنی منه مخدوف است و آن نزدیک اهل شریعت معبود است یعنی نیست
 چنین معبود بحق مگردانی که نام آن ذات الله است و در نفی الله چیز لازم است نفی و مانی و نفی
 لا نفی است و اله اسم منفی است و مانی گوینده این کلمه است و در اثبات نیز سه خیر است اثبات
 مثبت و ثابت اثبات لفظ الا است و ثابت ذات باری تعالی است و مثبت گوینده این
 است و نزدیک طائفه صوفیه الا یعنی غیر است یعنی نیست معبود بحق غیر خدای از رف ذات و
 صفات چنانکه میفرماید لَوْ كَانَ فِيهَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا وَ زَوِيك اهل طریقت مستثنی
 معبود است که اثبات دو معبود نزدیک ایشان کفر است و شرک است و نزدیک اهل حقیقت مستثنی

آید چنانکه اگر نفی الله حق را بدیم استغفار الشی من نفس لازم

منه محبوب زیرا که نزدیکی ایشان اثبات و محبوب کفر و شرکست لیکن الله و قدح لا یستحق
فی ملک تقرب ولا یجی قرین شایه حال است و نزدیک اهل معرفت مستثنی است

اثبات و مطلوب نزدیک ایشان شرکست یعنی کاله معبود لنا و لا اله موجود لنا و لا

اله محبوب لنا و لا اله مطلوب لنا الا الفرد الذی علمه الله وهو الجامع لجمیع الصفات الکماله

المنزه عن النقصان والزوال الخالق للبریات المکون للکائنات اما بهیال فقیر میرسد که نافی و

مثبت خود است کما قال الله تعالی شهد الله انه کاله الا هو و ایضا قال الله تعالی

انما الله واحد و گفته اند که الله تعالی بهم شاهراست هم شهروزیرا که او خود بخود گفت من یکانم

بعد عباد متابعت او نافی کرده اند اما مشهور شد و رسول الله نیز بهم شاهراست هم مشهور پس

چون نافی و مثبت است در آوان ذکر خود را نه بینی و در نفی خودی به تکلف کنی تا بجای مقصود است

در رسد و ترا از نور باید و خود بخود ذکر گوید کما قال الله تعالی و اعبد ربک حتی یأتیک الیقین

یعنی و اذکر ربک حتی یأتیک الموت کما قال علیه السلام موتوا قبل ان تموتوا تا بهوت حکمی میری

و از میان برائی و او را با و بجاری کما قال علیه السلام فی حق الصدیق من اراد ان ینظر الی الملیت فی

وجه الارض فلینظر الی ابن فحان زیرا که او از خود رفته بود و بدوست پیوسته الغرض چون و اگر گفتن

کاله الا الله در مانده شود بایستد و سه کرت کلمه طیبیه تمام کند باز پیوسته بدان کاله الا الله آغاز و تا آنکه بهیال

داشته باشد در نفی و اثبات اراده دل اگر دانا باین احوال باشد لا موجود الا الله دارد و در اسفار

اگر فهم نداشته باشد اراده نیست مقتضی دارد و الا خود را در دهن نهنگ اثبات ندارد پس اراده آ

الموجوده او بعد متصل بدین شوق کلمه الله را بر زبان راند بدین احوال سه مرتبه بگوید

اگر گویند که از عدم وجود کند و آن وجود را قایل شهود کند و ایضا کار ساز را گویند بینی چون

الله هم ذاتی است که الوهیت دارد بر جمله اسما و صفات و تاثیرات ایشان چنانکه این تاثیرات

در ملک آباد عدم نیستیم بودیم و بهر ایت و راه نافی مظهر شد بدین ساک را شایان آنست که

باز بهر ایت و نصرت از وجودید تا از خود بدو پیوید تا مگر طریقه العین بعین برکت این هم بدان

ظلمت آباد عدم پیوید و چنین که این جمله مخلوقات از یک اصل است بلکه نیست مختلف مگر در

خیشند اراده انت الهاد و انت الرشید و ایضا منتقول است که طالب را از دستبرد

و نه نام چاره نیست و چون آنکه را بد کشد هر همه را هوش در آن می بیند و چون اگر غیر
 اهم باز ماند چند گشت که تواند این را تکرار کند جل جلاله و عم نواله و جل شانده و تقدست همام
 و عظم شانده و لاله غیر و در ثواب این لفظ گفته اند قال علیه السلام مَنْ سَمِعَ اسْمًا مِنْ اسْمَاءِ
 اللَّهِ تَعَالَى فَقَالَ جَلَّ جَلَالُهُ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ كَيَوْمِهِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ وَلَوْ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ
 اللَّهُ بِسْمِ اللَّهِ وَبِأَنَّ اللَّهَ سَمِعَ خَدَقِي وَكُلَّ خَدَقِي مِثْلَ سَبْعَةِ هَذَا الدُّنْيَا بَعْدَ
 ازین معلوم باد که ذکر جلی را در همه احوال کرده باشد و چون از جلی فارغ شود یا س آنفاس کند
 که خفی از هوش دور نکند زیرا که جلی بران تاثیر است تاثیر او در دل نیست که دل خفی آرام
 گیرد و چنانکه لاله را با نفس متخرج بیرون کشد و الا الله را در اندرون در آرد و نفس را بر سر
 چنان خود مانده اینکم نزدیک شود و در رساله شیخ سالار بده قدس سره دیده ام که اگر
 هر سه هزار سال مستقبل قبله شسته باز کرد و هر باشد اما یکبار ترتیب را خطا کرد یعنی لاله را در
 کرد و الا الله را بیرون کشید آن عبادت او حیاتاً منتهی اگر در معنی نتیجه باطنی از آن نیاید که
 تجدید عبادت کند و صرفیان گفته اند که العبادات اختلاف العبادات گاهی در نفس هم است
 نگه دارد و در بیرون شدن و درآمدن گاهی این هم را حس بر یک نفس کند که آنرا محاربه
 اکبر گویند و هر چند که تواند یاد کند تا آنکه حرارت آن تمام وجود او را گیرد و در تحت نام گفته
 باشد تا آنکه خود در شکم آواز ذکر جاری میشود و او را بطرف دیگر باز نگذارد و گاهی چون آواز
 فریستم که بر یکدیگر رسد میشود و گاهی بماند آواز که ترو گاهی بماند آواز که بایان و بر سر
 فقیه در یک نفس شش صد بار میگفت دیگر ذکر چهار ضربی که آن نیز بیشتر است در اکثر
 سلسله بابی که بشرائط مذکور هیچ بنشیند لاله را از انوسه چپ آغازند و با سه الیه را بکف دست
 بر ساه و از اینجا لا آغازند بجانب راسته دست فرود برد و همان الیه را باز بالا کشند تا برابر بنشینند
 از کف دست الله را آغازند تا برابر پستان چپ آید و دهان او را بر انوسه چپ تمام کند باز لاله
 آغاز و بطریق مذکور و خفی هر چند که تواند کند چون لاله را از انوسه چپ آغازند تا کف دست نفس نفس
 کند و چون الیه را از انوسه راست فرود برد و نفسی با سوی الله کشد و چون الله آغاز و شصت او را
 ثبوت سازد و شصتی را شایان نیست که اراده دارد که ذات الله را از وجود واجب و معلوم

با و که اسماء الله را اگر کسی بزبان عربی استعمال کند نیز نتیجه یابد چنانکه ذکر چند از الفاظ شیخ
 عین نقییر رسیده بلفظ هندوی بیان خواهد کرد باید که گاهی در بعضی انفس این نگهدار و آه می باشد و
 اگر بوقت سخن نظر بجانب آسمان کند و فرو رفته آرد و بدان بهیست ده هزار بار این را تکرار کند کشف
 دست دهد و اگر بطریق چهار ضربی کند باید که از اولی چپ تا کف دست آهی آهی تمام کند و از
 کف تا زانو راست باز سر بالا کردن گاه آهی آهی تمام کند و از کف دست تا پستان چپ آهی آهی
 تمام کند باید که در خفی کرده باشد و این اثبات و اثبات است باید که فهم در معنی او داشته باشد
 معلوم با و که این کلمات سه اند و چهار ضرب از هر چهار نام نامند دو کف و دو زانو چپ
 از اولی چپ تا کف دست راست و از آنجا بر زانو راست میرساند باز بالا بطرف کف دست میکشد
 و از آن به پستان چپ رساند تا باز بر زانو چپ میرساند و اگر این اسماء هندوی را بجای ذکر کند باید که
 چند کت آهی آهی چند کت آهی آهی آهی و چند کت آهی آهی است و چند کت توئی است و
 چند کت تو تو و چند کت هی تو تو این همه را تکرار کند هر چند که استطاعت داشته باشد بدو گنگنه
 که حق تعالی را سه هزار نام است هزار نام فرشتگان بیدارند و هزار نام همه انبیاء و ماضی حق تعالی را
 سه نامیدند بیشتر از هزار نام نبود یعنی اندک و بعضی بسیار میگردانند چنانکه بعضی صد و بعضی دو
 صد و بعضی سه صد و بعضی چهل و علی بن ابی القیاس سه صد نام او در تورات منزل بود و سه صد
 انجیل منزل بود و سه صد در زبور منزل بود و نو و نه نام در قرآن نازل شده اند و یک نام نجاب
 است که آنرا اسم اعظم خوانند که بے حق تعالی او را شخصی دیگر نداند پس شرف ترین اسم است
 است زیرا که او بنزد ذات مرسا صفت است که اعظم در جنب اوست بیک بعضی گفته که خود اوست
 و بعضی گفته اند که اسم یاحی یا قیوم است اما بعد از این صحیح بدست امام ابو حنیفه بر آنست که اسم اعظم
 در جنب اسم الله است زیرا که از اسماء دیگر اگر یک حرف خواه مقدم خواه مؤخر گرفته شود و
 از تغییر می یابد و تسبیح بدان نشاید چنانکه قدوس اگر قاف را حذف کند دوس میست
 شاید و اگر سین را حذف کند قدوس است شاید و علی بن ابی القیاس رحمن و رحیم و
 ماک و غفور و قهار و مجتهد که چون یک حرف از این حذف شود نیست را شاید اما اسم
 الله بزرگتر از یک حرف است چون حق که چهار مرتبه از بعضی دارد و چون موحدا را از احدی

کل شئ مالک الاصله به و کردند و هویت بدان متصل کردند و شد که عبارت از وحی
 است و چون لله ملک السموات والارض که همه اشیا را در دیدند لاجرم تملیک در اول
 در آورده و در حرف کردند که شد و چون لام و ثلث بدو متصل کردند و شد که عبارت
 از وحی است و چون الف تعریف در آورده و الله شده و هر گاه الف حذف شود و الله نیز
 اهمیت را شاید و اگر لام و ثلث را حذف کنی که نیز است را شاید و اگر لام تملیک حذف
 کنی پس که ی که نیز است را شاید باید که مرجع یا دوزانو بنشینند و آواز را درین جلی بنمایند
 پست کنی از پستان که آغاز و بجانب پستان چپ فرو برد و آوازه همین دارد که ذات همه
 چیز از وجود خداست یعنی چنانکه در ذات بحت و در طاکم بحال و جمال مستغرق بودند
 الحال این گوئی از ضرب این پدید بیرون زفته است مگر اینکه نام بدو زده شده است و
 سلسله فردوسیه نیز این ذکر و فکر باین فقیر رسیده است که خروج و دخول نفس است و چنانکه
 مقرر شد نگاه دارد و گفته اند که هم عظیم است زیرا که در خروج و دخول نفس حیوانات خلق و
 دخیل میشود اما چون ایشان از خبر ندارند فایده نمیدهد و نیز درین آیه باری تعالی اهل
 چشمیه و نیز روان شطاری اهل ذوق کبر و اهل شوق کبر و در دید اشتراک دارند و
 است از نظام الدین اولیاء قدس الله سره هر که این فهم و معنی پنج بار بگوید بعد از سحر و اذکار
 نیاید و اگر پانزده بار بگوید تمام شب خواب نیاید و در الهیات مشائخان کبار گفته اند هر که این
 اسم را نهد مشائخ را نشاید و دم از طالبی نزنند مستقوس است که ابو الحسن قدوری بسبب حدیث
 ما در طلب علم محروم مانده بود و برادر دیگر او در طلب علم رفته بود و در سه دریا بان پنهان
 گشتی کرد تا نفقه نامد از آن پیدا بکند و دید که سفیدریش در آن نواحی در نیر درخت نشسته
 و پیش او شد آن سفیدریش گفت که چرا در علم سعی نمی کنی و انفع خدمت باز نمود و گفت غل
 کرده بیا تا ترا چیزهای آموزاتم فهم و معنی این بار تا چگونه پی بری و هر روز در زیر این
 درخت بمن پیش آئی امام ابو الحسن تا سه روز معنی ظاهر می رسد نیست و در روز چهارم بمن
 پیش آمد گفت که دانستم اینکه ذات ناشایبی او از گوش و از بصارت چشم و از ناظره نظر
 و از حکم انسان و از بویایی و حیوانی نفس را از خودید و از حرکت رمل و از شمار دهن من زدید

چهارم سفر در وطن خلوت در آنجا آن باشد که ظاهر صورت او خلقت باشد و باطن او بحق
که هیچ احدی از احوال و خبر ندارد و کما قال الاولیاء اخفیاء الذکیاء چون و اگر از خواب بیدار
شود و بیند که هم مقصود همچنان بنفس جاریست پس این هنگام را که شاید و حضوری را
باید گویا که در حین خواب نیز از او نرفته بود چون و اگر را و سوسه پیدا شود باید که این نماز دائم را ادا
کند تا حضوری حاصل شود خواه به تمیم و خواه بر وضو و نیتش چنان کند **فَوَيْتُ أَنْ أَدْعِي كَلِمَةً**
لَوْ جَاءَ الْكُفْرُ بِي لَبَقِيَ الَّذِي كَلَّمَ آلَ الْأَنْبِيَاءِ الْبَاقِيَةَ وَتَحَرَّمِيَهُ بِنَدْوَاهُ وَرَقِيَامِ خَوَاهُ وَرَقِيَامِ خَوَاهُ
و در طبع خواه و رشی خواه در رکوب و هر جهت کرده داشته باشد اما روی باطنی بجهت
واحد دارد و بعد از تحریم بهر چه و انداز کلام الله بخواند و بهوشی و بی تشبه در هوش سلام
دهد و تحریم را نیز در هوش بنده ببارفح الیدین و این را نماز دائم گویند و ایضا در رکعت نماز
قلب او کند باید که درین نماز روی بقبله داشته باشد و نیت او بر ضامن خدا کند و تحریم
بنده در هر رکعت بعد از فاتحه اخلاص سه بار و رکوع و سجود با شارت دل بجای آورده تشبه
بخواند و سلام دهد و این همه بهوش کند و ایضا چهار رکعت و دیگر نماز طریقی مذکور بخواند
ذکر فضیلت کلمه طیبه بدانکه در خبر صحیح وارد شده است که چون بنده مؤمن
سخن را آغاز کردن بخواند اول کلمه طیبه گوید بعد از تمام نیز طیبه گوید اگر چه هر سال عمر شریف
باشد و هر روز صد گناه از او در وجود آید هیچ نوشته نشود ایضا آورده اند هر که هفت کلمه
طیبه در تمام عمر خود بخواند بعد از آن دفتر معاصی او از دست فرشتگان افتد نویسنده زیر که
هیچ گناه باین هفت کلمه نخورد و برابر نشود و در تراز و قیل باشد و کس نگوید که من این گویم گناه
بچشم تا نوشته نشود زیرا که در مشروق المشارق آورده است که گناه کردن راه کفرست بسیاری
گناه کس در کفر مانده پس شاید که بعد از خواندن هفت کلمه سبب گناه در کفر افتد و آن
کلمه او را فائده ندهد و بسبب کفر تمام اعمال و حیط میشود و کما قال الله تعالى **وَمَنْ يَكْفُرْ يَكْفُرْ بِأَعْيُنِهِ**
فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَوَرَعًا بعد آورده است که فردای قیامت خود و نه نوشته گناه متقار
در البصر بیارند و در یک پله ترازو نهند بنده متحیر شود از جانب دیگر مقدار گشت کاغذ
بیارند و بر آن کلمه نوشته باشد در پله دیگر نهند آن گناهان را چون بچینه بالا کند و ایضا

مستحق است که چون شخصی وفات یابد عبد الله بن عمر اهل و عیال او را میفرمودند تا یک
 کلمه طیب یا فلاح او بخواند اگر چه سخت عذاب باشد آرزیده شود و ایضا در حواشی خود
 که هر کلمه طیب را بخشد و بگوید چهار هزار گناهان کبیره او آرزیده شود یعنی لا اله الا الله
 مستحق است که روزی در حضور حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم گواه گواهی داد اما بگفته
 میداد حضرت فرمود که کلمه گوی آن شخص بجای می کشید چه بل علیه السلام نازل شد و گفت این
 شخص بکذب است قبول نیست اما بسبب این در این گناه او با چهار هزار دیگر آرزیده شد
 ایضا آورده اند که شخصی فاجرو عاصی بود روزی بر عرفات برآورد و هفت سنگ را گرفت
 و بر هر سنگ یکبار کلمه گفت بعد از وفات حکم باری تعالی شد که او را بدوزخ برزد و دوزخ را هفت
 دروازه است هر دروازه که میبزدنش آن سنگ دروازه طے پوشید که من گواه توام نخواهم
 بعد از آن بهشت برنش پس شاید که هر مومن متقی را نزدیک هر کوه همانندی و هر سنگ و نبات
 کلمه طیب را با او بلند گویند تا گواه ایمان او شود و در خلاصه المملوک آورده است
 که از آن باز که حق تعالی آسمانها و زمینها آفرید فرشته پیدا کرد و پدر و خود که کلمه گوی آن فرشته
 لا اله الا الله را بخشد است آن به تمام نشود تا آنکه قیامت قائم شود و کلمه طیب بسیار گفتن نشان
 حضور دل است و معنی نظر و قدم آن است که در افعال و اقوال از شریعت ذره تجاوز ننماید
 و اگر قدم کسیه لائق گوئی پس چنان بود که هیچ شئی استخراج نموده زیرا که قدم و ابدان خود بسیار
 ندارند و ایضا چنانکه در اول بر ایجا و خود قدرت ندانستند الحال بر حرکت و سکونت و کلم
 قدرت ندارند و اسیر اند که هر چه بخواهند او کنی همه بعد در جاست و آنچه تو بپای تو باو
 او کنی همه قرب است یعنی اول قدم بر خود و ماسوی الله نهی انگاه بمقصود رسی کقول السعدی
 علیه الرحمة قدم باید اندر طریقت قدم که اصل ندارد و بے قدم و معنی فهم در دست
 که حضرت سید علی الهمدانی قدس سره میفرماید که واجب تعالی بکمال عظمت خود به بنده نزدیکتر است از
 نفس او بدل از منظر او و دیده از بینائی او و گوش از شنوائی و زبان از گویائی او یعنی محو
 کل حال و بسین کل اقوال او است بلکه خود او است پس از چنین حاضر و شاهد شرم باید داشت
 یعنی شرم از آنکه این چنین حاضر را چگونه فراموش کند و از دم اتم شریف او را بیرون کشد و معنی

خلوت در انجمن آنست که بتبدی راشایان است که هزار اندر هزار عدویش که هرگز هم مقصود
از دست ندهد و دل را از حق خالی ندارد و ملتی راشایان است که واسطه الله نایب و مطلق دانند
پس چون چنان دانست گویا که خلق را محمل کرده در عین خلوتش بحق دست داد و پیرا که نیست
که نیست محرم محل این خلق مگر او معنی سفر در وطن آنست که بجانب منزل اصلی خود رجوع کند و
وطن اصلی در ظاهر امور آخرت است زیرا که از آن هیچ احدی از مومن و کافر اخلاصی نیست پس
غمنوارگی آن کند چنانکه پیغامبر فرموده است علیه الصلوة والسلام عجب دارم از چند نفر
اول از طالب دنیا که مرگ در طلب است و او غافل از دو دوم طالب قصور که منزل او نیست
و او از غافل سوم خنده تهمقه کننده که هنوز از حساب گاه نگذشته است چهارم شخصی که در
اکثر احوال اقوال و افعال و خلاف شرع واقع میشود و او خبر ندارد از آن که اگر اکتبین هیچ در
نماند که در مکتوب آرد پس فرزند کسی که در سفر رود همیشه در غم این باشد که بدن مال خود
از دزدان نگاه دارد دست و پای را از زخمشم کوفت راه گاه دارد و این مردمان غافل که بخرج
و دخول به نفس سفر ایشان است پس ایشان چگونه غافل باشند و نزدیک بعضی صوفیان وطن
صلی وحدت است و معنی بجانب آن وطن فرض عین است و آن حاصل نشود مگر به بیرون آمدن
تواری میان و بیرون آمدن به کار زبان گفتن است بلکه جذبه الهی است که سالک را از آن خبر نماند
و آن هزار در هزار یک شخص را حاصل شود و حاضر باشد و در علول و اتحاد مفتی که ملحدان خود و
مقید اند بتجید اکل و شرب جماع و سخن از وصال گویند و در سر بر گنبد گنبد رزم افتاد
شنووم که سیرده بادشاهان آن ولایت در آن گنبد دفن کرده شده اند چون بر ایوان گنبد نگاه
کردم دیدم که بران این نوشته بود قطعه که گور زنده بیا تا حالت گور به بین به این عالم پر فتنه و پر
شور بین به شاهان جهان سروران عالم را در زیر زمین در دهن موی زمین به و این احوال
ذوق این درویشی است که در عین قوت نفس و گیر نیایستی ندارد و الله تعالی اعلم بالصواب

باب سوم در سیر مملکت

قال الله تعالى والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلهم اما جهاد سبک یا نه که بهایت
سرور کوین باشد نه بطریق ملحدان که بهو و لایعنی را چهار دانند چنانکه حضرت رسالت پناه

صلی اللہ علیہ وسلم در اکثر اوقات چهار رشتہ در گردن انداخته و گفته یارب اکتفی اکتفی
 بر قول رایت سوادیه است کہ فتمتوا الموت ای کنتم صلیقین یعنی چون حجاب بین العبد
 الرب حیات جده است پس سالکان را ہر دم متاسے مرگ میباشد زیرا کہ برفع این حجاب
 ایشان را مطلوب حاصل میشود کما قال اکبیر الصلح والسلام الموت جسری یوصل الی حبیب
 الحبیب و چون مرگ صوری حاصل نمیشود پس ایشان در طلب مرگ معنوی سفلی نمائند مگر سیر از ان
 احوال بر ایشان بدوشن گردد کہ قول الشاعر فرودا کہ هست وعدہ دیدار با خداست و رایت
 کہ امر و بود و ز قیامت پدران لے فرزند کہ و مرگ معنوی خطرناکے عظیم است عبور از ان نتوان
 کرد مگر یہ سائگی مرشد کامل و غرض و مقصود او بخیر اللہ تعالی نباشد زیرا کہ اگر مقصود او طلب
 کشف و کرامت باشد بہمان گمان فاسد او را گمراہ سازد و متابع شیطان گردد کہ در ذل و زلزلے
 در خدمت شیخ نشسته ہوم سراز در قہر برآورد و گفت کہ بعضی کسان را در ہر دم حالت منصور میرسد با
 براقبہ شدہ خود اتم تا در جنت سیر و کموت نماید بنیم و حال سر بالا کرد و اعراض نمود کہ در دیدہ
 نیست دین حال نمیشود مگر بخشی وجود و نفسی وجود حال نشود مگر بچہا سیر و این چہا تعلیق
 بکفایت قدم دارد و فو و افرو و اگر در دنیا جنت نداد در حالت تمنع البیتہ دست و ہد و او را
 چنان مسابہدہ باشد کہ او را در قہر بہتر از ان باشد و قہرش روضہ بہشت گردد بروے
میان سیر اول سیر اللہ بدانکہ صوفیان گفته اند ہر چہ در بند آنی بندہ آنی پس ہر چہ
 سے و غیر جز و گمان و شک و نفس نام دارد و از ان را ہی شود تا بہمان اللہ تو نشود و الایات
 او را نشا ختمہ باشی و قدم اول بر سر ما بہشت سرہ بندہ کہ از انش نامند کہ درین احوال سر
 تاہر خضیات در پیش آید بہشت قدم شریعت و ریاضیت و ذکر و فکر و تلقین آنرا پایاں کن تا
 سائکے و بہشت است را شایان باشی و چون درین قدم مستقیم آمدی نفس و شیطان بطورات
 کردہ و طورہ با نفس مزینہ بتو پیش آید و چون درین نقطہ ہائے باران و سیلاب و سیراب
 گرد و غبار و چون گردانیم و ز تابستان ناگہان در انہیان رہگاہ زشت گوناگون پیدا شود
 کہ تکی وہ ہزار ہر دو نفس و شیطان اند بتو پیش آیند گلے ز گہاے بد و گاہے با عہا
 گوناگون و در خمران و جوانان لطیف و چہرہاے لطیف بلکہ حور و عرش و کرسی و ان

و این ہمہ سخن بچہا سیر و این چہا تعلیق بکفایت قدم دارد و فو و افرو و اگر در دنیا جنت نداد در حالت تمنع البیتہ دست و ہد و او را چنان مسابہدہ باشد کہ او را در قہر بہتر از ان باشد و قہرش روضہ بہشت گردد بروے

سیر اول سیر

عرش و کرسی نباشد در آن مان اگر چیزی نامرضی کاهلی از تو در وجود آید عرش و کرسی شیطانی
 بتو می نماید بر آنکه آن محض غلط است پس باید که صورت مرشد و قلب بگردان تا آن که در
 و تجلیات شیطانی بعین همت او منحل شوند و قدم دوم همین الطوارات مذکورین باید نهاده
 بدین تجلیات شیطانی غره نشود تا گمراه نگردد پس منفی درین قدسین هرگاه ماسوی الله
 باشد چون مرافق و شیطان بتو پیش آید از آن در گذر و بدین دو سره لا اله الا الله و الله
 الله را قطع کن یعنی نفی نامرضیات و اثبات مرضیات باید کرد زیرا که هر چه نامرضی من ماسو است
 سیر و وهم سیر الله بدانکه قبله بر دو گونه است صوری و حقیقی قبله صوری آنکه مولد
 شریف ذات پاک حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم در آن است و قبله حقیقی آنکه سجاده
 آغاز مراتب محمد مصطفی از آن است که آن حقیقت محمدی گویند لقول الصوفیه هو قبلة

الواحد و الموحّد یعنی از آن سوره که واجب تعالی اظهار ربوبیت بسبب شرافت او کرد که
 لَوْلَاكَ مَا خَلَقْتُ الْكَافَاكَ قبله واجب شد و از آن سوره که کلی ماسو و وجود حقیقی از قبل
 او یافتند پس قبله موجود شد پس ساکن را شایان نیست که اول بر خدایت قبله صوری بطریق
 شریعت و متابعت و مستقیم آید بعد از آن در طلب قبله حقیقی پرواز نماید بمقصود برسد و بتبلیه
 مقصود اگر چه هزار سال بپای خود رود و نرسد مگر آنکه خود را در پیکر تیز رو که مرشد کامل باشد
 ضم کند بقول الشافعی قطع تر بدین فتن منزل کرسی تو باین حامی بجهل کرسی
 پس گران جانی و بس استرونی با سبک روحان بدین ل کرسی به و درین مقام ساکن
 را انواع منایات چون ملک و ملکوت و نور و نار و انواع الهام رونی نماید و چون ساکن
 مرشد کامل داشته باشد بعین همت او لغزش نیاید و بدین طوارات قدم نهاد و بگذرد زیرا که
 این همه ممانعت است از طرف واجب تعالی اگر درین مقام ماند ساکن را نشاید و او از کذابان
 باشد بلکه گمراه گردد و این قدم سوم بود و باید که در هر هفته و یا در هر ماه و یا در هر سال البته تجدد
 توبه در نظر مرشد کند و انما به از مرشد طلب کند مرشد او را بدور او بنشاند و سه مرتبه تکرار

کند استغفار فرماید استغفر الله الذی لا اله الا هو الی القیوم و اکتوب الیک و اسأله و
 التوبة یعنی اول مرشد کلمه گوید و هر یک کلمه کاتبه حاجت کند و هر یک گوید توبه کردم از کلیه

مختورات و مکروهات و نامرضیات شرعیة قولا و فعلا حاضر ناظر استر و علانیة یلا اونها را
توبه کردم و پشیمان شدم از اینها و داندم اینها را که بعد ازین در وجود من نیاید و قبول کردم آنچه
قبول کرده است محمد رسول الله و بپذیرم از آنچه بنیر است محمد رسول الله بعهده مرشد گوید که
چند کردی به پیران این فقیر گوید عهد کردم و قبول کردم بپیر خود را و پیران باطنی انا عبد الله
الله صلی الله علیه و سلم بعد از توبه کردن سه کثرت کلمه تجید بگو یانه مستقول است که روز
ابلیس لعین گفت یا رسول الله من هست تر بعد از توبه باز در معصیت خواهم انداخت پس حضرت
رسالت پناه صلی الله علیه و سلم فرمود هر که بعد از توبه متصل سه کثرت کلمه تجید گوید بعد از آن هرگز
شیطان بدو و وسوسه نکند بعد هر شد دست او را در دست خود بگیرد و در حق او دعا کند
و بگوید یا الهی سبع عضا که در از گناهان صغیره و کبیره و ظاهری و باطنی و از وسوسه شیطان
بگهار او و بکار فاخته خوانده برود و بدو اگر مستوره باشد باید که کاسه پر آب را در میان آورد
نگشت خضر در آن آب نهد و مستوره نیز نهد بشرطیکه دست از پرده نکشد و خودش در آن
پرده باشد و اگر زن باشد شاید که زن صاحب نگشت را در آن آب نهد و دیگران
در آن پرده بچادر او بنهند تا بیعت کند در حدیث آمده است که رسول فرمود علیه
الصلاة والسلام هر که دست زن بگانه را در دست گیرد و فرط قیامت آمتا و صدق است
و فرخ بر کف او بریزند تا از آن گرمی مغز ستر نکند و جوشد حضرت مرتضی از رسول علیه السلام در حق
که اگر بخند صحت توبه کردن میخواهد چه باید کرد حضرت رسالت بطریق مذکور جواب فرمود پس
چهارده خالوده را روشن اینست هر که شگیری و بپای گیری بعورات و بد بد آنکه اوصاف اضرار
و هواخواه نفس شهوت پرست باشد بعد از آن دور کثرت نماز توبه بفرماید و در هر رکعت بعد از نماز
خلاص سه باره الفرض چون تزکیه نفس از هر مرضیاتی حاصل شود پس بحسب بر سر و تقوی
او تمام او چشمه اگر در دو و نه بار و که آفتاب درین چشمها میاید بلکه چند آفتاب بار تا نافه می بیند
در عین مراقبه نه در ظاهر زیرا که اگر بعین ظاهر ملک و ملکوت و اطوارات سبعه دیده شود آن
او را هم بود و در عین مراقبه عین بعین باشد پس این هنگام تمام مکانات در نظر سالک غیب
برق در جنبش آید و پندارد که هر چیز در جنبش است ناگهان درین میان اطوار بگردد

رسد و تمام دعو او را در گیر و بعد از آن تمام کلیات را یک نور کیو و بیند و آن موضع جلوس
در قیام و قعود و نشی و رکوب خود را فراموش کند و نداند که من در کجا ام زیرا که تمام عالم در نظر
او بجز کیو دی چیز دیگر نباشد مگر اینکه داند که من باین حالت در ویشان رسیده ام و بآن لذت
بسیار مفرح شود و این را اطوار نفس گویند و علم لدن حاصل شود یعنی هر مسئله شرعی که بر عالم
زمانه مشکل اقتدا می تواند حل کردن و بقیقه اقوال مشایخ و صوفیان غیرے را تواند فهماند و
این قدم چهارم بود یعنی برین اطوارات نیز قدم نهند و بگذرد و در طلب از دیا و مرتب بود و غره و
فرقیته نشود که من چیزے کردم و چیزے نیاتم زیرا که این اطوارات سبب همه حجاب از واجبات
اند و درین غره و فرقیته نشود و این را مقصود نداند که گمراه گردد زیرا که مقصود نیست مگر تهلیل
صفات نبیه در ذات معبود که جز او نه بیند و نه داند و نه خواهد و ننگر و الا ساک را شایان نباشد
معلوم باد که هر اطوار بدیه هزار انواع و الوان و تا بد و مرید شیخ کامل داشته باشد که در هیچ کدام
باطوار شیطانی و او هائی مغالطه نخورد و الا بسا وقت باشد که گمراه گردد و چون نفس را با قیام ریاضات
اندکے کرے شاید که در طلب تصفیة قلب باشد پراکنگه نهایت تزکیه نفس نیست که در آوان مقبره
و مشاهده کل خطوط خود را چون ماکولات و مشروبات و اموش کند و از گذرگاه و قرارگاه شیطان
نجات یابد و تصفیة قلب نیز از آن حاصل میشود زیرا که قلب المؤمن عرش الله است عرش ذکر الله
دل منزله تحت ست و زمینش نفس و شیطان مدعی کذاب بصاحب تحت پایه را در زمین است
بناده و دست بخت در او سخته و انواع که در ست در شے اندازد چه هر قیته که پایش را بهمت
بدی مویلا که جاروب دل ست از زمین برداشتی و در آن سکون نخواهد ماند و پیرے خواهد
افتاد پس تصفیة قلب حاصل شود پس این هنگام خالص برائے معرفت الله هیا باشد و قلب تحت
الا الله خاصه گردد و چیزے دیگر درو گرام نگیرد و معلوم باد که هر که در این هفت مقصود است
و هر همه با انواع معاصی ملواند که ساک سبع مذمومات را بهین بهت مرشد و به برکت در حیات
بدل کرده بر دونه اطوار بطریق مذکور بتا بد اول عقیق رنگ که ده هزار پرده تعلقی بدین دار و بجز
الصن لعیته لطیف و انتهای که ساک را چند ان شوق و محبت پیدا شود که در تقریر نیاید و
برین اطوار بر جمله ملک و ملکوت کشف و کرامت حاصل شود و در ده اند که در رسول

علیه الصلوة والسلام در بیان صفت بهشت بود و از آن پرسیدند که یارب رسول الله چه نیکی تقدیر
 کردید مگر جبرئیل نازل شده بود و گفت با آنی نفسی تند بید که بر دیوار بهشت نشسته بودم
 از شما بهتر اورا میبردیم حتی که کوچیک بود چه در وزن بر وزن و خشت بخشت و من بوی سیر می
 رسیدیم و در آن اوقات بهوش دار باشد گاه بخود و گاه بے خود نمیدانند که در کدام محل ام و در چه
 کار ام و من گفتم و شما را نا آشنا خیال کند و ساکت باید که برین اطوار نیز قدم نهد و در طلب از دنیا
 باشد یعنی مغرور نشود که من بمرتبه جهان رسیدم و چنین دیدم که این همه سواره ساکست
 از جانب او و این قدم پنجم بود و نهایت تقییه قلب این است که از لذت خود بازماند یعنی فراموش
 کند و آن ذکر است و این اطوار قلب چنان قوت گرفته اند که گاهی کامی اطوار سبزه را در عیان
 بینند و مقصود پرسد **سید سید** سیر فی الله یعنی ساک خود را و ما سوی الله را سیر فی الله
 او داند و متصرف جمله ایشانند که او را در روح سرچی را نیز که اگر درین مرتبه ساک خود را داند او
 مشرب باشد و مثال و مثال شخصی بود که چیزی از کسی عاریت خواسته باشد و بدان عیاری و
 رعنائی کند و چون که از او پرسد که این چیزی از کس است گوید که از من است و بحقیقت دروغ گفته باشد
 و شرمش را گردیزد که در طریق وصول بحق چهل چهار مقام اند اول ایشان توبه است و آخر ایشان
 شرم یعنی هرگاه که اندیشه انست بدو پیش آید شرمند و انسان باز گرد پس چون تصرف و پیران
 خود بخود نیست پس سیر در حق است یعنی در تصرف اوست هر چه هست پس هرگاه که ساک
 لا اله الا الله را بر زبان راند اراده همان دارد که هر چه خودم بود معدوم مطلق است و هر چه
 موجود بود موجود مطلق است یعنی واجب موجود ممکن معدوم است و باید که باطن ساک از آن
 تجلی خالی نباشد هرگز اول صورت چون ایت اشباح و اجسام خواه لطیف خواه کثیف همه
 تجلی ذاتیه اند زیرا که چون از کتم عدم وجود او رد و حال نیز بر اختیار خود اختیار دارند پس
 هیچ تجلی نسبتاً ترازین نمیباشد و دوم تجلی معنوی چون سبع اطوار و عالم نوری که هر همه مفقود
 هزار عالم نوری اند و سوم تجلی در صورت و معنی او آن است که هر مرتبه بحسب استعداد دنیا
 و اولیا بقدر ایت روشن نموده میشود و سیر فی الله در مقام سیر دست میدهد و در سرج سرچی
 را گردان آن محول کل حال است چون سکونت و حرکت و صحت و کلام و قیام و قعود و نشی و

و بصیر و سمیع و شمع و ذوق همه از دست چون ساک ازین مرتب آگاه شود اطوار زود روی نماید
 کرده هزار پرده تعلیق بچین آرد پس درین حال هر لذت دنیاوی در حق ساکن حجت گردد و باقی
 او نباشد مگر خطایر یعنی یا از جهت نگاهبانی نفس خود طعام خورد و یا جهت خاطر مستوره خود
 خواب رود و یا از جهت خاطر کسی سخن کند هم بعد چندان رحمت اینک افعال و احوال دنیاوی
 از و در وجود آید چنانکه پیغمبر علیه الصلوٰۃ والسلام میفرمود که حیات من و ممات من سکونت
 و حرکت و خوردن و آشامیدن من و نشستن و برخاستن و خواب رفتن من همه بر رضا
 خداست یعنی از برای اختیار و رضای خود هیچ نخواهم از دنیاوی بجا آورده پس چون همه
 چیز و نظر ساکن همچنان تابید قدم ببرد خود نهاد یعنی ندید خود را مگر او را این قدم ششم بود چنان
 ساکن قدم بر خود و جمله سوسه اند نهاد و جمله را بد و بگماشت این مرتب رخصی گویند خواه حال
 میفرماید که گداه فقیر خواهی سرسبز از خود و جمله جهان یکسر بر این گداه بے سر نشست
 ای سرسبز که دهنده تاتو می نازی بسر پدال اگر فرزند که در کنه این حدیث علمای را
 اختلاف است قال علیه الصلوٰۃ والسلام الفقر سواد الوجه فی الدارین و در عوارض المعارف
 آورده است که علمای کبار و مشائخان بزرگوار فقیر را به پنج نوع بیان فرموده اند اول فقر خاص
 آن کسی است که در تمام عمر سال و ماه کاسه سبزه ندارد و یا انبان میگرداند و جمع کرده میخورد پس
 شایان حال ایشان آنست که اگر قوت یک روزینه دارند مگر دند و این چنین شخص محب خدا باشد
 و در خبر و اوست که در بعضی مصداقات یافته آوار کنند که انظر و ایتبائی کیف یا اولئنا
 در میان در تفکر شوند که دوستان او کیانند ناگهان فقیران تنده پوشش و در پیش پند پیدا
 شوند حکم باری تعالی شود که می چنان من من از شمار اضی ام شمار اضی اید یاز که بند یارب صای
 ما در رضای تو هست باز گویند که ای حجاب من خوراک و پوشاک شما چه بود گویند یارب تو دانا
 یان که هرگز شکم سیر نخورده ایم آنچه مردم میزدند و میپوشیدیم پس حکم شود که بروید بجا نیت
 پس گویند یارب آنانکه ما یان را چیزی ندادی است همان یارب ما یان روز به شش خطاب شود
 که بخشیدیم و اگر این چنین فقیر قوت یک روزینه داشته باشند و بگوید و تو دایم قیامت گوشت
 می خوردی و میزدی و با شد که الفقر سواد الوجه فی الدارین و در حق اوست دوم مرتبه فقر که

ادنی تر فقیر است چنانکه شخصی از برای جیفه و نیا سائی و راه دارد و قاضی و معلم پیش رود
 خود بداد و وکیل و وزیر و حاکم گردد و بر خلق ظلم جریان کند و از هر عمر خواه حلال خواه حرام که بخواهد
 میخورد و از غیر فقیر است یعنی محتاج است بغیر خلق الفقر سواد الوجه فی الدلین و حق است
 زیرا که در دنیا حق مردمان بظلم خورده و در قیامت روی او سیاه بر انگیزد و مردمان دست
 بدانش آویخته باشند گناه ایشان را بر دبار کنند و او را بد فریخ فرستند سوم فقر عام و آنچنان
 است که هر چیز از حیوانات محتاج بخور است از چون پادشاه و امرا و حاکم و دهقان پس شاید که نسبت
 ایشان در طلب دنیا همین باشد که طلبی کم دنیا را که از برای کفایت لایبی و معیشت روزگار
 و سرانجام ولایت و در خیر و آردش است که بعضی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله وسلم
 فرموده بود و خود اندیشید که حق تعالی مرا خیر الرسل نماید و مت مرا خیر الامم گفت اما بر امت قهر موی
 علیه السلام مرغایان بریان باهی بخت و روغن فروخته آمد و بر دست من چکوه محنت رزق طلبی سلط
 کرده است همت جبرئیل علیه السلام در رسید و حدیث قدسی بیاورد که **إِنَّ مِنَ الذُّلِّ دَبَّ لَا يَكْفُرُ**
بِحَاصِلِهِ وَكَأَنَّكَ لَأَبْرَمُ مَعِيشَةٍ یعنی است تو بخت گناه کار ندیده گناه ایشان هیچ چیز
 بخشیده نشود مگر بخوارگی نفقه و اولاد و بعد از آن حضرت مفرح شد پس اگر نسبت ایشان همچنان باشد
 ثواب اجر یابند و اگر نسبت ایشان کثرت اموال و فقر و سرافرازی باشد معذب گردند در روی
 ایشان سیاه باشد **كَقَوْلِ أَوَّلِيكَوَاللَّهِ عَسَى أَمِيرُهُنَّكَ أَسِيرُكَ عَسَى وَجْهٌ صَبِيحٌ فِي الدَّارِ**
فَصَبِيحٌ اما شخصی عیال مند و شرمناک باشد باید که در اس هر فصل بر مقتدایان و نوازندگان بگردد
 و بقدر کفاف تا فصل دیگر طلب کند و الا عذاب گردد زیرا که طلب رزق از برای عیال و فرست
 و در تحمیل **إِلَى الْمَيْتِ** آورده است که چند نفر چون سر از قبر بردارند بجانب دوزخ روان
 کنند اول امیر کاذب دوم مشیت زانی سوم ذو عیال تنگبر اما بقدر کفاف تا فصل دیگر یعنی
 مقتدایان پنجاه درم شرعی داشته باشد شاید که سوال نکند چهارم مرتبه فقر طالبان حق سایان
 ایشان است که چار ناچار خاصه الله در طلب عبادت او مستقیم باشند و خالی از ریا باشند
 اگر ریا کنند فردا سوائی ایشان بپناه گردد **كَقَوْلِ الشَّاعِرِ** فردا که پیشگاه حقیقت شود
 پدید آید شرمند و رعدوی که کل بر مجاز گردد و پنجم مرتبه فقیر است که طالب طلب او نیستی

مسئله در بیان تشریح الیه

گردد و در عین یاد او وجود ماسوی الله را فراموش کند و محتاج او که بنی و بنین الله بود از
میان برخیزد که اذاتهم الفقر هو الله در شان اوست و خواه فرید الدین را این چنین فقر
را سواد الوجهه فی الدارین گفتم است چه هر وقت که در سرے وجود دل ریافت گو یا که حق را
فراموش کرد پس سیاه روی و شرمسار باشد و هر گاه که وجود را فقد کرد و نابود شد نابود نیز نوع از سیاه روی
تسبیح چهارم تسبیح الله قال الله تعالی وهو معکم اینها گفته چون حب تعالی همه جا
بایست پس سالک از میان بر آید تا او خود بخود باشد و دعوی کذب نکند که منی تو باشد از ازل و
ناتمام گردان تا به سبب کذب نم مجوری نباشی و درین مراتب گاه سالک چون سحر بر روی باشد
و گاه آنهم نباشد و گفته اند که پیش بر آب است از آب کسی چه گوید و بر آب کسی چگونه نشان جوید لا
بلک در هواست زیرا که آب نیز می چسبد و کسی را اطلاع میشود پس چون سالک رحمت الهی خود
از میان برداشت و حیثیت او را تمام اشیا را یکسان بد خود را نداند مگر او درین هنگام اطوار سفید چون
ماکیان سفید و یا سیاه آب بر روی نمک اند که ده هزار پده تعلق بهمین دارد و کل اشیا را نداند مگر ذات
واحد و از خود خبر نباشد مگر اندک انانیت باقی باشد و چنانکه از مراتب وحدت نزول بظاہر است
بود الحال عرفی و حقیقی همچنان حاصل شود که در هر مرتب خود را در عین آن مرتب داند و مراتب الهی بر او
گرد و زیرا که ادنی علی از قبیل لائق است او بر و یکسان شود و علم لدن بر روی نمک پدید آید
خلاف در کتب از مهربان املاک و ملکوت ازان است که بعضی اهل جهاد و اهل قیاس اند
بعضی اهل دیده و بیان معتد علیه باشد اگر بسیاری مخالفت با اهل ظاهر را نقد و اگر اکثر خلاف
با اهل ظاهر گفته باشد شیطان باشد چنانی باشد زحانی پس در محله قسم که دو قسم تعلق با نبیا دارد که اولیای
دران داخل نیست اما اولیای شمه ازان روشن می گردد و مانفی خود و رفع انانیت ایشان حاصل
شود و دران اختلاف است بعضی گفته اند که سبزه سبزه سفید است بعد از سیاه و بعضی گفته اند بعد
سفید سیاه است و بعد سبزه و این تعلق با خرت دارد اما بقول فرید الدین عراقی و حضرت شیخ
شبلی و شفیق بخج و سری سقطی و معروف کرخی قدس الله سرهم صح است که بعد سفید سبزه است سیاه
تعلق با خرت دارد اگر چه هزار در هزار لفظ ازان به بعضی طالبان روشن میگردد و اما غیر آن در
آخرت حاصل میشود و بقول سید علی بهرانی و اکثر اهل کبر و به ابو علی رودباری قدس سرهم

آنست که اول سیاه روی نماید و سبز تعلق باخترت دارد و قدم نهان بر طوار سفید که مرتب بر
است آن قدم هفتم یعنی گذشتن حال نشود مگر بعد از الهی و چون جاذبه الهی در رسد و او را
ازین دو طوار خواه سبز خواه سیاه بدرخشند چنان توجید شود که از گم شدن خود خبر باشد بقول
الشاعر تو دور و گم شو که توجید آن بوده گم شدن کم کن که تفرید آن بود و حدیث

أَنَّا كُنَّا نَحْمِلُ الْعَبِيدَ وَالْعَبْدُ مُتَّصِلٌ بِالطَّنِّ وَالطَّنُّ مُتَّصِلٌ بِالرَّيِّ أَيْزِينَ مَرَّتَ وَابْنُ مَرْزُوقٍ
راخفا گویند پس این را فرمود چون همین بهت متابعت رسول الله تا این مقام
رسیدی باید که هر چیزی که رسیده آن چیز را از دست ده تا ابدالا بد و برین مقام بازمانی یعنی
چنانکه تزلزل نفس و تصفیه قلب و تجلیه روح را از دست ده تا از بلندی بر زمین نیفتی و گردن

ایمانت نشکند و شمر سار در میان اولیاء الله گنجینه نشوی كما قال عليه الصلوة والسلام

لَعَوْذُ بِاللَّهِ مِنَ الْخَوْرِ بَعْدَ الْكَيْدِ أَيْ مِنَ النُّقْصَانِ بَعْدَ الْكَمَالِ وَابْنُ مَرْزُوقٍ خُطَّاطٌ

ایمین است و در باب رساکت هر را اندر هزار ساها بے عدد و همیشه را بگوید و شاید که دائم المدام

ازین تجلیه نشسته مذکوره قلب را خالی نذر و حتی که اگر خواب بیند آن را نیز بخلسد و اندر و بداند که درین

خواب روح از قلب بر می رود و در ملک و ملکوت میران میکند تا هر چه از مکارشات بیند بر

اوست و مشرق المشارق آورده است که شیخ رسول با جمیع اصحاب در شب

روانی شده بودند چون شب با آخر رسید یاران همه مانده شدند خواستند تا فرو آیند و خواب کنند

حضرت منع فرمود مبادا که بیدار نشوید و نماز شما فوت شود اما بلال امیر خواب کرد و بگفت که

بوقت نماز شما بیدار کنم او را و او اندر که بود بر آمدن قباب اول حضرت رسالت پناه صلوات

الله علیه وسلم بیدار شد و بلال نیز در خواب شده بود گفت ان الله يقبض الرُّوحَ حِينَ يَشَاءُ

ویند علیه حین شاء یا بلال قُمْ فَإِنَّ لِلنَّاسِ وَابْنِ حَرْثٍ دَلِيلٌ سِتٌّ بَرٌّ كَذِبٌ

خواب ارواح بر می رود و اما نزدیک اعتزال ارواح بوقت خواب پیرون نرود و یک در حین
وفات پیرون نرود و در فرق آدمی اتخو نیست که آنرا عصیته الابنه گویند در آن مجوس
و این اقوال محض کفر است زیرا که احادیث بسیار در خروج ارواح وارد شده اند و این سخاو به نیز
برین باطل است که کافران گویند قال الله تعالی إِنَّا أَنشَأْنَاهُ كَافِرًا وَآجِبْنَا اللَّهُ الْكَافِرِينَ

نظم و طلب روح و غیر ذلک در بخار کبریا در جهان تو گزیده است

بیان تعبیر خواب - بدانکه تعبیر خواب حکما بر قدر حکمت خود چیز گفته اند که فلان نوع خواب خوب فلان نوع بد است اما حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم هر روز بعد از نماز صبح را بر سید می که مگر خواب دیده یا شنیده من گویند گفتند یا رسول الله عرض چیست فرمود خواب حق است و بجز نوبیکه معبر تعبیر کند بهمان است که در اگر چه بد باشد به تعبیر نیک نیکی پیدا می شود من نیک خواه شما ام تعبیر نیک گویم اما اگر در شب خواب بینید که در خاطر شما بد رسد باید که سه مرتبه آب درین بر دست چپ اندازید و از آن بپوشید و دید شما را ضرر نرسد و آن خواب را بکسی بیان نکنید که من چنان دیده ام قال علیه الصلوة والسلام الرؤیا الصالحة من الجن والانس والحلم من الشیطان فمن رأى شیئاً یکرهه فلیتف عمن شیئاً له لئلا یشاور لیتعود بالله من الشیطان الرجیم فانها لا یضره منعه من شیئ من فی الارض و فی السموات
 خدمت رسول الله صلی الله علیه و سلم آمد و گفت یا رسول الله خواب دیدم که سقف خانه من شکست حضرت علیه السلام فرمود شوهر تو که در سفر است سلامت باز آید هنوز خانه نرسیده بود که شوهرش باز آمد که از چند کت مرآمد حضرت تعبیر آن خواب همچنان میگردد اما روزی چون باز برائے تعبیر آمد حضرت را نیافت بحضرت ابو بکر و عمر نزد احوال خواب باز نمود و ایشان گفتند که شوهرت خواهد مرد و بعد مسائے خواب را بر رسول الله عرض کرد حضرت فرمود که قاتل یعنی شوهر تو خواهد مرد و این سخن آورد و اندک شخصی علی الصبح خواب را برین خود باز نمود که تمام دریا را من فرو بردم و بخوردم و نشنیدم و انما بود گفت بغیر از عالم کس دیگر گوی و زن خود بجانب عالم روان شد من در عالم و بدخت در پیش آمد گفت بجای بروی هر چند همت کردند استاد گفت تا مقصود خود را نگوئی نباشم که بگذارم ناچار شده گفت که شوهرم خواب دیده است خواهم ببالمان گویم گفت آن خواب این گوی و من تعبیر آن خواهم گفت خواب بد بود نمود آنکس در حال گفت که خواهد تر قید چون آن زن در پیش عالم شد واقعه را باز نمود گفت اگر چه خواب خوب بود اما تعبیر او همچنان گشت چون سجانه آمد شوهرش تر قیده بود اما نزد یک اهل تصوف خواب دیدن بر چهار نوع است برابر عناصر را بعد از آنکه تولد خواب ازین عناصر راجع است چون خاک و آب و باد و آتش و ایشان در پاک کردن هر یک ازین

عناصر سخی بلخ می نمایند هرگاه که خاکش مصفا از مخطورات و مکورات گردد بسبب صافیت
 باغهای گوناگون و سبزه های لطیف و جوهرهای لطیف و قصرهای بلند و ایوانها سه بزرگ
 ملک ملکوت بکلیست و عرش و کرسی اندر خود و مقادیر مرتبه خود در خواب بیند تا که دلش خوشتر
 پذیرد و هرگاه که عناصر آتش مصفا باشد بسبب صافیت دریاها و آبها و جوهرها و سیاهی کردار
 دران و طامچی کردن و کشتی راندن و بر کشتی سوار شدن و طهارت کردن و شربت آشامیدن
 در خواب بیند تا خوشحال او در خواب پیدا شود و چون عنصر بادش مصفا گردد بسبب صافیت دریا
 و بلندی و پیاپی دیدن و از کوه بکوه رفتن و بر سر آب غرق رفتن در خواب بیند بلکه سوار
 شدن بر سر درختان بزرگ و از شاخ بشاخ پدیدن و علی هذا القیاس خود را چیست چالاک
 پرند نفس بیند تا دلش خوشی پذیرد و چون عنصر نارش مصفا باشد از ان صافیت
 صورت مادر و پدر و مرشد و استاد و اولیاء ماضی بلکه خلفاء را شنیدن و حضرت رسالت پناه
 و انبیاء و صورت یار و محب جمله نیک صورتی در خواب بیند چون طائوس و طوطی و غیر ذلک از
 صورت های لطیف تا دلش خوشوقت پذیرد و پندار کند و لباس اهل تصوف چون مرگاشتم
 روشن اندریرا که هر چه از حسنه و سیئه از ایشان در وجودش آید بپا در دل او میگیرند پس چون
 این چنین خواب بیند بر اعمال گذشته خود نظر کند که کدام فعل نیک و خطره نیک از او پیدا شده
 بود که این نتیجه همان است باید که همان را از دست نهد و هرگاه که در باطن صوفی الایمان نامحلی
 بوده باشد بر خاک زمین زشت و شور و گرد و غبار و ویرانه ها و خرابی و جمله چیزهای که او
 و گیرند بنید و بر آب آبهای زشت و گندیده و ویسلا بادی و غرق شدن در آن در هر
 دریای معطل شدن و عاجز ماندن از گذشتن و آبهای پلید و پد رنگ بنید و بر آب و از
 بلندی افتادن و از درخت و از اسپ افتادن و در چیز آویزان شدن و بدست ظالمان افتادن
 و معطل شده افتادن و غیر ذلک از سنگون با بیند و بر برابری آتش صورت های زشت
 چون دیو و پری و مار و مورچه و کژدم و شیر و پلنگ و خوک و خرس و غیر ذلک من الموزیان
 هر صورت که و گیرند او پیدا باشد بر بیند پس چون از چنین خواب بیدار شود این را تنبیهات
 الهی و اندوخته ها را در حال بر افعال گذشته خود نظر کند تا هر سیه که در او بوده باشد از ان

برگردد و توبه کند و طهارت کرده در خواب و قیام و بیکر خواب نیک بنید و صوفی را باید که در حال
 باشد و اتم المداغم زیرا که باطنی باز نیاید و مستقیلاً بدست اوست پس شایان او نیست که دائم خواب
 آید و در آن بنید و همیشه باطن او مردک باشد تا هر چه از نامرئی از و در وجود آید از آن
 توبه کند و اتم آنرا بحق تعالی بیاورد و باید که گاه گاهی محاسبه بیه خود در خاطر خود کند
 منقول است که روزی اولیاء الله محاسبه میکرد و یادش آمد که در ایام جوانی زنی از و در طلب
 زنا کردن بود و از آن بگریخت و بیک گاه خطر چنان شد که چو او عورتش را اجابت نکرد
 بعد از آن توبه کرده بیو دم بار و در حال این خطر فرو گزاه شده با ستاد و در گریه شد که در ایام
 جوانی این خطر بود و بگری چگونه آمد از شدت گریه در خواب شد حضرت رسالت پناه را در خواب
 دید و کیفیت احوالش پرسید و آیه باز نمود و گفت ای شیخ شمارا درین ملامت نیست بلکه ملامت
 زمانه است که زمانه روز بروز فتنه انگیز می گردد و از آن مردمان رفیق و فاجر هر روز زیاده میشود
 در آن ایام از هجرت من چند سال شده بود و حال چهل بر آن افزود و از آن این اندیشه نامرئی
 در وجود تو آمد و ایضا منقول است که خواب بر سه نوع است یکی بر اوست چنانکه همتر بر اوست
 فوج اسمعیل و دیده بود و دوم دیدن بر آن خود و تاویل کردن دیگر در آن چنانکه یوسف دید
 و تفسیر کسبیر که در سوم دیدن بچای غیر و تعبیر کردن غیر در آن چنانکه بی بی عایشه دید که چادر
 سیاه در سر دارم حضرت رسالت پناه فرمود که شوهر تو از تو بگریه و توبه و مانی چنانکه پیغمبران
 چهل و چهار مرتبه از اولیاء افضل از پیغمبران چهل و چهار مرتبه است از مرتب نبوت و اکثر اولیاء از پیغمبران
 حکم بر چیز کرده اند **باب چهارم در بیان چهار فصل**

اول و اخلاص حمیده قال الله تعالی و انک لعل خلق عظیمه قال الله تعالی
 قل انکم من خیرون الله فاینها یعنی پس شایان بنده مومن است که در کل افعال و اقوال
 متابعت حضرت رسول و از آنکه در خصوص ظاهر که درم از تصوف و از شایان حال او نیست
 که هیچ زهره را از اخلاق میبهد در خود راه نهد تا متعالی حضرت گردد و او را و روزه اند که روزی
 اسبابی در خدمت رسول صلی الله علیه و سلم حاضر شد و از و گوشتدان طلب کرد و حضرت
 بغداد را و او را داد و آن شخص یسعی قوم نمود آمد و گفت ای قوم بر شما باد که مسلمانان ختم

کنیز زید که محمد بن حنفی نامش را عطاء می نامید و از فقر و فاقه نجات شد و انس
 روایت کرده است که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم هرگز غش و لعنت و دشنام بزرگان
 نمی راند و چون شخصی عتاب کرد میگفت ما نریت جینه یعنی چه حالت و سلطان
 کسی که از پیشانی او خاک میریزد او را هرگز و رضی الله عنه روایت کرده است که بعضی اصحاب
 میگفتند یا رسول الله چرا در حق مشرکان دعائی کنی تا هلاک شوند فرمود من مبعوث برای
 بزرگ کردن و بزرگ شدن شده ام بلکه مبعوث برای بزرگ شدن شده ام و ابوسعید خدری روایت کرد که رسول
 الله صلی الله علیه و سلم از زن مشرکه شرناک تر بود و چون چنین غیر مشروع را میدید پئی
 گفت اما مایان اگر آنرا در روی او میدیدیم کناس میگردیم و بی بی عائشه رضی الله عنها و عن
 ابیہار روایت کرده اند که ندیدم حضرت رسالت پناه را هیچ خاطر و خنده کند تا آنکه دیده شود
 کام او بلکه همیشه تبسم میکرد و کیفیت تبسم در فصل و ضوابط بیان شده است و بی بی عائشه صدیقہ
 رضی الله عنها گوید که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم هرگز بر پیشانی و ناخوش نمی گفت بلکه
 در سیاق کلام چنان مبالغه می کرد و تامل میگفت که اگر شخصی در روز سخنان او را می شنید و شنیده
 میشد و ایضا بی بی عائشه صدیقہ رضی الله عنها روایت کرده است که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه
 و سلم نه از بدست خود زنده بود و نه خدمت کار را اگر جهادنی بسیل الله می کرد و هرگز طلب نظام
 از کسی نمی کرد مگر اینکه شخصی محراب را در غل می آورد پس این هنگام از برای خدا و او را جزو
 تقوی می کرد و انس بن مالک رضی الله عنه روایت کرده است که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه
 و سلم عبادت میکرد و رخصه را و تناسبت میکرد و جازه را و اجابت میکرد و دعوت بند را و سوال
 بیشتر بود و در غل را و خیمه بر سر سوار بود که نقطه از بزرگ خراب بود و ایضا بی بی عائشه روایت
 کرده است که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم هرگز خود را بدست خود و در اکثر اوقات
 عمل را نمیکرد و میدوید و شیدو گوسفندان و گاو خود را و گاو و بچه و بچه میگرد و گاو
 بیشتر گاوین است نسبت به شتر یا بد و انس روایت کرده است که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم هیچ چیز
 را پس از خود نمی نهاد و اکثر اوقات خاموش بود و هر سخن را جدا جدا میگفت و همیشه در
 تبسم بود و چون سخن میکرد اکثر چشمان را بسوی آسمان بالا میکرد و این اخلاق از تنبیه

ابوالمیث استخراج نموده شد بدان یحیی بن زید که متابعت حضرت را میبایست احوال از
 دست ندی تا در بدعت نفی و اکثر کاهسانی اقوال جای آری که کسی سبب بسیار گفتن
 فرمود منقول است که حضرت رسالت پناه صلعم فرمود که است من صبح مسلمان
 بخیزد و شام کافر باشد و در شام مسلمان باشد صبح کافر بخیزد صاحب پرسیدند یا رسول
 الله چه سبب گفت از جهت پریشانی اقوال و نادانستن در تحمیر شد از بابا گفت که به نجات
 ایشان آنست که شب چون در خواب بودند سحر گویید اللهم اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ
 اَنْ اُشْرِكَ بِكَ شَیْئًا وَاَنَا اَعْلَمُ وَاَسْتَخْفُکَ لِمَا لَا اَعْلَمُ بِهٖ تَبَّتْ عَیْنُکَ وَرَجَعَتْ
 وَاقُوْلَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ تَامی الفاظ کفر و زینیه او حیاط شوند و او آفریده
 شود و اگر در صبح بوقت بر حاشی است که خواند تمام الفاظ کفر و زینیه او حیاط شوند پس
 هر چه ترا از عذاب نجات دهد آن چیز کیده است و هر چه ترا از عذاب کشته و میمست باید که
 از آن پریزی و اکثر پر هیز از سوگند خوردن باید کرد اگر شخصی پیش از سوگند باشد و سکه گریه بگوید
 که سوگند بخداست از طمان بچنان است اگر همچنان باشد فیه و الا کافر گردد و آفریده اند
 که روزی از متقیان سوگند بخدا کرد اما سوگند درست کرده بود و آفریده را به کفارت آن بپای
 آزاد کرد گفت اگر چه سوگند درست کردم مباد که خلقت گیرم و روزی بکذب از زبان من بپای
 و در مشارق آورده است قال علیه السلام من حلف بملة غیر الاسلام کاذبا فهو
 کما قال یعنی اگر شخصی گوید اگر چنان باشد من چه دم یا ترسام اگر دروغ گوید چه دم و یعنی کافر گردد
 و کفارت بر و لازم گردد شارح آورده است اگر انگل این مسکه میدانند که باین اقوال کس کافر
 میشود و او دانسته دروغ سوگند بخورد کافر میگردد و با اتفاق زیر که او را ضعیف بفرست اما
 کافر شدن بدین لفظ رایج اند و دروغ سوگند خوردن درین جهلاف است و در شرح
 مشارق آورده است که اگر شخصی مال شخصی را سوگند دروغ بر طرف کند کافر گردد و اگر طحال در
 فرسای قیامت واجب علی از و ناعه شود باشد و ایضا آورده اند که اگر شخصی دروغ بگوید
 نیکی را و او در دل آرد که هر شش نخواهم داد و یا بیک حلیه از خود ساخته بکنم او را و در سکه گفتند که
 شمرده اند و حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم فرمود که او براف آن فرض هرگز قاور نشود

تا آنکه عذاب بآتش شود و در آن یقین زنده در کتابهای فقه آورده اند که شاید مرده نمون
 اینکه در حق ایمان شخصی بدعا کند زیرا که خدا ایمان کفرست پس گو یا که او کفر راضی است و رضا بکفر
 کفرست مسلمانان در حق ایمان یک اند و خلق پیغمبران را نگاه کند که ایشان بلا ما عظیم میدیدند
 و بر ایمان ایشان هرگز دعا نمیکردند بلکه همیشه دعا بپادشاه ایشان میکردند چنانچه مہتموسے قوم
 خود را از بلا ما عظیم خلاص کرد و ایشان متابعت او را کردند تا او همیشه در غوارگی ایمان ایشان
 موجود و در فوج بقر ایشان را چگونہ محضر لطیف نمود و آنا ایشان از بختی خویش مسلمان نشدند
 وقصہ او آنست در تفسیر کامل آورده است که در آن عهد توانگری بود و عاقل بن سحر
 نام و پسران عم میراث خواران او بودند چشم بر مرگ او داشتند تا کسی بپیرد که مال او را قسمت
 کنند شبہ اولیامہانی طلب کردند و بکشتند و کشته را در میان دو دیو انداختند و علی الصبح
 پیر نزدیک حاضر شد و کہ عم زاده مانیل را کشته یافتیم موسی علیہ السلام آنجا راہ بہ پیوند و یک
 دیو نزدیک بود کشته طلب کرد و یافت حکم قسمت بر ایشان بروند بعد دیت بر ایشان
 واجب کرد گفتند یا کلیم شد دیت میدہیم یاری از خداے خود بخواند تا کشته او را معلوم کند از
 حضرت عزت فرمان شد کہ بگو تا مادہ گا و را بکشد و پارہ ازان گوشت گا و بر کشته زندان زند
 شود و قاتل خود را بیان کند چون ایشان مردم بعلم و ناقص عقل بودند ازین سخن در تعجب شدند
 انکخذ ناکھز و جواب دادند و از برای این بود کہ کتابهای مان بعلیتے دراز میبود
 کہ ایشان مردم کم عقل بودند و بر تنبیط مسئلہ قادر نبودند چنانکہ است محمد رسول اللہ کہ چه مقدار
 علوم را از قرآن کشیدہ اند و ہمہ احکام ایشان یک یک نوشتہ میشود و ازان دراز میشدند
 قال اَعُوذُ بِاللّٰهِ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْجَاهِلِيَّاتِ یعنی من از جاهلان و نہل گویان نہ ام پس چنین
 شدند گفتند پس بیان بکن کہ چگونہ است آن مادہ گا و گفت ہر گاہ کہ فاعل و کائنات
 عوان باین ذلک یعنی مادہ گا و نیست نہ نیک پیر و نہ نیک جوان میان جوانی و پیر نیست باز
 گفتند کہ رنگ او چگونہ باشد گفت گا وے باشد در دوش و خوشترنگ کہ لون او خوش آید بزرگوار
 را باز گفتند کہ کار کردہ باشد یا کار نکردہ گفت آن مادہ گا و نیست نہ بالیدہ شدہ و شدت
 بار و نہ نرم کردہ شدہ بکشیدن آب مرکب و سلامت است از عیوب کہ بکے یہیچ نشانی نیست

صفتہ در بیان در گذران کا کا کہ مجزہ حضرت است ایدہ

رنگ او مخلوط بزرگ گزینیت گفتند الحال راست باشد و بدین وصف گامی در دنیا یک بود
 و آن فرزندی را بود که باور و پدر نیک خوی بود و پدرش مرده بود از دشت بهرم آورد و بفرمود
 نصف حاصل را بایر و اراج پدر تصدق کرد و نصف دیگر را بر خود و مادر خود نفقه کرد روزی این
 پسر در بنی اسرائیل منادی شنید که ماده گامی بدین صفت را باشد تا پیر بیای که باشد خجیم
 پس واقعه را با مادر گفت مادرش گفت ای پسر گوساله از میراث پدر تو بدین وصف در فلان مغازه
 مانده ام بر و طلب کن اگر روزی تو باشد پسر بیای در تجارت و بانگ کرده بیا مد و گاو یک
 بآن صفت موصوف بود در خانه آورد کلا نتران بنی اسرائیل بیا مد و خریدن خواستند گفتند
 مادر دستوری خواهیم چون در آمد خفته بود بیدار کردن نتوانست که عاق نشود بیرون آمد گفتند
 هزار دینار بدیم بفروش باز در آمد بدستوری خواستن او هنوز خفته بود گفتند بچهار دینار بخریم
 بکذا شتاب میکردند و داخل و خارج میشد تا بهای او را به پیری پوست او رسانند که پوست
 این ماده گاو پیرا دینار کرده بدیم مادرش بیدار شد بفروختند و ایشان شش کاک خانه بودند
 از جهت آتخان که مرده چگونه زنده شود بر سر هر خانه یک دینار دادند پوست پیر شد و خجیوها
 پس فریاد کردند آن ماده گاو را پس حکم شد که پاره گوشت بر کشته بزنند تا زنده شود و اختلفوا فی
 البعض یعنی آن گوشت از کدام جای ماده گاو بود این عباس و عکرمه گویند که گوشت ران بود
 و سدی گوید که عقرون بود و آن گوشت هنوز و بلند استاده میان دو کتف و ابو عالبه گوید که
 آتخان ماده گاو بران زد و بعضی گویند که دم او را بر کشته زد و بعضی گویند که زبانش را بر وز
 و صحیح این است که حق تعالی پاره گوشت داده کرده موضع معین کرده پس را سکوت است
 چون بزدند در حال زنده شد و نشست و خون از رگهای وی میرفت گفت مرسلین عم
 کشته انطباع میراث این گفت باز پیر و میراث ایشان را نداد بعد از آن حکم شد بنا بر اول میراث
 مرقاتل را تا این زمان کما قال علیک السلام کبیرت قاتل بعد صاحب البقرة مسئله
 و تفسیر کامل می آید که ایشان را چه استنباط نبود چو اب که استنباط بعقل است بعلم بر ایشان
 خمر حلال بود بسبب خمر عقل را نکل میشد از مسئله محرم میماند و بر محمد مصطفی و بر امت او حرام
 شد بسبب کمال عقل استنباط مسئله میکنند پس زهارا پس که از خمر دورانی تا چون نوم سوزی

در دین بشری و مکرری و بعد از دیدن این مجزیه نیز آن بد بختان ایمان نه آورند و بر سر
 پا و لای فرزند که دائم المدام در طلب علم باشی که سعادت داری بن علم است **النس بن مالک**
 را پرسیدند اگر یک روز از عمر تو بماند یا شصت اگر تمام دنیا ملک تو باشد تصدق فقر کنی و یا بقدر
 منتهی که در بدن توست کافران را کشتی گفت اگر یک روز عمر من بماند یا شصت در طلب علم کو شوم

کما قال الله تعالى أو لولا العلم درجته و حضرت رب العزت پیغام بر خود را که سرور اولین

آخرین بود و بجز سوال از دیا و علم بجزیره دیگر امر نکرد کما قال الله تعالى و قل رب زدني
 علما و حضرت خواجه احمد سبوی صریح از بندگان را بقوت علم چگونه الزام داد که تمام عالمان
 عاجز کرده بودند **قصه و آنست** آورده اند که در آن عهد پیشه بود و هر چه و در بیان از خود

باری تعالی انکار دارند و طبعی با ذوق بود خلیفه زمان به سبب حذاقت بر او بسیار محبت داشت
 روزی گفت اگر مسلمان شوی و و خندان محبت و درم گفت مسلمان شوم بشر طبعه اگر عالمان
 زمانه دلیل عقلی بر وجود حق تعالی بیارند و از دلیل نقالی انکار و درم هر چه عالمان می گفتند قبول

نکرد و خلیفه زمان سبب نفر عالمان را جمع کرد و گفتند بایست که در علم حکمت او را بیان ما می پسند
 صدرزاجه را از شهر پر کردند و هر کدامی عالم بیکان بیکان را بدست گرفتند چون او حاضر شد
 همه را بیان کرد که فلان زجاجه را فلان عالم بدست گرفته است و در و فلان نوع مرضی و مجاز

و طبع است و فلان الکلی شرب طبعش سازگار است و فلان ناسازگار بعد از آن هر چه عالمان
 می گفتند قبول نکرد که من دلیل عقلی گفته ام نه نقلی حتی که عالمان در ماندند و خلیفه پیشان شد
 زیرا که عقاید تمام خلق تباہ شدن گرفت در آن زمان شنیدند که خواجه احمد سبوی به بیت الله

میر و خلیفه فی الحال نفس را بد و روان کرد که در دین نبوی از خنده افتاده است البته برگردید
 محکم را بجا یست رسانید خواجه قبول کرد و بدان شخص گفت که من مشرب در همین جام میگذرانم
 و باد شاه عالم علی الصباح از شهر بیرون آید و جایها را خوب همیا کند و منتظر من باشد و من

زودتر نخواهم آمد و بعد مصاحبت با د شاه تقصیر و و تا آمدن من از من پرسد و من جواب
 گویم باد شاه مفرح شده و وقت باید و بیرون شد و انواع ماکولات همیا کرد و تمامی جمع شدند
 بعد از آن شیخ در رسید بعد مصاحبت و مرجا باد شاه از و خواست که چرا زودتر شریف نمودید

شیخ در حال زبان مطهر خود را در بیان در آورد و گفت آسمان زود نه آمدن ما عجیب را دیدم و در
 دیدن آن عجب بسیار متعجب شدم تا این زمان بر آن مانده بودم و آنچنان بود که برکنار دریا
 رسیدم درختی دیدم بنحایتی کلان بے تبر بریده شد و بے آرمه تخته ها بر سرش شده و بے ستاد و منجما
 در آن زده شده و کشتی ترتیب یافت بے ملاحان و دریا روان بود و مردمان از هر دو طرف
 میگذرانید زمانه بدیدن این عجب متعجب بودم استادم شیخ چون سخن تمام کرد حکیم گفت چه بگوید
 و نهی گفتی که از تو نموبایست زیرا که بے ستاد هرگز کشتی رست نمیشود بے ملاح هرگز نمیگردد
 شیخ فرمود این نهی را از تو دانستم و هیچ نازل بدتر از تو نمیباشد که آسمان بے ستون استاده
 است و قطره آب در رحم مادر بنحایت تاریک شود و محایه صورت دیگر آدمی رست شده و چند
 هزار گویا بهاس از سر گل سر کشیده اند و تخم الوان بے شمار و تخت زمین مستر است و کم نمیشود
 علی هذا القیاس عجائب و غرائب بیان کرد که این همه بے تخلیق بے قدرت قادر پیدا میشوند
 بر همت خودی مانند پس سرانجام یک کشتی چه باشد که بے ستاد نشود حکیم دهریه برخاست و بر
 پاشی شیخ افتاد و مسلمان شد و این همه از برکت علم بود که حضرت شیخ وافر العلم و کامل الحکمت
 از لولود این فقیر نیز نیناسخی را رفته در میان مردمان عاجز و شرمند ساخته اما اگر گمراهی
 خودی بخت رسیدم دیدم که با عالمان چند بحث دارد و همه را عاجز نموده و نیکه حوران و درشت
 نیست و اگر هست اثبات آن در آمنت بالله بکنید عالمان عاجز شدند گفتیم فقیر اثبات
 آن در آمنت بالله خواهد کرد گفت چگونه باشد گفتیم تو میگوئی آمنت بالله و مشکک و کتب

الح و قرآن بجز از کتاب است و در آن حق تعالی فرموده که حُجُورٌ مَقْصُودَاتٌ فِي الْخَبَائِمِ
 قِيَامِي الْاَيُّ دِيَكُمَا تَكِدُّ بِنِي ۰ كَمْ لَطِيفُ هُنَّ اَشْ قَبْلَهُمْ وَلَا جَان ۰ قِيَامِي الْاَيُّ
 دِيَكُمَا كَدِّ بِنِي ۰ پس چگونه منکر میشود که کتاب در آمنت بالله است و اثبات آن در کتاب
 و بر تو با وای فرزند اگر علم نداری باری در خدمت عالمان کوشی و حله خدمت پوششی تا در
 دایره سرخ روی باشی که پیغمبر فرموده است مَنْ خَدَعَ خَدَمَ بَعْنِي هَرَكَةَ خَدَمَتِ كَنْدِ كَسُو رَا
 خَدَمَتِ كَرِهَ شُو دَا و رَا اَيْضًا قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَرَّ عَلِمًا أَوْ مَعْلَمًا أَوْ سَامِعًا أَوْ
 خَادِمًا وَلَا تَكُنْ خَامِسًا فَإِنْ تَكُنْ خَامِسًا فَهَؤُلَاءِ يَسُ ۰ هَرَجَ بَرَكَتِ سَتِ دِ خَدَمَتِ

و پدر فقیر هرگز دسترخوان از ضیافت عالمان نمی چید و علم از کد داشت بعد از وفات و
 خواب دیدش که بر آسمان چهارم جماعت دانشمندان میروند و پدر فقیر نیز در عقب ایشان
 میرو و گفتیم آنها پدرم دانشمند نبود که با درویشان میروند و می دانم که بخود اندر شدیم به تنه آواز
 کرد اگر چه دانشمند نبود اما دوستدار ایشان بود و کما قال علیه السلام من أحب قومًا کمهوا
 فمهمهم بحسبهم و ان کما یعمل باعما لیرحم و ایضا ما در بعد از وفات در خواب دیدم که
 جامه های سبز پوشیده و بر کرسی نشسته پدر میسرش که مادر چیز از احوال آنجهان بگویی
 گفت ای جان مادر حکیم از درجات عالمان که در حصر نیاید و چند آن فضیلت ایشان گفت که
 در تقریر نیاید گفتیم بای از احوال خود چیز بگویی که چون می روی از من گشتانده بده کسی
 پریده با آسمان رفت و از احوال خود چیز گفت و هر قوم با دای فرزند که اگر شخصی دوست
 تو سپارد و در آن خائن نباشی که ان الله لا یحب الخائنین آیه سماویست و خائن خوارست
 اگر خیانت راحل و اندکافر که دو اکثری باشد که بدان سبب سیو کفر و آید چنانکه ابوبلی
 سینا بسبب خیانت کافر شد و قصه او آنست که در آن عهد بد و نفر طالب علم خواجه
 خضر علیه السلام حاضر شد ایشان طلب علم اولین آخرین از و کردند که در حق ماعا بن خواجه
 خضر علیه السلام ایشان را بر سر خطی رسانند و گفت درین عار و و ما راند هر که این اسم را چهل روز
 و شب پیوسته بخواند چنانکه خواب نرود و ما بر بیرون آیند باید که ایشان را در دیگ بخت کرده بخورد
 جمله انواع علوم روشن شوند آن دو نفر همچنان کردند بعد چهل روز هر دو ماران بیرون شدند
 دیگر اند خفتد و آتش کردند در آن زمان جوانی هیزم کش در رسید گفتند ای جوان اگر این
 گوشت را بپزی تا ما یان در خواب رویم بعد گوشت را همراه بخوریم جوان در زیر آن آتش
 کردن گرفت چون بخت شد سرش روشن باز کرد که این گوشت را به بنیم چه مزه دارد چون دید خیال
 کرد که باهی است پاره ازان بخورد مزه اش خوش آمد باز چیز بخورد و بکند هر دو را بخورد و چون
 تمام علوم اولین و آخرین مستجمع یافت و آن دو نفر را در خواب مانده و خودش روان شد و
 آن ابوعلی سینا بود اما کم بخت اکثر احتمال در علم حکمت و علم سحر میکرد و حرام نمیدانست کافر
 شد و علم منطق و بیان کرد و بعد خود را با عزال کشید و بسبب کثرت سحر و علم حکمت عالمان

زمانه را عاجز آورد و بادشاه بلخ را با تمامی رعیت بتبعین خود کرد و در دین نبوی خلق پیدا
 کرد و این خیزش شیخ شهاب الدین مظهر وردی رسید در حال بجانب بلخ روان شد پرسید
 بادشاه را اعراض کرد که چرا دین نبوی را از دست دادی گفت از دست نداده ام بلکه من
 عامل بروایت ام و عالمان بروایت بدو برابر میشوند شیخ گفت او را به پیش من بخوان چون آمد
 هر چند که در شیخ سخن کردن هرگز نتوانست و از برکت شیخ تمام علوم از وی فراوان شد شیخ
 گفت که الحال چه باشد بادشاه گفت آفتاب و لیکن کرامت دارد که در شب تاریک آفتاب را برگزید
 بلخ می آورد و تمام ولایت بنور او منور میشود شیخ فرمود آن نیز آسان خواهد شد چون شب شد
 تمام مردمان جمع شدند هر چند که نتوانست آفتاب را بر آوردن باز شرمند شد این هنگام
 شخصی را برگزید بر آورد دید که کوفی کاغذ بدست گرفته نشسته است و پیش ازین سخن کرده چون
 آفتاب نمود و از برکت شیخ در آن شب سخن روان نمیشد حکم کرد او را از گنبد انداخته بکشتند
 آورده اند که منصور علاج رنگنا می توجید مرد و ایمان سلامت برد اما ابو علی سینا در صحن توجید
 و ایمان را سلامت نبرد زیرا که در آن محل ارواح پاک حضرت رسالت پناه محمد مصطفی صلعم بدو پیش آمد
 گفت که درین محل بقوت و مدد چه کسی مدی گفت بقوت و مدد خود آدم باز گفت محمد را چه کردی گفت
 محمد از ناقصان است نفوذ بالبدنه به پنجه مبارک بر سرش زد و چون سنگ تاب پیچ خورد و میز خورد
 تا دفرخ نرسیده است و نرسد مگر بر فرقیاست بعد ازین عرض انیکه ای فرزند دالم المدام تخلف خلایق
 باری موصوف باشی این بر چهار نوع است اول در طلب علم کوشی که علم شریف ترین چیز است
 تا حق و باطل و عالم و جابل را شناخته باشی و نام عالمی بتواطلاق یا بدو عالم از صفات با برحق
 است که پسب شرافت علم بر تو اطلاق گردد و فقر را و انبیاء شیخ دو اگر کسی اطلاق نکرد زیرا که حق تعالی
 را در ویش و نبی و شیخ و مشائخ نمی گویند و نشاید و اگر عالم گویند شاید و این مبتدی است که دوستی
 بعالمان و اعراض از جاهلان بکند دوم اینکه چون قدم بواوی طریقت نهادی شفقت بر تمام مخلوقات
 او بر ابرواری زیرا که محبت بر هر چه که باشد بدوست که محبت او وجودی است و با او دوستدار حق
 است پس هر دوست را نشاید که بر افعال دوست خود سیرگی و بی مغزونی بگوید و قبیح بپزند سوم این که
 نظرت بر هر چقدر در حال صلح آنرا یاد کنی که چه بزرگ صانع این چیز کقول الشاعر کمال

بنده در راه یقین است، نظر هر کس که حق را به بند یعنی مرگ را بیند چهارم آنست که چون بانها
 رسیدی خود را و غیره را یکسان بینی که در وجود فرقی نیست بلکه خود را بگذارد که خود بینی جز گمراهی نباشد
 و گمراهی پیشه شیطان بود که بران کس که با خلاق شیطان خلق گیرد **فصل دوم در**
خلافت و مبعوضه منتقلست که روزی یک از اصحاب در پیش مرتضی علیه السلام بنامید و
 گفت پیغمبر من در زبان در شمار رسول الله شنیده باشی بگوئی گفت آری از زبان رسول الله
 شنیده ام هر که از پیش بنده مومن هیچ خاشاک بر دار و بهشت بر او لازم گردد زیرا که نصف کار
 خلق نیک است مرتضی در گریه شد گفت یا علی من بمثل من بودم چه اگر یک روزی گفت من
 عاقبت کار را ندیدم که باین مقدار دل خوش کردن بهشت لازم شود پس بحسین مقدار بد کردن
 و فرخ نیز لازم شود پس بفرمود که بد آنچه از خلق باشد خواه قولا خواه فعلا خواه اعتقادا
 از ان اجتناب تمام نمائی و آنچه سپردی از ان منع کرده اند منع تحریمی نیست بلکه از جهت آنکه لیس
 بوی خلق آزار میرسد تا مودی نباشد و در قیام و قعود و مشی و رکوب به بنده مومن آزار نرسانی و
 مومن را بحسب حقارت ندینی که ایمانا المؤمنون احوک واروده است و ایضا شاید که استاد
 را بنام نه نامی چنانکه احمد و محمد و غیر ذلک بلکه خواجهر و پادشاه و خیر نامه و **و در عوارف**
المعارف آورده است که من قال فی جواب اسنادیه لاکا یقلی ابراهیم یعنی چون استاد گوید
 کوفلان کار باهمچنان است و شاگرد گوید که چنین نیست هرگز نجات نیابد و خیر چیزی را گفته اند که سبب
 درویشی هر دو جهان است بگو استاد را بنام نامیدن دوم مادر و پدر را بنام نامیدن سوم چون
 زن و شوهر هر دو نام یکدیگر گیرند باید بقلب ناز و مودت میان خود بسیار گاه اند حضرت سالت
 پناه فرمود که مادران را دوست دارد گفتند یا رسول الله بایان هر کس یک مادر داریم و بلفظ
 جمع یاد کردی یعنی مادران فرمودی گفت خواهان داران نیز مادرانند آ و رده اند که دعای مادر
 و پدر در حق فرزند چون دعا پیغمبران مقبول است حتی که اگر بی فاطمه و مرتضی زنده بودند امام حسن
 حضرت امام حسین رضی الله عنهما بچنان چنین گفته اند که چنانکه از سمعیل یا بنیج روان کرد
 مادرش فیانی با جره گفت ای بار خدا یا اسمعیل را بتوسیرم بسبب آن دعا نجات یافت و معلوم
 باد که فرزند که هر چه خلاف شرع باشد بهمه دست و معلوم باد که در ترغیب الصلوة

آورده است که بر مومن لازم است بهر احد از مسلمانان سلام کند اما سلام کمال و سلام طین شایسته
 زیر آنکه بی ادبی است و شاید که نام حضرت رسالت پناه تخفیف نکند یعنی چنانکه محمد گوید و بر علیه السلام
 بلکه حبیب رسول الله و غیر ذلک گویند تا با ادب قرین باشد و چون شخص نام الله تعالی بشنود
 جل جلاله لازم شود و لفظ تعالی بعد از عز و جل نیز لازم شود اما اگر غیر الله است دیگر شنود یا نه لازم
 نگردد اما بهتر است و خاصیت مخلوقات نیست که چون نامش را یاد کنی تهنیت کند و خاصیت مجرب است
 که چون با هم ذات یاد کنی رحم کند **پدال** ایفر زهد که با دوستان حق تعالی دوستی کردن و با دشمنان
 او دشمنی کردن یکی از اصول دین است کما مر پس اگر عامل نامرضی را چون شارب خمر و زانی و
 سازنده آلات ملاهی و نوازنده ادب ادب و بهیوده گوشت و قبیح فعال و اقوال را کسی جز
 و تغزیر و سخن درشت و ضحیت کردن منع کند و سیه نباشد بلکه دریغ باشد زیرا که این چیزها از قبیل
 امر معروف اند و در شرع رواداشته اند که بغیر بد گفتن کسی بکار و راه در نخواهد و مصدق
تحفه ملی در تصنیف خود آورده است که درین عهد جبر و یدم بشریت قریب و آنچنان بود که
 دزد بزدی مشهور صاحب اموال او را به پیش قاضی آورد و همه کسان بزدی او گمان
 میکردند اما از روی معاینه بیچکس او را ندیده بود قاضی از اثبات آن عاجز آمد خلیفه زمان آن
 قاضی خواست که او را بمن بسپارد درین ساعت خواهم اثبات کرد قاضی بسپرد و خلیفه او را کماحقه
 زجر و تغزیر بکرد و گفت بعینه همان چیز کم شده بیار و در حال بیا و در آنچه صوفیان نگاهبانی
 ربان میکنند از نیک و بد گفتن اینست که اگر برخلاف شرع باشد بضرورت شرع بد گوید و آنچه جز
 اینست از خوبی و زشتی چون مورد و مار و پشه و مگس و قحط و فیل و غیر ذلک من العجائب
 و بیا چون حور و قصور و آدمی و غیر ذلک من الحسنات همه را جز بر تو یک نور ندانند زیرا که در
 تحت هر لفظ و وجود حکمت غامضه باری تعالی منبوض است که هیچ فعل او جز بجا نیست نباشد چنانکه
 اگر شخصی تصنیف کند و یا کتاب بنویسد و دیگر بر آن نکشت نهند بر مصنف و کاتب نهاده باشد
 و کاتب از روی مرتبه ادبی او باشد بواجزی ساکت گردد و اگر بر مرتبه اعلا او بود چون امرا و
 ملوک فی الحال به تیغ جاسوس بر کند زیرا که او از حکمت امرای خالی و عاریست چنانکه
 گفته اند اگر سه روز را که بد شب است این به بیا بد گفت اینک ماه و پروین پس چه

جلالت آنکه گشت عراض بر موجودات باری تعالی هند که در آنجا جز کفر و ضلالت اسیر است
 اورا بهره نیست کما قال علیه السلام أنا غیورٌ والله یغیورُ یعنی ازین مرست آورد که
 حکیمان هند اتفاق کردند تا گرسهت بکنند هر چند کردند کما حقہ همان ازین مرست پروبال
 پاپ و اسطاح که از همه صفت نریود نتوانستند گفتند که خراب بر عیب و ادراک است افعال و
 نیز بر ادراک است کقول الشاعر ز صدمه نهر ارحیم این قدر غرور آید که که کند بر پشته نهند بجا
 و این آفتاب حقیقی که در رنگهای مختلف نمایست در عین او هیچ اختلاف نیست بلکه اختلاف
 در الوان است که در نیک نیک و در بد پند نامحسوس اما در حقیقت آفتاب یهیم بدی نیست چنانکه
 گفته اند که رے بحب آینه سے تاب یعنی چنانکه با هر تاب باشد که در جهان بجنس او پیدا نباشد
 پس هر گاه که اقتضای رسیدن در آینه کند اگر در آینه بیند کما حقہ نباید و اگر در شمشیر بیند
 رے بے مثال خود را به بیند لا تَسْبُو الدَّهْرَ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الدَّهْرُ ازین مرست کقول الشاعر
نظلم آفتابے در هزاران آگینه تافته پس برنگ هر کج تاب عیان انداخته به جلالت
 نور است لیکن رنگهای مختلف به تفاوت در میان این آن انداخته منقول است که
رے حضرت بایزید بسطامی و شفیق بلخی بخودت ابو حنیفه رضی الله عنه حاضر شدند ابو حنیفه
خادم خود را فرمود که به بین بر در یکا نند خادم گفت یا امام المسلمین امروز دو جهان آمده اند که
هر که جهانے بهتر از ایشان نباشد که بایزید بسطامی و شفیق بلخی اند امام بیرون شد بعد از آن
خادم دسترخوان در آورد که در آن میان طاس غسل و آب برسل بود و خادم گفت چهره
ازین طاس غسل رے بگیرد تا ما را فائده حاصل شود زیرا که طاس بدین روشنی غسل
برین شیوهی و موعه را بر ایشان چو مثال است شفیق گفت مسلمانے بودن ازین موعه
باریک ترست بایزید گفت بهشت اندین طاس روشن ترست و نور دنی بهشت ازین غسل
شیرین ترست و بطراط ازین موعه بار یک ترست حضرت امام ابو حنیفه رح گفت قرآن
ازین طاس روشن ترست و خواندن قرآن از غسل شیرین ترست و عمل کردن بدان ازین
بار یک ترست خادم اجازت خواست که من نیز چیزی بگیرم گفتند بگو گفت وجود همان ازین
طاس روشن ترست و داشتن جهان ازین غسل شیرین ترست و خوشنود کردن جهان ازین

موسی باریک ترست اما در خاطر فقیر میرسد که علم حقیقت از جام جم روشن ترست و محقق
 بودن از غسل بهشت شایسته ترست و بهیبت شرع بدان تنواری بودن از رنگافتن موسی
 باریک ترست چنانکه شبلی میگفت که هر چه منصور میگفت و میکرد و یقین میداشت همه درین
 موجود است اما بهین که او پیداوار می کرد و من در بهمان اوسه خود را بارے داد و من گاهی
 زیر که اکثر بسبب علم حقیقت در الحاد زندگی می افتد از آنکه بی همراهی مرشد کامل که طایح آن
 در ریاست در آن غوص می نماید در راه بدست نه آورده خود را هلاک می کند بعضی گویند مادر
 خدایم بعضی گویند خدا در است بعضی گویند همه چیز ذات خداست بعضی گویند ارواح
 خداست و بعضی گویند خداست بالا ترست و کذا گمراه می گردند و گویا که خورند بر ایشان
 چون سگان پلیدی خوانند که نه در دنیا بجهت دارند و نه در عقبی و آنچه صوفیان در وجه
 خطر گرفته اند ایشان با قوال و اختیار می گویند کافر میشوند و ندانند که تصوف حالت
 مقال نیست مگر اهل آن حال **فصل سوم در بیان صبر** قال الله تعالى واصبر على
 ما يقولون یعنی صبر کن بر آنچه میگویند که از آن ترا ساحر و شاعر و جنون و بیهوش
 منی ترانگه میدارم چونکه مرا زکیل گرفته و کار با گذر شده غم خور اگر چه هر عالم بتو دشمن
 و باغی ندانم که جمال جان جانانه است و عالم همه در پناه جانانه است و ما را چه ازین که عالم
 خصم شوند و پیش و پس از سیاه جانانه است و قال الله تعالى و جزا لهم بها صبروا جنة
 و جنة و خبر و هر ایشان را بسبب صبر کردن ایشان در طاعتها و بلاهای بهشت جاودان
 و جاعها و حریر و دوزخ و دنیا و دستان او را بلا بود و در عقبی عطا بود و چون هوش
 ایشان را غم بود و در عقبی شادی بود و چون دنیا ایشان را زندان و شوم بود و پس از شوم بود
 و در عقبی جاودان و حله حریر بود و در دوزخ کس را بهشتا و حله بود و بهشتین را بهشتا و نه از هر
 یک بزرگ دیگر و نرم باریک و پند ایشان چون برگ گل بهر راه باریک گشت پیوسته
 بطریق که بهر یک رنگ دیگر باشد و بکار و بکار هر یک بهر رنگ و بکار و بکار هر یک بهر
 نوع است و حتی صبر و نیت با نیت است اول صبر از عصیت است باریک که باریک است
 چنان بر مرکب پس نفس را که چنان است و باریک است و در دوزخ عصیت با نیت

دوران پیش کرد و بار دیگر بر عصیان نکرد و دوم صبر بر طاعت است و در صرح آورده
که صبر یعنی عین است یعنی دام الدائم توسل سرکش نفس را در اخته خانه توکل و
اخلاص حبس کن تا در طاعت کوشد و طاعت آموزد از جهت ثواب حیل همیشه در طاعت بقدر
استطاعت استقامت نماید خود را از کسل و فتور باز باید منتهو **لست** از سرور کائنات که چون
شخصی خراب و یا بمقدار خراب و زنا او را قدر تصدیق کند خرابی قیامت آنرا چون کوه بیاورد که در پایه نیکی
او باشد صحاب پر سیدند یا رسول الله قبول داریم قول تو اما وجه کلانی این با بنیانی که چگونه کلان
بیشود حضرت رسالت پناه گفت این تمثال کسیست که بره دینار که نه خرد و با انواع نعمت اول
ترست کند و کلانی پذیرد و بعد چند سال نرا بد و نهر او دینار بفرود شد پس حق تعالی اعمال شمار آید
می پرورد و او را در مرتب شمامی کند و حضور صدق قول خویش این آیت بیاورد و مثل الکیون

يُؤَيِّقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سَنَابِلٍ مِائَةٌ
حَبَّةٌ تَبَارَكَ اللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ پس چون نفس این ثوابها بشنود و دام در عبادت کوشد سوم
صبر بر بلاست قال الله تعالى وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ

وَالْأَنْفُسِ وَوَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاغِبُونَ اول
عَلَيْكُمْ صَلَواتُ مَنْ رَزَقْتُمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ و **تفسیر کامل** آورده است

که کل انسان مبتلی است بچیز از اموال و فرزند و تن خود و باغ و زمین و غیر ذلک من متاع
الدنیا پس هر گاه که بنده مومن مصیبت ازین اشیاء برسد و او گوید که انا لله وانا الیه راجعون
حق تعالی بر او چیز عطا کند یک راه نمائی بطرف خودش و دیگر رحمت او بلا نهایت است چه اگر
شخصی یک درهم بدست خود تصدق کند یک به فقیر و عده است و اگر ظالم و یا سارق و غیر
ذلک من الاوقات چون مرض و بیماری مال او را باند کوری را هلاک کند و او بر آن صبر کند یک
به فقیر و هزار می یابد **لست** روزی از صحاب رسول الله را دعوت بهمانی کرد و گوشت
داشت آنرا فایز کرد و آن شخص را دو پسر بود یکی از آن هر دو غائب بود و دیگر حاضر بود و طفل
بودند چون آن غائب حاضر شد این طفل حاضر گفتش بدین که بابا گوشت ما را ترا بکشت و
آن شخص را جز آن گوشت دیگر نبود گفت چگونه بکشت گفت تو خواب کن تا من کار و برگردم

تو برانم که پدرم چنان بکشت چون کار در گلویش را در حلقوش بریده شد و پدر طفل همیشه خود
 که مادرش در رسیده چنان حال دید آن طفل از بیست مادر بگریخت از بام افتاد آن نیز میزد
 مادر هر دور در زیر پند پنهان کرد چون خوردنی بر رسول الله پیش آورد و جبریل نازل شد که
 بغیر از طفلان خوردنی نخورد حضرت فرمود پس آن خود را بپاره که خوردنی با من نخوردند آن شخص در
 خانه شد از زن پرسید گفت جائی بازی رفته اند و پیش رسول الله شد گفت که در خانه میستند
 حضرت گفت بایشان نخواهم خورد و کذا چند کثرت تا خانه آمد باز به پیش حضرت رسول
 الله میرفت او قبول نمیگرد و بعد از آن خود اعراض کرد که حضرت معطل است برو پس آن خود را
 یافته بیار زن ناچار شده نمیدالا کرد هر دورا حال چنان دید پدرش بی طاقت شده فریاد
 برآورد و پیش رسول الله شد حضرت تخییر شد جبریل گفت وقت دعاست نه وقت حیرت
 در حال بعد از دعا هر روز زنده شدند و با حضرت طعام خوردند پس حضرت صلی الله علیه
 وسلم فرمود که الصبر مفتاح الخیر یعنی چون مادرشان صبر کرد حق تعالی بر او رحم کرد و ایضا
 مشایخ کبار گفته اند که صبر کلید طریقت است منقوش است که یک از اکابران هند را دو
 پسر صغیر بودند او تا نیمه روز صبر میبخت بعد چون بچانه آمد بغیر از ایشان خوردنی
 نخوردن روزی هر دو پسر در چاه افتاد و مرد کشیدند زنش بلند گریهت بود هر دورا در چاه
 خواب در زه بر بستر کرد و گفت که قاضی بیاید میچکسب و گویند تا خوردنی بخورد چون بوقت
 نیمه روز از مدرسه در رسید پس از نیافت زنش در حال طعام را در پیش نهاد و گفت پس از او
 بخوان تا با من طعام بخورند گفت در خواب اند طفلان را از خوردنی جواب بقبول نکرد و خود
 خود را تا چون بستر بالا کرد هر روز زنده بودند بنیاد کرده آمد و بعد از آن زنش چنانکه رحم
 مادر است شفقت آورد و گفت حال چیست و افسه باز نمود و زیکان او گواهی دادند بر موت
 ایشان قاضی گفت پیغمبر صلی الله علیه وسلم راست فرموده است که الصبر مفتاح الخیر
 مگر بسبب صبر زن من زنده شده باشند قال الله تعالی یا ایها الذین آمنوا استعینوا بالصبر
 والصلوة ان الله مع الصابرين و در تفسیر کمال در معنی آیات آورده است که
 حق تعالی وجه تعانت بنده باین دو چیز از آن کر که الذین یجین المؤمنین واقع شده است

پس ربنه سنجانه بند بایان خبر صبر کاره و شفا نیست و بهترین طاعات بعد ایمان شستن اندام
 او را باد که در چهارم مومن است بدانکه بدی معشوقه و تلخی او در حق عاشق شیرین تر از عمل
 و نیک تر از ان است که مرده را کس جان بدهر پس در حضور معشوقه اگر کس گوشت ادا بر نذر خبر
 نباشد و اگر خبر باشد بهمان سید راه او است چنانکه زمان مصروف حضرت یوسف
 از بریدن و سبیلای خود خبر را بنمودند و چون از کربا علیه السلام از آن که بر سر او میرانند خبر
 نبود و چون منصور که از بریدن است و پای و گوشت خبر نبود و چون عین القضاة مهدی
 که از سوختن آتش خبر نبود آورد و اندک سوداگر از او را و التهر ولایت هند رفت ناگاه
 نظرش بر دختر پادشاه زمانه افتاد و دست کیمال برانجامد که نه از خود خبر بود و نه از مال بعد از
 یک سال کس از او پرسید که چه حالتی جواب داد که قرار دلم دختر پادشاه بود آن خبر بد دختر پادشاه
 رسید گفت خود را در آب انداز و مرا بایستی مناسبتی نیست آن شخصی این را بگوش دیوانه رساند
 گفت محبوب مرا یاد کرد در حال خود را در گرداب انداخت بعد یک روز خبر بد دختر رسید آتش عشق
 و موت دروازه کرد و از ان جائی بخت خود را نیز در ان گرداب انداخت بعد سوم روز باز
 را خبر شد ملاحان را فرمود تا در آب در آیند چون در آمدند هر دو را کنار یکبار گرفته و روان عزیز
 رفته بچشیدند و هر دو را همچنان دفن کردند معشوقه و دوست که در آن خواجہ حسن بصری
 در بازار شهر بغدادی گذشت ناگاه طبیب بر پا و برآورد که من طبیبم و هر بنی که باشد و
 کم چون خواجہ این شنید گفت دعوی قوی کردی که من هر بنی را در او کم گفت ای طبیب من
 بنی دارم گفت چه بنی داری گفت بنی گناه طبیب گفت چنان و در کم که شفا یابی فرمود کن بنی
 فقر بیا یعنی از خود دار حمله اشیا بر غیر و محتاج بدو دار و محتاج بدو باش و غیر مجوی چنانکه
 ابراهیم علیه السلام در تحقیق از فرشتگان مقرب استعانت نمود و آن نیز ولایت او بود
 ملک نبوت او بود زیرا که ولایتی انبیا آن بود که از خود در گذارد و فراموش کند کل اشیا را
 مگر او را باز گفت که برگ صبر است یا کن یعنی چون غرض مقصود و محتاج جزا و نداداری
 پس هر بنی که از او آید شیرین پندار که در ولایت محبت بر عاشق تلخی دیدن حرام است بنی
 کفول الشاعر پیش گوید که غم و دشنام شبنمیدن به هرگز از غم بهتر ازین نیست و

با گرفت اهل بیله موضع با بلبله مسکنه بیا میزد آنکه تو وضع سر فرو انداختی یعنی تو وضع را
نشانی بلکه شکبر هم ترا گویند و اکنون وقت یابی که ظاهر و باطن خود را بر تو تسلیم کنی و چون تسلیم
کردی مرگ محضی چشیده باشی و چون مرگ منوی حاصل شود هر گاه که با طاعت بتوبه پیش آید
کام مرا تو تلخ گرد و این جان کنان در هر ساعت باشد و اگر توبه نیک و بد نظر کنند
پس متحرک سکونت را شاید باز گفت که در دمان معرفت بینداز و چون چنان کردی پس بر تو
یا که احوال و افعال خود را در کل همین سیر معرفت پنداری که هیچ دروغ نیست که اوست
و یابی اوست و بدست تقوی کجوب بد آنکه قلب سالک چون مرگ یک چشم است اگر اندر تو
در واقع تاریکی پذیرد پس بر تو یاد که تو وضع و مسکنه بتقوی داری نه اینکه تو وضع بحر ص
موا و شهوت پرستی کنی و بغیر بال رضا بر نیز بینی بوس کشتی و غیرت و نارضائی و انانیت
و در کن تا تمام رضا باشی آخرو ده اند که حضرت عزت مهتر موسی علیه السلام را فرمودی من

لَمْ يَصْبِرْ عَلَى بِلَاقٍ وَلَمْ يَرْضَ عَلَى اخْتِصَانٍ وَ لَمْ يَشْكُرْ عَلَى نِعْمَاتِي فَلَيْتَ بَحْرٍ تَحْتَ سَمَائِي
وَلْيَطْلُبْ رَبًّا سِوَايَ وَ بَعْدَ بِنِي طَاعَتِ كَيْفَ يَنْبَغِي مَا لِيِنْ جَنِيْرًا مُكْرَهًا بَاشِي هُنُوْرًا مُبْتَدِيْ
كَرْدِي بِرِيْنَامِ طَبِيْعِ طَاعَتِ اِيْنِ هِنْكَامِ بَرُوْ وَ فُضْلِ تَوَلَّاقِ اَيَدِ وَ دُرُوْكَ شَتِيَا قِيْ
اِنْ جَزَا وَ شَتِيَا قِيْ اَوْ جَنِيْرِيْ دَلِ نِيَا رِيْ كِهْ كَفْتِهْ اِنْ اَكَا شَتِيَا قِيْ هُوَ اللّٰذَاتِ هِرْ لَنْتِ خِيْر
و دُوسْتِ رَا قَرِيْبِ دَانِ وَ اَتَشْ شَوْ قِي وَ رِزِيْرَانِ بَرَا فِرُوْزِ مِيْنِيْ پِيْشِ اَزِيْنِ كَارِ تَوْبُوْ وَ اَحَالِ
اَزِ جَانِبِ دُوسْتِ جَدِيْدِ تَوْبُوْ رَسَدِ كِهْ هِمِيْشِهْ اَسِيْرِ طَرِقيْ اَوْ بَاشِي وَ دُرُشَبِ وَ رُوْزِ آسَايشِ دُو
گِيْتِيْ بَرِ تَوْحَامِ گِرُوْدِشِ تَوْبُوْ مِيْنِ اَوْ بَاشِي مِيْنِيْ هِرْ گَزِ اَزِ طَلَبِ مَقْصُوْدِ مَحَالِفَتِ رَا نَبَاشِي وَ كَفْتِهْ اِنْ
كِهْ النُّوْمِ حَامِ عَلٰى كُلِّ حَيْثُ مَحَبِّ اَزِ دُو حَالِ خَالِيْ نَمِيْسْتِ يَادِ رَحِيْمِ سِتِ وَ يَادِ رُوْحَالِ اِگِرْ مَرْتَبَتِ
پِيْشِ مَجْوَرِيْ اَزِ عَذَابِ دَفْنِ سِتِ تَزِيْسْتِ اَوْ اِچْكُوْنِهْ خَوَابِ بُوْدِ وَ اِگِرْ دُرُوْحَالِ سِتِ وَ اَهْلِ رَا
خُوْدِ خَوَابِيْ اَيَدِ كِفْ گِيْرِيْ سَتَا رِيْ بَرْنِ مِيْنِيْ چُوْنِ هِمِهْ رَا حَالِ كَرْدِيْ پِيْشِ مِيْنِ رَا تِيْرُوْ
بَاشِ وَ اِيْ كِهْ مَكُوْرِيْنِ طَلَبِ دُوسْتِ مَدِهْ وَ اِيْ كِهْ چُوْنِ فِيْ الْحَالِ اَزِ خَمِيْنِ مِيْ كِفْ اَنَا نِيْسْتِ خَمِيْرُ
بَايْدِ كِهْ يَكِفْ گِيْرِيْ ذِكْرِ وَ اَكْرَادِهْ هِمَانِ رَا بُوْحَالِيْسْتِ بَدَلِ كُنِ وَ بَصَدِ قِيْ هِمْتِ فِرُوْ وَ اِيْ كِهْ
كَفْتِهْ اِنْ كِهْ اَنْتِهَا سَا لَكِ دُرِ اَبْتِلَا سَا و سِتِ مِيْنِيْ اِگِرْ دُرِ اَبْتِلَا مَخْلُصِ بُوْدِ وَ اَتِهَا مَقْصُوْدِ وَ رَسَدِ

ص است و باینکه قدس سره گفته است که اگر تمام در تمام کلمات از ده خود را بهتر بنویس

اگر در این راه پیر یا بود در انتها به بدعت نرسد پس چون فراتر باشد از بدعت تو بلند بود احوال در انتها آن بلند
است گویی که آن الله یحب معالی الهیسم و معالی هم آن بود که غیر الله نه بیند و نداند و نخواهد و در
طبق خلاص بخش زیر که خلاصه خلاص است و گفته اند که عمل نیست مگر بهیت یک و بهیت یک حاصل شود
مگر با خلاص و خلاص و قس حاصل شود که ماسوی الله در دل سالک آرام نگیرد و اگر از اول خلاص
نبود و در آخر نیز حاصل نشود عمل و ضبط گردد و بعد بدندان توکل بجائی تا شفا یابی طریق نجات
اینست زیرا که چون توکل کردی و او را دیدی و خود را از میان کشیدی از مرض گناه که آن وجود
از اینست لَوْ جُودُكَ ذَنْبٌ لَا يُقَاسُ عَلَيْهِ ذَنْبٌ خَلاصَ بَاقِيٍّ و گفته اند که اَلْاَصْلُ
فِي الْاِفْتِصَالِ كَالْاِفْتِصَالِ فِي الْاِصْلَاحِ از جمله صابران هر آیتوب علیه السلام بود اَلْاَصْلُ
فرزند که چون بای توکل گفت اِنِّي جَاعِلٌ فِي الْاَصْلِ خَلِيفَةً و فرستگان گفته اند اَتَجْعَلُ فِيهَا
مَنْ يَنْقُصُ فِيهَا وَيُسِفُكَ الرَّقْمَاءُ و باری تعالی گفت اِنِّي اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ پس هرگاه که
از بنده عصبان و مجبور صادر شود باری تعالی آن را بصفت ستادی می پوشد و در تفسیر
كُلٌّ و معنی ستار آورده است که حق تعالی را از ان ستار گویند که برابر انسان است
در تحت عرش قائم است هرگاه که بنده صلاح فعل نیک و قول میکند و میگوید بدان صورت
همچنان میکند و میگوید تا ملکوتیان بینند و حق تعالی می گوید که من گفته بودم که من بجز از شما
و آنانم که بزرگان من چگونه عبادت میکنند و اگر نعوذ بالله این کس فسق و مجور میکند با تبعیض
آن صورت را پوشیده میدارد تا آن بنده بدست در نظر ملکوتیان شمرنده نشود و در تفسیر
ابرار است اَتَمَّ اَمَلٍ را بنوع روان که باری تعالی گفت به بینید بندگان مرا از برای من خون
پس میریزند و در وقت که بهتر یوسف از زلیخا بگریخت نیز همچنان گفت که بنده من از ترس
من چگونه از زنا میگزیرد و در تفسیر اَرَاكَ آورده است که اَيُّوبَ عَلَيْهِ السَّلَامُ رومی
بود و از فرزندان اسحق بود و مراد او هفت پسر بود و هفت دختر بود و سده هزار اشتر بود
و هفت هزار گوسفند آن داشت و پانصد گاو و جفتی داشت و بهر هفت را یک غلام میراند که
همه پانصد غلام بودند و هر یک غلام را زن و فرزندان و باغ بود و در فَصَلِّ آورده است
که اَيُّوبَ چنان عبادت الهی می کرد که با هیچ احدی بد و مساوی نبود خداست و فرستگان طلب

میگرد که من گفتم بنندگان من دوستان من باشند چون ایلیس بدخت را در آن عهد پر آسمان
 را بود بلکه معلم فرشتگان بود و حضرت عزت مناجات کرد که یارب منصرف باین چنین تو گری چگونه
 عبادت تو میکنم اگر فرمان دهمی اموال وراثت کنم به منیم که چگونه عبادت تو کنی فرمان حضرت
 عزت شد که ای ملعون او با اموال و استگنی دارد و اگر گمان تو بر نیست بر د اموال او را خراب
 کن ای طغیانی لش بر زمینهای او زد و غلبه را بسوخت و غلامان را بکشت اما دیوی و پری را بصورت
 آن و هتقان کرده بجایه اش آمد و گریه میکرد و شکایت دوستان خود را چگونه بجایه که تمام غلبه
 او را بسوزاند هت ایوب گفت ای بدبخت که شیطانے مان ملک هم از دست بکند گاه اشتراک را
 میکشت و بصورت ساریان میگرد که یارب و گاه گاو و گاه گوسفندان را میکشت ایوب
 همچنان رخ میکردش حتی که اموال او را خراب کرد اما ایوب دو چندان عبادت بر آن افزود و با
 حق تعالی بر و خطاب کرد که چگونه می بینی بنده مرا گفت یا الهی بهترین زمان بی بی حلیمه زن
 دارد و فرزندان شایسته دارد و او را چشم که طاعت از دست و پدر فرمان شد که فرزندان را
 را بکش دیوای را بر ایشان انداخت همگی بگردند در ماتم حاضر شد که خداوند تعالی فرزندان دوست
 را بیک کرت همچنان بکش ایوب منع کردش که مگر شیطان هستی با هم خواهم مرد با حضرت عزت
 برو خطاب کرد که بنده مرا چگونه دیدی گفت ای یارب ایایا که کبر بدن درست و صحیح بوده باشد
 فرزندان و مال جز در سر نیست چه عبادت نکنند اگر فرمان دهمی او را در بدن مرض بکنم تا عبادت
 تو چگونه کند حضرت عزت خطاب کرد که دلش بدست من است و بدش را بتو سپردم ملعون رفت
 پاره لعاب پس خود در بدش مالید و تازه هزار دانه بر و پیدا شد و در هزار دانه و در هر دانه یک
 هزار سال و بر دایه بشیر ده سال و بر دایه سه سال همچنان بود اما عبادت الله را از آن
 محروم و ایلیس لعین خیل شد اهل قریه او سکر شدند که اگر بشیر بکشد به پیک چنین گرفتار
 نشد و او را از ده بکشیدند و در گوشه عمارت بنا کرد و در آن چای و دیوی بی حلیمه خدمت او
 میکرد و روزی که از اتفاق باز گرفت و در بدن خود دانه امان بگزیدش که فریاد و بیاطاعتی
 برزد و هتتر جبرئیل در رسید که چه فریاد کردی و چرا افتاده را باز بگفتی گفت که نصیب کرمان از
 گوشت نیست پس میباید که از زنی محروم ماند اما چنان الم ناک کردش که الم او با تمامی کرمان

مساوی بود و بعل علیه السلام گفت که حق تعالی می گوید که مستطاف کننده و ریزنده کرمان منم تا
آنکه رزق ایشان باشد نگهدارم و چون نطق خود را بخود میریزانم پس تو حکم را تغییر دادی
از ان الله تو را ندانم بعضی میرنجتند بعضی پیدایشند روزی بی بی طهریه فرمودی میکرد
و کار را می گفتش که اگر رشت بمانی مزدوری تو بدیم والا ندیم بی بی گفت ای بدخت من خیر
یوسف بهتر است که از خوف خدا از دنیا کریمه بود و آنه بیبرگان بیقرب در خانه ان ما چنان
نیاید است گفت پس موی گیسو و خود بریده بره مزدوری تو بدیم بی بی عاجز شده برید
داد چون بچانه آمد رنگ درویش متغیر بود ایوب واقع پیدا حال چنان گفت ایوب
سوگند خورد که اگر من صحت یابم ترا صد چوب زخم چرا گیسو را بریده دادی بی بی گفت اگر
چنین است چرا در حق خود وعده کنی که صحت یابی تا من از صحت خلاص شوم گفت چند سال
ما بفرخی گذرانیده ایم بی بی گفت هشتاد سال گفت پس من از خانه شرم میدارم و اینکه
عت سختی من بمرت آسانی بر آورده است و من دعا بختم روزی بی بی از خانه بدر
شد و در آن ساعت بهتر جز بعل باید دست بر واید کرمان اندوشتاد و دریش کرمان
او در شد و در خانه او چشمه پیدا شد و در آن غسل کرده حله هشت پوشید و جمال و بازاریان
شد و در حال در نیاز استاد چون بی بی سر از درون کرشمه دید مزین و مهیب بهیت خود
که گریه خانه خود را غلط کردم حضرت ایوب علیه السلام بانگش داد که مژده مرتز که باری تعالی صحت
بخشیده بجه بی بی درآمد اما بسبب آن سوگند و گیر بود بهتر جز بعل باید که باری تعالی مینداید
که صید خوب درشت کندم کجا کرده برید و آنرا بری زن باین حله سوگند تو ساقط شود و اگر
که حله هشت بهتر است هرگز از او نمیشود کافر گردد و در تفسیر مدارک آورده است که همان
فرزند ان او که مرده بود و در همه زنده شدند و در کشف آورده است که بعد از ان شانزه بسیار
زاید و شیطان بعین خجل تر شد و حق تعالی آباد او را ملک دنیا و عطا کرد و در تفسیر مدارک
آورده است که هر عاقل باید که چون ایوب علیه السلام صبر کند تا چون او ثواب
هم در دنیا و هم در آخرت و تا سیاه روی کند طهران را فصل چهارم در شکر قال الله
تعالى اعملوا لى ذكركم انى انى الشكر قال الله تعالى انى

شکرتم که زید بگوید. قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ الشُّكْرُ كَزَيْدٍ النِّعْمَةُ بِمَا أَنْعَمَ شُكْرُهُ بِمَا رَزَقَ هُوَ سُبْحَانَهُ
 اَوَّلُ شُكْرِ خَلْقَتِ كَمَا خَلَقَ آدَمَ عَلَى صُورَتِهِ كَمَا يَبْجَعُ صُورَتِ بَصُوتِ اِيْشَانَ بِنَسَبَاتِي نَسَبًا اَكْرَجُ
 طَائُوسَ زَيْنَتِ دَارِو فَامَدَ هُمِيتَ زِيرَا كَمَا يَأْشِ سِيَاهُ وَنُقَارِشِ وَوَكِرَاتِي جَاعِلُهُ
 فِي الْاَرْضِ خَلَقَتْ شُكْرًا بِأَيْدِيهِ فَخَلَقَتْ خُلُوفَاتِ خِلَافَتِ اَوْشَدَ وَوَكِرَاتِي كَمَا لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ
 فِي اَحْسَنِ تَقْوِيْمٍ كَمَا يَبْجَعُ شَيْءٌ بِدَوْرِ تَقْوِيْمٍ بِرَابِرِي نَدَارَا كَرَجُ پَرِي زَوَارِو وَخُصُوفَاتِ سِيَاهِ
 فَامَدَ هُمِيتَ زِيرَا كَمَا يَبْجَعُ دَوْرِي وَنَدِي وَنَدِي حَقِّ تَعَالَى اِيْشَانَ اَمْتِلَاجِ اَنْبِيَا وَآدَمِي كَرُو
 پَنِيْمَرَانِ رَا نَفَرِشَادُ مَكْرُو اِنْسَانِ جِشْمَانِ پَرِي دَرَا زَكِشِدَه پَارِي دِي كِي دَارُو وَهِي چَمِ شُكْرًا بِرَاتِي
 آدَمِي خَوَاهَدِ بَجَا سَ رَسَانِ زِيرَا كَمَا كَرِ جِشْمِ رَا پُوشِيْدَه مَ اَمَدَ اَز دِيْدَنِ مَحْرُومِ وَا كَرِ كَشَادَه بَا ز
 مِي بُو دِهِي لَكِتِ قَرِيْبِ زِيرَا كَمَا كَرِ جِشْمِ كَشَادَه رَا اَفَاتِ بَسِيَارِ سَتِ وَدِهِنِ آدَمِي چُونِ دُو شَكَا اَسِيَا
 هِتِ اَمَا اَز اَسِيَا سَنَكِ بَالَا مَ كَرُو وَ اَز آدَمِي سَنَكِ بَا يَانِ مَ كَرُو وَ بَخْلَافِ بَهَانِمِ كَمَا بَعْضِي
 بَهَانِمِ چَا نَكَمِ نَهَنَكِ رَا نِي سَنَكِ بَالَا مَ كَرُو وَ نَا دَوَانِ اَيْنِ اَسِيَا حَلَقُومِ سَتِ بَوَقْتِ اَكَلِ وَ شَرِبِ
 اَز طَرَفِ شُكْرِ آبِ كَرَمِ آيِدِ خُورَدَنِي دُخُورَا كِ وَ اَشَا مِيْدَنِ بَرُو مَهْرَاهِ شُدِه مِيْرُو دُو هِرْ كَا هِ كَرْدُو
 اَوْ مُنْقَطِعِ شُودِ بَهَانِ آبِ بَالَا نَحُو آيِدِ بِي جِيَزِ رَا فَرُو مِيْرُو نِ نَحُو تَوَا مَدَ تَا اَنَكَمَ مَ مِيْرُو وَ اَشَا چَا نَكَمِ
 حَضَرَتِ شَيْخِ سُوْرِي شِيْرَا زِي نُو سُوْرَه هِسْتِ هَرِ نَفْسِي كَمَا فَرُو مِيْرُو مَحْرُجَاتِ سَتِ وَ چُونِ بَرُو آيِدِ
 مَفْرُوحِ فَا تَبَسِ مَ هَرِ نَفْسِي وَ نَهْمَتِ مَوْجُودِ سَتِ وَ بَرُو نَهْمَتِ شُكْرِ وَاجِبِ اَز دَسْتِ وَ زَبَانِ
 كَمَا رَا يَدِ كَرِ عَهْدِ شُكْرِشِ بَدَرِ آيِدِ قَطْعَه بَنْدَه بَهَانِ بَرُو كَرِ تَقْصِيْرِ خُوشِيشِ بَرُو عَزْدِ بَرُو كَا هِ
 خُدا آوَرَدِه وَ رَنَدِه سَرَا وَ خُدا وَ نَدِيشِ بَرُو كَسِ نَتَوَا نَدِ كَرِ بَا آوَرَدِه وَ دِي كَرِ اَنَكَمَ اَكْرَسِي شُكْرِ بِنَهْمَتِ
 كَنَدِ شَا يَانِ سَتِ اَمَا اَكْرِ شَخْصِي عَاقِلِ وَ كَا مِلِ بَقِيْدَه بَا شُدِ شَا يَانِ اَوَلِيْسَتِ كَمَا دَرُ فَرْجِ بُولِ وَ
 غَاظِ وَ بَادِ اَلْبَتَه شُكْرِ خَا رَا بَجَا آوَرَدِه بَا شُدِ زِيرَا كَمَا اَكْرِ شَخْصِي تَا چَلِ رُفُوْ طَعَامِ دُشَرَابِ نِيَا بَدِ وَ
 دُنْيَا خَوَاهَدِ زِيْسَتِ اَمَا اَكْرِ دُو رُو زِيَا كِي رُو زِيُولِ بَا غَاظِ يَا بَا وَ رُو دُو رُو حَالِ دَسْتِ اَز جَانِ شُجُوْرِ
 مَشْوِي مَ اِيْدِيشِ آدَمِي شُكْرِ سَتِ چُونِ بَرُو بِي جِيَزِ مِيْرُو وَ چَمِ سَتِ بَرُو كَرِ بِنَدِ چَا نَكَمِ كَشَا يَدِ
 كُوْدَلِ اَز عَمَلِ بَرُو كَنَدِ شَا يَدِ وَ كَشَا يَدِ چَا نَكَمِ نَتَوَا نَدِ سَتِ بَرُو كُوْبَشُو اَز حِيَا تِ وَ نِيَا سَتِ نَوْعِ
 دُو مِ شُكْرِ اِيْمَانِ نِيْسَتِ بَرُو بِنَدِه لَازِمِ سَتِ كَمَا هِمِيْشَه شُكْرِ بَرَانِ كَنَدِ كَمَا حَقِّ تَعَالَى مَرَا اَزَانِ

کلماتی که در این باب که حدیث را مانده بطرف دیگر رفته اند زیرا که آدمی را فصل بر دو باب معرفت
 است و اگر معرفت نداشته باشد و او را که دو باب را عذاب است و او را عذاب سزای
 بسبب نام معرفت کفوله تعالی و یَقُولُ الْكَافِرُ لَئِنْ كُنْتُ تُرَابًا لَّيُنْبِئُنِي جَهَنَّمُ يَوْمَ تَأْتِي سُجُودًا
 جز از نه شود مرد باز چون تو دماغ خاک ناپوش شوند پس کافران گویند کاشکے اگر ما نیز خاک
 چه بودیم و چه داریت دیگر آورده که تراب نام کافری بود و در طالع علم کتابی نوشت
 قلم از ویش بینش و تراب بجزمت تمام از خاک برداشت و بدو داد حق تعالی از ان حرکت
 او را بیامرزید کافران گویند کاشکے ما بهائیم بودیم که خاک میشدیم و یا بشال آن تراب بخت
 عالمان کرده بودیم پس بر بنده لازم است که بر یافتن ایمان شاد باشد و شکر کند تا به سبب
 کردن از و سلب نشود و در خلاصه السبلوک آورده است که مرتضی علی را بر رسیدند ما

أَوَّلَ مَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْكَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَنِي ذَاكَ أَفَيْتَلْ ثُمَّ قَالَ سَوَى خَلَقَنِي
 سَبْعَةَ أَضْعَافَ قَيْلٍ ثُمَّ قَالَ عَمِرْتَنِي حَتَّى عَمِرْتَهُ قَيْلٍ ثُمَّ قَالَ وَإِنْ لَعَدْتُ وَإِنَّمَا اللَّهُ
 لا تَدْرِي مَا لَوْ أَنَّ سَوَى شَكَرَ بِأَعْمَالِ صَالِحَةٍ يَتَوَانِ كَرُوهُ بَارِي تَعَالَى مَا رَأَى مِنْ بندگان
 گردانید که توفیق داده شده اند بر اعمال و گردانید از آنها که کامل و کامل اند از اعمال صالحه ماست
 و فاجران در کل احوال و گشتیم از آنها که واجب تعالی فرمود ثم رَدَّ لَهُ اسْفَلَ سَكَ فِيلِدَن
 و گردانید از آنها که فرمود اَلَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ که
 سبب ایمان و عمل صالحه بارشایان اجر بیمنت کرد و ایضا مَمْنُونِ تا تمام را گویند یعنی منتها
 بهشت تمامی ندارد چنانکه اگر شخصی یک پیوه بهر دور حال در دنیا دیگر بر وید منقول است که
 روزی بی بی را بعد بصری را دید که فرمود را بسته بود گفت چرا بسته گفت در و سر دارم گفت عمر تو
 چند گذشته باشد گفت سی سال گفت درین سی سال بیماری تو بسیار بود صحبت گفت نه
 در بیشتر احوال صحیح بودم گفت هیچگاه از قصور عبادت سر را بسته بودی گفت نه گفت واک
 بر تو باد که هیچگاه از بهیبت آن در دس پایان از خوف الله تعالی سر را نه بستی و بجز دور و سر
 دنیاوی سر را بسته داشته پهلوان ایفسر زنده اگر جز ایمان اعمال صالحه نداری نیز شکر را
 کن که اعمال صالحه نزد بعضی کالاه الا الله محمد رسول الله است قال علیه السلام کالاه

اَللّٰهُمَّ اَجْنِبْنِيْ عَنْ رَّابِجَةِ سَائِسٍ مَّيْجِ عَمَلٍ صِلَاحِيَّتٍ اَمِيْزَةٍ اَزِيْنٍ نَبَاشِدِ لِقَوِّعٍ
 چہارم شکر نوشت یعنی شکر کن بر آنکہ گردانید ما را از امت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ
 وآلہ وسلم زیرا کہ اگر چہ انبیاء ماضی آدمی بودند و امت ایشان ایمان بود و عمل صحیح بود و ابہ
 سبب گناہ اندک مسخ می شدند و یازندہ در زمین میرفتند و ایمان را بہ سبب شرافت او عمل
 اندک شد و گناہ بسیار حضرت یار تعالیٰ غفار کہ حبیب خود محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 فرمود وَ لَسَوْفَ لِيُطِيْبِكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ یعنی ای محمد صلی اللہ علیہ وسلم تو کہ از اندوخت
 خود پشت مبارک خم داری من با تو دوست تو چنان بچم کہ راضی گردی و دیگر آنکہ فراتے وقت
 شفاعت ام انبیاء محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بکنند و بر اہم ماضیہ غنائم کفار
 حرام بود و بر ایشان بغیر مسجد نازروا نبود و بر بار و اشد و بر ایشان بچاہ وقت و بر بعضی
 سی وقت و بر بعضی چهل وقت نماز بود و بر ما پنج وقت شد و بر ایشان سال تمام روزہ
 می بود و بر ایک ماہ شد و علی ہذا القیاس عجائب و غرائب بسیار بر ما و گذشتہ اند چہ
 خوش گفت آنکہ گفت ششوی شکر حق را کہ پیشوا داریم بہ پیشوای چو مصطفیٰ داریم بہ
 بہتر و بہتر و گزین ہمہ بہ سرور و خانم و گزین ہمہ بہ در حرمت کہ سرور کائنات علیہ
 الصلوٰۃ والسلام می فرمود کہ یہم قدے نیست کہ من در نہادن و برداشتن او متحیر
 نہ ام کہ بار خدا یا خواہم برداشتن و یا خواہم نہاد و یا در نہان خواہم مرد و یا بیج لقمہ را در
 دہن نہ کردہ ام کہ بفرو بردن آن متحیر نہ شدہ ام کہ خواہم فرو برد و یا نہ بدان سلسلے
 فرزند کہ خلق آزار مباحش تا جزای تعدی خود نیابی کہ آوردہ اند کہ اگر شفعہ عفو و شفعہ
 روز حیوان را بخجیدہ میداری و از عاقبت امر نمی آید یعنی کہ جزای آن خواہی یافت
 منقول است کہ بعضی عالمان ہند چون سوار می شد نہ اسب را بتازیانہ نمی زدند بلکہ
 پایہای خود بنیر سے چہانید نہ و مرکب را بر ہیئت خود میبازند تا بہ مقصود میرسید نہ اگر کہ
 زمین را بکاود و ذکر را در آن جہیز نہ چہا لتے کہ زنا کردہ باشد یا در خود مکر در جبین غلبہ
 شہوت و ترس و قناتون و گناہ رو بہت در خسر است ہر کہ خاک خورد و غدا آب نکسین یا در
 کر گوشت آدم بخورد زیرا کہ تا شائزہ گزین سئون و گوشت آدمیان ملوث است و الاضحا

از زمین تا انجوت بہند و ما کاہ را قطع نہاد و نیست زیرا کہ مخلوقات خدا سے نارنجانیہ ناشی

اگر دست کسی چرب بود اگر آنرا بخاک بشوید چنانستے کہ بکوشت آدمی شستہ باشد و علی
 بن القیاس در چیزے کہ کہے تو ہم حرمت ندارد و در بلا افتد منقول است کہ شبے حضرت
 رسالت پناہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم در مقصود رؤیای عایشہ صدیقہ نہ آمد بی بی مضطر شد
 از چاہ خواب برخاست و قمیص آورد دست بالیدن گرفت حضرت صلعم فرمود کہ اضطرار بر
 چیست گفت و قمیص سوزنے دارم آنرا نہ یابم مباد کہ در اندام مبارک تو بخلد حضرت قسم
 کرد و نہ اش چنان استبراق نمود کہ بی بی سوزن را یافت حضرت پیش بی بی فخرے کرد کہ نہ
 طراچوہ استبراق دیدی ہتھ چربل نازل شد کہ مکافات این سخن خواہی یافت و ایضا
 روزی در سفر رہے او درم شد سنگ را گرم میکرد و بران درمے نہاد تا آئاس بنشیند سنگ
 مناجات کرد کہ یا رب امرض حبیب کو از کور سید و من چه گناہ دارم کہ با تسم بیسوزان خطا
 برو شد کہ انتقام تو خواہم کشید فرشتگان آن سنگ را در جبل احداثداختند در وقت جنگ
 کافرے آنرا در طلاخن در انداخت و بر رسول گذرودند ان مبارکش شہید شد و این
 نزل بود کہ بدندان سہ فریزی کہ وہ بود و مسکلم و فتاوی سراجی آوردہ ہست کہ اگر کوہ ہم
 عصا کش داشتہ باشد در مسجد حاضر شدن او را لازم نیست اما در زمان رسول اللہ صلی
 مسجد بہرست نشنودن کلام او حاضر ہشیدنہ کوے بود از رسول اللہ درخواست کہ مسجد آدم
 حاصل نیست رسول اللہ از خانہ او مسجد ریمان بہت تا بدان دلیل بیاید روزی چند
 بدان شے آمد و منافقان حسد خوردند و کاری چند بران ریمان بہرستند کور چون
 بران دست آورد و بریدہ شد بدست دیگر ریمان گرفت آن نیز بریدہ شد ہر دو دست
 بریدہ در پیش رسول اللہ حاضر شد حضرت چشم پر آب کرد و خواست تا در حق او دعا کند تا
 چشمان باز یابید ہتھ چربل صد سید کرب العزت جو فریاد کہ روح او را کور آفریدہ بود و
 بحال کہ بہت و بر بلطراط کور بگذرد چون بدروازہ بہشت برسد اورا چشمان ہم و در
 بہشت با ہوسنان دیدار بیند و تنہا نخواہد دید کور گفت یا رسول اللہ من محنت دنیا
 نہ اندھا کر دہم و آن سے پایہ کہ بجزو چشمان یافتن دیدار بینم بدان لے فرزند
 کوچان چہار باب توفیق باری باتمام رسیدند متخوام کہ خاتمہ کتاب را بیان کنم و دران

چند چیز باقی مانده بیارم انشاء الله تعالی **خاتمه کتاب سیمین فصل**

فصل اول در علامات قیامت و پیدا شدن ساعت و خرابی دنیا و اورا از آن

ساعت گویند که در یک ساعت پیدا شود و كما قال الله تعالی إِنَّ السَّاعَةَ كَأَيْدِي

بَعْثَةٍ يَمِينِي نَازِغَةٌ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّ السَّاعَةَ لَا تَكُونُ حَتَّى تَكُونَ عَقْمًا يَا

خَسَفٌ بِالْمَشْرِقِ وَخَسَفٌ بِالْمَغْرِبِ خَسَفٌ بِجَزِيرَةِ الْعَرَبِ وَالْأَخَانُ وَالْجَائِلُ

و در حدیث دیگر بعد و جمال عیسی علیه السلام گفته اند و دایه الارض و یامرج و یامرج

و طلوع آتش من مغربها و نوارتخرج من قعر عدن تذل الناس نقول در مشارق و در شرح

اوست که خسف فرو بردن زمین را گویند یعنی قیامت نمیشود مگر آنکه ده نشانی او پیدا

نشود اول آنکه قوس بسبب شویب گناه بطرف مشرق و زمین روند و قوس همچنان

بجانب مغرب و زمین فرو روند و قوس همچنان در زمین غرب فرو روند و جزیره یاجوج

را گویند و گفته اند که آنحضرت که باشد و دیگر علامات قیامت پیدا شدن و دویست و

بقول حضرت مرتضیٰ علی رضی الله عنه آن از جانب آسمان فرو آید و از مشرق بجهت

دنیا از او بر شود و کافران بدان مست شویم چنانکه در سوره یحیی ایشان مورد آید و از جانب

دبر و گوش بیرون محو آید و ایشان ابدان محنت رسد و آن دو دجل و فرود آمدن ایشان

را چون زکام نماید و بعضی مفسران میگویند که آن دو در گذشته است و دیگر علامات

او و جمال باشد و علامت دیگر دایه الارض باشد و علامت دیگر یامرج و یامرج باشد و

علامت دیگر بیرون آمدن آفتاب از جانب مغرب علامت دیگر پیدا شدن آتش باشد

از جانب عدن تا براند مروان ابیک جان کند و در آن اقامت شریعت و در کنار و بریا از

شهرهای زمین و قعر فرو رفتن را گویند این همه علامات شده اند و بهم ایشان عیسی علیه السلام

است که از آسمان بیاید و جمال را بپاک کند و بیان این علامات تفصیل خواهیم کرد و نشانی

الله تعالی و ذکر کیفیت تولد و جمال و ظهور او در آخر زمان و در شرح

مشارق آورده است که نام او صائف و نام پدرش صائم است اما چون در اول حال

دعوی پیغمبری کرد و در آخر دعوی خداست کند از آن او را و جمال گویند و جمال که از آن

گویند پدر و مادرش هر دو چادرگران بودند منقول است که ولادت او در تنیه بود
و تنیه سه فرسنگ از مدینه بعید است و چون از رحم مادر فرو آمد در حال نشست و کلمان شد
گاه دعوی ندائی کرد و گاه دعوی پیغمبری و تمام کافران بدو معتقد گشتند و اکثر سخنان
غیب را بایشان می کرد و کرامت جو نمود و ران زمان سلمان پارس ابو و داد در تنیه
بودند چون از محوم کافران در محسن ضابطه دیدند هر دو نزدیک رفتند و افسه شنیدند شخصی
بدان لعین گفت که احباب رسول الله آمده اند گفت دشمنان من اند نزدیک آمدند
هر دو در پیش رسول الله صلی الله علیه وسلم شدند بحجاب جمع شدند و حضرت را پرسیدند
که این چه باشد گفت پیغمبر منم و نبوده است که حق او را بدجال نمی ترسانید و این آن
دجال باشد گفتند در پیش او برویم حضرت گفت موت او از دست ما نباشد بلکه موت
او از دست مهربانی باشد و او را سخن زشت بگوید و امیر المؤمنین عمر بن خطاب آن
نکند و تیغ بکشد و چنگ بدل بماند و واقع شود و امیر گفت من بیفرمانی نخواهم کرد
اما پسین که او را به پیغمبر حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم فرمود که تنه چند جمع شوند
تا برویم جمع شده با چند احباب در تنیه رفت یا از آن گفتند در حال خانه او برویم اما
حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم فرمود که در خانه آن سگ رفتن نشاید اما شما دست بزنید
او با او دست زدن خواهد بیرون شد و در پیش آمد چون آن لعین در پیش حضرت
رسول الله آمد گفت من جانت گفتم انما رسول الله گفت اگر تو بخیرائی من گواهی دهی آن
پیغمبری شما را قبول کنم و گواهی دهم حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم فرمود مثل تو مخلوق
که در چشم خدائی را نشاید آن لعین نیز گوی سگ خورد و بر حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم
اهانت گفت امیر المؤمنین عمر بن خطاب شد تیغ کشید اما بفرمان اب العزت تیغ گشت
و بقتل چهار انگشت پیشانی امیر المؤمنین عمر فرموده شد حضرت دست خود بر آن زخم مالید
در حال همچنان که بود شد حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم فرمود یا عمر چرا بیجهدی کردی گفت یا رسول
الله بیطاعتی عهدم را فراموش کردی چون رسول الله صلی الله علیه وسلم خانه نهاد و جال سنگ کلمان را
گرفت و در راه گذر حضرت از اخوت تا که راه بسته شد هر چه بر تل فرو آمد و همان سنگ را

از راه دور گردید چون حضرت رسالت پناه صلعم در مدینه رسید و جال بدست قصد مدینه
 کرد و سنگ کلان برداشت چون بر یک یار میزد و هفت دیوار بقوت آن سنگ شکست
 چون صاحب سلاح پوشیدند و در پیش رسول الله شدند و اذن جنگ خواستند حضرت اذن نداد
 و گفت که موت او از دست متهرب علیه باشد اما حضرت رسالت پناه صلعم بر بجهه نهاد و در حق
 او پرتاب کرد و در حال متهرب جبریل در رسید چنانکه موشه را اگر بگیرد از گوش گرفت و در دست
 اما در جال دستها را در زمین زد تا آنکه گشتان را در زمین سخت کرد و مقدار دو چاه خاک بر
 متهرب جبریل او را در غار کوه قاف که تمام آبها در آن میترند ماند و به زنجیر بست الحال هر روز
 بعد از باد دهنه زنجیر را راسته شکند و ما هیان از دریا میکشد و بافتاب بالا میزند گرم و خشک
 کرده میخورد و چون سیر میشود باز فرشتگان او را زنجیر را به بندند علی هذا القیاس بعد هر بار او از
 خواب بیدار میشود و زنجیر را می شکند و ما هی میخورد حضرت رسالت پناه صلعم از جبریل پرسید
 که آن خاک چه کرد گفت چون در اینجا از اخت بمقدار دو پشته گشتند و بعد از وفات شما نهصد
 هفتاد و سال از خاک در عالم برگشته شود و بعد از آن علامات قیامت ظاهر شود و در روایت دیگر
 آورده است که حق تعالی بادی بر مسطر کرد و از مدینه بدان غار بر و پس بهنجیر علیه السلام فرمود که در آخر
 الزمان و جالین پیدا شود یعنی آن که در جال که هست مراد از آن زمان از مثنی قیام و از قیام به
 قعود و از قعود و ضلجاع موت بهتر باشد زیرا که سبب پیران و مریدان و مشائخان ناقص تمام
 مردم از راه محمدی برگردند و بر پیشوا سنیطان شوند و علامت ایشان آنست که علم و علم را از آن
 دارند و ایشان را شکر و جال علیه اللغه و علیهم در آن ان حیا و شرم از زمان بر و متعلق است
 که در نزد حضرت را کسی پرسید که غرض و جال چه وقت باشد گفت وقت که زمان در زمین موار
 بروند و گفت لعن الله علی الفرج فی السی و علی الصاعدا و انبا و شائان و علی انعالمان
 بروند و سخاوت از نوگران و سبب شومیت آن مردم بر و گرد و غبار و باد و سرخ بسیار و باران
 اندک گردد و در میان بی بار بلکه زنان نیز باز نگینند حضرت شیخ الاسلام و المسلمین شیخ
 علی ترمذی قدس سره را کسی پرسید از این که مشائخان سلف ملوک و صوفی و بیان و در وقت
 با چنان می کردند که کسی را بدان اطلاع نمی شد و ایشان را کس از کاسل و کابل اختیار می

نموتوانستند و مخالف این زمانه که صوفیان و سالکان نام دارند و مدعیان شهرت
 و چون بنشینان خلق را دعوت میکنند و از مریدان ایشان زن و مرد و صغیر و کبیر و کثرت
 دهنده انگلی و سیلان وحدت اند و خواه غلط خواه صحیح چه را شیخ گفت و معنی دارد و یکس
 که این زمانه آخرین است و قائمه نور محمد صلی الله علیه و آله و سلم قرین است که ختم شود پس هر احد
 از جهت جمع کردن اموال و نیادی بے محنت کار برادر پیش گرفته اند که ایشان را مردم شیخ و
 مشایخ خیال کنند و پیروی بپوشند و در طلب نام و ناموس و نیادی اند و از عقبت غافل و
 دیگر آنکه پیغمبر فرموده است که کل شیخ کفر است الی اصله پس جمع و وحدت و وطن صلی است آنها
 شدن قیامت نزدیک است از آن وجب تعالی بر آن هر یک او را جریانی او بعضی بندگان
 الله بمنزل رسد و اکثر بسبب مرشدان ناقص در گل به مانند و گمراه گردند و در حیرت
 هر که در روز جمعه سوره کهف بخواند خدا تعالی او را از رفته دجال بین روی پیغمبر فرمود که
 در آن جهان نامه دجال لعین بفرمان رب العالمین از بدنامی و زنجیر خلاص یابد و بر کوهها
 هندوستان برآید و بانگ کند آواز او از مشرق تا مغرب برسد و بگوید که هر که امر و زمینش را
 آید نجات یابد و الا روز دیگر قبول نمیکنش و من خدا را جهانم حله انواع کفار و اهل روافض
 و بدعت و مردمان کم یقینی یقین بسبب کم یقینی بد و رجوع کند رختی که او را هفت خوانین
 پیدا شوند و بعقب هر خان هفت کک لشکر پیدا شوند و شیطانان دیوان و پیران را بدست
 کرده دهد چنانکه بعضی کسان را باین فریب دهد که مادر و پدر تو زنده گروش و بعضی را بکشند
 باز زنده کنند و آن در حقیقت دیو و پری باشند و گاهی انواع طعام و شراب پیدا کند و بکند
 که الهی در حق او بسیار باشد و چون لشکر جمع شود حکم کند که شما باین سوار و من پیاده
 مرا نیز سوار بکنید هر چه از فیل و اشتر و غیره بیاورند برداشته نشود و بعد از آن همان خراب
 بیارند که در دریا است و آن جهان است که در دریای عمان چهل جزیره ایست و هر جزیره
 چهار میل طول دارد و در همه گیاه و سبزی روئیده اند بوقت صبح صادق در خوردن میشوند
 تا با باد و همه را بخورد و در خواب میروند باز بوقت پیشین همه روئیده میباشند و در خوردن
 میشوند تا با باد و همه را بخورد و در چهل جزیره بین در آن محل میروند و در خوردن میشوند

محمّدی را خشک سازد و دریا و عمان تا شتائنگ او رسیده است و چون بران خر
 سوار شود عزم بیت المقدس کند با همه لشکر روان شود تا او را خراب کند و با او اسبابی
 بسیار باشد حتی که اکثر مردان جاہل و شہوت پرست بدان خوش آونے نزدیکی او
 جویند اول یکم برسد بعضے لشکر را خراب کردن مکہ ماند و بعضے را بخراب کردن مدینہ
 ماند و خودش بکوفہ برو و در ہمہ ہفت یک لشکر ہمراہ اما مکہ و مدینہ ہر دو دارالامان
 اند و گرد و پنج ایشان فرو آید اما گرفتن نتوانند و چون آن لعین نزدیک کوفہ برسد امام
 محمد مہدی با استقبال او رود و بدان لے فرزند کہ نزدیک اہل سنت و جماعت
 آنست کہ شخصے باشد در ولایت ہند عبد اللہ نام و نام مستورہ اش ایمنہ باشد از فرزند
 تولد شود نام او محمد باشد و این محمد علیہ الرحمۃ بعد کلان شدن بکوفہ رود و اہل کوفہ او را
 بادشاہی گیرند و او در اہل سادات باشد اما نزدیک رو فاض علیہ السلام این امام مہدی
 فرزند امام حسن عسکریست و در غار در آمدہ تیرا راست می کنند و ہر وقت و حال پیروں گویند
 این سگان بھر سال یکسپ و یک خر خود بہیت او می مانند و گوہر سگے خورد و این
 محض فقر است و در آن زمان در کوفہ شش ہزار زنمان و ہزار مردان باشند و امام مہدی
 را برسد کہ من کیستم گوید تو مخلوقی از مخلوقات بابی تعالی گوید لا بلکہ خداے جہانم امام گوید
 اگر خدائی چشم کور خود را بہت بدہ او را بہ پنجہ زند و بکشد باز زندہ شود باز سوال کند کہ
 من کیستم گوید تو مخلوقی باز او را بکشد بکشد کہ است کرت او را بکشد زندہ شود بعد از آن امام بطرفی
 کوہ برود و باین ہزار جوانان بچنگ پیش آید ہفت یک لشکر شکست دہد و بکہ بیاید و آنجا
 نیز شکست دہد و بیاید و مدینہ پانزدہ ہزار گرد و در بیت المقدس بیاید و امام را در مکہ و از وہ
 ہزار لشکر باشد و در مدینہ پانزدہ ہزار گرد و در بیت المقدس نیز شکست دہد و تمام لشکر
 او را بکشد و خودش گر بیختہ بجانب عرس برود مدت ستم سال انواع لشکر کفار را جمع کند و
 امام در بیت المقدس امانت کند و در ستم سال ہر جا کہ نام مسلمان باشد در بیت المقدس
 جمع آید روزی چون امام نگاہ کند بیند کہ آذاسمان ابرو فرو آید و بر صخرہ مبارک بایستد
 چون امام بجانب آن ابرو شود ابرو بالا رود اما پرنجا جوانے را استادہ یابد جاہلای سبزی

دوستار سب و نش سب و رضا سب و سلام کند و نفقت کند و اندک کہ بین مہتر عیسیٰ کثرت مدت
 چند در بیت المقدس ہر دو باشند گاہے لائے نماز امام مہدی و گاہے مہتر عیسیٰ و مہتر عیسیٰ
 دین پیغمبر را تقویت دہد و در مذہب امام عظیم باشند و مذہب ثلاثہ را نسخ کند و مردگان
 زہرہ کند و از مسلمانان زند گیرد و در خمیر آوردہ است کہ ہر پیغمبر راقوت و زوہر چل
 مردان می بود و مہتر موسیٰ راقوت چنان پیغمبران بود و مہتر عیسیٰ راقوت چل موسیٰ بود و حضرت
 محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم قوت چل عیسیٰ و شہت کہ ہر ہمہ ہزار و پانصد کس راقوت او شود
 سہ سال و حال بعین از جانب عرس چنان لشکر بیار و کہ حد و عدایشان از جزائش کس نداند و
 بیابان کہ میان مکہ و روم است بایستند و چل روزہ راہ بہ شکر بگیرد کہ ہیچ احدی در آن مہار
 مخفیہ و امام مہدی و حضرت عیسیٰ با جمیع لشکر مسلمانان قصد جنگ کنند و پیش آیند چون
 دجال بعین کے حضرت عیسیٰ را بیند ہیبت خورد و ترسد و عثمان خربگردانہ حضرت
 مہتر عیسیٰ بدان عصا او را بزند عصا از اوے و از خربگرد و ہر دو را بکشد **منقول است**
 کہ دجال ہیبت و ہفت میل طول دارد و ہفت میل عرض دارد و آن خربست پنج میل دارد
 پنج میل عرض اکثر لشکر و زیر ایشان ہلاک شوند و ہر طرف و ہر میل خون دجال و خروان شود
 کہ اکثر مردمان در خون ہلاک شوند و عصا چون از ایشان بگذرد استادہ نشود تا آنکہ بدان پری
 از تمام لشکر بگذرد زمین بفرمان بے العزت تافتہ گردد کہ کفار گریختہ نتوانند و چون عقب
 سنگ چوب و درخت پنهان شوند ہمان چیز فریاد کند کہ کافر ہمین است تا آنکہ نشان کفر در
 جهان نماید بعد از آن فراخ و خوشی و رحمت مسلمانان باشد بعد از آن چل سال بگذرد و
 مومنان خوشی با سال چون ماہ باشد و ماہ چون روز و روز چون یک ساعت بعد از آن
 یاجوج و ماجوج پیدا شوند و گر کیفیت اظہار یاجوج و ماجوج بدانکہ ایشان
 شش قبیل اند یعنی سبے شش بر اول ترک حرص قوم ترک حرص سوم یاجوج و ماجوج و سیم
 خیل ششم و یلم و در تفسیر را ہدی آوردہ است کہ ایشان از صد ہزار بیش اند و از
 اولاد یافت بن نوح اند و بعضی از ایشان از ہر بلندی بلند اند و بعضی بقدر یک بلشت
 قد دارند و ایشان را تولد و فاسل است و بعضی گفتہ اند ہر یک از ایشان نیر و تا او را ہزار فرزد

نشود و طعام ایشان گوشت و بر سال حدی عزوجل ابرو را فرمان دهد تا مال را در ولایت ایشان بگنجد بنایت عظیم و آن را تا سال دیگر ایشان را پس کند و چون سال دوبار بار و در آن سال ایشان افزای بود و چون یک بار و نگی باشد و هر روز در آن سبکی که ذوالقرنین بسته است میگویند و گفته اند که آلت دیگر ندارند بلکه زبانها و ایشان چنان تیزی دارد که شگ را میترانند بزبان و گویند فردا بیرون آیم چون وز دیگر باز آیند سدا بچنان که بسته و هموار بود و دیگر و اما چون وقت بیرون آمدن شود یک تن ایشان بسلطان گردد و چون بوقت شام برگردند گویند که فردا انشاء الله تعالی سوار خواهیم کرد و چون روز دیگر بیایند سدا شگاف میباشند تا هر مقدار که کرده میباشند بگذارد و روز بیرون آیند قسطنطنیه سدا عظیم آید و در زمان سلطان سکندر ذوالقرنین میان روطافه ایشان مجادله افتاد و جنگ تمام و نزدیک قوم زنده سر را پیدا کرد که هزار سر داشت و قوم دیگر درون حصار بند شدند چون کسی بیرون میآمد آن هزار سر را میخورد و ایشان از سلطان سکندر درخواستند سلطان خود آنها همراه ایشان رفت روزی بوقت پیشین سلطان میخواست تا بیرون قلعه رود و طهارت کند ایشان منع کردند که شما را هزار سر خواهد خورد و گفت پس من برگردم چه آمد که جنگ بیرون نروم گفتند سیاست و بدبختی کنیم والا از دست تو چیز نخواهد شد سلطان بیرون شد آن قوم دیگر نیز هزار سر را فرستادند سلطان بر طهارت نشست بود که او رسید گفت چه شغف که بیک طبع شیر آید گفت من از بر سر بریدن هزار سر تو آمده ام و هر دو طرفین اقوام نگاه کردند شیر خود را بر سلطان زد و حمله و مصاصت کرد سلطان از سرش بگریخت و بر زمین زد و بکشتن شمشیر کشید که الحال در بریدن سر خود چه گوئی بر من یا نه شیر زاری کرد که من بعد در آن قوم نروم و ولایت خود خواهم رفت مرا بگذار چون بگذشت شیر بگریخت و آن قوم عاجز شده باز پیش این قوم آمد و صلح کردند و آن قوم که سلطان برده بودند نصیحت کردند و مال بسیار دادند و کوه قاف را در آنجا سوار بود و ایشان میآمدند و در میگردیدند و مال مردمان را میبردند و گاه خراج از قریه ها می گرفتند گفتند که این راه را نباید تا من بعد با جوج و با جوج و زوی ولایت تو نکنند سلطان چون از آن جانب آمد و در بستر آن

راه سعی بلیغ فرمود آورده اند که دین قرین آهن از زیر زمین سرب و غیر فلکسین نوع
 بسیار افتادند سلطان ازان آهن کوهی راست کرد و پنجاه رسن دراز کشید و بالا کرد و
 در میان ایشان چوبی بهریم نهاده بودند و آن کوه سوراخها را راست کرد و سه روزه راه بطرف
 مغرب کشید و پوست هفت گاؤ را یک انبان میکرد و جوان مردان رومی را نشاند تا بگذر
 در پیران و میدان گرفتند و آتش دران کوه زدند از حرارت آتش چون موم بگداخت و متصل
 شد و آنچه قرین آن کوه از گیاه و درخت بود همه از زلف آن کوه بسوخت و مدت یکسال
 گرم بود و با جوج و با جوج از ترس پیش نمی آمدند و چون در آخر ازان بیرون آیند اول کلمان
 ایشان بیایند از جانب مشرق جمیع انواع طعام بخورند و آبهای شیرین را تمام بخورند و
 چون طاقه دیگر بیایند آب شور را نیز خشک کنند و چون طاقه دیگر بیایند خلاف نیز بخورند
 چنانکه رسول علیه السلام را بر رسیدند که دران وقت مومنان روزگار بچه گذارند گفت بذر کربایی
 تعالی و شش ماه ایشان اولایت بودند انگاه گرم در سر ایشان پیدا شود و ایشان بمرز بار
 و نیزه ها موجود میشود و باری تعالی بآورد فرمان دهد تا ایشان را در دریای اندازد و برایتی باران
 بسیار بارد و سیلاب ایشان را ببرد یا اندازد و هفت سال مومنان بغیر از تیر و کمان ایشان
 نوزانند و چون ایشان بیرون آیند بهتر عیسی با جمیع مومنان در کوه حصار باشند بعد
 ازان دایه الارض پیدا شود بعد ازان بهتر عیسی را باز با آسمان اندود خلق فتنه انگیزی پیدا
 نوکرا اظهار کیفیت دایه الارض و دایه جنبند را گویند و آن جانور است
 که در آخر زمان بیرون آید و در شرح و جمعی است که از هر صفت درو باشد که
 سر او چون ستبر بود و چشمان او چون چشم نهنگ و گوشها او چون گوش فیل و سینه او
 چون سینه شیر و رنگ او چون رنگ پلنگ و تهیگاه او چون تهیگاه ماده گاو و دم او چون
 دم میش و پاها او چون پای شیر میان هر دو بندهای دست و پاست او مقدار دوازده گز و
 بر دایه و گز بگذرد است آدم علیه السلام باشد و ابو هریرة گفت که در او هر رنگ باشد و میان
 دو سر او مقدار یک فرسنگ باشد و این جانور از زمین بیرون آید بیک روایت آن
 است که چون سر او بر آسمان برسد و از حسین روایت است که تمام نگر و بیرون آمدن او

مگر بسے روز از حضرت رسالت پناہ پر رسیدند کہ از کجا بیرون آید گفت آن سجد حرام و چون
بیرون آید گواهی دهد باطلی جمله دینها مگردین اسلام و بیک روایت از رسول الله است
کہ درازی او شصت گز باشد و هر یک از آدمی را بگوید و بگوید هذا کافر بالله و هكذا
مؤمن بالله و مجبور بوسیدن در پیشانی کافر نوشته شود و هذا کافر بالله و در پیشانی
مومن نوشته شود هذا مؤمن بالله و با او عصای موسی و انگشتی سلیمان علیہ السلام
باشد عصارا برے مومن بالدر روشن گردد و انگشتی را به بینی کافر نهد و مهر نهد و در
تفسیر از هر دو آورده است کہ دوبار بیرون آید اول زود غائب شود و دوم کثرت بسیار با
و او بر هوا رفته باشد و گردن او طے دارد چون گردن اشترو همه خلق سے زمین از مومن
و کافر او را به بنید شے با همه سخن کند و خبر از مومن کافر بدد کفلمان کافرست و فلان مومن
است و بعد از آن جز مومن و کافر نام دیگر نباشد کافر را گوید یا کافر و مومن را گوید یا مومن بعد
از آن اگر شخصی ایمان بیاورد قبول نباشد و حکم آن ایمان باس باشد و ذکر طلوع
شمس از جانب مغرب قال علی السلام من تاب قبل طلوع الشمس من
مغنی یصا تاب الله علیه و معنی توبه در لغت باز گشتن و در شرع باز گشت بنده از گناه بعت
و از جانب حق قبول کردن است یعنی قبول کند حق تعالی او را بدین ایمان و درون فریضه
ریرا کہ رسول ما ازین خبر داده است کہ یکے از علامات قیامت بیرون آمدن آفتاب از
جانب مغرب است تا هر کہ غیب باور کند در هنگام معاینه او را سود کند و اگر غیب باور
نکند در آن هنگام او را سود نکند و او را از کافران شمارد و در شرح مشارف
آورده است کہ در آخر زمان کفر و معاصی و ظلم و سیرجی و فساد بسیار گردد و از
شویت آن حق تعالی یک روز آفتاب غروب کند و شب در آید و آفتاب اجبلس کند و فرمان
برآندن بدو و آن شب را مقدار سه شب گردانند و در آن صبح و شب حیران بحکم عادت
بیدار گردند و وضو کنند و مسجد بگذارند و بتلاوت مشغول گردند بامید آنکہ مگر صحیح صادق خوا
دید و چون نظر بر آسمان کنند ستارگان برقرار باشند باز بخسبند و بیدار شوند ہم بدین نوع
سه کثت بیدار شوند و خلق از درازی آن شب حیران گردند ناگاه به بینند کہ آفتاب از

سوسه مغرب بر آید سیاه چنانکه نشان سیاه باشد و بر آید بے نور و در میان آسمان آید و در
 شرح و جمعی آورده است که آفتاب و ماهتاب هر دو بے نور و سیاه بیک جای از مغرب
 بیرون آیند چنانکه دو شیر جنگی جنگ کنند و با یکدیگر بیچینند چون خلق بیچینند بربینند
 اهل دنیا فریاد و پانگ کنند و از هیبت آن مادر از فرزند و فرزند از مادر و پدر از پسر و پسر
 از پدر بگریزد و گریه و استغفار کنند اما صاحبان را سود کند و کافران و فاسقان را بیخ سود
 نکند و چون هر دو بنیمه آسمان آیند هتجر جبرئیل بیاید و هر دو را گرفته باز در مغرب کشت و بعد از آن
 هر دو در توبه فرو برند چون رسول این گفت عمر بنه گفت که این در توبه چه چیز باشد حضرت
 رسالت پناه صلی الله علیه و سلم فرمود یا عمر حق تعالی عسی آفریده است جانب مغرب بزرگ
 توبه و صرآن در راه و طبق است از در مکمل از در جواهر و میان و و طبق چیل ساله راه سوارخانه
 است و آن درازان رفد که حق تعالی آفریده است کشاده است و هر گنا هکار س که از وقت که
 تا طلوع آفتاب و ماهتاب از مغرب توبه نصوحا کند آن توبه دران در و آید و چون آفتاب
 و ماهتاب از مغرب بیرون آیند و در نیمه آسمان رسند جبرئیل هر دو را باز گرداند و دران
 توبه در آرد و هر دو طبق را به بند و بعد از آن توبه قبول نشود و بعد از آن بقریب قیامت
 قائم شود و نفع صورت باشد معاذ جیل پرسید یا رسول الله توبه نصوح چه باشد گفت چون
 بنده از گناه بکلی برگردد و پشیمان گردد بر بدیهای خود و همه گناهان را ترک دهد و عبادت
 این توبه نصوح گویند هر که این چنین توبه کند دران در و آید و قبول شود و هر که چنین
 دران در دنیا بد و قبول نشود و هر که بقیعت قیامت در هر چه است که بیاورد
 علامات بادی بیدار شود از مشک خوشبوئی ترو از ایریشم نرم تر تا هر یک که اهل اندیشه
 اهل علم و شریعت باشند و در شام ایشان برسد در حال روح ایشان تمیض شود و هیچ
 احدی از مسلمانان نماند تا آنکه گویند و کله در جهان نماند که پنجشنبه فرموده است که تا کلمه بن با
 قیامت موجود نشود و تمام عالم کافرانند بعد از آن کافران در عمارت کوشکها و ایوانها
 نمایند و در طلب نام و ناموس گردند و گویند که متى هذا الوعد ان كنت كما صدقتم و معنی
 آنچه مسلمانان در ماضی میگفتند آن ساعت کجاست چرا پیدا نمیشود و ماینظرون الا

وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَكُلُّهُمْ خَصْمُونَ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ۝
 یعنی بعضی در عمارت خانه‌های بعضی برتر است و بعضی در حرب میان خود و بعضی در
 جنگ بدل و بعضی برتر است کردن سلاح چون تیر و کمان و شمشیر و بعضی در کا و دیدن
 جوهرها و بعضی در بنا کردن قلعه‌ها باشند که یک ناگاه صور را مهتر اسرافیل بفرمان ایستاد
 و در مهتر اسرافیل الحال یکپایه پس و یکسپیش و پشت خم و بر دهن گرفته صور را استاده است
 تا از هیبت آن آوازه ایشان بهوش و مستان شوند و ما هم یسکاری و لکن عذاب الله
 شدیدی یعنی از بسیار هولها چون مستان از خود و بجز گرد زوزین لرزیدن گیر و کوه‌ها
 جنبیدن گیرند و زمین تشنگانند تا هر چه از خزائن است در و همه بیرون افتند و کفار گویند که
 این چه حالت است بلکه گفتن نتوانند و در دل خود خطر گذرانند و این اولی مرتبه دیدن باشد
 و در حال چنانکه آواز شدی و رندی صور باشد مهتر اسرافیل در مدتی هیچ احدی از حیوانات
 تا گرس و تشنه و در عالمین نمانند و همه مسیرند از شدت آن آواز بغیر از چهار فرشته
 مقرب حاکمان عرش هیچ از ملائکه و جن و انس نامه مهتر جبرئیل نیز و یک سده الهی برآید
 حکیمه زند و جان را بحق تسلیم کند و ارواح مهتر اسرافیل و میکائیل و ایچ از مخلوقات مانده باشند
 او گوید یا اله العالمین توحی لایوت هستی و من بنده عاجز من از پیچ زنده سرگردانده باشد
 خیر ندارم و تو علام النبوی پس حضرت عزت جل جلاله و هم نواله از و رسید که عذر ابراهیم
 در هزار بلا عدد مخلوقات مرگشتی و بر هیچ احدی و بسوزی کرده باشی یا مهتر اسرافیل خواهی گفت
 یا رب آتس بر دوس دل سوخته ام یک بر شد او که بهرست سه صد سال هشت راست کرد و
 بوقت درآمدن ارواح را قبض کردم و بدان محنت کرده بود و هشت خود را ندید و دیگر کرد
 در بیابان زنی بسیار فاده بود و طفل صغیر سینه او را می‌گذاشت از جهت آن صغیر بر قبض کردن
 ارواح آن زن بسیار دل سوخته ام آورده اند که آن طفل فرعون بود پس حضرت عزت
 بر و خطاب نازل شود که عذر ابراهیم چند کاک و چند هزار انبیاء و اولیا و در نشان مرگشتی
 بر پیچ یک و بسوزی نکردی و بر دشمنان من و بسوزی میکردی الحال لایق تو این است که
 خود را خور بگشتی مهتر عذر ابراهیم بر بالست آسمانها را و در خود را بر ناپاید تا شری رسد و چنانکه آسمانها

و در حالان محشر را مهتر عذر ابراهیم که از ایشان در عمارت عورت و در صد ساله که از ایشان

او شکسته گردانید اما در حش قبض نشود و باینجهان کند بعد از آن برگاهم نزل مناجات
 کند که یارب تودانامی باحوال من که جان خود خود قبض نمیشود حق تعالی او را بجای خود بیاورد
 بصفت قهری او را حش قبض کند **شاد و این عا و آنست که منقول است**
 بعد از حش محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم یکی از اصحاب علی الله نام روزی در خدمت کعب احبار
 شد و گفت یا امام در دنیا پانصد بهشت خیر باشد یا نه و بدان صفت که خیر الله و دنیا بود
 و آن جهان بود که روزی عبد الله اشتر را کم کرده بود و در میان بطلب آن میرفت ناگهان
 گذرش بر حصای افتاد که یک خشت از طلا و یک از نقره چون اندرون در آمد همه چیزها بتنهال
 بهشت یافت اندک ازان بگرفت و بخانه آمد و این خبر را کعب ساند و **منقول است** که کعب
 را شش روز بعد از آنکه کتب الله را پانصد خوانده بود و مرگ سفید ریش بود و بار رسول الله
 اکثر اوقات مجالست میکرد و احادیث او را پانصد گرفت اما ایمان نبرد و درین از حش رسول الله
 روزی در کتابها یافت که قهر آخر الزمان پیدا شود هر که بدو ایمان نیارد و کافرست که احبار مسلمانان
 پس ایام گفت آری در عهد ماضی پادشاهی بود نام او شد او و پادشاه تمام می زمین بوده است
 و پدر او در دنیا چهار پادشاه گذشته اند که هر یک تمام دنیا داشتند و مسلمان یکی مسلمان و دوم
 سلطان سکندر و دو کافر یکی شاد دوم عمرو و سوره این شد از آن عالمان زمانه پرسید که بهشت
 چگونه باشد گفتند نه سر و نه گرم باز گفت که چهار وجوهی است و در میان او چگونه باشد گفتند
 چهار و یک خشت طلا و یک نقره باشد و چهار جوهر دارد از عسل و زنجبیل و از آب و شراب زمین
 او از طلاست و در میان او از نقره اند و بر گهای او از طلا و مرغان نیز از نقره اند و منقار طلا
 و مشک خاک او بوده و سنگ نرینه او در بود و علی هم الطریق بهشت را بیان کردند شد او کسان را
 با طرف عالم فرستاد چای که سر و نه گرم بوده ارم را یافتند و طلا و نقره و در و جوهر و شک تمام
 می زمین را جمع کرد و بهشت شد صد سال همچنان بهشت مرتب کرد و از آن عالمان پرسید که
 مسلمانان چگونه در بهشت در آیند گفتند که محمد علیه الصلوٰه و السلام را فرشتگان در عاری دارند
 و سایر انبیاء و مؤمنان سوار باشند و با جمیع حشمت در آیند شد و بدینجهان کرد و با جمیع
 حشمت بنزد و یک آن بهشت رفت و فرمود آید گفت که الحال شب است فردا درون خوابم

درآمد حضرت عزت را بخت بکار شد که این چیز اگر چنانی است اما تمشان بهشت کرده و بهشت
 نامیده دخول این او را روزی نگذامد و در شب سنگها تا فتنه بمقدار خم برایشان باریدن گرفت تا
 همه امیر و وزیر ساخت و هلاک کرد و آن بهشت دین دنیا بقدرت الهی غائب شده است عبدالمطلب
 گفت آن بهشت را کس خواهد دید یا نه گفت آن از بهشت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم یک کس بیند
 گفت آنکس چگونه باشد گفت در بهای آورده است که شخصی باشد سرخ ریش و مرد بماند و همب
 ولا در مقام او عید باشد بود و در طلب شهر را دید آن چهار به پیشه در آید و در گرفت بیرون آید
 عبدالمطلب گفت او را خواهی شناخت یا نه گفت آری اما نام تو چیست گفت عبدالمطلب گفت و الله
 بالله که بغیر از شما کسی دیگر نباشد عبدالمطلب او را کرد و تمام ولایت بدان و آدمی رفت و طلب کرد و
 نیافت بعد از آن چون هفت هزار میل بمسیر در مدت سی سال میوه های حبه زمین بخت برین
 رسید چنانکه سر نباشد که بخورد بعد از آن در چیل روز متصل بالان باریدن گیرد و آن آب
 سفید بشال آب منی بود و تمام دنیا را از قاف تا قاف یک دریا گرداند بعد از آن اول هتر
 چیل را زنده کند و این آب را در یک پر خود نگاه کند و التماس کند که یارب این آب را بچشم
 حق تعالی آن گاه که را در زیر میستم زمین است زنده کند جبریل را بغیر یار که بین آب را و حلق
 او بریزد چون در حلقش بریزد تا دل او نرسد در میان دهن و حلق او خشک شود و فریاد
 بر آورد که یارب یا دین که تهاست مدید رزق میسر سادی الحال حکم بسوخت چو رزق غیر سانی
 بعد از آن تمام ملکوت را زنده کند و هر اندکی از ملکوتیان را بخدمت گاه خود که اول از آن
 متعین بود بفرستد پس هتر را فیل را فرمان دهد تا صورت پدر قطره های خاک آبی که در حشر
 جای برانگنده شده اند همه بطرفه العین جمع شوند و چون دوم کرت بدر شخصی هر آدمی
 بجهان صورت او بر رویا جوان یا کور یا تنگ که مرده باشد راست شود و چون سوم کرت
 بدر جمله انواع از سر زنده شوند اما یکی غائب در قبر خود باشند بعد از آن حکم باری تعالی شود
 در جبریل را که محمد آخر زمان را از قبر برانگیزان و طلب کن هتر جبریل در یافتن قبر او تخته
 شود و مساجد بدرگاه لم یزل کند که محمد صلی الله علیه و سلم کجاست تا گاه سنون نورانی بر ولایت
 مدینه انشاده بیند که سر او با سمان باشد چون بد بخارود و بگوید الصلوة والسلام علیک

یا چنانکه رسول الله حضرت رسالت پیا پی صلعم در حال حیات زنده بر خیزد و بهیست زنده
 باشد و بگوید یا اخی جبریل من است مرا چه کردی مبادا حساب کرده باشد او گوید یا رسول الله
 پیغمبر احیایی پیش از شما بر خاسته است حضرت گوید یا لشکر و الحمد لله که هست گناه کار مرا پیش از
 من به وزخ نبوده بعد از ان در پیش منتهی جبریل است و ان باشد رفته او را بدان پاک کند از
 گرد و غبار و بدست منتهی عزرائیل حمله او باشد بهیست شانه و بدست منتهی اسرافیل تاج باشد
 سرش کند و بدست منتهی میکائیل تحلیل او باشد و در پست کند بعد از ان حکم باریستایی شود
 که مردان را حکم بر خاستن است منتهی جبریل گوید رجلا رجلا اول بی بی مریم قریست ارواحها
 بر خیزد زیرا که خود را در صیف مردان بلند است شمرده است بعد از ان جمله مخلوقات حشر شوند

كَمَا قَالَ تَعَالَى وَكَفَى فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَى رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ وَيَوْمَ نَكْتُمُ
 الْأَنْفُسَ تَرَفًا نَأْخُذُهَا مَادًّا وَعَدًّا لِلسَّخَرِ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ وَوَصَّوْلُ س
 چون تمام مخلوقات حشر شوند بی بی فاطمه زهرا زینب و حکم شود که از هر چه بر خیزد
 گوید یا رب یا اندام مرا بغیر از او در و پدر و حسن و حسین و مرتضی که دیگر زنده است الحال در
 حشر خلقتی شرم دارم منتهی جبریل عسکری را بدو پیش آرد و دوران برداشته در زیر عرش برود

فصل دوم - بیان کیفیت آمدن خلایق و مردان رسیدن از بیابان

پدران که فرزند در روایت مسطور است چون شخصی در دنیا بهر جانب که گام بردارد قدم بهیست
 یا شاه رسد و بیضی گفته اند که هر کس نام در جهان کم می باشد که قدم بهیست هر شخصی بهر جا بر سر
 هر کس نام میرسد و این بنا بر مردن بسیار خلایق است زیرا که مقدار شان زنده گزینان نام
 بگوششت و چون آدمی مخلوط است پس چون بگوششت شود در دنیا بگوید کَمَا قَالَ تَعَالَى
 الْقَارِعَةُ الْقَارِعَةُ وَمَا أَكْرَدُنَا مَا الْقَارِعَةُ فَمَا آخِرُ دَعَايَ وَنَفْسُ كَاهُ كَوْفَتُهُ رَاكِبُهُ
 یعنی در ان روز و لهام دم چون کاه کوفته و غمره باشد آنکه بحین حشر جایی است ان شاء الله
 پس بهیست ان چنان که کسی پیر باشد بر سینه افتاده باشد و کوهها را که حق تعالی چنانکه
 رنگ ریزه ریزه سازد و با فرمان و پیر تا بهر خلایق بپاشند تا که در دنیا ببلندی و پستی

نماند همه هموار شود قال الله تعالى فاذا نشفت السماء فكانت وردة كاللؤلؤ
 وآسمانها بفرمان باری تعالی بشکافت و چون گل سرخ بنایند و چون روغن بگدازند و بر
 خلایق ریزند و قال الله تعالى فیکف تنفون الکف ثم یوما یجعل الولدان شیعاً
 السماء منقطر یاءه کان وعدة مفعولاً و از هیبت آن روز پسران پیشوندی
 میسر از ایشان سفید شود و بعد از آن زمین که در تحت الشری است کما فرم کرد
 باب الصلوة که مقدار ده هزار برابر این دنیا است بیارود و چون فراش آنرا در زیر زمین نهاده
 کنند و این از ایشان بکشد تا بران زمین کیپایه راجع نیایند و این زمین و آسمان
 را تا سبع ارضین و بر روایتی این زمین بر روایتی شانزده روی زمین را یک فرشته
 بردارد و در دست خود بگیرد و بالا کند و بگوید که لمن الملك الیوم ای آسمان و آبریان
 می و وحش می طهور می ملک و آخنزنده و پرنده که پادشاهی این زمین میگردد و بداند
 جهت این دنیا فانی خون مردم میگردد و میر سخته و اموال بیکدیگر میخورند و بدین میگردد که
 پادشاهی این زمین امروز را باشد و چکس از هر دم زدن نباشد و بر جمله خلایق
 هیبت افتد باز آن فرشته خود بگوید الله الواحد القهار یعنی پادشاهی هر کس است که
 گردن کشانرا بشکست و من بعد جز او کس از پادشاهی دم زند بعد از آن آفتاب بطریقیکه
 در فصل ایمان مذکور است بیارود مدت پنجاه هزار سال بران زمین تا بیک پای بایستد
 در خیمه است هر که لغو بگوید یعنی سخن بیهوده در یادتی چون سخن بهیمن میزد و یک میگردد
 چوب خوب و غیره و کس لغویات او را مدت پانصد سال بران زمین گرم استاده دارد
 معلوم باد که اکثر وعده و وعید این عرصات در قبل کتاب بیان کرده شده است از آن
 نیاوردم پس بعد از پنجاه هزار سال جمله عوام الناس در پیش عالمان و صالحان شوند و گویند
 که در حق ما شفاعت کنید باز جمله بنی آدم در پیش بابا آدم شوند و بدانند که یا ایها البشر حقیم
 و طاقت نمی آیدیم در حق ما شفاعت بکن و بگو تا حساب کرد خواه بد فرخ بر دو خواه بهیست
 بابا آدم علیه الصلوة والسلام جواب دهد که ای فرزندان من بسبب خوردن دانم گفتم
 فرموده ام به پیش نوح علیه السلام روید نوح علیه الصلوة والسلام گوید که من پیش ابراهیم

روید زیرا که من بسبب طلب کردن ملکوت قوم خود شمرده ام و ایما هم علیه السلام گوید که هر
 من آتش غرور و سرگردان بود و دیگر گستاخی بدگاه اوست تو نام کرد و پیش موسی علیه السلام رو
 موسی علیه السلام گوید که چون بدیدم شما را در جواب من کن ترا کی آمد من هنوز در آن مهلت
 ام و شرم میبرم از سوال دیگر و پیش عیسی روید عیسی گوید که من بدو عامده رازنده می کردم
 کافران مرا خدای دوم و گفتند بدان شمرنده ام تو تو نام بدگاه او سوال کرد و پیش محمد
 صلی الله علیه و سلم پرسند حضرت را از احوال ایشان خبر نیا شد زیرا که بشراب بهشت مست
 باشد چون تضرع ایشان بشنود در حال حسرت زده بر خیزد و در زمین گرم بایستد و زبان
 شفاعت بخشاید و بگوید یا رب الارباب هر چه از یک و بد از دست بندگان تو دور و جود
 است پاسو ایشان حساب کن و هر یک را پاداش خود بپردازان بفرمان رب العزت
 کتابهاست خلایق روان گرد و صاحب خود برسد مومنان را بدست راست بدو کافران
 را پس پشت بدو در حال که دستها محیبا ایشان شکسته بجانب پشت و گردنهای ایشان
 بدست پشت شکسته باشند و همه خلایق بقدرت الهی کجاست از خواندن خلاص شوند
 كما قال الله تعالى سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَا الثَّقَلَانِ بعد از آن میزان را نصب کنند و دست او بدست مهر
 می کایم باشد و هر دو پله میزان با نصد ساله راه باشد و اعمال هر یک از بندگان چون کوبها
 شوند و چای یک جائی نیکی و دیگر جائی بدی در هر ساعت که شب روز بیتی و چهار ساعت
 است و در هر ساعت یک صندوق بر او این بنده است و شود اگر در آن ساعت عبادت الله
 ذکر و فکر تلاوت قرآن و غیر ذلک من اشرعاعات مشغول باشد آن صندوقها پر از نور باشد
 و اگر در آن ساعت بکذب و فحش و غیر ذلک من اشرعاعات مشغول باشد نفخ با الله من ذلک
 آن صندوق پر از آتش بود و اگر در آن ساعت غافل بود آن صندوق خالی بود پس در یک
 طرف صندوقهاست ناری انداز وزن کنند و معلوم یابد که درسی روز به قصد و بیتی
 صندوق همیا میشود پس نظر کنید که چه مقدار باشد در سال و دو سال منقول است
 که حضرت ابو بکر الصدیق و امیر المومنین عمر بن الخطاب و عیسی بن ماریا و دوست اندازی کنند
 بینی اگر نیکی راجح آید بنده خلاص شود و اگر نیکی بدی هر دو برابر باشد نیز خلاص یابد و اگر

اگر نفوذ بالله منته اندک بدی راجع آید شیخین است اندازند همین مقدار را بر سره ناپیش
 خواهد بخشید و در هر چه هست که اگر بدی راجع آید باری تعالی بنده را فرمان دهد بدو پیش فرزند
 و مادر و پدر و غیر ذلک از اقربا بمقدار این بدی نیکی اتهاست کن تا ترسناکات و هم اول در پیش
 زن و مرد که از زن در تمام عمر بخوارگی کفاف تو میکردم الحال اندک از نیکی خود بخشش تا
 خلاص شوم او گوید که شوهر من بجان خود در مانده ام نمیدانم که حال من چه خواهد شد بگذارد پیش
 هر یک از اقربا چون مادر و پدر و فرزند برود و بچکس بدو دستگیری نکند شرمند و در پیش باری
 بایستد گوید و یار یا بغیر از تو پناه ندارم و تو و عالم الغیوبی که بچکس دستگیری نکرد از حضرت عزت
 خطاب در رسد که ای بنده اگر در دنیا این مقدار شرم از من میکردی همه گناهان ترا بخشیدم
 الحال برو و ترا بخشیدم و اگر نفوذ بالله که شفاعت شیخین نجات نیابد حضرت رب الا بال
 بر و رحم کند امیر المؤمنین عثمان ذی النورین در آن زمین گرم بیک تیز روی باشد و این خبر را
 بر رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فاطمه زهرا برساند و ایشان هر دو در زیر عرش باشند و سجده افتاده
 باشند و بگویند که فلان بن فلان بشیخین خلاصی نمی یابد اگر مرد باشد شفاعت او رسول
 الله بکند و اگر زن باشد شفاعت او بی بی فاطمه زهرا بکند و اگر نفوذ بالله منته شخصی بجايت
 گناهکار باشد که از نیکی هیچ نداشته باشد و کافر باشد که شفاعت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم
 سلم خلاص نیابد او را بدوزخ روان کند و حضرت مرتضی علی رضی الله عنه در جانب یسار دوزخ
 خمیه زده استاده باشد که من کافر و عاصی مسلمان را نخواهم بدوزخ مانده هر که حق تعالی او را
 نصیب کرده باشد نجات مرتضی خلاص کند و اگر حق تعالی خلاص او نخواسته باشد چون پیش
 حضرت مرتضی از سایر صورت او را در گون کند چون خاک و خرمس و یوزنه و غیر ذلک و بدان
 فریب از وی بگذرانند باز بصورت آدم کند مستقول است که همان روز خود از دوزخ بیرون
 آید که یک گام او در مشرق و دیگر در مغرب باشد داشته باشد و بگوید که یارب گرسنه ام مرا غذا بده یا پدر
 فرمان شود که از چه میخواهی گوید ده طائفه آسمان را میخواهم چون مشرکان و بت پرستان و سبایان
 و جهودان و مجوسیان و دهریان و زلفیانی و خارجیانی و صفیان و جوگیان و بفرمان باری تعالی
 همه را در کام خود فرو برد و چون مشغول ماند چنان همه را بچیند باز گوید یارب گرسنه ام باز آفتاب و

ما هتای و سارگان اید و در چون این را بچینید در دوزخ رود و محالوم با و که طایفه نکوین
را در شکم او موت باشد بلکه شکم او بین دوزخ است همیشه در آن مضیق احوال و عاقبت باشند
پس بدان ای فرزندان که چون خلایق از زمین از خلاص شوند صراط را نصب کنند از معصیات باریک
و از تیغ نیز تر و از شب تاریک تر و سی هزار ساله راه طول داشته باشند و هر روز هفت گون باشد

وَمِنْ كُلِّ خَلْقٍ اَرْسَلْنَا رُسُلًا بَايَاسَ كَمَا قَالَ اللهُ تَعَالٰى وَاِنْ مِنْكُمْ اَكْبَارٌ اَرْسَلْنَاكُمْ
رُسُلًا حَتّٰى يَقْضِيَ اَمْرُنَا بِسَبْعٍ اَوْ اَحَدٍ اَوْ نُبَيِّنُ لَكُمْ دَاوِلِيَا وَكَافِرَانِ وَمُؤْمِنَانِ لَكِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ
بر آن و فرسخ داشت یا شد و همه مردان در و فرسخ در آیند بعد از آن هر چه با مقتضای الهی رفته
است خلاصی یا بد و هر گاه بار تعالی هلاک کرده است در و فرسخ ماند گفته تعالی ثُمَّ يَخِيضُ الْاَرْضَ

اَلْقَوَاعِدُ وَالْاَظْلَامُ فِي حَاجَتِيَا لَعْنَتِي بَعْدَ اَوْرَدَنِ دُرِّ دُرِّ اَنَا مَكْمُومَانِ بَاشْتَنَدَنِ اَشْيَا
نجات مهم و آنانی که کافر اند ایشانرا در دُرِّ دُرِّ بگذارم و در خیمه است که در کُتُلِ اَوَّلِ خَلْقِ
را از لوحه جبریه ربیعالی پسند که باری را چگونه شناسید و در توحید او شرک آورده اید یا نه
بیگانگی او چگونه متیقن بودید و در کُتُلِ دوم از ادا کردن نماز پرسند که چگونه با حکام و ارکان
او کرده اید و غیره و سنن و واجبات او چگونه بجا آورده اید سوم جائز روزه پرسند و این سه
بالتسلست از هر حدی پرسند و در کُتُلِ چهارم انکیفیت ارجح پرسند کسی را که استطاعت
داد و راحله و امن طریق باشد و در کُتُلِ پنجم از ادای موقوفه اموال پرسند و در کُتُلِ ششم از
حقوق والدین پرسند و در کُتُلِ هفتم از حق مظلومان پرسند پیغمبر علیه الصلوٰة والسلام فرمود
را بپریدیم از درویشان است خود گفتند یا رسول الله درویش فقیر را میگردی که در دنیا چیزی نداشته
گفت لا بلکه ایشان است باشند که نماز و روزه و حج و زکوة بجا آورده باشند اما زکوة قیامت
درویشان است زکوة که خون مال را با حق ریخته و دیگر گوید که مال مرا با حق خورده کنند با حق
ظالم کرده باشد مظلومان جمله اموال او را ببرد و او درویش باشد یعنی مفسدانند از عمل خود پس آن
سبب آتش سوز و مشق است که اگر سوم حصه دوم از کسی نخلم خورده باشد یا نصف نماز که
مقبول بزرگه خدا باشد از دست ببرد و در تفسیر هر یک آورده است که چون جمله
خلایق را در دُرِّ دُرِّ است پس احوال مومنان چگونه باشد گفته اند ایشانکه آتش دُرِّ دُرِّ

نه عاصی بفرمان باری تعالی بر کافران و فاجران حمله کند و ایشان را بگیرد و بر تپتیان چو انبش
 ابراهیم علیه السلام سر دشود تا ایشان بگذرد و هر گروه فوج شده بگذرند پس هفت کوفت
 و هر جا که غلط شوند در دوزخ روند پس در دوزخ اول که حجیم نام است درو عاصیان است
 رسول الله باشند و کترین غذا بهای دوزخ آن است که نعلین آتشین در پای ایشان کنند
 که مغز سر ایشان از شدت حرارت چون دیک مسین بجوشد **مفقول است از حضرت**
 رسول الله صلی الله علیه و سلم که دیدم بیابانی را در دوزخ که طول و عرض او نماند بیستم احدی جز
 خدای علیم و در آن بیابان صد و نود و یک آتشین دیدم بگذرند کلمان و در آن صد و نود و یک
 مرد و یک کاک سر بود و هر سر او یک کاکش بود و در هر سر او یک کاک و من بود و در
 هر دهن او یک کاک و دندان بود و گفتند یا رسول الله این عذاب از که باشد گفت از کسی که
 دو سوره قرآن بخواند و خمر خورد و یا قمار بازی کند چون شیر بز و قطار و ایضا در دوزخ
 صد و چهارم از راه در کثرت هر کثرت و مقدار چهل ساله راه طول دارد و در دهن هر یک از آن
 ماران آسپا آتشین می گردد که اگر یک مار از آن نبیشت بر کوههای دنیا زنده که بهیچون موم
 بگذرند و در دوزخ دوم که جهنم است در آن کسانی باشند که از فرائض باری تعالی گردن کشی
 کرده باشند و از جهت سستی و کاهلی نفس باز را بجای می آورده باشند و در یک حجیم در آن است
 در آن دوزخ مرا نکسان را بجهنم باشند و هر هفته هشتاد سال و هر سال هشتاد ماه و هر ماه هشتاد
 روز و هر روز هشتاد ساعت و هر ساعت او چون هزار سال این دنیا باشد و از حجیم آتش
 او سخت تر گرمی دارد و حکما قال الله تعالی قل نار جهنم أشد حرًا یا ران گفتند یا رسول
 الله بئس عذاب این آتش نیز کافیست حق تعالی سخت گرمی برای چه یاد کرد و گفت ای یاران
 من اگر این آتش را در آن دوزخ بیا بد و در خواب کند و در دوزخ سوم که نام او لظی است جمله
 انواع مشرکان و کافران و بد سخنان باشند و منکران باشند حکما قال الله تعالی فاندکم
 نارًا تظلی کما یصلکم الا لا تنقی الذی کذب و کونی و لظی زبانه زنده را گویند که یا
 ساله راه دور و ما را زبانه گیر و در دوزخ چهارم که نام و سقر است جهنم است و در آن ترسایان و دشمنان
 خلفای راشدین چون روافض و خوارج و غیره کاک باشند و در دوزخ پنجم که نام او سعیر است جمله

الذراع شیطانی و این میوه اهل ذمه باشند زیرا که ایشان جمله حکام شرع شریف را می شنوندند
و کفر را می درزند و ایشان را عذاب سخت تر باشد از عذاب کافران کما قال الله تعالی و

جَعَلْنَا هَٰذَا رَجُومًا لِلشَّيْطَانِ وَآخِذًا لَهُمْ عَذَابُ السَّعِيرِ وَلَٰئِنْ يَكْفُرُوا بِآيَاتِنَا لَنَكُونَنَّ
بِهِمْ شُرَكَاءُ فِي مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ و در حقیقت که آواز او چون آواز خرست
اما آواز که خرد در حالت استادن آواز کرد و آن بغایت زشت نامی باشد مسماع را

کما قال الله تعالی اِنَّ اَكْبَرَ الْاَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَيَّةِ و از غضب الهی چون دیگران
میجو شد و زبا نهی او یکدیگر میزدند و از وی میگذرد و شرار است و چون خشنان کمال
باشند و یا نصیب ساله راه مردمان را باز گیرند و چون اهل کفر را در آن اندازند خازان مرغ
نورده فرستگانند که گره پیشانی ایشان باز شده است یعنی همیشه ترش و بیند و هرگز سخن
خوب نگفته اند این کافران را پسند که بی بدعتان و چکس از پیغمبران و عالمان شما این
احوال معلوم نگردند ایشان گویند که تحقیق ما را بیترسانیدند و لیکن بایان قبول بخیریم
و اگر بایان عقل میوردم بودیم از دوزخیان و در آن زمان اقرار و اعتراف بکنند اما این

را سود بکنند و در دوزخ ششم که نام او زهریست و آن از برف و رمال است و سردی دارد و بخت
سرد چنانکه گرمی دیگران بغایت گرم است پس جمله انواع یا جوج و ما جوج و آن آدمیان مختلف
الالوان که پیش ازین بیان کرده شده و درو باشند و در دوزخ هفتم که نام او باویه است جمله
مفضل مردمان چون پیران ناقص که بریان بفتق و میوه و بهر گشتن از طریق شریعت غافلند
و جو گیان و برهنان و عیب گویان و بخمان باشند و معالوص با و که هر دوزخی که برات
از دیگر و فرود ترست آن از ان اعلی که ترست چنانکه تدریب مذکور شدند و در حقیقت
که این دوزخیان هفتاد و نه سال گویند دیکتا دیکتا میچرخم بر ایشان نشود و بعد از آن اتقار
کنند که در دنیا عالمان صبر نمی نمودند تا آن کار بخیر انجامید بایان نیز صبر کنیم هفتاد و نه سال
صبر کنند از حق تعالی خطاب بر ایشان آید که اگر صبر کنید یا نکند من بر شما رحم کنم باز چنان
نه سال دیکتا دیکتا گویند بعد از آن یک کث از زبان ایشان این برآید دیکتا دیکتا غلظت
عَلَيْكُمْ تَسْقُوتًا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ه دیکتا آخر جنانمنا فَاِنَّ عَذَابًا فَاِنَّا ظَالِمِينَ از حضرت

عزت عتاب بر ایشان نازل شود و بگوید قال اخسوا فیها ولا تنکحوا فیها کان فریق
 من عبادی یقولون ربنا امنا فاعفولنا وارحمنا وانت خیر الراحمین فاختار منکم
 شیئاً حتی استوکه و ذکر می کنند منکم تفکرون و در خیر است که کافران در دوزخ
 بگویند ای پروردگار بدیدها نفس ما غلبتک و بودند اگر مارا بیرون کنی و باز بگردیم بر عاصی
 و کفر پس آن هنگام از ظالمان باشیم از حضرت عزت خطاب شود که ای بدجنان خاموش
 باشید زیرا که چون در دنیا بندگان استغفار و آفرینش میخواستند و عبادت من می کردند و
 ریش و فتن می ماندند شما ایشانرا مسخره و استهزا می گرفتید و خنده می کردید پس حال آخرت
 من نا امید باشید بعد از آن دوزخیان چون سگ بانگ کنند بلفظ خود بفهمند و نه دیگران
 بلفظ ایشان بفهمند و گاهی آرزو دارند که یارب اگر باران می بود و مایان می یافتیم بفشان
 بار یتالی ماران و دشمنان بر ایشان بار میسوزد و است که حق تعالی مرگ را بمانند گوشت سیاه
 کند و بکشد نصف او را در بهشت اندازد و نصف در دوزخ و همه اهل بهشت و دوزخ از آن
 بچشند و ندانند که این مرگ است که من بعد از مرگ نباشد دوم اینکه کیفیت باز نمودن
 احوال یک بد دیگری نباشد که من چه عذاب دارم و تو چه گناه عذاب داری زیرا که چون در دنیا
 کسی محنت رسد باز نمودن احوال بد دیگر با آزار و دشواری می شود و سوم اینکه ماران و
 کثومان و زخ از دوزخ بدتر اند از روی سختی نه هر دندان ایشان چهارم اینکه دریا است در
 دوزخ حجیم نام که سخت جوشیده است چون خوردن بالا گیرند گوشت و پوست رفته ایشان
 بریزند و چون فرو بردند تمامی گوشت ایشان بریزند و باران عذاب در حال بر ویند کما
 قال الله تعالی یطوفون بینہا و بین حجیم ان و در خیر است که است حضرت رسول الله
 صلی الله علیه و سلم هر چند گنهگار باشند رویهای ایشان سیاه نگردد و چنان ایشان زرد گردد
 روزی که یهودان از خاندان دوزخ پرسند که ای خاندان ایشان کیانند که رفته ایشان سیاه
 نگشته است گویند ایشان گنهگاران است محمد رسول الله هستند پس یهودان گویند که ای
 است محمد شما را فخر می کردید و محمد شما نفع نکرد ایشان تصریح بدرگاه علم نازل بر آمدند که چرا
 ما را در سمر که کافران شرمند و کردی از حضرت عزت خطاب شود و جبرئیل را که بر و حال

است محرم به بن جبرئیل بیاید و خادون را گوید تا مردوخ باید کند بگوید ای خازنان حال
 است محرم چیست عاصیان در حال فریاد برآرند که ای خازنان و کیست که از حال
 مایان میسر شود گوید و میست جبرئیل که بر بیجا میران فرو و می آید ایشان فریاد برآرند که
 جبرئیل سلام بر محرم برسان که ما چرا بجهودان ماندی چون این خبر به جبرئیل بگم رب
 الجلیل محرم علیه السلام بر ساید در حال برخیزد زمین گرم است که هست مرا بکافران همرا و ماند
 یا اتمم به بخش و یامن بهشت فروم و بی بی فاطمه زهرا می نیز استاده شود بیک دست ام
 المؤمنین حسین گرفته باشد و بگوید که یارب جزاء طفلان بے گناه من بده و خونیا نما من و دوتا
 عذاب کنم حضرت یارب تعالی خطاب بر رسول صلی الله علیه و سلم آید که شمر و بنیر را بنقا و بار
 بر پل صراط بکار و ای آتشین پاره پاره کردم و بگذاختم باز بپای عذاب زنده کردم و من قسم بعزت
 و جلال خود یاد کرده ام تا بی بی فاطمه و حمله مقتولان خونیان را زنده بخشند همیشه بدین نوع
 معذب دارم بلکه عاصیان و دیگر را نیز بشومیت ایشان نجات ندیم تا آنکه بی بی فاطمه رضی الله عنہا
 ایشان را زنده بخشد رسول الله هر چند به بی بی احاح کند قبول کنند بعد از آن بیک ناگاه
 در سها تختها را پیران بیند که بجای تنه لطیف و لطیف و بلند و خرسند و در آن محلها می فرج
 باشد و در آن نغمها سرود و آواز گوناگون باشند که اگر آواز یک نغمه از آن در دنیا شنیده
 شود و مرغان از هوا و فرشته و آن از فرشتن بالیستند و زهره های عاشقان بر قد و
 نظر بی بی فاطمه و حسن حسین و حمله مقتولان و مظلومان بر آن بر سر و گویند یارب این ایام
 و کو شکها و تخفنه ما کیان را باشد تا تنه بر ایشان آواز کند که این از کس باشد که قاتل خود
 پیشتر تمام مقتولان بیک فریاد و شجیدن برآرند پس از آنجا معلوم میشود که نزدیک و
 دو به بهشت برسد و چون بی بی فاطمه رضی الله عنہا شود هر یک از شفیعان دست بشفاعت
 زمین پس طفلان در زیر عرش بایستند و فریاد و گریه برآرند از حضرت پروردگار خطاب
 شود که ای طفلان بے گناه چرا گریه میکنید گویند یارب ما در دنیا بیدار ما در و پدر و
 تشنه ایم الحال طاقت جدائی ما را بریم گوید ایشان گنهارانند بمقدار گناه عقوبت
 شما بهشت پروردگار طفلان گویند هرگز نرویم تا ما در و پدر ما را زنجبختی حق ملائکه را فرما

که ایشان را بزور گرفته در بهشت برید چنان بگریزند که ملائکه ایشان را اگر فتنه بتوانند باز
حکم باری تعالی شود از روی عتاب که لطفالان چون حکم من قبول نمیکند پس شما نیز
به فرخ روید همگی یکبار روان شوند چون بر کار و فرخ رسد بفرمان حق تعالی نوزده
و فرخ تبار چنانکه هر طفل والدین خود را بینند بخیر و دیدن چون مرغان مفید خود را در فرخ
پیران اندازند از کثرت شفقت ایشان در تمامی عرصات بخیر و گریه بخیر و اما آتش و فرخ
بگریزد از ایشان و ایشان والدین خلاص کرده بیاورند و منقو لست که بپرسید
رو و والدین در عقب او روند و اگر دختر باشد والدین را پیش اندازد او در پس و سقوط
نیز برای شفاعت زنده شود اگر خلقت او ظاهراً باشد و بر پسر طردان فرخ روز اول
فرخ عاشقان در رسد گویند کیانند گویند عاشقانیم گویند عاشقان را بیم نیست بگذرید بعد
فرخ محبان در رسد ایشان را نیز همچنان گویند بعد فرخ مومنان مطیع و متقی در رسد ایشان
را نیز همچنان گویند بعد فرخ عالمان در رسد گویند عالمان را بیم نیست بگذرید گویند یارب
بگذریم زیرا که در فرقان مجید خود فرموده بودی إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ یعنی مسلمانان چنان
برادرانند و با برادر چای دیگر فرموده بودی که هر که از اقربای خود و برادران خود قطع کند
شفقت و مودت را پس چنانست که از من قطع کرده باشد پایان الحال نیز بران عمل کنیم
از برادران عاصیان خود قطع نکنیم تا به یاد گرفتار نشویم فرمان شود که ایشان را هنوز بقدر
گناه عذاب نیست شما بگذرید ایشان قبول نکنند فرمان شود ملائکه را که سلاسل در گردن هر
ایشان اندازید و بسوی بهشت بکشید همچنان کنند اما ایشان اخلاص چندان قوت بخشد
که اگر تمام ملکوت در یک کس بپسند چنانچه بدین نتوانند بعد فرمان رب العزت بدان شود
که اگر بجانب بهشت نیر وید پس شما نیز با ایشان در فرخ باشید و حال بسم الله الرحمن الرحیم
گویند و بجانب فرخ روان شوند چون نیز یک رسد آتش و فرخ از ایشان بگریزد و بگوید
یارب تو عهد سیاه رویان کرده من طاقت تاب این سفید رویان نمی دارم پس ایشان
بر جایهای فرخ برسد و دستها را فرولقان کند نهفتا و نهفتا و بیک تار پیران چون
آیند بکدام قدری که اراده خدای تعالی باشد خلاص کنند و از طرف عاصیان فریاد کنند و بگویند

بعضی گویند که با کفش شمار است کرده بودیم و بعضی گویند که با خدست در متاع دنیا و بهرگیری
 کرده بودیم و بعضی گویند که با خدست شمار اسبان کرده بودیم و همه را نجات دهند و چون
 عاصیان را روان کنند شیطان بعین فریاد برآرد که یا اله العالمین مطیعان مرا چرا بخشیدی
 که ایشان در کام عمر گرفته تا خون ناخ و زنا و خمر خورده و مال دیگر با حق غارت کرده و مورد
 خطاب آید که ای بعین ایشان دست انداز گوید یارب بیترسم خطاب آید که اگر تو می تری
 من از گرم خود شرم دارم که چون یکبار بخشیدم باز ایشان نشوم آن بعین نابکار و آن ملعون
 شمر سار حضرت رب العزت و عوی و خصوصت پیدا کند که فرار عان مرا چرا بر ما کردی ایشان
 و قبول کردن امر من بودند حضرت عزت گوید ای ملعون من باز تو دعوی در پیش قاضی گزینی
 کنم مشغول است که در آن زمان منبر است کرده شود و امام عظم ابو حنیفه اح را بر آن
 استاده کنند و از حضرت عزت خطاب آید که ای امام این مسئله را بمثال دنیاوی قیاس کن و
 این بمثال آن است که شخصی در دنیا زمین بگریب می کاشت شمارا و را چه حکم می کردید امام
 گوید یا اله العالمین باز روی کتاب چنان حکم می کردیم که بقدر رسیدن فصل غله اجناس
 تخم می دادیم و زمین را صاحب زمین میماندیم پس باز خطاب آید که ای ملعون بندگان
 من چون زمین بودند و تخم تو گناه و بدی بود و ایشان کاشتنه بروی احوال لائق تو نیست
 که بدی را در گردن تو اندازم و بد و فرخ فرستم و ایشان را بهشت برم ملعون در نجا بایستد
 بد و فرخ نرود و تمام حکومت او را جنیدن نتواند زیرا که بسبب این طوق لعنت که در
 گردن او باشد ثقیل باشد حکم آقا الله تعالی علیک لکنی الی یوم الدین پس فرمان
 حضرت رب العزت شود که اول طوق را بریده و در فرخ اندازند و بعد سگ سیاه از فرخ
 بر آید چون اگر به موش را گرفت در فرخ در آرد و در خمیر است که چون شفاعت کنند
 موشان را کافران نیز امیدوار شوند زیرا که ایان نیز بعضی آفتاب بعضی ماهتاب و
 بعضی کوه و درخت و سنگ و گنبد و بعضی است و غیر ذلک من معبودات الکفار را بنسبت
 ایشان نیز ایان را شفاعت کنند حق تعالی آفتاب و ماهتاب و ستارگان غیر ذلک
 معبودان ایشان را چون دیگر سیاه کرده و در فرخ اندازد و در حق ایشان بد دعا کند که

مسئله در بیان تقاضای غم

بغضب الهی گرفتار شوید که لائق عبادت نبو ویم چرا عبادت ما میکردید تا بشوئیت شما
 ما نیز گرفتار شدیم بعد از آن امید کافران منقطع شود و معلوم باد که این غذاها و هوسها
 بر کور در حالت کوریت و برنگ بر حالت لگی و غیر ذلک از میوه بان بجان حال بگذرد
 اما چون از دوزخ بگذرند اهل بهشت را بدریا بحر الحیوان بشویند اما در کف میخیزند
 می آرد و بر بیان این آیت که وَيُصَفُّونَ مِنْ رَحْمَتِ رَبِّهِمْ خَمْرًا كَأَنَّهَا بَهِارٌ یعنی تسبیح
 نام چشمه بهشت بیرون از بهشت که بود و از مشک زیبا ترست و همه مومنان از مردان و
 زنان آنرا در آن چشمه بشویند چون از آن آب بیرون آیند بکلی جوانان تازه روی گردند
 که بر بدن ایشان موی نباشد جز موی سر مگر بابا آدم و محمد رسول الله را ایشان باشد نوبتی
 در با تر که هیچ کالای بهشت بر ایشان نباشد زیرا که اولو البشر و اواخر البشر و مردان
 چون جوانان سی ساله باشند و زنان چون دختران سیزده ساله اما قد مردان شصت گز
 باشد و هفت گز عرض سینه داشته باشند و قد زنان شانزده گز باشد و از آن حلهای بهشت
 پوشانند و بر سر اقبای بهشت سوار کنند بعد از آن صفوف راست کنند صد و بیست صف
 جهتا شوند چهل صف همه میخیزان با امت خود باشند و هشتاد صف است رسول الله
 باشد و طول هر صف پانصد ساله را و باشد و حضرت محمد رسول الله را در عاری
 فرشتگان بر دارند و چهار پسران رسول الله در پیش همه صفوف روند و اسب بازی
 میکنند و سائر مردان چون گوهر شب چراغ در آن صفوف نمایند و زنان را نیز در جای
 بر دارند و بدین شادی و طرب در روزه بهشت در آیند بعد از آن فرشتگان در پیش آیند
 و بگویند سلام علیکم فَاذْكُوا وَخَلَّوْا پس هر یک را بطرف سر ایستاده
 خود روان کنند و در خیمه است که یک از مومنان را هفت سره باشد و عرض دیوار هر سره
 پانصد ساله را و باشد اما الطیف تر که هر چه از اندرون است مرصع و از بیرون بنمایند
 مرغی را و در هر سره هفتاد هزار میدان شکار باشد و عرض و طول هر میدان چون
 هفتاد هزار برابر این دنیا باشد پس سرای اول از نقره باشد و سرای دوم از طلا باشد
 و سرای سوم از زبرجد و سرای چهارم از یاقوت مرخ باشد و سرای پنجم از مروارید باشد

از ششم از دور باشد و سومی هفتم از دور باشد لطیف تر از همه چون صاحب از سر اول
در آید حورانی که در آن سر کمال در خواب اند در آن زمان بفرمان حق تعالی بیدار شوند
و دانشمند که بر خیزد و به قدم شهران خود جاها را بردارد و بران شراب و در شان حوران
گفته اند و گویند که اگر با کافران ها قاتلیم یعنی دشمنان سیزده ساله باشند و همه نارسی
و پیاپی که کرده است گرفته و پیش شهران خود آیند و مومن از دست ایشان بیاید
بر دارد و بنوشد و بر سر ایشان را بوسه دهند اما از دست آن حوران جهان نور خیزد
که فرشتگان سر سبز و نهنگ و گویند مگر دیداری تعالی را دیدیم با تفسیر ایشان آواز دهد
سر بر آید این دیدار نیست بلکه تجلی از دست حوران که شهران خود پیاله بالا کرده اند که
از پیشش سراسر سوار حوران را بوسه کند و بگذرد و چون در سر هفتم در آید تخت را بنشیند
که پانصد ساله راه طول و عرض داشته باشد و بران تخت بستر باشد که عدد او واجب تعالی
و الله اعلم تعالی مشکینی علیه السلام شریک است تعالی یعنی تکبیر ده باشد حوران
بر فراشهای که استرهای آن فرش از استبرق باشد و در روایتی دیگر جهان و از
است که بطایع نام چاهان است ابریشم است اما حقیقت است که اصحاب از رسول الله
پرسیدند که صفت ابره چنان کرده که استبرق یاد کرد حضرت صلی الله علیه و سلم فرمود مثال ابره
در دنیا ما موجود است پس بران فرشتهای که حور العین خفته بنشیند که اگر او را هزار دل بود
باشد همه از دست روند و بی طاقت شده خود را از اسب بر تابد اما بسیاری لطافت
فرشها چنان پندارد که هیچگاه آرام نخواهد گرفت بلکه همه در جنبش باشد چون نزدیک
آید آن حور از خواب بیدار شود و بر ویش بخندد و از دیدن او چندان برق بجهد که فرشتگان
سر سبز و نهنگ و پندارند که مگر دیدار الله تعالی است که می بینیم با تفسیر ایشان آواز کند که دیدار
نیست بلکه استبرق دندان حوران است مسلم در دخول جن در بهشت امام را
توقف است اما اصحاب او حکم چاد دخول کرده اند اما تفسیر خوانده اند که در بهشت مایان
جن و ملک را برینیم اما ایشان را نخواهند دید که آواز شنوند و بران عمل کنند و بعضی بر
مسکرات و بهشت نشسته باشند اما جن را از وق و شوق باشد و ملک از دیدار محروم اند

هرگاه که تجلی ایشان بدرخشد سر بسجده دهند که مگردیدار دیدیم اما تفت برایشان آورند
سر بردارید که این دیدار نیست بلکه تجلی فلان چیز است **الغرض** چون حوران بخندند
شهر از اغیرت و کینه در کار شود که مایان انا و پیره و نا آشنا چگونه در روی ما خندیدند و حوران
زبان معذرت بکشایند و گویند که یاری تعالی بجا وعده کرده بود که بر فرش شما بنشیند و شوهر
شما که دیگر بر نیاید پس دستیم که بغیر از شوهر کسی نباشد بعد از آن میان ایشان محبت
حاصل آید اما تا نیم روز یا قصد سال باشد و برایشان چون یک نفس بگذرد از غایت خوشی
و آب منی چون باد از ذکر بیرون جهد و در فرج او گم شود اما چون آب سبب از نادر و دان نهدی
و بسیاری باشد بعد از فراغ چون بنشینند و محبت کنند این زن دنیاوی از چانه دیگر
پیدا شود و نهایت ظریف و زیبا و ملون آورده اند که این زن در بهشت از حوران زیباتر
باشد زیرا که این را دو درجه حاصل است یک درجه ایمان و عذاب دنیا و خدمت شوهر و عباد
الله و دیگر درجه آن جهان از نیک آن جهان زیبا شود اما حوران را یک درجه از جهان
است که آن زیباست بدان سبب ایشان را زیبا نیست **الغرض** چون شوهر این
زن به بنیند و لگن شود و اندک این همان زن است که در دنیا بزن دیگر نمی ماند اما حال از نخواهد
ماند و این زن شوهر را زیر کرده بنشیند و بان حور و دعوی کند که من در دنیا محنتها و شوهر را
میکند اما حال تو چرا به پهلوی او نشسته حور گوید که تو نوبت خود را گذارنده اما حال نوبت من
در آن زمان به فرمان خدا آید از نزد عرش فریدن گیر تا کینه ایشان گم شود و هر یک شوهر
را دیگر بسیار بعد از این بدان امر فرزند که خانه هر شخص بر همین زن باشد
اما حوران چون کینرکان باشد زیبای مردان را مثال نیست بلکه روز بروز قوت و حسن
بیشتر شود چنانکه در دنیا روز بروز ضعف و قباح است اما این زمان دنیا از حور زیبا تر باشد
و زیبای حوران گفته اند که اگر یک ناخن ایشان در دنیا بتابد روشنی آفتاب را نا چیز کند
اگر آب دهن در دریا اندازد چنان شیرین شوند که اگر همه دریا را یک شخص فرو برد
بپوشد و در شان ایشان حق تعالی می فرماید **فَإِنَّهَا كَالْطُّرْبِ الَّذِي يَنْفَعُ النَّاسَ**
الَّذِينَ قَلْبُهُمْ وَكَلْبُهُمْ كَالْكَلْبِ الَّذِي أَعْيَضَ وَكَأَنَّهُمْ كَالْأَفْقُوتِ وَالْمَرْجَانِ

یعنی در آن باغهاست بهشت حوران کوتاه چشمان اندک لمس نکرده اند ایشان را آدمی و
 پری دوری بجائی سرخ رسیدند آینه زردی را که سرخ محض و سفید محض از خسین بیدست
 و اینها قَوْلَهُ تَعَالَى هَلْ يَخْرُجُ إِلَّا الْإِحْسَانُ یعنی جزای احسان نیست بجز
 احسان یعنی مخلوق و آید در بهشت حوران بهشت احسان بروایتی قول کَلَامَهُ اللَّهُ
 است و بروایتی احسان بهر از ایشان عمل صالح است و معلوم با و که درین سطره هر یک را با
 کما قال الله تعالى وَلَيْسَ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ بَعِينٍ کس که در دنیا از ترس ربی تعالی این
 بارها در احوال تعالی باغ بخشد که در حوران اینجاست کلان و بزرگ بود کَوْلَهُ تَعَالَى وَتَمَّ
 حُجْرٌ كُلٌّ فَالْحَقُّ دَرَجَاتٍ یعنی در آن باغها از هر جنس میوه در یک جا و با شکر و بر وایتی
 تجربی را شکر گفته اند یعنی اگر ایشان بر او انهارا باشند در آنجا نیز بالا روند و اگر شخصی بزیارت
 ابوبکر و یا سایر کرون در بهشت روند در کشتی بنشینند و بصر جانب که خواست او باشد آب
 بر آن جانب روان شود باز بوقت برگشته بخانه بیا رندش و ماهی در آن کشتی بنشینند
 پنجه و نیم بریان و گوشت ایشان را بخزند و استخوان را در آب اندازند باز ماهی پیدا شود
 وَ اَيْضًا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَجَنَّاتٍ دَانٍ یعنی میوه های این باغ نزدیک است یعنی
 مسخر است اگر خواهد که در زمین من افتد و یا شلخ فرو آید تا من بگیرم در حال همچنان شود
 وَ اَيْضًا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَ مِنْ دُونِهَا جَنَّاتٌ هِيَ فِيهَا الْأَعْنَابُ وَ تَصْفَى لَهَا مِنْ رِبْ
 یعنی غیر ازین و باغ دیگر در بهشت باغها اند که در حوران و از کثرت بسیاری و بیودی چون
 سیاه محض نماید وَ اَيْضًا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِيهَا جَنَّاتٌ نَظَاهَتِ لَهَا یعنی در آن باغها و
 چشمه ها اند که میوه در آب ایشان بالا حتی که از سر در حوران میگذرند وَ اَيْضًا قَالَ اللَّهُ
 فِيهَا مَا فَارَقَتْ وَ تَحَلَّى وَ تَمَّ وَ تَمَّ وَ تَمَّ وَ تَمَّ وَ تَمَّ وَ تَمَّ وَ تَمَّ وَ تَمَّ وَ تَمَّ
 و هر دانه چند سواران و غلامان استاده باشند وَ اَيْضًا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِيهَا خَيْرٌ حَسَنًا
 یعنی در آن باغها حوران اند بنمایند لطیف و نیک و نیک و نیک و نیک و نیک و نیک و نیک و نیک و نیک
 خَيْرٌ مَقَرٍّ وَ رَاحَةٍ فِي الْجَنَّةِ طَعْمٌ مِثْلُ طَعْمِ النَّارِ یعنی در بهشت خیمها اند که با نصد ساله را
 پندری دارند و در آن خیمها حورانند که آدمی و پری که چون و کجا ایشان را ندیده اند و

اَيْضًا قَالَ اللهُ تَعَالَى تَكْلِيْفًا عَلَى رَفِيفٍ مَحْضٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ يَعْنِي اَنْ حُرَّانِ دُرَّانِ
 خِيَسَا تَكْيِيْزُوهْ اَنْدَرِ بَالِيْنِهَا سَكِيْهْ كِهْ رَنَگْ اَمِيْزَانْدَهْ بَخْطِهَا سَبْرُ وَ سَفِيْدَ دَرَاگِ شِيْدَهْ وَ رَنَگْ غَمِيْمَهْ نِيْزُ بَهِيْمَهْ
 اِسْتِ وَاَيْضًا قَالَ اللهُ تَعَالَى وَ يَطُوْفُ عَلَيْهِمْ وَ لَكَ اَنْ تَخْلُدُوْنَ اِذَا رَاَيْتَهُمْ حَسِبْتُمْ اَنْ
 لَوْ اَنَّكُمْ تَمُوتُوْنَ لَوْ رَحِمْنَاهُمْ كِهْ چُوْنِ بِنْدَهْ مُوْمِنِ بَرَانِ نَعِيْمِ حَبِيْبَتِ مَفْرَحِ شُوْدِيسْ وَ رُخْطَرَهْ
 شَكْرِ پِيْدَا شُوْدِ كِهْ اِگَرِ مَا اَشْكِيْهْ بُوْدِ وَ رَحَالِ اَنْهَرْ بُوْدِ سَوَارَانِ بِيْرُوْنِ اَيْنْدَهْ كِهْ اَنْدَامِ اَيْشَانِ چُوْنِ
 دُرُ نَاسَفْتَهْ نَمَايْدِيسْ هَرْ مَوْنِ شَهْصَتِ نَهَرْ اَمْرُوْ بَاشِنْدَهْ وَ مِرْ هَرْ اَمْرُوْ رَا هَشْتَادِ نَهَرْ چُوْبِ دَارَانِ بَاشِنْدَهْ
 بَهْگِيْ رَا چُوْهَرِهَاسْ مِرُوْ اِيْدِ بَدَسْتِ وَ گَا هِيْ بَدِ اَمْقَدَارِ شَكْرِ وَ حَشْمِ وَ حُجُوْمِ تَخِيَالِ شَكْرِ وَ دَرَانِ مِيْدِ اِيْهَا
 كِهْ مَلُوْ بَشْجَرِ اَنْدِ چُوْنِ اَيْشَانِ بَرَسْنَهْ بَهْگِيْ وَ رَحْمَتَانِ حَسْبَانِ رَفْنَهْ تَا صَفُوْفِ شَكْرِ اَنْقَطَاعِ نَهْ پَزِيْرُوْ
 هَرْ يَكِ اِزَانِ شَكْرِيَا نِ صَدُوْ وَ صَدِ اَهْوَانِ رَا بَكْشِدْ كِهْ نِيْمَهْ نَخْتَهْ وَ نِيْمَهْ بَرِيَا نِ بَاشِنْدَهْ بَعْضِ اِزَانِ
 بَخُوْرِنْدَهْ وَ بَعْضِ رَا خَا نَهْ نَهْ اَمِيَا رِنْدَهْ وَ چُوْنِ تَخُوْ اَخَا اَنْدِ اَزَنْدَهْ بَا زَا اَهْوَرُوْ اَنْ شُوْدِ زِيْرَا كِهْ دَرَانِ سِرْ
 قَتَا رُوْ سَتَرِ نَفِيْسَتِ بَكِ اَبَدِ اَلَا يَادُوْ رَا نِ بَقَا سْتِ وَاَيْضًا بَا نِ مَقْدَارِ شَكْرِ وَ حَشْمِ نِيْزِ يَارَتِ
 رَسُوْلِ اَللّٰهِ وَ سَائِرِ مَخْمِيْرَانِ وَ گَا هِيْ نِيْزِ يَارَتِ مَا دُوْ رُوْ پِيْرُوْ گَا هِيْ نِيْزِ يَارَتِ بَرَادِرِ مُوْمِنِ بِيْرُوْنِ
 وَ اَنْ صَا حِبِ خَا نَهْ اَمْرُوْ وَ تَمَامِ شَكْرِ اَمْرُوْ مِهَانِيْ پِيْرُوْ گَا هِيَا نِ خُوْدِ دَعْوَتِ مِهَانِيْ كُنْشِ طَعْمِ
 وَ شَرَابِ رَنَگِ بَرَنَگِ وَ پِيْشِ اَكْنَدَهْ وَ اَسِيَا نِ دُرِ مِهِيْشْتِ بَرِ چَنْدِ نَوْعِ اَنْدِ بَعْضِ رَا دُوْ پَا سِ وَ دُوْ
 بَالِ سْتِ چُوْنِ مَرْغِ وَ بَعْضِ رَا كَفْتَهْ اَنْدَهْ كِهْ مِهْتِ بَرِ اِيْرَمِيْنِ دُنْيَا دُرِ زِيْرِمِ اَيْشَانِ اَيْدِ نَوْعِ اَوَّلِ مَحْرُ
 گَامِ مِهْتَا وَ هَزَارِ سَالِ رَا هِ رَا قَطْعِ مِيْكَنْدَهْ وَ نَوْعِ دُوْمِ رَا حَسَابِ نَفِيْسَتِ وَ رَحْمَتِ مِهْتِ كِهْ دُرِ مِهِيْشْتِ
 رُوْزِ وَ شَبِ نِيَا شْدَهْ بَلَكِهْ بَدَتِهْ هَزَارِ سَالِ مَشْكِ سِيَا هِ يَارُوْ اَنْ عِلَا مَتِ شَبِ سَمْتِ وَ مِهْرَتِ
 هَزَارِ سَالِ مَشْكِ مَفِيْدِ يَارُوْ اَنْ عِلَا مَتِ رُوْزِ سَمْتِ وَ دُرِ مِهِيْشْتِ خَوَابِ نِيَا شْدَهْ زِيْرَا كِهْ اَرْ كُوْتِ
 وَ مَحْنَتِ مَوْخِيْزِ وَ اِيْنِ اَيْمُوْرَهْ دُرِ نِيْزِ كَحْسَابِ سَمْتِ چِيَا كِهْ دُرِ رُوْزِ يَكِ شَبْنِهْ مُوْمِنَانِ مِهَانِيْ بَكْشِنْدَهْ
 وِيَا رَانِ وَ مِهَانِ رَا دَعْوَتِ نَمَايِنْدَهْ وَ دُرِ رُوْزِ وَ شَبْنِهْ مَا دُرِ وِيْدِرِ مِهَانِيْ بَكْنَدَهْ وَ فَرْزَنْدَانِ رَا دَعْوَتِ
 نَمَايِنْدَهْ وَ دُرِ رُوْزِ شَبْنِهْ فَرْزَنْدَانِ مِهَانِيْ بَكْنَدَهْ مَا دُرَانِ وِيْدِرَانِ رَا دَعْوَتِ كُنْدَهْ وَ دُرِ رُوْزِ
 چِهَارِ شَبْنِهْ عَالِمَانِ وَ شَا اَخِيَا نِ دَعْوَتِ وَ مِهَانِيْ بَكْنَدَهْ مُسْتَعْمِلَانِ وَ مِرْ دِيَا نِ رَا دَعْوَتِ نَمَايِنْدَهْ وَ دُرِ رُوْزِ
 يَهْدِ شَبْنِهْ مُسْتَعْمِلَانِ وَ مِرْ دِيَا نِ مِهَانِيْ بَكْنَدَهْ عَالِمَانِ وَ شَا اَخِيَا نِ رَا دَعْوَتِ نَمَايِنْدَهْ وَ دُرِ رُوْزِ چِهْمِ مِهْتِ

نو و الجمال و بار خدای کمال جهانی بکند و هیچ مومن را دعوت کند و معلوم بایدهای
 کردن ایشان چون در دنیا پختن و کشتن نباشد بلکه از هر چه بخواهند در حال بجهان
 نفع پیدا شود مستور است که بعضی در دل آرند که اگر از ارضعت می بود بهتر بود در حال
 غلبه پرورد در حال خوشه کند و پخته شود و در و گرد و جمل کرده شود و پاک شود و زنده
 شوند و ایضا اگر کسی در دل آرند که اگر از فرزند بودی بهتر است در حال بنماید اگر خواهد که بیا
 کلان شود تا بد و ملاحت کنیم همچنان شود و اگر خواهد که در حال کلان شود همچنان گردد و
 قال الله تعالى و فيها ما نشئ لكم آفئسكم و پس هر چه در خطر آید در حال موجود شود و تیر

و مفرح و مغمور شوند و مشغول گردند باری تعالی فرشتگان را فرمان دهد که بنده گان مرا
 بهمانی من دعوت کنید چون فرشتگان بودند چو پاداران نماند بر گردند بکنایه چند کثرت
 برگردند بعد از آن بدرگاه علم نازل یبالند که چو پاداران مایان را نمی مانند فرمان شود که شما چرا پی
 ادب ابروید باید که شکستگی گرفته بر وید در تحت عرش خوانها اند پوشیده بر برای هر یک و
 مسلمانان یکجای بر دارند مجسمه بر دوش چندان پذیرشند که فرشتگان بامید ویدار سر زمین
 بنده چون چو پاداران برسانند ایشان بخلاف قریب برسانند بکنایه دست بر سینه مکن
 برسانند چون دستار خوان باز کنند سبب در آن باشد چون سبب را بکنند از آن میان
 حوسه بر آید که حوران دیگر برای او چون گشت در پیش آفتاب نمایند اما چشمان بر هم
 نهاده تا صف بر کوری چشم او خور و تلف آوازه کند که پوسه بر چشمانش بده چمن پوسه و چشمان
 باز کند و بخند و چنان برق جهنده فرشتگان بامید ویدار سر زمین نهند شوهر گویند که من چو
 آشنا نمودم چرا بر ویم خندید و گوید باری تعالی مایان را فرموده بود که تا شوهران خود را ندیده آید
 چشمان باز کنند چو متوجه دای و استم که شوهر من تو باشی بعد از آن چون مومن شوق
 کنار گیری پیدا کند هر یک از حبیب خود خط را بکشد و بدست ایشان بدهد در هر خط چهار سطر
 نوشته باشد که باری تعالی مفرمایند بنده گان چنانکه من زنده ام که زنده گانی مرا
 زوال نیست شما را نیز همچنان کردم دوم اینکه عطا کردم شما را بادشاهی همیشه که حد و مرز زوال
 و نقصان ندارد سوم اینکه تندرست گردانیدم شما بخلاف دنیا که هرگز رنجور و بیمار نخواهید
 شد چهارم اینکه گردانیدم شما جوانان که هرگز پیر نشوید اما یک عنایت دیگر دارم که آنرا نیز به
 شما خواهم کرد مومنان بکیارگی گویند یارب از عذاب دنیا و عرصات و دوزخ و صراط طایر
 نجات دای و نجات سعادتی بهشت رساندی پس کدام عنایت تو بهتر ازین باشد یا تفرقه
 آواز دهد از روی غیب که من و عده ویدار بشمارند که در بودم پس معلوم میشود که شما فرمود
 کنندگان آید همیشه که در ویدار که چندان غوغا و شور بر بهشتیان رسد که همه نعمات بهشت
 را فراموش کنند فرشتگان همان اسبان و پیای را ببارید و پاداران سوار شوند و زنان را
 فرشتگان در عاری بردارند و بجانپار را بحلال روان شوند و دارا بحلال میداد است

در بهشت که اگر بران اسپهان تیز روه آن عمر که ایشان راست ابد الابد در آن بتازند
 هرگز انتهای او را نیابند پس در آن میدان مقصوده را بیایند که چهار صد و نوزده داشته
 باشد و از یک روز تا نوزده و دیگر چهار صد ساله راه باشد و از هر جانب بدان مقصوده
 و آید و در آن مقصوده گنبد باند بعضی از نور و بعضی مرتب از یک شست طلا و یک نقره
 و بعضی از مشک بنفشه انبیا بر گنبد نورانی بنشینند و علما و اولیا بر گنبد زر و عامه بر گنبد
 بر گنبد مشک پس روان رب الترت شود و فرشتگان را که کاسهای شراب بر ایشان
 بخورانند هر یک چندان بنوشند که فرشتگان درآمده شوند مناجات کنند که بار بخت
 می شود روان شود که شما از میان بدر شوید مرا ایشان و در ده هست همه بیرون روند

جز جبریل علیه السلام قوله تعالی عَالِمُ غُيُوبٍ فَاعْلَمُ نَبَأُ سُدُسٍ خُصْرٌ وَاسْتَبْرَقِي وَحَلُوا
 اَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ وَسَقْفَهُمْ رَهْمٌ شَرَّابًا طَهُورًا یعنی بر ایشان جامه ها باشد از استبرق
 و در دست و پا و خنجر نقره داشته باشند و در و در و در و در گردن انداخته زیرا که زیور
 در دنیا بر مردان حرام است و در بهشت روا گردد چرا که ایشان را ریش نباشد بجز آن
 و دوست از غیب پیدا شوند و صاحب سرت دیده نشود و پیا له را بر مومنان برگرداندگی
 بیکبار مست شوند و تمام وجود ایشان چون یک مرد یک چشم گردد و بینی چنانکه کس چشم نبیند
 و دیگر اندام نه اما در آن زمان تمام از اندام ایشان چون چشم شود و هر طرف بیند و
 خودی را فراموش کند گمان نیست که من چنان شده ام و در آن سیاه و سفیدی تجلی شود
 نماید و در آن دیدار باری تعالی را چنانکه مثل و نظیر است هر یک بقدر یقین و معرفت و تقوا
 فوت و استغناء و خود بیند و به یقین بداند که این همه خداست که او را مثل و مانند نیست

قال علیه السلام سَيَرَوْنَ رَبَّكَ كَمَا تَرَوْنَ كَمَا تَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ اَلْبَدَلُ لَا تَضَامُونَ فِي رُؤْيَايَ
 چون ماه شب چهارده هم پیشک و شبه خدای را بینید بطریقیکه شبیه و نظیر نداشته باشد
 و اگر لا تضامون بر خوانی پس معنی چنان میشود که تجلی بر هیچی از شما برابر نباشد بلکه یکی
 هر یک اهر خود خود باشد و این صحیح است کقول الشعراء میانه نظر کنان روحیات
 چون در گنبد از گرانها در دو گوشه خوش بینند نیست تفاوت نظر با هر روز

از حضرت شیخ الاسلام و اهل بیت شیخ علی بن قنبر علی قدس سره پرسیدم که مراد از کرا و چ
 باشد و حال اینکه رفیق بلا جهت باشد گفت مراد از ویادانیت است و مراد از نیکه روی خوش
 یعنی خورشید و تابش خورشید و در دو هزار و پانصد سال مستغرق تخیل
 افتاده باشد بعد از اول جبریل را بهوش آورد و گویند که بر خود را بر ایشان کشتن تا بهوش
 آیند زیرا که حوران منتظر راه ایشان اند چون بهوش آیند باز دعوی طلب دیدار کنند
 فرمان حق شود که چه مقدار رکعت کوید و دیدار و دیدار گویند و نیم روز فرمان شود که لا بک و
 نیم هزار سال بگذشت احوال حوران بشما منتظر اند بعد از همان گاه که تحت سبوع ارضیت
 و همان مرغ که در بحر حیوان استاده است هر دو را فرخ کند و به بندگان جهانی پدر و حضرت
 ابی بنی مریم و آئینه فرعون هر دو را بر سوار کند و مزین کرده سپارد و اما از طفیل ایشان هر
 مومن حوری عطا کرده شود که حوران بهشت در نظر او گشت بافتاب نمایند باز سوار شوند و
 را در عمارت گرفته بطرف خانهها آیند و با وی از آن جانب بوز و شگ و او عقب ایشان
 بر ایشان کنند تا به خانه برسند بعد از آن جهان نور و جمال پیدا شود که حوران بهشت بحال ایشان
 مزین گردند و بعد از هر یک بقدر شوق و محبت خود حق تعالی را دیده باشند یعنی هر روز پنج بار و
 بعضی زیاده بر آن معصوم است که اگر مردمان یک چیز بهشت را میدیدند بشمار این کلمات هرگز
 نمی گفتند که بایر بستی امتی امتی زیرا که تمام دنیا بقیمت تازیانه بهشت نواز زد و گفته اند که
 چهار چیز در بهشت بهتر از بهشت است که هر یک در دنیا شش چیز است و در دنیا شش چیز است و در دنیا
 بند و مغرور شود از زوال او همیشه اندیشه ناک باشد و دیگر نجاست کردن با قره با و مجبان
 سوم زیارت کردن پیغمبران چهارم فضل ترین همه آنکه دیدار باری تعالی بیند پس معلوم باد
 از زندگانی نجات از دوزخ و دخول در جنت نشود مگر بتقوی و رحمت است که چون بار تعالی
 بهشت را بیاورد جبریل را فرمود که برو و از بسین چون دید گفت والله بالله و بعن تک
 آن چنین چیز آفریده هیچکس بشمار این آرام نگیرد باز گفت ای جبریل برو و در راه او نظر
 آن که چگونه است چون دید همه ریاضت و طاعت و مجاهده و ترک لذات و بذل فی سبیل
 و بذل نفس فی جهاد و محنت و مشقت و اندوه و غم و صبر و شکر و آنچه طریقه شریعت است

دید و گفت والله که بهشت نه آیند مگر اندک بسبب محنتهای که در راه است باز در فرخ را آفرید
و گفت برو بهین حال مخالفان چون دید گفت بعضی که یک چکش نباشد که درین آید و همه خلایق
ازین بگذرند و بدین راضی نشوند گفت راه او بهین چون دید همه خلاف طاعت درین
و عبادت و فسق و فجور چون شرب خمر و زنا و آلت ملاهی و نواختن و غیره و کمالی القیام
که در چشم بد بخوان در دنیا آسان نمایند و کار حق برایشان دشوار نماید گفت بعضی که
بسیب این راه ازین خلاصی نیابد مگر کسی که تو او را راه و نجات کرده باشی ایضا و
خبر است که در میان بهشت و فرخ مجادله افتاد و در بهتر بودن و فرخ گفت که بهشت
افسوس برین نعمتند زیرا که هر چه در دنیا قبیح ترین مردمان بصورت و خیس ترین خلایق
و مال و جمال باشد تو آید و تو ما و او ایشان باشی نه شرفی که ما بهست زیرا که هر چه خوب
ترین مردمان بصورت اند هر که بزرگترین خلایق از روی مال و جمال و شوکت اند بسبب
فحش و زنا و حرام خواری و خلق آزماری این آیند از حضرت رب الترت خطاب شد برو که
و فرخ معلوم تو باشد که قبیح ترین مردمان از چنان صورتند بدیم که هیچ چیز بهشت را برایش
او زیباتر نباشد و زیبا ترین مردمان را که نصیب تو باشد چنان رشت و سیاه و گروان
که تو از ایشان تبری و مراضی گردی قال الله تعالی فَاَنْقُصُوا النَّارَ الْكَبْرَى وَ قُوْذُهَا النَّارُ
وَالْحَارَةُ اُعِدَّتْ لِلْكَافِرِيْنَ رسول الله صلی الله علیه و سلم با جمیع اصحاب در میان
تشنه شد انس بن مالک مافرساد که فلان کوه یعنی فلان چاه را از من سلام بگو تا آب بخورد
بیرون کشد تا اصحاب من از آن بخورند چون چاه و دعای رسول الله برساند چاه گفت که
چان من فرست رسول الله بدار چون این آیت مذکور بر رسول الله آمد چندان بگریست که
آب در من دره نمانده است و تمام آب خشک شد و آن چاه پسنگ رشت شد و بود از آن
تیس که بار از آن سنگ گرداند که آتش و فرخ را با آفرورد چون این جواب را بر رسول الله برساند
تمامی اصحاب چندان بگریستند که تشنگی را فراموش کردند و محقق گشتند که ما بهین زیاده چنان
و ادبیت اعراف نام که در آن تودها و مشک است که نه بد فرخ و دخل و ارد و نه بهشت کقول
الشاعر فیه حوران بهشتی را در فرخ بود اعراف چه وزد و زنیان پرس که اعراف بهشت

بعد از مرور صراط عالمان بران استاده شوم که قال الله تعالی و علی الکفر رجالات
 بهشتیان خطاب کنند که ای اهل بهشت آنچه بایان گفته بودیم همه حق بود و گویند صدقنا
 همه راست بود و بسبب تصدیق بدان رسید بدو خیال خطاب کنند اهل و فرخ آنچه گفته
 بودیم همه حق بود و یافتید پاداش اعمال را یا نه گویند ای کس عالمان همه راست بود اما به
 سبب تکذیب از جهان محروم و به نیران مقرون گشتیم و گویند که فران مر عالمان را که قال الله تعالی
 اَنْ اَفِضُوا عَلَیْکُمْ الْمَاءَ کَوْفًا رَزَقَکُمُ اللهُ یعنی آنچه از طعام و شراب خدا که به شما رزق
 داده است اندک بر ما نیزید گویند خاموش باشید که این را باری تعالی بر شما حرام گردانیده است
 بعد از آن عالمان بهشت روند بدان سبب که فرموده خدا تعالی فی رحمة و ارحم
 الله علیک و علی والدیک که مقصود فقیرانین قصص نکایت و قصص جوانی و نکایت آموزی
 نبود بلکه عرض فقیران بود تا بدانی که آنچه شیعه است ترک دهی و آنچه حقه است بپایم واری
 تا بسبب عمل کردن تو آنرا بفقیر نیتجه ام معروف برسد قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم
 الدال علی الخیر کفایه و در شرح مشارقی آورده است که چون حضرت رسالت
 پناه صلی الله علیه و سلم فرمود که هر که حله رحم کند زنی از فرخ گردد و عمر او دراز گردد اصحاب
 گفتند یا رسول الله درازی عمر چیستی دارد گفت مکرار و مکرر که پند و نصیحت گیر و بیا از شه
 فرزند صالح بزیاد و بماند تا هر علی که جدا و کند و بدان شریک باشد و چون از کس مقدار
 یک صحیفه نوشته ماند از نصیحت ثواب او بجز الله تعالی کس ندارد و کتاب نیز از قبیل امر معروف
 است و در شرح مشارقی آورده است که همه نیکیها در برابر جهاد چون قطره آب در
 دریاست باز گفت که جهاد در برابر امر معروف چون قطره آب در یاست پس چون امر معروف
 لازم بود از آن گردن ساقط کرده ام تا بر خود روشن باشد که راه قیامت دور و دراز است نوشته
 اندک و یا محرم نه پس درین راه توشه بسیار کن و فیصل صالح عمل را با خود بیا کن تا در حقیقت
 احوال بدک نگردی فصل سوم در اجتناب مسائل و فواید بدان که
 فرزند که درین فصل آنچه تو گفته بودی از مسکلهای شریعه که ما در باشند بعضی را بیارم تا
 ترا و سایر غلات را فائده حاصل شود مسکله اگر شخصی از روی بازارد چیزی بخرد از حلال

و حرمت آن چیز از بازار می رسد بانه جواب بقول امام شافعی هم نمیرسیدن روایت
خریدن چیزی را بقول امام عظیم هم پرسیدن روا نیست زیرا که بازار محلی است و بازار خالی
از حلال و حرام نمی باشد هر چه پیش آید بخرد و خدا بدان ماخوذ نگرداند شرح و قایم مسئله چون
شخصی مال دنیاوی جمع کرده بود از نامرضیات چون جبر و زور و حرام بعد از وفات آن
مال بر میراث خواریان حلال گردید بانه جواب اگر دزدی را که پیغمبر صلی الله علیه و سلم فرمود که
بدترین مردان کس است که حساب اموال بخورد و دزد بد بگیران بگذارد و ایضا قال

عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ الْبَيْعُ كَيْسَ الْفَيْلِ لَا يَنْفَعُ يَهْلَاكَ الْبَعْدُ الْكُوفُ پس میراث
خواریان را حرام نکند بلکه بگذارد و بخورد و اگر قرض داران او بپایند که بریت مایان میزد
بود از آن مال او کند و زکوٰۃ مال نیز بکشد و فقیران را خوردن حلال باشد زیرا که حق
فقیر در هیچگاه بر طرف نمی شود فائے نوادر مسلم چون شخصی غصب کرد گو ساله را و یا مادامه
گاو را پس گو ساله بمرد و ماهه گاو خشک شد تا دوان شیر از غاصب بزمانه جواب
تحفه الفقه مسلم چون شخصی مالک شود مال حرام را و آوان را بجائے دیگر بفروشد نفع
او را روا باشد بانه جواب اگر مال دریم و یا دانا نیز باشد نفع او بر بایع و مشتری حلال
باشد زیرا که این مثل دارد چه هرگاه که ب صاحب رد کند مثل او را رد کند جائز باشد و اگر رد
و مواسی باشد نفع او بر بایع و مشتری حرام باشد زیرا که هرگاه رد کند بهر جا که باشد جز
این چیز رد کردن چیز دیگر نشاید و رد کردن این متذرت فائے نوادر مسلم
چون بر شخصی مار آید و او از خود اندازد و بدو گیرے رسد و او از خود اندازد و بدو گیرے رسد
و آن ثالث را مار بگذرد و بپیر و تاوان جنایت بر عاقله کدام کس باشد جواب بر عاقله دم
باشد زیرا که شخص اول بهیبت انداخت پس شخص دوم را شایان این بود که بر زمین انداخت
پس چون او نیز بدو گیرے انداخت تاوان بر او باشد گو یا که عمد کرده باشد و دیگر
اینکه تاوان بر فاعل درست نه بر یا شتر تحفه ملکی و ایضا در دستورات بعضیات
آورده است که اگر شخصی سوار شود بر دیگرے و شک او پاره شود تا روده او بر آید و شخصی
دیگر گردن او را بزند پس قصاص بر زنده گردن باشد نه بر آئیده مسلم چنانکه در

سراجی می آورد که اگر شخصی چاه بکند در زمین غیر خود و بخواهد کسی را در آن چاه اندازد تا او را
 و جنایت براندازد باشد نه برکنده مسئله چون کسی مال کسی را بجا که چایر سعی کند چنانکه
 حاکم از و بگیرد از سعی ضمان رسد یا نه جواب بقول امام محمد رحم رسد و فتویٰ جمہور
 عالمان نیز بر آن است زیرا که در خبر است که فرستای قیامت همان مال خود و فرخ اندازد
 و سعی را فرماید تا از آن جا بکشد بدست هزار سال سعی آنرا بدین گرفته و دست
 پائی زده بدیوار و فرخ بالا کشد اما چون قریب تخریج آید از دهنش بیفتد باز در دوزخ
 رود و بکند بسوم کرت بیرون کند هزار سال بعد از آن دوزخ مبتلا باشد پس چون در آخرت
 مأخوذ است بهتر آنکه در دنیا او را کند تا خلاص شود و مہنتہ الکافی مسئله چون کسی از کسی
 در ہم و دنیا بر فرض و یا بیع و یا غیر ذلک بگیرد و در غیبت خصم آنرا و آتش اندازد و بیرون
 بر آید تا او را انقیاد از آن مشتری و یا از آن کسی که از و گرفته است طلب کند و بر این کسر
 بیع لازم نشود زیرا که گویا که در اصل مال نگرفته بود چنانکه شخصی چهار نفر و یا امار را بخرد
 و میان او فاسد باشد بر بایع رو کند و بیع بکشتن بر مشتری چنانکه لازم نشود و مہنتہ
 الکافی مسئله زمین باشد محل افتاده زید او را مدت چند بکار و دیانه ترک کند عمر او را
 مدت چند بکار و دیانه ترک کند خالد او را مدت چند بکار و دیانه قبض بر زمین خالد باشد
 باز زید و عمر و بیاید و دعوی کند و دعوی او مجموع باشد زیرا که القبض دلیل الملك المال
 در ملک است و زید و عمر و صاحب نبود مہنتہ الکافی مسئله چون شخصی ترک دعوی را بپذیرد
 سیال بطریق که در میان ایشان مانع نباشد چون در یکا و عدد و قطع الطریق بعد از آن
 دعوی مجموع باشد مہنتہ الکافی و در دستور القضاات بعضی گفته اند که اگر کسی سیال ترک کند
 دعوی و مجموع باشد مسئله چون شخصی ماده گاوے بد بد کسی را بشتر طانی که نگاهبان سپهر
 او باشد و روغن را شربک کند و پاروغن را تمام بصاحب ماده گاوے باشد و او نیست
 این بلفظ هندی کہری گویند - ہدایہ اما در وقتا و می جو اہرے آرد کہ بسبب گاہانی
 ماده گاوے منافع چون شیر و خجرات و روغن پیدا شود و ماده گاوے و گو سالہ از صاحب
 ماده گاوے باشد زیرا کہ این ہم فاسد است پس گویا کہ شیر را پیش از تحصیل پر و روغن فروخته

است و اگر داده کا و دو ساله نیز دیگر و هلاک شوند ضامن نباشد اگر تعدی نکرده باشد
یعنی بدست خود هلاک نکرده باشد مسئله مرتب و خیر کبیره بگو خود را بکسے تزویج کرد
از زفاف طلب مهر و شاید بایه جواب شاید اما اگر ضعیف باشد قبض کردن مهر از
شوهر پدر را شاید و اگر شوهر را بکند جبر کرده باشد برادر کردن آن مهر پدر را زیرا که مهر
واجب شود نفیس عقد و دستور القضاة مسئله چون مهر و یک از متقاعدین یعنی زن
شوهر پیش از دخول پس از زن را تمام مهر برسد زیرا که موت بمنزله دخول است مگر بی
مسئله چون شخصی دختر را بکسے تزویج کند و از برای خود چیزی از اموال خود بگیرد از
اموال شاید بایه جواب لقوله عليه السلام تَحْتَ عَيْنِ الْحُكْمِ فِي النِّكَاحِ صراح حاکم را
خود ستانیدن چیزی را گوید و در نکاح پس اگر داماد بعد از بخت آمود زن آن مال را
طلب از پدر کند رسد بایه جواب رسد انیه اکانی اما در روایت واضحی آن بر چه در میان
ایشان تصرف شده است چون جهانی و جامه و غیره و لاک همان را نیز حساب کند و باقی را
از داماد طلب کند مسئله چون شخصی کینک را بخرد و دوطی کرد و در باره بپس متحق شود
آن کینک بر مشتری چیزی نشود بایه جواب مهر و حد لازم گردد دستور القضاة مسئله
حلال است نکاح کردن حامله از زمانه او نیست نکاح کردن حامله از بدیان اما و نیست
و انیه به پیش از وضع نعل نکرچی یا ما بقول اصول النماوی اگر ناک غیر زانی باشد و دوطی روایت
و اگر ناک بمینه همان زانی باشد حلال است نکاح و دوطی هر دو اگر زن را کسے بیند که در آن است
زنا کرد و باز در آن ساعت نکاح کند روایت مسئله چون شخصی بخواد که زن ضعیفه خود بجای کند
و پنج ساله باشد روایت و اگر نه ساله باشد دخول کردن روایت و هفت و هشت سالگی
نظر باید کرد اگر سهین یعنی فرج باشد که قنوت و طی دارد و ششهی است روایت و اگر لاغر باشد روایت
و دستور القضاة مسئله شخصی بگوید و بگیرد یا که او در زن چه کردی او گوید و طی کردش حرمت بمصاهر
لازم گردد و زن بر و طلاق گردد اگر چه بگوید و روغ گفتم و یا هر دو مسخره گویند باشند زیرا که درین
امر یک کت اقرار کانیت دستور القضاة مسئله زن و مرد در پیش دو گواه اقرار کردند که ما
زن و شوهر را بعتد النکاح زیرا که نکاح ششهاست نه چهار دستور القضاة مسئله مرتب تبرئند

زن را بزدن تا آنکه به خشم مهر خود را بدان بخشدن بخشیده نشود وافی و مستول قضا
 مسئله مرگ زن دیگر را عصب کرده است زیرا که خود اگر شوهر آن زن را عصب بکند
 بکیر نکاح کردن آن بر عاصب طلال گردد زیرا که بکیر را غلغ میگوید یعنی مسئله اگر شخصی زن
 بعقد قدیم داشته باشد و بر عقد جدید کند رواست اما اگر میخواهد که بزودیک جدید چند روز
 بگذراند اگر شبیه باشد سه روز اول عقد پیش او بود اگر بکیر باشد هفت روز اما بعد از آن باید که
 قضاء آن را بجهنم تمثال بر نه قدیم باز گرداند مجموعہ خانی معاملات مسئله چون نکاح
 افتاد میان اجیر و مستاجر و اینکه کالا بر کس را بیگان عمل کرده چون دو ختن قبا و غیره
 مزدور گوید که باجر کرده ام بقول ابو حنیفه در بینة لا از اجیر می باید والا قول قول صاحب کالا
 است بایمین اما بقول ابو یوسف در باید نظر کرد اگر اجیر شخصی باشد که اکثر اوقات را بیگان
 عمل میکند پس قول قول صاحب کالا است صحیح بین و اگر اجیر مشهور بعمل را بیگان نباشد پس
 قول قول جیر است بایمین نسخہ عینی مسئله مرگ و زدن و دشت چون کس شیر و هر دو
 بصورت چو ماه منیر و یک سر چابک و سپر غیر را داد شیر و زنی دوئی شد بر وی حرام که
 تا قیامت نباشد حل پذیر و هر که حل این معنی کند مفتی افاق باشد بظنیر بیان نیست
 که عمر و کنیز صاحب جال و دشت و زید همان کنیز را بکس سپر صغیر شیر خواره خود و نکاح خواند
 بعد از آن عمر و آن کنیز را آزاد کرد و حاکم نفس شد او شوهر دیگر کرد یعنی بکیر از زن دیگر نیز بود
 زن ثانیہ بکیر همان سپر بید را شیر داد که این کنیز در نکاح او بود و کنیز بکیر حرام شد
 زیرا که آن طفل سپر او شد و کنیز زن سپرش شد زیرا که زنش بعد اول مسئله شخصی
 دو خواهر و یک مادر بیک کس نکاح کرده پدر بدو جاست هست باینه جواب جائز است بیان
 آن است که کنیز که بود مشترک میان دو کس از و سپر تولد شد و هر دو کس عوی سپر بودند او
 کردند آن سپر هر دو کرد و کنیز آن آزاد گرد و دو میراث بدو از پدر میراث کامل و میراث بر بند
 ایشان از و میراث یک پدر پس این فرزند عین مادر خود را و یک خواهر یک پدر و خواهر دیگر
 از پدر دیگر را نکاح کرد و بیک کس پدر و است این هر دو مسئله از مشکلات حذر خوانی
 آورده شد مسئله کفارت مادر اگر روزی کفارت دارد و حساب و ماه اگر هر دو ماه نیست

و نه روز باشد نیز درست و اگر بحساب شخصت روز دارد و نیست مگر تمام شخصت روز
 شرح ابوالمکارم مسئله اگر مؤذن و امام جماعت یکی باشد و است یا نه جواب رفا و بهتر
 و حضرت رسالت بنیاه صلی الله علیه و آله وسلم بعضی از اوقات خود اذان میگفت و نحو امامت
 بیکر و قول له هذا یفید ما قلنا الی اخره الی قول ابو حنیفه رحمه الله ان المؤذن لا یجلس
 بین الاذان و الاقامة فی المغرب یفید ان المستحب ان یتکلم المؤذن علما بالسنه انی
 بالاحکام الشرعیة لان الاذان سننا و ادا یا فلا بد من العلم بها و لا یمکن باب الجماعة
 والدعاء الیهما فلا یفوض الی غیر العلماء و لهذا قال عمر رضی الله تعالی عنه لو استطعت
 الاذان مع الخلق لاذنت فثبت ان الاحسن ان یتکلم العالم انما فی الصلوة بخلاف ما
 یقول بعض المتأخرین ان الاحسن للامام ان یفوض الاذان و الاقامة لغيره فان الشیخ
 صلی الله علیه و آله ما باشر الاذان و الاقامة بنفسه و قد کان امامهم فی الصلوة و قال شمس
 الایمنه هذا فی حق علیه السلام و فی خطبها اذان الامام بنفسه اولی لان المؤذن یتکلم
 الی الله فمن اعلى درجته منا فهو اولی الناس به و قد اذن رسول الله صلی الله علیه و آله
 و اقامه فی بعض الاوقات و روى عنه ابن عمر کنت مع رسول الله علی سریر فلما
 زالت الشمس اذن و اقام و صلی تطهر کما یتصور ان صید را زد و دو نیم شد هر دو را خورد
 و اگر اندک جدا شد اندک خورد و بسیار را خورد و مجموع یکی مسئله اگر صید را به تیر زد و خوردش
 اندرون شکم رفت تا آن گوشت را نشوید خوردن را نشاید زیرا که بخوردن مسفوح پذیرفته
 است و قاضی نوادر مسئله نه زن مجبور و نکاح حرام گزیده زن پسر مجبور و ایجاب قبول یک
 نکاح بقول ابو حنیفه هم ایجاب قبول است بخلاف امامی که نکاح بقول او ولی است اگر چه
 پسر آن زن را ندیده باشد دوم زن پدر بر پسر نیز مجبور و نکاح حرام گردد بدان تغییر
 هر که درین مسئله دلیری کند و حیل و مازنی کند مجرم است و کفر ضعیف است و نباشد و از مذکر
 ابو حنیفه هم بیرون شده باشد و اگر حکام الله سبحانه و تعالی کرده باشد که قال الله تعالی
 یتکلم اما کنه اباء کنه زبیرا که ابو حنیفه هم نکاح جزایجاب قبول چیر و دیگر مذکره
 سوم با فرد زن مجبور و حرام شود اگر پدر خورش دست درازی کرده باشد یا نباشد اما

مادرش را نکاح کرد و دست و رازی بد و نکر و باز طلاق کرد و دختر آن برو حلال باشد و خود
 القضاء والایها مجموعہ معاملات مسئلہ منکوحہ و مزینہ و ملوسہ پدر بر پسر حرام است و ایضا
 منکوحہ و مزینہ و ملوسہ پسر بر پدر حرام است اگر فرج داخل و را به بیند حتی که اگر پدر زن را
 طلب کرد و دستش بشهوت برد و دختر نه ساله رسیدن بر و حرام گردد و اگر دست پسر مادر
 بشهوت رسید بر پدرش حرام گردد و بر و حلال نشود و یا نظر پدر بر فرج درون و دختر خود قضا
 و اشتها کرد که اگر مادر این چنین کنیزک بود با و وطی می کردم زن بر و حرام شود از جهت
 بیرون اشتها و یا پسر فرج درون مادر او پدر پدرش حرام گردد و اگر زن ذکر مرد را به بیند
 بشهوت نیز حرمت مصاهره ثابت میگردد و اگر برادر زن دست قضا و بشهوت نیز و دختر
 حرام گردد و خزانة المفتیین مجموعہ خانی و تلفظ مسئلہ اگر مجلس و نظار این چنین زنان مذکور
 فی المسألة الاولى در حال انزال شود حرام نگردد زیرا که تصرف شهوت او در غیر محل است و ایضا
 ۱ - اگر در در بر زن و دخترش بر و حرام نگردد زیرا که این تصرف شهوت در غیر محل است مجموعہ
 خانی معاملات مسئلہ جمع کردن میان دو زن که اگر فرض کرده شود یکی از ایشان را ذکر و دیگر
 نشسته نکاح جائز نبود پس جمع کردن در نکاح یک شخص نیز جائز نیست مگر در سه زن به تنهایی
 اول چون دختر روانید یعنی زنی که شوهر او را دختر باشد از زن دیگر جمع میان ایشان
 بو است دوم خوشدامن و زن پسر آن یعنی اگر کسی زن را با شوهر آن در نکاح خود جمع کند نیز
 رواست سوم زن و کنیزک آن زن - شرح ابوالکلام مسئلہ بخشیدن وطی کنیزک بکس روا
 نیست مگر بدو تمام کنیزک را به بخشد و یا بخرد و یا نکاح کند منقول است که شخصی خدمت
 این عمر حاضر شده گفت که مادر من وطی کنیزک خود را این بخشید روا هست یا نه گفت نه نیست
 بکس چیز که با تمام بتو بخشد و یا از و بخری و یا در نکاح خود آری شرح السنه مسئلہ حرام
 بودن حلال سوگند است تا بیچان و بیچان اگر شخصی گوید که با تو سخن کردن حرام است
 سخن گفت کفارت می بین لازم شود و بیچان اگر گفت که حلال است حرام او کل حل علی حرام
 ال مسلمین علی حرام و نیست مگر در چیست یا امام فضیل و فقیه ابو جعفر و ابو بکر الاسکافی
 بگویند سعید گفته اند که بدین الفاظ اگر آن شخص را یک زن باشد یا نه شرعاً بیایک

طلاق و اگر چهار زن داشته باشد یکی بیک طلاق بائنه شوند و اگر نیت داشته باشند
 طلاق راسته واقع شود و لا یصدق فی عدم البینه قضایا نه صار عرفا و لهذا لا یجلف به الا رجاء
 فی التوازل مسئله اگر شخصی گوید که حال خدای بر من حرام اگر فلانی کار نکند و نکرد پس و اگر
 اگر زن باشد زنی طلاق شود بیک طلاق بائنه و اگر او را نباشد بعد از آن تزویج کرد زنی را برادر
 کنارت لازم است جز طلاق شرح مسئله مردی تزویج کرد زنی را در عدت و فوات و جماع کرد با او
 بعد از معنی عدت اگر شوهر دیگر کند با زنی که شوهری که در عدت کرده بود شوهر نبود بلکه
 زانی و بهر طریق عدت منقضی میشود و اگر در آن عدت از وحل گرفت نیز عدت منقضی میشود معنی
 عدت نه بیض محل میفرمات مسئله مردی تزویج کرد زنی را و او دخول کرد بدو و خبر ندارد
 از شوهری دیگر آن زن بعد از فرقت تحجب العده علیها یعنی بر و عدت لازم شود و اگر آن مرد بر بدن
 شوهر آن زن خبر دارد پس بعد از فرقت عدت لازم نشود و لا تحجب العده علیها زیرا که گویا او زانی
 بود و در تمام عدت نیست و نیز بر شوهر اول حرام نشود بسبب زنا و او قنوی برین است شرح مسئله
 مسئله در عدت چرا بیه حیض مقدار کرده اند و حال اینکه یک حیض نیز کافی بود جواب است
 اول او برای شناختن پاک بودن رحم زن است از لطفه شوهر اول زیرا که در لطفه است پس
 عدت او وضع محل باشد و حیض دوم تحریم نکاح زن است بر آن شوهر و حیض سوم از برافشایی
 زن آزاد است تا فرقی باشد میان کینک و سیده مسئله وَلَا عِدَّةَ عَلٰی ذَمِّتِهٖ حَتّٰی تَخْلُقَ
 شرح ابوالکلام مسئله چهار زن را عدت نیست اول مطلقه پیش از دخول دوم حریه که از کینه
 از زوج و شوهر را در دار الحرب بماند سوم چون در ظاهر را بیک عقد تزویج کند باید که یکی را
 نکاح کند و آنرا عدت نباشد و وحلی کردن در این دیگر را شاید اما نکاح کردن یکی را با او دیگر را
 نکاح کرد همان اول بر و خلاقی شود تا آنکه عدت او نگذرد آن دیگر بر و حلال نگردد و اگر یکی را
 خلاقی داد و دیگر خواهر او را بنکاح کرد نیز نکاح روا نیست تا عدت آن نگذرد چهارم شخصی را بجا
 زن بودند و زن پنجم بر و بکند زن اول طلاق میشود و او را عدت نیست مسئله العالم
 كَقَوْلِ الْمُتَوَلَّى وَ اَيْضًا قَالَ الْعَالِمُ الْفَقِيرُ كَقَوْلِ الْجَاهِلِ النَّعْنِيٍّ مختصر و شرح ابوالکلام
 مسئله قرض را چرا قرض نامند جواب به معنی کوه که قرضش نام بنیده است و

دریا از ان ایشان را قریش نامند و قیل و قیاس کسب را گویند و ایشان کسب و تجارت بسیار
 میکردند از ان قریش نامند شرح شمس قاضی فاضل هر که خوردنی خشک یعنی به قلع بخورد و نوع
 روح بر و آسان باشد مسئله لعنت راندن بر نیند و راه است یانه جوابی که میرا که او از
 اهل قبله بوده است و پیسب سلام کشیدن بر او لا و رسول الله صلی الله علیه و سلم عاصی شدند
 کافرو هر که بر و لعنت گوید بقول امام عظیم هر آنکس فحشی کرد و آن لعنت بر و افتد شرح ابوالی
 کقول ما تمه و لم یکن یزید بعد موت + سوی اندک در فیه الا غلام خال + پدران
 فرزندان چون نو که نیند و در میان افتاد پس شمه از جنگ ابویان کنم که چون بود زیرا که اکثر
 اهل روافض آنرا بکذب بدل کرده و زیادت نوشته و مردمان عوام را بدان سبب کافر
 ساخته اند منقول است که ابراهیم نخعی هر را کس سوال کرد که هیچ خبر داری از ان جنگ که چو
 بود گفت و شهادی خود را در جنگ بخون نیاوده ام الحال زبان خود را بخون آلوده حکم زیرا که
 آنچه میان صحابه گذشته است از شرب و بدی قصه آن جائز نیست تا عوام الناس و رشک و برب
 نه فتد و عداوت ایشان در دل نیارند که بسبب عداوت کافرشوند و اکثر ازین اهل فتنه
 یا میر المؤمنین معاویه رضی الله عنه نیز شنیده اند که او از صحاب خاص رسول الله صلی
 بود و در خیر است که روزی به پیش رسول الله صلی الله علیه و سلم نشست بود حضرت صلح فرمود که
 ای معاویه از پشت تو بوی خون می آید گفت چه باشد یا رسول الله گفت از پشت تو فرزند
 بزاید که پلاک کفنه او را در من باشد حضرت معاویه قسم بخورید که من در عمر خود زن نگیرم
 و تمامی عمر بے زن بود روزی مرتضی علی او را بنحریست رسول علیه السلام فرستاد که خلافت
 بعد از شما بکیم باشد فرمود بعد من ابو بکر صدیق خلیفه باشد گفت بعد از فرمود فاروق گفت
 بعد از فرمود عثمان ذی النورین گفت بعد از فرمود سوال کننده بعد از رحلت خلفائهم
 حضرت معاویه بمرتضی گستاخی کرد بطریق طاعت گفت که یا امیر سوال کننده من بودم
 خلافت بمن میرسد مرتضی گفت لا بل سوال کننده من بودم زیرا که شما را من فرستادم
 قبول کرد اما بعد از حضرت مرتضی دو سال خلافت بی بی عاتشه صدیقه کبری میگردید و بعد از او
 اختلاف در میان صحابه افتاد حضرت معاویه گفت من باشم و ابو علی نام اصحاب بود و بنحو

اضافت میگردانیدین سخن بیان ایشان جنگ تمام و طبیعت و یک هزار صاحب گشته
 شد مدد پیش ازین حضرت رسول الله گفته بود که ولایت قیامت آن است که در میان
 اصحاب من جنگ قریب کشی پیدا شود و آنوقت شمشیر باوشای میخورد و رسید به بل که
 از دیوار کفر و کفر گرفت تا خود را پاک کند بمقدور الهی در آن کاف کشته شد و منوط بود در
 ذکرش پیش از دین و دین و عالم او را که خود که در شب و روز نمی آید تا بحالت
 نزاع رسید حکیمان رسیده زین جزاین دارد ندیده اند که تا نطقه پشتش در فرج عزیز و شرف
 نیاید مساوی گفت من قسم یاد کرده بودم که زن نخواهم کرد حکیمان با اتفاق یک دیگر
 را آوردند بجای پیره و هم رسیده بودند چون امیر المؤمنین معاویه بدو دخول کرد و در آن
 قرار شد اما بجنگت الهی تا سخن رسول الله شروع نشود و نطقه در رحم آرام گرفت و این
 میرید تولد شد بدو خونی او از آن بود که در هر کدوم تبر پیش آید بود و مشق کس است که
 چون امیر المؤمنین حسین تولد شد حضرت رسول در گوش راست او اذان گفت و در
 گوش چپ او اقامت گفت در آن زمان فرشته نازل شد بنایت عظیم متبر حیرت گفت
 یا رسول الله هر دو یال او خشک شده اند و سه پاهای حسین ایتر هر دو بال او بال تا بر نشو
 چنان بالید بر شد و فرشته برقت حضرت از چیر دل پرسید که این چه بود گفت که بدو خلقت
 این فرشته عصبانی از دستش بیاید فرمان بآیت العزت هر دو بالش خشک شد اما خطاب
 رب العزت بر آن شد که چون بمیره رسول از پشت در بر آید تا ترا بر رویانم الحال
 این بیان فرشته بود رسول علیه السلام خوشدلی کرد که بمیره من بمجد و ولایت صاحب دست
 پس چون لائق حال اینها و اولیاست که خوشحالی را با ایشان راه ندید متبر چیر دل فرمان بآیت
 الجلیل گفت که با محمد و هم میدانی که موت او در کجا باشد و با چه پیش آید گفت نه گفت من
 او در دست که با از دست سواران سپر معارفه باشد و چنین و چنان بر کند رد و کشند
 از شمر نام و بر سینه پیش بود حضرت گفت من زنده باشم گفت نه گفت مادر و پدرش
 زنده باشند گفت نه گفت فلان را زنده گفت نه حضرت بگریست بر غریبی حال او
 و آیت را روز حسن حسین بی بی فاطمه عرض نمود که زنده عید می آید و مایان جان

نداریم فاطمه زهرا این را بر رسول باز گفت و ران زمان مهتر جبریل دو جامه نیکو
بهشت بیاورد اما ایشان که خاصیت کودکان است قبول نکردند گفتند از برای ما جامه
رنگین بیاورد مهتر جبریل فرمود که هر دو را و طشت آب اندازند بر نوحه که ایشان میخواستند
باز رنگ شوند امیر حسن و جامه بزرگوار است مدحال بن شد و امیر حسین و جامه سرخ خواست
حال سرخ شد شاید که این پیش از سرخ بودن جامه سرخ بود و الاحضرت جامه سرخ را
با ایشان بخود نشاند چون رسول آمد هر دو را خوشحال دید و نیز خوش دل شد باز جبریل
گفت یا رسول الله پیغمبر مبعودی که وجه بزرگوار بود و جامه چه معنی دارد گفت نه گفت اما
حسن چون جامه بزرگوار پوشید بدخواستن او را زهر بدیدند و اندر دلش چون آب بهر بر
آید و حسین چون جامه سرخ پوشید و دشمنان او را بکشت و جامه او بخون رنگین شود حضرت
رسالت پناه صلی الله علیه و سلم باز رنگین شد و شادیش بزم بدل گشت امیرضا مهتر
جبریل در مقصوده رسول آمد حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم با حسن و حسین نشست بود اما
جبریل بصورت و حیه کلی بود ایشان هر دو دیدند و در دامن جبریل در آویختند و دستها
او را میکشادند و نیک نیک میدیدند جبریل گفت یا رسول الله ایشان چه عرض دارند
گفت در بصورت و حیه کلی آمدی و وجه کلی هر گاه که آید بر ایشان چیزی عوار
از آن بتو نیز نظر نکرند مهتر جبریل در حال غائب شد باز آمد و دو سیب از بهشت بیاورد
و یکان یکان بدست هر یک داد ایشان خوردن گرفتند رسول الله خوشحال شد باز گفت
یا رسول الله دوست میداری ایشان را گفت آری گفت پیغمبر مبعودی ایشان که پیغمبرند
گفت نه گفت پس از آنجا خاک بیارم پاره خاک از آنجا بیاورد و گفت یا رسول الله
این خاک را نگاه کن هر گاه که ایشان بر آنجا برسد این خاک سرخ شود و چون رخشان
را برند خون بدر آید این علامت شهادت ایشان بود رسول آن خاک را با تهافی
و ادب بر سر محافظت پس مع ارم با دایه فرزند که این مقدار کار با هرگز دروغ میشد
و انحراف و ابتداع هر چیز از واجب تعالی است مگر اینکه نگشت تعریف به بندگان در آن
است مقصود آنست که حضرت معصومین را شرف داده که سوار بر دایه بودند

برابر روضہ رسول آمد و امیر زادگان استقبال نمودند چون نظر معاویہ بر او
میرید ایشان را قسم روح پاک حضرت مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم میداد کہ از اسب فرو
ن آیند و خود فرو می آمد و پاهای مبارک ایشان را بوسه میکرد و در پیش ایشان میدو
حتی کہ بعضی مردان جاہل طعن می کردند کہ تعلق و چایلو سی می کند منقول است
کہ روزی پشتوانہ برداشتہ در روی بازار میگذاشت و میگفت **أَخْلَاكَ الظُّلُمُ وَالْكَرَمُ**
یعنی اسب مردمان براه خالی کنی برای بادشاہ ہمہ اہل بازار گفتند بہ شرافت کہ اورست
کہ با وجود این شوکت و دہد باز بر دوش پشتوانہ ننگ نمی کند آوردہ اند کہ امیر
المومنین معاویہ رضی اللہ عنہ در کل حین و اوقات بہ نیریز صحبت می کرد کہ از فرزند بر تو
کہ با خاندان رسول اللہ عداوت بخوئی تا بہلاکت ہر دو جہانی ہلاک نشوی و سبب
عداوت ایشان آن بود کہ روزی نیریز خلاصی را برای خود بامید خریدن بہایش
قطع کرد امیر حسین در میان آمد بجای خود بخیرید نیریز و دیگر شد با محنت تر عداوت این بود
کہ روزی نیریز گفت ای پسر اگر شہر بانو را در نکاح من دراری ہر وصیت کہ بکنی بعد از تو
بجای آورم و شہر بانو زن عبد اللہ بن زبیر بود و طلاقش دادہ بود معاویہ گفت کہ وصیت
من بہین است کہ بخاندان رسول اللہ عداوت بخوئی دیگر از اتودانی نیریز قبول نکرد و
در حال سلمان فارسی را در پیش شہر بانو فرستاد کہ اگر نیریز را قبول کنی ترار یکسہ زن را
سازم چون در راہ میرفت قاسم بن عباس بن عمر النعمی جولنے بغایت ظریف و با جمال
در ردی قندی استادہ بود و عرضش بہر سید واقعہ باز گفت قاسم گفت عرض حال ما را
برسان چنان از در گذشت امیر حسین استادہ بود و عرضش بہر سید واقعہ باز گفت امیر
حسین گفت عرض حال من نیریز رسان چون سلمان نزد کیش رفت شہر بانو زن
صاحب جمال کہ در جمالیات و زیبائی بی قرین بود و بد خود نیز برو عاشق شد گفت
شہر بانو من رسول معاویہ بودم بجائے نیریز کہ ترار یکسہ ہمہ زنان سازد و در راہ قاسم و
امیر حسین نیریز خود را بتو عرضہ کردند و من نیز آشفتم تو شدم الحال بہر کہ راضی باشی باش شہر
بانو گفت ای سلمان من چون کنیز کی خاندان رسول اللہ قبول شوم از ان باز نگردم مرا

امیر باید چون بامیر رسید در نکاح خود در آور و چون سلمان خبر امیر رسید رساند گفت
 ای سلمان الحال فتنه در میان نرید و خاندان رسول الله و شوار پیدا خواهد شد بعد از
 مدت چون امیر المؤمنین معاویه رحلت نمود و نرید به باد شاهی نشست اما امیر را و کان
 هرگز به پیش او نرید فتنه روزی شخصی را بر ایشان فرستاد که مطیع و فرمان بردار پدرم بود
 از من چیزی بگو و نرید گفت شنیده ایم که بکسب طوس گه افتاده بود و کار خلاف شرع از
 تو در وجود می آید و تر نخواهیم دید نرید چند نفر را فرستاد تا ایشان را نزد لشکر گرفته
 بیاورند چون لشکر رسید ایشان را در سجده حاضر کردند امام امیر حسین را همراه پسران بودند و جنگ
 کردند لشکر نرید را شکست دادند و خود را خلاص کردند بعد از آن پیروان را در اختیار
 کرده امیر حسین را نزد او در حال شکست چنانکه حیران گفته بود و در روز و سبزه روان شد و
 او در آن حال از شکار باز آمده بود پیر زن آب او را داد چون امیر حسین بر او رسید زهر
 دهنده را پیر رسید که چه کس باشد حسن گفت ای برادر قول پدر من بود و دروغ نمی شود سکوت
 بهتر است بعد از دفن کردن او نرید لشکر بسیار در عقب او روان کرد اما اهل کوفه کس را
 فرستاد که اگر امیر حسین بیاید و بکنیم مرا و چون امیر حسین و ان شد پسر نرید حر نام علی
 الصلیح پیشش هزار سوار بد و پیش آمد و نماز باده و عقب او داد و گفت ای امیر زاده اگر
 روی این بدخت به بینی یا هیچ نبود و ترا از وضو نرید نداشت گفت من هرگز روی او را نه بینم
 که سگ را بر بساط جای داده است بکدام سگ روز در راه میرفت و هر سه روز حریه و پیش آمد
 و نصیحت میکرد و امیر حسین قبول نکرد و همراه امیر اشتر رسول الله بود هر جا که در سفر آن شهر
 نخواست که او ایشان فرو می آمدند روز سوم آن اشتر خواب کرد و هر چند کردند روان نرید
 فرو آمدند امیر گفت نام این مقام چه باشد گفتند دشت که بلا چون درخت از برای بهنرم
 بریدند خون بیرون شد چون از آن خاک را دیدند سرخ شده بود و امیر گفت ساکن
 باشید که مقام شهادت من همین است من از چاه خود شنیده ام اما پیش از ایشان شهر
 لک سوار نرید رسیده بودند و کمانتر ایشان عمر بن سعد را و سعد از عسکر و پیشرو بود
 و کمان را آب را گرفته بودند باز حر پیش آمد و فریاد برآورد که اگر کسی او را به بینی بهتر بود

امیر قبول نکرد گفت پسر تو بر جانی خود باش تا من از بهر تو اول جنگ بکنم بکشید بدید خود
 این شش هزار سواران بیک یارگی تا خنند بگی شهید شدند بعد از آن پسر نه این خود
 آورد و هم آن یک پسر داشت شهید شد بعد از امیر حسین علی حضرت افرمود که تو با جمیع لشکر
 جنگ اختیار کن زیرا که نسب رسول الله صلی الله علیه و سلم منقطع خواهد شد و در پیش
 رسول الله چه عذر آری اما خود بتاخت و بی هیچ نوع بدست ایشان نمی آمد کمند تا بلایا عدد
 بر او سختند و از سپاهش انداختند چون ششست جوان بر او رسید بر او قتل گفت حسن نیز
 بن علی بوده ام آن برگشت بعد از ششمر بن جوشن رسید هر چند کار و بر گلویش میباید برید
 خوشتر امیر حسین گفت که نام تو چیست گفت شمر گفت جامه از سینه خود باز کن چون باز
 کرد سینه اش نمود گفت از قفا کار و بر آن که کشیده من هم تو باشی چون سر او را در پیش عمر
 برد و شمر گفت ای عمر بهتر من قوم را شمر شمشیر را بر گردنش زد و بگشت که بهتر من قوم را
 چرا گشتی بعد از آن جمع اصحاب خاندان را بطرف فرید روان کردند از آنان در عمارتی بودند
 که پیچ نامیده بود ایشان را ندید چون در راه میرفتند سبب سر امام حسین را در خانه مرد
 صالح نام نهادند علی الصبح چون سر را از طلب کردند سر سپرد خود را بریده فرستاد قبول کردند
 بکذا هفت روز داشت و کلاه را بریده داد قبول نکردند چون کلاه مقتدی را بریده دعا کرد که یا ای
 شکل سپهر من چون حسین گردان بچنان شد ایشان بهانه کردند و صالح سر حسین را آورده
 بدو همراه کرده دفن کرد و آن انحراف از حد و برین شهره یک سوار یک کافر بود بلکه سوار
 و اکثر اصحاب رسول الله را دیده بودند زیرا که کافر را بعد از لعنت رسول الله تا این غایت در
 روم در خلیفه فتنه نمیدادند بگردد در آخر الزمان برسد و آنچه در مثل که مصنف رضی بیان
 کرده است همه افترا و بهتان است و بسبب القتل عقیده مردمان از خاندان است زیرا که
 بخاندان رسول الله این طور کار نمائش است چنانچه میرسد و مسلمانان چگونه ایشان را
 بخوار می بیند شمر و سبب جنگ از آن قبول کردن حسین بود و امر پادشاه را فرمود بکش
 محض بکشی قتل و نفرستاده بود بلکه سبب گرفته از فرستاده بود تا گناه خود را بدو عرضه کند
 که من چه گناه دارم و آنچه بفرستاده ام گناه اند که نزد بکش و ارضی شد کافر شد در

احیاء العلوم سے آرد کہ آن قول را اختیار نیست زیرا کہ از زبان او کے نشیہ و از دل
 او کے خبر ندارد و گمان بد بردن مسلمان نہیں است کہ گفتوا المؤمنین خیرا واقع شدہ است و
 ایضا بقصاص امیر پیش کشتن نیز سرداران لشکر را نیز علامت نارضا و است چه اگر راضی
 بودے سرداران لشکر را چرا گشتے زیرا کہ امر او دنیا از یہاں کس نیم و ترس نبود منقول است
 کہ چون زین العابدین علی صغیر اور پیش نیز بد حاضر آوردند زین العابدین بر تخت قرین
 بنشست نیز بد و شہنشاہ را برگردن خود انداخت و اسادہ شد و گفت ای امیر زادہ باید کہ مرا
 بخشن و بجل کن زیرا کہ من لشکر را برای قتل و نذر اسادہ بودم بلکہ میخواستم کہ گناہ خود را بدو
 عرضہ کنم کہ چہ گناہ دارم چون نیز بد بغایت الحاح و ضرع و زاری نمود علی صغیر قبول
 نکرد ارکان دولت باو ہمراہ در شفاعت استادن و گفت کہ ای امیر زادہ تو اولاد رسول
 اللہ هستی و رسول اللہ را کینہ و طلب انتقام از کسے نبود و بیا تو ازین درگاہ رست عادت
 حبس این مردمان رست چہ اگر از ایشان روزی ہزار بدی بیاید بدان لشکر ند و اگر
 از اکابر دنیا و دین خصوصاً از عالمان اہل یقین ذرہ از ہزار صادر شود آنرا از اقلیم باقلیم
 رسانند بعد از ان علی صغیر گفت کہ ہشتم ما بہ چند شرط بشرط اول اینکه قاتلان پدرم
 قصاص کنی در حال دوازده نفر سرداران لشکر را بیا و روز گفت کہ اسے بد بختان من کے
 شمارا کشتن فرمودہ بودم چہ اکتیہ گفتہ شمر بن جوشن اور کشت و شمر را عمر بن سعد کشت
 گفت بسبب فراموشی شیارا کشتیم ہمہ را زندہ پوست کشید بشرط دوم انکہ پیش ازین
 ابیخرس و خشین و فاطمہ زہرا رضی اللہ عنہا را در خطبہ حبسہ یاد نہ کردہ گفت ای ہمارا یاد بختم نیز بد
 قبول کرد بشرط سوم انکہ بادشاہی مدینہ را بمن سپار قبول کرد بشرط چہارم
 انکہ اہل و عیال و محاسبات اہلچنان برہیت خود چنانکہ مستورات اندہمہ اتوشہ و بدرقہ
 ہمراہ کن تا بہ مدینہ برسم نیز بد قبول کرد و بجز از سوار را بدو ہمراہ کہ چون براہ میرفت ایام محمد
 حنیفہ بدو پیش آمد و دوازده پادشاهان بدو ہمراہ بودند و بادشاہ مدینہ بدو نیز ہمراہ بود کہ
 نام کہ سبب مدینہ کار و دوستی امام محمد صغیر گفت ای خود دیدہ من این چہ حال است گفتن
 شرط خون پدر را بخشیدم امام محمد حنیفہ گفت کہ غلط کردہ تاس من زندہ ام ولایت از من است

قصاص مع عفو بخیر از من بشما نمی رسد آن پنجاه لشکر را بکشند و بطرف روم روان شدند
 چون بر سپهر نرسیدند را در قلعه محصور کردند و بیرون قلعه سواران جنگ کردند توغان بن
 زبیر پادشاه هزار سوار آورد اگر بود در آن روز شهید شد اما لشکر نرسید شکست دادند مدت
 هجده ماهی که کردند اما در مصاف امام حنیفه کسی از ارتداد و هر روز شکست می خورد و در
 چاره جز این ندیدند که نزد یک دروازه قلعه چاهها کنند و اندک خشخاش بر بال
 آن انداختند چون امام ابو حنیفه پیچید و دروازه تاخت بلکی از حجاب در چاه افتاد
 او را گرفتند اما دوست راست او نیز شهید شد و بیرون قلعه در آوردند و در شب اتفاق
 کردند که فردا امام را از بیرون قلعه بکشند در آن شب آن همراه امام بگریخت و این خبر
 بشکر امام برساند مقدمه گفت که جوایمان شما خود را همیا دارند و من در برج قلعه تنها
 شوم چون او را بیرون کشند من دروازه را بگیرم مقدمه نهان شد و لشکر ساخته شد چون
 علی الصباح اول از دروازه برآمد همان کار و سیصد منی بر مقتبایان او کوفت که مردان
 بجا حد و در یک کرت مردند و دروازه را گرفت در حال لشکر را در حصار در آورد و آن
 شهر ده کس اجتماع همه کشتند اما نزد محمّد ریش را بکنند و سیاهی و یک بر رو خود لید
 تاسیاه و شش شده و پوشین را بانه کوزه پوشید یعنی محمّد را بیرون کرد و برش اندرون ریسمان
 گاه را بر میان بست و اسب او میان خود و خلائی در روان شد و از قلعه برآمد ایشان چون
 نرسیدند را بنیافته پادشاهی روم را بجای شهر سپردند و دوست امام حنیفه را در آوردند و دعا کردند
 متصل شد و شش کسان زمین در میان میفرستند دیدند که شش بدین هیئت گاه کا می خورد
 و گاه چوب را بطرفی خدای ایشان دانستند که نرسیدند گرفته و در پیش علی صخر آوردند علی صخر
 گفت که چون بجای عفو کردم قتلش روانا شد اما بنده سخت نهاده چنانکه جاس بکن و بر بال آن
 چوب را دروازه و بوقت شام او را از آن چوب کشید و در چاه آویزان کرد و مردان نام
 حکیم بود که در آن اوقات در میان محراب فتنه انگیزی میکرد و مقدار دویست از دوزخین را شکست
 کرد و باین چاه رسیدند و بیرون کرد و بر دو سه صد کس در شب او را نگاه میکرد و در راه
 که شکست چون طلوع آفتاب کرد و سه صد کس در راه رسیدند که شب روز از در آن نالان

شب و خواب بد که در پیش امیر حسین استاده است و فوطه بگردان انداخته و زاری و تضرع نمود که
 یا امیر بر من هیچ گناه نیست که از گناه من در گذر و مرا بخش امیر نمی بخشید نیز بد گفت یا ابن رسول
 الله رسول را کینه نبود ترانیر نمی باید چون جدا بد و شمع آورد گفت بخشیدم گناه ترا از دل
 شادی چون بیدار شد تا بپیم خورد و شکمش ترقید و آن کردمان بیرون آمدند و آن
 سبب کس را بخوردند و تا بکی بر دند و تا این غایت که در دم سپاه را عادت است که کسی را نخورد
 اگر بخورد می میرد و این قصه جنگ میان اصحاب که روافض بکذب و بهتان بدل کرده اند خدا
 ما را و شمارا و حله مومنان او مصدقان را بحرمت شهیدان و شت که بلبایم زد و بر دین
 مصطفوی مقیم دارد و این یارب العالمین مسکله گوشت و شیر جانور پلیدی حواری
 رو است یا نه جواب هست جسط خلتو فی لحم الجمالة و شرب لبنها و اکل بیضها فقال

مالك و ابو حنیفه و الشافعی رحمهم الله تعالى یباح ذلك و ان لم یحبس مع استیجابهم فحبسها

وقال احمد یحرم الا ان یحبس الطیر تلك ایام روایة واحدة و اختلاف الروایة عندی

الابل و البقر و الغنم فوری عند ثلاثة ایام كالطیر و هو الا طهر و الثانية اربعون یوما

نقل من اختلاف الائمة مسکله اگر شخصی زرع را با آب پلیدی آب و ده آن زرع را خورد و آن

شاید یا نه جواب شاید و اختلافی اكل الزروع و الثمار و البقول اذا كان سقیمها بقاء

النفس و علقها بالنجاسة فقال ابو حنیفه و مالك و الشافعی رحمهم الله تعالى هی مباحة و

قال احمد یحرم اكلها و یحکم نجاستها اختلاف الائمة مسکله پس خوردن مرغ حلال است

یا نه جواب حلال است فی خزائن الفوائد مسکله سور القرب طاهر باقی حال کان

لانه یسم منقاره فی کل زمان و قال ابو القاسم هو الصمیم و علیه الفتوی مسکله لو

تصوف المرأة فی ملک زوجها لا یجوز و علیه الفتوی مسکله فی الحیط لو باعت المرأة قال

زوجها و اشتری شیئا بتمن زوجها بغير اذنه بطل قنای و شتر و سق مسکله رجل یصنع

على القباء و القیص کیف یطرحه قال الشمس الائمة یجعل قفاه من تحت رجله و یسبح على

ویل و البطانة تحت و کذا على جلد الحیوان شرح هدایة مسکله اگر کسی بدو زهر گرفتار

باشد باید که سوره کافرون خواند و سوره فلق و خمس اینتر تمییم نوشتند بد که بخورد

فی الحال خلاص شود و اگر سوره و صحیح نوشته در کمر بند فی الحال خلاص شود اما بعد
بشباب تمام دور کند و اگر در آن زن خواهد افتاد و مسکمه قال شرف الائمة لا

يقبل شهادة الرعية للسحنة وللرئيس للعامل لجهلهم وميلهم خوفا منهم وكذا
الزراع قینه وكذلك لا يقبل شهادة من ياكل في السوق وبين الناس لان ذاء

يفعل من كان له مروة معدن فأكده از خواجه احمد گیسوی منقول است هر که را تب
شود باید که این کلمات را بخواند و بدرد مجرب است و اگر چنین نوشته آب کرده خورد نیز مجرب

است اینتر کانی رفقان دور رفقان سنک نان دور کفون دور منون دور کفون منون

جنون دور با حسن ابلق قلیدی کتیر المدی کتیر المدی بر حمتك يا ارحم الراحمین مسکمه
که بهستانی موارو که اگر مسافر بقیع افتد کند و نماز چهارگانی باید که دو رکعت رایت کند زیرا که اگر چهار
رکعت رایت کند جامع باشد میان نقل و فرض در یک نیت و این جائز نباشد و باید که بعد از نماز
رکعت اول دو رکعت خیره را بنا بر تعجیت امام بجای آورد زیرا که تعجیت امام واجب است و این بنا
استاد خواجه لطف الله متع الله المتقین بطول بقایه مسکمه اذافات الرجل وترك امرأة

امراة وتزوجت المرأة بزوج آخر لا يجوز لابیة واخیه وعمته و غیرهم ان یاخذ منه شیاء

اخذ فهو حرام نقل هدایه مسکمه اگر غلام کسی بدزدی اقرار کرد و حضور خواجه دست او را
و اگر کسی غلام و یا کنیز را یا چیزی از متاع خانه بدزد و بچه واجب آید جواب درین صورت
بیشتر قطع است و مال ایشان را نیز ضامن باشد تحفته الاسلام مسکمه اگر بدزدی مال
دزدیده گواهان گواهی دهند بشو ندیانه حواله بشو ندیانه اگر گواهی بدزدی بدیینه بدینه
نشدند و موضوع نباشد زیرا که چون توقف گواهی کرد و گواهی رضا بدزدی دارد پس هر که رضا
بدزدی دارد گواهی او در باب دزدی قبول نباشد و حد توقف نیز بعضی یک روز است و نیز

بعضی سه شبانه روز است تحفته الاسلام مسکمه رجل اشترى بقره عن ثانیها حله فاذا هی لم

یکن فانبیح الفساد البیع من فداوی تناخانی مسکمه ولوم یبقرط فوجدها حله لا

یردها بخلاف الجاریة لان التحلل فی البیاعیم زیادة فی الجاریة غیرت استانی مسکمه رجل

ات ولید یترک سبیاً للورثة و طلب العرءاء من الورثة فین المیت ما علیه من الفرض فلا

حق للغزاة من الورثة خلاصه مسلم چون شخصی نیت روزه ورشپ کند باز در آن شب
از آن نیت بگردد و آن روزه بر ولازم گردد و بماند جوابی اذ انوی فی اللیل تم رجم فیہ
صح الرجوع خزائن الفتاوی مسلم بول الهرة لا یكون نجسًا لعموم البلوی و بہ اخذ الفقیہ
ابو الیث ومن منیة الفقهاء ان هذه المسألة فی الهرة الذکور اما فی الانثى ونحوها لا یحکم
امنیة مسلم اگر شخصی بر دیگر غله چون جو و گندم و غیره قرض دارد و باجل معلوم و بوقت
اجل غله یا نیت نشود قاضی تا فضل بگیرد و راجعت و ہر عجب انہ فی النجاسات مسلم اگر کسی غنم
را وطی کند گوشت آن بہائم خوردن شاید بماند جوابی ید اما صرح آنست کہ وطی کنندہ خود
بنحو و نخورد و دیگران بخورد تحفہ الفقہ و اختلافواہل یحوزان یا کل منها هو و غیرہ فقال
ابو حنیفہ رحمہ لا یأکل هو منها و یا کل منها غیرہ وقال احمد رحمہ یا کل منها هو و غیرہ و لا یحکم
الشافعی رحمہ و جہان قال مالک لا یأکل منها هو و لا غیرہ و یحکم اکلہما علی الاطلاق
الایمہ مسلم و اختلافوا فی رجل کرہ رجلا علی ان یقتل اخرہ فقال ابو حنیفہ رحمہ یحب
القتل علی المکرہ دون المباشرة قال مالک و احمد رحمہما علیہ ما یقتل المکرہ و المکرہ فقال
الشافعی رحمہ یقتل المکرہ و فی المکرہ روایتان و اختلافوا فی صفة المکرہ فقال مالک رحمہ
ان کان المکرہ سلطان او متغلبا او سیداً مع عبدة افید منها جميعاً الا ان یتكون العبد
عجمياً جاہلاً بخبر سیم ذلک فلا یحب القتل و قال الباقر رحمہ علیہ الا کراه من کل
بن عاذتہ اختلاف الایمہ مسلم بعد صحیح اربعہ و دیگر و فضل نسبت گراہل علم و تقوی را
گفتہ اند کہ اولاً و خلفاے راشدین نیز تہریب پدران خود فضیلت دارند بر فرزندان و دیگران
چون فرزندان ابو بکر صدیق رضی اللہ عنہ فرزندان فاروق و فرزندان و بر فرزندان عثمان رضی اللہ عنہ و فرزندان
او بر فرزندان رضی اللہ عنہ اما بر فرزندان بی بی فاطمہ رضی اللہ عنہا فضیلت دارند بر دیگران نسبت
نسبت بر رسول اللہ صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم دارند اعتماد مسلم المستحب ان یجوز النکاح مع امرأۃ ذات
کل شہر لدفع شہمة النبوة الحاصلة عن التکلم بکلمة الکفر و اللزوم ان یصیر وکیلاً من امرأۃ
تزوین نفسها بحضور شہدین کما وقع فی قلبہ شک و شہمة فتاوی زندوسی اما و مشکلاً
عذر خانی آورده است کہ مهر و دیگر مجبور این عقد لازم شود پس باید کہ اول ہمان مهر اولیہ را از خود ساقط

کند یعنی بخشش کند از زن بعهده بران مهر عقد بند و اگر زن نه بخشد حیل است که گوید مریزان
 از زن حقوق خود را بمن بخش چون حقوق نه بخشد مهر نیز یکی از حقوق باشد و بخشد شود مسلم
 زوج کردن مسلمان یعنی آنکه بغیر کلمه چیز دیگر نداند و میوه و ترسای و گنگ و کبود زن ضمیمه

نما کرده حلال است و علیه الفتوی اکثر العباد و يجب ان يعلم انه اذا كان في المسألة وجوه يوجب التكفير

ووجه واحد يمين التكفير فعلى المفتي ان يميل الى الوجه الذي يمين التكفير ليحسن الظن بالمسلم

ان كانت نيت القائل الوجه الذي يمين التكفير فهو مسلم وما كان خطأ من الالفاظ الا يوجب

الكفر فقائل مؤمن على حاله ولا يؤثر تجديد النكاح ولكن يؤثر بالاستغفار والرجوع عن ذلك

ذخیره مسلم رجل قال لاخر خرق ثوب فلان فالضمان على لادی خرق لا على الامر خلا

اذا امر غيره ياخذ مال الغير فالضمان على الاخذ مال الغير فالضمان على لاخذ ولا رجوع على الامر

حیط مسلم اذا سال الماء من فم النائم فاصاب الثوب طاهر سواء من ماء الفم او منبتا من العرق

لان الغالب ان الماء الذي يخرج من الفم حالة النوم متولد من البلغم فيكون طاهرا كيف ما كان

عند ابی حنیفه وحمد رحمهما الله وعلیه الفتوی واقعات حسنی مسلم البقار اذا نزلت النعول

على يدا جنبي يحفظها هل يكون ضامنا قال ان تركها مدة يسيرة مثل ان ياكل ويشرب يقول

او يفيض او يتوضاء وخذ ذلك لم يضمن لان هذا المقدار عفو فضول اشتروني وورفتي

قرآن خوانی محارو که اگر خواب کرد و بهائم از او غاشب و بعیث از او هلاک شد چون شیر خورد و یا

وزد و برتقارضا من باشد مسلم تعزیر کردن کسی را بهال جائز است یا نه جواب جائز

است بطریق که قاضی مصلحت بنیاد ماورین سه امور لازم است که مطلقا تعزیر نکند اول در نیک

شخصی پسند حاضر نشود بر آن شخص اوقات صلوة دوم اینکه شخصی برای کسی که بدین وجه حاضر نشود سوم

و اینکه شخصی در صف قتال شکست او کند دستور القضاة فالد لا خرقه پوشانیدن و بجز

و ان مردمان اجازت است اما بر شخصی باشد که هرگز در خانه او نشو و فحور صادر نشود و الا آن

مرید باقات وینی و دنیاوی و هلاکت اموال گرفتار شود منقول است که حضرت رسالت

پناه صلح را سه خرقه تبرک باصحاب رسیده است یکی را با جادر خود همراه پاره پاره کرد بهر یکی از

صحاب تبرک و آن خرقه که در شب معراج آورده با میرا مومنین علی مرتضی داده بود و خرقه دیگر

با اویس قرنی فرستاده بود و معلوم باد که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم اویس قرنی را
 ندیده بود بلکه اویس قرنی بنیپ بدو ایمان آورده بود و هتبر جبریل او را خبر کرده بود و گفته
 رفته به یمن و نوشتت اصحاب و گفتند یا رسول الله رفته به یمن شستن شکار بسیار میل است
 چرا گفت اِنَّ كَادِرُجَحْمِ الدَّجْنِ مِنَ الْيَمَنِ **قصه او آنست** که درین شهر بیت قرن
 نام در آن شهر بنوعه زبده بود پس دشت اویس نام اما از کفاف هیچ نداشتند چون بحث
 نبوت رسول صلی الله علیه و سلم شنیده اند هر دو بنیپ ایمان آوردند و همیشه صائم الکدر بودند
 و این پیره زن بنایت پیری رسیده بود اویس از محبت رسول الله هرگز آرام نمیگرفت
 اما از خدمت مادر خلاصی نمی یافت در روز اشتربانی می کرد و شبانگاه دوانان جوین حال
 می آورد و هر دو بدان نظاره می کردند و روزی که دین رگ گان اشتراک را می خوردند اما او را
 در تمام روز عبادت الله می کرد و رگ گان اشتراک او را رعایت و پاسبانی و مراعات می کردند
 و روزی که چون از شهادت دندان مبارک رسول الله صلی الله علیه و سلم شنیده
 معلوم شد که کدام دندان باشد تا بموقت او دندان خود را نیز بکنند و بشکند اما با احتیاط
 همگی دندان خود را کشید باز بر وییدند باز بکشید بکنند تا بهفت بار دندانهایش را میزدند و میزدند
 چون رحلت حضرت قریش فرمود که این خرقه مرا درین مطنفی و فاروقی روا بکنند و با او را
 قرنی بدهند تا بهر که اویس پوشانند از او باشد و کیفیت احوالش معلوم کرد که چنانچه چنین
 میداشت چون ایشان بر سیدند در قرن جو آنان اویس نام بگری بودند که در حسابی آمدند
 بعد از مدت شخصی بایشان بیان کرد که درین شهر اشتربانی اویس نام هست و او صاف حمیده
 او بیان کرد ایشان گفتند که همان باشد بعد از ملاقات واقع را باز نمودند اویس گفت خرقه را
 در میان بنهم تا بگردون هر که در آید از او باشد گفتند بهتر است حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم
 فرموده است که هر که این خرقه را پوشد شفاعت هست مرا در دنیا بجا آرد چون در میان نهادند
 خرقه بالا پدید و در گردون اویس آویخت اویس در حال از سر بکشید و بوسه کرد و نهادند
 اول شفاعت را بجا آرم از ایشان فرزند رفت و غسل کرد و بعد از دو گاه سر بسجده نهاد
 و تفسیر آواز داد که اویس نصیحت رسول الله را بپوشیدم سر بالا نکرد و باز تفسیر آواز داد

کہ دو حصہ بہت را بنو بنی شیم ہنوز سر بالا کر دیا زمتھے آواز داد کہ بمقدار عدد و شیم کو سفندان
 صفاء و مناسبت را بنو بنی شیم و صفاء و مناسبت را بنو بنی شیم کہ ایشان را کو سفندان
 ہنوز سر بالا کر دیا چون از آمدن او ویر شد فاروقی و تھنی رخ ہر دو در عقب دروان
 شد ہر چون ادیس شکستہ یو ایشان را شنید سر بالا کر دو گفت ای امیرین اگر شما آمدہ ہو
 بودید حق تعالی تمام است رسول اللہ زلمین جو بنی شیم پس در خطرہ پہچ احد نکر دو کہ ادیس
 فضل از خلفای راشدین بود از ان خرقہ بدور سید زیرا کہ ابن الطاف الہی بود گلے بر کار
 میشود و گاہی بر اصغر و از ادیس ترقی سلسلہ از ان کا ند کہ خرقہ بخد مت نہ آورد و در خیر
 است فی العلوم آوردہ است کہ گاہ گرفتق نیز فائدہ کام دارد حتی کہ در عرصہ عصمت بیان
 او و میان دو رخ ہنوز و صفاء و مناسبت پیدا شود کہ ہر خرقہ این دنیا بودہ باشد و معلوم یار
 کہ ہر سلسلہ تعلق با بویکر صدق دارد گاہ او یک ترکی جو باید و گاہ فاروق دو ترکی جو باشد
 و گاہ ذی النورین سہ ترکی جو باشد و گاہ تھنی چار ترکی جو باید بدان ای فرزند
 کہ پہچ احدی را نہ رسد کہ انگشت تعرض را نہ کند را نہ کہ در شجرہ چرا اسمای اولیا را نہ نویند
 بعد از اکرم کرم رسول اللہ و ہم معظم واجب تعالی مے آرند زیرا کہ مقصود و اصلی با جز این نیست کہ
 این اسماء را شفع آریم بدرگاہ طہ نزل تا امور کلی با طریق اسہل و اجمل سر انجام یابد پس چون
 زبانہا را ملوث است از گناہ اول اسماء اولیا را نہ را یاد مے کنیم تا لائق یاد کردن اسم خلفاء
 راشدین گردیم و چون اسم ایشان را نہ زبان را نیم زبان با پاک مے گرد و تا مستحق ذکر اسم شریف
 رسول اللہ گردیم و چون اسم او را صدق دل و یقین بر زبان را نیم زبان با پاک مے گرد و تا نام
 ذات واجب الوجود بر زبان را نیم زبان را نہ رسیدن بدرگاہ طہ نزل بے ہمراہی سواران نیز رو
 محال است و دیگر آنکہ گفتہ اند التاخیر یغیب التعظیم و دیگر آنکہ اسماء معظمہ چون درخت اند و ابواب
 چون برگ ہر چند برگ سر بلند می و رو بہ او دار و اما ازین رو کہ قیامش بد رخت بہت پس
 در نظر ادبے بہای دار و نہر کہ آب درخت برگ را تم رسید و رو بہائیش کشیدہ و عوام الناس از
 درخت بہر برگ منور و ناخند و نہر اند کہ برگ را حریفیت نیست بخود مگر از درخت پس متعرض
 باین سخن چون ضرور بہر برگ است و وجہ تقدیم ایشان از نہت تا شخصے برگ را بنید نہر و یک

سایه آندخت سجود یعنی تا اولیا را شفیع نیار و تذکره شریف اسم ذات نرسد و اللہ تعالی اعلم
 مسکنه رجل علیہ دین ففسخ حتی مات قال شداد رحمہ اللہ ان کان الذی یمن مبیعہ او قرض
 لا یؤخذ بہ یوم القیمة وان کان غصباً کان ماخوذاً قاضیخان مسکنه لایکرة الکلام عند
 الادان بالاجماع ای للسامع فتاوی کامل من تکلم فی الادان خیف علیہ من زوال
 الایمان هذا محمول علی المؤمن دون السامع خزانه الجلالی مسکنه اذا اشتری شیئاً فصار
 مغبوناً فیہ قال قاضیخان ابو علی النسی فی ولایة الفسخ وهو اختیار الامام ابی بکر و قال
 القاضی جمال الدین اذا غر البائع بان قال قیمته بهذا المقدار فلا ولایة الفسخ محیط مسکنه
 نام خداے عزوجل بجز بانی که بگوید حلال باشد و بیجه ابو فرضی الله عنه را پیر سپیدند که اگر گل
 یار و سرگوسفند بکند و گوسفند جز آن زنده ماند فرج کردن او شاید باین جواب شاید بیان
 دو سینه و در فتاوی خوانده ام نیز چنین آورده است و در نقطه گوید که اگر گریه سرگیان را و
 تن جدا کرد و او را مجنبه بنج حلال نشود و اگر سرگوسفند بششیر و یا بکار و زو جدا کرد و خوردن
 حلال باشد لیکن فعل مکروه باشد اگر در وقت بسمل کردن مرغ و گنجشک را سر از تن جدا شد
 از سبب تیری کار و او را بخورد و سر و رانخورد پیش از آنکه حیوان را بسمل کند مرگوست
 پائے از حیوان برید مگر پوست را گذاشت معنی در آن و بعد آن گاو را بسمل کردند انگاه پوست را
 از آن حیوان چون گاو و گوسفند و غیره بامید و آن عضو را جدا کرد حلال باشد آن عضو را
 بخورد لفظ عربی نیست العضو البان یجلده جل مذبوحه سے مذبوحه سوگو کمپه وزن
 سنت است بوقت فرج باتفاق و اگر سے مذبوحه تقبله کند مکروه باشد ولیکن حلال باشد
 اکل آن کفایة الاسلام مسکنه شخصی بقرضه از خود دست دراز کرده بود که تا قرض من ادا
 کنی ترا سخاوتهم مانند شخصی دیگر در آید و از دست او خلاص کرد اگر بطریق کفالت و ضمانت
 خلاص کرد قرض کننده طلب کند اگر بزرگ ضمانت خلاص کرد قرض از قرضه را طلب کند
 کنز الدقائق و رحی السالاسلام قاضی شمس الدین مسطور است که روزی شیخ شرف الدین
 شیرازی قدس سره از حضرت قاضی شمس الدین سوال کرد که یا شیخ مشکلی دارم در اینکه سبب
 وجوب سجده نماز و وقت چه چیز باشد قاضی گفت ای قرینه معلوم باد که این سجده خالی از

امریت یا روقصه و عید است و یا قصه و عید پس اگر قصه بود عید است سجده برای شکر و عید است
 و اگر قصه و عید است سجده از برای خوف خداست مسئله لایحوز احدان بدخل فی ولایة
 الخیر للنازعة معه واخذ مملکتہ و ما له لان فیہ ایقاظ الفتنة النائمة قال شیخ الامام حسام
 رحمہ اللہ علیہ من ایقظ الفتنة فعليه لعنة الله والملائكة والناس اجمعین قال ابو عبد الله الحاکم
 رحمہ اللہ علیہ من دخل فی ولایة الغیر مع عسکر القاهرة للنازعة واخذ مملکتہ و ما له بلا موجب
 یتمتع عن الایذاء بقول الجمهور یجب القتال ویقاتل بكل ما یقاتل به مع اهل الحرب کالرجل
 بالنبل والمنجنيق وارسال الماء علیه والیه والقاء الحرق علیه واخذ امواله واسبابه ظلماً وجر
 له وعبرة وتنبیها للخیرة وقال شیخ الامام العبد الجبار الحکیم الزاهد الامام الاجل برهان الدین
 الواعظ وهذا بالاجماع اما التصرف فی امواله واسبابه ظلماً فقد قیل ان یشباح وهو الصحیح وان کان
 القاهر مسلماً او ذمیاً والمقهور حریباً یزول ملک عن امواله بالاستیلاء ونقرهما وان کان ذمیاً
 لا یمکن القاهر اموال المقهور وكذا اذا کان مسلمین لان اموال المسلمین معصومة لا یمکن بالقهر
 والاستیلاء لا یجمل التصرف فیها وهذا اذ لم یکن بادیا بالظلم اما اذا کان بادیا بالظلم فعليه لعنة
 والملائكة والناس اجمعین یباح اخذ اموالهم واسباب ظلمهم والتصرف فیها دفعا للفتنة القائمة و
 حرز العالم قال ابو مطیعر لما افتی ابو یوسف رحمہ اللہ علیہ بحمان اخذ مال البادی بالظلم والتصرف
 فیہ اخبر بذلك ابا حنیفة رحمہ قال الجیب مصیب کان محمد بن الحسن جالساً عنده ولم ینکم
 بشئ وكان هذا منهم بالاجماع فتاوى غرائب مسلمة البیضة اذا خرجت من الدجاجة المیتة
 اكلت وكذا اللبن الخارج من ضرع الشاة المیتة فتاوى سراجی مسلمة من رای فقیه فی السجد
 اغنی وراح فی بیتہ واكل الطعام فکانما اكل لحم الخنزیر ودم الحیض فتاوى خانیة مسلمة
 مال شخص مسلمان چون اسف گاوواشتروگوشتدو غیر ذلک بغیبت از صاحب مال میرد فوج
 کردن آنرا نشاید و اگر فوج کرد و ضامن باشد را در تحفه ملکی می آرد که اگر فوج باریانت بود که از
 هرگز بدی و حرام خواری صادر نشد و باشد بزنج کردن ضامن نباشد و معلوم باد که
 این جمله فی در فوج سواشی ماکولات است کما امر افاق کردن خرد و شتر و کلب و غیر ذلک اگر
 آن را بخر یا دریافت باشد و یا باریانت بخر تقدیر ضامن باشد مسلمة چون غسل بشیر

پاک کرده شود یا نه جواب پاک کرده شود باید که آوند غسل را با تش بار کند و آن غسل را بچوب
وزن کند و آن جائے را نشانه کند و بمقدار سه آب بر آن اندازد که اگر آن چیر شستن
می بود بر آن آب شستن میشد و بچوب شستن تمام می شود و غسل باقی ماند چون بوزن آب
چوب رسد باز بر آن مقدار آب دیگر اندازد و بکذا سه کث آب را در و بسوزاند پاک کرده و نقل
مجموعه سلطانی مسئله سل در آنچه زید و راز گوش خود را فروخته است به خالده بیج فاسد
و این دراز گوش در دست خالده نقصان یافته است به فتن سماویه شرعاً درین صورت
رسد زید را که این دراز گوش را از خالده مع ارش نقصان بگیرد یا نه جواب رسد و کذا

اذا كان النقصان بفعل المشتري وذكر في بيع الخلاصة وان كان يفعل الاجنبى

فالبائع بالخيار في الارش ان شاء اخذ ومن الجاني لا يرجع على المشتري والمشتري يرجع على

الجاني كما في الفحص ذكر في القنية في باب البعير الفاسد اشتری جاریة بشراء فاسد ولفظ

عند المشتري بردها ویرد ما نقض ولو ولدت بردها وولدها ولو قفأ عیبها یردها ونصف

قیمتها لانه مضمون بالقبض والادوصاف یضمن بالقبض فتاوی قران خانی مسئله اگر در

شیره موش نقد و بمیرد باید که موش را بکشد پیش از آنکه رخیته شود و بماند آن شیره را تا آنکه

خمر گردد و بی از آن خمر را سرکه کند حلال میشود و فی الخزانة مسئله سرکه تارپ شروع است و سرکه

حاصل میشود بدانکه نمک در خمر اندازد و در پیش آفتاب بخشد و یا خود سرکه شود سرچی فاکد هر که

این اسم را بوقت چاشت از بر او دفع دشمنان بقتاد و پنجپاره بار بخواند آن کار او بکفایت رسد

درین کار سوگند فرموده اند که هر یک نباید گفت و اگر نه عالم فتنه گیر و این سرسیت که در شبانی

نهتر غز ایل نوشته است اسم این است یعنی درین حرفهای آ- ق- د- ل- م- که کنیز خود

بنیادم خود کج کج کرد و مهری نکرد لازم شود یا نه جواب نه و گفته اند که هرگز لازم نشود عجیبه

المسائل مسئله تزویج کردن زن را بمجر و نکاح کردن برود و مهر لازم شود چگونه باشد حل مشکل

این است که این شخص است که زن را میبندد و درین آن زن را بر سر نکاح کند برود و مهر لازم

شود یک مهر می که در همین عقد نامیده بود و دیگر مهر که بسبب لازم شده است زیرا که چون زن

زنا قبل از خروج و ذکر نکاح کرد حد ساقط شد پس فدیه حد مهر مثل لازم می شود مسئله در حد

زنا با امرأة فتزوجها ونكحها بطنها فعليه مهران مهر مثل بالزنا لانه سقط المحدثين تزوجها
 قبل تمام الزنا ومهر اخر وهو المسك بالنكاح عجينة المسائل مسئلة في الفتاوى اليدوي
 سئل عن علي آء بنار عن رجل جاء في مجلس فلان وحلبس فوق التعل علم بالعبادات مثل
 الصلوة او الزكاة والجه والضم والحيض والنفس هل يحلبس به شيء ام لا فاجابوا بان هذا
 على اربعة اوجه استخفاف او حقارة او اهانة او فساد ولو تقدم على وجه الاستخفاف طلقت
 امرأة ولو على وجه الحقارة او الاهانة يكفر ولو كان على وجه المزاج يعز زوجه و الفتوى على قولهم
 في زماننا روضة العلماء مسئلة در كنز آردوه هست كه در حد ترقص صلح بمال جائز است اما در حاشي او
 مے آرد كه صلح همچنان كند كه اگر ده درم سرقه كرده باشد به برابر او پنجاه درم از درو طلب كند تا تاوان
 كچه به پنج ميشود و غير او را تبنيه بود و اين صفا فدي به دست برديدن ساق مے شود و مسئلة في الصلح
 آردوه هست كه بهج و شراب به چند نوع است يك نوع او حرام است چنانكه گوشت كه دروكر مان افتاده
 باشد زيرا كه بجز افتادن كرم گوشت حرام ميشود و يا چون خوك و يا خمر و يا حرام الاصل زيرا كه در
 عجائب الخرائب آردوه هست كه اگر بائع مشتري را گويد كه اين چيز بدان شرط مي فروشم كه غاري
 است يعني ملك غير است بخرقه و يا بجنب گرفته ام و يا شخصي حرام الاصل هست كه من بعد شما را بر
 ما رجوع نباشد و آن چيز در ملك مشتري هلاك شود و يا خود را كه در مشتري را رسد كه من خود را
 از بائع باز گيرد و اين چنين بهج مطلقا روا نباشد و نوع ديگر فاسد است و فاسد را درو
 است كه يوست او بخص قريبي يك رسد او بصل چه اگر احد متعاقدين قنخ كند شايد كه چنانكه گوشت
 كند و بوي شود كه روه شود نه حرام پس اگر قنخ كند شايد و اگر طبع سازد بهج روا باشد و يا چون سادله
 لبن بهين در قنخ مے سرخي آردوه هست كه اگر شخصي شير را بكس بهد بدان شرط كه باز
 شير را از ماده گاود و شيره بدهد و بعد از مدتي احد از متعاقدين قنخ كند دين كه برابر اين شير
 بمن غلبه به دين حكم شرع او را غلبه رسد پس شير را بشير وادن روا باشد اما با فساد اما در
 قنخ در مكي آردوه هست كه شير ماده گاود را بر شير بز و گوسفند بهد بهد بواي كه و ليس روا نباشد
 و نوع دوم بهج كروه و آن بهج جائز باشد اما اتم كه در دنيا كه شخصي در شهر خود غلبه از شهر خود جمع
 كند و هاديگران به بهم گران بفرود شد و يا شخصي به شيوه كاروان آيد و بهج آن شهر را كه بشير

بنمایند چون نیک بد یعنی نیک خواهی کار و انیان کند و یا چون یک کس بیج را سر انجام داده باشد دیگر و در میان در آید و یا در وقت افان جمع یعنی بعد از ان جمع درین صورتها بیج کند چنان باشد اما آن شخص آثم گردد و مسئله گواهی حربی بر حربی دیگر رواست با اختلاف ملت ایشان و گواهی حربی بر ذمی و گواهی ذمی بر ذمی رواست با اختلاف ملت ایشان و گواهی اعرابی و روستائی بر شهری و گواهی زیر اکلے حروف نحو تواند بجای آورد و گواهی شهری بر اعرابی رواست و گواهی اعرابی بر اعرابی دیگر غیر رواست زیرا که در ان ولایت چنانند ایشان یافته نمی شود و نسخی مسئله اذا دعی عیب بالذباب

یثبت حتی یقیم البنیة وان اقام بنیة العیب یثبت العیب ان قال البائع ان مات علی عیب الذباب فهو علی یرث علیه وان اقام بنیة علی ذلک لان البائع غیره علی ذلک

الصحيح ان عیب الذباب یثبت لانه لا یعتبر وقت ضربه قبل یغرب وقت الشتاء وقيل وقت الصيف وقيل وقت الذبیح شرح هداية مسئله چون مسافر در نماز چهارگانی یا امام مقیم اقتدار چهار رکعت را تمام کردن بر فرض میشود و اگر بر قعدہ اول نشست نماز شمس شود اگر در شفق اول وقت را که در نیز تمام کردن لازم بود و اگر در شفق آخر اقتدار و نیز چهار رکعت را تمام کردن لازم بود و مسئله آورده اند که روزی نزد من رسول الله حاضر شد گفت یا رسول الله شوهر من دوستی ندارد گفت بنویسد که از ما مشرکان به پرسیزی بگذرانست کرت زنی سوال میکرد رسول الله صلعم همین جوابی داد پس از ان گفت یا رسول الله من حق او چیزی کرده ام از ان پس من دوستی او در بر فرستادم حضرت رسالت نهاده بنعلیت در شتی و اعراض فرمود و او را از پیش خود دور کرد حتی که آن زمین که بر او ستاده بود از ان نیز بریده انداخت پس گفته اند که اگر شخصی اندک و پیش از سحر می دانست با شریک اگر پس را با خود مهربان بکند از روی سحر کس کا فر گردد و قاتل او در مسئله اگر کسی از جهت پریان چنان نهد و یا از جهت ایشان مرغ و یا گو سفند و غیر ذلک را بکشد و یا گوشه ریای تاج غروب را برود و در ان تمویذ نویسد پس آن کا فر میشود و زلش لملاق میشود اگر تمویذ نکاح کرد فیها والا همیشه زنا کار است تفسیر علامه یعقوب مسئله پوست بز خانه درون و

باشد بستان ابو الهیث سمرقانی مسئله در دلیل العارفین بطورست که چون آن شهید را
 نزدیکی حاصل نمیشود در آن میان بهتر چیز بل پاره خاک از موضع مدفن آن طفل میگیرد و در رحم
 زن زشته است که آنرا ملک الارحام میگویند بدست آن میدهند چون از طرف مادر و پدر آب در رحم
 قرار میگیرد آن خاک بدان آئینه و در دست چهل روز در دست بالیدن گیرد یعنی نه پیغمبر میگردد و بعد
 فرشته دیگر از دست او میگیرد و مدت چهل روز میمالد تا اندامها و او درست میشود چون گوشت بدست
 و استخوان عروق پیرا حضرت عزت خطاب میکند که ای کس فرشته سرش جیبا کن و فواید اکل و شرب و حکام
 و سمع و بصر و شمع و ذوق و روغن و مخم و پاپیهایش است کن بقوت شعی من میدهم و دستهایش است
 کن و قوت بطش من میدهم بعد از ترتیب جمله اندام مدت ده روز همچنان افتاده باشد بے روح
 بعد از آن گفته اند که حیات بمنزله سبیل طی است هر چیزی را که نجس میکنند زنده میشود پس اولی
 او زنده میشود بعد از آن هر دو گرده در دو زنده میشود که این ارواح باقی گویند بعد از آن غنی
 است میان جگر بند و زنده که مخرج نفس از دست بدان آه حیات بالا سیرت میکند و نفس پیدا
 میشود پس این هنگام حیوان نام می یابد بعد از آن فرشته است که آنرا ملک الارواح میگویند
 ارواح را داخل میکند که آنرا ارواح نفاقی و جاری گویند که سمع و بصر و ذوق خاصیت او است
 طفل در شکم مادر بطرف ناف میباشد یعنی پشت او و طرف پشت مادر و او بطرف روی مادر
 می باشد و پس در تنه پیدا و علی رسو و باری آورده است که نفس چه است ارواح بعد از آن
 در حالت خواب ارواح بیرون می آید و در حالت بیداری داخل میشود و در وقت موت هر فردی
 میروند طواف میگردان را که نزدیک ایشان ارواح و نفس خردی نیست و منقول است که چون
 ارواح در رحم می آید چهار خط را همراه می آید و آنرا اجل که مقدار کند آنست که شهور و ایام عمر
 او باشد و در همان ساعت اجل و منقبض میشود کما قال الله تعالی إذا جاء أجلکم لا تأخرون عنه
 ساعة ولا یکسبون دونه یعنی مقدار پاپی گرفتن و پشیمانی نشود و اما نزدیک اعتراض تفویض
 باجل خود نموده باشد چه اگر قاتل بخشی مدت چهل روز زنده بود و اما نزدیک اهل سنت و جماعت
 این قول محض کفر است و خطا و بیک رزق او زشته می باشد که مقدار کند و الا این شخص خود
 و خطا و بیک رزق او زشته میباشد که مقدار کند و الا این خود در وجود می آید خواه یکی خواه دیگری

دیگر مذہب او نوشته میباشد که این کس مفرج می رود و یا بهشت منقولست که اگر کودک
 بعد از ولادت از است که او تا این غایت جمله امور غیب را یاد میدهد تا باشد مادرین حالت
 فرشته محراب و پیشانی او را تحت میانه تمامه آن یاد و فراموش میکند از آن اندوه در گریه شود
 منقولست که طفل بعد از ولادت در مدت چهار ماه گریه میکند و ران اثنا که لا اله الا الله
 بیان میکنند و در چهار ماه دیگر ^{در بیان} رسول الله را بیان میکند و در چهار ماه دیگر اگر مادر و پدر
 مسلمان بودند میگوید اللهم اعف عني و لو اكدت و اگر مادر و پدرش کافر بودند میگوید اللهم
 العن علي و اكدت ^{مسلمه} اگر طفل گریه کند باید که سوره لایلاف را نوشته در گلویش بند و آرام
 شود ^{مسلمه} بداند که دیدار بار تعالی را دیدن راست و روزی خواهد شد بعد از دخول بهشت
 مومنان را یعنی زنان اعدوان اخلاف مر اهل روض و حشویان را که نزدیک روض بخیز
 بی بی فاطمه زهرا را زنان دیگر نه بینند و نزدیک حشویان که بخیز از بی بی عاتشه صدیقه
 زنان دیگر نه بینند و این قول آنها محض باطل است شرح عقاید ^{مسلمه} در ورجال آورده
 است که زنی بود صاحب جمال از غایت گریه کردن چشمان او بے نور شده بودند و از و پرسیدند
 که چرا گریه میکنی گفت شنیدم که فراس قیامت زنان او دیدار نباشد گفتندش که لضعیفه
 این قول روض است لایل زنان را دیدار باشد گفت پس ازین قرار نسوم از گریه پر که
 چشمان من از جهت دیدار او کور شده است ^{مسلمه} چون شخصی چهار زن نام داشت باشد
 زن پنجم را نکاح کرد و نخواهد روا باشد یلنی جواب حیل است که از زن اولینه که آنرا او
 بعقد و آورده باشد از آن اولن خواهد اگر اذن داد بعد ازین هر چند زنان که بکند لا اله الا
 روا باشد و این روایت در مشکلات حذر خانی مسطور است اما معنی را شاید که این ^{مسلمه}
 را برداشتن از زور آورگذازند بعد از آن فتوی دهد ^{مسلمه} رجل نوى السفر في رمضان
 وهو صائم فقبل ان يخرج من العرقات ان اكل عليه الكفارة فتاوى سراجی و قان خوا
^{مسلمه} شخصی بدست کفار اسیر شده بود و نمیدانند که ماه رمضان کدام باشد پس تشری کرد
 یک ماه را روزه داشته است شرعاً اگر تشری موفقت افتد روا باشد یلنی جواب است
 اما اگر معلوم شود که آن تشری قبل از رمضان بود و یا بعد از رمضان بود نیز آن روزه محسوب

باشد یا نہ سیج اب روا باشد قرائت قرآن خوانی مسئلہ مستاجر را روا باشد کہ در ایستادہ را بزند
 صلوات علیہ اہل بیت علیہ السلام اگر زخم و جراحت شود ضامن باشد و همچنین بکشیدن لگام عقب بلکہ آواز بخندان
 میکند تا بمیرد و عمدہ یا ضرب متعمد ضامن نباشد و اگر بکار بیت را بزند نیز ضامن شود با اتفاق اما
 اگر در ایستادہ را زد و در غیر موضع متعمد بزند و ہلاک شود یا جماع ضامن شود و فتاویٰ نوادر مسئلہ اگر
 شخصی اصل الحرز قتلہ در پیش کیے عہد کردہ کہ کسوت و طعام را بمن دادہ باشی و من بندگی شمار قبول
 کردم کہ قدیم الایام پیش شما باشم و بعد از مدت آنکس خواہد کہ از پیش من بیرون رفتن تواند باز چو آن
 تواند و آنچہ از طعام و کسوت بجای دادہ است آنچہ آنکس کہ دہ بہت ہر دو برابر پیشوند و بیچہ آنکس
 دیگر چہ چیز طلب کرد قتل از تاتار خانی مسئلہ در فتاویٰ افتخار آورده است کہ در سفر نیست را
 قصص نیست زیرا کہ در ایتیان و ترک مسافر مخیر است و قیل ایتیان در حال نزول و ترک در حال
 رفتن و رفتن طہیری و خلاصہ بنایتی تحت داشتہ نقل صلوٰۃ یا چینی مسئلہ مکروہ بہت قتل
 باہل ہوا و بدعت کردن چون جملہ و قدریہ و روا فضیہ و خطابیہ و شہیدیہ آنکہ قرآن بخواند
 گوید اقتدا با ایشان مطلق درست نیست نقل از چینی مسئلہ مکروہ بہت تکرار جماعت
 کردن مسجد کاہل آن مسجد از جماعت گذارہ باشد و این در صورتی مکروہ بہت کہ قوم از
 از قوم اول اکثر باشند اما اگر یکے یکے و دو بیک گوشہ باشند مکروہ نباشد و در جامع صغیر خالی گنہ
 است کہ این جملہ در صورتیست کہ آن مسجد و شارع عام نباشد تا اگر در شارع عام باشد تکرار جماعت
 با ناک نماز و اقامت مکروہ نیست زیرا کہ امام معلوم و معین شرط است از پراکندہ اہمیت و این جائے
 معلوم نے نقل صلوٰۃ یا چینی مسئلہ نماز گذاردن بر فوق مسجد مکروہ باشد اگر جائے یابد و مسجد
 و اگر جائے نیابد مکروہ نباشد نقل از چینی مسئلہ چون نے وفات یابد یا بد کہ موہلے او را در دو
 گیسو کرد یکے را بجانب راست بر بالے قیچہ بر فوق صدر او ماند و دیگر را بجانب چپ همچنان کند
 سوال اگر مرے موٹو داشتہ باشد او را چہ باید کرد و گیسو کردہ همچنان بطریق مذکور ماند
 بزبانے شود و اگر دو گیسو کردہ متعاقب او ماند آن نیز تشبیہ بزبان میشود از آنکہ زبان را ہم
 دو گیسو کردہ باشد و ہر دو را نیز دو پیشو و اگر بر سر پیچیدہ ہا نہ آن نیز قلب مروض میشود و پس چہ باید
 کرد جواب باید کرد کہ موہلے مرد را سہ گیسو سازد یکے را پس پشت در زیر یک نقل

نهند و دیگر را در زیر و دیگر کتف او بند و سوم را در زیر پشت او پیرا بر گردن بنهند نقل آن
 خلاصه الفقه مسلم اگر کسی کالای خرید یا بدهی را سه روز بخیر کرد و بعد از آن اگر تصرف
 کرد و در آن مبیعه چنانکه اسب بود بر شست و یا سوار بود یا در کرد و یا ماده گا و بود و بشید و
 یا کینک بود و طی کرد و یا بوسه داد و شهوت یا اورا لمس کرد درین حال همه جائز و در اختیار
 باطل باشد و هیچ جائز و لازم آید و نتواند کرد و نیز اگر کینک بشرط بخرید پس کلی باشد پیدا
 بطریق که زمان دانست و طی رد نتوان کرد کفایت الاسلام **باب** ورود انسان
 راه فقیری هزار و یک منزل است و چهل و چهار مقام است **باب** اندر بیان خرقه
 سوال اگر ترا پرسند که خرقه چیست و چند معنی دارد جواب بگو که خرقه پوشش بر پنج
 معنی اطلاق کرده اند اول خرقه اصلی است که لم یزل خواست تا کسوف خلق بر موجودات
 پوشاند قوله تعالی اذا اراد شیئا ان یقول که کن فیکون آفرینش خرقه اصلی است که هر

دو عالم را پوشاند و خرقه دوم عرش و خرقه سوم زمین است و خرقه چهارم لیل و نهار است
 قوله تعالی وجعلنا اللیل لباسا وجعلنا النهار معاشا و خرقه پنجم بیم است

باب اندر بیان خرقه اصلی پروردگار است آورده اند پس جمله موجودات
 از کتم عدم بصری وجود آورده اند و این وجود معدوم بود چون ایشان را از نیستی هستی
 آورده و این خرقه را بایشان داده است و نمینی خرقه اصلی نام نهاده اند و این خرقه دوم است
 است و این خرقه را نیز بوجود آورده است اول عشق را تا گفتن و یا پیر سیدان و تعلیم علم نشناسد
 و حاصل نشود و چون بر وجود وی آید که معلوم شود و دوم چهره نتوان داد که عشق نیست

قال النبی صلی الله علیه و آله من اکل الطعام فی بیت المصیبة فی الیوم الاول تبرأ منه الا یمن و من اکل

الطعام فی الیوم الثانی تبرأ منه الملائكة المقربون و من اکل الطعام فی الیوم الثالث فقد تبرأ منه

الرحمن قال النبی صلی الله علیه و آله ان الله برئ من الذین یا کلون الطعام فی بیت المصیبة قبل هضی

ثلاث ایام المراد بالهضی الاغنیاء الناس لا الفقراء اذا هم المستحقون و یستحب لا طعام لاهل

المصیبة اذا لم یکن معهم فداخلة لان النبی صلی الله علیه و آله لم یطعمهم علی عمر حنظل ایام التعزیه و اذا

کان فیهم نوحه لا یبذل لاهل عانت علی المصیبة و ذلك منی فختار الفتوی ان اعربا یا جاعلا

النبی ﷺ قال یا رسول الله ان اتي طمات والطعام يرسل مع الجنازة ما شان
 تلك الطعام هو حلال ام حرام فقال النبی ﷺ الله عليم هو حلال وامر الصحابة باكله ولكن بكرة
 ان كان بين القبرين من تجيدوا عطين ومن لم ياكل الطعام الذي يرفعون مع الجنازة فهو مبتدع ویتام
 اليهود لانهم لا يرفعون مع الجنازة ولم ياكلوا ما من مقدس من الذخيرة الطعام الذي يحمل خلف الجنازة
 يحل كله لا المصيبة في ان هذا الطعام لا حل حامل الجنازة فيحل كله في الملتقط لو حملوا
 الطعام خلف الجنازة فيحل كله ولعمري البلوى وقد وقع في بعض النسخ لا يباح اكله هذا الطعام
 فهو مخالفة للنسخة المتقدمين والمتأخرين والحكاية بعد الامامة المكية ولا من زين وسلي الطحاوي
 وسئل عن ابن عباس رضي الله تعالى عنه عن الرجل يقوم بالليل ويصوم بالنهار ولا يخلص للجنازة
 هو قال في النار قال النبی ﷺ من منع ميراث وارث حرم الله تعالى ميراثه عن الجنة
 في تفسير ابن طالب الكرماني ثمانية عشر حديثا في چشم نه نظران هر کرا نظران رسد این تعویذ
 را نوشته محمد رسول خدا تعالی اور از آفت نظران و هر سه مرتبه بر آن نظر رسیده بدین بفرمان
 رب العالمین شفایا بدیجریست نیست بسم الله الرحمن الرحیم اعوذ برب عیشی و شهید
 قابس و هجر یا بس و ما قاضی العین بالعين ردة العین الى العین فی کب لا حینة یا عظیم یا عظیم
 یا عظیم یا الله یا الله یا الله برحمتک یا ارحم الراحمین نو عید مگر اگر کسی چشم تارک باشد
 بیا روز پنج زعفران را و بساید و در چشم کشد با چوب سمره و آن و بعد از آن نزد چوبه بگیرد
 پنبه آلوده کرده بالائی چشم نه بعد از آن و کوچکی از گل کند و بالائی چشم باند روشن گردد
 بفرمان الله تعالی مجرب است نو عید مگر روشنایی تلخه ماهی و مشک و زعفران کف دیا
 و چاکسوی این جمله را آس کند و با شهد آمیزد و در چشم کشد روشن گردد و ان شاء الله تعالی
 نو عید مگر برگ سپند را بگیرد و بکوبد بهراه شیر کند در شب تا صبح و در وین بگیرد و در
 وین و گندیده پوست و حمله علت بر طرف شود بچشم باری تعالی نو عید مگر اگر کسی را دست
 پلک عرق شود هم بدست و پلک باله عرق کم شود ان شاء الله تعالی

ذرة به قند خاکسار ابو سعید محمد شاه سوار کیلا فی بخش بر نمود

جلد اول

فہرست ابواب و فصول و مسائل و حکایات ارشاد الطہین

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۳	باب اول مشتمل بر چہار فصل	۳۰	کفار و کار کفر
"	فصل اول در توحید	۳۱	قصہ شیطان مع شیخ جابر
۵	قرآن را مخلوق دانستن کفرست	۳۲	جبریل پانزدہ روز نیامده بود
۶	بیان عمل شیطان کہ مسلمانان ازین گدازند	"	سعی و شہ بار جبریل بصورت خود آمدہ بود
"	احوال ناپادہ و شیطان	۳۳	قصہ ہتر نوح علیہ السلام و وقیا نوس
"	حال جن کہ بعد از دئی در توحید	۳۴	بیان صفت و فرخ
"	ذکر مضموع و جوانے شاہ توحید	۳۵	ہفت طاقت زیر عرش
۸	حضرت بائیزید بسطامی در مکرات موت	۳۶	قصہ رحم پیچہ بر بزرگ
۹	حکایت عشق رسول اللہ بحق تعالیٰ	"	قصہ رحم بزرگے بر کبیرک
۱۰	ذکر مصنف این کتاب یعنی اخوند دروینہ ہم	۳۷	رحم بزرگے بر غلام
۱۱	بیان توحید باری تعالیٰ	"	ہفت شرط ایمان
۱۵	فصل دوم در بیان ایمان	"	تحلیل شیرہ جو کفرست
"	قصہ وجہ کلیبی	۳۸	بیان خمر خوردن
۱۶	ایمان مخلوق است	"	شہ پلیدہ غلہ
۱۷	اخلاص بچہار نوع است	۳۹	دخل در مسجد
"	قصہ شیخ احمد خضریٰ	"	سقوط جواب سلام
۱۸	ذکر خلیل اسد کہ آتش بر دگر از شدہ	"	سقوط حج دہین زمانہ
۱۹	در خبرست کہ سہ زمان حیات اند	۴۰	چند جا امام اعظم در توقف کردہ اند
"	قصہ امیر حمزہ رضی اللہ عنہ	"	چون از مسجد بیرون آید پائے مسجد بیرون آرد
۲۱	قصہ کشتی نوح علیہ السلام	"	عالمان کذب برائے دنیا پیش مالوکان روند
"	نیت نیک نیز بچہار قسمست	"	علم بے عمل دشمنی با خداست
۲۲	نقل شیخ شبلی رحمہ اللہ	۴۱	گفتہ بزرگمہر در صحبت عالمان
"	نقل حضرت طائی رومی رح	"	خاک گرفتہ از دیوار غیرے
۲۳	قصہ خالد بن ولید	"	حکایت اماماد سلیمان علیہ السلام
۲۴	قصہ ہتر موسیٰ و فرعون	۴۲	فضیلت عالم بزرگ
۲۵	حیوانات تسخیر بخت روند	"	قصہ مارون رشید
۲۶	قصہ خالد در خلافت حدیق اکبر	"	شفاعت چہار فرقتہ حق است
"	بقا ایمان در چہار چیز	۴۳	ذکر مرید حسن بصری رح

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۲۵	بیان خالوادہ	۶۷	در حق کلمہ شہادت
۲۶	ہر کہ بغیر از ن کامل ارشاد کند	۶۸	در بیان آنکہ حد لازم نمی شود
۲۷	ذکر سید جمال و شیخ فرید	۶۹	نمرد و وقت اصحاب طلال بود
۲۸	مشاہدے گریہ کہ از خوف خدا کن	۷۰	چند خاصیت نمر و تر از جمل گناہ است
۲۹	مسئله در بیان کمال ایمان	۷۱	در آغاز دو تمام سخن کلمہ
۳۰	دوستی بادوستان حق	۷۲	قصہ ولی العبد
۳۱	باری و شفاعت پیر گیسو روز قیامت	۷۳	ابراہیم خواص دوازده سال در میان گشت
۳۲	برادر و خواہر دینی گرفتار فائدہ دارد	۷۴	نواب زیارت عالم و بزرگ
۳۳	قصہ مرثیہ کہ جمع کرد نامہاے صالحات	۷۵	ظالمی کہ خود و نہ کس گشت نہ بود
۳۴	بادوستان حق دوستی کردن	۷۶	مناعت مالک دینار
۳۵	قصہ گریہ کہ بزرگے داشت	۷۷	سوال دل از جان
۳۶	نواب انداختن بطرف کعبہ مکرمہ است	۷۸	مسئله در بیان محاضرات
۳۷	قصہ خلافت مارون رشید	۷۹	قصہ امام غزالی علیہ الرحمۃ
۳۸	{ بدترین مردمان کسے کہ چیزے	۸۰	فصل سوم در وضو و نماز آن
۳۹	{ بخود فرض کردہ دفائنہ	۸۱	در بیان وضو کہ بچند نوع است
۴۰	قصہ ہتھ پوسف علیہ السلام و طبیب حاذق	۸۲	قصہ رابعہ بصری رحم
۴۱	بیان عدل سبغہ ماضی رحم	۸۳	مسئله در بیان رفتن بقدم حاجت
۴۲	در بیان احسان و مقام حضور	۸۴	سنگ و دریرائے استنجا
۴۳	قصہ یادشاہ زندین باخبان	۸۵	در بیان وضو و مسواک
۴۴	ذکر عتبہ غلام کہ مرید ذوالنون مصری بود	۸۶	{ مفسر حلاج در یک وضو خلال
۴۵	ذکر سخاوت مرتضی علی کرم اللہ وجہہ	۸۷	{ آگشتان فراخوش کردہ بود
۴۶	حکایت عمر ابن عبد العزیز	۸۸	در اندام شستن اسم الفادہ ذکر کند
۴۷	{ قصہ علما کہ بچام آتشین در دہن ایشان برزد	۸۹	بیان نواب سورتہا و ادعیہ پس از وضو
۴۸	{ قیامت شد اگر کسے خود فاسق است امر صرفی کند	۹۰	طریقہ شائہ کردن
۴۹	من بدل دینی فاشکودہ	۹۱	مناجات برب نام در زمان موئے
۵۰	آنحضرت ص برائے او چادمانہ اخت کہ بنشین	۹۲	ذکر آخر زرش آدم و لغزش شیطان مہم
۵۱	قصہ اولیاد اللہ کہ بر کافران برگشتہ بود	۹۳	وضو باطن
۵۲	قصہ غلامان فرعون کہ مسلمانان بودند	۹۴	مبالغہ در مسواک
۵۳	نعمون معلل بچهار علت بود	۹۵	مسئله در بیان شکستہ وضو
۵۴	ذکر درخت پرستان	۹۶	پرسیدن جوانی در حق زن کردن
۵۵	بسیب یک سخن پرہیز رود	۹۷	چهار خندہ وضو شکستہ

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۹۵	واجب شدن غسل	۱۱۷	بیان غیر المختص ب
۹۶	در بیان حیض و طهر متخلل	۱۱۸	ذکر حبیب عجمی کا الحمد را الحمد گفت
۹۸	استحاضہ و نفاس و حائضہ	۱۲۰	اگر مخزج و منی یک باشد نماز رواست
۹۸	بیان غسل مجیدین	۱۲۲	وقوف منزل در قرآن
۹۹	غسل کردن میت	۱۲۴	خ و وصل و فصل در نماز
۹۹	ماور کردن عمریدہ پختہ	۱۲۵	م نماز را چهار رکن
۱۰۰	در بیان دخول باذن	۱۲۶	ختم در روز باید کرد
۱۰۱	در بیان مقدار آب و غسل و وضو	۱۲۷	در بیان سجده کردن و کعبہ و سمع اللہ
۱۰۱	خاک خود و بائع بشراب	۱۲۸	کعبہ کسبالت در او کردہ
۱۰۲	حضرت علیؓ نہ ہر شب چہار بار غسل کرد	۱۲۹	در اسم ہافیبہ قعدہ نماز نبود
۱۰۳	موت حضرت سلیمان علیہ السلام	۱۳۰	عدم قبول شہادی کہ تنوت نماز
۱۰۴	در بیان موت کہ بے خبر سے آید	۱۳۱	در بیان سر نہادن سجدہ بعد از فراغ وتر
۱۰۵	قصہ داود و دود و بادشاہ کافر	۱۳۲	در بیان نماز جنازہ
۱۰۵	بوزنہ بسج شدہ	۱۳۳	بیان نماز مقبول
۱۰۶	قصہ جریر رضی اللہ عنہ	۱۳۴	نماز بلا جماعت
۱۰۷	قصہ خواجہ گریگ	۱۳۵	در بیان دستار بستن
۱۰۸	قصہ جنید و جوائے	۱۳۶	در بیان نماز در مسجد
۱۰۹	بیان دیوانہ نسنے	۱۳۷	بیان خاک آدم علیہ السلام
۱۱۰	دیوانہ لا ابالی	۱۳۸	بیت المصنوع کعبہ ملائکہ
۱۱۰	در بیان نیم و وضو استعمال سوک	۱۳۹	بر رویا مصیبت افگندن
۱۱۱	در بیان آب و در درہ و چاہ	۱۴۰	حکایت پادشاہ یوسف
۱۱۱	فصل چہارم در بیان نماز	۱۴۱	بیان پنج بنائے مسلمانی
۱۱۲	نماز بہ بیت المقدس	۱۴۲	کلامی آسمانہا و غیرہ
۱۱۲	صلوۃ خمس مثل پنج بھوکے ست	۱۴۳	چون عالم وفات پاید
۱۱۳	خواص نماز وہ ست	۱۴۴	کلامی و شکیانی آفتاب
۱۱۳	چند جا ذکر نماز در قرآن مجید	۱۴۵	در بیان خسف و کسوف
۱۱۴	چند نفر بگمان مسلمان اند	۱۴۶	در بیان شہر رنسی و قمری
۱۱۵	روزہ راستہ فرض ست	۱۴۷	قصہ علایان
۱۱۵	بکشت ترموی	۱۴۸	یک اندام شیطان نرست و یک مادہ
۱۱۶	حقیقت صراج حضرت علیؓ علیہ السلام	۱۴۹	بیان مقدار گناہین
۱۱۶	م در بیان صدقہ فطر کہ واجب ست	۱۵۰	بیان مقدار راہی
۱۱۶	چون مستقبل قبلہ شوک آب دهن منید اند	۱۵۱	چهار طائفہ را نشان برابر باشند

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۱۲۴	در بیان ہفت روزہ	۱۶۱	قصائے عمری پیش از وتر
۱۲۵	در بیان نماز کہ در وقت بر پشت اوست	۱۶۲	نماز افضل از تمام البلیل
۱۲۶	در بیان آن مردمان کہ نماز عشا بر ایشان نیست	۱۶۳	فضل بی بی عائشہ رضی اللہ عنہا
۱۲۷	در بیان دلالتی کہ شش ماہ شب اردو شش ماہ روز	۱۶۴	نماز ہفت وضور
۱۲۸	بزرگوارے کہ قبر سے در خانہ خود کا ویدہ بود	۱۶۵	آیتہا عتیبہ صلوٰۃ غمرہ
۱۲۹	در بیان نقل نماز و روزہ	۱۶۶	برائے مرادات و جہانی
۱۳۰	مسئلہ در بیان اوراد	۱۶۷	خواب کردن بظہارت
۱۳۱	برائے گمشدہ بگواند	۱۶۸	در ثواب سحر بزخاستن
۱۳۲	بعد فجر کے سترے قبلہ نشیند	۱۶۹	سہ صد و شصت رگ آدمی
۱۳۳	در یاد و راخوندہ جیوہ صمدی اللہ تعالیٰ	۱۷۰	تہکرت صلوٰۃ بر آدم علیہ السلام
۱۳۴	تسبیح پاکستان تلمذ	۱۷۱	خواب آید گناہان
۱۳۵	برائے کشائش رزق	۱۷۲	(و دارد کہ سوارے حضرت علی علیہ السلام)
۱۳۶	اسم اللہ را خواندن	۱۷۳	(کہ ہمراہ ایشان سیر و مسے شوند)
۱۳۷	خطاب حق باموحدہ و ترس	۱۷۴	در بیان انگیزہ و خود را ترک نکرد
۱۳۸	در بیان آسانی جان کردن	۱۷۵	صلوات العالیٰ
۱۳۹	نماز کے ہفتہ روز و یکشنبہ	۱۷۶	در بیان نماز اذان
۱۴۰	نماز برائے خوشخودی خصمان	۱۷۷	بیان ثواب لفظ اللہ گفتن
۱۴۱	برائے حاجت دارین	۱۷۸	مسئلہ نماز استغفار
۱۴۲	قصہ دو جوان	۱۷۹	نماز و دعا دیدن رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
۱۴۳	چهار کت لعل از برائے معاش و نبوی	۱۸۰	در بیان دعا کے نور
۱۴۴	تہکرت کلمہ طیبہ بعد از نماز	۱۸۱	در بیان نماز حاجات
۱۴۵	لحاظ حسن ظن و نور و باراد	۱۸۲	نماز و دعا و دعا و وقت سحر
۱۴۶	و طیفہ فرمودہ حضرت بی بی فاطمہ زہرا	۱۸۳	در بیان نماز کے ہفتہ
۱۴۷	در باب حفظ ایمان	۱۸۴	نماز قصائے عمری
۱۴۸	نماز در باب خوشخودی مشائخان	۱۸۵	(در بیان شبے کہ ہم گناہان دران)
۱۴۹	نماز ہفتہ	۱۸۶	(بخشیدہ شوند)
۱۵۰	پہرہ منکر و تکیہ و سراج القبر	۱۸۷	نماز برائے دیدن طلبہ خواب
۱۵۱	نماز آرد و جبریل حکیم رب البلیل	۱۸۸	در بیان شب قدر
۱۵۲	کینزک را دست نام وادن	۱۸۹	در بیان میر و نظر
۱۵۳	نماز ہفتہ و سید استغفار	۱۹۰	نماز عیدین و کبریات آن
۱۵۴	دعا کے شب جو برائے حاجت و جہانی	۱۹۱	قصہ شہید الشہید

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۱۸۸	بیخ از آب منی شیطان است	۲۰۸	بیان خیرات کردن پس میت
"	{ اشارت باندا که شستن آنرا در دو خنجر من است۔	۲۰۹	قصہ پیر زنی
۱۸۹	وجه تسمیہ ایام بیض و عرفات	۲۱۰	{ حضرت ابراہیم علیہ الصلوٰۃ والسلام خواب کر دید کہ پس خود را بمش
"	{ بیان قیامت بانی کردن آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ و اصحابہ وسلم۔	"	ثواب روزه ایام بیض
۱۹۰	مسئلہ نماز عاشورہ	۲۱۱	{ در سال شش روزه کند کہ ثواب کبریک ثواب صد ہزار سالہ باشد۔
"	بیان روزه ہائے عالم الدہر و بیان صفر	"	بیان حضرت خیر البشر صلی اللہ علیہ وسلم روزہ ہائے ممنوع۔
۱۹۱	ذکر ماہ رجب المرجب	۲۱۲	فصل ادعیات محرم
۱۹۲	علامت شناختن شب معراج	۲۱۳	{ بیان آنکہ حضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم را بطواب پسند
۱۹۳	ذکر ماہ شعبان	۲۱۴	شکستن صوم نفلی در ضیافت
"	ذکر ماہ رمضان	۲۱۵	{ اکرام حضرت مہتر ابراہیم خلیل اللہ مرکاز امتحان بر خلیل اللہ کہ
۱۹۴	بیان شفاعت ماہ رمضان	۲۱۶	{ انجام مہتر از دستہ باشد در بیان آنکہ علیہ السلام گفتہ سے شد
"	بیان نماز عاشورہ	۲۱۷	در بیان دفع حسرت ام ویر عی و دوائے
۱۹۵	بیان نفل محرم	"	براسے دفع الخلع و از د۔
۱۹۶	نماز شہر رجب المرجب	۲۱۸	دعائے دہقان و حکایت فرشتہ
"	بیان احکام سفر	۲۱۹	دعائے کہ شیطان یاد دارد۔
۱۹۷	مسئلہ دزد	"	دعائے ضروریہ و بکار آمد
۱۹۸	آوردن عروسی و تہ	۲۲۰	دعائے عہد نامہ کہ در گرد ہمراہ مردہ نہند
"	شب و روز خلیفہ یکہ گیراند	"	دعائے زیادت عمر و ماہ نو ویدن
۲۰۰	بیان مویجات سجود سہو	۲۲۱	{ قصہ ملا جان کہ گشتی در دریائے رحمان سے رائند۔
"	در بیان تاخیر رکن	۲۲۲	گوشت و پرست عافیت نرید
۲۰۱	قراتت بے محل	"	افسون ہائے شریخ باد
"	در بیان ترک واجب	۲۲۳	{ صفت لبیم اللہ الرحمن الرحیم و کلمہ خود باسد من الشیطان الرجیم
۲۰۲	الدعاء مفرد و متکثر	۲۲۴	دعائے استنارہ و بیان احوال مردہ
۲۰۳	کلمہ طیبہ عقب ہر نماز گفتن سنت است	۲۲۵	بیان فضیلت لبیم اللہ پیش مردہ
۲۰۴	دعائے استنارہ و بیان احوال مردہ	۲۲۶	{ دعائے قبر میت و صورتہ لبیم اللہ بر وقت نذر۔
۲۰۵	بیان فضیلت لبیم اللہ پیش مردہ	۲۲۷	در بیان تلقین کردن میت
۲۰۶	{ دعائے قبر میت و صورتہ لبیم اللہ بر وقت نذر۔	۲۲۸	
۲۰۷	در بیان تلقین کردن میت	۲۲۹	
۲۰۸		۲۳۰	
		۲۳۱	
		۲۳۲	
		۲۳۳	
		۲۳۴	
		۲۳۵	
		۲۳۶	
		۲۳۷	
		۲۳۸	
		۲۳۹	
		۲۴۰	
		۲۴۱	
		۲۴۲	
		۲۴۳	
		۲۴۴	
		۲۴۵	
		۲۴۶	
		۲۴۷	
		۲۴۸	
		۲۴۹	
		۲۵۰	
		۲۵۱	
		۲۵۲	
		۲۵۳	
		۲۵۴	
		۲۵۵	
		۲۵۶	
		۲۵۷	
		۲۵۸	
		۲۵۹	
		۲۶۰	
		۲۶۱	
		۲۶۲	
		۲۶۳	
		۲۶۴	
		۲۶۵	
		۲۶۶	
		۲۶۷	
		۲۶۸	
		۲۶۹	
		۲۷۰	
		۲۷۱	
		۲۷۲	
		۲۷۳	
		۲۷۴	
		۲۷۵	
		۲۷۶	
		۲۷۷	
		۲۷۸	
		۲۷۹	
		۲۸۰	
		۲۸۱	
		۲۸۲	
		۲۸۳	
		۲۸۴	
		۲۸۵	
		۲۸۶	
		۲۸۷	
		۲۸۸	
		۲۸۹	
		۲۹۰	
		۲۹۱	
		۲۹۲	
		۲۹۳	
		۲۹۴	
		۲۹۵	
		۲۹۶	
		۲۹۷	
		۲۹۸	
		۲۹۹	
		۳۰۰	

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۲۳۳	بیان درود بزرگ	۲۵۲	قصہ ولادت حضرت سرور کائنات صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
۲۳۴	افسون ہندی برائے دفع دارہ حلق	۲۵۳	بیان فتنہ زندان و ازواج مہملات (آنحضرت سرور کائنات صلی اللہ علیہ وسلم)
۲۳۵	برائے پاد و در و سر و مار گزیدہ مخرب است	۲۵۴	الوارع آدمی و چہار طائفہ مکلف
۲۳۶	دعائے درازی عمر	۲۵۵	بیان دعائے بزرگ
۲۳۷	و جداخی گفتن حضرت جبریل علیہ السلام را	۲۵۶	ذکر مبعثات عشر
۲۳۸	قصہ مرغ کہ عمرش بسیار بود	۲۵۷	دعائے استخاره
۲۳۹	دعائے طیر کہ امام اعظم ہر شب سے خواند	۲۵۸	بیان کشتن زہر قاتل دارو (ساختن حشر مرض)
۲۴۰	بیان خلقت ہفت آسمان و زمین	۲۵۹	باب دوم - تمثیل چہار فصل
۲۴۱	بیان لوح و قلم و درازی و پیمائی آن	۲۶۰	فصل اول در بیان انواع توبہ
۲۴۲	بیان درخت طوبی و امت آنحضرت (صلی اللہ علیہ وآلہ و اصحابہ وسلم)	۲۶۱	صدکرت گناہ کند و صدکرت توبہ کند
۲۴۳	ذکر عزرائیل علیہ السلام	۲۶۲	قصہ گناہ بزرگے کہ دراز منہ ماضی (یو قصہ آمد و بود)
۲۴۴	در آسمان چہارم قطار اشتعال	۲۶۳	غیبت بر چند نوع است
۲۴۵	بیان اصل رود نیل و سیحون و جیحون و دلمون	۲۶۴	در بیان بہتان
۲۴۶	انسان در اودو مقدم است	۲۶۵	چہار چیز را غیبت گویند
۲۴۷	ذکر خلقت آسمان و زمین و کوہ و (آفتاب و ماہتاب)	۲۶۶	نفس بر چہار قسم است
۲۴۸	آغاز بادشاہی بر سید امین زمین	۲۶۷	مثیل ذکر یا پیغمبر علیہ السلام
۲۴۹	بیان خلقت جن و ابلیس کہ پسر جن است	۲۶۸	فصل دوم در علامات پیر کامل
۲۵۰	آغاز ایجاد آدم علیہ السلام	۲۶۹	ذکر درویشی کہ دراز منہ ماضی بود
۲۵۱	بیان خلقت اداکان	۲۷۰	پیرے را چہار شرط است
۲۵۲	بیان حقیقت حجر اسود	۲۷۱	قصہ منصفہ حلاج
۲۵۳	سرزنش دلتا خدا آفتاب کے مرہا نگہ را	۲۷۲	رقص سرام اتفاقی است
۲۵۴	یہ وحیست زائیدین حرارہ		
۲۵۵	قصہ ہمدانیل		
۲۵۶	قصہ لوح علیہ السلام		
۲۵۷	بیان نسل ابراہیم علیہ السلام		
۲۵۸	حکایت نذر حبیبہ المطلب		

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۲۷۹	چہل تن ہمت عیسیٰ علیہ السلام	۳۱۳	بیان قوت حضرت علی کرم اللہ وجہہ
۲۷۷	سماع راجند شرط ست	۳۱۴	مہمانی عثمان حضرت علیہ السلام را
۲۸۱	ذکر شیطان خود را خرابانہ نزد حضرت م آمد	۳۱۵	نزد آنحضرت صلعم ہر وہ کاتب بودند
۲۸۲	شجرہ حیشیہ	۳۱۶	عدد آیتہا کے قرآن مجید
۲۸۳	مناقب بہار الدین صاحب قدس سرہ	۳۱۷	ذکر شہادت حضرت عثمان رضی اللہ عنہ
۲۸۴	مناقب سید حامد الدین رحمہ	۳۱۸	بیان خلافت حضرت علی کرم اللہ وجہہ
۲۸۵	مناقب شیخ نور قطب عالم رحمہ	۳۱۹	کرسی چہار بار و بنید
۲۸۶	مناقب شیخ نظام الدین رحمہ	۳۲۰	شہادت حضرت حمزہ رضی اللہ عنہ
۲۸۷	مناقب شیخ فرید شکر گنج رحمہ	۳۲۱	بیان ابیات پندار مولوی جامی رحمہ
۲۸۸	مناقب قطب الاقطاب قطب الدین بختیار	۳۲۲	فصل سوم - در بیان چہار علم
۲۸۹	آدشی حیشتی قدس سرہ	۳۲۳	در بیان اذان
۲۹۰	مناقب حسن بختیاری رحمہ	۳۲۴	در بیان آنکہ در اذان کافر مے شود
۲۹۱	شجرہ سہروردیہ	۳۲۵	در بیان کفارات
۲۹۲	در مناقب شیخ جنید نوری قدس سرہ	۳۲۶	در بیان حبیض و نفاس
۲۹۳	مناقب شیخ داؤد طائی رحمہ	۳۲۷	در بیان اربعہ و حیلہ مطلقہ ثلاثہ
۲۹۴	بیان حال اول شیخ حبیب محبی رحمہ	۳۲۸	مناقب امام اعظم رحمہ
۲۹۵	مناقب امام حسن بصری رضی اللہ عنہ	۳۲۹	مناقب امام شافعی رحمہ اللہ علیہ
۲۹۶	شجرہ سوم از سلسلہ کبر و یاز آغاز و بعثت	۳۳۰	مناقب امام مالک رحمہ
۲۹۷	و بیان رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم	۳۳۱	مناقب امام محمد بن حنفیہ رحمہ
۲۹۸	در فضیلت حضرت عمر رحمہ	۳۳۲	در بیان ذکر کردن
۲۹۹	بیان ایمان آوردن حضرت علی کرم اللہ وجہہ	۳۳۳	در بیان ذکر عام
۳۰۰	بیان ایمان آوردن صدیق اکبر و عثمان غنی رحمہ	۳۳۴	در بیان ذکر خاص
۳۰۱	ایمان آوردن حضرت عمر رحمہ	۳۳۵	در بیان ذکر خاص الخاص
۳۰۲	آمدن بادشاہ مین برائے معجزہ	۳۳۶	در بیان ذکر خاص الخاص
۳۰۳	در قصہ آغاز	۳۳۷	آداب ذکر و ادب پیر مرید خود را
۳۰۴	کشتہ شدن ابو جہل	۳۳۸	کسیکہ خس و خاشاک بدست بشکند قیس
۳۰۵	قصہ سبیلان بادشاہ مکہ	۳۳۹	شیطان ست
۳۰۶	ابو بکر صدیق استاد جبریل رحمت	۳۴۰	در فضیلت کلمہ طیبہ
۳۰۷	در فضیلت حضرت عمر رضی اللہ عنہ		

صفحه	مضمون	صفحه	مضمون	صفحه	مضمون
۳۵۳	گواهی دادن پیش رسول الله بکذب	۳۹۵	در کبردی آخر الزمان	۲۹۶	کیفیت اظهار حاجت و توبه
۳۵۵	قتیب از چهار نفس	۳۹۷	قصه سدر سکندری	۲۹۸	بیان اظهار توبه الیه
۳۵۶	در بیان سیر من الله	۳۹۹	ذکر طلوع شمس از مغرب	۳۰۰	بعد از این علامت باید شد
۳۵۷	در بیان سیر الیه الله	۴۰۱	دل سوزی عزرائیل علیه السلام	۴۰۲	قصه شداد و باغ ارم
۳۵۸	در بیان سیر الیه الله	۴۰۲	چهار باد شاه هفت اقلیم شداد	۴۰۳	در بیان صورت و مشرطانی
۳۶۰	در بیان سیر الیه الله	۴۰۴	فصل دوم در کیفیت توبه و خطا	۴۰۴	در بیان پل صراط
۳۶۱	در بیان سیر من الله	۴۰۷	بر آمدن حوک از دوزخ	۴۰۸	هفت کوتل
۳۶۵	بیان فائده تبیین خواب	۴۱۱	چهار چیز دوزخ بهتر از دوزخ	۴۱۱	است حضرت امیر المومنین
۳۶۷	باب چهارم در مشتمل بر چهار فصل	۴۱۲	شعاعت طفلان و علماء	۴۱۲	کاشانه سیه و سیه و سیه
۳۶۸	فصل اول در اخلاق حمیده	۴۱۳	دعوی کردن شیطان با خدا	۴۱۵	در نیت کردن هفت مرتبه
۳۷۰	بیان فتح کردن گاو که مجزیه موسی بود	۴۱۴	در قول جن در بهشت امام غم	۴۱۸	در سرالیه هر یک را با خدا
۳۷۲	قصه یوشلی مینا	۴۱۶	در کماله توقف کرده اند	۴۱۸	در نیت دانه انار جنت
۳۷۶	فصل دوم در بیان اخلاق ذمیه	۴۱۹	در بهشت روز و شب باشد	۴۲۰	در بیان کردن جنتیان
۳۷۷	استاد در انعام سخاوت	۴۲۰	بیان یار دیدن خداستیا	۴۲۰	در کشتن باشد
۳۷۸	در بیان حق مادر و پدر	۴۲۱	چهار چیز در بهشت	۴۲۱	در بیان مجادله در بیان
۳۷۹	فصل نهم در بیان صبر	۴۲۲	در بهشت از بهشت اند	۴۲۲	در دوزخ همه نیکبها برابر
۳۸۰	فتح کردن اصفهانی که پسند بجای همانی حضرت	۴۲۵	فصلی در صبر در انجاس	۴۲۵	در بیان قطره تقابل در است
۳۸۱	یکه را در هند دو پسر مرده	۴۲۶	مسائل	۴۲۶	در بیان قصه
۳۸۲	قصه سوره اگر	۴۲۷	لغت کردن بر نیت رقت	۴۲۷	در بیان
۳۸۳	معنی اسم یا ستار	۴۲۸	بر کتاب روزه ایمان گامه نخواست	۴۲۸	قصه اولیس قرنی
۳۸۴	قصه الیه علیه السلام	۴۳۰	در بیان صلح بمال	۴۳۰	در بیان خلقت آدمی
۳۸۶	فصل چهارم در شکر	۴۳۲	نفس جد است در روح خدا	۴۳۲	نفس جد است در روح خدا
۳۸۷	در بیان شکر ایمانی	۴۳۵	باب در و نیت راه فقیری	۴۳۵	باب در و نیت راه فقیری
۳۸۸	در بیان شکر عملی	۴۳۸	باب در بیان نیت	۴۳۸	باب در بیان نیت
۳۹۱	بیان بیانی را به بیری رفته	۴۳۸	تقوید در فائده چشم	۴۳۸	تقوید در فائده چشم
۳۹۱	خاتمه کتاب مشتمل بر چند فصل	۴۳۸	تمام فهرست کتاب	۴۳۸	تمام فهرست کتاب
۳۹۲	فصل اول در علامات قیامت	۴۳۸	تمام فهرست کتاب	۴۳۸	تمام فهرست کتاب
۳۹۳	در بیان و جمال بعین	۴۳۸	تمام فهرست کتاب	۴۳۸	تمام فهرست کتاب
۳۹۴	وقت خروج و جمال بعین	۴۳۸	تمام فهرست کتاب	۴۳۸	تمام فهرست کتاب

نقش سلیمانی فارسی

مؤلفه جامع کمالات صورتی معنوی مولانا مولوی حکیم محمد عبدالرشید عبدالعزیز صاحب لاهوری حاضر باش مشیرتالیفات ریاست بهاولپور، هموار اعمال مجرب و تقویات و عملیات و معمولات بزرگان حق آگاه قابل دید و حقیقت ۳۳

نقوید سلیمانی فارسی

مؤلفه و مجرب حقیقت آگاه افلاطون زبان ارطودون مولوی حکیم محمد عبدالرشید عبدالعزیز صاحب لاهوری حاضر باش مشیرتالیفات ریاست بهاولپور، متکبر اعمال و نقوش مجرب و واقف تمام تراکیب مستحبه قابل دید و حقیقت ۳۴

محرر باستان سلیمانی فارسی

مؤلفه و مجرب عالم استحضار احکامات جناب مولانا مولوی حکیم محمد عبدالرشید عبدالعزیز صاحب لاهوری حاضر باش مشیرتالیفات ریاست بهاولپور، گنجینه حرز جهانی در روحانی مجربات ادلیا آتش و نقوش عملیات اسماء باری تعالی حقیقت ۳۵

گنجینه عملیات مکمل فارسی

مؤلفه سیح علوم تمیز محی کبیر تعبیر موجود فنون غریبه مجرم اسرار عجیب جناب مولانا مولوی حکیم محمد عبدالرشید عبدالعزیز صاحب لاهوری حاضر باش مشیرتالیفات ریاست بهاولپور، شتایر نقشه های عجیب و غریب و تراکیب جدید و مفید مع او عبیه متبرکه آیات قرآنی حقیقت ۳۶

معیار الحقائق شرح کنز الدقائق فارسی

مصنفه فاضل اجل ضیاء الدین محمد حسینی اصفهانی رحمه الله علیه حاوی مسائل فقهیه کتابت لاجواب که طلبا را از دیگر کتابت و فتاوی مستغنی مینماید - کاغذ رنگ خط خوب - قیمت ۳۷

مجموعه مستطاب

رساله ایست حاوی کل مسائل فقهیه حنفیه زبان فارسی بطریق سوال و جواب اگر بچه ها را از بر کنانیده شود تمام عمر از صراط مستقیم نالغزند و بر دین محمدی قائم و استوار ماند و همچنان بر اس هر شب و شب هم مفید است لهذا موجودگی این رساله پیش هر مسلمان از واجبات است قیمت ۳۸

خواب نامه فارسی

مصنفه ابن سیرین رحمه الله علیه کتابت لاجواب و علم تعبیر مصنف علامه احمد علیه اقسام رویا می دهد و اخذات احلام را بوجه بیان نموده که او را حرف شناس هم مثل معبر کامل تعبیر هر خواب بی هیچ خواب میکند چه خوش و اند و بی هیچ اغلاط سخن خوبی خدا و کاغذ عمده طبع شده قیمت ۳۹

الشیخ محمد

و چون در این کتاب
از بیان احوال و احوال
سرمه‌ای عارف و عارف
بی‌شکل و عارف و عارف
سجانی حضرت قطب
الایضاب و عارف

ضمیمه

کتاب هند و دیگر کتب هر علم و فن یعنی عربی
فارسی اردو - گورکھی - سنسکرت - هندی

پنجابی - قانونی و غیره و غیره بر دو کان

شیخ الہی بخش محمد طہال الدین

تاج بران کتب لاکھو بازار کشمیری

برائے فروخت موجود اند - ہر کم خواہد

طہال

کلیات اور روایات عجیب و غریب
مجاہد کا غرض و غرض
ورالاجا سنی
مستقیم بیت لاجواب
و عارف و عارف و عارف

فارسی و عربی
کتاب و کتاب و کتاب
کتاب و کتاب و کتاب
کتاب و کتاب و کتاب

کتاب و کتاب و کتاب
کتاب و کتاب و کتاب
کتاب و کتاب و کتاب
کتاب و کتاب و کتاب

بوقت فائز
ایمان و پیر و غیره صاحب کریں

کتاب و کتاب و کتاب
کتاب و کتاب و کتاب
کتاب و کتاب و کتاب
کتاب و کتاب و کتاب